

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

CİLT : 87

38'inci Birleşim
16 Aralık 2021 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	10
II.- GELEN KÂĞITLAR	14
III.- YOKLAMALAR	37, 38, 53, 54, 152
IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER	22, 38, 50, 54, 62, 76, 83, 93, 105, 110, 114, 118, 135, 146, 152, 154, 162, 174, 175, 189, 198, 202, 218, 245

A) KANUN TEKLİFLERİ

22:37, 38:50, 50:53,
54:59, 62:72, 76:78,
83:88, 93:105, 105:107,
110:114, 114:117,
118:127, 135:138,
146:150, 152, 154:160,
162:171, 174, 175:188,
189:193, 198:202,
202:214, 218:237,
245:246

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281)

22:37, 38:50, 50:53,
54:59, 62:72, 76:78,
83:88, 93:105, 105:107,
110:114, 114:117,
118:127, 135:138,
146:150, 152, 154:160,
162:171, 174, 175:188,
189:193, 198:202,
202:214, 218:237,
245:246

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282)

22:37, 38:50, 50:53,
54:59, 62:72, 76:78,
83:88, 93:105, 105:107,
110:114, 114:117,
118:127, 135:138,
146:150, 152, 154:160,
162:171, 174, 175:188,
189:193, 198:202,
202:214, 218:237,
245:246

V.- AÇIKLAMALAR

**50, 59, 72, 75, 82, 89,
107, 114, 118, 142, 150,
160, 188, 189, 194, 214,
237**

- 1.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Şanlıurfa'da cezaevinde tutulan 25'inci ve 26'ncı Dönem Milletvekili Behçet Yıldırım'ın Türkçe öğretmeni olan eşi Mukadder Yıldırım'ın açığa alındığına ve iktidarın bu haksızlıktan, hukuksuzluktan ve zulümden vazgeçmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 50
- 2.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz'un 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 16'ncı maddesi üzerinde MHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 59:60
- 3.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 16'ncı maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 72:73
- 4.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 73:74
- 5.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 16'ncı maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 75:76
- 6.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 82
- 7.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 82:83
- 8.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Cumhurbaşkanı tarafından açıklanan asgari ücrete ve Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 16'ncı maddesi üzerinde yapılan soru-cevap işlemi sırasında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 89
- 9.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Cumhurbaşkanı tarafından açıklanan asgari ücrete ve Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 16'ncı maddesi üzerinde yapılan soru-cevap işlemi sırasında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 89
- 10.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Cumhurbaşkanı tarafından açıklanan asgari ücrete ve Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 16'ncı maddesi üzerinde yapılan soru-cevap işlemi sırasında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 90
- 11.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Cumhurbaşkanı tarafından açıklanan asgari ücrete ve Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 16'ncı maddesi üzerinde yapılan soru-cevap işlemi sırasında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 90:91

- 12.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Cumhurbaşkanı tarafından açıklanan asgari ücrete ve Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 16'ncı maddesi üzerinde yapılan soru-cevap işlemi sırasında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç ve İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 91:92
- 13.- İstanbul Milletvekili Abdullah Güler'in, Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzyılmaz'ın 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 107:108
- 14.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, İstanbul Milletvekili Abdullah Güler'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 109
- 15.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde yapılan soru-cevap işlemi sırasında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 114
- 16.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, İstanbul Milletvekili Ümit Beyaz'ın 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 118
- 17.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 142
- 18.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 142:143
- 19.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 143:144
- 20.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 144:146
- 21.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde yapılan soru-cevap işlemi sırasında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 150
- 22.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde yapılan soru-cevap işlemi sırasında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 150:152
- 23.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Eskişehir Milletvekili Metin Nurullah Sazak'ın 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde MHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 160

24.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'n, Manisa Milletvekili zgr özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	160:161
25.- Manisa Milletvekili zgr özel'in, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'n yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	161:162
26.- Manisa Milletvekili zgr özel'in, Ankara Milletvekili Sadir Durmaz'ın babası Hacı İbrahim Durmaz'ın vefatına ilişkin açıklaması	188
27.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Ankara Milletvekili Sadir Durmaz'ın babası Hacı İbrahim Durmaz'ın vefatına ilişkin açıklaması	189
28.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un, Ankara Milletvekili Sadir Durmaz'ın babası Hacı İbrahim Durmaz'ın vefatına ilişkin açıklaması	189
29.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'n, Ankara Milletvekili Sadir Durmaz'ın babası Hacı İbrahim Durmaz'ın vefatına ilişkin açıklaması	189
30.- Manisa Milletvekili zgr özel'in, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	194
31.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine, Hkmetin maaşları asgari ücretin altında kalan emekliler ile ücretli ve sözleşmeli öğretmenler için de gerekli adımları atmasını beklediklerine ve asgari ücretin kur farkından ve enflasyondan kaynaklanan gelir kaybını ortadan kaldırmak bakımından üç aylık periyotlarda değerlendirilmesini nerdiklerine ilişkin açıklaması	195:196
32.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'n, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve emekliler, memurlar ve diğer çalışanlar açısından gerekli tedbirlerin vakti geldiği zaman alınacağına inandıklarına ilişkin açıklaması	196
33.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	197
34.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Manisa Milletvekili zgr özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	197:198
35.- Manisa Milletvekili zgr özel'in, Bolu Milletvekili Fehmi Kpnn 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	214
36.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Bolu Milletvekili Fehmi Kpnn 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	215:217

- 37.- Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal'ın, Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 217:218
- 38.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Derişoğlu'nun, cumhuriyet tarihinin en büyük kur krizi nedeniyle bütçenin yüzde 40'ının Mecliste henüz oylanmadan tükendiğine, Merkez Bankası tarafından açıklanmadan bir gün önce faiz kararının Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin kardeşi tarafından bilinip kamuoyuyla paylaşılmasının vahim bir durum olduğuna, politika faizinin siyasi baskılarla düşürülmesinin döviz kuruyla beraber enflasyonu da yükselttiğine ve Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde yapılan soru-cevap işleminde sırasında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 237:238
- 39.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, 2022 yılı bütçesinin hayırlar getirmesini Cenab-ı Allah'tan niyaz ettiğine ilişkin açıklaması 239
- 40.- Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal'ın, faiz harcamalarının payının düşürülmesinin eğitime, sağlığa ve sosyal yardımlara ayrılan kaynağı artırdığına ilişkin açıklaması 239
- 41.- Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, kamu-özel iş birliği projelerinin ödemelerinin dövizle yapılmasına ve Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin Türk Telekom Yönetim Kurulu üyeliğinin hâlen devam edip etmediğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 240
- 42.- İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'den hamaset yerine muhalefetin dile getirdiği ve vatandaşların çözüm bekleyen sorunlarına bütçeden kaynak aktarılmasını bekleediklerine ilişkin açıklaması 240
- 43.- Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın, Kayseri'nin hızlı tren sorununa ilişkin açıklaması 240
- 44.- Mersin Milletvekili Ali Cumhuri Taşkın'ın, 2022 yılı bütçesinin ve Cumhurbaşkanının açıkladığı asgari ücretin hayırlı olmasını dilediğine ilişkin açıklaması 241
- 45.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun bütçe görüşmelerinin ilk gününde Meclis kürsüsünde yaptığı el hareketinin bir önceki gün İzmit Belediyesinin kafe açılışında belediyenin basın danışmanı tarafından tekrarlandığına ve 2022 yılı bütçesinin ve açıklanan asgari ücretin hayırlı olmasını dilediğine ilişkin açıklaması 241
- 46.- Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, kamu-özel iş birliği projelerine ne kadar kaynak ayrıldığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 241
- 47.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, eşel mobil sisteminin sıfırlandırılmasının akaryakıtta büyük zamlar yapılması endişesini beraberinde getirdiğine; Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'den dolardaki artışa istinaden ne büyüklükte bir ek bütçe düşünöldüğünü, ekmek ve gıda fiyatlarındaki artışı nasıl önlemeyi planladıklarını ve ASELSAN'ın satışına

ilişkin soru işaretleri yaşanırken Türkiye'nin Doha Büyükelçiliğinde ASELSAN Yönetim Kurulu üyelerinin fotoğrafının yayınlanmasını nasıl açıkladığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması	242
48.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana'daki sosyal ve nakdî yardıma muhtaç ailelere, unvan sahibi olmayan devlet memurlarının maaşlarına, ek bütçede çiftçilere yapılacak doğrudan nakdî yardım katkısının veya desteklemelerle ilgili bir oran artışının olup olmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması	242
49.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekközegü'nün, Cumartesi Annelerine ilişkin açıklaması	242:243
50.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Cumhuriyet Halk Partisi iktidara geldiğinde ilk ayda kadınlar için neler yapacaklarına ilişkin açıklaması	243
51.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, kedi ve köpek mamalarına uygulanan KDV oranına ilişkin açıklaması	243
52.- Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin, 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Hesap Kanunu Teklifi'nin on birinci gün görüşmelerine ilişkin açıklaması	243:245

VI.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR

61, 74, 78, 105, 109,
127, 138, 172, 193, 201

1.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklaması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması	61
2.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması	61:62
3.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın yaptığı açıklaması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması	74:75
4.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Bolu Milletvekili Arzu Aydın'ın 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 16'ncı maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması	78:79
5.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması	80:81
6.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 16'ncü maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması	81:82

- 7.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Şanlıurfa Milletvekili Zemzem Gülender Açıkanal'ın 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında CHP Genel Başkanına sataşması nedeniyle konuşması 105
- 8.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, İstanbul Milletvekili Abdullah Güler'in yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 109:110
- 9.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Konya Milletvekili Selman Özboyacı'nın 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 127:128
- 10.- Konya Milletvekili Selman Özboyacı'nın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 128:129
- 11.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Konya Milletvekili Selman Özboyacı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 130:131
- 12.- Konya Milletvekili Selman Özboyacı'nın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 131:133
- 13.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Konya Milletvekili Selman Özboyacı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında CHP Genel Başkanına ve şahsına sataşması nedeniyle konuşması 133:134
- 14.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 138:139
- 15.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması 139:140
- 16.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 140:142
- 17.- Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, Trabzon Milletvekili Bahar Ayvazoğlu'nun 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine ve CHP Genel Başkanına sataşması nedeniyle konuşması 172:173

18.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Trabzon Milletvekili Bahar Ayvazoğlu'nun 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 173

19.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 193:194

20.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Muğla Milletvekili Yelda Erol Gökcan'ın 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 201:202

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

174, 189, 198, 245

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, hatiplerin bir milletvekilini veya bir grubu rencide, tahrik ve tahkir edici sözlerden uzak durması gerektiğine, kendisini İç Tüzük'ün 67'nci maddesini uygulamak zorunda bırakacak davranışlardan ve sözlerden kaçınılmasını rica ettiğine ve İç Tüzük'ün 69'uncu maddesine istinaden Başkanın açıklama ve cevaplar için aynı oturum içinde olmak üzere söz verme zamanını takdir etmesi nedeniyle önceki oturumdaki olaylara ilişkin başka bir milletvekiline söz vermeyeceğine ilişkin konuşması 174:175

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, babası vefat eden Ankara Milletvekili Sadir Durmaz'a ve ailesine Başkanlık Divanı olarak sabırlar dilediklerine ilişkin konuşması 189

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, asgari ücret artışının toplumsal bir beklentiyi karşılayacağına ve bu konuda bütün grupların uzlaşa hâlinde olmasının güzel bir olay olduğuna ilişkin konuşması 198

4.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, bugüne kadar bütçe görüşmelerine katkı sağlayan tüm siyasi parti Grup Başkan Vekillerine, milletvekillerine, bakanlara, bürokratlara, Başkanlık Divanı üyelerine ve emeği geçen tüm personele teşekkür ettiğine ilişkin konuşması 245

VIII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

247

1.- Kırklareli Milletvekili Türabi Kayan'ın, bir ilahiyatçının sözlerine ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun cevabı (7/54560) 247:248

2.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Mersin Anamur İskelesi'nin eksikliklerine ve ne zaman kullanılabilir hale getirileceğine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/54778) 249:250

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 11.03'te açılarak beş oturum yaptı.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 282) görüşmelerine devam edilerek, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 14'üncü maddesine kadar kabul edildi.

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, yaşamını yitiren hasta mahpuslar Abdülrezzak Şuyur ve Halil Güneş'in ailelerine ve sevenlerine başsağlığı dilediklerine ve hasta mahpusların bir an önce serbest bırakılması gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 11'inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 11'inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç ve Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 11'inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki ve yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 13'üncü maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine, Prof. Dr. Yücel Sayman'ın vefatına, Şırnak'ın Güçlükönak ilçesi Dağyeli köyünde ve Fındık beldesi Gümüşyazı Mahallesi'nde yaşanan elektrik sorununa,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral'ın 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 13'üncü maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Bitlis Milletvekili Cemal Taşar, Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral'ın 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 13'üncü maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı, Bitlis Milletvekili Cemal Taşar'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İzmir Milletvekili Murat Çepni, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün 1991 yılında kabul ettiği 172 sayılı "Turizm Çalışanlarının Çalışma ve Yaşam Koşullarının İyileştirilmesi" başlıklı Uluslararası Sözleşmesi'nin ne zaman imzalanacağını, pandemi sürecinde sanatçıların mali açıdan desteklenmesiyle ilgili bir çalışmanın olup olmadığını, "av turizmi" adı altında gerçekleştirilen hayvan katliamlarından ne zaman vazgeçileceğini, Ayvalık'ta yaşanan felakette bir yıl içerisinde 2'nci kez çöken demir zenginleştirme tesisinin neden ÇED sürecinden muaf tutulduğunu öğrenmek istediğine,

Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın, Diyanet İşleri Başkanlığının 2022 yılı bütçesinin hayırlı olmasını dilediğine ve Diyanet teşkilatında yıllarca hizmet eden 26'ncı ve 27'nci Dönem Kahramanmaraş Milletvekili merhum İmran Kılıç'ı hayırla ve rahmetle yâd ettiğine,

Muğla Milletvekili Süleyman Girgin, kamudaki taşeron işçilerin kadro sorununa ve 4/C'den 4/B'ye geçen özelleştirme çalışanlarının yaşadığı mağduriyete,

Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan, bölgede yapılan kazılarda isim değişikliği ve asimilasyon politikalarıyla Kürt halkının ya da bölge halklarının tarihinin değiştirilemeyeceğine,

Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil, 5 Bin Köye 5 Bin Gelir Getirici Orman Projesi'ne,

Antalya Milletvekili Kemal Bülbül, Adıyaman'ın Kahta ilçesine bağlı Nemrut Dağı güzergâhında Arsemia turistik alanında "restorasyon" adı altında yapılan inşaat çalışmasına ve 1996 yılında Birleşmiş Milletler tarafından Katalonya'nın başkenti Barselona'da ilan edilen Dil Hakları Evrensel Bildirgesi'ne Türkiye'nin taraf olmamasının sebebini öğrenmek istediğine,

Hatay Milletvekili Serkan Topal, Hatay'da hazine arazisi üzerine evlerini yapan vatandaşların yaşadığı mağduriyete ve Belen-Antakya Otopanı ile Hassa Tüneli'nin akıbetini öğrenmek istediğine,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, dar ve sabit gelirlilerin yaşadığı geçim sıkıntısına ve emekliler, asgari ücretliler, emeklilikte yaşa takılanlar ve taşeron işçilerin yaşadığı mağduriyete,

İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi, doktorlara ve dış hekimlerine yapılan kısmi iyileştirmenin diğer tüm sağlık çalışanlarını ve veteriner hekimleri de kapsamaması gerektiğine,

Düzce Milletvekili Ümit Yılmaz, ihracatta kırılan rekorların fındık ihracatı için söz konusu olmadığına,

Gaziantep Milletvekili Ali Muhittin Taşdoğan, Aile Sosyal Destek Programı (ASDEP) ile verilen hizmetlere ve ASDEP programı kapsamında çalışan personelin 4/D işçi statüsü kapsamında kadroya alındığına,

Kayseri Milletvekili Dursun Ataş, Kayseri Büyükşehir Belediyesinin Belediye Meclisinde bulunan Meclis kürsüsünü Millet İttifakı Meclis üyelerini susturmak için kaldırdığına,

Aydın Milletvekili Hüseyin Yıldız, Aydın-Denizli otoyol çalışması sebebiyle işi alan firmanın kamulaştırma konusunda vatandaşa yaşattığı mağduriyete,

İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü, sağlık emekçilerinin grevini selamladığına ve 2011 yılında Rixos Oteli'nde staj yaparken ölü bulunan Burak Oğraş'ın şüpheli ölümünün neden aydınlatılmadığını, şiddet içerikli ve toplumsal cinsiyet eşitliğine aykırı yayınlarla ilgili nasıl bir denetim yapıldığını ve Türkiye'de son iki yılda kaç KOBİ'nin kapandığını öğrenmek istediğine,

Mersin Milletvekili Rıdvan Turan, sağlık emekçilerinin eylemlerine destek verdiklerine ve Türkiye'deki antik kentlerin durumunu öğrenmek istediğine,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin onuncu gün görüşmelerine ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda görüşülecek olan (2/4018) esas numaralı Kanun Teklifi'ne,

Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş, 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin onuncu gün görüşmelerine ve Meclisteki tüm partilerin sağlık emekçilerinin sesine kulak vermesi gerektiğine,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin onuncu gün görüşmelerine,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin onuncu gün görüşmelerine ve Samsun Milletvekili Erhan Usta, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş ve Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı Cevdet Yılmaz, 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin onuncu gün görüşmelerinde Başkanlık Divanına ve katkıda bulunan tüm milletvekillerine teşekkür ettiğine ve kabul edilen maddelerin hayırlı olmasını dilediğine,

Ticaret Bakanı Mehmet Muş, 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin onuncu gün görüşmelerine, İlişkin birer açıklamada bulundular.

İzmir Milletvekili Özcan Purçu, İzmir Milletvekili Cemal Bekle'nin 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül, İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel'in 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 9'uncu maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine,

Sakarya Milletvekili Engin Özkoç, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, Sakarya Milletvekili Engin Özkoç'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, İstanbul Milletvekili Eyüp Özsoy'un 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 9'uncu maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında İYİ Partiye,

Malatya Milletvekili Veli Ağbaba, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 13'üncü maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine ve şahsına,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ'ye ve şahsına,

Sataşması nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç;

İç Tüzük'ün 160'ıncı maddesinin altıncı fıkrası, 2016 yılında alınan Başkanlık Divanı Kararı ve 25 Ocak 2017 tarihli karar uyarınca milletvekilleri tarafından gündemle ilgili konuşmalarını destekleyecek doküman dışında döviz, pankart ve benzeri herhangi bir materyalin Genel Kurula getirilmesinin ve kullanılmasının yasaklandığına,

Sabah yapılan mutabakatın soru-cevap işlemleri ile Grup Başkan Vekillerinin İç Tüzük'ün 60'ıncı maddesine göre yerlerinden alacakları sözlere ve satışmalara ilişkin olduğuna, hiçbir partinin kendi grubu adına yapacağı konuşmaya ve konuşmacıya müdahale etme haklarının olmadığına, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun isminin bütün maddeler için konuşmacı olarak Başkanlık Divanına bildirildiğine ama sonrasında 6 maddede bu haklarını geri çektiklerine, dolayısıyla grup adına yapılan konuşmanın bir istismarın gibi değerlendirilmesini doğru bulmadığına,

İlişkin birer açıklamada bulundu.

Alınan karar gereğince, 16 Aralık 2021 Perşembe günü saat 11.00'de toplanmak üzere 23.59'da birleşime son verildi.

Süreyya Sadi BİLGİÇ

Başkan Vekili

Necati TİĞLİ

Giresun

Kâtip Üye

Mustafa AÇIKGÖZ

Nevşehir

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 54

16 Aralık 2021 Perşembe

Milletvekili Teklifleri

- 1.- Sinop Milletvekili Barış Karadeniz'in; 6136 Sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4023) (Plan ve Bütçe ile İçişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.12.2021)
- 2.- Ankara Milletvekili Gamze Taşcier'in; Umumi Hıfzıssıha Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4024) (Plan ve Bütçe ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.12.2021)
- 3.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın; 15/5/1959 Tarihli ve 7269 Sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanuna Geçici Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Teklifi (2/4025) (Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm; Tarım, Orman ve Köyişleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.12.2021)
- 4.- Hatay Milletvekili Suzan Şahin'in; 5779 Sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/4026) (İçişleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.12.2021)
- 5.- İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekközeğü'nün; Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4027) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.12.2021)
- 6.- Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un; Engellilerin Sosyal Haklarının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4028) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.12.2021)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri**Cumhurbaşkanı Yardımcılığı (Fuat Oktay)**

- 1.- Şırnak Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın, Cizre'de Dicle Nehri üzerinde yapılması planlanan taş köprü ihalesinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54494)
- 2.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, 29 Ekim 2021 tarihinde Anıtkabir'e alınmayan bazı basın mensuplarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54495)
- 3.- İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, ülkemizde görev yapan apartman görevlilerine ve sahip oldukları ev ve araba sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54496)
- 4.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2015-2021 yılları arasında Diyanet İşleri Başkanlığının bütçesine ve Başkanlık tarafından düzenlenen etkinlik ve organizasyonlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/54498)
- 5.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, 2002-2020 yılları arasında Özelleştirme İdaresi tarafından yapılan taşınmaz satışına ve elde edilen gelir miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54499)

Adalet Bakanlığı

- 6.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, gözaltına alınan bir kişinin iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54502)

- 7.- Iğdır Milletvekili Habip Eksik'in, Edirne F Tipi Kapalı Cezaevinde yaşadığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54503)
- 8.- Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, cezaevleri ve hükümlü sevkleriyle ilgili çeşitli iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/54504)
- 9.- Ağrı Milletvekili Dirayet Dilan Taşdemir'in, Şakran T Tipi Kadın Kapalı Cezaevinde yaşadığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54505)
- 10.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, hükümlülerin cezaevlerine olan borçlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54506)
- 11.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kocaeli 1 Nolu F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bir mahkumun tahliye edilmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54507)
- 12.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Silivri 7 Nolu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bir mahkumun tahliye edilmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54508)
- 13.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Düzce T Tipi Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bir mahkumun tahliye edilmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54509)
- 14.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Silivri 7 Nolu L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir hükümlünün yargılama süreciyle ilgili iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54510)
- 15.- Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, Bandırma T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun telefonla görüşme hakkının engellendiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54511)
- 16.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, cezaevlerinde yaşadığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54512)
- 17.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Şanlıurfa'nın Viranşehir ilçesinde yaşanan bir istismar vakasının soruşturulmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54513)
- 18.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, İzmir Kırklar 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda yaşadığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54514)
- 19.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Cumhurbaşkanına hakaret sebebiyle açılan davalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/54515)
- 20.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, Silivri Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/54516)
- 21.- Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Boğaziçi Üniversitesinde yapılan eylemlerde tutuklanan iki kişiye ilişkin yazılı soru önergesi (7/54517)
- 22.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 2015-2021 yılları arasında İzmir Aliağa Limanı'na düzenlenen silah ve uyuşturucu kaçakçılığı operasyonları kapsamında hakkında dava açılan kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54518)
- 23.- Şanlıurfa Milletvekili Aziz Aydın'ın, 5275 sayılı Kanun kapsamında izne gönderilen hükümlülerin izin süresinin uzatılması yönündeki çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/54519)
- 24.- Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, İskenderun T Tipi Kapalı Cezaevinde tutuklu bulunan bir kişinin sağlık durumuna ve tedavi edilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54520)
- 25.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Silivri 7 Nolu L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun görüş hakkını kullanırken yaşadığı sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/54521)
- 26.- Ankara Milletvekili Servet Ünsal'ın, Ankara'da hizmet veren adliye binalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54522)

27.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Covid-19 önlemleri kapsamında cezaevlerinde izinli sayılan mahkumların izin sürelerinin uzatılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54523)

28.- Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, Van'ın Edremit ilçesine bağlı Süphan Mahallesi'nde inşa edilen lojmanlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/54524)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

29.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, ücretsiz toplu taşıma hizmeti sunan otobüs esnafının destek ödemelerinin arttırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54526)

30.- Bursa Milletvekili Yüksel Özkan'ın, ülkemizde bulunan engelli bakım rehabilitasyon, engelli yaşam merkezleri ve yaşlı huzur evlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54528)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

31.- Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde çalışan öğretmenlerin özlük haklarının iyileştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54529)

32.- Şırnak Milletvekili Nuran İmir'in, bir fabrikada çalışan işçilerin çalışma koşullarına dair çeşitli iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54530)

33.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Türkiye'de asgari ücretle çalışan kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54531)

34.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, İzmir Gaziemir Serbest Bölge'de faaliyet gösteren bir şirket tarafından yapılan toplu işten çıkarmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/54532)

35.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, bir hastane bünyesinde faaliyet gösteren şirketin işçilerinin sendikal haklarını engellendiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54533)

36.- Antalya Milletvekili Çetin Osman Budak'ın, Türkiye'de çalışma izni bulunmayan yabancılara ve yapılan çalışma izni muafiyet başvurularına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54534)

37.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, SGK bünyesinde yapılması planlanan zorunlu yer değişikliğinin ertelenmesi kararına ve çeşitli iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/54535)

38.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, zorunlu yer değiştirme kapsamında olmayan SGK personeli için yer değişikliği sürecinin başlatılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54536)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

39.- Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral'ın, İmrahor vadisine yapılması planlanan millet bahçesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54537)

40.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzyılmaz'ın, Zonguldak-Ankara yolunun bir bölümünde yer alan çınar ağaçlarının bölgedeki inşaat faaliyetlerinden olumsuz etkilenmelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54538)

41.- Ankara Milletvekili Şenol Sunat'ın, 667 sayılı KHK ile Hazineye devredilen yurtlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/54539)

42.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Ceylanpınar ilçesinde kilitli parke taşı üretim tesisi kurulup kurulmayacağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54540)

43.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Ceylanpınar ilçesinde bulunan Antep Deresinde biriken atıkların temizlenmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54541)

44.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'nın Ceylanpınar ilçesinde bulunan bazı yolların iyileştirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54542)

45.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, 2002-2020 yılları arasında TOKİ ve Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından yapılan taşınmaz satışına ve elde edilen gelir miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54543)

46.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Afyonkarahisar'da TOKİ tarafından Çetinkaya ve Sadıkbey ilçelerinde yapılmakta olan konutların teslim zamanına ve yapılan taksit ödemelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54544)

47.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, atık ticareti yapan bir şirkete ait olduğu iddia edilen çok miktardaki atığın iade işlemlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54545)

48.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Bakanlık bünyesinde kullanılan fosil yakıtlı ve çevre dostu araç sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54546)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

49.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, doğal gaz tüketimine yönelik yaptığı bir açıklamaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/54547)

50.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, TEİAŞ'ın özelleştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54548)

51.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, TEİAŞ'ın özelleştirilmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54549)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

52.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Milli Piyango İdaresinde vekaleten görev yapan kişilerle ilgili iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/54550)

53.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, bir online ödeme sisteminin lisans verilmemesinden dolayı Türkiye'de faaliyet gösterememesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54551)

54.- Antalya Milletvekili Cavit Arı'nın, ücretsiz toplu taşıma hizmeti sunan otobüs esnafının destek ödemelerinin arttırılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54552)

55.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, kamu bankaları ve özel bankalardan kredi kullanan ve hakkında yasal takip başlatılan kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/54553)

56.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, taşıma maliyetlerindeki artışa ilişkin yazılı soru önergesi (7/54554)

57.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, finansal piyasalarda sahtecilik ve siber saldırılara karşı alınan önlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/54555)

İçişleri Bakanlığı

58.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Siirt Valiliğinin aldığı toplantı, gösteri, etkinlik ve afiş asma yasağına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54556)

59.- Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, Şanlıurfa'da gerçekleştirilen bir narkotik operasyonuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/54557)

60.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Siirt'te bir kişinin gözaltına alındığı olaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/54558)

61.- Adana Milletvekili Tulay Hatimoğulları Oruç'un, Adana'da bir kişinin polis tarafından şiddete maruz kaldığı yönündeki iddialarına ve olayın soruşturulmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54559)

62.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bazı mültecilerin sosyal medya paylaşımları nedeniyle sınır dışı edileceğine yönelik yapılan açıklamaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/54561)

63.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, bir yazarın tehdit ve darp edildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54562)

64.- Ankara Milletvekili İbrahim Halil Oral'ın, Türk vatandaşlığı için başvuruda bulunan Uygur Türklerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54563)

65.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 2015-2021 yılları arasında yıllara göre Aliğa Limanı'nda yapılan uyuşturucu ve silah kaçakçılığı operasyonlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54564)

66.- Adana Milletvekili Mehmet Metanet Çulhaoğlu'nun, güvenlik korucularının mali ve özlük haklarının iyileştirilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54565)

67.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'de 23-24 Eylül 2021 tarihlerinde Kamu İhale Kanunu'nun 21-b maddesi uyarınca düzenlenen ihalelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/54566)

68.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Interpol aracılığıyla yakalanan ve aranan kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/54567)

69.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, istihdam edilen çarşı ve mahalle bekçilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54568)

70.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, yeşil pasaporta sahip kişi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54569)

71.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, Ordu'nun Aybastı ilçesine bağlı Sağlık Mahallesi'nde yaşanan heyelanlar nedeniyle yıkılan evlerin yeniden yapılmasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54570)

72.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, Tebligat Kanunu kapsamında muhtarların tebligat dağıtım görevine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54571)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

73.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, bir vakfın kullanımına tahsis edilen taşınmazlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/54572)

74.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, Samsun Devlet Klasik Türk Müziği Korosu'nun Koro Müdürü hakkındaki bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/54573)

75.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, Eskişehir'de Devlet tiyatroları oyunlarının sergilenmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54574)

76.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman'da bulunan Arsemia Ören Yeri'nde yürütülen inşaat çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54575)

77.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'de Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansına kayıtlı işletmelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/54576)

78.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, ülke genelinde Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansına kayıtlı işletmelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/54577)

Milli Eğitim Bakanlığı

79.- Hakkari Milletvekili Sait Dede'nin, Hakkari Üniversitesinin fizikî şartlarına ve bazı iddialara ilişkin yazılı soru önergesi (7/54578)

Milli Savunma Bakanlığı

80.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, Suriye, Afganistan ve Libya'da düzenlenen askerî operasyonlara ve bu operasyonlarda şehit veya gazi olan asker sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54579)

Sağlık Bakanlığı

81.- Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, SMA hastalığının tedavi masraflarının Bakanlık ve SGK tarafından karşılanması istemine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54580)

82.- Iğdır Milletvekili Habip Eksik'in, ilaç temininde yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/54581)

83.- Adana Milletvekili Kemal Peköz'ün, ilaç temininde yaşanan sorunlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/54582)

84.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İstanbul'da hastane masraflarını ödeyemeyen kanser hastası bir kişiye yardım edilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54583)

85.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman Devlet Hastanesi inşaatının akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54584)

86.- Ankara Milletvekili Servet Ünsal'ın, Bakanlığa bağlı olarak çalışan taşeron işçi sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54585)

87.- Ankara Milletvekili Servet Ünsal'ın, muayene sürelerinin sınırlandırılması kararına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54586)

88.- Ankara Milletvekili Servet Ünsal'ın, sağlık çalışanlarının çalışma ve nöbet sürelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54587)

89.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunda çalışan personel sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54588)

90.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, diş protez teknisyenlerinin istihdamına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54589)

91.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, TÜSEB tarafından kurulan bir şirkete ilişkin yazılı soru önergesi (7/54590)

92.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 2019-2021 yılları arasında rahim ağzı kanseri teşhisi konulan hasta sayısına ve HPV aşısının ulusal aşı takvimine dahil edilmesi önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54591)

93.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 2010-2021 yılları arasında SMA tanısı konulan çocuk sayısına ve hastalığın tedavisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54592)

94.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Sayıştay'ın 2020 yılı Denetim Raporunda Mersin Şehir Hastanesindeki ticari alanların kira bedeline dair yaptığı tespiti ilişkin yazılı soru önergesi (7/54593)

95.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, bakım ve rehabilitasyon merkezleri ile okullarda görülen uyuz vakalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54594)

96.- Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, Van'ın Edremit ilçesine bağlı Süphan Mahallesi'nde inşa edilen lojmanlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/54595)

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

97.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Bakanlığa kredi borcu olan OSB ve SS'lerin sayısına ve bu borçların tahsiline ilişkin yazılı soru önergesi (7/54596)

98.- Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu'nun, organize sanayi bölgeleri ile sanayi sitelerine kullanılan krediler ve bedelsiz parsel desteği ile ilgili 2020 yılı Sayıştay Raporu'nda yer alan bulgulara ilişkin yazılı soru önergesi (7/54597)

99.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, atık ticareti yapan bir şirkete ilişkin yazılı soru önergesi (7/54598)

Tarım ve Orman Bakanlığı

100.-Mersin Milletvekili Behiç Çelik'in, Türkiye'deki limon ve muz üreticilerinin sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54599)

101.-İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, şeker fiyatlarına zam yapılacağı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54600)

102.-Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzyılmaz'ın, Zonguldak-Ankara yolunun bir bölümünde yer alan çınar ağaçlarının bölgedeki inşaat faaliyetlerinden olumsuz etkilenmelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54601)

103.-Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Toprak Mahsulleri Ofisi'nin 2021 yılı ithalat verilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54602)

104.-Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir'de hayvancılık sektöründe yaşanan sorunların çözümüne ilişkin yazılı soru önergesi (7/54603)

105.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, yangın söndürme uçaklarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54604)

106.-İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, TİGEM Şanlıurfa Ceylanpınar Tarım İşletme Müdürlüğünde istihdam edilen personele ilişkin yazılı soru önergesi (7/54605)

107.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'de 23-24 Eylül 2021 tarihlerinde Kamu İhale Kanunu'nun 21-b maddesi uyarınca düzenlenen ihalelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/54606)

108.-Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'de bir zincir marketin son kullanma tarihi geçmiş ürün sattığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54607)

109.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, İzmir'in Bergama ilçesine bağlı Bozyerler ve Koyuneli köylerinin sulama sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/54608)

110.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, istilacı aslan balığının kontrol altına alınmasına yönelik çalışmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/54609)

111.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, İzmir'in Bergama ilçesine bağlı Çalınbağ Mahallesi'ndeki bazı arazilerin ilçe belediyesince satılmasının planlandığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54610)

Ticaret Bakanlığı

112.-Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, son 10 yıldaki şeker arz miktarına ve şeker stoklandığı iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54611)

113.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Bakanlığın esnaf işletmelerinin sayısındaki artış için 2022 yılı Bütçe Teklifi'nde öngördüğü orana ilişkin yazılı soru önergesi (7/54612)

114.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 1 Kasım 2021 tarihi itibarıyla mülkiyeti Hazineye ait olup serbest bölgelere tahsis edilen taşınmazlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/54613)

115.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Bakanlığın esnaf ve sanatkârlar için 2022 yılı Bütçe Teklifi'nde öngördüğü Hazine destekli kredi miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54614)

116.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Bakanlığın perakende sektöründe e-ticaret için 2022 yılı Bütçe Teklifi'nde öngördüğü orana ilişkin yazılı soru önergesi (7/54615)

117.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Bakanlığın 2022 yılı Bütçe Teklifi'nde uyuşturucu kaçakçılığı ile mücadele kapsamında teknik sistem ve ekipman sayısında öngördüğü miktara ilişkin yazılı soru önergesi (7/54616)

118.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Bakanlığın 2022 yılı Bütçe Teklifi'nde kooperatif sayılarına dair öngörüsüne ilişkin yazılı soru önergesi (7/54617)

119.-İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, atık ticareti yapan bir şirkete ilişkin yazılı soru önergesi (7/54618)

120.-Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, karayolu taşımacılığı araçları için vergi indirimini yapılması ve firmalara destek verilmesi önerisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54619)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

121.-Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz'ın, Zonguldak-Ankara yolunun bir bölümünde yer alan çınar ağaçlarının bölgedeki inşaat faaliyetlerinden olumsuz etkilenmelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54620)

122.-Adana Milletvekili İsmail Koncuk'un, Karayolları Genel Müdürlüğü ve bağlı bölge müdürlüklerindeki ücretlendirme farklılıklarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54621)

123.-Mardin Milletvekili Tuma Çelik'in, PTT'nin yurt içi ve yurt dışı gönderim ücretlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54622)

124.-Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Ankara-Niğde otoyolunda yapılan geçiş ihlallerine ve kesilen ceza miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54623)

125.-Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, Çamlıbel geçidine yapılması planlanan tünel projesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/54624)

126.-İzmir Milletvekili Atıla Sertel'in, muayene edilen araç sayısına ve elde edilen gelire ilişkin yazılı soru önergesi (7/54625)

127.-İzmir Milletvekili Atıla Sertel'in, Türkiye genelindeki araçların yaşlarına göre sayısına ve dağılımına ilişkin yazılı soru önergesi (7/54626)

16 Aralık 2021 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR

KÂTİP ÜYELER: Rümeysa KADAK (İstanbul), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 38’inci Birleşimini açıyorum.(x)

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Sayın milletvekilleri, programa göre, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi üzerindeki görüşmelere devam edeceğiz.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (xx)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (xx)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Geçen birleşimde 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin 13’üncü maddesi kabul edilmişti.

Şimdi 14’üncü maddeyi okutuyorum:

Yetki

MADDE 14- (1) Bu Kanunda ve diğer kanunlarda Cumhurbaşkanına veya Cumhurbaşkanlığına bütçenin uygulanmasına yönelik verilen yetkilerin kullanımı ve devrine ilişkin hususlar Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenir.

BAŞKAN – 14’üncü madde üzerinde söz isteyen, İYİ Parti Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın İbrahim Halil Oral.

Buyurun Sayın Oral. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

(x) 7/4/2020 tarihli 78’inci Birleşimden itibaren, coronavirüs salgını sebebiyle Genel Kurul Salonu’ndaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

(xx) 281, 282 S. Sayılı Basmayazılar ve Ödenek Cetvelleri 6/12/2021 tarihli 28’inci Birleşim Tutanağı’na ektir.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 14'üncü maddesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Gazi Meclisin çatısı altında bütçe yapmaktayız ama iktidar yirmi senedir bu çatı altında yaptığı bütçenin, Ankara-Çankaya kapısından çıktıktan sonra bulunduğu şehre ne kadar faydası olduğunu hiç düşünmemiştir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Ankara, AK PARTİ iktidarı döneminde öksüz kalmıştır, yetim kalmıştır. Ankara, AK PARTİ iktidarı döneminde onlarca yıl bitmeyen metro projelerinin, dinazor heykellerinin, harcanan milyonlarca liranın, yıllarca yenilenmemiş altyapıların şehri olmuştur. Banka genel merkezlerinin, finans kurumlarının, Merkez Bankasının İstanbul'a taşınması AK PARTİ'nin eseridir. Ankara'nın içi boşaltılmıştır. İçi boşaltıldığı gibi, sorunları da çözülmemiştir. Geçtiğimiz yıl bütçe görüşmelerinde yaptığım konuşmada ifade ettiğim sorunların tamamına yakını bir yıl sonra bugün de sorun olmaya devam etmektedir.

Saygıdeğer milletvekilleri, Elmadağ ilçemizde 2016'da başlayan Samsun yolu üzerindeki ÇAYKUR geçit projesi, üzerinden beş yıl geçmesine rağmen hâlen tamamlanamamıştır. Yine, Elmadağ'da Gençlik ve Spor Bakanlığının kapalı yüzme havuzu projesi çürümeye devam etmektedir. Kentsel dönüşüm ise hâlen bir adım daha ilerlememiştir. Komisyonunda sorduğumuz soruya gelen cevapla öğrendiğimiz üzere Lalahan ve Elmadağ halkının özellikle talep ettiği Başkentray'ın uzatılması meselesi de planlanan projeler içerisinde yer almamaktadır. Bakanlık bu hususu acilen gündemine almalıdır. Üstüne, Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi Hakkında Kanun'la Elmadağ göç ve işsizlikle tanışmıştır. MKE anonim şirkete dönüştükten sonra 122 aile Elmadağ'dan göç etmek zorunda kalmıştır. Fabrika müdürlüğü giden işçilerin yerine Elmadağ'ın yerlilerini ve fabrikada kalan işçilerin yakınlarını işe alacaklarını söylediyse de bu gerçekleşmemiş, sadece 20 kişi işe alınmıştır. Şunu unutmayın, fakirleştirdiğiniz Elmadağ sahipsiz değildir, Elmadağ'a sonuna kadar sahip çıkacağız. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, AK PARTİ iktidarı Ankara'ya yatırım yaparken de insanları mağdur etmeyi başarabilen bir iktidardır. Mesela, Ankara-Niğde Otoyolu her ne kadar ücreti nedeniyle çok kullanılmasa da yapılmış bir yatırımdır ancak Ankara-Niğde Otoyolu yapılırken güzergâh çevresindeki köylülerin tarım ve hayvancılık faaliyetleri göz önünde tutulmamıştır. Pek çok köylü otoyolun diğer tarafında kalan meralara gitmek için çok uzun yollar gitmek durumunda kalmaktadır. Özellikle, Gölbaşı ve Balâ'nın köyleri bundan dolayı mağdurdur. En uç örnek ise Belçarşak köylüleridir, yol yapılmadan önce yarım saatte hayvanlarını meraya götürebilen köylüler artık iki buçuk saatte hayvanlarını götürebilmektedirler. Bu hususta hem Bakanlığa hem de ERG firmasına başvuran vatandaşlarımız ise cevap dahi alamamış, hatta tehdit edilmiştir. Köylü milletin efendisidir, köylüyü tehdit etmek hiç kimsenin haddi değildir. “Kaş yaparken göz çıkarmak.” deyimini devlet politikası hâline getirmek de bu olsa gerekir.

Değerli milletvekilleri, Ankara'mızın tarım noktasında en geniş araziye sahip ilçesi Polatlı'dır. Ancak yılan hikâyesine dönen sulama sorunları hâlen çözülebilmemiş değildir. Eylül ayında Tarım Bakanı Sayın Pakdemirli'den Gökpınar Barajı'nın inşaatının tamamlandığını, sulama hatları için ise ihaleye çıkılacağını nihayet öğrendik. 2015'te temeli atılan 2017'de bitirilmesi planlanan bu barajın 2021'de tamamlandığı düşünülürse sulama hatlarının yeni bir yılan hikâyesi yaratacağını düşünmemek elde değildir. İnşallah, biz yanılırız diyorum ama bu performansla 2023'e kadar Polatlı'da tarımsal sulamayı tamamlayabileceğinizi asla düşünmüyorum. Ayrıca, Polatlı çiftçisi, Türkiye tarımının da bir aynasıdır. Konuşmamdan önce birkaç çiftçi dostlumuzla konuştum, hepsi sulamadaki elektrik maliyetinden, gübre ve tohum fiyatlarından şikâyetçiydiler; hepsi kan ağlıyor. Buğday fiyatlarının açıklandığını ancak açıklanana kadar çiftçinin borcunu ödemek için buğdayı elinden çıkardığını söylediler. Hani, dereye su gelene kadar kurbağanın boğazı çatlar misali perişan olan yine çiftçimiz olmuştur, yine Polatlı'mız olmuştur.

Polatlı çiftçisini yine kaderine terk ettiniz, yine yoksulluğa muhtaç bıraktınız. Polatlı çiftçisi bu mağduriyetler karşısında arsalarını hobi bahçelerine vermek zorunda kalmaktadır. Tarım arazilerimiz plansız yapılaşmaya maruz kalmakta, buna da ilçe belediyesi maalesef göz yummaktadır. Kısacası Polatlı'nın derdi çoktur.

Gözleri görmeyen, kulakları duymayan iktidara sesleniyorum: Siz gideceksiniz, Ankara'ya hak ettiği değeri biz vereceğiz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Saygıdeğer milletvekilleri, Avrupa'da havaalanında metro hattı olmayan tek başkent Ankara'dır. Yirmi senedir merkezî iktidarda AK PARTİ vardır. Aynı sürede de Ankara'yı AK PARTİ'li bir belediye başkanı yönetmiştir. Ankara'yı metro yatırımlarında kısır bırakan, olan metrolarda yıllarca sürdüren bu iktidar açıkça Ankara'ya hasımlık etmektedir.

Ankara'yı uluslararası turnuvaların oynanabileceği bir stada bile kavuşturamayan AK PARTİ Ankara'ya hasmane davranmaktadır. Nerededir bu 19 Mayıs Stadı? Yılan hikâyesine döndü. Geçtiğimiz haftalarda Türkiye Spor Yazarları Derneği Ankara şubesini ziyaretimiz sırasında tekrar bakma şansını buldum. 19 Mayıs Stadı'nın yerinde güvercinler yemlenmektedirler. AK PARTİ iktidarı Büyük Atatürk'ün bir uygarlık merkezi olmasını hayal ettiği Ankara'yı Orta Çağ karanlığına mahkûm etmeye çalışmaktadır. Çok şükür ki Ankaralı buna razı olmadığını yerel seçimlerde göstermiştir.

Değerli milletvekilleri, İmrahor Vadisi'nde planlanan millet bahçesi projesiyle alakalı pek çok şaibe ve çekince bulunmaktadır. Daha önceki Twitter trolü belediye başkanı döneminde “Kanal Ankara” diye bir ucube projeye tehdit altında kalan bu vadi şimdi de su kaynaklarının, doğal yaşamın, ciddi zararlar görebileceği bir projeye karşı karşıyadır. “Ağaçlandırma” ve “millet bahçesi” yapımı adı altında çevredeki inşaatlara ve konut projelerine manzara yani rant yaratmak amacıyla taşındığından şüphelendiğimiz bu projenin Ankara'nın Eymir-Mogan hattındaki su kaynaklarını tahrip edeceği, doğal yaşamı bozacağı ve yapılacak inşaatlarla toprak yapısını bozacağı bilimsel olarak tespit edilmiştir. Üstüne, imar planı da iptal edilmiştir. Ancak, AK PARTİ iktidarı bu hatayı yapmakta ısrarlıdır. İmrahor Vadisi'nde doğal güzellikleri ön plana çıkaracak ya da sadece ağaçlandırmaya dayalı bir projeye hiçbir Ankaralı karşı çıkmamaktadır ancak su kanalları, inşaatlar yapılacak, doğayı bozacak projelere Ankaralılar olarak karşıyız. Her zaman söylediğimiz gibi, biz projeye değil, rant karşıyız. Ankara'nın doğasını asla inşaat firmalarının manzara ihtiyaçlarına, rant hesaplarına kurban ettirmeyeceğiz.

Değerli milletvekilleri, Sakarya Zaferi'nin 100'üncü yılını idrak ettiğimiz bugünlerde Haymana Belediyemizin öncülüğündeki mütevazı programlar dışında Kültür ve Turizm Bakanlığımızın ses getirecek hiçbir çalışmaya imza atmaması asla kabul edilebilir değildir. Yüzlerce yıllık gerilemenin durdurulduğu Sakarya Zaferi'nin Haymana'mızı, Polatlı'mızı ve Ankara'mızı ön plana çıkaracak geniş faaliyetlere konu edilmemesi tarihe ve şehitlerimize yapılmış bir yanlıştır. Bu yanlıştır da Ankara alerjisi olan AK PARTİ'nin karnesinde en büyük sıfır olmuştur. En azından, Sakarya Savaşı Tarihî Millî Parkı'na “Sakarya Savaşı Haymana-Polatlı Tarihî Millî Parkı” adının verilerek bu ilçelerimiz ön plana çıkartılmalıdır. Kültür ve Turizm Bakanlığımız zaten Ankara turizmini güçlendirmek için çok isteksiz davranmaktadır. Daha önce de gündeme getirdiğim gibi, Kıbrıs Köyü Kanyonu ve çevresindeki doğal güzelliklerin güçlü bir şekilde tanıtılması ve turizme kazandırılması şarttır.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM HALİL ORAL (Devamla) – Teşekkür ederim Başkanım.

Ancak, maalesef, bu doğal harikalar, turist yerine taş ocaklarının tozunu, dumanını görmekte-dirler. Kısacası, Ankara, AK PARTİ iktidarı döneminde sahipsiz kalmıştır. İnşallah, bu devranı ilk seçimde çevirecek ve Atatürk'ün başkentine hak ettiği değeri kazandıracaktır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Bu düşüncelerle, teşekkür ediyor, bütçenin milletimize hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talep eden Kayseri Milletvekili Sayın İsmail Özdemir.

Buyurun Sayın Özdemir. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İSMAİL ÖZDEMİR (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 14'üncü maddesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum.

İçerisinde bulunduğumuz dönemde, dünyanın hemen her alanda hızlı bir dönüşüm sürecinin içerisinde olduğu açıktır. Bu dönüşüm sürecinin temelde hangi alanlarda ve nasıl seyrettiğiyle beraber, ülkemizin aynı süreçler açısından hangi konumda olduğu ve nasıl etkilendiği hususu önem arz etmektedir. Böylesi bir zamanda öncelikle enerji meselesine değinmek doğru olacaktır.

19'uncu yüzyılın sonlarında, kömürün bazı makine ve sistemlerde yakıt olarak kullanılmasının ardından petrolün keşfiyle insanlık yeni bir döneme girmiştir. 20'nci yüzyıl boyunca ana ve en stratejik enerji kaynağı olarak petrol, sadece her türden taşıtları hareket ettirmek için ihtiyaç duyulan bir enerji kaynağı olmamış, aynı zamanda ekonomilerin de belkemiğini oluşturan ve siyaseti şekillendiren bir kıymet olarak kabul görmüştür. Hatta yakın döneme kadar, bilhassa Orta Doğu coğrafyasında yaşanan işgal ve iç savaşların temelinde de küresel petrol piyasasını kontrol etme uğraşında olan ülkeler vardı. Yaklaşık elli yıl önce yaşanan petrol krizi dünyayı hepten bir ekonomik buhrana dahi sürüklemeyi başarmış, ardından gelişen askerî müdahaleler ve darbelerle hem bölge siyaseti hem de küresel siyasetin gidişatı yaşananlardan etkilenmişti. Şimdi ise hem Birinci Dünya Savaşı'nın hem de İkinci Dünya Savaşı'nın stratejik sahalarının ve hedef coğrafyalarının şekillenmesine sebep olan, uğruna çok acıların çekildiği petrol artık, insanlığın önceliklerinden olmaktan çıkmaya başlamıştır. Bilhassa iklim krizinin etkisiyle birlikte artık çoğu ülke yakın zamanda petrol kullanımını bırakacaktır. Yeni dönemde enerji dönüşümünün seyri ise ısınmada doğal gazın, hareket ve iletime ihtiyacı içinse elektriğin öne çıktığı bir süreci işaret etmektedir. Bu sürecin sonraki dönemi ise hidrojenin yakıt olarak kullanılacağı bir başka zamanı getirecektir.

Enerjiden sonra ikinci dönüşüm süreci ise teknolojide yaşanan gelişmeleri karşımıza getirmektedir. Dünya artık basit mekanik sistemler yerine dijital sistemlere doğru geçtiği, kendi kendisine düşünebilen ve hareket edebilen, hatta bir insanın yaptığı her işi yapma kabiliyeti olan makinelerin yer aldığı zamanı tecrübe etmeye başlamıştır. Bunun yanı sıra insanlık artık sanal bir dünyayı oluşturmayı da başarmış ve başta iletişim, haber alma, bilgi edinme ve aynı alanda sunulan hizmetlerle her türlü işlemlere erişme imkânına sahip olmuştur. Sanal dünyanın ulaştığı boyut öylesine bir hâl almıştır ki sağlıktan tutun her türlü resmi kayıtlara ve hatta finans işlemlerine varıncaya kadar temel gereksinimlerimizden olan tüm konular aynı mecra üzerinden gerçekleştirilebilmektedir. Sanal dünyaya olan bağlılığımız şimdilik sadece gündelik ihtiyaçlarımızın karşılandığı bir hizmet alım sahası olarak ön plana çıkarken yakın gelecekte “sanal gerçeklik” adı verilen yeni sistemlerle bambaşka bir âleme daha kapı aralanmıştır. Buna göre insanlık, sanal âlemde kendi karakteri olan yapay görsele sahip olacak ve kendisini temsil eden bu karakterle, sanal gerçeklik üzerinden kurduğu sürekli bağla yine sanal dünyada yaşamaya başlayacaktır. Daha şimdiden bu çalışmalar yoğunlaşmış, bazı teknoloji şirketleri sanal ortam üzerinden inşa etmeye koyuldukları dünyada toprak satışına dahi başlamış ve yine sanal dünyada yaşarken para kazanmanın bile mümkün olabileceği vaadinde bulunur olmuşlardır.

Tam da bu noktada “üçüncü dönüşüm” başlığı olarak ekonomide yaşanan gelişmelere işaret etmekte fayda vardır. Bilhassa ödeme sistemleri açısından altın ve gümüşle başlayan rezervler, bir zaman sonra madeni ve kâğıt para kullanımına varmışken şimdi “elektronik” yahut “kripto para” olarak adlandırılan yeni bir model daha karşımıza çıkmıştır. Sanal dünyanın artan etkisi finans sistemlerini etkilemekle kalmamış, gündelik ihtiyaçların karşılanması ve aynı zamanda, yatırım kaynakları açısından da kripto rezervler çoğalmaya başlamıştır. Bazı ülkelerin aynı dönemde rezerv para birimi olarak kripto sistemlere geçmeye koyulmaları ve yine bunu resmî olarak ilan etmiş olmaları gelinen aşamanın ne derecede ciddi boyuta vardığını göstermektedir. Enerji, teknoloji ve ekonomi alanlarında yaşanan bu dönüşüm süreçleri güncel gelişmeler itibarıyla giderek siyasi sistemleri ama özünde bizzat küresel sistemin kendisini de etkilemeye başlamıştır. Bugün dünyanın tek yahut çift kutuplu değil de çok kutuplu bir yapıya doğru hızla ilerlemesinin ana nedenlerinin başında hiç kuşku yok ki aynı sahalarda yaşanan dönüşümün etkisi vardır. Dönüşüm, ülkeleri yeni döneme dair siyaset izleme ve politika üretmeye mecbur bırakırken çıkarlar ve beklentiler de aynı ölçüde şekillenmektedir. Rekabet alanı yine aynı nedenlerle artık sadece kara, deniz ve hava üstünlüğü alanlarında kalmamakta, sanal dünyanın yanında uzay, küresel ve bölgesel rekabetin yeni mecraları olarak öne çıkmaktadır. Bu durum, ülkeler arası ilişkilerde yeni cephelerin açılması ve bahse konu olan iki mecradaki üstünlüğün tesisini millî güvenlik paradigması olarak da algılatmaya koyulmuştur. Diğer konu başlıklarından etkilenen siyasi alanda oluşan tahribat ve yeni koşullarsa tabii olarak toplumun ve bireylerin tavır, davranış ve alışkanlıklarında da dönüşüm yaşamalarını zorunlu kılmaktadır. Bu durum, gerçekte, insanlığın bizatihi kendisini tehdit etmektedir. İnançlar, değerler, ihtiyaçlar ve gereksinimlerin tamamı, hızlı seyreden dönüşüm sürecinin yoğun tahribi ve tehdidi altındadır.

Muhterem milletvekilleri, işte bu şartlar altında ülkemizin, yaşanan ve tüm insanlığı etkileyen dönüşüm sürecini nasıl karşıladığı, neler yaptığı ve neler yapması gerektiği önemlidir. Enerji ve teknoloji alanında, dönüşümler anlamında ülkemizin başarılı bir şekilde mevcut dönemi karşıladığı ve geçmiş yüzyıllarda benzer gündemlerle yaşanan kırılmalarla kıyaslandığında çok daha başarılı olduğu açıktır.

Üstelik, yapılan yatırımlar ve izlenen politikalarla Türkiye, 21’inci yüzyılın ilk çeyreğinde gözlemlenen gelecek yılların enerji ve teknoloji gelişmelerinde de etkin bir konumda olduğunu ispat etmiştir. Yenilenebilir enerji kaynaklarımıza yönelik yapılan yatırımların ve potansiyelimizi artırmanın yanı sıra Karadeniz’de bulunan yeni doğal gaz kaynakları ile muhtemel diğer rezervlerimiz enerji dönüşümünü doğru zamanda, doğru şekilde karşılamış olduğumuzu işaret etmektedir. Ayrıca önem arz eden, enerji depolama sistemleri anlamında sürdürülen inovatif çabalar da başarı yüzdemizi giderek artırmaktadır.

Ekonomik ve siyasi alanlarda küresel düzeyde yaşanan büyük dalgalanmada ise her ülkenin ihtiyacı olan istikrarın ülkemiz açısından korunması ve geliştirilmesi bahsi de bizlere göre Cumhurbaşkanlığı hükümet etme sistemiyle mümkün olmuştur. Bunun yanında önemli olan ana husus, tüm insanlığı tesiri altına alan dönüşüm sürecinin milletimizi fert ve cemiyet olarak nasıl etkileyeceğidir. Çünkü kurlsız seyreden ve bir bakıma zihinlere ve hatta bedenlere dışarıdan müdahale etme imkânı sunan kötü niyetli gelişmeler birey sağlığını, toplum huzurunu, millî kültürümüzü ve bekamızı da etkilemektedir. Bu kapsamda inancımızı, değerlerimizi ve geleneklerimizi koruyacak, yaşanan dönüşüm tehdidine karşı her alanda sürdürülecek bir gelişim sürecini başlatmak sadece bugünümüz için değil, geleceğimiz açısından da hayati derecede öneme sahiptir. Nesilleri uzaktan kumanda edebilen ve sadece istenilene uygulayan bir yapıya dönüştürme tehlikesi barındıran konulara yönelik, bilhassa çocuk yaştan itibaren evlatlarımızı korumak ve eğitmek mecburiyetimiz vardır. İnsanlık tarihi bize açıkça göstermektedir ki şuurlu, inanmış, irade sahibi toplumlar, her türlü yapay ve doğal tehditlerle baş etme konusunda daima

öne çıkmışlar ve hedeflerinde muktedir olmuşlardır. Türk milletini hak ettiği seviyeye ulaştıracak, devletimizi sadece bu zamanları değil, geleceği de şekillendirecek kudrete sahip kılmak ancak millet olarak karakterimizde olan yüksek vasıfları korurken çağın gelişmelerini doğru okuyup zamanında icap eden çabaları hayata geçirmekle mümkün olabilecektir. İlelebet payidar kılmaya yemin ettiğimiz cumhuriyetimiz ancak büyük vizyon sahibi ve kararlılık gösterebilen anlayışla hedefine ulaşabilir. Çağlar öncesinden, Kutadgu Bilig’den bize ulaşan “İnsan nadir değil, insanlık nadirdir; insan az değil, doğruluk azdır.” sözü böyle bir dönemde yolumuza ışık tutacaktır.

Bu vesileyle Milliyetçi Hareket Partisi olarak bütçeye desteğimizi yineliyor, Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden Hakkâri Milletvekili Sait Dede.

Buyurun Sayın Dede. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA SAİT DEDE (Hakkâri) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 4’üncü ve son kez saraydan yapılan bütçe üzerine söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve halkımızı saygıyla selamlıyorum.

Bu bütçe, mevcut gelir dağılımını, adaletsizliği daha da derinleştiriyor; her saray bütçesinde olduğu gibi emekçilerin, yoksulların omuzlarına yıkılan vergi yükünü daha fazla artırıyor; bunun yerine kamu kaynaklarını emekçilerin cebinden alıp işverenlere, patronlara, yandaş müteahhitlere teşvik, prim desteği, hazine garantisi, faiz olarak aktarıyor ve yine, “savunma” ve “güvenlik” adı altında savaş harcamalarını artırmayı temel alıyor.

Bakınız, 2021 yılında 1 Ocak-30 Ekim tarihleri arasında en az 104 yurttaşımız ekonomik nedenlerden dolayı intihar girişiminde bulundu ve 76 yurttaşımız hayatını kaybetti. Bu noktadan sonra kim, nasıl bir ekonomik başarıdan söz edebilir acaba? TÜİK verilerine göre bile gıda enflasyonu -TÜİK verilerine göre bile diyorum- yıllık yüzde 29’a, konut enflasyonu yüzde 21’e ulaştı. Benzine, mazota, oto gaza, elektriğe her gün yeni zamlar geliyor. Açlık sınırı yılın başından ekim ayına kadar 2.590 TL’den 3.100 TL’ye çıktı. Yoksulluk sınırı yine aynı dönemde 8.436 TL’den 10.100 TL’ye çıktı. 2021 yılının başından bu yana TL’nin dolar karşısındaki değer kaybı yüzde 70’in üzerinde.

2022 yılı için dolar tahmini 9,27 Türk lirası olan saray bütçesi, şu an 14-15 TL arasında olan dolarla zaten kadük oldu. Sayın Fuat Oktay’ın “vatandaş odaklı bir icraat bütçesi” olarak tanımladığı bu bütçede vatandaşın “v”si bile yok. Nasıl vatandaş odaklı bir bütçedir ki tarım ve hayvancılığa 57 milyar, Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarına 116,4 milyar ayrılırken savunma ve güvenliğe ayrılan bütçe, Cumhurbaşkanlığına bağlı tüm örtülü ve yedek ödenekler, iç ve dış güvenliğine ilişkin bazı kalemler ve kayıtlara geçmeyen gizli harcamalar hariç 212 milyar lirayı buluyor. Emekçilerin en temel ihtiyaçlarında tasarruf prensibini elden bırakmayanlar, halkın talepleri söz konusu olduğunda bu haklı talepleri bastırmak için Anayasa’yı ve yasaları askıya alarak müdahale edenler, “Barınmıyoruz.” diyen öğrencileri yaka paça gözaltına alanlar, sıra istihbarat, savunma, emniyet, yandaşa af gibi alanlara gelince kesenin ağzını tam olarak açıyorlar. AKP iktidarının giderayak hazırladığı bu son bütçede bir de yerli ve yabancı sermayenin ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanan kalemler var. Durum vahim; döviz rezervlerinin yerinde artık yellere esiyor. Bakın, Birleşik Arap Emirlikleri “Türkiye’de sağlık, endüstri ve gıda sektörlerinde yatırım fırsatlarını değerlendirebiliriz.” dedikten hemen sonra heyecanla bir telefon trafiği başlatılıyor ve nihayetinde, Abu Dabi heyeti davet edilerek ruhani liderleri tarafından sarayda ağırlanıyor. Kasa boş, tamtakır, yandaşa aktarılacak para lazım.

Sayın milletvekilleri, hepiniz hatırlarsınız, yakın tarihte dönemin Başbakanı rahmeti Turgut Özal “Bu kadar az maaşla memur nasıl geçinecek?” sorusuna “Benim memurum işini bilir.” diyerek cevap vermişti. Şimdi, birden fazla kamu kurumuna çökmüş, birden fazla maaş alan yöneticilerle karşılaşıyoruz. Sarayın memurları bu olguyu epey yukarı taşıyarak çıtayı haylice yükselttiler. Bütün Türkiye ve dünya gördü 1 ton 600 kilo fıstıklı kadayıfı işkembesine indiren Diyarbakır kayyumunun yaptıklarını; tam bir Lale Devri, hatta çoğu uygulamalarla Sultan III. Ahmet ve Sadrazam Damat İbrahim Paşa'nın hayatından çok daha gösterişli, çok daha şaşaalı bir hayat, uçan yüzen saraylar, yazlık kışlık saraylar, son model arabalar, beyaz çaylar ve saymakla bitmeyecek bir israf. (HDP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, “Kamu kaynaklarına, halkın bütçesine nasıl çökülür”ün bir diğer örneğini kayyum uygulamalarında görüyoruz. Kürt halkının iradesine atanan bu gaspçı kayyumların yaptığı yolsuzluklar saymakla bitmez elbette. AKP iktidarı, Kürt halkına yönelik kanunsuzluklarına artık bir hukuksal kılıf arama zahmetine dahi girmiyor.

Bakın, Yüksekova Belediyesini 16 Mart 2016 tarihinde kayyum gasbettiğinde belediyenin kasasında 4 milyon lira vardı; 31 Mart 2019 tarihinde halkın büyük oylarıyla Belediye Eş Başkanlarımız tekrar göreve geldiğinde ne kadar vardı? 680 milyon borç vardı; kayyumun üç yılda yaptığı buydu. Bir büyükşehir belediyesinde dahi rastlanmayacak kalemlerde bir borçlanma. Sadece teşrifat ve temsil gideri olarak, bakın, bir ilçede, bir yılda 580 milyon lira harcayan saray zihniyetindeki bu kayyumun yaptıkları. Şimdi borcunun ne kadara çıktığını bilmiyoruz ama kayyum uygulamalarına bakınca tahmin etmek çok da zor değildir.

Hakkâri’de de durum Yüksekova’dan çok farklı değil. Hakkâri’de halkın büyük oylarıyla belediye tekrar kayyumdan alınınca Belediye Eş Başkanlarımız kayyum döneminde yapılan yolsuzluklara ilişkin yargısal bir süreç başlattılar ancak yeniden atanan kayyum tarafından yolsuzluk davaları geri çekildi yani önce çaldınız, sonra da yargı denetiminden kaçırdınız.

Bakın, bu kayyumlar, yolsuzluk dışında bir de neyi yapmayı çok iyi biliyorlar onu sizinle paylaşayım. Atanan gaspçı her kayyum hemen bir araştırmaya koyuluyor, gasbettiği belediyede hangi kurumdan kim onunla uyum içinde çalışarak yerel halka eziyet eder, kimin ağzına pastadan bir pay çalarsa sessiz kalır ve dediklerini harfiyen yerine getirir, hatta çoğunlukla da kraldan çok kralcı olur bunu tespit edip araştırmalarına göre bu kişi veya kişileri yanlarına alırlar. Yani sadece seçilmişlere değil oradaki memurlara, çalışanlara da kayyum atanıyor. Başka kurumlardan birilerini belediyeye alıyorlar yani kaymakam ya da vali belediyeye atanınca kendisiyle beraber valilik ve kaymakamlıktaki memurları da belediyeye getiriyor. Örneğin, başka birimlere de -imar müdürü, fen işleri, çevre müdürü- kaymakamlık ve valiliklerden işin ehli olmayan, liyakatsiz kişiler getiriliyor. Tabii, bunlar da bu durumda hem çift maaş alıyor hem de belediyedeki tüm imkânları kendi nüfuzları için kullanıyor.

Şimdi, belediyelerimize bakın, halkla konuşun; gaspçıların yanında türeyen bu kişilerin neler yaptıklarını duyacak, yurttaşların şikâyetlerini işiteceksiniz. Mesela, mahallede araçla dolaşırken bile Yüksekova ya da Hakkâri yolları toz toprak içindeyken bu kişilerin evlerinin önünde sıfır asfalt göreceksiniz.

Bizi ekranları başında izleyen halkımızın güzel bir sözü var: “Balık baştan kokar.” Sen sarayında ejder meyvelerini yiyeceksin ve Diyarbakır kayyumuna kadayıfı çok göreceksin; olmaz tabii, o da yiyecek, hem de 1 ton 600 kilo fıstıklı kadayıfı mideye indirecek! (HDP sıralarından alkışlar) Bu insani değerleri alabildiğince aşındıran ahlaki çöküntü her yere sirayet etmiş durumda. Hakkâri İl Özel İdaresinden hurda çaldılar. Geçen hafta Yüksekova’da bir lisede iki idareci okulun kömürünü çalarken yakalandı. İşte ülkeyi getirdiğiniz durum; idareci kömür çalıyor, üniversitenin rektörü, araştırma görevlisi için açtığı kadroya 31 kişi içerisinden 29’uncu sıradaki çocuğunu alıyor.

Bakın, Hakkâri Üniversitesinden bahsetmişken Yüksekova Yüksekokulundan bahsetmeden de geçmek olmaz. Üniversite yetkilileri tarafından Yüksekova'ya törenle bir yüksekokul açıldı ama bilin bakalım nereye açıldı? Kiraladıkları bir apartman dairesine. Evet, bir apartman dairesine üniversite tabelasını asıp halkımıza dalga geçer gibi “Hayırlı olsun.” dediler. Muhtemelen, ya “2+1” ya da “3+1” bir daire tuttular üniversite diye. Okul kömürlerinin çalındığı, eşhasın kadrolu olarak üniversiteye alındığı, yemek ve taşıma ihalelerinde yaşanan kavganın adliyede soruşturma dosyalarına konu olduğu, AKP yöneticilerinin ve TÜGVA yetkililerinin ihaleleri nasıl pay ettiklerine daha doğrusu daha fazla pay almak için birbirleriyle nasıl mücadele ettiklerine dair ses kayıtlarıyla çalkalanan Hakkâri ilinde okullarda temizlik personeli ücretlerini öğrencilerin ailelerine ödetiyorsunuz. Çaldığınızdan biraz kısın da zaten yoksullaştırdığınız halka daha fazla yük olmayın bari.

Bakınız, bir taraftan böyle yolsuzluklar, hırsızlıklar yapıp kamu kaynakları talan edilirken öbür taraftan on iki, on üç yıldır Derecik'in Gelişen köyünün Mordağ mezrasında çocuklarımız, her yeri dökülmüş prefabrik bir barakada, ısınmak için evden götürdükleri odunlarla eğitim almaya çalışıyorlar. Bakın, işte size “okul” diye tabir edilen yerin fotoğraflarını göstereyim; bu, şu an öğrencilerin eğitim gördüğü okul, öbür taraftan da anlattığım gibi millî eğitimde yaşanan yolsuzluklar, hırsızlıklar. Ama bilmediğiniz bir şey var ki o da bu çocukların ahi bu çürümüş saltanatınızı başınıza mutlaka yıkacaktır.

Son olarak, AKP iktidarına bir önerim var: Hakkâri'de OHAL uygulaması olarak iki bin otuz gündür sürdürdüğünüz “eylem etkinlik yasağı”nın ismini “HDP'nin eylem etkinlik yasağı” olarak değiştirin çünkü kentte AKP yapmak istediği her eylem etkinliği yapıyor, her toplantıyı yapıyor, çarşıyı kapatıyor ama söz konusu HDP olunca, muhalifler olunca her şey HDP'ye yasak.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi adına söz talep eden Muğla Milletvekili Sayın Süleyman Girgin.

Buyurun Sayın Girgin. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Gönül isterdi ki 2022 bütçesi halkımızın ihtiyaçlarını karşılayan, istihdamı artıran, yatırımlara ağırlık veren bir bütçe olsun ancak bütçede halk yok, rant var, zam var, vergi var, yoksulluk var. KÖİ garanti ödemeleri için 42 milyar 500 milyon lira kaynak ayrıldı. Bütçede oluşan bu kara delik maalesef halkımızın vergilerini sömürüyor, sömürmeye de devam edecek.

20 Ekimde sunum yapıldığında 188 milyar dolar olan bütçe sıcak suda yıkanmış yün kazak gibi çekti ve 116 milyar dolara düştü bugün itibarıyla, kurun sıcaklığına dayanamayarak elli beş günde 72 milyar dolar eridi yani bütçenin yarısından fazlası eridi. “Bu kazak bize olmaz.” diyoruz, anlamıyorsunuz, “İlle de giydireceğiz.” diye uğraşıyorsunuz. Değerli arkadaşlar, dolar 15 lira oldu bu sabah; övünebiliyor musunuz eserinizle? Bütçe, halkın ve emekçilerin taleplerini dikkate alarak, ek bütçe şeklinde değil, yeniden hazırlanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, zamanın birinde bir ağa varmış; eli sıkışan, tarlasını, evini, bağıcı bahçesini satmak isteyen onun yanında almış soluğu. Ağa sorarmış “Bu satmak istediğin mal miras mı kaldı yoksa alın terinle mi aldın” diye. “Miras malı.” denirse pazarlığa oturur, “alın teriyle” denirse oralı olmazmış. Cumhuriyet ve cumhuriyet kazanımları cumhuriyeti kuranlar için miras değil, alın teriydi arkadaşlar. Türkiye son on dokuz yıldır kadir kıymet bilmez bir hayırsız mirasyedi iktidar tarafından yönetiliyor. Âdeta öç alırcasına cumhuriyet kazanımlarını har vurup harman savurdunuz. “Ne banka bırakacağız ne fabrika ne işletme ne de liman, hepsini satacağız.” dediniz ve sattınız. Sata sata devletin tüm akarlarını

kuruttunuz, geriye bir tek vergi gelirleri ve vatandaşın cebi kaldı; bir tek, aldığımız nefes karşılığında şimdilik vergi vermiyoruz. Hiçbir hükümetin cumhuriyet tarihinde toplayamadığı vergiden daha fazla vergi topladınız, 2 trilyon 600 milyar dolar. Sonra? 63 milyar dolarlık özelleştirme yaptınız. Başka? 446 milyar dolar da devleti borçlandırdınız. Soru şu: Bütün bu paralar nereye gitti? Ortada bir hesap hatası var, Nasrettin Hoca'nın dediği gibi "Kedi buradaysa ciğer nerede, ciğer buradaysa kedi nerede?"

On dokuz yılda ne yaptınız? Gencecik, fidan gibi çocuklarımız işsiz, 8 milyon işsiz var. Neden insanlarımız ekmek kuyruğunda? On dokuz yılda bütün dengeleri değiştirdiniz, bir avuç yandaş sermayedarınızı zengin etmek için 84 milyonun hakkını gasbettiniz. Siz saraylarınızla itibarlı olmakla övünedurun, on dokuz yıllık iktidarınızın özeti "Yandaş köşeyi döndü, vatandaşın ocağı söndü." Bir ülkenin itibarı 1.150 odalı saraylarla değil, emeğe verdiği değerle ölçülür, insana verdiği değerle ölçülür, kadına verdiği değerli ölçülür arkadaşlar.

Değerli milletvekilleri, Dışişleri Bakanı Katar'a gitti ve Katarlı mevkidaşı öyle bir söz söyledi ki bu ülkenin bir vatandaşı olarak biz utandık, gurumuz zedelendi ama Dışişleri Bakanı en ufak bir alınganlık göstermedi. Katar Dışişleri Bakanı dedi ki "Ekonomik gidişat nedeniyle Türkiye'de ortaya çıkacak fırsatları değerlendiriyoruz." Yani, Katar diyor ki: "Batan geminin kelepirci malları bunlar, elbet biz de bu fırsatı değerlendireceğiz." (CHP sıralarından alkışlar)

Ey Dışişleri Bakanı, ey Katar sevenler; bu sözleri nasıl hazmediyorsunuz? Bu sözleri nasıl sineye çekiyorsunuz? Hadi bunu sineye çektiniz, Katarlı gazetecinin "Ekonomik kâbus nedeniyle Katar'dan para istemeye mi geldiniz?" lafı hiç mi dokunmadı size? Siz kendinizi Orta Doğu'nun lideri olarak göredurun, onların sizi ne gözle gördüğünü cümle dünya gördü. Siz bu ülkenin ekonomisini de onurunu da yerlere düşürdünüz, bu sözleri yiyip yuttunuz; yazıklar olsun size!

Değerli milletvekilleri, bir ülkenin itibarı başta adaletidir, demokrasidir, eğitim sistemidir; üreten ekonomisi, halkının refahıdır; alım gücüdür, fabrikalarında dönen çarklarıdır; ekilen, biçilen, sulanan tarım arazileridir. Ülkeden gitmek için uğraşan değil, yarınlara güvenle bakan gençleridir; sanattır, sanatkârdır; zanaatıdır, zanaatkârdır itibar. "Bir ülkeyi tanımak istiyorsanız insanların nasıl öldüğüne bakın." der Albert Camus. Atanamayan öğretmenin, çalıştığı inşaatın inşaat boşluğuna düşerek ölmediği bir ülkedir itibar. Barınma sorununu ve seslerini duyurmak için Ankara'ya gelen öğrencilerin darbedilerek gözaltına alınmamalarıdır itibar. Kadınların sokak ortasında öldürülmediği bir ülkedir itibar. İfade özgürlüğüdür, basın özgürlüğüdür, gazetecilerin tutuklanmadığı bir ülkedir itibar.

Değerli milletvekilleri, ocak ayında asgari ücretin net karşılığı 383 dolar iken bugün 188 dolar, 4 gram altın bile etmiyor. Eskiden, özellikle yakın akrabaların düğününe giderken "Çeyrek altın takmayalım, ayıp olur, en azından yarım altın takmak yerinde olur." diye düşünülürdü. Şu an çeyrek altın takmak lüks oldu. "Dolarla işiniz mi var, dolarla mı maaş alıyorsunuz?" diyenler -hadî, dolarla işimiz yok diyelim- şimdi de "Yumurtayla mı besleniyorsunuz, unla işiniz mi var, kömürle mi ısınıyorsunuz?" diyeceksiniz; tablo ortada: Asgari ücreti temel gıda fiyatlarına endekslersek, ocak ayında bir kilo ekmeçlik un 2 lira 70 kuruş iken aralık ayında 8 lira oldu; bir yılda yüzde 300 zam. Arkadaşlar, asgari ücreti un fiyatına endekslersek 8.475 lira olması lazım; ayçiçek yağına endekslersek 5.085 lira olması lazım; yumurta fiyatına endekslersek 5.932 lira olması lazım; kömür fiyatına endekslersek 5.650 lira olması lazım, bu da yerli kömür, ithal demiyorum. Diğer yandan, geçen sene 2.825 TL'yle aldıklarını, bu sene asgari ücret 5 bin TL olmuş, onunla alamamış; ne fayda? Esas olan, açıklanacak olan asgari ücretteki sayısal artış oranı değil, alım gücünün üç ay sonra ne kadar kaybolacağıdır. Arkadaşlar, düşünün, hastanede tahlil yaptırıyorunuz, bütün sonuçlar yanlış ve bu sonuçlarla size tedavi uyguluyorlar; aynen bu içinde bulunduğumuz durum. Dolayısıyla, asgari ücret belirlenirken talimatla rakamları eğip büküp TÜİK'in değil, halkın bire bir yaşadığı enflasyon hesap edilmeli. Tüm ücretlerin asgari ücrete tekabül eden kısmı vergiden muaf olmalı, asgari ücret sonrası ilk vergi basamağında uygulanacak olan oran yüzde 10 olmalıdır.

Değerli milletvekilleri, A'dan Z'ye tüm ürünlere gelen zamlarla vatandaş pahalılık altında inim iniyor ancak turpun büyüğü heybede. Nasıl mı? TÜİK'in tartışmalı verilerine göre yurt içi Üretici Fiyat Endeksi oranı yüzde 54,62 iken Tüketici Fiyat Endeksi oranı yüzde 21,31'dir. İkinin arasındaki fark yüzde 33,31 gibi tarihi yüksek seviyededir. Bunun anlamı şudur: Üreticilerin artan girdi maliyetleri tüketici fiyatlarına tam olarak yansımamış, artan maliyetlerin büyük bölümü üreticilerin kârından karşılanmış demektir. Buradaki en büyük tehlike ise bu farklar satış fiyatlarına yansıtılacağından, ücretli çalışanın artan maaşı da sadece bir iki ay içerisinde yine artan fiyatlar karşısında eriyecektir. Buna bir de yüzde 36,2 oranındaki yeniden değerlendirme oranına göre vergilerin artışı eklenince halk, 2022 yılının daha ilk aylarında bile bugünkünden daha fazla fakirleşecektir.

Ey iktidar, milleti öz yurdunda garip, öz vatanında parya yaptınız; ülkemizi 1 milyoncu mağazasına çevirdiniz, paramızı pul ettiniz. Yeni ekonomi modeli deniyorlarmış, tutmazsa üzümlerilmiş. Modeliniz batsın, hükümet sisteminiz batsın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Girgin.

SÜLEYMAN GİRGİN (Devamla) – Tamamlıyorum.

“Sen maaş alıyorsun, en fazla neyini kaybedersin? Enflasyon altında ezilirsin.” diyor Sayın Bakan. Ülke ekonomisini altılı ganyan olarak gören bu zihniyete de bizden bir tüyo: Geliyor gelmekte olan!

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, gruplar adına söz talepleri karşılanmıştır.

Şahıslar adına ilk söz Karabük Milletvekili Hüseyin Avni Aksoy'a aittir.

Buyurun Sayın Aksoy.

HÜSEYİN AVNİ AKSOY (Karabük) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Geçen yılki bütçe konuşmamda “Memleketi karpuz gibi ortadan ikiye bölmeden, icat çıkarmadan, vatan için, millet için en geçerli yol, kula kulluk etmeden Türk milleti ittifakıdır.” demiştim. Bugün ülkemizde kavga, kamplaşma, birbirini düşman ilan edip alt etme siyaseti izlendiği için sözlerimizin hiçbir şekilde ciddiye alınmadığını gördüm. Bu onurlu kürsüden sizlere ve Türk milletine sesleniyorum: Gelin, bu kavgayı bırakıp birlikte memleketimize sahip çıkalım.

Bugün ülkemizin en önemli sorunları: Bir, ulusal güvenlik, sınırlarımız ve terörle mücadele; iki, ekonomi ve hayat pahalılığı; üç, pandemiyle mücadele.

Sayın milletvekilleri, ülkemizdeki terörün gerçek nedeni emperyalistlerin Lozan Anlaşması'nı aşındırmaya çalışmalarıdır. Hedefleri yüzyıl önceki Sevr Anlaşması'yla Osmanlı'ya dayattıkları hayallerdir. Emperyalistler o dönemde fiilen kendi orduları ve Yunanlılarla yaptıklarını bugün teröristlere kol kanat gererek yapmaktadırlar. Geldiğimiz noktada, Trakya'da, Dedeağaç'ta, adalarda, Girit'te, mavi vatanımız Doğu Akdeniz'de ve yavru vatanımız Kıbrıs'ta emperyalistler tetiktedir. Kurtuluş Savaşı'ndaki taşeronların Yunanistan'la birlikte yaptıkları anlaşmalar tesadüf değildir. Emperyalistlerin Suriye ve Irak'ta teröristlerle birlikte yeni devletçikler kurup yeni sınırlar oluşturma hevesleri Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı düşmanca tavırlardır. Diğer yandan, şanlı bayrağımız can Azerbaycan'da Karabağ'a dikilmiştir. Sonuç olarak dört bir yanımızda Sevr heveslileri tekrar harekete geçmiştir. Tam bu noktada, emperyalistlerden dost edinenlerin Vietnam'da, Irak'ta, Suriye'de ve Afganistan'da ne olduysa aynısı olacaktır akıbetleri.

Sayın milletvekilleri, insanlar önce takas sistemiyle, sonra da parayla ticaret yapmışlardır. Bir ülkenin parası değerliyse ekonomisi güçlüdür. Para değersizleşirse ekonomi iyi idare edilemiyor demektir. Türk lirası hepimizindir, millîdir, değer kazanması hepimizin yararınadır. Ekonomimizin ana motorlarını yabancı sermaye girdisi olsun diye emperyalistlere açarken de çok dikkat etmeliyiz. Osmanlı'nın kapitülasyonlarla beş yüz sene uğraştığını unutmamalıyız.

Sayın milletvekilleri, pandemi küresel bir halk sağlığı sorunudur. Geldiğimiz noktada, bir hekim milletvekili olarak -pandemiden kurtuluş için tek çözüm aşırıdır- herkesi aşı olmaya davet ediyorum. Bu süreçte hayatını kaybeden bütün vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, ailelerine sabır ve başsağlığı diliyorum. Pandemiyle hayatları pahasına mücadele eden bütün meslektaşlarıma ve sağlık çalışanlarına da teşekkür ediyorum. Sağlık hizmeti bir ekip işidir; gelin, ayrım yapmaksızın hepsine emeklerinin karşılığını verelim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin geldiği bu noktada biz, 70 yurtsever arkadaşımızla birlikte Memleket Partisini kurduk. Partimizin en önemli amacı, kamplaşan ülkemizi birleştirmek, barıştırmak ve bu darboğazdan çıkarmaktır. Türkiye'mizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'le problemi olmayan, mezhep ve kimlik üzerinden siyaset yapmayan ve terörün her türlüsüne karşı olan herkesi Memlekete davet ediyorum. Bu karanlıktan çıkış için tünelin sonundaki ışık Memleket Partisidir. Bu onurlu kürsüden sizlere birkaç kez, gelin, kula kulluğu yok edelim... Şimdi, bir kez daha, kula kulluğu yok ederek lütfen kendiniz olunuz diyorum.

Parti liderlerine sesleniyorum: Vatanımız, milletimiz, bayrağımız ve Türkiye'miz için zihinlerinizi temizleyiniz, siyasetteki kavga dilini bırakınız, sevgi, saygı, samimiyet içinde Türk milletini birleştirip barıştırmız. Unutmayınız ki egemenlik kayıtsız şartsız milletindir. Memleket Partisine göre tek çıkar yol, ne sağdan ne soldan, doğrudan Atatürk'ün yolundan Türk milleti ittifakıdır.

Sözlerimi bitirmeden önce Türk milletine sesleniyorum: İktidar da muhalefet de birbirleriyle kavga etmekten yorulmuş. Gelin, bu yorgunları yokuşa vurmayalım, emekli edip dinlendirelim, barışsınlar, torunlarını sevsinler. Zaten son zamanlarda helallik almaktan bahsediyorlar, önce birbirlerinden, sonra da Türk milletinden helalliklerini alıp memleketi de Memlekete emanet etsinler. Memleket iktidara geliyor, memleket ayağa kalkıyor! “Ne Cumhuriyet ne Millet, tek yol Memleket!” diyorum.

Yorgun iktidara sesleniyorum: Burası son durak, yol tamam diyorum. Yorgun muhalefete sesleniyorum: Gitti gitmekte olan diyorum. Türk milletine sesleniyorum: Musalla taşında olan bu iktidarı ve bu muhalefeti nasıl bilirsiniz? Hakkınızı helal ediyor musunuz? Gelin, bu eskileri Allah'ın rahmetiyle gönderelim. Eskiye rağbet olsaydı bitpazarına nur yağırdı.

Türk milletini ve yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Şahıslar adına ikinci ve son konuşmacı Hatay Milletvekili Sayın Barış Atay Mengüllüoğlu.

Buyurun Sayın Mengüllüoğlu.

BARIŞ ATAY MENGÜLLÜOĞLU (Hatay) – Birileri her gün zenginleşirken her gün daha da yoksullaşan emekçi halkımızı selamlıyorum.

Dün parti sözcümüz Sera Kadıgıl konuşurken “Ben buradakilere konuşmuyorum.” dediğinde “İyi o zaman, biz de dinlemiyoruz.” dediniz. Ben bugün direkt size konuşacağım, o yüzden çok iyi dinleyeceğinizi umuyorum.

Geçtiğimiz günlerde bütün işi gücü provokasyon olan bakanımız buraya geldiğinde onur ve şahsiyetten bahsetti, dedi ki: “Onura sahip çıkmak, bakan ya da milletvekili olduğumuz için değil, insan olduğumuz için hakkımızdır.” Onur ve şahsiyet önemli.

Siz böyle bakanın anlattığı gibi tırışkadan hikâyeler seviyorsunuz ama ben size gerçek bir hikâye anlatayım. Üniversiteyi kazandığımda Adana'ya babamla birlikte gittik. Yolda bir sürü şey konuştuk, çok önemli değil konuşmanın hepsi ama bir yerde şöyle bir şey söyledi: “Benim sana bırakacak hiçbir şeyim yok, sadece bir ismim var ama onurlu bir isimdir, seni hiç utandırmaz.”

Onur, gurur, şahsiyet, haysiyet; dedim ya, bunlar çok önemli şeyler ama aynı zamanda da çok kırılığandır mesela. O yüzden hayatlarımızı bunlara korumaya adanır hepimiz, aynı babam gibi, iyi bir isim bırakmak için. Fakat bir gerçek var ki bu olguların hiçbiri sırf istiyoruz diye olmaz, yaşamlarımızda yaptıklarımızın toplamıdır, karşılığıdır bu, tercihlerimizdir aslında bizi biz yapan. Sonuçta hepimiz onurumuz için yaşıyoruz ve bundan başkası lafûgüzaf fakat bazen merak ediyorum, belki cevabı sizde vardır. Bir onur, nasıl bir onurdur ki her gün hakaret ettiği, yolsuzlukla suçladığı, “Hesap sormazsam namerdim, namerdim.” dediği insanın kapısına gelip, biat edip verdiği görevi kabul etmeyi mümkün kılar? Bir onur, nasıl bunları söyleyen kişiyi kalkıp ayakta alkışlar ve hiç zedelenmez mesela? Bir insanın onuru, adının mafyayla anılmasını, her türlü kirli ilişkilerde adının anılmasını ya da mafyadan rüşvet alındığını ve kim olduğunu bildiğini söyleyip susarak bu suça ortak olunmasını nasıl kaldırır? Bir başkası kendi alanıyla ilgili açıklama yaparken “Sen gel buraya gel, ne dedin bakayım?” diye Genel Başkanı tarafından azarlanmayı insanın gururu nasıl kaldırır ya? Ormanlar yanarken yangın söndürme uçağı alma inisiyatifi bile verilmeyen bir yönetici bunun için Genel Başkanından talimat beklerken onuruna hiç mi dokunmaz bu durum mesela? Durup uzun uzun bakıyoruz size. Yaşamak için çöp toplamak zorunda olan insanlara “Haksız kazanç elde ediyorsunuz.” demek, ülkenin en iyi fakültelerinden bir yılda verilen mezun sayısından daha fazla doktorun yurt dışına gitmek istemesi ya da bir gencin tarikat yurdunda kafasının kesilmesi, öldürülen onca çocuk, öldürülen onca kadın, tacize uğrayanlar, canım ormanların çok uluslu şirketlere peşkeş çekilmesi, limanların ülkenin neredeyse her yerine musallat ettiğinin Katarlılara satılmaya çalışılması, Birleşik Arap Emirlikleri'nden para dilenmek, Amerikan Başkanının kapısında “Dostum Biden” diye bekleyip konuşmaya çalışmak, ülkenin bütün fabrikalarını satmak, ülkede yetişen her ürünü artık ithal ediyor olmak hiç mi rahatsız etmez bir insanı?(CHP ve HDP sıralarından alkışlar) İnsanlar ekmek kuyruğunda; benzin, mazot 10 lira; markette bebek maması bile kotayla; bir vekiliniz “Sebzeyi, meyveyi taneyle alsınlar.” diyor; bir başka vekiliniz “Soğan ekmek yeriz.” diyor; fabrika işçisi tatlı alacak parası olmadığı için kumanyasından artırıp eve götürüyor. 80 yaşına gelmiş emekli pazarda tezgâh açar, küçücük çocuklar seyyar satıcılık yapar, insanlar çaresizlikten intihar eder, yeni Hazine Bakanınız -umarım konuşma bitene kadar değişmez- emekçiye “Sizin maaşınızdan fazla kaybedecek bir şeyiniz yok, ben babamdan kalan her şeyimi kaybederim.” der -ki o tek maaşın bütün bir hayat olduğunu bile bile- ve millete ağız dolusu sinkaflı küfür eden saray beslemesi sözüm ona iş insanlarına dolarla kamu ihaleleri verilir -onlarcası, yüzlercesi- tekinizin bile ne onuru zedelenir ne gururu kırılır ne yüzü kızarır. O kadar şey olurken bir tek neyden onurunuz kırılıyor biliyor musunuz? Bir el hareketinden. Yani sonuçta ülkede bu kadar şey olurken kılınızın kıpırdamadığını görünce insanlar, el hareketinden bu kadar utanacağınız minnoş kalplere sahip olduğunuzu düşünememiş olabilirler hakikaten, kusura bakmayın. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

Neyse tabii, herkesin onuru kendine benimkisi sadece merak. Ben hikâyeme döneyim. Devamı yirmi yıl sonra oldu çünkü. Yine bir gün babamla arabada gidiyoruz. Ben artık, hikâyenin başında babamın olduğu yaşıyım, annem de babam da oldular 61 yaşında.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

BARIŞ ATAY MENGÜLLÜOĞLU (Devamla) – Bazı insanlar, yarattığımız dönemin ruhuna uygun olarak kısa yoldan servet kazanıp zenginleşirken ailemin, geçen bunca zamana, bunca emeğe, bunca çalışmaya rağmen önümüzdeki ay bile ne olacağını bilmiyor olmasının beni gerçekten çok rahatsız ettiğini söyledim. Dedi ki: “Ama hiç kimse o insanların arkasından konuştuğu gibi bizim arkamızdan konuşmuyor.” Hah, işte onur, gurur; iyi, temiz bir isim bırakmak bu. Babam beni hiç utandırmadı, ben de oğlumu utandırmamak için bir yaşam sürüyorum. Sizden bu kadar lafın üzerine utanmanızı da beklemiyorum fakat emin olun, çocuklarınız utanacak.

RAMAZAN CAN (Kırkkale) – Ayıp, ayıp!

BARIŞ ATAY MENGÜLLÜOĞLU (Devamla) – “Bu kadar mal, mülk bırakacağımıza keşke bize bir isim bıraksaydınız.” diyecekler.

O yüzden son sözüm: Biz bu ülkeye yapılanların hesabını yapandan da hesap sormak yerine namert olmayı tercih edenlerden de soracağız, sormazsak da yuh olsun bize! (CHP ve HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından “Yuh!” sesleri)

İBRAHİM HALİL FIRAT (Adıyaman) – Yuh olsun sana!

BAŞKAN – Şahıslar adına söz talepleri karşılanmıştır.

Şimdi soru-cevaba geçiyoruz. On dakika süreyle soru-cevap işlemi uygulayacağız; beş dakikasını sorular için, beş dakikasını da cevaplar için kullanacağız.

İlk söz, Sayın Çepni...

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkürler Başkanım.

Diyarbakır 2 no.lu F Tipi Kapalı Cezaevinde, kemik kanseri hastası tutsak Halil Güneş arkadaşımız hayatını kaybetti. Hasta tutsaklar, iktidar tarafından kasıtlı olarak ölüme terk ediliyor. Hasta tutsakları serbest bırakacak mısınız?

TL, tasarruf aracı olma işlevini de hızla kaybediyor. Banka mevduatlarında TL'nin payı yüzde 39'a düştü, gerisi döviz cinsinden tutuluyor. Bu rakamda bankalar dışında ya da yurt dışında tutulanlar hariç. TL hamaseti yapan iktidar, bu krizin sonuçlarını ucuz iş gücü olarak emekçilere mi yıkmayı planlamaktadır? Orta vadeli programda dolar 9,27 TL idi, şimdi 15 TL. Tarıma 25,8 milyar tarımsal destekleme öngörüldü. 41,747 milyara çıkması lazım bunun, 15 milyarı erimiş durumda. Bütçe Kanunu'na göre...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Şahin...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Döviz kurlarındaki aşırı artış nedeniyle pek çok ilaç artık bulunamıyor, hatta tıbbi malzemeler bulunamadığı için de ameliyatlar dahi yapılamaz durumda. Ülkemiz, bu döviz krizi sebebiyle âdeta açık bir pazar hâline gelmiş ve komşu ülkeler tarafından yağmalanır durumda. Ben Sayın Bakana sormak istiyorum: Ya, bu kamu-özel iş birliği projelerini hâlâ dövizle ödemeye devam mı edecekler? Ülke bu şekilde harap hâldeyken siz yandaş müteahhitlerinize dövizli aktararak dövizin daha fazla yükselmesine sebep olmuyor musunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Güzel...

SEMRA GÜZEL (Diyarbakır) – Teşekkürler Sayın Başkan.

SPK'nin 2021 yılında kesmiş olduğu toplam ceza miktarı ne kadardır, hangi şirketlere, hangi gerekçelerle kesilmiştir? TÜİK'te ve Hazine ve Maliye Bakanlığında sık sık yaşanan başkan ve yardımcı değişikliğinin gerekçesi nedir? TÜİK'in 2021'de ertelediği, 16 Temmuz günü yayınlanması planlanan 2020 Uluslararası Göç İstatistikleri ve 17 Eylül'de yayınlanması planlanan Hayat Tabloları İstatistiklerinin ertelenmesinin nedeni nedir ve de ne zaman açıklanacaktır? Sağlık emekçileri için getirilen ve Genel Kuruldan oy birliğiyle geçirilen düzenlemenin Komisyona geri çekilip maddelerin çıkarılmasında bir payınız var mıdır? Emekçiye hak ettiğini verecek bir bütçeniz yok mu?

BAŞKAN – Sayın Topal...

SERKAN TOPAL (Hatay) – Sayın Başkan, 2021 yılı YÖK verilerine göre 146 üniversitede mevcut olan elli sekiz yıllık sağlık yönetimi bölümü neden Sağlık Bakanlığı tarafından yapılan alımlarda kendi unvanıyla yer almamaktadır? Sağlık Bakanlığının yapacağı 40 bin kişilik sağlık çalışması alımında, sağlık yönetimi bölümü mezunlarına imkânlar doğrultusunda yer verilecek mi? 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda açıkça var olan sağlık yönetimi bölümünün adı ve 4597 nitelik kodu, 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında KHK'nin Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Hizmetler Sınıfı Cetveli'ne neden eklenmemektedir?

Ayrıca öğrencilerle ilgili YURTKUR kredileri dün açıklandı. Sene başında başvuru yapan öğrenciler 650 TL alacaklar. Başvuru ile ödeme arasında geçen doksan günlük sürede 650 TL'nin değeri 300 TL'ye düştü maalesef. Bu rakamı enflasyona göre güncelleyecek misiniz? Yurt yok, burs yok, iş yok. Kredi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kayıoğlu...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, yirmi yıldır tutturamadığımız ekonomi politikaları neticesinde millet aç. En azından geçen seneki asgari ücret düzeyini yakalamak için asgari ücretin 380 dolar olmasını sağlayacak mısınız? Aynı zamanda maaşlarından başka kaybedecek şeyleri olmayan asgari ücretlilerin üzerindeki vergi ve yükleri kaldıracak mısınız? Asgari ücretin altında maaş alan emeklilerin en düşük maaşını asgari ücret düzeyine çıkarmayı düşünüyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Kemalbay...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

29 Aralıkta yoldaşımız Deniz Poyraz davasının duruşması başlıyor. Deniz Poyraz'ı katleden katilin çantası nerede? Neden çanta ve içindekilere dair tutanak tutulmamıştır?

1999 yılından beri ödenen deprem vergilerine ne oldu? Neden deprem vergileri kullanılmıyor ve vatandaştan yardım isteniyor? Vergilerin akıbetini sorgulayan her şahıs ve kurum terörist ilan ediliyor.

Bakan Soylu, faturasını gösterdiği ödemeyi yandaş şirket Söğüt AŞ'ye yaptı mı? Yaptıysa dekontu nerede? Naylon fatura mı kullandı?

Kayyum yönetimindeki Van Büyükşehir Belediyesi, 3 defa mahkemece haklı bulunan 303 işçiyi hâlen işe almadı. İşçilere mülakatta “Barbie bebeğin erkek arkadaşı kim?” sorusu soruldu. Aynı soruyu Soylu'ya sorabilir miyiz?

Hazine...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, soruları Sayın Bakan cevaplayacak.

Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Öncelikle, hayırlı bir gün ve hayırlı bir toplantı olsun inşallah.

Sabit ücretler üzerinden alınan stopaj ve ücretler üzerindeki vergi yükü, asgari geçim indirimi uygulamasıyla medeni duruma bağlı olarak kişinin ödeyeceği gelir vergisi üzerinden indirim yapılmak suretiyle önemli ölçüde hafifletilmiştir. Bu uygulamayla 2021 yılına ilişkin gelir vergisi yükü evli, eşi çalışmayan ve 3 çocuklu asgari ücretlide yılın son aylarına kadar aylık yüzde sıfır olarak gerçekleşmektedir. Ayrıca, asgari ücretin yılın son aylarında vergi tarifesinin ikinci dilimine girmesinden kaynaklanan kayıp, ilave asgari geçim indirimi yoluyla giderilmektedir. Asgari ücretlilerin tamamına baktığımızda ortalama vergi yükü aylık 2,34, yıllık ise 3,25'tir. Aynı zamanda, asgari ücretle ilgili bugün açıklama yapılacak zaten. Bugüne kadar asgari ücretli enflasyonun karşısında asla ezdirilmedi, bundan sonra da ezdirmeyecek bir oranı hep beraber görmüş olacağız.

Türkiye’de asgari ücretle geçinenler dâhil olmak üzere bütün maaşlılar, her türlü kamu -özellikle sağlık başta olmak üzere- imkânlarından faydalanarak yaşamlarını idame ettiriyorlar ve onlara ilişkin olarak da geçmişten bugüne kadar yapılan her türlü iyileştirme pozitif yönde devam etmiş ve enflasyonun çok çok üzerindedir; bütçe konuşmamda da ifade etmiştim, katlar arası fark var.

Sağlık Bakanlığı hastaneleriyle ilgili olarak, 2020 yılında hastanelerin birikmiş borçlarını yapılandırarak önemli bir kısmını ödedik, 2021 yılında da ilave kaynak tahsis ederek ayrıca ödemeler gerçekleştirdik, hâlen devam eden vadesi geçmiş borçlara yönelik olarak da bütçe imkânlarını dikkate alarak bir planlama yaptık. Bu kapsamda, Sağlık Bakanlığına söz konusu borçların ödenmesi amacıyla ilave kaynak aktarılmış olup borç ödemeleri de yapılmaktadır.

Tarımsal desteklerle ilgili, 5488 sayılı Tarım Kanunu’nun 21’inci maddesinde, tarımsal destekleme programlarının finansmanı için bütçeden ayrılacak kaynağın gayrisafi millî hasılanın yüzde 1’inden az olamayacağı hüküm altına alınmaktadır. 2022 yılında tarım sektörüne aktarılması planlanan toplam kaynak tutarı 57,6 milyar lira olup bu kapsamda 2022 yılı bütçesinden tarımsal destek programları için 25,8 milyar lira, tarım sektörü yatırım ödenekleri için 16,3 milyar lira; tarımsal kredi sübvansiyonu, müdahale alımları, tarımsal kitlenin finansmanı ve ihracat destekleri için de 15,5 milyar lira kaynak aktarılmıştır.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Gayrisafi millî hasılanın yüzde 1’i kaçırır Sayın Bakan? Kendinizle çelişiyorsunuz, hikâye anlatıyorsunuz!

HAZİNE VE MALİYE BAKANİ NUREDDİN NEBATİ - TÜİK tarafından 14/10/2021 tarihinde açıklanan son verilere göre gayrisafi millî hasılamız 2020 yılında 4,98 trilyon TL olmuştur. Bu kapsamda 57,6 milyar liralık destek gayrisafi millî hasılanın yüzde 1,16’sına denk gelmektedir.

E, tabii, gerek yürütmeye gerek diğer alanlarda ihtiyaç duyulduğunda her türlü değişim söz konusu çünkü zamanın ruhuna, günün politikalarına uygun bir şekilde değişimler de bürokraside yaşanıyor.

RİDVAN TURAN (Mersin) – Sayın Bakan, bu hesaplamalar zamanında, orta vadeli programda dolar 9,27 liraydı, şimdi 15 lira.

HAZİNE VE MALİYE BAKANİ NUREDDİN NEBATİ - Teşekkür ediyorum, diğer sorulara da hazırlık yapıp soru soranlara arz edeceğiz inşallah.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başkanım, elli altı saniye var, soru sorabilir miyim? Elli iki saniye var...

BAŞKAN – Tabii, bir saniye lütfen...

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Süre varmış, affedersiniz, ben bitti zannetmiştim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz arkadaşlar, henüz oylamaya geçmedim.

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Bittikten sonra oylamaya geçiliyor diye...

BAŞKAN – Yalnız, bir dakika var, o bir dakikayı da Bakan kullanmadığı için ben bir arkadaşına söz vereceğim.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Lütfen, ben...

BAŞKAN – Sıradaki arkadaşla söz vereceğim.

Evet, Sayın Gürer... Yok.

Sayın Özdemir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ben, söz hakkımı geri çekiyorum, grubumuzun yoklama talebi olacak.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Evet, süre doldu.

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ENGİN ÖZKOÇ (Sakarya) – Sayın Başkan, yoklama...

BAŞKAN - 14'üncü maddeyi oylarınıza sunmadan önce bir yoklama talebi var, bunu karşılayacağım.

Sayın Özkoç, Sayın Sümer, Sayın Aydın, Sayın Karabıyık, Sayın Kayışoğlu, Sayın Bulut, Sayın Arı, Sayın Şahin, Sayın Antmen, Sayın Özdemir, Sayın Emecan, Sayın Yalım, Sayın Özkan, Sayın Aygun, Sayın Tanal, Sayın Köksal, Sayın Kılıç, Sayın Tuncer, Sayın Durmaz, Sayın Erbay.

Evet, yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum arkadaşlar.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

BAŞKAN - Pusula veren milletvekili arkadaşlarımın salondan ayrılmamalarını rica ediyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 12.11

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 12.27

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR**KÂTİP ÜYELER: Rümeysa KADAK (İstanbul), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri Türkiye Büyük Millet Meclisinin 38’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin 14’üncü maddesinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemi tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Pusula veren sayın milletvekilleri lütfen Genel Kuruldan ayrılmasın.

Yoklama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 14’üncü madde kabul edilmiştir.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

15’inci maddeyi okutuyorum:

Yürürlük

MADDE 15- (1) Bu Kanun 1/1/2022 tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 15’inci madde üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz talep eden Antalya Milletvekili Sayın Hasan Subaşı.

Buyurun Sayın Subaşı. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

(Uğultular)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, uzun bir gün olacak. Konuşmacıyı kürsüye davet ettim, salonda ciddi bir uğultu var; lütfen, sizden rica ediyorum...

Buyurun Sayın Subaşı.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HASAN SUBAŞI (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 15'inci maddesi üzerinde partim adına söz almış bulunuyorum.

Geçen hafta, iktidarın acemilik yıllarında, 2002'den itibaren geçen yıllardaki başarı hikâyesinden bahsetmiştim ve son dört yılın Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle mukayesesini yapmıştım. O dönemin başarıları ama bu dönemin başarısızlıkları son derece açık ve net olmasına rağmen, bütçe sürecinde konuşan ve bu dönemi neredeyse kutsayan arkadaşları da hayretle ve ibretle izledik.

Faizden çokça konuşuldu, nistan söz edildi; geçen hafta vaktim yetmediği için açamadığım faiz konusunu da takdirinize sunmak istiyorum. Bakın, 2002'den itibaren, 2018'e kadarki parlamenter sistem döneminizde, acemilik ve kalfalık döneminizde faizler 45 milyar ile 55 milyar arasında değişim göstermiş ama 2018'de başkanlık sisteminizle beraber 73,9 milyara çıkmış, 2019'da 99,9 milyara, 2020 yılında 134 milyara ve 2021 yılında da 179,5 milyara çıkmış yani bu süreçte faiz 45-50 milyar dolar, sonra da 200 milyarı aşmış. Yani "Faizi istemiyoruz. Faiz yasaktır. Faiz haramdır. Nas var." derken Türkiye'yi maalesef faize batırmış durumdasınız. Sahi, nas var; tamam. Dövizle bağlamak ahlaksızlık; onu da söylediniz, onu da anladık. Peki, birikimi olan, birkaç 100 bin lira birikimi olan insanlar ne yapmalı; size soruyoruz. Ne yapabilirler? Bankaya parasını yatırdığında "Faiz kalsın." mı demeliler yoksa "ahlaksızlık" dediğiniz dövizle mi yatırırlar? Herhâlde sadece parası olanlar, doları olanlar çok rahat yaşıyorlar ama sizin o insanlara verebileceğiniz bir görüş ve fikriniz de kalmamıştır. Günlerdir bütçelerini sunan yatırımcı bakanlar, KÖİ müteahhitlerinin geleceğimizi borçlandırıp yapılan yatırımları "En büyük, en yüksek, en uzun köprü, tünel, uçak." diyerek övdüler. Otomobil ve uzay projelerinden, yapay zekâdan bile söz edildi; uzun uzun anlattılar. Unutulan, en çok, en büyük cezaevleri yapıldığı gerçeği olmasına rağmen en çok insan hakları ve hukuk reformu sözünü eden Adalet Bakanımız, zannediyorum belki nezaketinden, belki de mahcubiyetinden olsa gerek bundan hiç söz etmedi. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Oktay da bütçe kanunu teklifi sunumunda, 2021 yılı bütçesinin de tıpkı önceki yıllarda olduğu gibi dev eserlerin bütçesi olacağını söylemişti. Bakanların sözleriyle paralel söylemlerde bulundu, "en"ler, dev eserler bütçesi olarak takdim etti ama bu bütçede insan unutulmuştu.

Devlet ne yapar, görevi nedir? Bakın Anayasa'ya, ben hatırlatayım. Gerçi hukuk ve Anayasa'yla pek işiniz kalmadı, çoğu zaman görmezden geliyorsunuz. Anayasa 5'inci maddeyi hatırlatmak istiyorum: "Devletin görevi, toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamaktır. İnsanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaktır." diye yazar. Devletin başlıca görevi insanın refahıdır. "Refah" nedir diye baktığımız zaman, Türk Dil Kurumuna göre, zorluk çekmeden yaşamak, bereket ve bolluk demektir. Cumhurbaşkanı Yardımcısı, tümüyle, devletin insanına öncelikle refah sağlama görevini tümünden unutmuş olabilir mi diye sunumuna dikkatlice baktığımda, 48'inci sahifede şöyle yazıyor: "Amacı, küresel salgına bağlı olarak dengelerin yeniden şekillendiği bir konjonktürde, Türkiye ekonomisinin güçlü bir biçimde yükselişini sürdürmesi ve halkımızın refahının artmasıdır." "Refah" kelimesinin geçtiği tek yer burası. Evet -refahla ilgili- bu kelimeyi buldum ama hemen ardındaki paragrafta şu açıklamaya rastladım: "2022 bütçesi de önceki yıllarda olduğu gibi, dev eserlerin, sürdürülebilir katkıların bütçesi olacaktır." Ve görüldüğü gibi, bütçede faizin dışında kalan ne varsa yine KÖİ müteahhitlerine, döviz cinsi geçiş garantili ödemelere ayrılmıştı.

Cumhurbaşkanı ise refahı hepten unutmuş görünüyor, Bakara suresini hatırlatarak “Çektiğiniz yokluğu sabırla karşılayın.” öğüdünü veriyor. Yine, 1567 sayılı Yasa’ya göre, Cumhurbaşkanının Türk parasını koruma görevi bulunmaktadır. Bugün ise görev tümüyle unutulmuş; Türk parasını korumak yerine, âdeta değerini düşürmek için çaba sarf edilmektedir. Gezi olayları hatırladadır. Gösteri ve eylemler sonucunda doların 1,80 bandından 2 seviyesine çıkmasını örnek göstererek şöyle seslenmişsiniz: “Tarih boyunca birçok iç ve dış saldırıya maruz kalan Türkiye’de sadece Gezi olaylarının maliyeti yüzlerce milyar doları bulmuştur. Yatırımcı algısında bozulan finansal piyasalara, telafisi zor hasar verilmiştir.” Cumhurbaşkanı, devleti ve milleti hedef alan alçak bir saldırı olarak yorumlamıştı. Türk parasının değerinin düşmesine neden olan eylemcilere her türlü cezanın verileceği söyleniyor, âdeta mahkemelere telkin ve talimat yağdırılıyordu. Peki, bir yılda doların yüzde 100 artmasından, TL’nin rekor değer kaybindan kim sorumludur? (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar) Yeni Maliye Bakanı “Kur artışlarına dışardan müdahale yok.” diyerek Cumhurbaşkanının “dış müdahalelere karşı ekonomik kurtuluş savaşı” iddiasını farkında olmadan boşa çıkaran kişi oldu. Bu söylem hem hayırlı oldu hem de içi boş ve dayanıksız söylemler yüzünden yerde sürünen Türk parası için “kurtuluş savaşı” diye atılacak maceracı başka bir adımı şimdilik ertelemiş oldu.

Değerli milletvekilleri, tüm dünya pandemiden bir ölçüde etkilendi ama biz hem hukukta hem ekonomide dibe vurduk. İnat ve ısrardan, bilmezlikten, bilmediğini bilmemekten ve ortak aklı terk ettiğimizden paramızın değerini yitirdik, halkı yoksullaştırdık, insanlarımızı açlıkla yüz yüze getirdik; hem de bolluk ülkesinde, zengin ve bereketli topraklarımıza ve fedakâr çiftçilerimize rağmen. Sonunda çiftçilerimiz bile toprağını, köyünü terk edip şehirlerde iş aramaya başladı.

Değerli milletvekilleri, Edirne’ye Bulgarlar, Van’a İranlılar, Artvin ve Trabzon’a Gürcüler, Iğdır’a Azeriler alışverişe geliyor, araçlarını tika basa mallarıyla doldurup memleketlerine dönüyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

HASAN SUBAŞI (Devamla) – Katar ve BAE sermayesi de kamusal varlıkları kelepir fiyatına kapış kapış almak için geliyor çünkü her ülkenin parası bizim paramız karşısında çok değerli hâle geldi. Kendi vatandaşımız ise filesini dolduramıyor, ekme kuyruğunda bekliyor. Aynı pazarlardan atılmış mallardan toplayıp evine götüren vatandaşlarımızın sayısı az değil. Devletin tarım ve üretimi korumak için de çeşitli görevleri var ama böyle giderse çiftçiyi sadece küstürmekle kalmayacağız, önümüzdeki yıllarda toprakların terk edilmesine ve ekilenlerde de gübresizlikten ürün kaybına, tarım ve bolluk ülkesinde ürünümüzün, etin ve sütün yokluklarına tanık olacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN SUBAŞI (Devamla) – Zamanım -maalesef- yetmediği için bağlıyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Sayın Saffet Sancaklı.

Buyurun Sayın Sancaklı. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA SAFFET SANCAKLI (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, televizyonları başında bizleri izleyen büyük Türk milleti; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, bütçe görüşmeleri doğal olarak gergin geçiyor, geç vakitlere kadar sürüyor; biraz yorgunuz. Ben de biraz siyasetin dışına çıkıp biraz gençlikten, biraz da spordan size bahsetmek istiyorum.

Şu anda Türkiye’de bulunan genç nüfus Avrupa’nın en genç ve en dinamik nüfusedir; bu, sadece sözde değil, rakamlarla da sabittir. 18 milyon ilköğretim öğrencimiz var bizim, 25 milyon da 20 yaş

altı gencimiz var, 35 yaş altı da toplamda 45 milyon kişi yani Türkiye hakikaten Avrupa'nın en genç ve en dinamik nüfusuna sahip. Peki, kendimize o zaman şöyle bir soru soralım: Acaba bu genç nüfusu biz doğru bir şekilde kullanabiliyor muyuz, gerekeni yapabiliyor muyuz, aktif hâle getirebiliyor muyuz? İşte, burada -tabii ki eksiklerimiz olabilir- bunları biraz konuşmak istiyorum ben çünkü Türk gençliği başıboş bırakılabilecek bir alan değildir; eğer başıboş bırakılırsa maalesef, başta terör örgütleri olmak üzere bunu suistimal eden birçok grup var.

Tabii, cumhuriyeti kuran irade, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere yakın çalışma arkadaşlarıyla nasıl bir Türk gençliği istediklerini bundan yaklaşık yüz sene önce söylemişler. 15 Temmuz 1921 Maarif Kongresi'nde Atatürk şöyle söylüyor: "Gençlerin, vatanını ve milletini seven, ülkenin birliğini ve bağımsızlığını koruyacak, idealist ve fedakâr nesiller olarak yetiştirilmesini istiyorum." demiş. Yine aynı Kongre'de "Göreceklere eğitimin derecesi ne olursa olsun, onlara her şeyden önce Türkiye'yi, millî benliklerini koruyacak bilgi ve bilincin kazandırılmasını istiyorum." demiştir. "Türkiye'nin istiklaline ve millî birliğine düşman unsurlarla mücadele etmeyi öğretmek gerekir; bunu bilmeyen bireylerden oluşan bir topluma hayat ve istiklal hakkı yoktur." demiş Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk. Bir kez daha okuyorum burayı: "Bunu bilmeyen bireylerden oluşan bir topluma hayat ve istiklal hakkı yoktur." demiş Atatürk.

Tabii, Atatürk'ün bundan sonra da gençlikle ilgili herkesin bildiği ve söylediği bir sözü var, diyor ki: "Ey yükselen yeni nesil, istikbal sizindir! Cumhuriyeti biz tesis ettik, onu yaşatacak ve idame ettirecek sizsiniz." Atatürk, bununla, Türk gençliğine seslenerek, nasıl bir Türk gençliği istediğini ve Türk gençliğine ne kadar güvendiğini yüz sene önce açıkça ifade etmiştir.

Tabii, Ulu Önder Atatürk Türk gençliğiyle ilgili konuşurken, nasıl bir Türk gençliği istediğini söylerken bunu sporla birleştirmiş ve "Sporla birlikte Türk gençliğini sağlam bir kafa ve sağlam vücutta nasıl buluşturabilirim?" düşüncesiyle 1938 yılında Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünü kurmuş ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde onaylatmış. O zaman, Atatürk -tabii, Gençlik ve Spor Bakanlığı yok, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü var- Hollanda'nın şu andaki yüz ölçümü kadar bir araziyi Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğüne başlatmış ve ilkokullardan başlatarak, öğretmenleri de içine katarak -Millî Eğitimi de katarak- gençlere bir sportif proje başlatmıştır. O zaman, bu Beden Terbiyesi Kanunu'nu yazarken 12-35 yaş arası kadınlara, 12-45 yaş arası erkeklere haftada dört saat beden eğitimi ve spor zorunluluğu getirmiştir. Yani Atatürk, gençlik ve sporu birleştirerek bu ülkenin geleceğini kurma hayalini kurmuştur. Nitekim, şu andaki Bakanlığımızın adı da zaten Gençlik ve Spor Bakanlığı.

Tabii, Atatürk sporla ilgili daha neler söylemiş, sporun önemi hakkında? "Türk çocuklarına sporun bugünkü tekniğini öğretmek ve bunların bir kısmını bazı törenlerde ve bayramlarda dekor olarak ortaya koymak gerekir." demiştir. Atatürk, Türk sporunun ve sporcularının uluslararası alanda tanınmasının önemli olduğunu şu sözlerle vurguluyor: "Türk sporculuğu, beynelmilel sahnede layık olduğu mevkisi ihraz edecektir. O zaman Türk sporculuğu memleket ve millet hayatında müessir olduğu kadar biraz da medeni ve belki de benim tahminimden fazla bir şiarımedeniyet olacaktır." demiştir. Atatürk, beden eğitimi ve sporda gerçekleştirdiği uygulamalarla, Türkiye'de beden eğitimi ve spor faaliyetleriyle grup dinamiğini oluşturarak bunun millet dinamiğine ulaştırılmasını amaçlamıştır. Bütün bu uygulamalar, Atatürk'ün üstün görüşü sayesinde vücut bulabilmiştir onun döneminde. Beden eğitimi ve sporla sağlıklı bir beyin ve vücut oluşturulduğuna, sağlıklı beyinler ve vücutlarla daha güçlü toplumlar yaratıldığına göre, spor politikalarının devletin bütün çalışma alanlarına yansıtılacak millî bir politika olarak ele alınması ve yürütülmesi birinci görev olmalıdır. Yani "Ülke olarak biz spor, spor politikası olarak bütün branşlarda, bütün alanlarda birinci görev olarak önümüze koymalıyız." diyor Ulu Önder. "Beden eğitimi ve spor toplum için her şeyden önce bir yaşam biçimi hâline getirilmelidir." "Yaşam

biçimi hâline getirilmelidir.” “Sağlıklı düşünen sağlıklı bedenlerden oluşan toplumlar, kültür ve uygarlık alanında daha kolay gelişebilir ve ilerleyebilirler. Böyle toplumlar, dünya uluslarıyla sağlıklı ve uyumlu ilişkiler kurarak bir evrensel dinamik oluşturmada ve bu dinamiği yaşatmada etkili olurlar. Türkiye Cumhuriyeti devletinin de bu dünya dinamiğine katkıda bulunan bir beden eğitimi ve spor politikası yürütmesi Türk milletinin sağlığı, mutluluğu, saygınlığı bakımından önemli görülmelidir.” diyor Mustafa Kemal Atatürk. Yani geçen hafta Spor Bakanlığının bütçesinde anlatmış olduğum o proje, büyük Türk milletine spor kültürünü aşlamak. İlkokullardan başlayarak beden eğitimi derslerini artırarak, spor ve sanat yaptırarak sağlıklı, yeni bir toplum yaratabiliriz. Yüz yıl önce de Atatürk bu vizyonu bize anlatmış. Ben bu Meclis kayıtlarını kurcalarken, bakarken ne oluyor diye, belki buradan da esinlenerek böyle bir şeyler anlattım sizlere arkadaşlar. Atatürk’ün nasıl bir vizyon sahibi olduğu buradan da ortaya çıkıyor.

Şimdi, tekrar gençliğe döneceğim, bugünüme geleceğim. Biz acaba bu gençliğimizi kategorize ederek; X, Y, Z diye başka gruplara ayırarak doğru mu yapıyoruz? Bence doğru yapmıyoruz arkadaşlar, ben katılmıyorum. Türkiye’de bir tane gençlik var, onun adı da Türkiye Cumhuriyeti gençliğidir. (MHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Bir de, bu gençliği ayırıyoruz, sonradan da ikide bir şöyle bir şey -ben gençliğe haksızlık yaptığımı düşünüyorum- söylüyoruz: “Önümüzdeki seçimlerde -ilk oy olarak- şu kadar milyon genç oy kullanacaktır.”

Arkadaşlar, bu gençleri bu politikadan biraz uzak tutalım, siyasetten biraz uzak tutalım, onları politika malzemesi hâline getirmeyelim, onları oy deposu olarak görmeyelim. Nasıl 18 yaşına gelenler bir yere oy kullanacaklar... Artık “18 yaşındaki çocuk” dediğimiz çocuklar vallahı çocuk değil. Rahmetli dayım telefon almıştı, ben 8-9 yaşındaydım, bana çevirtmişti o telefonu böyle, ben de sülalenin en havalı çocuğu olmuştum o telefonu çevirdim diye; o şeyli telefonlar var ya, hatta bej renkliydi, üstünde de tülbent vardı. Şimdi, yeni doğan çocuk daha 1 yaşında internete giriyor ve dünyayı görüyor, iletişimi çok kolay sağlıyor. Onun için bu çocuklara böyle çocuk muamelesi yapmayalım. “İlk defa oy kullanacaklar, işte şöyle diyelim, böyle...” Gerek yok, onlar zaten her şeyi görüyor ve yapmaları gerekeni de yaparlar. Ben bu gençlerin politika malzemesi olarak kullanılmasına karşıyım, ayrışmalarına da karşıyım.

Tabii ki kuşak çatışması var bizim ile çocuklarımızın arasında. Ben çocuktum, diyorlardı ki: “Bu gençler ne olacak?” Sonra genç olduk “Bu gençler ne olacak?” Şimdi yaşlanmaya başladık, hâlâ “Bu gençler ne olacak?” diye bir soru soruyoruz. Bu, kuşak farkından arkadaşlar. Biz, çocuklarımızı bizden daha iyi okullarda okutmaya çalışıyoruz, daha iyi imkânlar sunuyoruz, bu bilişim çağında her şeyi önlerine koyduk, sonra diyoruz ki: “Bizim her dediğimizi yapacaksın.” Yapmayacaklar tabii ki bizim her dediğimizi. Onun için, biz, bu kuşak farkından dolayı, oturup, gençleri, iyi dinleyip bunları ikna etmek zorundayız çünkü bu Türk gençliği, çok akıllı, çok zeki bir gençliktir. Atatürk’ün yüz yıl önce söylemiş olduğu, istemiş olduğu gençlik bugün de var, hiç merak etmeyin.

Tabii, gençlerle ilgili bizim ne yapmamız lazım? Gençlerimizi -birkaç madde yazmışım- spora, sanata, bilime, teknolojiye yönlendirmemiz gerekiyor; geleceğin daha güçlü Türkiyesini onların inşa edeceğine ikna etmemiz gerekiyor. Türk gençliği, onurlu, karakterli, yüksek vasıflı, vatansever bir gençliktir. İşte bu noktada, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak, gençlerimizle ilgili daha fazla nasıl projeler yapabiliriz, onların önünü nasıl açabiliriz diye burada çalışma yapmamız lazım, burada bazı projeler yapmamız lazım ve onların önünü açmamız lazım, daha fazla imkân yaratmamız lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

SAFFET SANCAKLI (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

Türk gençliğine imkân verildiğinde neler yapabileceğini çeşitli alanlarda görmekte beraber, en son TEKNOFEST'te bir kez daha gördük; binlerce pırıl pırıl genç, bilimsel çalışma ve yaratıcı ruhlarıyla millî teknoloji alanında yaptıklarıyla büyük başarılar elde etmiş ve bütün dünyanın ilgisini Türkiye'ye çevirmiştir. Aynı şekilde, üniversitelerimizin teknoparklarında gençlerimiz bilişim, yazılım konusunda, mühendislik konusunda mükemmel işler yapmışlardır. Yani, ben şunu söylemek istiyorum arkadaşlarım: Türk gençliği yetenekli, Türk gençliği akıllı, Türk gençliği vatanseverdir. Bizim, burada, 600 milletvekili, gençlerimizle ilgili daha fazla proje yapıp geleceğin Türkiyesini onların inşa edeceğine onları ikna etmemiz lazım. Biz Türk gençliğine güveniyoruz ve kendilerini seviyoruz.

Beni dinlediğiniz için de teşekkür ederim, saygılar sunarım. (MHP, AK PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden İstanbul Milletvekili Sayın Erol Katircioğlu.

Buyurun Sayın Katircioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli vekiller, ben bütçenin geneliyle ilgili olarak bazı düşüncelerimi sizlerle paylaşmak istiyorum. Bir kere, şunun altını çizerek konuşmak lazım herhâlde: Kötü bir konjonktürde bu bütçe hazırlandı. Biliyorsunuz, pandemiyle birlikte başlayan, hatta daha arkadan söyleyecek olursak, 2008 krizinin etkilerinin tümüyle ortadan kalkmadığı bir dönemde pandemiyle karşılaşan dünya konjonktürü, gerçekten de bütçenin uygulanmasıyla ilgili olarak uygun bir döneme işaret etmiyor.

Bunun da ötesinde, değerli arkadaşlar, şunun da altını çizmek lazım: Biliyorsunuz, 2008 krizinin, G20'lerin birlikte davranması ve iktisat politikalarını ortaklaşmalarıyla büyük ölçüde etkileri zayıflatıldı ve bir ölçüde de olsa 2008 krizini atlatabildi dünya. G20'ler bir anlamda davranışlarını senkronize ettiği için, genişleyici para politikalarıyla talebin artması biçimindeki bir iktisat politikasını krizle karşılaşmış olan bütün dünyaya önerdiler ve gerçekten biz de o dönemde bunu yaptık ve dolayısıyla da likidite artışı sonucunda arzın tekrar karşılık vereceği bir noktaya getirildi bütün dünya ekonomileri, Türkiye de öyle.

Yalnız, bu krizde biz yalnız kaldık değerli arkadaşlar. Çünkü, 2008 krizinden ülkeler çıkarken benzer bir anlaşma yapmadılar aralarında; herkes kendine göre bu işten çıkmaya çalıştı veya hatırlarsınız belki, çıkarken de kur savaşları oldu bir süre için. Doğrusunu isterseniz, Türkiye o dönemde referans noktasını kaybetti bir bakıma ve kendi içine döndü. Hatırlar mısınız bilmiyorum ama 2011 itibarıyla Sayın Cumhurbaşkanı, özellikle, ekonomide var olan, geçmişte var olan serbest piyasa ekonomisinin birtakım kurumlarını, bağımsız davranan kurumlarını kendine bağlayarak yani bakanlıklara bağlayarak daha merkezileşen bir yönetim tercih etti. Dolayısıyla da benim anladığım kadarıyla bu, zaten, bizim 2019'da karşılaştığımız pandemi krizinden önce de bizi krize sürükleyen, bir adım ileri iki adım geriye iten bir süreci büyük ölçüde oluşturmuştu.

Değerli arkadaşlar, şimdi, pandemiyle ilgili... Bu kriz başlarken pandemi tabii ki büyük, olumsuz bir etki yarattı ve Türkiye bu krizle nasıl baş edeceğini de çok fazla bilemedi. Yani hatırlarsanız, IBAN numarası verilmesi vesaire gibi, hiçbir devlette hiçbir hükümetin yapmadığı şeyler yapıldı ama sonunda şöyle bir fikre vardı bence Hükümet, dedi ki: "Zaten ekonomi krizdeydi, pandemi bunu daha da kötü etti. Müthiş bir üretim daralması olacak." Yani sorunun büyük ölçüde arzla ilgili olduğu kanaatiyle ne yaptı? Yine kredi genişlemesi ve parasal genişlemeyi tercih etti. Fakat değerli arkadaşlar, mevcut bankacılık sistemi... Ki genellikle iktidar milletvekilleri ve bakanlar Türkiye'yi yorumlarken özellikle özel kesim ve devlet arasında hiçbir çelişki yokmuş gibi konuşurlar ama fiiliyatta baktığımızda da bu işler böyle

olmuyor arkadaşlar. Nitekim Hükümetin o dönemde özellikle bankalar aracılığıyla artırdığı likiditeyi ne yaptılar diye baktığımızda, sonucu söyleyeyim size: Bankalar o sene yüzde 20 reel kâr etti, borsa yüzde 29 civarında reel getiri verdi. Yani Hükümetin verdiği likidite genişlemesi krediye döneceğine –ki bankalar bunu yapacaklardı- bankalar bunu yapmadılar ve dolayısıyla da finansallaşma söz konusu oldu. Bunu gören Hükümet o yılın sonuna doğru “aktif rasyosu” diye bir ceza mekanizması üretti ve bankalara “Ya kardeşim, ben size likidite sağladım, bunu krediye dönüştürün, üretime dönüşün bu ve bunu yapmadığınız takdirde de size ceza keseceğim.” dedi ve ceza kesti, böylelikle de bankacılık sektörünün bu kendi politikasına uygun olmayan davranışını bir anlamda ceza uygulayarak önlemeye çalıştı.

Değerli arkadaşlar -zaman hızla geçiyor- bu pandemiyle birlikte ekonomik krizimizin ikinci aşamasında bütün dünyada da olduğu gibi bir talep artışı oldu. Değerli arkadaşlar, talep artışı, Hükümet bu ayrıntıyı düşünmedi, nedense bilemiyorum ama Hükümetin iktisatçıları... Bakan gitti mi buradan? Gitmiş galiba, neyse. Değerli arkadaşlar, özellikle emek yoğun sektörlerde talep artışı fiyat artışı olarak gerçekleşir, sermaye yoğun sektörlerde ise talep artışı üretim artışıyla beraber gider. Şimdi, dünyada bu pandemiyle, aşı maş meseleleriyle birlikte talep artınca iç piyasada da enflasyon arttı. Çünkü bina ve dediğim gibi gıda sektöründe özellikle, emek yoğun sektörler olarak burada, bu talep artışı fiyat artışı olarak ortaya çıktı ve bir enflasyon üretti. Öte yandan, aynı talep artışı, sermaye yoğun sektörlerde ise olumlu bir katkıda bulundu ve orada da bir üretim artışı oldu ki bu sene beklediğiniz yüzde 10 büyüme de buradan kaynaklandı.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu arada şunlar oldu: Enflasyon ortaya çıkınca kurlar değer kazandı ve Hükümet esas itibarıyla bu işle uğraşırken klasik yöntemleri uygulayamaz hâle gelmişti çünkü döviz fiyatları yükseldiği zaman yapılacak işlerden bir tanesi piyasaya döviz vermektir ama Merkez Bankasının döviz kalmamıştı değerli arkadaşlar. 128 milyar doları, yine kurlar artmasın diye geçmişte harcadılar ve dolayısıyla da öyle bir durum ortaya çıktı ki yeteri kadar rezerv yok, bu durumda ne olacak? “Bırakın gitsin.” anlamına gelebilecek olan yeni bir teori ortaya atıldılar. Yeni teori, esasında ithal ikamesi politikaları bağlamında bir teoriydi yani şunu öneriyordu: Efendim, ithalat pahalılaşacak; tamam ama ithalat pahalılaştığı zaman, elimizdeki bütün imkânlarla ithalatın yerine geçecek olan üretimi yapacak olanları destekleyeceğiz ve böylelikle ithalata olan bağımlılığımız kalkacak, ihracata yönelik bir büyüme patikasına geçeceğiz diye düşündüler.

Değerli arkadaşlar, ben sol siyasetlerden gelen bir insanım. Bu fikir, yani ithal ikamesi sayılabilecek olan mesele, yani ülke ekonomisinin ithalata bağımlılığının ortadan kalkması tabii ki bizim de desteklememiz gereken bir meseledir -dün Sayın Bakanla konuşurken bunu da bir ara konuşmuştuk- fakat değerli arkadaşlar, 1960 ile 80 arasında ithal ikamesi politikaları uygulandı, sonuçta ortaya ne çıktığını ben size söyleyeyim: Bir; aşırı bir tekelleşme ortaya çıktı, aileler büyük ekonomik güce sahip oldular; Koçlar, Sabancılar burada çıktılar efendime söyleyeyim; ikincisi de rahmetli Demirel’in söylediği gibi 70 sente muhtaç bir bütçe ya da bir devlet ortaya çıktı.

Şimdi, benzer bir hadise burada da gerçekleşiyor. Ben 2 tane şey söyleyeceğim, bu programın zayıf tarafı olarak 2 tane mesele var, bunlardan bir tanesi şudur: İthalat azaldığı için ithalattan alınan vergiler azalıyor değerli arkadaşlar. İthalattan alınan vergiler bütçenin önemli bir gelir kalemidir. Dolayısıyla da bütçe açığı giderek büyüyecek demektir. Bütçe açığının büyümesi, arkadaşlar, zam demektir ve tekrar enflasyon demektir.

İkinci olarak, kısa vadeli yabancı borçlarımız, yabancı parayla aldığımız borçlar var. 125 milyar dolar var önümüzdeki yıl ödememiz gereken, benim görebildiğim kadarıyla. Bunların da bu kurlarla hesap ettiğimizde, iç yükü çok müthiş artacak -Türk lirası cinsinden, anlamında söylüyorum- bu da yine bize zam olarak dönecek diye düşünüyorum.

“Peki, ne öneriyorsunuz?” diyebilirsiniz yani böyle bir soru mantıklı olabilir. Biz 2 şey öneriyoruz; bir, müterakki vergileri uygulamamız lazım yani çok kazanandan çok, az kazanandan az vergi almamız lazım; ikincisi de ücretleri arttırmamız lazım değerli arkadaşlar, asgari ücreti yükseltmemiz lazım. Niye bunu yapmamız lazım? Sayın Bakanın verdiği güzel... Daha doğrusu, birçok siyasetçinin de paylaştığı bir laf bu aslında, “Aynı gemideyiz.” lafi. Evet, aynı gemideyiz, doğrudur ama değerli arkadaşlar, bazılarımız güvertede, bazılarımız makine dairesinde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

EROL KATIRCIOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim.

Yani dolayısıyla da eğer gemi batacaksa güvertedekilerin kurtulma ihtimali var ama aşağıdakilerin yok. Dolayısıyla da bizim siyaset olarak bir tercihte bulunmamız lazım: Aşağıdakilerden yana mıyız, yukarıdakilerden yana mıyız? Biz diyoruz ki: Aşağıdakilerden yana olmamız lazım çünkü yukarıdakiler zorlanmazlarsa hiçbir şey yapmıyorlar değerli arkadaşlar.

1960 ile 1980 arasında yüksek gümrük duvarlarıyla koruduğumuz sanayi, Türkiye’de büyük bir tekelleşmeye yol açtı ve tekelleşmeyle de enflasyonist bir ortam oluştu, yıllardır uğraştık 2 dijital, 3 dijital enflasyonlarla. Dolayısıyla da değerli arkadaşlar, ücretleri arttırın ki bu yukarıdakiler zorlansınlar ve yeni teknolojilere yatırım yapsınlar, aksi takdirde yeni teknolojilere falan yatırım yapmayacaklar, ithalata konu olan malları da üretmeyecekler.

Sürem bitti.

Teşekkür ederim. (HDP ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden Ankara Milletvekili Sayın Tekin Bingöl.

Buyurun Sayın Bingöl. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Adalet ve Kalkınma Partisinin yirmi yıldır yapmış olduğu bütçelerin iki farklı özelliği var: Birincisi, parlamenter sistem döneminde yapılan bütçeler; ikincisi de Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi adı altında yapılan bütçeler. İkisi çok farklı bir anlayışla Parlamente’ye getirildi. Birinci düzenlemelerde Parlamente’de ve Plan Bütçe Komisyonunda son derece nitelikli tartışmaların, değerlendirmelerin olduğu bütçeler yapılırdı. Şimdi öyle değil, şimdi bütçeler saraydan paketle geliyor, Plan Bütçede ve burada kayda değer hiçbir değişiklik olmadan geçiyor. E, sıkıysa değiştirin. Niye? Çünkü sarayın sopası var, asla değiştiremezsiniz. Bu, bütçenin hazırlanış tekniği çok farklılaştı.

Bakın değerli milletvekilleri, İngiltere’de 1215 yılında Magna Carta Sözleşmesi’yle birçok nitelikli düzenlemeler yapıldı. Bunlardan en önemli olanlarından bir tanesi de vergi toplama ve bütçe yapma yetkisi saraydan ve Kraldan alınarak Meclise verildi yani sarayın ve Kralın tiranlığına son verildi. Dokuz yüz yıl sonra siz yeniden bütçe yapmayı tek adamın insafına ve saraya bıraktınız. (CHP sıralarından alkışlar) Peki, ne oldu? Olan şu. Atanmış bakanlar halka ve halkın vekillerine hesap vermektен uzaklaştılar ve sonuçta “Siz izin vermeden söyleyebilir miyim efendim?” diyen bakanların elinde kaldı. O nedendir ki halka ve halkın vekillerine hesap vermeyen bakan, buraya gelip halkın vekiline efelenebildi, bu çatı altında kabadayılık taslamaya çalıştı ama dersini alıp gitti. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli vekiller, şimdi dövizde çok ciddi hareketlilik var. Herkes dolara bakıyor, avroya bakıyor, sterline bakıyor. Ya, bunlara bakmayın; Türk lirası savaşın ve yokluğun eşliğinde olan Yemen riyalı karşısında değer kaybetti, Gana'nın, Haiti'nin, Orta Afrika Cumhuriyeti'nin, Mozambik'in parası karşısında değer kaybetti; Türk lirasının, karşısında değer kaybetmediği hiçbir para birimi yok. Onun içindir ki vatandaşları “ahlaksız” diye tanımlayan Numan Kurtulmuş'a rağmen hangi parayı bulursanız alın. Vatandaşa ahlak dersi vermeye kalkın... Oysa yurttaşlarımızın onuru, şerefi, ahlakı, yüksek erdemi o “ahlaksız” diyenlere çok daha önemli ahlak dersi verecek birikimde ve yükseklikte. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdilerde, Avrupa kapıları kapandığı için dönüp başka ülkelerden para devşirmeye çalışıyorlar; Katar'dan, Birleşik Arap Emirlikleri'nden. Acaba sıra şimdi kimde; Arabistan'da mı, İsrail'de mi, Mısır'da mı? Yok, yok; Suriye'de, Suriye'de, Suriye'de. Yakın zamanda Esad'a gitmek zorunda kalacaklar. Kapı kapı dolaşıp para toplamaya çalışan bu iktidar başka şey de yapıyor: Sözüm ona, el bebek gül bebek büyüttükleri FETÖ'yle güya mücadele ediyorlar, IŞİD'le mücadele ediyorlar. MİT'in, Emniyetin ve Genelkurmayın araştırmalarına rağmen, tek kişinin imzasıyla Türk vatandaşlığına geçilebiliyor. O imza kimin? Cumhurbaşkanı'nın. 100'ün üzerinde FETÖ ve IŞİD mensubu yabancılara Türk vatandaşlığı verildi, niçin? E, 250 bin dolar geliyor, gayrimenkul alıyorlar, kasaya para giriyor. Sonra fark ettiler ki bunlar IŞİD militanı, süratle onların mallarına el koyup vatandaşlıktan gizli kapaklı çıkardılar.

Somutlaştıracağım, somut bir örnek vereceğim: Şimdi, bir Irak vatandaşı var, Marwan Salih Salih. Bu vatandaş Türk vatandaşlığına alınıyor, İstanbul'da ticaret yapmaya başlıyor ama gelin görün ki 2019 yılında Amerika'nın teröre destek verenler listelerinde başı çekiyor, biz burada ona vatandaşlık verip kimlik numarası verip ticaret yapmasının önünü açıyoruz. Sonra ne oluyor? Farkına varınca, 5 Kasım tarihinde Polat adıyla yeniden vergi numarası veriliyor ve o Polat Dervişoğlu, bugün, İstanbul'da aynı adreste, farklı bir unvanla ticaret yapıyor, IŞİD'e oluk oluk para akıtıyor. Alın size IŞİD'le mücadele, alın size FETÖ'yle mücadele. Şu para nelere kadir, şu para uğruna ne tür tavizler veriliyor, gelin görün. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, şimdi, başka bir gerçeklik var, o da şu: Ya, ekonomi o kadar ilginç bir noktada seyrediyor ki... Dünyada fikirleriyle, teorileriyle dünya ekonomisine yön vermiş çok ünlü teorisyenler var, iktisatçılar var. Ya, acaba Türkiye'de uygulanan ekonomik model hangisine uyuyor diye açıp baktım; Keynes'ten Adam Smith'e, Karl Marx'tan Fisher'e varıncaya kadar bu ekonomistlerin, bu iktisatçıların ekonomi teorilerine baktım; Türkiye'ye hiçbiri uymuyor. xErdoğan ikide bir diyor ya “Ben ekonomistim, ben ekonominin kitabını yazarım.” Aradım, öyle bir kitap bulamadım; belki makaleleri vardır dedim, makalelerini de bulamadım, sonradan anladım ki bu, “Türk tipi başkanlık sistemi” gibi Türk tipi ekonomi modeli değil, Erdoğan tipi ekonomi modeli. (CHP sıralarından alkışlar) Peki, bu ekonomi modeli neye benziyor biliyor musunuz? Hekim gözüyle bir örnek vereyim: Baş ağrısının kolunu kesmek, dişi ağrısının bacağı kesmek gibi bir şey. Bilimden, akıldan, izandan uzak bir ekonomik model. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, böyle bir ekonomik modelle Türkiye tepetaklak gidiyor, vatandaşların önünü görmesi mümkün değil. Vatandaşlar soruyorlar: “Biz ne yapacağız?” Ben de şunu diyorum naçizane: Arkadaş, ne Cumhurbaşkanı'nın ne AKP'lilerin, hele hele bu atanmış bakanların hiçbirinin sözünü dinlemeyin; kendi ekonominizi, kendi bütçenizi kendi aklınızla, kendi doğrunuzla oluşturun, zira bu AKP'lilerin vereceği aklın hepsi sizi yanlış yola götürür. Yirmi yıldır Türkiye'ye kan kusturan bu anlayış maalesef iflasın eşliğine getirdi bu güzelim ve yalnız ülkemizi.

Şimdi, başka bir şey var, kürsüye çıkan partili arkadaşlar, milletvekillerinin bir kısmı diyor ki: “Bütçe hayırlı ve uğurlu olsun.” Ya, arkadaş, bu bütçe benim yurttaşına, benim garibanıma, benim fukarama hayır getirmez. Bu bütçe onlar için vallahi de hayırsız bütçe billahi de hayırsız bütçe. (CHP sıralarından alkışlar) Ama birilerine hayır getirir. Kime? Kol kola girilen mafyaya, çetelere, yandaşlara hayır getirir ama onların da memleketeye hayrı yok. (CHP sıralarından alkışlar) Onun için, bunun hiçbir şekilde bir getirisi yok. Çürümüş, lime lime dökülen bir iktidarın bu saatten sonra Türkiye’nin sorunlarını çözmeye şansı yok ama bir şey var; ekonomik savaş ilan edildi. Ekonomik savaşa, bu halk asla savaşınıza ortak olmayacak, sizin “başkaldırı” olarak nitelendirip “Savaş veriyoruz.” dediğiniz ekonominize en ufak bir katkı koymayacak. Başka bir şey yapacak bu halk; bu halk, size bir savaş açacak, savaş verecek ama demokratik yöntemlerle verecek, sandıkta size o hesabı soracak ve gün gelecek o hesap sorulurken biz yurttaşlarımızla birlikte o hesabı göreceğiz, Türkiye’yi ayağa kaldıracamız, işte, o zaman o halkın iktidarına “Hayırlı olsun.” diyeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Sizin bu hayırsız bütçenize “Hayırlı olsun.” dersek vallahi bu vatandaşa haksızlık ederiz, vallahi metrelerce kuyrukta bekleyen vatandaşlara haksızlık ederiz.

Değerli milletvekilleri, size de geliyordur; iş arayanlar geliyor. Şimdi, bize başka bir şey için geliyorlar, diyorlar ki: “O büyük metropol belediyeleri halkın desteğiyle aslanlar gibi aldınız ya, sosyal belediyeçilik yapıyorsunuz; ya, lütfen belediyeleri arayın da bizim mahallelerimize ekmek büfesi kursunlar, ekmek büfesi.” İstanbul’da bir arkadaşına rica ettim, dedim ki: “Ya, şu kuyruğa bir bakın, şöyle göz kararı bir ölçün.” Benim hatırım için 5 yere gitti, baktı; her bir ekmek kuyruğunda en az 30 metreye, 40 metreye uzanan kuyruk var. Vatandaşı bu hâle getirdiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Toparlıyorum.

BAŞKAN – Selamlayın lütfen.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Teşekkürler.

Şimdi, dönmüşsünüz, o kuyruğa giren vatandaşlarla alay ediyorsunuz. Ne diyorlar biliyor musunuz? İstanbul Büyükşehir Belediyesinde bir AKP’li Belediye Meclis üyesi: “Ya, o kuyruklara bakmayın, o kuyruğa girenler fotoğraf çekmek için o kuyruğa giriyorlar.” Hiç merak etme, senin ve sabıkalı partinin fotoğraflarını bu halk ve biz çok iyi çekiyoruz, o fotoğrafları gün gelince sizin yüzünüze vuracağız.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 15’inci maddede gruplar adına söz talepleri karşılanmıştır.

Şimdi, şahıslar adına söz taleplerine geçiyoruz.

İlk söz, Kayseri Milletvekili Sayın Mustafa Baki Ersoy’a aittir.

Buyurun Sayın Ersoy. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin 15’inci maddesi üzerine şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce heyetinizi ve ekranları başında bizleri izleyen yüce Türk milletinin tüm fertlerini saygılarımla selamlıyorum.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin 4’üncü bütçesi olma özelliğini taşıyan 2022 yılı bütçesi, dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgınının sağlık sistemlerindeki, sosyal hayattaki, ekonomideki dengeleri altüst ettiği, cennet vatanımızda doğal afetlerin peş peşe meydana geldiği ve hain terör

saldırıların devam ettiği bir dönemde hazırlanmış ve olağan zamanlı ama olağanüstü durumların bütçesidir. Tüm bu olumsuzlukların karşısında yaşanan küresel ve bölgesel gelişmeler Türkiye'nin birçok cephede hazır bulunması gerektiğini zorunlu kılmıştır. Bu sebeple bu yılki bütçemiz de bu idrak ve bu imkânla hazırlanarak Gazi Meclisimizin takdirine sunulmuştur.

Değerli milletvekilleri, bundan tam beş sene önce, 17 Aralık 2016'da eli kanlı terör örgütü, bebek katili PKK Türkiye'nin tam orta noktasında bulunan, huzurla, sükûnetle tanınan şehrimiz Kayseri'de vicdanının pimini bir kez daha çekmiş ve anasından, babasından, yârinden, evlatlarından uzakta Kayseri 1. Komando Tugay Komutanlığında vatani görevini yapmaktayken çarşı iznine çıkan 15 Mehmetçik'imizi şehit etmiştir. Bu menfur saldırıda şehit düşen kardeşlerimize bir kez daha Allah'tan rahmet, gazilerimize şifa, büyük Türk milletine ise tekrar başsağlığı diliyorum. Acımız ve kinimiz ilk günkü gibi diridir.

Bize bunları yaşatanlardan misli misli öç almak için, cennet vatanımızdan hainleri temizlemek, kuzey sınırimızdan güney sınırimıza, Edirne'den Kars'a, yurdumuzun her bir karış toprağında huzur ve sükûneti yeniden sağlamak için, sınırlarımızı ve gönül coğrafyamızı güvende tutmak için savunma sanayisi alanında yapılan yatırımların tamamını desteklemekteyiz. Tüketen bir toplum olmak yerine, üreten bir toplum olmalı, bu sebeple de tarımı, sanayiye desteklemeli, teşviklerle ve girdi maliyetlerindeki düşüşlerle çiftçimizin, sanayicimizin yüzünü güldürmeliyiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tarafsız, doğru ve objektif bir şekilde dünyadan haber almak için, ülkemizin menfaatlerini, kamusal düzeni, toplumsal dinamikleri ve meslek ahlakını ön planda tutarak sorumlu bir yayıncılık anlayışıyla çalışmalarını sürdüren emekçi medya çalışanı ve işveren arkadaşlarımızın yüzünü de güldürmeliyiz. Bildiğiniz üzere, RTÜK, uydu ortamından ve internet üzerinden yayın yapan medya hizmet sağlayıcı kuruluşlardan ve de kablolu yayınlardan her on yılda bir lisans ücreti talep etmektedir. Zaten hâlihazırda girdi maliyetleri çok yüksek olan ve TÜRKSAT'a frekans kira bedeli ödeyen medya kuruluşu işverenlerimiz bu durumda oldukça zor bir matematikle karşı karşıya kalmaktadırlar. Bu sebeple, RTÜK, lisans bedellerindeki teminat mektubu oranını düşürmelidir. TÜRKSAT frekans tahsil bedelleri Türk lirasına endekslenmeli ve bu tutar her yıl TEFE, TÜFE üzerinden güncellenmelidir.

Bu duygu ve düşüncelerle 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'ni olumlu değerlendirdiğimizi belirtiyor, bütçemizin hayırlı ve bereketli olmasını Cenab-ı Allah'tan diliyorum.

Ayrıca, bütçe görüşmeleri döneminde gayretli çalışmaları, şehrimizin eksiklikleri noktasındaki tespitleriyle bizlere katkı sağlayan Kayseri'mizdeki tüm il ve ilçe teşkilatlarımıza, muhtarlarımıza, belediyelerimize, sivil toplum kuruluşlarımıza teşekkür ediyorum.

Genel Kurulumuzu saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına son konuşmacı Trabzon Milletvekili Sayın Hüseyin Örs.

Buyurun Sayın Örs. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 15'inci maddesi üzerinde aleyhte konuşmak üzere söz aldım. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bütçe görüşmelerinin artık sonuna yaklaştık. Yarınki oturumla da bu görüşmeleri tamamlayacağız. Burada çok konuştuk, bütçenin eksiklerini söyledik. Özellikle, dolardaki artıştan sonra, dövizdeki artıştan sonra bu bütçeyi bir yokluk bütçesi olarak tanımladık, üçte 1'inin gittiğini söyledik ama buna en uyan tariflerden bir tanesi bana göre de kuşa dönmüş bir

bütçe var önümüzde. Bu bütçeyle milletin dertlerine derman olunamayacağını, sıkıntılarına çare bulunamayacağını burada da söyledik. Ben bugün bu bütçe görüşmelerindeki bu konuşmamda, bu bütçeden benim seçim bölgem Trabzon ne alıyor, ne veriyorlar, ona bakacağım, onunla ilgili biraz sizlerle fikirlerimi, düşüncelerimi paylaşacağım.

Şimdi, Trabzon'a baktığımız zaman, AK PARTİ'nin iktidara geldiği 2002'den beri vermiş olduğu bir sürü, çok sayıda vaatleri var. Bazen AK PARTİ Trabzon'a vaatlerini sunarken onu çok güzel ambalajlıyor, diyor ki mesela: "61 proje." Biz 61 dakikayı seviyoruz, 61'i seviyoruz ya "61 proje" diyor. Bu projeye beraber seçime giriyor ama seçim geçtikten sonra, aradan yıllar geçtikten sonra bakıyoruz ki sadece projenin adı kalmış, icraatlar yok, sözler tutulmamış. Mesela ben hatırlıyorum, 2009 seçimlerinde AK PARTİ'nin 61 projesinde bir çizgi film vardı, gerçekten güzel bir çizgi film. Raylı sistem, böyle, o kadar güzel süzülüyordu ki Trabzon'un sokaklarında -Trabzon'u bilenler bilir-böyle, Uzun Sokak'ımızdan, böyle, Maraş Caddemizden... Bugün vallahi Trabzon'da raylı sistemi boş verdik, dolmuşların duracağı duraklar sıkıntılı, insanların yürüyeceği yaya kaldırımları sıkıntılı. Hele bir teleferik vardı, çok güzeldi; Trabzon'u bilenler için söylerim, böyle, Boztepe'den aşağı teleferik süzülüyor, böyle, limana doğru iniyordu. E, bugün öyle bir teleferiğimiz de yok. Bir Çömlekçi dönüşüm projesi söylemişlerdi; 2009'dan bugüne on iki-on üç yıl geçti, daha fazla bir zaman geçti, hâlâ daha bitmedi, gittikçe de o projeyi küçültüyorlar.

Şimdi, ben asıl... Trabzon'a verdikleri mega vaatler var; bunların bazılarını "mega vaatler" diyorlar. Vaat, vaat ötesi, mega vaat, süper vaat; bunların böyle vaatleri var. Mesela, bunlardan bir tanesi Güney Çevre Yolu Projesi. Her seçim dönemi, böyle, pişirip pişirip önümüze getirirler. Güney Çevre Yolu gerçekten Trabzon için olmazsa olmaz bir proje, sadece bir ulaşım projesi değil, bir şehirleşme projesi, çok doğru bir proje ama Güney Çevre Yolu Projesi'yle ilgili uzunca yıllar Trabzon'da konuşulur, AK PARTİ 2002'den beri her seçim dönemi vadeder ama en son yapılan şey, 57'nci Hükümet döneminde, zamanın Bakanı Sayın Koray Aydın onun proje ihalesini yapmıştı ve bütçeye de bir temsili ödenek koymuştu. Ondan sonra, bugüne kadar geldiğimiz bütçelerde Güney Çevre Yolu'muz yok, Güney Çevre Yolu'muz tozlu raflarda bekliyor. Ben bu bütçede baktım, dedim ki: Güney Çevre Yolu Projemizle ilgili bir şey var mı? Baktım ki yine unutulmuş.

Yine, bu bütçeye baktım; bizim, yine Trabzon'un olmazsa olmazı -aslında sadece Trabzon'un değil, Türkiye için de elzem- Trabzon-Erzincan demir yolu yani Trabzon Limanı'nı ta dünyaya bağlayacak, Orta Asya'ya bağlayacak proje ama bu projeye ilgili de bir şey olmadığını gördüm.

Son bir şey daha söyleyeceğim yine AK PARTİ'nin mega yatırımlarından; Plan Bütçede, Sayın Bakanımıza, Sayın Varank'a da söyledim. Trabzon için bir yatırım adası sözünüz var, bunu Trabzon'da çok dile getirdiniz, çok söylediniz ben de gerçekten bu yatırım adası sözünüzü tutmanızı istiyorum çünkü istihdama yönelik bir proje. Trabzon'da çok işsizlik var, belki o proje gerçekleşirse oradaki işsiz gençlerimiz de iş bulma imkânına kavuşurlar ama ben bakıyorum 2022 bütçesine, bu yatırım adası sözünüzü de tutmadığımızı görüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

HÜSEYİN ÖRS (Devamla) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, Trabzon'da şöyle diyorlar arkadaşlar: "Yahu Vekilim, ha bu Trabzon'un 4 Bakanı var, bu 4 Bakanı varken bu Güney Çevre Yolu yapılmayacak da ne zaman yapılacak?" (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar) "Vekilim, bu Trabzon'un 4 Bakanı var, bu yatırım adası şimdi yapılmayacak da ne zaman yapılacak." diyorlar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Trabzon'da diyorlar ki: "Bu Trabzon'un

4 Bakan var, bu Erzincan-Trabzon demir yolu ne zaman yapılacak, şimdi yapılmayacak da ne zaman yapılacak?" (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Ben de diyorum ki: Biz geliyoruz, biz; biz geleceğiz, demir yolunu da yapacağız, Güney Çevre Yolu'nu da yapacağız, yatırım adasını da biz yapacağız.

Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına söz talepleri karşılanmıştır.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, pek kısa bir söz talebim var.

BAŞKAN – Peki, 60'a göre sadece bir dakika size söz veriyorum.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Şanlıurfa'da cezaevinde tutulan 25'inci ve 26'ncı Dönem Milletvekili Behçet Yıldırım'ın Türkçe öğretmeni olan eşi Mukadder Yıldırım'ın açığa alındığına ve iktidarın bu haksızlıktan, hukuksuzluktan ve zulümden vazgeçmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

25'inci, 26'ncı Dönem Milletvekilimiz Behçet Yıldırım 3 Kasımda gözaltına alınmış, sekiz günlük gözaltından sonra tutuklanmıştır; şimdi Urfa Cezaevinde tutuluyor. Bu sabah yeni bir gelişme oldu, Türkçe öğretmeni olan eşinin açığa alındığını öğrendik. Sebep mi? Sebep: 2015 yılında yapmış olduğu bir sosyal medya paylaşımı. Sosyal medya paylaşımında şu var: Yani trajikomik gerçekten bir karikatürde "Ayna ayna söyle bana. Sen, 'En güzeli kim.' diyen aynaya. Ayna 'Sen.' deyince aynayı danışmanım yapın." paylaşımı da Cumhurbaşkanına hakaret sayılmış ve bu sabah okula, normal görevine giderken -iki gün önce zaten soruşturma başlatılmıştı- "Açığa alındınız, evinize gidebilirsiniz." dendi. Hakikaten, bunun karşısında her zaman söylediğim...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Tamamlayacağım.

Yani, kötülükte sınırı tanımıyor bu iktidar. 2015 yılındaki bir sosyal medya paylaşımını... Eski bir milletvekilinin eşini de sırf bir paylaşım sebebiyle açığa alıyor. Gözaltına alınırken ilkökul çağındaki çocuğunu da kafasına silah dayayarak kolluk gücü aramıştı. Kişilere ve siyasetlere duydukları öfke ailelere, neredeyse aşiretlere yöneldi. Kabile devletlerinde bile bu kadar olmamıştı.

Bu haksızlıktan, bu hukuksuzluktan, bu zulümden vazgeçin diyorum. Bu kötülüğünüz sizi bitirdi, hâlâ uyanmadınız mı demek istiyorum ve tabii ki Mukadder Yıldırım'ı görevine iade edin, Behçet Yıldırım'ı serbest bırakın demek istiyorum.

Teşekkürler. (HDP sıralarından alkışlar)

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi on dakika süreyle soru-cevap işlemi gerçekleştireceğiz.

Sayın Bülbul...

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

20'nci Millî Eğitim Şûrası'nın 128 tavsiye kararının en dikkat çekici kararı ana sınıfına din dersi tavsiyesiydi. Bu aslında çocuklara karşı işlenmiş bir hak ihlali ve bir suçtur. Bu gidişle 21'inci Şûra'da kundaktaki bebeğe, 22'nci Şûra'da da ana rahmindeki cenine din dersi verilecek herhâlde.

Antalya'ya neden demir yolu hizmeti getirilmiyor? Gazipaşa'dan Kaş'a kadar 500 kilometrelik mesafe; aslında kara yolu dikkate alındığında, demir yolu doğa tahribatı daha az ve ulaşımı hızlı olan bir yöntem olmasına rağmen Antalya'da demir yolu hizmeti neredeyse sıfır durumunda. Turistik bölge olan, dünyanın dikkatini çeken böylesi bir ile demir yolu hizmeti neden yapılmamaktadır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Durmuşoğlu... Yok.

Sayın Girgin...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bodrum, Milas, Yatağan, Menteşe, Ula ve Köyceğiz bölgelerindeki vatandaşların arazilerine kamulaştırma şerhi konarak buralara rüzgâr türbinlerinin dikilmesi planlanmıştır. Enerji kaynak alanları belirlenirken kurum ve kuruluşların görüşleri alınmış mıdır? Muğla'nın yüzde 68'i orman alanı olması nedeniyle enerji kaynak alanı belirlenen alanların ne kadarı orman arazisinde kalmaktadır? Kaynak alanlarında kalan zeytin alanları hakkında 3573 sayılı Kanun kapsamındaki hükümlerle değerlendirme yapılmış mıdır? Doğal sit ve arkeolojik sit alanları var mıdır? Varsa kaç hektarlık alan koruma kapsamındadır? YEKA alanları ve bu alanlar içinde belirlenen türbin noktalarının çevreyle olan meskûn, tarım, turizm, korunan alanlar, kıyı ve benzeri analizleri yapılmış mıdır? Bu analizlerin yapıldığı bir rapor var mıdır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Aycan...

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, camilerimiz ve Kur'an kurslarımızda boş kadro kalmamalıdır, vekil imamlık ve fahri öğreticilik uygulamasıyla da boşluk doldurulmaya çalışılmamalıdır. Vekil imam ve fahri öğretici olarak çalışanlar ücret ve özlük hakları bakımından mağdurdurlar. Bu nedenle, boş olan camilere ve Kur'an kurslarına kadrolu atama yapılmalı, Diyanet İşleri Başkanlığında çalışanlar arasındaki farklılıklar giderilmelidir.

Okullarımızda eksik olan kadrolar kadar öğretmen ataması yapılmalıdır. Vekil öğretmenlik, ek ders ücret karşılığı öğretmenlik gibi uygulamalara son verilmelidir. Öğretmenler arasında sözleşmeli, kadrolu öğretmen ayırımına da son verilmelidir. Öğretmen açığı kadar kadro açılarak kadrolu öğretmen ataması yapılmalıdır. Öğretmenlik mesleğinin itibarı ve geleceği için öğretmenlik kariyer mesleği hâline getirilmeli, bunun için gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Öğretmenlerin özlük hakları iyileştirilmelidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Özen...

ZEYNEL ÖZEN (İstanbul) – Teşekkürler Başkan.

Sorum Maliye Bakanına. Siz, bütçe hazırlanırken bakan değildiniz; umarım bu bütçeyi de uygulayabilirsiniz. Bütçe hazırlanırken dolar 9,27'ydi, şimdi 15 TL'yi geçti yani bütçeniz kadük oldu, yarıya düştü. Halkımıza, tarıma, işçiye ve memura vereceğiniz destekleri, maaşları nasıl vereceksiniz? Tahminimiz, maaşları artırmayacaksınız çünkü para yok. Yeni ek bütçe yapacak mısınız? Yapmayacaksanız bütçeyi nasıl savunuyorsunuz; sahip çıkabiliyor musunuz; sihirli bir formülünüz var mı?

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Çelebi...

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Depremle yaşamak zorunda olan ülkemizde can güvenliğimiz için şantiye şefliği anahtar konumundadır. Bir mühendisin, mevzuatta izin verildiği gibi 30 bin metrekareye kadar 5 ayrı işin şantiye şefliğini yapma şansı yoktur. Ülkemizde pek çok projede kâğıt üzerinde şantiye şefliği uygulaması yapılmaktadır. Gelin, bir deprem ülkesi olarak bu utanç verici duruma son verelim; mevzuat düzeltilsin, her şantiyeyi bir şef yönetsin çağrısında bulunuyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Kemalbay... Yok.

Sayın Güzel...

SEMRA GÜZEL (Diyarbakır) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Türkiye’de KOBİ’lerin dağılımına bakıldığında farklı bölgelerin kalkınması ve çevrenin korunması dikkate alınmamış, bu da iç göçe neden olmaktadır. Bu konuda aldığımız bir önlem var mıdır? Son iki yıllık süreç içerisinde kaç KOBİ kapanmıştır, kapanma sebepleri nelerdir?

TÜBİTAK fonlarının dağılım kriterleri nelerdir?

THY’ye devlet ne kadar para aktı? 2002’den bugüne dış ülkelerden, Avrupa fonlarından ne kadar finansal kredi aldı; bunlar hangi projeler üzerinden alındı?

Hazine garantili yollara son iki yılda ne kadarlık garanti ödemesi yapıldı?

Evrensel Hizmet Fonunda son iki yıl içerisinde ne kadar para toplanmıştır; bu para nerelere harcanmıştır, detaylı kullanım tablosu nedir?

BAŞKAN – Sayın Bayraktutan...

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Türk lirası sadece dolar ve euro karşısında değer kaybetmiyor. Kuzeydoğu komşumuz olan Gürcistan’dan 2006 yılında 100 lira verip 140 lara alırken –Artvin’le biraz önce telefonla konuştum- dün itibarıyla 100 lira verip 18 lara alınıyordu, biraz önce aldığım bilgiye göre de 15 lara alınıyor. Bu konuda ne düşünüyorsunuz Sayın Bakan? Yani Gürcistan lirasinin Türk lirası karşısında değer kazanması ve bunun yanında, Türk vatandaşları -göçün tersine dönerek- daha önceden benzin almak için o tarafa gidiyorlardı, şimdi Gürcistan vatandaşları bu tarafa geliyor; Türk lirasının bu şekildeki bir değer kaybı hem de Gürcistan larisine karşısında, sizi üzmüyor mu?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, Komisyon...

Buyurun Sayın Bakan.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Teşekkür ediyorum.

Bu bütçenin odağında insanımızın refahı ve güçlü ekonomiyle kalkınmış, modern Türkiye’nin inşası vardır. Bütçede temel önceliğimiz, toplanan gelirlerin vatandaşlarımıza hizmeti esas alan bir anlayışla kullanılmasıdır. Nitekim, yoksullukla ve gelir dağılımı eşitsizliğiyle mücadele her zaman temel önceliklerimizden biri olmuştur ve ekonomik büyüme, geniş altyapı yatırımları ve kapsayıcı politikalar sonucu ülkemizde yoksulluk, sosyal refah, gelir dağılımı ve insani gelişmişlik anlamında önemli ilerlemeler sağlanmıştır.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Nasıl sağlanmıştır ya?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Aynı amaçla 2022 yılında eğitim bütçemizi 29,4 artışla 273,5 milyar liraya; Sağlık Bakanlığı ve yükseköğretim kurumları döner sermayeleri ile Sosyal Güvenlik Kurumundan yapılacak sağlık harcamaları da dikkate alındığında sağlık sektörüne ayrılan toplam kaynağı yüzde 27,8 artışla 304,6 milyar liraya; sosyal yardım harcamaları için ayrılan kaynağı yüzde 28,3 artışla 104,2 milyar liraya çıkardık. Ayrıca, Gençlik Programı’na tahsis

edilen kaynak 876,2 milyon liraya, Kadının Güçlenmesi Programı'na ayrılan kaynak 943 milyon liraya, çocukların korunması ve gelişiminin sağlanması programına ayrılan kaynak 5,3 milyar liraya çıkarılmıştır. Bütçemiz tüm vatandaşlarımızın refahını amaçlayan insan odaklı bir bütçedir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Böyle anladığımız için ekonomi düzelmiyor.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Gene, reel sektör desteklerine 2022 yılında da devam ederek özel sektörle büyüme stratejimizi sürdüreceğiz. Bu kapsamda reel kesim destekleri için bütçemizden 68,9 milyar lira kaynak ayırıyoruz. Bütçeden İstihdam Programı'na ise 44,6 milyar lira doğrudan kaynak ayırıyoruz. Bu kapsamda, üretim ve istihdamın desteklenmesi amacıyla Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenmesi gereken 35,2 milyar lira tutarındaki işveren primini bütçemizden karşılıyoruz.

Diğer taraftan, KOBİ'lerimize KOSGEB aracılığıyla destek olmak amacıyla bütçeden 1,8 milyar lira kaynak tahsis edilmiştir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımızca yatırımı ve istihdamı artırmaya yönelik olarak 2,9 milyar lira teşvik veriyoruz. Kredi Garanti Fonu aracılığıyla yatırımcıları desteklemeye devam ediyoruz. Bu destek için 2022 yılı bütçesinde 6,2 milyar lira kaynak ayırıyoruz.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nde yatırımlara ayırdığımız kaynakları önemli düzeyde artırdık. 2021 yılında 113,3 milyar lira olan yatırım ödenekleri 2022 yılında 147,6 milyar liraya ulaşmıştır. Bu kapsamda, yüksek katma değer yaratan, istihdamın artırılmasına ve cari açığın azaltılmasına katkı sağlayan, özel sektör yatırımlarının üretken kapasitesini yükselten kamu yatırımlarını da hayata geçirmeye devam edeceğiz.

Göç istatistikleri ve hayat tablolarıyla ilgili de bir bilgi arz edeyim. Hayat tabloları ve göç istatistikleri hesaplanırken ölüm verisi kullanılmaktadır. Ölüm istatistiklerinin elde edildiği kurumların idari kayıtlardaki çalışmalarının henüz tamamlanmamış olması nedeniyle, Ölüm ve Ölüm Nedeni İstatistikleri 2020 Haber Bülteni yayımlanmamıştır. Hayat tabloları ve göç istatistikleri de Ölüm ve Ölüm Nedeni İstatistikleri 2020 Haber Bülteni'nin yayımlanması sonrasında kamuoyuyla paylaşılacaktır.

Arz ediyorum.

BAŞKAN – 15'inci maddeyi...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – 15'inci maddenin oylamasından önce bir yoklama talebimiz var.

BAŞKAN – Peki.

15'inci maddeyi oylarınıza sunmadan önce yoklama talebi var, yoklama talebini karşılayacağım.

Sayın Altay, Sayın Bayraktutan, Sayın Yeşil, Sayın Karabıyık, Sayın Özkan, Sayın Ünlü, Sayın Şahin, Sayın Gökçel, Sayın Kılınç, Sayın Kayışoğlu, Sayın Emecan, Sayın Berberoğlu, Sayın Gürer, Sayın Zeybek, Sayın Tanal, Sayın Özdemir, Sayın Şevkin, Sayın Özcan, Sayın Girgin, Sayın Erbay.

Üç dakika süre veriyorum.

Yoklamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.47

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 13.57

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR**KÂTİP ÜYELER: Rümeysa KADAK (İstanbul), İshak GAZEL (Kütahya)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 38’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin 15’inci maddesinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemi tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Pusula veren sayın milletvekillerinin salondan ayrılmaması rica olunur.

Yoklama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

BAŞKAN - 15’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 15’inci madde kabul edilmiştir.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

16’ncı maddeyi okutuyorum:

Yürütme

MADDE 16- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

(2) Türkiye Büyük Millet Meclisi ile ilgili hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı, Sayıştay Başkanlığı ile ilgili hükümlerini Sayıştay Başkanı, düzenleyici ve denetleyici kurumlara ilişkin hükümlerini kendi kurulları ve/veya kurum başkanları yürütür.

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına söz talep eden Eskişehir Milletvekili Sayın Arslan Kabukcuoğlu.

Buyurun Sayın Kabukcuoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, televizyonları başında bizi seyreden kıymetli Türk milleti; yoksulluk ve yolsuzluğun bütçesi olan 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nun 16'ncı maddesi üzerinde söz almış buluyorum. Hepinizi saygıyla selamlarım.

Eğitim, doğal imkânları sınırlı ülkeler için son derece elzemdir. İyi bir eğitim insanlık hakkıdır. Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener “Eğitim, bir insanın doğduğu yeri kaderi olmaktan çıkaran bir fırsat ve kendi hayatı üzerindeki söz hakkıdır.” der. Eğitime ulaşmada her vatandaş eşit olmalıdır. On dokuz yıllık AK PARTİ'nin tek hesabı bir sonraki seçimi almak için ne yapılması gerektiği tarzında olmuştur. Üç yılda bir Eğitim Bakanı, bir buçuk yılda bir de eğitim programı değişmiştir. Öğretmenler, eğitimin omurgasıdır. Kendisini iyi yetiştirmiş bir öğretmen öğretmenlikten başka, daha öteye bir şeydir. Hükümet, cari ideolojisine karşı çıkan bir öğretmene de adil davranmalıdır, on beş-yirmi yıl sonra ne olacağı belli olmaz.

Öğretmenler, ülkemizde geçinebilecek bir ücrete sahip olmalıdırlar. Etkili bir kariyer planlaması yapılmalıdır. Müdür olacak birisinin başka kariyerleri de örneğin lisansüstü çalışmaları olmalıdır. Öğretmenlerimiz maaşta OECD ortalamasının daha altındadır, daha fazla öğrenci okutmaktadır ve sınıflarımız daha da kalabalıktır. Şu anda devletin yetiştirdiği 450 bin öğretmen kapıda öğretmen olmak için beklemektedir, her yıl da 50 bin öğretmen yetiştiriyoruz. Bunun yanında, 140 bin kadar öğretmen kadrosunun boş olduğundan bahsedilmektedir.

Öğretmenler ne iş bulurlarsa yapıyorlar, çalışıyorlar, iş bulamazlarsa da intihar ediyorlar. “Ücretli öğretmen, sözleşmeli öğretmen, kadrolu öğretmen” diye Hükümetin yarattığı kadro çeşitleri bir nevi öğretmenler üzerinde sömürü sistemi oluşturmuştur. Bu, bizim öğretmenlerimizin ve öğrencilerimizin pürmelidir, Kemal Sunal'ı rahmetle anıyorum.

New York Üniversitesinden Profesör Doktor Selçuk Şirin, okul öncesi eğitimin çok önemli olduğunu ve bu gruptaki açılacak bir okulun üniversite açılmasından daha da önemli olduğunu dile getirmektedir. 3-5 yaş arasında okullaşma oranı OECD ortalaması yüzde 83 iken, bizde yüzde 39'dur. Okul öncesi eğitim eğitimin en önemli ayağıdır. Okul öncesi eğitime devam edenlerde okul terk oranı daha azdır ve bunlar daha da başarılı olmaktadır. İlk ve ortaöğretimde 17 milyon öğrenci eğitim görmektedir.

Peki, çocuklarımızın bu konudaki başarısı nedir? PISA sınavları 38 tane OECD ülkesinin çocuklarını tartmaya yarayan bir terazidir. Bizim çocuklarımız da oraya girmektedir ve bu hamasete yer bırakmıyor. 2003 yılında Türk çocukları OECD ülkeleri arasında, PISA sınavlarında 35'inci iken, 2015'te 50'nci sıraya düşmüştür, 2018'de tekrar 40'inci sıraya yükseldik. Öyle ki bazı ülkeler sistemini PISA sınavları sonuçlarına göre ayarlamaktadırlar. 17 yaşındaki gençlerin başarılarını gösteren üniversite alan yeterlilik sınavları vardır. Çocuklarımızın maalesef, 2021 yılında bu alanda başarısı yüzde 17 olmuştur. Bu, bizim liselerde yetiştirdiğimiz çocuklardır, hepsi aynı ülkenin insanlarıdır ve aynı sınava girmişlerdir. Eğitimdeki performansımız ortadadır.

Ülkede gençler dört başı mamur bir eğitim almalıdır. Örneğin, din adamı felsefeye hâkim, Arapça yanında başka dil bilen, mükemmel eğitilmiş insanlar olmalıdır. Din insanları bilgi ve vicdanlarıyla konuşan âlimler olmalıdır, siyasetin kuklası değil.

İnsan gücü planlamasında inanılmaz bir başarısızlığımız var. Ülkemizde ara insan gücü yetiştirmede yetersizlik var, gelişmiş ülkeler de bunun farkındadır. Meslek eğitimi pek çok Batı ülkesinde yüzde 60-70 seviyesinde iken bizde yüzde 43 civarındadır. Genç işsizlikte kısa sürede sonuç almanın yolu meslek eğitiminden geçmektedir. İş yerleri kalifiye, yetişmiş insan gücü arıyor. Devlet bu liselerdeki çocuklara sigorta yaptırmalı, bir miktar cep harçlığı bırakmalı ve kendilerine saygı gösterecek iş yerlerinde staj hazırlamalıdır.

Sayın Şenol Sunat altı gün önceki konuşmasında, meslek lisesi mezunlarının yüzde 40'ının iş bulabildiğini, oysa ilkököl mezunlarında bu sayının yüzde 50 olduğunu söylemiştir. Bunun daha da hazin tarafı, bunların kendi alanlarıyla ilgili sadece yüzde 6'sı iş bulabilmektedir, geri kalanı iş bulamamaktadır. Meslek okullarına giren çocukların ancak yüzde 60-65'i mezun olmaktadır.

Eskişehir Organize Sanayi Yönetim Kurulu Başkanı "Kaynakçı, tornacı bulamıyoruz." dedi. "Ne yapıyorsunuz?" dedim, "Bunun için kurslar açıyoruz, kursun sonunda bunları işe alıyoruz." dedi. "Ne kadar ücret veriyorsunuz?" dedim, "6 bin lirayla başlatıyoruz." dedi. "Peki, üniversite mezunları ne kadar alıyor?" dedim, "3 bin lira, 4 bin lira para alıyorlar." dedi. Eskişehir Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu Başkanlığı gibi bazı sanayi bölgeleri devletten ümidi kestiler, kendi meslek okullarını açtılar ve kendi ihtiyaçları olan elemanları yetiştiriyorlar. 2021 yılında devlet bu okullara yardımda bulundu. Bunun 2020'den farkı ne kadar biliyor musunuz? Sadece yüzde 7. Bu "Zam yaptım." demek için verilmiş bir paradır.

15-19 yaş aralığında Türkiye'de okullaşma oranı yüzde 69 iken OECD ortalaması yüzde 84'tür. Ülkemizde 6-14 yaş okullaşma oranı yüzde 99 iken bu oranın daha sonra düşmesi eğitime erişimde sıkıntı olduğunu göstermektedir.

İki yıl önce Eskişehir merkezde ikili temel eğitim veren okul sayısı 28 iken, bugün 34'e çıkmıştır. Eskişehir'in 50 bin nüfuslu bir semti olan Emek Mahallesi'nde bir lise yoktur ve yıllardır yapılmamıştır. Ülkemizde temel eğitimin eksiksiz tamamlandığı 2 ilden 1'i Eskişehir'dir.

Ülkemizde iyi bir insan gücü planlaması ve eğitimi olduğunu söyleyebilir miyiz? Son yıllarda yapılan üniversitelerle düşük kalite, yaygın bir eğitim sağlama düşüncesi AK PARTİ'nin bir ideolojisidir. Nüfusumuzun yüzde 9,8'i yükseköğrenime devam etmektedir. Bu oran Amerika Birleşik Devletleri'nde yüzde 6, İran ve Güney Kore'de ise sadece yüzde 4'tür. Bir tarafta ara insan gücü arayan iş dünyası, diğer tarafta iş bulamayan yükseköğrenim mezunları; Türkiye'nin çelişkileri.

Dünyanın değişik üniversitelerinde değerlendirme kuruluşları vardır. 2002'de bir "ranking"e göre ilk 300'de 5 üniversitemiz varken "QS World University Rankings"e göre 2020'de ilk 500'de sadece 1 üniversitemiz vardır. AK PARTİ hükümetleri üniversiteleri işsizler için bekleme salonu olarak kullanmaktadır, sığ bir eğitim verilmektedir, ideolojik mülahazalarla ülkenin itibarlı üniversiteleri itibarsızlaştırılmaktadır. Günümüzde yükseköğrenim kurumlarımızın kısa tarifi şudur: Çok öğrenci, az eğitim, dört yıl oyalan, sonra Allah kerim.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde yükseköğrenim planlaması ve eğitim olduğunu söyleyebilir miyiz? İYİ Parti Eğitim Politikaları Başkanlığında çalışan bir bilim adamının doktora üzerinde dünyada geniş çalışmaları vardır. İskandinav ülkelerinden biri onu davet etti. O İskandinav ülkelerinde normal kadrolarda doktoralı insanlar istihdam edilirse çok fazla kazanç olacağını gördüler ve bizim bilim adamımızdan yardım istedi. Bizim bilim adamımız orada yaptığı incelemelerin sonunda gördü ki o İskandinav ülkesinin doktoralı öğrenci yetiştirmeye insan kaynakları müsait değil, ona önerisi dışarıdan öğrenci getirmesi şeklinde oldu. Şu anda da bizim çocuklarımız maalesef yurt dışına gidiyorlar. Ülkemizde doktora düzeyinde eğitim alanların oranı binde 2'ye yakın OECD ülkelerinde bu yüzde 1,3'tür. Bu veri ülkemizin insan kaynağı olmasına rağmen bundan yararlanmadığını göstermektedir.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde iyi bir doktora eğitimi ve planlaması olduğunu söyleyebilir miyiz? On dokuz yıllık AK PARTİ yönetimi ülkemizde eğitimde ciddi bir fırsat kaybına neden olmuştur. Kaybedilen yalnız eğitim mi? Ülkenin refahı, insanların zenginleşmesi, mutlulukları ve pek çok şey. Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener "Türkiye'nin kaynakları, 83 milyona kaliteli eğitim vermeye de yeter, dünyanın en ileri bilim merkezini kurmaya da yeter, Türkiye'yi PISA testlerinde ilk 10 sıraya sokmaya da yeter, Türkiye'nin en büyük 10 ekonomi arasına girmesine de yeter. Sorun, kaynaklarımızın olmaması değil, devleti yönetenlerin sorunlu olmasıdır." der.

Eğitim ülkeyi başarıya götürecektir en önemli faktörlerden biridir. Bizim gibi, doğal kaynakları olmayan, fazla toprakları olmayan bir ülke için en önemli fırsat entelektüel kapasitemizi artırmaktır. AK PARTİ ülkenin yirmi yılını heba etti, çocuklarımızın gözü yurt dışında.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Devamla) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Devamla) – Bir ülkenin gençlerinin yüzde 75’inin gözü yurt dışına çıkmakta ise bu ülkede artık geriye bir şey kalmış mıdır?

Şu günlerde Türkiye Büyük Millet Meclisinde dillerde dolaşan, benim daha önce düşündüğüm bir fikri pekiştirdi. AK PARTİ’nin çalışmaktan, iyilikten, kalkınmaktan ve yükselmekten yana hiçbir kaygısı yok; şu ana kadarki icraatların hepsi de maalesef bunu gösterdi. AK PARTİ’nin yeni ninnisi: “Yatırım, istihdam, üretim.” Bakalım, bu ninni nereye kadar gidecek?

Sayın Bakana bir soru sormak istiyorum. Biraz önce sosyal medyadan öğrendiğimize göre, kamu bankalarında sermaye artışına karar verilmiş. Bir; bu, doğru mudur? İki; doğru ise hangi ihtiyaçtan kaynaklanmıştır?

Hepinizi saygıyla selamlarım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talep eden Mersin Milletvekili Sayın Olcay Kılavuz.

Buyurun Sayın Kılavuz. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen yüce Türk milleti; sizleri saygıyla selamlıyorum.

İnternet ve internet tabanlı sosyal medya mecraları, gençlerimiz başta olmak üzere, tüm insanlığın istifade ettiği dijital ortamlardır. Bu teknolojik imkânlar, insanlara büyük kolaylıklar sağladığı gibi, birey ve toplum açısından çok sakıncalı durumların da kaynağı hâline gelebilmektedir. Bugün, dijital platformlarda, daha fazla “tık” uğruna “mizah” adı altında yayın yapan bazı programlar, Türk milletinin her değerini ayaklar altına almakta ve şahsiyetisizleştirmenin önünü açmaktadır. “Mizahın izahı olmaz.” diyerek her türlü küfrü savurmak ve ahlaksızlığı savunmak rezilliktir. “Parasıyla değil mi?” diyerek bu programları normalleştirmek tükenmişliktir. Aşağılık bir şovmenin sunduğu programda sunucu ve izleyici birbirine küfürler savurmakta, edep ve hayâ duyguları saldırıya uğramaktadır. Bunlar, arsızlığın, ahlaksızlığın, çürümüşlüğü konuşanlardır; bunlar, seviyesizliği, iğrençliği ve sefilliği ekrana taşıyanlardır. Unutulmamalıdır ki, bu ülkenin harcında, milyonlarca şehidin selsebil ettiği mübarek kanı, anaların, babaların, gelinlerin sicim sicim akıttığı gözyaşı vardır. Türkiye, şerefi ve namusu için dövüşenlerin memleketidir; Türkiye, hiçbir değere saygısı olmayan, neme lacımcı konfor meraklılarının ve rating maymunlarının ayar vereceği, zehir kusacağı, format atacağı bir ülke değildir, hiçbir zaman da olmayacaktır. Bu ülkede yaşayan herkesin, bu ülkenin şerefli tarihine, kutlu mirasına ve yüce Türk milletinin değerlerine saygı duyması mecburiyettir.

Bu sebepten, “dijital terör” olarak adlandırdığımız, zararlı içerik üreten “YouTuber”ların ve bu tür programların engellenmesine yönelik çalışma ve yaptırımlar geciktirilmemelidir. Türk aile yapısını ve değerlerimizi hedef alan yayımlar, “basın özgürlüğü” adı altında değerlendirilmemelidir; dijitalleşme, kültür buhranı ve medeniyet bunalımına sebebiyet vermemelidir. Türk milletinin izzetini korumak ise devletimizin asli vazifesidir. Bu gerçeklerle, millî kültüre ve Türk gençliğine yönelik çalışmalar artırılmalı. Geleceğimizi ve ideallerimizi gençlerimizin inşa edeceğine gönülden inanıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk gençliğinin de bizlerden talep ve beklentileri vardır. Terör irtibatı nedeniyle ilişkisi kesilenler hariç olmak üzere, eğitimlerini yarıda bırakmak zorunda kalan gençlerimize yönelik öğrenci affı getirilmesi yerinde olacaktır. Tecil yaşının 29'dan 22'ye çekilmesi nedeniyle 500 bini aşkın gencimiz bedelli askerlik hakkını kaybetmiştir. Gençlerimiz bedelli affının çıkarılmasını beklemektedir.

Cana kastetmemiş, yaptıkları kural ihlalleri nedeniyle ehliyetlerine el konulmuş, ekmeğini şoförlük yaparak kazananlara da ehliyet affı çıkarılmalıdır. Jandarma, subay ve astsubay alımlarında olduğu gibi, belirlenen kontenjan dâhilinde eğitim süreleri dikkate alınıp emeklilik ve yıpranma payı düzenlemesi yapılarak POMEM alımlarında da 32 yaş şartı uygulanması yerinde olacaktır.

Yükseköğrenim yurt ücretlerinin makul seviyeye düşürülmesi, öğrenim ve katkı kredilerinin geri ödemelerinde faizlerin kaldırılması oldukça önemlidir.

Türk insanının sağlığı adına fedakârca görev yapıp özveri destanları yazan sağlık çalışanlarımızın tümünü kapsayacak mali düzenlemelerin yapılması beklentiler arasındadır. Ayrıca, tüm kamu çalışanlarımızı kapsayacak şekilde 3600 ek gösterge çıkarılmalı, asgari ücretten vergi alınmamalı, EYT'yle ilgili çalışmalar tamamlanmalıdır.

Terörle mücadelede en ön safta yer alıp teröristlerin korkulu rüyası olan kahramanlarımız, güvenlik korucularımız, maaşlarının yükseltilmesini ve korucu kanununun çıkarılmasını beklemektedirler.

Sanayimizin ara eleman ihtiyacı bulunmaktadır. Ara elemanın da ana personel olduğu gerçeği göz önünde bulundurularak mesleki eğitimin teşvik edilmesi stratejik öneme sahiptir. Meslek ve teknik liselerimizin sayısını ve niteliğini artırmak, mesleki eğitim merkezleri ile sanayi arasında iş birliğini sağlamak nitelikli eleman eksikliğimizin giderilmesi hususunda önemli katkılar sunacak.

SMA hastalığı canımızı yakmaya devam etmektedir. İlaç ve tedavi maliyeti hususunda desteklemeler artırılmalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; seçim bölgem olan Mersin, Türkiye'nin öncü, marka ve yüksek değer ihtiva eden şehirlerinden biridir. Bu kapsamda, Mersin'in tarımsal gücü yükseltilmelidir; gübre, yem, tohum, mazot, elektrik gibi girdi maliyetlerinde ve özellikle limon üreticilerimize destek ve teşviklerin artırılması gerekiyor. Yapımı devam eden baraj ve göletlerin tamamlanması, hazine arazilerinin üreticilerimize tahsisi oldukça önemlidir.

Kara, deniz ve demir yolları taşımacılığının kavşak noktalarından olan Mersin'de bölgesel havalimanı, Mersin-Antalya, Silifke-Mut-Karaman, Çamlıyayla-Tarsus, Çeşmeli-Taşucu otoyolları tamamlanmalı, Mersin-Tarsus otobanı ücretsiz olmalıdır. Mersin Limanı ve organize sanayi bölgelerinin ulaşımdan kaynaklı sorunları giderilmelidir.

Güzel Mersin'imizde turizmle alakalı kapsamlı bir eylem planı hazırlanarak tanıtıcı faaliyetler yapılmalı, Mersin'imiz turizm konusunda daha fazla yatırımlar olmalıdır.

Mersin, aynı zamanda sanayi ve ticaret şehridir. Mersin Limanı'nın ekonomik gücü ve etkisinin yükseltilmesi, Mersin Ana Konteyner Limanı Projesi'nin hayata geçirilmesi, şehrimize yönelik sanayi yatırımlarının artırılması ve sanayide kullanılan doğal gaz fiyatlarının düşürülmesi, Mersin'de ilçelere doğal gaz erişiminin sağlanması talebimizdir.

Seçimlerden önce namus ve şeref sözleri vermelerine rağmen Mersin, Adana ve İstanbul Büyükşehir Belediyelerinde helal rızıklarını kazanmaya çalışan, siyasi ve ideolojik gerekçelerle haksız ve hukuksuz bir şekilde işten çıkarılan binlerce belediye çalışanımızın mağduriyeti giderilmelidir. İnsanların ekmeğine kan doğramayın, Allah'tan korkun, kuldan utanın; ayıptır, yazıktır, günahtr. İşten çıkarılan hiçbir kardeşimiz yalnız değildir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; devlete kin, nefret ve intikam kusup bölücülüğü ve ihaneti kendilerine kalkan yapanlar, dolar yükselince mutlu olup ellerini ovuşturanlar, yabancı başkentlerden iktidar umanlar iyi bilmelidir ki Türk devleti teslim olmayacak, kendisine reva görüleni asla kabul etmeyecektir. Devletimiz terör örgütlerine ve ağababalarına asla göz açtırmayacak, ihanetin kökü iş birlikçileriyle birlikte mutlaka kazanacaktır.

Ekonomik, diplomatik, siyasi ve askerî operasyonlarla Türk vatanını hizaya çekmeye amaçlayanlar iyi bilmelidir ki “Ya istiklal, ya ölüm.”ü kendilerine parola yapanlar yedi düvel karşısında asla diz çökmeyeceklerdir. Türk’e kefen biçeceğini zannedenler iyi bilmelidir ki muhtaç olduğu kudreti damarlarındaki asil kanda bulanlar dünya yıkılsa da yenilmeyeceklerdir. Türk vatani güçlüdür, Türk milleti büyüktür, Türk Bayrağı ise şanla, şerefle dalgalanmaktadır. Üstte gök çökmedikçe, altta yer delinmedikçe Türk milletinin ilini ve töresini bozmaya kimsenin nefesi yetmeyecektir. MHP ve Cumhuriyet İttifak’ı var oldukça Türk vatani üstünde hesap yapanlar hüsrana uğrayacak, Türk milletine tuzak kuranlar tarihî bir hezimetle uğrayacaklardır. İnsan hakları, barış, adalet, eşitlik, özgürlük, kardeşlik gibi kavramların arkasına sığınıp bebek katili canibaşına özgürlük isteyenler, bölücü teröristlerle kol kola girenler, kazandıkları belediyeleri terör örgütlerinin çiftliği hâline getirenler, şehit kanıyla sulanmış vatanımızı bölmeye çalışıp devletimize meydan okuma gaffetine düşenler, hainlerin sözcülüğüne soyunanlar, Allah’a yemin olsun ki, yenileceksiniz; büyük Türk milletinin imanı, cesareti ve çelikten iradesi karşısında yok olup gideceksiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

OLCAY KILAVUZ (Devamla) - Son olarak “dilde, fikirde, işte birlik” şiarıyla toplanan Türk Devletleri Teşkilatı Türk birliği yolunda inancımızı tazelemiştir. Türkmenistan’ın gözlemci üyeliğinin onaylanması, Genel Sekreterlik Binası’nın Türkiye’de kurulması, Türk Yatırım Fonu ve Türk Dünyası 2040 Vizyon Belgesi’nin kabul edilmesi Türk devletleri arasındaki sosyal, siyasal, ekonomik, askerî ve kültürel bağların güçlenmesi adına tarihî bir adım olmuştur. Bizler inanıyoruz ki yarınlar Türklüğüdür. Varlığım Türk varlığına armağan olsun! Ne mutlu Türk’üm diyene!

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Kılavuz’un konuşmasında Cumhuriyet Halk Partili belediyelere yönelik bir iddia vardı, yerimden cevaplamak isterim.

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – “Cumhuriyet Halk Partili belediyeler” demedim ama siz kendiniz dediniz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yani “Mersin, Adana” deyince öyle anlaşılıyor.

BAŞKAN – Peki, buyurun, yerinizden.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın, Mersin Milletvekili Olcay Kılavuz’un 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin 16’ncı maddesi üzerinde MHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sizi ve yüce Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Siyaset münakaşa işidir, müzakere işidir; konuşmayı dikkatle de dinledim. İddia mesnetsizdir. Şöyle ki: Evet, belediyelerden insanlar çıkarılmıştır ama çıkarılan insanlar her ay bankamatiğe gidip maaş çeken ama işe hiç gitmeyen insanlardır, bunu bir belirtmek isterim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Doğru değil efendim, doğru değil.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – İkincisi: Bu terör meselesine gelince. Terörü arkalayan birisi varsa o da Sayın Süleyman Soylu'dur. Şunun için: İstanbul Büyükşehir Belediyesine alınanların içinde terör örgütüne üye, iltisaklı, irtibatlı 500 küsur insan tespit ettik dedi.

CEMAL ÇETİN (İstanbul) – Daha fazla, daha fazla.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – E, fazlaysa eli armut mu topluyor arkadaşım?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bu insanlarla ilgili bırak kovuşturmayı, açılmış bir soruşturma yok.

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Sayın Başkan, Mersin Büyükşehir Belediyesinden engellilerin işten çıkarılması...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Elinizde ne bilgi, ne belge varsa cumhuriyet savcıları orada, oraya gidin; belediyelere iftira atarak buradan size bir ekmek çıkmaz.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Ya, ben şahidim ya.

BAŞKAN – Peki.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Hatibimizin konuşmasını “Doğru değil bu ifadeleri.” deyip doğru kabul etmeyerek yalan olduğunu ifade ettiler; dolayısıyla, ben de bununla alakalı olarak bir söz almak istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Bülbül, şimdi, kabul etmiyorsa bir şekilde “Doğru değil.” diyecek. Ne demesini bekliyorsunuz, kabul etmesini mi beklediniz?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Hayır, yalan olduğunu ifade ettiler.

BAŞKAN – Yani bunların doğru olmadığını söyledi.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Tamam biz de doğru olduğunu söyleyeceğiz efendim.

BAŞKAN – E, tamam, söyledi zaten; Sayın Kılavuz ifade etti, Sayın Grup Başkan Vekili de “Doğru değil.” dedi. Şimdi nasıl çözeceğiz bu işi?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Hayır, Sayın Başkan, buna şimdi “Bu konuşma hakkı doğurmaz.” mı diyorsunuz?

BAŞKAN – Bana göre doğurmaz. Yani Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun bunu kabul etmesini mi bekliyordunuz?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Hayır, kabul etmesini beklemiyorum. “Bankamatik işçileriydi.” diyor, “Bunlar sadece bankamatikten maaş almaktan ibaret çalışanlardı.” diyor, “Kesinlikle yanlış.” diyor. Şu an bu konuşmanın doğru olmadığını ifade ediyor, farklı şekilde olduğunu söylüyor bu çıkışların. Biz de bizzat 69’a göre doğrusunu ifade etmek istiyoruz.

BAŞKAN – Peki. Yerinizden mi söz istiyorsunuz, kürsüden mi?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Kürsüden talep ediyorum, lütfen.

BAŞKAN – Peki, size kürsüden iki dakika söz veriyorum. Aslında bir satışma olduğunu düşünmüyorum ama buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

VI.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklaması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayın Olcay Kılavuz konuşması sırasında belediyelerde özellikle 31 Mart seçimlerinden sonra gerçekleşip ve hâlâ devam etmekte olan işten çıkarmaları sosyal bir yara olarak, büyük bir problem olarak, büyük bir mağduriyet olarak dile getirmiştir ve bu konuda, bu süreç içerisinde periyodik olarak bunları tekrar ediyoruz. Sayın Kılıçdaroğlu 31 Mart seçimlerinden önce, bakın, çok net ifade etti; “Ben bütün işçilere namus sözü ve garanti veriyorum: Eğer kazandığımız bir belediyede belediye başkanı haksız yere bir işçinin işine son verirse gelecek, beni bulacak; ben onun önüne düşeceğim, onun işini tekrar eski konumuna getireceğim ve eski işinde çalışma ortamını ona yaratacağım.” ifadesini bütün milletle ve kamuoyuyla paylaşmıştır. Bakın, burada, çıkarılan işçiler yargı kararıyla işe iade kararlarını alıp geri döndürülmeyi beklemektedir. Şimdi, iş mahkemelerinde görülmüş davalardan sonra, bu işçinin haksız ve geçersiz bir nedenle işten çıkarıldığı tespit edildikten sonra kanunun, yargının vermiş olduğu bu kararı ki bunların içerisinde engelli olan, şehit yakını olan, gazi olan insanların da bulunduğu bir ahvalde...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Şehit yakını yok.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Hayır, hayır, sadece Mersin'den bahsetmiyorum.

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Ya, ben ziyaret ettim ya!

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Bu anlamda, bu mağduriyetler Adana'da da devam ediyor.

Şimdi, bu şekilde bir iadenin söz konusu olmadığı bir ortamda Sayın Kılıçdaroğlu'nun bu sözünü hatırlatmak bizim için boyun borcudur. Burada “bankamatik işçileri” dediğiniz zaman bühtanda bulunmuş olursunuz. Bu insanlar gerçekten çalışan, bu belediyelerde faaliyet gösteren insanlardır; bu şekilde “bankamatik işçisi” deyip de işin içinden çıkmak doğru değildir. Bu noktada, gereken hassasiyetin gösterilmesi ve Sayın Kılıçdaroğlu'nun namus sözünün arkasında durmasını bekliyoruz. (MHP sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Bülbül, Sayın Genel Başkanımızın yaptığı bir konuşmayı kürsüden hatırlatarak bu konuşmanın arkasında durmadığımızı beyan etmek suretiyle bir cevap verme gereği doğmuştur.

BAŞKAN – Buyurun, size de kürsüden iki dakika söz veriyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sataşma değil bu, bir tespit. Siz de kabul ediyorsunuz zaten o tespiti.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ediyoruz tabii.

2.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Çok samimiyetle Sayın Bülbül, Sayın Genel Başkanımızın verdiği sözün arkasındayız. Sayın Genel Başkanımızın söylediği gibi bir CHP'li belediye de kim haksızlığa uğramışsa -parti farkı

gözetmeksizin- lütfen, sizden rica ediyorum, Olcay Bey'den rica ediyorum, Mersin'de haksız yere işten çıkarılmış kim varsa bilinen, lütfen bizzat bana versin. Ben onu, o listeyi Sayın Genel Başkanımın önüne koyacağım, “Efendim, bu insanlarla ilgili haksızlık iddiası var.” diyeceğim ve Cumhuriyet Halk Partisinden 3-4 milletvekilini Mersin'e görevli göndereceğim. Ama elbette yani yanlışlıklar olmamış mıdır? Olabilir, hiçbir şey demem ama bir gerçek var kardeşim.

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Başkanım, ben şahidim.

BAŞKAN – Sayın Kılavuz...

OLCAY KILAVUZ (Mersin) - Engelli bir kardeşimiz işten çıkartılıyor.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Eyvallah, eyvallah, sizden ismini rica ediyorum.

OLCAY KILAVUZ (Mersin) - Engelli kardeşimizin babası da bitkisel hayattaydı, engelli kardeşimin babası rahmetli oldu. Gazilerimiz sürüldü. 3.500 kişi işten çıkartıldı Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Kılavuz, Engin Bey sizden talep ediyor listeyi.

Buyurun siz devam edin.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sayın Kılavuz, bunda samimiyiz. Biz Genel Başkanımızın sözünü yere düşürmeyiz. Genel Başkanımızın sözünü hiçbir belediye başkanı da yere düşüremez, hiçbir belediye başkanının böyle bir haddi de yoktur. Sizden ve sayın mevkidaşımdan rica ediyorum, bu listeyi istiyorum, tek tek inceleyeceğiz. En ufak partizanlık gözetilerek biri işten çıkarılmışsa işine iade etmek Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun boynunun borcudur. Evet, namus borcudur, gereğini de yaparız. (CHP sıralarından alkışlar)

OLCAY KILAVUZ (Mersin) – Biz takip edeceğiz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sağ olun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, KHK'liler içerisinde beraat etmiş olanlar var, takipsizlik kararı olanlar var. Hassasiyet gösteren AK PARTİ Grup Başkan Vekiline söylüyorum: Bununla ilgili bir çift laf edebilir mi oraya çıkıp? Niye başlatmıyorlar, niye başlatmıyorlar?

BAŞKAN – Sayın Aydoğan, teşekkür ediyoruz.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

BAŞKAN – Söz sırası, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Züleyha Gülüm'de. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Dün Türkiye'nin her yerinde “Artık bu şartlarda çalışmıyoruz.” “Emeğimize ve halkın sağlık hakkına sahip çıkıyoruz.” diyerek sağlık emekçileri grevdeydi. Türk Tabipleri Birliği, SES, İstanbul Tabip Odası, İSTAHED ve Birinci Basamak Sağlık Çalışanları Sendikasının çağrısıyla sağlık emekçileri taleplerini dile getirdi. Özlük

haklarına ilişkin kanun teklifinin tüm hekimleri ve tüm sağlık emekçilerini kapsamaması gerektiğini talep ederken bu eksik teklifin bile geri çekilmesini protesto ettiler. Salgın döneminde canla başla çalışırken işten atılmalarla, şiddetle, yoksullukla karşı karşıya bırakıldıklarını, kölelik koşullarında otuz altı saat çalıştırılıp ucuz iş gücü olarak görüldüklerini ve bu düzene artık tahammüllerinin kalmadığını söylediler. Biz de buradan seslenelim: Sağlık emekçilerinin özlük hakları bir an önce teslim edilsin.

Türkiye’de milyonlarca insan açlıkla, yoksullukla boğuşurken ne hikmetse iktidar inanılmaz bir sorumsuzluk ve umursamazlık içerisinde. Derin yoksulluk artık sizin süslü cümlelerinizle ya da havuz medyanızın yalanlarıyla üstü örtülemeyecek kadar büyüdü. Hayat pahalılığı ve zamlar, kredi borçları ve iflaslar toplumun üzerine karabasan gibi çöktü. “Yeni Türkiye” diyorsunuz ya; bakın, sizin yarattığınız yeni Türkiye’de neler var? Şimdi, insanlar tam simit alamıyor, yarım simit alabiliyor; insanlar daha ucuz ekmek bulabilmek için yağmur altında metrelerce uzayan kuyruklarda, halk ekmek kuyruklarında ekmek almaya çalışıyor; sizse “Oy kaybedeceğiz.” diye muhalif belediyelerin ekmek satışını bile engellemeye çalışıyorsunuz. Çocuk bezini bile tane tane almaya başladı insanlar; lahana, çeyrek olarak satılıyor artık. Bir pazarcı şöyle diyor: “Az önce bir müşteriye çeyrek lahana sattım. Hâlâ ‘Ekonomi iyi.’ diyenler varsa at gözlüğünü çıkarıp etrafına bir baksın.” Emekli bir vatandaş, iş aramak için gittiği bir fabrikada “Ekmeği tavuklara vereceğim.” diye alıyor ve evine getirip kendisi yiyor ve bunu ağlayarak anlatıyor, haberiniz var mı? Yoksulluğu ve sefaleti din istismarıyla örtmeye çalışıyorsunuz, insanlara “Sabredin.” diyorsunuz. Peki, bir anlaşma yapalım; gelin, bütün mal varlıklarınızı, yandaş sermayelerinizin bütün mal varlıklarını halka verin, evet, o zaman hep birlikte sabrederim, ne dersiniz? Maliye Bakanı “Sen maaş alıyorsun, en fazla neyini kaybedersin? Enflasyonun altında ezilirsin. Ama bu iş düzelmezse ben bütün mal varlığımı kaybederim.” diyor. Zaten sorun bu değil mi? Siz sayısız mal varlığına sahipken halk açlıkla karşı karşıya. Nasıl oluyor da gece gündüz çalışan, mesaiye kalmasına rağmen çalışan emekçiler, asgari ücret gibi yoksulluk sınırı altında bir ücretle karşı karşıya kalırken siz yattığınız yerden sayısız servete kavuşuyorsunuz? İşte tam da adaletsizlik bu zaten. “TL’yi dövize yatırmak ahlaksızlıktır.” deyip Katar’la dolar üzerinden anlaşma yapıp Antalya Limanı’nı satıyorsunuz. Sadece bugünü değil, geleceğimizi de yok ediyorsunuz. Diyanet, Bir Damla Hayat Projesi kapsamında alınan bağışların dolarla yapılabileceğini söylüyor; öyleyse bu nasıl bir durum?

“Yastık altındakileri çıkarın.” diyorsunuz ya; bırakın yastık altını, vatandaşın yastığı kalmadı. “Kocaeli’de bir haftada 7 kişi yaşamına son verdi.” “Aydın’da bir günde 3 kişi canına kıydı.” “1,5 yaşında çocukları olan anne-baba intihar etti.” “Eline ‘iş-aş’ yazarak intihar etti.” “Kendisini kamyonuna astı.” “‘Çocuklarını aç’ dedi, valilik önünde kendini yaktı.” “‘Sadece 1 liram kaldı.’ dedi ve intihar etti.” Bütün bunlar bizim sıkça duyduğumuz haberler. Bunlardan hiç utanıyor musunuz?

KHK’yle zulmettiklerinizden Fatma Demirel intihara sürüklendi. KHK’lileri sivil ölüme dayattınız. Yandaşlarınızdan şöyle sözler duyduk: “Bana ne ya, isterse ağaç kabuğu yesinler, defolup gitsinler.” sözleri sizin yandaşlarınıza ait.

700 bin müzisyen işsiz kaldı bu ülkede, 100’ü aşkın müzisyen intihar etti. Geçtiğimiz yıl şubat ayında, Hatay Valiliği önünde “Çocuklarını aç.” diyerek kendini yakan Adem Yarıcı sizin yeni Türkiye’nizin eseri, İstanbul Fatih’te 4 kardeşin borçları nedeniyle intiharı yine sizin yeni Türkiye’nizin eseri.

İktidar “Almanya’da kuyruklar, Fransa’da kuyruklar, yiyecek bulamıyorlar.” diye sözler söylüyor. “Türkiye’de bir sorun yok.” diyorlar. Evet, halkın açlığı, yoksulluğu sizin için elbette ki sorun değil. Milyonlarca esnaf evine ekmek götüremeyecek noktaya geldi, esnaf kepenk kapattı. Zor durumdaki binlerce küçük işletme icrayla karşı karşıya. Çiftçiler tarım politikalarınız yüzünden artık maliyetleri karşılamaz durumda; bütün üretim araçlarını, arazilerini sizin tarım kooperatiflerinize, bankalara,

tefecilere olan borçları yüzünden kaybediyor. Çiftçi diyor ki: “Bu iktidar yandaşlarını besliyor, halkı dize getiriyor. Köylü üretim yapmazsa ne yiyecek bu insanlar? Biz bir şey yemek mi! Yüreğimiz sıslıyor, yeter bu diktatörlük!” (HDP sıralarından alkışlar)

Öğrenciler mezun olduktan sonra bir yandan işsizlik sorunuyla karşılaşırken bir yandan yüksek faizli öğrenim kredisinin borçlarıyla boğuşuyorlar. KYK borcu olan yaklaşık 400 bin genç hakkında icra takibi başlatılmış durumda. Öğrenciler kalacak, barınacak yurt bulamıyor. Siz ne yapıyorsunuz? Ankara’ya haklarını talep etmek için “Barınamıyoruz!” diyerek gelen öğrencileri, Ankara Üniversitesinde “geçim sorunu forumu” yapmak isteyen öğrencileri şiddetle, dayakla gözaltına alıyorsunuz. E, madem her şey söylediğiniz gibi güllük gülistanlık, ortada bir sorun yok, niye insanların seslerini kesmeye çalışıyorsunuz? Niye sesini, sözünü söylemesini engelliyorsunuz? Çünkü sizin derdiniz iktidarınızı korumak, başka bir derdiniz de yok.

Türkiye’de en zengin 8 milyon kişinin yıllık toplam geliri, kalan 75 milyonun toplam gelirinden daha fazla; siz yarattınız bu düzeni. Halka “Kurtuluş savaşındayız!” deyip “Yoksulluğa katlanın!” diyorsunuz. Siz lüks hayatlarınızdan zerre ödün vermiyorken, siz bu ülkenin yoksullarını savaşa, ölüme gönderirken sizin çocuklarınız şatafatlı hayatlar yaşamaya devam ediyor. Buyurun, iktidarınızı kurtarma savaşını kendiniz verin; aynı gemide değiliz, hiçbir zaman da olmadık. Siz zenginleştiğiniz için halk yoksullaşiyor. Kapitalist sömürü düzeniniz de siz de yok olmaya mahkûmsunuz. Ha, bu arada, zulümleriniz arşa vardı, yatacak yeriniz yok!

Ülkeyi şirket gibi yönettiğiniz yetmiyor, cezaevlerini de şirket gibi yönetiyorsunuz. Cezaevlerinde görüntülü arama için şimdi aylık 200 TL istiyorsunuz mahpuslardan. Geliri olmayan mahpuslar bunu nasıl karşılayacak? Ucuz emek olarak cezaevlerinde mahpusları çalıştırdığınız yetmiyor anlaşılın. Cezaevlerinde insanlar tuvalet kenarlarında yatmak zorunda kalıyor, sağlıksız koşullarda yaşamak zorunda kalıyor, Elektrik, su, her şey paralı ama bu da yetmiyor, diyorsunuz ki: “Görüntülü konuşma isteyen parasını peşin ödeyecek.” Ağır hasta mahpuslara ise ölüm dayatmalarınız devam ediyor. Şu fotoğraflara bakmanızı istiyorum: Son iki günde 2 hasta mahpus daha yaşamını yitirdi. Diyarbakır Cezaevinde yatmakta olan Halil Güneş, akciğer ve kemik kanseriydi; Diyarbakır Eğitim ve Araştırma Hastanesinin “Cezaevinde kalamaz.” raporuna rağmen sizin “Adli Tıp Kurumu” dediğiniz, aslında bağımsızlıktan uzak, insanlıktan uzak, tamamen sizin ideolojik zemininizde hasta mahpusları ölüme göndermekte kararlı olan Adli Tıp Kurumunuzdan gelen “Cezaevinde kalabilir.” raporu üzerine infaz ertelemesi yapılmadı. Halil Güneş’in serbest bırakılması için onlarca başvuru yapıldı. Kız kardeşi, İHD’ye yazdığı mektubunda şunları söylüyordu: “Sevk adı altında işkenceyle, yapım aşaması bile tamamlanmamış olan Diyarbakır F Tipi Hapishanesine sevk edilen ağabeyim sağlıksız koşullar içinde yaşamını devam ettirmeye çalışmaktadır. Pandemi bahane edilerek ağabeyim altı aydır kontrollere götürülüyor, ağabeyime ölüm dayatılıyor. Koşulların acil düzeltilmemesi hâlinde ağabeyimin sağlığındaki bozulma tedavi edilemez hâle gelecek. Ağabeyime dayatılan ölümdür ve bunu kabul etmemiz mümkün değildir.” diyordu. Siz bu çığılığı da duymadınız; maalesef, Halil Güneş dün yaşamını yitirdi.

Diğer bir yaşamını yitiren mahpus ise Şakran T Tipi Cezaevinde ağır hasta mahpus Abdülrezzak Şuyur, iki gün önce o da hayatını yitirdi. Şuyur’a akciğer kanseri teşhisi konulmuştu, yaşama hakkı yok sayıldı, tedavisi engellendi. Mahkeme birçok yönden aslında hak ihlali kararı vermişti. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararında, yargılama sürecinde adil yargılanmadığı, hak ihlalinin yaşandığı söylenmişti ama siz, geçin hak ihlalinin, yaşam hakkını bile yok saydınız ve Abdülrezzak Şuyur’u ölüme mahkûm ettiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ZÜLEYHA GÜLÜM (Devamla) – Sadece bu iki örnek değil, binlerce hasta tutsak cezaevlerinde aynı koşullarda yaşıyor. Bütün cezaevlerinde yaşanan ölümlerden siz sorumlusunuz, Adalet Bakanlığı sorumlu; bile bile, göz göre göre ölüme gönderiyorsunuz insanları. Bunu bir intikam duygusuyla, öç alma duygusuyla yaptığınızı biliyoruz; düşman ceza hukukuyla, düşman infaz hukukuyla bunu uyguladığınızı çok iyi biliyoruz ama siz de şunu bilin: Bu zulüm düzeninin sonuna kadar sürmeyecek. Bu halk, bu zulüm düzeninden kaynaklı yaptıklarınızın da insanların canına kıyıyor olmanızın da hesabını soracak. O günler de çok uzak günler değil. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden Ankara Milletvekili Sayın Levent Gök.

Buyurun Sayın Gök. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi sevgiyle sayıyla selamlıyorum.

Bundan on yıl önce, 28 Aralık 2011 tarihinde Uludere’de, Roboski’de gün normal başlamıştı. İki gün sonra gelecek yılbaşı herkesi heyecanlandırıyor, yılbaşının yeni umudu, yeni iddiaları, geleceklere köyün bütün gençlerini etkiliyordu. Yıllardan beri yaptıkları gibi, tarım olmayan, ticaret olmayan köylerinde başkaca gelir kaynağı olmadığından o gün de 38 genç sınırın öbür tarafına giderek mazot alıp gelecekler ve katır başına sadece 150 lira para kazanacaklardı. 38 genç, 70 katırla beraber Irak tarafına gitmek için hazırlıklarını yaparken, her biri, evde anneleri, babaları, kardeşleriyle vedalaştılar. Anneler tedirgindi, endişeliydi “Gitmeyin oğullarım.” dediler ama onlar kararlıydı çünkü para kazanmak gerekiyordu.

Şervan Encü, 19 yaşındaydı, annesi ona sarıldı “Şervan, bugün gitme.” dedi çünkü ertesi gün Şervan’a kız isteyeceklerdi. 16 yaşındaki Celal çok iyi top oynardı, arkadaşları ona “Messi” derlerdi “Messi Celal.” derlerdi. Bedran, Muhammed, Erkan, Şivan 13 yaşındaydılar ve anneleri onları o sıcak yataklarından çıkartıp göndermek istemedi ama para kazanmak zorundaydılar, onlar da rüşlerini ispatlamak durumundaydı. 38 genç, 70 katırla beraber Irak’ı geçtiler, mazotlarını aldılar, heyecanla dönüyorlardı; yeni yılı hem parayla hem de yeni yılın güzellikleriyle kutlayacaklardı.

Onlar heyecanla dönerken Türk Silahlı Kuvvetlerinde de ayrı bir heyecan vardı. Türk Silahlı Kuvvetlerine son günlerde gelen istihbaratlar PKK’nın askerî kanat sorumlusu Fehman Hüseyin’in Türkiye’ye girip eylem yapacağı yönündeydi. Askerlerin kafası karıştı, bir sürü istihbarat bilgileri geliyor ve gençler saatlerce insansız hava araçlarıyla izleniyordu. Genelkurmayda bir karar almak gerekiyordu. Genelkurmayda önce top atışına karar alındı ama saat 19.03’te şimdiki Genelkurmay Başkanı, o zamanın Genelkurmay İstihbarat Başkanı Yaşar Güler karargâha geldi. Top atışı değil hava atışı kararını aldı Yaşar Güler. Bunu hiyerarşik yapıda, Genelkurmay 2’nci Başkanına gidip onaylatması gerekiyordu. Yaşar Güler dosyayı aldı, 19.20’de Genelkurmay 2’nci Başkanı, şu andaki Millî Savunma Bakanı Hulusi Akar’ın yanına gittiler, birlikte hava harekâtının kararını aldılar. Ancak sınır ötesi harekât olduğu için Genelkurmay Başkanının izni gerekiyordu. O zamanki Genelkurmay Başkanı Necdet Özel o anda Millî Güvenlik Kurulunda toplantı hâlindeydi. Hulusi Akar telefonla Necdet Özel’i aradı, durumu bildirdi, “Fehman Hüseyin’i yakalıyoruz.” dedi. O anda Millî Güvenlik Kurulunda olan Necdet Özel dosyayı aldı, konutuna getirtirdi ve hava harekâtının onay kararını verdi. Gençler, sınırdan içeri girerken ne olacaklarını bilemiyorlardı, 4 gruba bölünmüşlerdi. Hava harekâtı kararı alındıktan sonra 21.39’da 1’inci bomba atıldı, sonra 21.43’te 2’nci bomba, sonra 3’üncü bomba, sonra 4’üncü bomba. Köyde olan aileler şaşırıyorlardı, hepsi dışarı çıktılar. Bütün dağ bir alev topuna dönmüş, ışıklarla âdeta aydınlatılıyordu. Ama gökten bir şeyler de düşüyordu. Aileler o gökten düşenlerin ne olduğunu anlamaya çalışıyorlardı ama o an bilemezlerdi; gökten düşen parçaların Şivan’ın bacağı, Cemal’in kafası, diğerlerinin uzuvları olduğunu o anda bilemezlerdi. Gökten yağmur gibi çocukların, gençlerin uzuvları yağıyordu.

Ama o anda herkes bir yanlışlık olduğunu anladı, grubun içinde Fehman Hüseyin'in olmadığı çok kısa süre içerisinde anlaşıldı. Sonra ortalık karıştı, bir sorumlu arandı. Sorumlu bulunurken ya da aranırken gençlere, ailelere “Bu olay karanlık dehlizlerde kalmayacak.” sözü verildi. Ama olay o kadar berraktı ki o zamanın İçişleri Bakanı ve Millî Güvenlik Kurulu üyesi olan İdris Naim Şahin üç yıl sonra açıklama yaptı, “Devlet, neyin ne olduğunu biliyor. O hadisenin istihbarat kaynağı MİT'ti. Başında yalanlanmıştı ama doğrusu MİT vermişti. Bilgi, Fehman Hüseyin'in o kaçakçı grubuyla kamufle olarak geçiş yapacağı ve saldırıda bulunacağı yönündeydi. Bu, büyük bir balık, pas geçilecek bir istihbarat değil. Bu bilgi bana da ilgili herkese de geldi.” diyerek vicdanının sesi olmaya çalıştı.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, olay karanlık değildi, son derece berraktı. Devletin bütün üst kademesinin kader birliği içerisinde olduğu ve karar süreçlerinin birlikte alındığı bir olaydır Roboski. Herkesin haberi vardı. Peki o üst düzey MİT yetkilisi kimdi? Benim tanıdığım en üst düzey MİT yetkilisi Hakan Fidan'dır. Eğer bu olayda istihbaratı Hakan Fidan verdiyse “Verdim.” diyecektir, vermediyse, hangi üst düzey MİT yetkilisinin istihbarat verdiğini mutlaka açıklamalıdır.

Sevgili dostlar, Uludere'de on yıldır yılbaşı gelmiyor, Roboski'de, Uludere'de on yıldır hiç kimse yılbaşının gelmesini istemiyor çünkü yılbaşının gelmesi demek, 28 Aralık'ın gelmesi demek. Ben de her 28 Aralıkta bir tuhaf olurum, evimde dolaşırım, evimde dolaşırken saatimi durdurmaya çalışırım, ilk bombanın atıldığı 21.39'da saatimi durdururum -ondan önce durdururum- isterim ki o bombalar patlamasın, isterim ki çocuklar parçalanmasın, isterim ki Mehmet Ali Tosun, Özcan Uysal, Cemal Encü, Vedat Encü, Selim Encü, Nadir Alma, Selahattin Encü, Celal Encü, Bilal Encü, Şivan Encü, Nevzat Encü, Hüsnü Encü, Şerafettin Encü, Salih Ürek, Yüksel Ürek, onlar dağdan annelerine koşarak gelsin isterim, annelerin onlara sarıldığını hayal ederim, saati durdururum kendimi avuturum ama bir süre sonra gerçeğe yüzleşirim çünkü sadece duran benim saatimdir, bütün herkesin saati devam etmekte ve bombalar patlamaktadır, o bombalar patlayınca havaya çıkan uzuvlar, bacaklar, kafalar, kollar, katır etleriyle birleşmiş insan etleri benim uykularımı alır, rüyalarım girer.

Sevgili dostlar, bu bütçe Roboski'ye adalet getirmiyor; Roboskililer bu bütçeye baktılar ve “Bu bütçe Roboskililerin, Uluderelilerin bütçesi değildir.” dediler. Çünkü on yıl sonra Roboski'ye, Uludere'ye yine adalet gelmedi.

Sevgili gençler, sevgili çocuklarım, sevgili evlatlarım, ölen genç kardeşlerim; sizi annelerinize kavuşturmamız mümkün değil, bunu biliyoruz ama siz yattığınız yerde, bulunduğunuz yerde, her perşembe sizi ziyaret eden annelerinizin mezarında yine de rahat uyumaya gayret edin. Bu ülkede elbette adalet işleyecek, bu ülkede elbette bu işleri yapanların yanına kâr kalmayacak, bu ülkede elbette devletin sorumluluğu mutlaka yerine gelecek. Değerli evlatlarım, sizlerle helalleşemiyoruz ama olayı yapanlarla mutlaka hesaplaşacağız. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

Roboski'de sizleri sevgili annelerinize, babalarınıza, kardeşlerinize kavuşturamasa da emin olun ki Roboski'ye bir gün adalet mutlaka gelecek ve bu olayın hesabı mutlaka sorulacaktır. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

Hepinizi saygılarımla selamlarım. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talep eden, Kayseri Milletvekili Sayın Mustafa Elitaş.

Buyurun Sayın Elitaş.

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bundan on yıl önce Uludere’de, alınan bir istihbarat çerçevesinde “Fehman Hüseyin” denilen, terör örgütünün liderlerinden birisinin, kırk yıldır ülkemizde güvenlik güçlerimize, bölgede yaşayan Kürt kardeşlerimize zulmeden PKK terör örgütünün önderlerinden birisinin Türkiye üzerinden geçip Suriye’ye yerleşeceğiyle ilgili bir istihbari bilgi alınmış. Biraz önce Değerli Milletvekilimiz Levent Gök Bey de olayı tarihleriyle, dakikalarıyla anlatmaya çalıştı. Yapılan işin istihbari bilgi çerçevesinde olduğunu, bunun tarihsel süreç içerisinde, şimdiki Genelkurmay Başkanımız, Millî Savunma Bakanımız ve MİT Başkanı Hakan Fidan Bey çerçevesinde hangi silsilede olduğunu ifade etti. İfadesinde de altını çizdiği konu şu: “Fehman Hüseyin” denilen, PKK terör örgütünün önderlerinden birisinin Türkiye üzerinden Suriye’ye gidip orada bir terörist yapılanmaya destek olacak bir faaliyette bulunmasının önüne geçilmesi amacıyla yapılan bir istihbarat. Ama sonuçları, istihbari bilginin verdiği sonuçlar çerçevesinde hakikaten Uludere’de kabul edemeyeceğimiz, bütün vicdanları yaralayan bir hadise gerçekleşti. Nitekim, ilk anda sanki Fehman Hüseyin varmış gibi yapılan eylem, hareket, daha sonra, oradan, sınır dışından Türkiye içerisine gelen ve oradaki kaçak ticareti yaptığı ifade edilen genç yavrular kullanılarak, kamufle olup, onların arasına sızıp yapılan bir eylem, bir işlem gibi gösterildi çünkü terör örgütü zaten bunları yapıyordu. Terör örgütü gençleri, delikanlıları, kadınları kendisine siper ederek liderlerini başka yerden başka yere transfer etmeye, faaliyetlerini yürütmeye çalışıyordu.

Şimdi, şunu sormak lazım: Terör örgütü liderlerinin -o çocukları tehditle mi, başka şekilde mi- daha önceki yaptıkları, faaliyetleri, sınır ötesi hareketleri, Türkiye içerisine girip karmaşa ortaya çıkarmak ve Türkiye’de yuvalanmış teröristlerin talimat vermek üzere yaptıkları... O yavruları kullanarak mı onu yaptılar?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ne talimatı, ne talimatı?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Veya öyle bir istihbari bilgi doğrudu ya da o istihbari bilgiyi aldıktan sonra hem MİT Müsteşarlığı tarafından hem Millî Savunma Bakanlığı hem Genelkurmay Başkanlığı tarafından istihbari bilgilerin alındığı bilgisine ulaşmış acaba Fehman Hüseyin denen o cani oradan gitmekten vaz mı geçti?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ya, böyle olsa bile yurttaşı... Nasıl bunu aklarsınız ya!

MUSA PİROĞLU (İstanbul) – Bunu nasıl aklarsınız ya?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Yanlış istihbarat şekliyle, yanlış istihbarat verilerek, yanlış istihbarat sonucu o evlatlarımızın orada hayatlarını kaybetmesini göze mi aldılar?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan, nasıl aklarsınız bunu?

HABİP EKŞİK (İğdır) – Nasıl aklarsınız?

SEMRA GÜZEL (Diyarbakır) – Böyle bir katliama gerekçe olmaz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Onu mu yaptılar? Onu sorgulamak gerekir.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bile bile mi katlettiniz o zaman onları?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Sayın Gök doğru söylüyor, o yavrularımızın, o insanların...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bile bile katlettiğinizi açıklıyorsunuz o zaman.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Ya, ben PKK’ya söylüyorum, sen PKK’lı mısın?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Olur mu, ne alakası var? Yurttaşımızı bile bile katlettiniz o zaman.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Ben teröriste söylüyorum, sen terörist misin?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bile bile katlettiniz o zaman. Bile bile yurttaşı katlettiniz.

BAŞKAN – Sayın Toğrul... Sayın Toğrul...

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Yapma, ben teröriste konuşuyorum.

SEMRA GÜZEL (Diyarbakır) – Buna gerekçe olmaz, böyle bir gerekçe olmaz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Ben teröriste konuşuyorum.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ne alakası var?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Benim hedefim terörist, benim hedefim PKK terör örgütü.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – O yurttaşların öldürülmesini haklı gösteriyorsun, makul gösteriyorsun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Ya, kardeşim, sen terör örgütünün avukatı mısın?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Böyle bir şey olur mu ya!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Niye rahatsız oluyorsun terör örgütünden?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Yurttaşımızın öldürülmesini bile bile yaptınız o zaman.

BAŞKAN – Sayın Elitaş, Genel Kurula hitap edelim lütfen.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – PKK terör örgütünden niye rahatsız oluyorsun? (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Orada, Uludere’de hayatını kaybeden yavrularımızın sızısı bizim içimizde. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Değil işte.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bunun müsebbibi kim ondan hesap soruyorum ben.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Fehman Hüseyin var diye haklı göstermeye çalışıyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Toğrul...

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bunun müsebbibi PKK terör örgütü mü, bunun müsebbibi Fehman Hüseyinler veya başkaları mı; onları sorguluyorum ben.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ayıptır ya!

SEMRA GÜZEL (Diyarbakır) – O çocukların öldürülmesine gerekçe olmaz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bugün Sayın Gök “Devlet bunun hesabını sormalı, varsa suçlu hesabını vermeli.” diyor; katlıyorum.

MUSA PİROĞLU (İstanbul) – Ne zaman, ne zaman?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – İşte, bunun hesabını kimden soracağız biz? İşte burada yanlış istihbarat verdirilerek eğer terör örgütü...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – O gençler giderken karakolun haberi var, herkesin haberi var.

BAŞKAN – Sayın Toğrul...

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Sayın Başkan, ben bu arkadaşı muhatap almıyorum.

BAŞKAN – Sayın Toğrul, lütfen, çok rica ediyorum.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ama böyle bir şey olamaz ya!

BAŞKAN – Söyleyecek sözünüz varsa kürsüden söylersiniz.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Katliamı aklayamaz!

BAŞKAN – Sayın Toğrul, lütfen, çok rica ediyorum.

MUSA PİROĞLU (İstanbul) – Katliama malzeme buluyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Sayın Başkan, ben ne HDP Grubuna ne başka birisine...

BAŞKAN – Sayın Elitaş, siz de Genel Kurula hitap edin.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Sadece hedef aldığım kişi o lanet PKK terör örgütüdür. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Siz niye üzerinize almıyorsunuz?

BAŞKAN – Genel Kurula hitap edin Sayın Elitaş.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Yurttaşımız öldürüldü.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Niye üzerinize almıyorsunuz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – 34 çocuk öldü.

SEMRA GÜZEL (Diyarbakır) – Çocuklar öldürüldü, çocuklar.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bakın, değerli milletvekillerim, şu hassasiyet çok önemli: Bugün bu ülkede 1980 öncesinde, 5 bin genci birbirine kırdırıp darbe şartlarını olgunlaştırmaya çalışan, “Artık şartlar müsait olursa darbe kaçınılmaz.” diyen zihniyet, 1977 ile 12 Eylül 1980 arasında 4.500 gencimizi “sağcı-solcu” diye birbirlerine kırdırdı.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Hikâye anlatma!

MUSA PİROĞLU (İstanbul) – Maraş katliamı da...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Atladın biraz önce, atladın o katliamı atladın biraz önce! Atladın katliamı!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – O dönemde üniversitede olan arkadaşlarımız bunları yaşadılar, bunların acısını şimdi görüyoruz. Kimlerin kimlere alet edildiklerini görüyoruz. (HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Ama 1983 yılından itibaren PKK terör örgütünü besleyip...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Roboski bu iktidarın zamanında oldu, senin iktidarında; 1980’le ne alakası var!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – ... dış mihrakların, yabancı kuruluşların aleti olan, piyon olarak kullandırmaya çalışanlar bugün bu süreç içerisinde 40 bin Kürt kardeşimizi katlettiler. Kim katletti? PKK terör örgütü katletti. Bugün akla şu soru işaretleri geliyor...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sen kendi katlettiklerinin hesabını ver ya!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Ya, PKK’dan niye almıyorsunuz siz? “PKK” sözünden niye almıyorsunuz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Biz ölen çocuklar için almıyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Benim hedefim PKK, benim hedefim lanetli teröristler; ben, teröriste lanet okuyorum, milletvekiline değil. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Öldürülen çocuklar için bağırıyoruz. Öldürdüğünüz çocuklar...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Benim hedefim, benim düşmanım terörist, bu ülkenin evlatlarının canına kıyanlar, başkasına değil.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Şu anda, katlettiğiniz 38 yurttaşın katlini aklıyorsunuz. “Grubun içinde Fehman Hüseyin vardı, biz onun için katlettik.” diyorsunuz.

MUSA PİROĞLU (İstanbul) – Demagoji yapıyorsun!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen yerlerimize oturalım.

Söz talep ederseniz size de vereceğim söz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Şimdi, bu hassasiyeti hep beraber yaşamalıyız. 40 bin insanımızın, 10 binden fazla güvenlik görevlimizin bu mücadele içerisinde...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – PKK'nın uçağı var o zaman öyleyse!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – ...bu kardeş kavgası içerisinde ölümüne sebebiyet verenler kimse onlarla hesaplaşmalıyız.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sizsiniz. Roboski'nin sebebi sizsiniz, faili sizsiniz, niye hesap vermiyorsunuz?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Üzerinden kaç yıl geçti, niye bir tanesi yargılanmadı bugüne kadar?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bugün, 10 binden fazla güvenlik görevlisi, korucularımız, ülkenin birliğini, beraberliğini, sınırlarını korumaya çalışan insanlarımızın... Aynen biraz önce Levent Gök'ün söylediği gibi, 31 yavrumuzun...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – 31 değil, 34; daha sayıyı bilmiyorsun sen ya! Daha sayısını bilmiyorsun!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Tamam, yeter artık ya! Yeter artık!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – ...Uludere'de hayatını katlettikleri çerçevede onlarla ilgili duyduğumuz hassasiyeti ve sevgiyi, muhabbeti acıyı biz, bu ülkede yaşayan 50 bin insanımız için de aynen göstermeliyiz. Bu, o istihbarat örgütüyle veya istihbarat bilgisi çerçevesinde acaba Fehman Hüseyin vardı da sonradan mı vazgeçti?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Hem bombalayın hem de konuşun!

AYŞE SÜRÜCÜ (Şanlıurfa) – On yıl geçti, on yıl. Bir katliam yaşandı, on yıl geçti aradan.

BAŞKAN – Bağırmanın lütfen, bağırmanın.

AYŞE SÜRÜCÜ (Şanlıurfa) – On yıldır neden hesap vermediniz?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Başkan, böyle olmaz, bir katliam, Türkiye Cumhuriyeti Meclisini aklamıyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Onun da araştırılması gerektiğine inanıyoruz.

AYŞE SÜRÜCÜ (Şanlıurfa) – Bir katliam yaşandı. Kaç yıl geçti aradan.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Böyle bir şey olmaz. Bakın, katliamın neden çıktığı burada açıklanıyor. Katliamdır bu, insanlığa karşı suçtur, insanlığa karşı suçtur.

BAŞKAN – Sayın Toğrul, ne istiyorsunuz? Lütfen susar mısınız? Lütfen dinleyelim.

AYŞE SÜRÜCÜ (Şanlıurfa) – Bir katliamdan bahsediliyor, katliamdan.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, Uludere hadisesinin üzerinden geçen on yıl süre içerisinde...

(AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Başkanım, kendileri konuştuklarında bir kişi ses çıkardığında ölüyorlar. Bir kişi buradan bağırduğında zıplıyorsunuz. Bir Grup Başkan Vekili konuşmıyor ya, Grup Başkan Vekili konuşmıyor ya.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – 34 kişinin ölümünün gerekçesinin Fehman Hüseyin olduğunu söylüyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Sayın Başkan, ben burada hiçbir siyasi parti ve milletvekilini hedef almıyorum.

BAŞKAN – Evet, siz Genel Kurulu hitap edin.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Sadece sözüm terör örgütüne ama ben “Terörist.” dedikçe buradan ayağa kalkıyorlar. (HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Genel Kurula hitap edin siz.

Sayın milletvekilleri...

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Ben PKK terör örgütüne lanet okuyorum, bunlar alınganlık gösteriyorlar.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Siz başka bir şey yapıyorsunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Neyin alınganlığını gösteriyorsunuz. Terör örgütüne lanet olsun, Allah belasını versin, teröre destek olanların da Allah belasını versin. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

Bakın, bizim hassasiyetlerimiz, acılarımız, bu ülkede yaşayan her insana yapılan haksızlık bizim acımızdır.

AYŞE SÜRÜCÜ (Şanlıurfa) – Katliam yapanları yargılamadınız, hesap vermediniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yalan attığınız için ses ediliyor, yalan.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) - Gönül ister ki böyle bir acıyı yaşamayalım, gönül ister ki böyle bir acı daha olmasın; kardeş kardeşe düşman olmasın, kardeş kardeşe silah sıkmasın, pusu kurmasın.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Yargılayın o zaman. İktidarsınız, niye yargılamadınız?

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Yaptınız, yaptınız; Suruç'ta yaptınız, Ankara'da yaptınız hepsini.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) - Ama bakın, yapılan bir hatayla ilgili buradan siyaset üretmenin ben doğru olduğu kanaatinde değilim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Adınız “Adalet Partisi” ama en büyük katliamlar sizin döneminizde yaşandı.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Grup Başkan Vekili olarak çıkıp bu katliamı aklılıyorsunuz. Bir Grup Başkan Vekili çıkıp katliamı aklılıyor, böyle bir şey olmamalı burada.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) - Uludere'de on yıl önce ortaya çıkan acılar, o ailelerin acıları bizim acılarımız, onların acılarını paylaşıyoruz, onlara sabırlar diliyoruz, başsağlığı diliyoruz ama lanet olası PKK terör örgütünün bu ülkeye yaşattığı kırk yıllık terör hadisesini de şiddetle ve nefretle kınıyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve sıralarından “Bravo!” sesleri, alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Hâlâ çıkmış “hata” diyorsun. En büyük hata sizsiniz, sizin iktidarınız! “Hata”ymış... 34 kişi ölmüş, “hata” diyor ya!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Kimin hatası? Nasıl bir hata?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Katliam “hata”ymış...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Teröristleri susturacağız!

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz, Sayın Beştaş duyamak istiyorum. Lütfen bağırmayın, söz talep eden olursa söz vereceğim. Niye bağırıyorsunuz?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – O tarafa söyleyin!

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Başkan, ben söz talep ediyorum o zaman.

BAŞKAN – Hiçbir şey anlaşılmıyor bağırduğunuz zaman.

Sayın Beştaş, niye talep ediyorsunuz sözü? Onu izah edin önce.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben 60’a göre yerimden talep ediyorum.

BAŞKAN – 60’a göre yerinizden kısa bir söz...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kısa, çok kısa.

BAŞKAN - Ama sadece bir dakikadır 60’a göre. Bana nedenini söyleyin, kürsüden söz vereyim ben size.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, ben bana sataştı diye... Yani şu anda sataşma, 34 sivilin Türk savaş uçaklarınınca katledilmesini aklamaya çalışmak. Bu, insanlığa sataşmadır, bırakın HDP Grubunu. Sataşmadan da söz alabilirim yani. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Tamam “PKK’ya sataştı.” de.

BAŞKAN – Peki, buyurun yerinizden iki dakika söz veriyorum.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ben kürsüden istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, bir dakika, başlatacağım sürenizi.

Sayın Toğrul, size bir sataşma olmadı, sizin niye bu kadar bağırduğımızı anlayamıyorum.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – İnsanlığa karşı bir sataşma var.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – PKK’ya sataşma oldu.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – 34 yurttaşın katliamı burada aklandı. 34 yurttaşın katliamına nasıl sessiz kalayım diyorum. (AK PARTİ sıralarından “Hadi oradan!” sesleri, gürültüler)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 50 bin kişiyi katledenler... 50 bin kişi insan değil mi?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Arkadaşlar, normaldir, PKK’ya sataşmadan söz istiyor.

BAŞKAN – Tamam, oturun yerinize. Grup Başkan Vekili onun adına zaten söz talep etti ve söyleyecek.

Buyurun Sayın Beştaş.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş’ın, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş’ın 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin 16’ncı maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Hoşgörünüzü rica ediyorum.

Ben, Roboski’de 34 cenaze katırlar sırtında getirilirken ilk gidenlerdenim, o çocukların paramparça cenazesini görenlerden biriyim ve onların acısı, o katır fotoğrafı ve o çocukların annelerinin ağdı hayatım boyunca kulaklarımdan çıkmayacak. Bu nedenle böyle hariçten gazel okuyup birilerini aklamaya çalışmayı insanlık dışı buluyorum, her şeyden önce bunu söyleyeyim.

Roboski birçok özelliği var ama Roboski katliamı AK PARTİ döneminde Türk savaş uçaklarınınca işlenmiş bir katliamdır ve “Roboski katliamından sonra ben oradaydım.” diyorum. Hüseyin Çelik o zaman Parti Sözcüsüydü, akşam saatlerine kadar, bir önceki günden diğer akşam saatine kadar açıklama bile yapmadı, 34 çocuk ölmüştü ve şu anda önümde dönemin Başbakanı Erdoğan’ın, Sözcünün, diğerlerinin açıklamaları var, Genelkurmay Başkanına teşekkür ettiler, bu katliamdan dolayı. Karakolun uyardığını biliyoruz, dosyayı biliyoruz, karakol bile uyarılmış, “Bunlar çocuk, bunlar sınır ötesine gidip sigara, paket alıp gelen çocuklar.” Bu uyarılar dikkate alınmamış.

Fehman Hüseyin... Bugün Elitaş yepyeni bir şey söyledi on yıllar sonra, bunu, savcı, takipsizlik kararı verdiği hâlde söyleyemedi. Bütün hukukçu vekillerin vicdanına sesleniyorum, savcı Türkiye hukuk tarihinde ilk defa şu kavramı kullandı: “Kaçınılmaz hata.” dedi, ilk defa, bir hukuk tarihinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım o zaman.

Buyurun Meral Hanım.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Başkanım ben de söz istiyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “Kaçınılmaz hata.” ne demek ya, hukukta böyle bir kavram olabilir mi? “Kaçınılmaz hata.” ne demek? Türk savaş uçakları bomba atıyor, 34 çocuğun ayağı, bacağı, kolu kopuyor ve sonra soruşturma yapılmıyor, takipsizlik kararı veriliyor, Hava Kuvvetlerine gidiyor, orada da veriliyor ve Hava Kuvvetlerindeki komutanlık dosyasında kimin emir verdiği, kimin talimat verdiği, o talimat silsilesinin hepsi yer alıyor. Yani özcesi, Elitaş bu dünyada da öbür dünyada da Roboski’nin hesabını aklamaya çalışmakla veremez, bunu Allah’a veremez. Bu konuda vicdana davet ediyorum. Roboskili aileler hâlâ her hafta perşembe günü ağıt yakıyorlar, hâlâ adalet arayışını sürdürüyorlar. İktidar döneminde işlenen katliamı savunmasınlar, hassasiyet falan yok burada. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Anladım, peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Elitaş...

4.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş’ın, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Meral Danış Beştaş, benim bu konuyu savunduğumu iddia etti.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Dinlemedi ki, dinlemedi.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ne yapacaksınız?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ben yapılan bir şeyi Sayın Gök’ün ifade ettiği çerçevede, olayları nasıl ki Sayın Gök anlattıysa ben bunun çerçevesinin 1980’lerden hatta 1970’lerden başlayıp, bu ülkede bazı konulara malzeme olup...

MUSA PİROĞLU (İstanbul) – 1800’lere, Celâli İsyanlarına kadar... (AK PARTİ sıralarından “Sus be!” sesleri, gürültüler)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ya, ne kadar rahatsız oluyorsunuz? Bu PKK terör örgütünden bahsetmemden niye rahatsız oluyorsunuz?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Bir dinle ya, dinle, dinlemesini bil ya!

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Dinle, saygısız!

BAŞKAN – Siz devam edin.

Siz de bağırmayın, Grup Başkan Vekiliniz konuşuyor.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Biz dinledik ya!

BAŞKAN – Sen daha fazla bağıryorsun, oturur musun yerine? Otur yerine!

Buyurun Sayın Elitaş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – PKK'nın avukatlarının Türkiye Büyük Millet Meclisinde olacağına inanmıyorum ben. Bugün, 50 bin insanı katleden PKK terör örgütünü eğer “masum” diye ortaya koyanlar varsa asıl insanlık suçunu, bu millete karşı suçu onlar işlemişlerdir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Biz bunu ifade ediyoruz. Diyoruz ki: Orada yapılan bir yanlış varsa istihbari çerçeve içerisinde eğer Fehman Hüseyin denilen cani, o yavruları kullanarak Türkiye üzerinden geçip Suriye’de de bir terör örgütü, terör devleti kurdukmak ve Türkiye’de konuşlanmış teröristleri Silahlı Kuvvetlerimize, güvenlik güçlerimize saldırtmak için bir plan yapıyorsa...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Ankara’dan aktarmalı uçakla...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – ...ve sonradan vazgeçtiyse bunun da hesabı verilmelidir diyoruz ama Sayın Beştaş’ın bana “İnsanlık suçu yapıyorsunuz.” diye ifade etmesini yadırgadığımı ve kendisine de yakışmadığımı ifade ediyorum. Kınamayayım, millet kınıyor zaten onu.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, Sayın Elitaş, konuşmasında “Terör örgütü avukatlarının Türkiye Büyük Millet Meclisinde olduğuna inanmıyorum.” dedi.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – “Olacağına inanmıyorum.” dedim.

BAŞKAN – Buyurun, kürsüden iki dakika süre veriyorum.

Buyurun.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – PKK diyor, sizinkiler bağıryor. Yalan mı? Kıyameti koparıyorlar her PKK dediğinde, her terörist dediğinde kıyameti koparıyorlar. (HDP sıralarından “Saklamaya çalışıyorsunuz, saklamaya. Yüzleşin!” sesi, gürültüler)

SEMRA GÜZEL (Diyarbakır) – Katliamı aklıyorsunuz, katliamı.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Bizim oğlumuzun hesabını da siz vereceksiniz.

BAŞKAN – Buyurun, buyurun, sizin arkadaşlarınız bağıryor Sayın Beştaş, ne yapabilirim?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Benim insicamım hiç bozulmadı ama!

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

3.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş’ın, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş’ın yaptığı açıklaması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben hakikaten hepinizi vicdana davet ediyorum, hakikaten.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Biz de sizi.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sömürü yapma, sömürü yapıyorsun. Sömürme!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Burada hiçbir örgütün avukatı yok. Burada insanlık değerlerinin, hukukun üstünlüğünün ve bir katliamın yarattığı acıyla gösterilen tepkiler var. Buradaki gördüğümüz milletvekillerinin hepsi Roboski’ye gitmiştir.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Biz de gittik. Ben de gittim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Hepsinin ailelerle teması vardır.

Sayın Elitaş, sizin de vicdanınıza sesleniyorum: Fehman Hüseyin'in bu oyunu kurduğu yönündeki iddianız, her kimse... Ya, savcı bile söyleyemedi bunu, İstihbarat bile söyleyemedi, on yıl geçti üzerinden, hiç kimse böyle bir şey söylemedi. Bugün Sayın Levent Gök'ün konuşmasından sonra neden böyle bir aklama ihtiyacı duyduunuz? "Hassasiyet gösteriyorum." dediniz, sonra bu olayı başka bir yere bağladınız. Ya, Roboski, Türkiye ve dünya tarihinde hiç olmadığı kadar delil olan bir katliam davasıdır. Ya, Genelkurmay diyor ki: "TSK attı bombayı zaten." "Emir komuta zinciri bu, biz yaptık." diyor, reddetmiyor ki. Diyor ki: "Kaçınılmaz hata var." Bakın, ben altını çizerek söyledim ve şu anda sizin gösterdiğiniz iradeyle yapılan bir cezasızlık politikası var. En üst düzeyde, o ailelerin acısı dindirilmiyor. Bu katliamla yüzleşmek istiyorsa bu iktidar, failleri yargılmalıdır, faillere hesap sormalıdır. Siz 34 çocuğun annesine ne diyeceksiniz ya? Çocukları paramparça edilmiş, "Kaçakçısıdır." diye manşetler atıldı. Yani şu anda aileler bizi izliyorsa yani buna ne diyebilirim? İçişleri Bakanı katledilenlere "figüran" dedi, Mehmet Metiner başka bir şey dedi, Hüseyin Çelik başka bir şey dedi. Biz, sadece, acıyı anlayın diyoruz; acıyı anlayın. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Beştaş.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, Ankara Milletvekilimiz Sayın Levent Gök'ün biraz önceki kürsü konuşmasında gündeme getirdiği Roboski katliamı Mecliste önemli, hararetli bir tartışmaya sebep oldu. Yalnız, bu arada şu oldu tabii: Sayın Gök'ün konuşmasını dinlemeyen vatandaşlarımız bakımından Sayın Elitaş'ın, Sayın Gök'e olumlu -olumsuz demiyorum ama- atıflarından dolayı Sayın Gök'ün 60'a göre bir dakika kullanması talebimiz vardır efendim.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Hiç olumlu da atıfta bulunmadı ama...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Olumsuz atıftan mı söz istiyorsunuz?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Olumlu... Hayır, hayır onu demiyorum "Olumlu." dedim ya zaten.

BAŞKAN – 60'a göre bir söz talebi, sataşma değil Sayın Elitaş.

Buyurun Sayın Gök.

Süreniz, biliyorsunuz, bir dakika.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

5.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 16'ncı maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii yakın tarihimizin en önemli olaylarından birini değerlendirdik. Roboski'ye adalet niye gelmiyor, bunu sorguluyoruz. Bu insanlara söz verildi ama bu sözler tutulmadı. Roboski'de yaşayan yurttaşlarımız devlete o kadar bağlıydı ki bu ölen çocukların 27'sinin ailesi korucuydu, 1'inin de kendisi korucuydu ve bu olaydan tam sekiz ay sonra Roboski'de bir askerî araç devrildi, 9 askerimiz şehit oldu, 4 askerimiz yaralandı.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Uludere Sayın Levent Gök, Uludere. Daha önce de söyledik size bunu, Uludere. "Doğru söylüyorsun." dedin, aynıısını söylüyorsun. Uludere orası.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Roboski'nin adı ayrıdır. Niye Roboski demeyelim?

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Uludere orası.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Roboski.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Uludere ilçe, Roboski köydür ya.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Köydür ya, onu bile bilmiyorsun ya.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Komisyon da söyledik size oranın Uludere olduğunu.

LEVENT GÖK (Ankara) – Roboski’de, Uludere’de bu aileler düşen minibüsün yanına gittiler ve askerlerimizi minibüsten çıkarttılar, hastaneye götürdüler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

LEVENT GÖK (Ankara) – Yani acılarını, Türk Silahlı Kuvvetlerinin yapmış olduğu bir saldırıyla çocuklarının hayatını kaybetmesinin acısını bir yana bırakarak Türk Silahlı Kuvvetleri askerlerimizin içinde bulunduğu bir askerî aracın devrilmesiyle şehit olan askerlerimizi araçtan çıkarttılar ve hastaneye götürdüler. Bir yanda devletin iflasi bir yanda insanlarımızın sağduyusu ve insanlığı. Roboski o yüzden, Uludere o yüzden adaleti hak ediyor Sayın Başkanım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gruplar adına...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, sadece zabıtlara geçsin. Çok söz var ama şunu da söyleyeceğim: Sayın Elitaş’a hatırlatıyorum, Roboski katliamının emrini veren Hava Kuvvetleri Komutanı Mehmet Erten’e Devlet Üstün Hizmet Madalyası verildi. Bu da herhâlde “Emri iyi ki verdin.” madalyasıydı.

BAŞKAN – Evet, Sayın Beştaş, anlaşıldı.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

BAŞKAN – Gruplar adına söz talepleri karşılandı, şimdi şahısları adına söz talepleri karşılanacak.

İlk söz talebi, Bolu Milletvekili Sayın Arzu Aydın’a aittir.

Buyurun Sayın Aydın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ARZU AYDIN (Bolu) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin 16’ncı maddesi üzerine şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Sizleri, sizlerin şahsında aziz milletimizi Köroğlu’nun torunları, değerli Bolulu hemşehrilerimin vekâletleriyle saygı ve hürmetle selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, bütçe görüşmelerinde hiç değişmeyen muhalefet anlayışının bunalım taktiği denebilecek durumlarıyla, doğurabilecekleri siyasi, sosyal etkileri hesaplamadan kaotik bir tablo üreterek psikolojik iklimi bozmaya çalıştıklarını üzülen görmektediriz. Bu üzüntümüz muhalefetin içi boş, muallak, duruma göre evrilmeye müsait “Geliyor gelmekte olan.” söylemi nedeniyle katlanarak artmaktadır. Zira söylemler, aslında, gelecek olan eylemlerin göstergesidir.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Geliyor, geliyor...

ARZU AYDIN (Devamla) – Bu belirsizlik, her konuşmalarında “Dostlarımızla geleceğiz.” ifadesini kullananların dostlarının kim olduğunu söylemekten imtina etmesinden kaynaklanmaktadır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu dostlar acaba “Muhalefeti güçlendirmemiz lazım.” diyen ve büyükelçiler üzerinden destek veren dış bedhahlar mıdır? Ya da yerel seçimlerde HDP’li vekilin “Belediye başkanları bilecekler ki seçilmişlerse bizim oylarımızla seçilmişlerdir.” lafından yola çıkarak “Acaba HDP midir?” diye sormak geliyor insanın aklına.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Bir de dolar kaç para, onu sor?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Çok doların var herhâlde.

ARZU AYDIN (Devamla) – Şunu da düşündürüyor: Acaba insan dostlarını niye saklar? Eğer dostlarınız, saklanması gereken insanlarsa... Ki bir grup başkan vekili “HDP’nin içinde PKK’lı olanlar da olabilir ama sonuçta legal bir partidir.” demişken onlardan -tırnak içinde söylüyorum- utanmanıza, çekinmenize sebep nedir? Eğer bunu, halk tepki gösterir diye saklama ihtiyacı hissediyorsanız, daha ilk baştan, halkı aldatmaya yönelik bu tavrın takdirini milletimize bırakıyoruz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo!” sesleri, alkışlar)

Milletin kürsüsünden hemcinslerime seslenmek istiyorum: Hani yaslandın mı çınar gibi sağlam olan kadınlar, size -seçim hedefi- değer veriyormuş gibi görünenlerin Meclisteki hâlipürmelallerini anlatalım. Misal, AK PARTİ’de zaten uygulanan, “fermuar sistemi” dedikleri uygulama için verdikleri teklif esnasında, 23 Nisan formatında ön sıraları bir lütufmuş gibi kadın vekillere devrederek güya kadınlara değer verenlerin... (AK PARTİ sıralarından “Bravo!” sesleri, alkışlar) ...evlatlarımızın ayağına taş değmesin diye “De ki: Hor bakmayın bu durgun sele; / O, yetmiş bir kavme akın çıkarmış.” diyerek yola çıkan Akıncı’yı alkışlamaktan imtina edenlerin, pandemide hiçbir ücret almadan yapılan tedavi hizmetlerini görmezden gelenlerin, “Madem her şey bu kadar kötü, siz ne yapacaksınız?” denilince “Urfa fıındığın başkenti.” diyecek kadar vatan coğrafyasını bilmeyenlerin... (AK PARTİ sıralarından alkışlar) ...bu milletin umudu, doğal gaz aramaları anlatılırken “Daha az sondaj yapın.” diyerek sıralarından bağırانların, “Garip gurebanın yanındayız.” cümlesini “The end.” diye bitirirken garibi kalbine yerleştiremediği belli olanların...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Siz yerleştiremediniz, milleti yoksullaştırdınız.

ARZU AYDIN (Devamla) – ...yani bu milletin Meclisinin ağırlığını taşıyamayanların, bu milletin sorumluluğunu taşımaya mecallerinin olup olmadığının takdirini siz kadınlara bırakıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Hayatınızda çarşıya, pazara mı gidiyorsunuz ki?

ARZU AYDIN (Devamla) – Meclis konuşmalarında gördük ki pankart olmazsa olmaz lakin ruhları incinmesin diye fotoğraflarını göstermeyeceğiz ama onları fitne ateşine odun taşıyanlara ve dostlarına hatırlatacağız.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Hiç vicdanınız sızlamıyor mu? Biraz gözünüzü açın.

ARZU AYDIN (Devamla) – Şehit Teğmen Abdulselam Özatak Hakkârili bir çocuktu, 9 kardeşi vardı; hepsini yanına aldı, okutmaya başladı. Öldüğünü kardeşlerine söyleyemediler. “Anneniz sizi özlemiş.” diyerek götürdüler memleketlerine. Aybüke Yalçın, şehit olduğunda sekiz aylık müzik öğretmeniydi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ARZU AYDIN (Devamla) – Varsa, vicdanınızda yer bulsun: “Beni öldürende yoktur din iman.” söylediği son türküdü.

O vakit, bir kıssayla bitirelim. Bir kartalı gagalamaya cesaret eden tek kuş kargadır. Kartalın üstüne oturur ve boynunu ısırır ancak kartal yanıt vermez, sadece kanatlarını açar ve göklerde yükselmeye başlar. Uçuş ne kadar yüksekse karganın nefes alması o kadar zorlaşır ve karga oksijen eksikliğinden düşer. Yani dememiz o ki biz yükseklerle uçmaya devam edelim, bırakın gerisini kargalar düşsün! (AK PARTİ sıralarından “Bravo!” sesleri, alkışlar; CHP sıralarından gürültüler)

Gazi Meclisi saygıyla selamlarım.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Altay, kürsüden. (CHP sıralarından alkışlar)

VI- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

4.- İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın, Bolu Milletvekili Arzu Aydın’ın 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin 16’ncı maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Arzu Aydın’a teşekkür ederim, kamuoyunda da kısmen yanlış anlaşılan bir konuyu düzeltme –düzeltme derken tekrar anlatma– fırsatı verdi. Tam olarak şöyle dedim Sayın Milletvekili: “İnsanlar teröristtir, kurumlar terörist olmaz.” Örneği de şöyle verdim: “AK PARTİ’nin içinde FETÖ terör örgütüne mensup, IŞİD terör örgütüne mensup insanlar var, sızdı, olabilir diye ben AK PARTİ’ye terör örgütü demem.” dedim.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Aynı cümleyi kendi partiniz için kursanız...

ENGİN ALTAY (Devamla) – “Tıpkı HDP’nin içine de kimi terör örgütü unsurlarının sızmış olabileceği gibi.” Bu, her partiye sızabilir. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – AK PARTİ’de öyle bir şey yok.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – AK PARTİ’nin içinde yok.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sizin bu HDP kısmı hoşunuza gitti de AK PARTİ kısmı niye hoşunuza gitmedi? (CHP sıralarından alkışlar)

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Yok ki.

ENGİN ALTAY (Devamla) Yok mu?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Yok, yok!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Yok, güzel; onlar da “Yok.” diyor.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Var.

ÖZLEM ZENGİN (Tokat) – Bizde yok!

ERKAN AYDIN (Bursa) – En çok bağırın en çok FETÖ’cü!

ENGİN ALTAY (Devamla) – Beni ilgilendirmez.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

ENGİN ALTAY (Devamla) – Benim söylediğim şudur: Bu terör ve şehit hamasetinden kurtulun.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Onlar savunuyor, onlar PKK’yı savunuyor.

ERKAN AYDIN (Bursa) – En çok bağırın en çok FETÖ’cü!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Sayın Aydın...

ENGİN ALTAY (Devamla) – Bak, dolar 16’ya gidiyor, euro 18’e gidiyor, millet perişan. Geçen sene kuru ekme bulamayan millet şimdi yarım ekme bulamıyor. İşinize odaklanın ama ben AK PARTİ’ye terör örgütü mensubu sızdığının size yüzlerce örneğini görsel olarak da gösterebilirim.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Göster!

ENGİN ALTAY (Devamla) – “Olabilir”i makul anlamda söylemedim yani makuldür, doğru değil... Size de sızmış olabilir.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Peki, ben FETÖ’nün Allah belasını versin diyorum, o da PKK’ya diyor mu?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Size de sızmış olabilir.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Olabilir işte, hah, olabilir. Onun için benim söylediğim söz budur.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – “PKK’nın Allah belasını versin.” diyor mu?

BAŞKAN – Sayın Eronat...

ENGİN ALTAY (Devamla) – PKK’nın da Allah belasını versin, İŞİD’e “Kurşununu azaltmasını.” diyen AK PARTİ’nin de Allah belasını versin. (CHP sıralarından alkışlar)

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Ne alakamız var bizim İŞİD’le, bizim ne alakamız var?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Versin, amin, versin.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, Sayın Altay “AK PARTİ’nin Allah belasını versin.” dedi.

BAŞKAN – Bir dakika Sayın Elitaş...

OYA ERONAT (Diyarbakır) – O da desin, ben diyorum FETÖ’nün Allah belasını versin, o da desin.

BAŞKAN – Ya, Sayın Eronat, Grup Başkan Vekilinizi duyamıyorum ya.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hayır, hayır.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, öyle söylediniz, tutanaklara bakın.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – İŞİD’e “Allah kurşununu azaltmasını.” diyen AK PARTİ’nin dedim, buna “Hayır.” demezsiniz herhâlde değil mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – O zaman yanlış çıktı, tutanaklara bakın.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – İŞİD’e “Allah kurşununu azaltmasını.” diyen AK PARTİ’nin dedim.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Örtülü savunmaların da versin.

BAŞKAN – Sayın Elitaş, vereyim de kürsüye kadar gelip geri döndürmek olmaz, nezaket usullerine aykırı.

Buyurun, gelin.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, özür diliyorum, şunu dedim...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hayır, Sayın Elitaş’ın da aynı temennide bulunmasını istiyorum ben.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – ...arkadaşlarımız çok gürlütu yaptığı için ben...

BAŞKAN – Tamam, anladım.

Buyurun.

5.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Şimdi, değerli milletvekilleri, FETÖ terör örgütü bu memlekette altmış yıldan beri var olan bir örgüt. Önce, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Sekreteri -Allah rahmet eylesin- Kasım Gülek'le irtibatlarının var olduğu var ama biz “Cumhuriyet Halk Partisi terör örgütünü birleştirdi, yetiştirdi ve ilk tohumu oradan atıldı.” diyemeyiz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Evet.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Ya, bakanınızın fotoğrafı var ya FETÖ'yle, yan yana fotoğrafı var.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bizim -24'üncü Dönemdi sanıyorum- birisi Kayseri milletvekili olmak üzere 5 FETÖ'cü milletvekilimiz varmış, o zaman öğrendik; birisi de “millî futbolcu” diye anılan Hakan Şükür...

ERKAN AYDIN (Bursa) – Ya, Bakanınızın fotoğrafı var ya, daha yeni atadınız bakanı.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – ...ama bugün, 26'ncı Dönemde Cumhuriyet Halk Partisinden bir milletvekilinin de var olduğunu biliyoruz. O da nerede şimdi? Pensilvanya'da.

Siyasi partilere sızmak, zaten terör örgütlerinin en önemli görevlerinden, yaptığı işlemlerden biridir. Bütün siyasi partiler -İYİ Parti, MHP, CHP, AK PARTİ, diğer siyasi partiler- terör örgütlerinin kendilerine sızmaması için ellerinden gelen gayreti gösterirler. Benim söylediğim şu: Biz, sizin “AK PARTİ'nin içinde şu var, bu var.” dediklerinize itiraz etmiyoruz ama biraz önce ben burada, kürsüde konuşurken terör örgütünü lanetliyorum, PKK terör örgütünü lanetliyorum, IŞİD terör örgütünü lanetliyorum, İslam adına terör yapan kim varsa onları da lanetliyorum. (AK PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben de lanetledim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – İşte, burada söylediğimiz hadise bu. Yüzüne perde çekerek yaptıkları insan katliamına lanet okuyorum.

Ben burada PKK terör örgütünü söylerken birilerinin birdenbire ayağa kalkmasını da lanetliyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Öyle bir şey yok bak, doğru söylemiyorsunuz! Bak, Grup Başkan Vekili olarak doğru söylemiyorsunuz!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Siz arka tarafı görmüyorsunuz. Başkan buradan gördü, Başkanı uyardım, Başkan “Sizi muhatap almıyor.” dedi. Niye ayağa kalkıyorsunuz, niye alınganlık gösteriyorsunuz? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Siz aklamaya çalıştınız; akladınız, akladınız! Doğru söylemiyorsunuz, size yakışmıyor gerçekten, gerçekten yakışmıyor.

BAŞKAN – Lütfen karşılıklı konuşmayın arkadaşlar.

Teşekkür ediyoruz Sayın Elitaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ayıp ya! Yakışmıyor size hiç, yakışmıyor.

BAŞKAN – Sayın Oluç, siz niye söz istediniz?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hâlâ niye alınganlık gösteriyorsunuz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben size oradan söyledim.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, Sayın Oluç'a söz verdim; lütfen, çok rica ediyorum.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ya, PKK’yı lanetleyin siz de!

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, Adalet ve Kalkınma Partisinin hatibi kürsüde “HDP” adını zikrederek sataşmada bulundu, cevap vermek istiyorum.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Kahrolsun PKK, kahrolsun PKK seviciler!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Slogan atın, atın. Bence de rahatlarsınız, slogan atın. İnsanlık değerlerini hatırlatırım ama.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Engin Bey ile Sayın Başkanımızın lanetlediği örgütleri siz de lanetleyin. Sayın Başkan da lanetlesin.

BAŞKAN – Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

6.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç’un, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş’ın 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin 16’ncı maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, bu sataşma vesilesiyle iki konuya değinmek istiyorum.

Birincisi, Sayın Elitaş, siz mugalata yapıyorsunuz, mugalatadır sizin yaptığınız; ben size söyleyeyim. Siz Roboski’deki 34 insanın katledilmesini aklamak için burada konuşunuz, bizim arkadaşlarımız buna itiraz ettiler. Siz aklamazsınız Roboski’deki katliamı, bunu bileceksiniz!

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Bağırma, bağırma.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – İnsanlık dışı olan sizin oradaki katliamı aklamandır, şunu çıkıp söyleseydiniz eğer... “O dönem hata olmuş.” demeyeceksiniz, o dönem bu kararı vermiş olan Genelkurmay Başkanı, Kuvvet Komutanları, Başbakan, Cumhurbaşkanı; kimin altında imzası varsa 34 kişinin katledilmesinden dolayı ceza alması gerekiyordu, yargılanması gerekiyordu. Siz bunu söylemediniz, aklamaya çalıştınız Roboski katliamını, biz buna itiraz ettik, bir.

İki: Şimdi, bakın, Türkiye Cumhuriyeti devletinin IŞİD’le yapılmış olan ticaretini bu Mecliste açıklamış olan sizsiniz Sayın Elitaş, unuttunuz mu? “IŞİD’le ticaret yaptık.” dediniz bu Meclis kürsüsünde, kayıtlara geçti. Evet, kayıtlarda duruyor, unutmayın, bunu siz söylediniz.

Üç: Ne kadar canınız acımış ya. İstanbul seçimlerinden iki buçuk sene geçti, bir siyasi parti olarak bir taktik uyguladık, istediğimiz yere oylarımızı yönlendirdik ve başardık. Nasıl canınız acımış ya, iki buçuk senedir bunu konuşuyorsunuz. Evet “İktidara kaybettireceğiz.” dedik ve kaybettirdik. Ya, bunda ne var? Niye canınız acıdı bu kadar? (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ne alakası var?

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Şimdi, bakın, ben size bir şey hatırlatacağım: Seçime geliyoruz, kendinizi toparlayın, aklınızı başına alın, yine canınızı acıtırsınız. (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Tehdit mi ediyorsunuz? Topunuz gelin!

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Altay.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben AK PARTİ’ye beddua etmedim ama Sayın Elitaş sözü öyle aldı, ona da bir açıklama getirdi.

BAŞKAN – İsterseniz yerinizden vereyim 60’a göre söz, düzeltme anlamında.

ENGİN ALTAY (İstanbul) - Takdir zatualinizin.

BAŞKAN – Anlaşılması için...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Anlaşılması için evet.

BAŞKAN – Evet.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Peki, yerimden olsun, fark etmez.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

6.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın satışına nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Tane tane söylüyorum: Ben AK PARTİ'yi de yasal, meşru bir parti olarak görüyorum, merak etmeyin. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) – Etmek zorundasın zaten.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Daha ne yapısın!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben “İŞİD iyi ki varsın, Allah kurşununu azaltmasın.” diyen AK PARTİ'ye bela okudum. Eminim ve umarım, siz de okursunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Kim söyledi bunu?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ve eminim ve umarım, bu arkadaş partide tutmuyorsunuzdur hâlen daha ama ben sanıyorum, bu arkadaş hâlen partinizin üyesi.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Kim o?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Söylerim, ben size veririm ismini, hâlen partinizin üyesi.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – İsim verirsiniz...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Dolayısıyla, biraz önce söylediğim “AK PARTİ'nin içine de teröristler sızmıştır.” sözümün bir belgesi bu, bir sürü var, FETÖ'yle ilgili onlarca var.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sizin vekiliniz de terörist cenazesine gitti, hâlâ milletvekili.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ayrıca, Şamil Tayyar mı haklı, Elitaş mı? FETÖ borsasından kaynaklı olarak AK PARTİ'nin içinde ve himayesinde hâlen FETÖ'cü var mı yok mu; bunu da merak ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, şahıslar adına son...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, konuya açıklık getirmek istiyorum izin verirsiniz.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Şamil Tayyar haklı.

BAŞKAN – Size de yerinizden 60'a göre bir dakika söz vereyim ve bu konuyu bitirelim lütfen.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

7.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ben, Sayın Altay'dan istedim ama “Ben size daha sonra vereyim.” dedi.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Vereyim, vereyim.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Konuyu bilen milletvekili arkadaşlarımız geldiler. Bu meseleyi 2014 yılında Göksun Belediye Meclisi üyesi birisi ifade etmiş ve derhâl ihraç etmişiz.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Başkanım, buyur, yedi yıl olmuş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Altay’a da bu bilgiyi vermek istiyorum yani hâlâ AK PARTİ üyesi olmadığımı ifade etmek istiyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim, iyi yapmışsınız. Bir teröristi temizlemişsiniz içinizden, çok güzel.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Yedi yıl olmuş.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Yedi yıldır öğrenmedin mi AK PARTİ’den ihraç edilmiş mi edilmemiş mi? Peki, tecavüzcüler ihraç edildi mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bizim eski Gaziantep Milletvekilimiz Sayın Şamil Tayyar ile benim söylediğim arasında hiçbir fark yok. Sayın Kılıçdaroğlu eğer benim tanıdığım, birlikte görev yaptığım, aynı komisyonlarda bulunduğum Sayın Kılıçdaroğlu’ysa normal anlamıştır diye düşünüyorum ama “Siyaseten söylüyorum.” diyorsa Sayın Kılıçdaroğlu’nun da vicdanına havale ediyorum. Bugün, bu ülkede FETÖ borsasının ne olduğunu, nasıl işlediğini söyleyip Sayın Kılıçdaroğlu’nun sanki Şamil Tayyar’ın söylediğini bana atfen ifade etmesini kendisine hiç yakıştırmadığımı ifade ediyorum.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ne yapmış Genel Başkan?

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

BAŞKAN – Şahıslar adına son söz, Konya Milletvekili Sayın Abdulkadir Karaduman’a ait.

Buyurun Sayın Karaduman. (CHP sıralarından alkışlar)

ABDULKADİR KARADUMAN (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Hepimizin bildiği gibi, “ekonomi” kelimesinin Arapça karşılığı “iktisat” anlamına gelir. İktisat, doğruyu hedefleme, mutedil olma ve orta yol gibi anlamlar içerir. Aslında parayla olan ilişkimizin “orta yol” ve “mutedil olmak” gibi kavramlarla açıklanması hepimiz adına önemli mesajlar taşımaktadır çünkü parayla olan ilişkimiz, çıkarla olan ilişkimiz ve menfaatle olan ilişkimiz aslında insanlarla olan ilişkimizi belirler. Sadece insanlarla olan ilişkimizi değil, aynı zamanda kendimizle ve Allah’la olan ilişkimizi de aynı şekilde belirler. Parayla ve güçle kurmuş olduğumuz orantısız ilişki, bize önce diğer insanların hakkını ve hukukunu, sonrasında ise kendimizi ve nihayetinde de Allah’ı unutturur. Kendini ve Allah’ı unutmuş bir insanın ölümü ve hesap gününü hatırdaki tutarak davranması mümkün değildir. Böyle bir insanın yüreğinden ilk alınan şey merhamet duygusu olacaktır. Adalet hiç şüphesiz merhametle başlar. Merhametsiz bir siyasetin adalet getirmesi mümkün değildir. Hesap gününün unutulmuş bir insanın merhamet etmesi asla beklenemez.

Değerli milletvekilleri, yıllar yılı, burada bütçe tartışmalarını hep beraber yapmış olduk. Şu anda da 2022 yılı bütçesini hep beraber tartışıyoruz. Asıl itibarıyla bütçeler, bir ülkenin nasıl yönetileceğini, bir ülkedeki yönetimin vizyonunu ve performansını ortaya koyan önemli programlardır ancak şu anda görüştüğümüz bütçeye hep birlikte bir kere daha baktığımızda, önceki yıllara göre faiz giderlerinin daha da arttığı, bütçe açığının arttığı, insanımızın sırtındaki vergi yükünün daha da arttığı ve nihayetinde şu andaki ekonomik krizden bizi çıkaracak bir bütçe olmadığını hep beraber görüyoruz. Dolayısıyla, emin olun, bütün samimiyetimle inanıyorum ki sizin vicdanınız da bu bütçeyi asla kabul etmiyor çünkü vicdan, kişinin yaptıkları ve yapmadıklarının ilk şahididir. Ve yine bütün samimiyetimle inanıyorum ki sizlerin de vicdanı ülkedeki bu yoksulluğa dair yapılan açıklamaları asla kabul etmiyor. İnanıyorum ki vicdanınız dış politikadaki bu keşmekeş hâli asla kabul etmiyor. İnanıyorum ki vicdanınız İslam ülkelerinin bu hâlde olmasını da hiçbir zaman kabul etmiyor. İnanıyorum ki vicdanınız ülkemizde adalete duyulan güvenin bu denli zayıflamış olmasını da kabul etmiyor ve yine inanıyorum ki vicdanınız emin olma kimliğinin, emin olma vasfının her geçen gün zayıflıyor olmasını da ülkemizin ahlaki ve manevi değerler noktasında bir uçuruma sürükleniyor olmasını da -bütün samimiyetimle inanıyorum ki- kabul etmiyor. Dolayısıyla, bu sebeplerden dolayı bütün bunlardan sorumluyuz; yaptıklarımızdan sorumlu olduğumuz gibi, yapmadıklarımızdan da sorumluyuz; burada konuştuğumuzdan sorumlu olduğumuz gibi, konuşmadıklarımızdan da hep beraber sorumluyuz. Ortaklıklar, 2 ya da çok kişi arasında yapılabilir ancak bir haksızlığa ve yanlışla susan kişi o haksızlığın ve yanlışın ortağı olmuş vaziyettedir.

Bakınız, bu Gazi Mecliste nice milletvekilleri, nice bakanlar, nice başbakanlar gelip geçmiş oldu. Şimdi, onlar, pek çok söyledikleri ve yaptıklarını Meclis tutanaklarında bırakıp öte dünyaya geçmiş oldular. Burada konuşmalar kaydedildiği gibi, görevli arkadaşlarımızın burada yapılan konuşmaları kaydettiği gibi ilahi kalem de hiç şüphesiz kayıttaydı. Bu kalem, sadece yapılanları değil, neyin ne için yapıldığını, yapılmadığını ve neye niçin susulduğunu da aynı şekilde kaydeden bir kalemdi. Onlar için artık devran bitti ve herkes kendi hesabını verecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Sizi de CHP’yle kaydedecekler.

ABDULKADİR KARADUMAN (Devamla) – Unutmamız gerekir ki halka hesap verdiğimiz gibi, bu hikâyenin sonunda hep beraber öleceğiz ve karıncanın Süleyman’dan hakkını aldığı gün hep beraber bunun hesabını vereceğiz.

Bugün, kimi zaman kitleleri kandırmak, onları manipüle etmek ve algıları yönetmek elbette ki mümkündür. Bugün, TÜİK’le insanları aldatma yoluna gitmek elbette ki son derece mümkündür ancak ilahi mahkemeyi aldatılabilmek imkânımız asla söz konusu değildir. Orada güç, itibar, makam ve mevki hiçbir işe yaramayacaktır. Bakınız hakikat odur ki “Zulmedenlere meyil etmeyin, zulmedenlere eğilim göstermeyin, yoksa ateş size de dokunur.” der.

Değerli milletvekilleri, her şeye rağmen -altını çizerek söylüyorum- ülkemizi yaşanabilir kılmak hepimizin elindedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDULKADİR KARADUMAN (Devamla) – Başkanım, selamlama adına...

BAŞKAN – Evet, 2022 bütçesinin son konuşmacısınız, bir selamlayın.

Buyurun.

ABDULKADİR KARADUMAN (Devamla) – Dolayısıyla, bugün ülkemizi yaşanabilir kılmak hepimizin elinde olan bir hakikattir. Amerika’yla iş birliği yapmak milletimize huzur getirmez, İsrail’le normalleşmek bu millete huzur getirmez, Avrupa Birliğinin ev ödevlerinden başka bir şey yapmamak bu millete huzur getirmez. Yıllardır uygulanagelen faize, tüketime, haksız kazanca dayalı olan bu ekonomi anlayışı, milletimize sefaletten başka bir şey getirmez. Ahlak ve maneviyatı öncelemeyen, “Devletin dini adalettir.” demeyen hiçbir anlayış ülkemize huzursuzluktan başka -emin olun ki- hiçbir şey getirmeyecektir.

Son olarak; bu dünyadan geriye bırakacağımız en kıymetli miras hayırla yâd edilmekten başka hiç bir şey olmayacaktır. Vicdanın kınayan sesine yemin olsun diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına söz talepleri karşılanmıştır.

Şimdi on dakika süreyle soru-cevap işlemi yapacağız.

Sayın Erdem...

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

1924 yılından bu yana yürürlükte olan 442 sayılı Köy Kanunu’yla çalıştırılan korucularımızın bu kanundan çıkarılarak “korucu kanunu” adı altında özlük haklarının belirlenmesi hususunda bir çalışma var mıdır? Ortalama 8 nüfuslu bir aileye sahip olan korucularımızın almakta olduğu maaşın korucularımızın ailelerinin ihtiyaçlarını karşılamaya yettiğini düşünüyor muyuz? Vatani uğruna ölümü göze alan korucularımızın maaşının hazır asgari ücret görüşmeleri de yapılırken çarşı ve mahalle bekçisi maaşına endekslenmesi gerektiği hususunda yine bir çalışma olacak mıdır? Korucularımızın emeklilik haklarıyla ilgili bir çalışma olacak mıdır?

Değerli milletvekilleri, günden güne gelişen dünyamızda en önemli sorunlardan biri de enerji ihtiyacıdır. Günümüzde dünyadaki en önemli çevre sorunlarından biri, atmosferdeki karbondioksit oranının artışından ve sera etkisinden kaynaklanan küresel ısınmadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ARZU ERDEM (İstanbul) - Millî ve yerli projelerin önem kazandığı dönemimizde özellikle kurumsal, özel binalar ve dönüşümdeki evlere güneş enerjisi panellerinin zorunlu olarak takılması öngörülür mü?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Bülbul...

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Kanun hükmünde kararnameyle işinden, aşından edilip adı konmamış bir idam cezasına mahkûm edilen ve hiçbir hukuki karşılığı olmayan bu uygulamadan ne zaman vazgeçilecektir? Ve hatta bu konuda kazanılmış davalar olmasına rağmen işine döndürülmeyen emekçilere karşı açıkça suç işlenmektedir, bunlardan bazıları da barış akademisyenleridir.

Yine, Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde şöyle bir uygulamanın geliştirilmesine neden olanak verilmemektedir? İnternetin ve interneti kullanmayı sağlayan bilgisayar, tablet gibi uygulamaların öğretmen ve öğrencilere ücretsiz verilmesi, eğitimin kolaylaşmasını, öğretmen ve öğrencilerin de yaşamının kolaylaşmasını sağlayacaktır. Millî Eğitim Bakanlığı böyle bir uygulamayı yapmayı düşünmekte midir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Aydın...

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Afganistan'ın ekonomisini, Ukrayna'nın tarımını, 9 milyon Suriyelinin ihtiyaçlarını, Somali'nin borcunu, Sırbistan'a fabrikaların açılışını, Irak'a 5 milyar dolarlık yardımı tamamladıysanız artık, Türkiye halkının ihtiyaç ve sorunlarıyla da ilgilenebilir misiniz? Mesela, döviz kurunu nasıl düşüreceksiniz? Mesela, memurun, emeklinin, işçinin, esnafın alım gücünü nasıl yükselteceksiniz? Mesela, 1 lira ucuza almak için ekme kuyruğunda saatlerce bekleyen vatandaşlarımızı bu kuyruktan nasıl kurtaracaksınız? Merak ediyoruz Sayın Bakan, hazır buradayken bunların cevabını bekliyoruz sizden.

BAŞKAN – Sayın Topal...

SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, sorulara lütfen cevap verin, üniversite mezunları cevap bekliyor. Sağlık yönetimi mezunlarını atayacak mısınız atamayacak mısınız? Eğer ekonomi iyiye niye atamıyorsunuz? Mesela, dün kılavuz yayınlandı, sağlık yönetimi mezunları yok. Mesela, öğretmen arkadaşlarımız beni arıyor, okul öncesi öğretmeni arkadaşlarımız arıyor, engelli öğretmen arkadaşlarımız arıyor; 140 bin öğretmen açığı var, eğer ekonomi iyiye neden atamıyorsunuz? Ekonomi kötüye çıkın, açıklama yapın.

Sayın Bakan, bu sorulara cevap bekliyoruz. Üniversite mezunlarını atayacak mısınız atamayacak mısınız? Sizden cevap bekliyoruz, sabaha kadar soracağım bunları, sabaha kadar soracağım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Aycan...

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, besicilik ve süt üreticiliği, ekonomik faaliyet olduğu kadar insan sağlığı için de zorunluluktur. Büyük kesim, geleneksel yöntemlerle hayvancılık yapmaya devam etmektedir. Özellikle kırsal kesimde geleneksel yöntemle yapılan hayvancılık, tüm iller için olduğu gibi şehrim Kahramanmaraş için de çok önemlidir. Kahramanmaraş'ta kırsal kesimde keçi beslenmektedir. Geleneksel hayvancılıkta meralar çok önemlidir, hayvancılık yapılan köylerde meralar korunmalıdır, buralar imara açılmamalıdır, şirketlere kiraya verilmemelidir. Orman Genel Müdürlüğüne bağlı alanlarda da meralar hayvancılık yapanlara açılmalıdır.

Hayvancılık açısından veteriner hekimlik de çok önemlidir. Tarım Bakanlığında veteriner kadrosu artırılmalıdır. Hayvan sağlığı, hayvancılığın geleceği için çok önemlidir. Veterinerlik aynı zamanda insan sağlığı için de çok önemlidir, birçok hastalık hayvanlardan insana geçmektedir. Bu nedenle, veterinerler sağlık personeli olarak kabul edilmeli. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak veterinerlerin sağlık personeli için yapılan düzenlemeye dâhil edilmesini...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Güzel...

SEMRA GÜZEL (Diyarbakır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Türkiye'de asgari ücretlilerden tahsil edilen vergi çeşidi sayısı kaçtır? Vergide adalet sağlamak amacıyla dolaylı vergi payının azaltılması için bir çalışma yürütülecek midir?

Vergi affından yararlanan vergi mükelleflerinin en çok yararlandığı vergi çeşitleri nelerdir?

Covid-19'un açığa çıkardığı ciroşuzluk durumu nedeniyle esnaf ve düşük gelirli işletmelere getirilen vergi kolaylıkları nelerdir?

TL'nin döviz karşısında yaşadığı değer kaybı işçinin, emekçinin her geçen gün daha fazla yoksullaşmasına neden oluyor. Temel gıda ürünlerine yapılan zam yağmurları, halka "Zam, zulüm, işkence, işte AKP." dedirterek isyan noktasına getirmiştir. Türk lirasının döviz karşısında uğradığı değer kaybının önlenmesi için Bakanlığınızın makro ve mikro ölçekte geliştirmiş olduğu bir politika var mıdır? Varsa içeriği nelerdir?

Dört yıl önce, Mars'a geri dönmek üzere gitmek istediğinizi söylemişsiniz; bu kadar mı umutsuzsunuz?

BAŞKAN – Sayın Bakan...

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Öncelikle, az önce Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından açıklanan asgari ücret hayırlı uğurlu olsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Asgari ücretliyi enflasyona ezdirmeyeceğiz dedik; on dokuz yıldır ezdirmedik, şimdi de ezdirmiyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Enflasyonun üstünde değil, çok üstünde değil, çok çok üstünde yani yüzde 50'lik net bir artışla asgari ücreti açıkladı Cumhurbaşkanımız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Asgari ücret 2022 yılında, Sayın Cumhurbaşkanımızın ifade ettiği gibi 4.250 lira net olarak uygulanacaktır. Özellikle yıl başından itibaren de asgari ücretten alınan gelir vergisi ve damga vergisinin kaldırılmasıyla ilgili de bir çalışma kararı aldığını Sayın Cumhurbaşkanımız açıkladı. Bu gerçekten tarihî bir artıştır. Asgari ücret net olarak yüzde 50 arttırıldı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SERKAN TOPAL (Hatay) – Enflasyona göre yüzde 50 değil ama.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Hayırlı uğurlu olsun. Bunun yanında, damga vergisi ve gelir vergisinden de istisna tutma kararı aldığımızı tekraren ifade etmek istiyoruz.

SERKAN TOPAL (Hatay) – Sayın Başkanım, asgari ücreti açıklıyor ama soruların cevaplarını da istiyoruz, ona da süre vermeniz lazım, biz soru soruyoruz burada.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Açıklamadan rahatsız oldunuz anlaşılır. Her gün siz de söylüyorsunuz: “Asgari ücret, asgari ücret...”

SERKAN TOPAL (Hatay) – Biz boşuna mı söylüyoruz?

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Dinlemiyorsunuz ama.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Şimdi, güvenlik korucularının mali haklarına ilişkin son yıllarda önemli iyileştirmeler yapılmıştır. 2002 Aralık ayında 236 lira olan güvenlik korucularının ücretleri yüzde 1.097 oranında artılarak, 2021 yılı Eylül ayında 2.826 liraya yükseltilmiştir. Aynı dönemler arasındaki enflasyon artışı yüzde 549 olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca 2017 yılında yapılan düzenlemeyle, güvenlik korucularının sosyal güvenlik primlerinin tamamı devlet tarafından karşılanmaya başlanmıştır. 2021 yılında 442 sayılı Köy Kanunu'nda yapılan değişiklikle, güvenlik korucularına anılan madde kapsamında ödenen ücret ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca ödenen ek tazminat toplamının, içinde bulunulan yılın Ocak ayına ilişkin net asgari ücret tutarının -sadece kendisi için asgari geçim indirimi uygulanan- altında kalması hâlinde aradaki farkın tazminat olarak ayrıca ödenmesine yönelik düzenleme yapılmıştır Sayın Vekilim.

2003-2021 yılları arasında toplam 713.625 öğretmen atanmış olup bu sayı, şu anki mevcudun yüzde 73'üne tekabül etmektedir. Bu dönem içerisinde yaklaşık olarak ortalama yıllık 20 bin civarında öğretmen ataması gerçekleştirilmiştir. Önümüzdeki süreçte, 2022 yılının Ocak ayında 15 bin öğretmen ataması daha gerçekleştirilecektir.

SERKAN TOPAL (Hatay) – 15 bin yetmez Sayın Bakan.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Bakanlığımız, daha önce de bütçe imkânları dâhilinde öğretmenlerimizi mağdur etmemek için tüm imkânlarını seferber etmiş olup bu sene de imkân ve olanaklarını üst seviyede zorlayarak öğretmen atamalarını azami bir kadro olanağına göre değerlendirecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAZİNE VE MALİYE BAKANİ NUREDDİN NEBATİ – Sermaye Piyasası Kurulunca 1/1/2021 ve 8/12/2021 tarihleri arasında toplam 230 milyon tutarında idari para cezası kesilmiştir.

Arz ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Peki.

16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, böylece 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin maddeleri kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir. Açık oylama yarınki birleşimde son konuşmalardan sonra yapılacaktır.

Şimdi, program uyarınca 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin maddelerini sırasıyla görüşüp oylamalarını yapacağız.

2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 1'inci maddesini tekrar okuttuktan sonra oylarınıza sunacağım.

1'inci maddeyi okutuyorum:

2020 YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİN HESAP KANUNU TEKLİFİ

Gider bütçesi

MADDE 1- (1) 21/12/2019 tarihli ve 7197 sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerine 1.082.021.197.000 Türk Lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelere 82.423.174.000 Türk Lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumlara 7.623.700.000 Türk Lirası, ödenek verilmiştir.

(2) Kanunların verdiği yetkiye dayanarak yıl içerisinde eklenen ve düşülen ödenekler sonrası 2020 yılı merkezi yönetim kesin hesap gider cetvellerinde gösterildiği üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin bütçe giderleri 1.183.163.137.365,95 Türk Lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin bütçe giderleri 120.169.070.771,45 Türk Lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların bütçe giderleri 6.864.039.042,62 Türk Lirası olarak gerçekleşmiştir.

(3) 2020 yılı merkezi yönetim net bütçe gideri 1.203.737.135.307,17 Türk Lirasıdır.

BAŞKAN – 1'nci maddeyi daha evvel kabul edilen cetvellerle birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'nci madde kabul edilmiştir.

Şimdi, Grup Başkan Vekillerinin söz talepleri var; onları, arzu edenleri, talep edenleri karşılayacağım.

Sayın Dervişoğlu...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

8.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Cumhurbaşkanlığı tarafından açıklanan asgari ücrete ve Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 16'ncı maddesi üzerinde yapılan soru-cevap işlemi sırasında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

26 Kasım tarihinde Sayın Genel Başkanımız grup toplantısında yaptığı konuşmada asgari ücretin en az 4 bin lira olmasını, üzerinden gelir ve damga vergisinin kaldırılmasını istemişti. Bunu söylerken dolar 12,1 liraydı, şimdi ise dolar 15 lira 60 kuruş civarında.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Siz artırdınız, siz!

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Buna göre asgari ücretin 5 bin liranın üzerinde olmasını bekliyorduk, en azından böyle bir beklentimiz vardı. 4 kişilik bir ailenin aylık sınırı 3.194 lira, yoksulluk sınırı ise 10.396 liradır. Bu asgari ücretle aylık sınırının biraz üstünde, yoksulluk sınırının da fevkalade altında bir belirleme yapılmıştır; bu, beklentiyi karşılayacak bir asgari ücret değildir.

Ayrıca, Türkiye'nin genel sağlık sigortası primi noktasından da meselenin ele alınması lazım. Türkiye'de devlet, hanedeki kişi başı gelirin asgari ücretin üçte 1'inden az olması münasebetiyle 7 milyon 236 bin kişinin genel sağlık sigortası primini ödüyor. Yani asgari ücretin üçte 1'inden az kazanan 7,5 milyona yakın insanın olduğu bir ülkede açlığın, yoksulluğun, fukaralığın bu asgari ücret belirlenmesiyle nasıl ortadan kaldırılacağına Hükümetin biraz kafa yorması gereklidir diye düşünüyorum.

Ayrıca, asgari ücretten gelir ve damga vergisi kaldırılmış olduğuna göre, 2022 bütçesinde bir gelir kalemi daha ortadan kalkmıştır. Konuyla ilgili değerlendirmeyi kapanışta yapacağım.

Genel kurulu saygıyla selamlıyorum efendim.

BAŞKAN – Sayın Akçay...

9.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Cumhurbaşkanlığı tarafından açıklanan asgari ücrete ve Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 16'ncı maddesi üzerinde yapılan soru-cevap işlemi sırasında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz önce uygulanacak asgari ücret açıklaması yapıldı ve ilk aldığımız bilgilere göre de net 4.250 Türk lirası olarak belirlenmiş durumda. Tabii, bu, asgari ücretlinin evli ve çocuklu olup olmaması durumuna göre de buna bir miktar daha ilave etmek gerecek.

Ve bir diğer sevindirici husus da Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizim de parti programımızda, öneri ve tekliflerimizde de yer alan gelir vergisi ve damga vergisi alınmaması hususu -bu da bu yılki asgari ücretin en güzel taraflarından olmuştur- ve bununla da bir önceki asgari ücrete göre yüzde 50 gibi bir artış gerçekleştiğini görüyoruz. Tabii, biraz sonra Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak çok daha net, ayrıntılı ve kapsamlı değerlendirmelerimizi de yapacağız.

Öncelikle, Türkiye'nin mevcut iktisadi şartları bakımından da birkaç aydır gerek Hükümet gündeminde gerekse iş dünyasında, işçi kesiminde ve işveren kesiminde de geçmiş yıllara nispeten daha yüksek bir oran beklentisi var idi. Ülkemiz şartları çerçevesinde bu belirlenen asgari ücretin ülkemize, iş dünyamıza ve asgari ücretli vatandaşlarımıza hayırlı olmasını diliyorum; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (MHP ve AKP PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Oluç...

10.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Cumhurbaşkanı tarafından açıklanan asgari ücrete ve Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 16'ncı maddesi üzerinde yapılan soru-cevap işlemi sırasında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, önce bir hatırlatma: 1 Ocak 2021 tarihinde yani bu yılın başında 1 dolar 7,37 Türk lirasıydı, asgari ücrete denk gelen ise 383 dolardı. Bugün asgari ücret 4.250 Türk lirasına çıkarıldı, dolar 15,50 seviyesinde dalgalanıyor yani asgari ücret 274 dolar seviyesine düşmüş oldu. Bu ne demek? Yıl başından bugüne kadar 109 dolarlık bir kayıp var asgari ücret konusunda. Yani bunu bugünkü Türk lirasına çevirdiğimizde 1.700 Türk liralık bir hak kaybı var, bir alım gücü kaybı var asgari ücretle çalışan yurttaşlarımız için; bu, çok açık. Dolayısıyla bugünkü verilere göre asgari ücretin en azından yıl başındaki oranı koruyabilmesi için 5.900 lira civarında olması gerekiyordu, o nedenle 4.250 Türk lirası yeterli değildir.

İkincisi: Asgari ücretten gelir vergisi ve damga vergisinin kaldırılıyor olması bizim bu konuda hem Halkların Demokratik Partisinin hem diğer muhalefet partilerinin hem de Devrimci İşçi Sendikaları ve diğer sendikaların önerilerinin ne kadar isabetli olduğunu gösterdi. Plan ve Bütçede bizim bu konudaki önergelerimizi reddederken nasıl bir hata yaptığımızı da anlamış oldu Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu ve MHP Grubu. Ayrıca 2 Nisanda bu konuda kanun teklifi vermiştik, görmezden geldiniz bunu, bunun da ne kadar hatalı olduğunu anlamış olunuz.

Üçüncüsü: Asgari ücrete bu artışı yaptıktan sonra, aslında iktidar gerçek enflasyonun yüzde 50 olduğunu da zımnen kabul etmiş oldu, bunu da vurgulamış olalım.

Son söylemek istediğim çok önemli. Asgari ücretteki bu artış nedeniyle işverenlerin işten çıkarmaya başlamaları söz konusudur. Bunun mutlaka durdurulması gerekir. İşçilerin işten çıkarılmaları engellenmelidir. Bu konuda iktidarı uyarıyoruz, aynı zamanda işveren örgütlerini uyarıyoruz. Asgari ücret yükseltildi diye hiç kimseyi işten çıkarmaya kalkışmayın diyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Altay...

11.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Cumhurbaşkanı tarafından açıklanan asgari ücrete ve Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 16'ncı maddesi üzerinde yapılan soru-cevap işlemi sırasında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Cumhurbaşkanımızın takdiriyle asgari ücret açıklandı biraz önce Sayın Bakanımızın da belirttiği gibi.

Vallahi Sayın Bakan, asgari ücretliyi enflasyona ezdirdiniz, ezdirmediniz, ben onu bilmem ama iki şey biliyorum: Bir: Asgari ücretli üşüyor, kombisini gece onda kapatıyor. İki: Asgari ücretli artık fırınlarda ucuz bayat ekmeğe arıyor.

Geçen sene bugünlerde, bütçede milleti kuru ekmeğe muhtaç ettiniz demiştim, “Ekmeğe yeniyorsa aç değildir.” denmişti. “Kuru ekmeğe”ten kastım “katıksız”lık anlamındaydı. Şimdi millet fırınlarda kalmış bayat ekmeği ucuza alma peşinde. Bu rakam ekim ayında açıklansaydı Sayın Bakan, size

teşekkür ederdim ama bu rakam, bugün geldiğimiz noktada, doların 15,5 olduğu noktada şu demek: Tam bu yılın -2021'in- başında, 1 Ocakta asgari ücretli 385 dolar alıyor idi, karşılığı bu idi. Şimdi, bu hesaba göre asgari ücretin 5.955 lira olması lazım eğer ezilmeyecekse. Ezdirmeyecekseniz, haksak, hukuksa, adaletse, insafsak olması gereken 5.955'tir. Ya da olması gereken 4.250'ye doların tekrar 9 lira seviyesine çekilebilmesidir. Dolar bu seviyedeyseniz asgari ücretlinin dolar bazında ücreti yüzde 30 erimiştir. "TL karşılığında yüzde 50 zam yaptık." diyor sevgili Bakan ama dolar bazında asgari ücretli yüzde 30 gelir kaybına uğramıştır. Saruhan Bey 109 dolar hesaplamış, ben 111 dolar; şu anda işçiye, asgari ücretliye bu ülkenin borcu var, her bir asgari ücretliye. Böyle baktığımız zaman, üzülmek söyleyeyim, buna bizim sevinmemiz mümkün değil. Gerçekler ortada, sadece ekmeğe geçen ocak ayından bugüne yüzde 100 zam gelmiş iken asgari ücretli TL bazında yüzde 50 arttırmak milletin sofrasındaki 2 ekmekten 1'ini çalmak demektir. Bunu bizim kabul etmemiz, tasvip etmemiz, makul ve uygun görmemiz mümkün değildir.

Allah bu kış günlerinde, bu kara kışta dar gelirliye, yoksula, yetime, garibe gurebaya yardım etsin, Allah kolaylık versin; düşünemiyorum, tasavvur edemiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Bu rakamla insanlar nasıl geçinecek, nasıl yiyip içecek, nasıl beslenecek, nasıl ısınacak; bilemiyorum.

Takdir yüce milletin ve asgari ücretlinindir. Hayırlısı olsun diyelim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Elitaş...

12.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Cumhurbaşkanı tarafından açıklanan asgari ücrete ve Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 16'ncı maddesi üzerinde yapılan soru-cevap işlemi sırasında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadeleri ile İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç ve İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Biraz önce, Asgari Ücret Tespit Komisyonunun yaklaşık yirmi gün süreyle yaptığı müzakereler neticesinde hem işveren tarafının hem işçi tarafının temsilcileriyle birlikte Sayın Cumhurbaşkanımız bugüne kadar olmamış bir asgari ücreti vatandaşımızla paylaştı. Net asgari ücret 4.250 lira olarak hesaplanacak. Onun yanında çok önemli bir şeyi daha ifade etti; asgari ücret üzerindeki gelir vergisi ile asgari ücretten beyanname verirken alınan harçların da kaldırılması konusunda bir ifade kullandı. Şimdi, Hazine ve Maliye Bakanımız burada, bunun bir an önce yasalaşarak... Sanıyorum yasa gerekir çünkü vergi dilimlerindeki yüzde 15'ten başlayan sınırın kanuni düzenlemeyle yapılması gerekir. Beyannamelelerden alınan harçlara da yine yasal düzenleme yapılması gerektiği kanaatindeyim. Sanıyorum Sayın Bakanımız şimdi arkadaşlarımıza bu konuyla ilgili, asgari ücretteki vergi ve harçların kaldırılmasıyla ilgili bir talimat veriyorlar. Buradan da hem işçi kardeşlerimize verilen bir iyileştirme payı hem de işverenin üzerindeki 450 lira civarındaki yükün de alınması -ki bundan önceki dönemlerde 75 liralık bir katkı sağlıyorduk- asgari ücretin brütünün biraz daha düşmesi anlamına gelecek diye tahmin ediyorum. Biliyorsunuz, daha önceki yıllardan asgari ücretin vergi dilimlerinden etkilenmemesi için bir kanuni düzenleme yapmıştık, tüm siyasi parti grubu milletvekili arkadaşlarımızın destekleriyle o işi yapmıştık çünkü asgari ücretli, eylül veya ekim ayında vergi diliminin yüzde 20'lik kısmına giriyordu. Şimdi, asgari ücret nezdinde alınan vergilerin tamamen kaldırılmasıyla ilgili bir düzenleme yapmamız gerekiyor. Önümüzdeki hafta, inşallah, bu düzenlemeyi de hayata geçirip kamuoyunun rahatlamasına birlikte imkân veririz diye düşünüyorum.

Muhalefet sırasındaki arkadaşlarımız haklı olabilirler, bu konuyu ifade edebilirler ama enflasyon dolara göre hesaplanmıyor biliyorsunuz; enflasyon, fiyatlar genel seviyesinin yansıması olarak ortaya çıkıyor. Döviz fiyatlarındaki artış da maalesef, enflasyon üzerinde bir etki yapıyor. Bunun ölçülerinde yapılıyor, gerçekleştiriliyor. Şu anda 2021 yılı toptan eşya fiyatlarında -en yüksek- enflasyon ortalaması yüzde 42; bugün Sayın Cumhurbaşkanımızın açıkladığı rakam enflasyonun, toptan eşya fiyatlarının üzerinde, yüzde 50 küsur civarında bir artış var; hayırlı uğurlu olsun.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.03

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 16.30****BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR****KÂTİP ÜYELER: Rümeysa KADAK (İstanbul), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 38’inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon yerinde.

2’nci maddeyi okutuyorum:

Gelir bütçesi

MADDE 2- (1) 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçenin gelirleri 941.944.001.000 Türk Lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin gelirleri 12.464.193.000 Türk Lirası öz gelir, 71.162.721.000 Türk Lirası Hazine yardımı olmak üzere toplam 83.626.914.000 Türk Lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirleri 7.488.375.000 Türk Lirası öz gelir, 135.325.000 Türk Lirası Hazine yardımı olmak üzere toplam 7.623.700.000 Türk Lirası, olarak tahmin edilmiştir.

(2) 2020 yılı merkezi yönetim kesin hesap gelir cetvellerinde gösterildiği üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçenin gelirleri 1.005.017.930.492,97 Türk Lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin gelirleri 21.536.369.624,13 Türk Lirası öz gelir, 99.970.274.533,49 Türk Lirası Hazine yardımı olmak üzere toplam 121.506.644.157,62 Türk Lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların gelirleri 7.762.401.832,83 Türk Lirası öz gelir, 126.243.870 Türk Lirası Hazine yardımı olmak üzere toplam 7.888.645.702,83 Türk Lirası,

olarak gerçekleşmiştir.

(3) 2020 yılı merkezi yönetim net bütçe geliri 1.028.445.526.973,18 Türk Lirasıdır.

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına söz talep eden Kayseri Milletvekili Sayın Dursun Ataş.

Buyurun Sayın Ataş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Yüce Türk milletini ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 2022 yılı yokluk ve yolsuzluk bütçesi, AKP iktidarının hazırladığı 20'nci bütçe, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin 4'üncü bütçesidir. Bu ucube tek adam rejiminin hazırladığı her bütçe ülkede ekonomik krizi daha da derinleştirmiş, bütçe açıklarını yıldan yıla artırmış, vatandaşın yoksulluğunu günden güne büyütmüş ancak saray ahalisinin de zenginliğine zenginlik katmıştır. Bu ucube hükümet sistemini getirirken “Ekonomi şahlanacak.” diye milleti aldatanlar şimdi “Geçinemiyorum.” diyen vatandaşı terörist ilan ediyor. Ekmek kuyruğunda ucuz ekmek almak için saatlerce bekleyen, pazar artığı toplamak zorunda kalan vatandaş, sarayın israf ve şatafatını eleştirdiğinde millî güvenliğin önündeki en büyük tehdit sayılıyor. Geleceğe dair umudu kalmadığı için, hayalleri çalındığı için her 10 gençten 7'si başka bir ülkede yaşamak istiyor; ülkeden gitmek isteyen gençler de AKP tarafından vatan haini ilan ediliyor. Bu ülkede “Dolar 10 lira olacak.” dedikleri için bile insanlar yargılanıyor, bugün dolar 15 lirayı geçti; yargılayan hâkim utancından duruşmaya çıkamıyor ama “Dolar 10 lira olacak.” diyenler, çoktan dış güçlerin maşası ilan edildi.

Değerli milletvekilleri, AKP iktidarında gıda fiyatları arttı, akaryakıt fiyatları arttı, elektrik, doğal gaz fiyatları arttı, ekmek ile suyun fiyatı bile arttı yani A'dan Z'ye her şeyin fiyatı arttı ama en çok da terörist sayısı arttı. Ülkede iktidar ve ortağını desteklemeyen herkes terörist damgası yemektedir; esnaf terörist, manavlar terörist, halci terörist, kebabçılar terörist, zincir marketler terörist, dolara yatırım yapanlar terörist, Boğaziçi Üniversitesi öğrencileri terörist, parklarda yatan öğrenciler terörist, yurt arayan öğrenciler terörist, “Burs yetmiyor.” diyen öğrenciler terörist, “128 milyar dolar nerede?” diye soranlar terörist, “hayat pahalılığı var.” diyenler terörist, hapisteki gazeteciler terörist, protesto hakkını kullananlar terörist, “Hudut namustur.” diyen terörist, barolar terörist, doktorlar terörist, çiftçiler terörist; Millet İttifakı'nı destekleyenler zaten terörist, Cumhuriyet İttifakı'na oy vermeyenler terörist, çay atan ilkökul öğrencisi bile terörist, say say bitmez. Kısaca güzel memleketimizde yandaşlar hariç herkes terörist.

Değerli milletvekilleri, hak aradığı için terörist ilan edilenlerin ülkesinde en çok artan şeylerden biri de sözde itibar. Tabii, öyle bir itibar ki kişi başına düşen millî geliri 41 bin euro yani Türk lirasıyla 676.500 lira olan Almanya'nın, kişi başına düşen millî geliri sadece 77 bin lira olan ülkemizi kıskanmasını sağlayacak bir itibar; enflasyonu yüzde 0,3 olan İsrail'in enflasyonu yüzde 50'leri geçen ülkemizi kıskandığı bir itibar; gayrisafı yurt içi hasılasının yüzde 16,7'sini pandemide vatandaşlarına yardım olarak dağıtan ABD'nin, gayrisafı yurt içi hasılasının sadece yüzde 1'ini yardım olarak dağıtabilen ülkemizi kıskandığı bir itibar. Nasıl kıskanmasınlar ki? Hangisinin 1.150 odalı sarayı, 3-5 maaşlı danışmanları, altın varaklı odaları, yazlık kışlık sarayları, dünyanın en çok devlet ihalesi alan müteahhitleri, 3 milyar bütçeli sarayları, onlarca uçakları, New York caddelerinde caka satacak yüzlerce koruma aracı var? AKP'ye göre itibardan tasarruf olmaz; tasarruf emekçiden, vatandaştan, yoksuldan, garibandan olur. Mesela, vatandaşın porsiyon küçülterek tasarruf etmesi gerekir ama sarayda itibar için mango kurutulur, ejder meyveli içecekler içilir. Mesela, gençler yurt bulamasa da itibar için 291 milyon dolara yani 4,3 milyar liraya New York Türkevi yapmak gerekir. Böyle itibar yerin dibine batsın.

Değerli milletvekilleri, AKP milletle bağını tamamen koparmıştır. Bir yanda geçim sıkıntısı, işsizlik, açlık, sefalet içinde kendi devletinde terörist ilan edilen milyonlar, diğer yanda “İtibar, itibar.” diye sayıklayıp israf ve lüks içinde yaşayan saray şürekâsı.

AKP'li Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan, yirmi yılın sonunda, geçtiğimiz günlerde Bakara suresinin 155'inci ayetini okuyarak "Rabb'imiz Kur'an-ı Kerim'de 'Muhakkak ki sizi biraz korku ve açlıkla, mallardan, canlardan ve ürünlerden eksiltmekle deneriz. Sabredenleri müjdele.' buyurmaktadır." dedi. Ne güzel değil mi? AKP iktidarı gerçekten şaka gibi ama milleti güldürmeyip ağlatan bir şaka. Ey AKP, sen yirmi yıl tek başına iktidarda kal; beceriksizliğine, yolsuzluklarına, yandaşlarına dağıttığın rantlarla ekonomiyi batır; sonra da bir ayet bul; açlığın, yoksulluğun Allah'ın imtihanı olduğunu söyle. Milletle dalga mı geçiyorsunuz yoksa aklıyla alay mı ediyorsunuz? Neden malından, canından, ürünlerinden eksilen yoksul vatandaş imtihan oluyor da size, saraylarda yaşayanlara, ülkeye çöreklenen müteahhitlerinize, akrabalarınıza, yandaşlarınıza imtihan hiç uğramıyor?

Önce çıkıp "Ekonominin kitabını yazdık." diyeceksiniz, baktınız olmuyor, işler kötüye gidiyor "dış güçler" diyeceksiniz, sonra "İmtihan oluyoruz, bu yüzden yoksulsunuz." diyeceksiniz, en son o da olmuyor "Çin modeli" diyeceksiniz. Bu Çin modeli değil, bu bir cin modelidir. Gerçi dün de adını "Türk modeli" olarak değiştirdiler. Eğer bu da Türk tipi başkanlık modeli gibiyse vay hâlimize. Bu ülke sizin deney tahtanız mı? Bu kaçınıcı ekonomi modeli, bu kaçınıcı bahane? Yirmi yıllık iktidarınızın sonunda ülkeyi, her fırsatta kötüleyip milat kabul ettiğiniz 2002 yılının bile gerisine götürdünüz. Ama merak etmeyin, siz gideceksiniz, biz geleceğiz; o zaman, yolsuzluğu da yoksulluğu da kökünden kazıyacağız.

Sizi de tarih yazacak; bu zamanın gençleri çocuklarına anlatacak "Biz eskiden her sabah kurşoklarıyla uyanıyorduk." diyecek. AKP zamanında gençliğini geçirmiş vatandaş, çocuğuna "Çıkar telefonunu." diyecek, "Bak, eskiden biz bu telefona fiyatı kadar da vergi ödüyorduk. Hükümet de gider, milyonlarca dolarlık yandaş şirketlerin vergi borcunu silerdi." diyecek. AKP döneminde yaşamış biri ileride torununa anlatacak "Zamanında dünyada çok büyük bir salgın oldu; çalışmadık, iş yerlerimiz kapandı. Dünyada tüm devletler vatandaşlarına karşılıksız yardım dağıttı, milyonlarca dolarlık bütçeler ayırdı; bizim Hükümetimiz de üç beş kişiye kredi verdi, onu da faiziyle geri aldı." diyecek. Tarih sizi yazacak ey AKP! AKP döneminde asgari ücretle çalışmış biri yıllar sonra bir gence anlatırken diyecek ki: "1 paket tuvalet kâğıdına ben tam bir buçuk gün çalışırdım. Halk ekmek bayilerinin önünde kilometrelerce uzunlukta ekmek kuyrukları olurdu." Okullarda okutulacak "Eskiden kendi kendine yeten ülkelerden biriyken..." diyecek öğretmenler "2000'li yılların başında ülkemizde derin bir ekonomik kriz yaşandı, hiçbir şey üretemiyorduk. Şimdi Anadolu'nun tahıl ambarı olduğuna bakmayın; o zaman buğdayı, samanı, bakliyatı bile ithal ediyorduk." diyecekler "Üstelik ambargo da yoktu, savaş da yoktu." diyecekler "Yoksula, garibana, vatandaşa kıtlık vardı ama yönetenler 1.150 odalı saraylarda yaşıyorlardı." diyecekler; diyecekler de diyecekler. Köy kahvelerinde, evlerde, iş yerlerinde "Türk tarihinin gelmiş geçmiş en başarısız hükümetiydi." diye konuşulacak. AKP'ye oy veren kişiler oy verdiklerini inkâr edecek, ne bir rahmet çıkacak ağızlarından ne iyi bir söz. "Bıraktıkları borçları hâlâ ödüyoruz." diyecek torunlarımız.

Değerli milletvekilleri, AKP'nin "Tek vatan, tek millet, tek devlet, tek bayrak." hamasetinin bugün geldiği nokta tek domates olmuştur. Bu, yoksulluğun bütçesini savunmak üzere buraya çıkıp "Tek domates alsınlar." diye vatandaşa seslenenlerin bütçesinde vicdan yoktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

DURSUN ATAŞ (Devamla) – Bu yolsuzluğun bütçesini savunmak için burada şaşaalı cümleler kuranların bütçesinde vatandaş için bir şey yoktur. Bu yokluk ve yolsuzluk bütçesi, diğer bir deyişle tek domates bütçesi AKP'nin son bütçesi olacaktır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Nevin Taşlıçay.

Buyurun Sayın Taşlıçay. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA NEVİN TAŞLIÇAY (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Aziz Türk milletini ve yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

İnsani duygularımızın törpülediği, ahlaki kavramların örselendiği bir çağda sığınacağımız, dinç kalacağımız yerin adıdır gönül. Makul olana, doğru olana, güzel olana, dolayısıyla, bizi bize ulaştıracak erdeme gönlün farkına vararak, gönül gözüyle bakarak ve nihayetinde gönüllü olarak ulaşabiliriz. Her şeyden önce dostluğa gönüllü olmak gerek; havaya, suya, toprağa dost olmak gerek, akla dost olmak gerek, ahlaka dost olmak ve cümle yaratılmışların erdemlisi insana dost olmak gerek.

Sevgi üzerine inşa edilmiş bir kültürün mensupları olarak demeliyiz ki: “İnsan insanın kurdu değil, insan insanın dostudur.” Bu da yetmez, demeliyiz ki: “İnsan, insanın onurudur.” Onurumuzu zedelememek, onurumuzdan vazgeçmemek elbette bizim elimizde. İnsandan, insana ait hasletlerden vazgeçmeyeceğimizin beyanı gönülde saklıdır. Hani Neşet Usta diyor ya “Gönülden gönüle gider yol gizli gizli...” Benliğimizi bencillikle sardıkça gönülsüzlüğü aşikâr ediyoruz, Türk milletinin gönlünde mahfuz olan irfanı zedeliyoruz.

Kavramların da seyri değişti çağımızda, “kıymet” dediğimiz kavram duygulardan ziyade nesnelere niteler oldu artık. Nesnelere kıymetlidir muhakkak ancak, öznesi insan olana aşınayız biz. Değerlerimizin alınıp satılan birer nesneye dönüştüğünü görmek gönül gözümüzün ferini söndürüyor. Düşünmek, düşünmekten öte, tefekkür etmek, insan ilişkilerine dair kafa yormak, kendimizi karşımızdakinin yerine koymak, bütün bunları huzurumuz için birer sorumluluk olarak görmek gerek. İmam Mâtürîdî'nin “Düşünmemeyi telkin eden her türlü his şeytan işidir.” sözünden müllhem, insani bir duruşla hayatı idrak etmek gerek. Sevgi, saygı, samimiyet; bu 3 erdemle hayata bakarsak işte o zaman gönül gözüyle görmüş olacağız pek çok şeyi ve anlayacağız ki bakmak ile görmek aynı mana derinliğinde değildir. Hoşgörüyü esas alan, kusurları örtmede gece gibi olan bir inanç içerisinde, fitrata aykırı davranmaktır sığılıkta boğulmak. Bizler Türk irfanının derinliğinde nefes alabiliriz ancak.

Değerli milletvekilleri, gelişen teknoloji, değişen dünya, küreselleşen kültür, etkileri itibarıyla birtakım sorunları da beraberinde getirmiştir. Teknolojinin gelişim noktasında hız kazanması ve buna bağlı olarak internet kullanımının artması, dünyayı avuçlarımıza sığdırdığı gibi, bizleri de kültürel anlamda, ayak bastığımız toprakların dışına itebilmektedir. Dünyamız âdeta küresel köy hâline almış, kültürlenme hızı artmıştır. Özellikle çocuklarımız ve gençlerimiz dijital dünya vasıtasıyla yabancı kültürlerle daha sık etkileşime geçmekte, bu anlamda kadim kültürümüzden uzaklaşma tehlikesiyle karşı karşıya kalmaktadır. “Tehlike” diyorum çünkü kimliğimizi oluşturan kültürümüzdür. Kültür, hayatımızın toplamıdır aslında; şehirler kültürle kurulur, insanlar kültürle büyür, toplumlar kültürle anlam bulur; beslenme alışkanlığımız, barınma ihtiyacımız, giyinme tercihimiz ait olduğumuz kültür dairesinde şekillenir. Bizi diğerlerinden farklı kılan kültürümüzdür. Ne var ki yaşadığımız çağda, küreselleşmenin etkisiyle, hemen her konuda bir tekdüzellik söz konusudur.

Barınma da kültürün bir parçasıdır ve estetik anlayışımızın sergilendiği alanlardan biridir. Türk bozkır kültüründe barınma ihtiyacı otağla karşılanıyordu ve atalarımız otağı küçük bir evren olarak nitelendirmekteydi. Otağın kubbesi göğü, kubbenin ortasındaki boşluk Kutup Yıldızı'na giden yolu ve otağın ortasındaki direği de yer ile göğü birbirine bağlayan direk olarak sembolleştirmekteydi. Bugün dahi modern binalarda eşige basmama âdeti otağ kültürüne dayanmaktadır ki Türk mitolojisinde otağın eşiginde insanları kötülüklerden koruyan ruhların oturduğuna inanılır. Kültürel kodlarımıza işlenmiş bu ve buna benzer nice öğretilerimize gönül gözüyle bakarak vâkıf olabiliriz ancak. Kültürümüzün anlam derinliğinde çevremizi algılamaya çalıştıkça önümüze pek çok pencere açılacak, bakış açımız değişecektir.

Bu doğrultuda şehirleşme sürecine baktığımızda göreceğiz ki bizler, barınma ihtiyacını yalnızca imarlaşma olarak değil, onun çok daha ötesinde, şehirleşmeyi bir kültürel mekân tasarımı olarak değerlendirmişiz. Geldiğimiz noktada ise özellikle mimari anlamda estetik kaygımızın kalmadığına şahit olmaktayız. Şehirler de insanlar gibi büyür ve gelişir. Büyüme ve gelişmenin sağlıklı bir şekilde ilerlemesi için her şeyden önce toplumun kültürel yapısına uygun planlama yapılmalıdır. Artan nüfus, konut ve taşıt sayısına göre yapılacak planlama ise ayrıca önemlidir. Kültürel anlamda “meydan” kavramı bugün anlamını yitirme noktasına gelmekle birlikte meydanlara hâlen ihtiyaç duyulmaktadır.

Saygıdeğer milletvekilleri, cumhuriyetin ilanından sonra Anadolu’da mekânların önemi daha belirginleşmiş, şehirleşme algısı uluslaşma bilinciyle bütünleşmiş, mekânların daha modern tasarlanması fikri öne çıkmıştır. Bu anlamda şehir planlamaları Ankara’yla başlamıştır. Ankara’nın başkent ilan edilmesinin ardından Türkiye Cumhuriyeti’ne yakışır bir başkent tasarımı hızlıca gündeme alınmıştır. Ankara’nın ilk imar planı 1924 yılında yapılmış, planlamada genellikle meydanların öne çıkarılması da amaçlanmıştır. Bugün pek çok Avrupa şehri de meydanlarıyla anılmaktadır. 1923’te cumhuriyetin ilanı ile birlikte ortaya konulan başkent vizyonunu 2023’e taşımak hepimizin görevidir. Ankara, Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün gelecek tasavvuru, Türk milletinin medeniyet şuurudur. Bu anlayış doğrultusunda hareket etmek, başkentimizi dünyanın sayılı şehirleri arasında görmek hepimizin temennisidir muhakkak. Başta trafik sorunu olmak üzere, Ankara’nın başkent ufkunu karartacak güncel sorunların ortadan kaldırılması tarihî bir sorumluluktur. Aynı zamanda Ankara’ya bir kültür başkenti hüviyetini kazandırmak da bir o kadar önemlidir. Bu hususta atılan adımları destekliyor ve devamını bekliyoruz.

Değerli milletvekilleri, millet olma erdemini, devlet olma kudretini tarihten günümüze kadar taşıyan bizler gelecek iddiamızı da bu iki düşünce üzerine yürütürüz. Kut inancı ile Türk cihan hâkimiyeti mefkûresini harmanlamış bir anlayışın mensupları olarak hedefimiz de muhakkak yüksektir. Kendi içinde refah, bölgesinde güçlü ve dünyada etkin bir Türkiye Cumhuriyeti’ni baki kılmak görevimizdir. Bu görevi başarmanın tek yolu, Türk milletinin gönül ikliminden atılan tohumları şuurla sulamak, özenle yeşertmek ve bir ülküyle büyütmeektir. Maziden edindiğimiz tecrübe, kültürümüzden aldığımız irfan ve gönlümüzde büyüttüğümüz sevgi bu yolun mihmandarıdır. Muhteşem bir dile, muazzam bir tarihe, zor ama bir o kadar da harika bir coğrafyaya sahip olan bizlerin bu kıymetleri birlik içinde koruma ve yaşatma gibi bir mesuliyeti vardır. Çocuklarımıza bırakacağımız en büyük miras, bu birlik iradesinin ta kendisidir ve gönlümüze tercümandır merhum Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu’nun dizeleri: “Dedemiz bir, torunlarınız/ Dün, bugün ve yarınlarınız/ Yüceliriz, derinleriz/ Yunus Emre, Hacı Bektaş/ Alevi, Sünni, Kızılbaş!”

Sözlerime son verirken, 2022 yılı merkezî yönetim bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum; bütçenin hazırlanmasında, Genel Kurula gelmesinde, görüşülmesinde emeği ve katkısı olan herkese teşekkür ediyorum. Yüce Türk milletini ve Genel Kurulu tekrar saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Muş Milletvekili Sayın Şevin Coşkun.

Buyurun Sayın Coşkun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ŞEVİN COŞKUN (Muş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu, cezaevlerindeki tüm siyasi tutuklu, hükümlü ve sürgüne gitmek zorunda kalan binlerce arkadaşımızı buradan selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, içinde bulunduğumuz 10-17 Aralık tarihleri İnsan Hakları Haftası’dır ancak ülkede hak ihlallerine her gün yenisi eklenmektedir. Hak ihlallerinin en acımasız şekilde görüldüğü ve yaşandığı yerlerden biri de cezaevleridir. İktidar tarafından işkence ve ölüm merkezlerine dönüştürülen cezaevlerinde hasta tutuklu ve hükümlüler ölüme terk edilmektedir.

14 Aralıkta, yirmi sekiz yıldır cezaevinde bulunan ve tedavisi engellenen, ağır hasta Abdülrezzak Şuyur yaşamını yitirdi. Daha yirmi dört saat geçmeden, bir diğer hasta tutuklu Halil Güneş'in ölüm haberini aldık. Bu ölümlerin sorumlusu sizsiniz. Buradan soruyoruz: Daha kaç kişinin ölmesini bekliyorsunuz?

Bakın, bir diğer hasta tutuklu Aysel Tuğluk. Ağır hastalığı ve verilen doktor raporlarına rağmen tahliyesi engellenerek yaşam hakkı ihlal ediliyor. 83 yaşındaki ağır hasta Mehmet Emin Özkan, yirmi altı yıldır cezaevinde ve yaşam hakkı engellenmektedir. Hasta tutuklu ve hükümlülerin yanı sıra keyfi bir biçimde infazları yakılan hükümlülerin tahliyesinin önündeki engeller bir an önce kaldırılmalıdır.

Değerli milletvekilleri, 2014'te Millî Güvenlik Kurulu kararıyla bir çöktürme planı devreye konuldu. Bu plan, siyaseti ve toplumu dizayn etmek için hâlâ yürürlüktedir. Çöktürme planının bir sonucu olarak, başta Kürtler, Aleviler, gençler ve kadınlar olmak üzere, hak talep eden tüm toplumsal kesimler ağır bir şiddet ve baskı politikasıyla karşı karşıyadır.

HDP'ye yönelik siyasi soykırım operasyonları aralıksız sürdürülmektedir. Partimiz ve yöneticileri iktidar tarafından her gün hedef gösterilmektedir. HDP'ye karşı büyük bir medya ambargosu uygulanmakta, demokratik siyaset hakkımız her fırsatta engellenmeye çalışılmaktadır.

İktidar için bir lütuf olan 15 Temmuz OHAL uygulamaları fiilen devam etmektedir. Başta seçim bölgem Muş, Hakkâri, Van ve Mardin olmak üzere, birçok kentte valiliklerce her on beş günde bir verilen eylem ve etkinlik yasağı kararı, partimiz ve toplumsal muhalefet için rutin hâle getirilmiş durumdadır. Burada zaman darlığı nedeniyle sıralayamayacağımız birçok keyfi yasadık, engelleme, hukuksuz gözaltı, kolluk şiddeti, Türkiye'nin birçok yerinde her gün karşımıza çıkmaktadır. Elbette bu yaşananlara seyirci kalmayacağız; zulmünüzü, hukuksuzluğunuzu yüzünüze her gün haykıracağız.

Değerli milletvekilleri, medyayı kontrol altına alarak halkın haber alma özgürlüğünü engelleyebileceğinizi, demokratik siyaseti susturabileceğinizi sanıyorsanız yanılıyorsunuz; hakikatin sesini kısamayacaksınız. Bakınız, Türkiye'nin yaşadığı bu karanlık tablo karşısında özellikle medyanın sergilediği tutum tarihe bir kara leke olarak geçmiştir. HDP'ye, farklı kimlik ve inançlara, toplumsal muhalefete, kadınlara, ekoloji mücadelesi yürütenlere karşı her gün yayın yoluyla nefret dilini örgütleyen, hedef gösteren yandaş medyanız da en az iktidarınız kadar suçludur. Dipsiz medyanızın yaptıklarını tek tek sıralayacak olursak saatler de günler de yetmez. İzmir'de parti binamıza girerek Deniz Poyraz arkadaşımızı katleden katille ilgili medyanızın yaptığı "HDP binasında çatışma." haberi iktidar medyanızın çukurun da çukur dibinde olduğunun somut bir örneğidir. Geçen hafta şüpheli bir şekilde cezaevinde yaşamını yitiren Garibe Gezer için "Cezaevinde beslenen bir terörist daha öldü." başlığını atacak kadar hadsizleşen ve adına gazete diyemeyeceğimiz bir kâğıt parçası iktidarınızın zihniyetinin yansımasıdır.

Değerli milletvekilleri, iktidar yürüttüğü politikalarla sadece yaşam hakkını ortadan kaldırmıyor; yurttaşların temel anayasal haklarından olan ifade özgürlüğünü, doğru haber alma hakkını da elinden almaktadır. Medyanız, yayıncılık faaliyeti değil, toplumu manipüle ederek iktidarınızın yarattığı krizin üzerini örtme faaliyeti yürütmektedir. İsmi herkesin bildiği bir televizyon kanalınızın ekonomik çöküşün üzerini örtmek için attığı "Uzun süre aç kalmak ömrü uzatır." başlığı buna en iyi örnektir. Başlıklara taşınan "Porsiyonlarımızı küçültün." "Kilo yerine gramla alın." sözleri çürümenin geldiği noktayı göstermektedir. Manipülasyon başkanlığı gibi görev yapan İletişim Başkanlığınız ve bağlı medya yapılanmanız hakikatlerin üzerini karartmak için gece gündüz çalışmaktadır. Yalanın iktidar desteğiyle sübvansede edildiği bir başka ülke örneği daha yoktur. Basın İlan Kurumundan yandaş medyaya aktarılan kaynaklar yalanı sübvansede bütçesidir. Demirören grubunun Ziraat Bankasından aldığı ve geri ödeyip ödemediği belli olmayan 750 milyon dolar iktidar yalanlarının sübvansede edilmesinde kullanılmıştır.

Anayasa gereği kamusal yayın yapmak zorunda olan TRT, iktidarınızın, sarayınızın sesi televizyonuna dönüşmüştür. Gece gündüz iktidar propagandası yapan bu kurumun bütçesi yine halkın vergilerinden oluşmaktadır. Halkın parasıyla halka yalan pompalamaya çalışmak yüzüstülüğün, arsızlığın bir başka boyutudur.

Elbette tüm bunlar karşısında hakikati savunan, gerçeğin peşinde koşan gazetecilerin ve muhalif medya mecrasının olduğunu da biliyoruz. Evet, ülkede asırlar öncesini aratmayan bir basın sansürü vardır; yasaklanan dil, fikir, gazete, kitap ve yayınlar saymakla bitmez. Örneğin, Yeni Yaşam gazetesi cezaevlerine alınmamaktadır. İktidar tarafından hedef tahtası hâline getirilen gazeteciler, haber faaliyetleri nedeniyle yargılanmaktadır. Beğenilen bir “tweet”, şarkı, renk, fotoğraf ya da Hükümet yanlısı bir diziye ilişkin mizahi bir paylaşım bile yargılama sebebi sayılmaktadır. Gazeteci Nedim Türfent ve Abdulkadir Turay, yaptıkları haberler gerekçe gösterilerek beş yıldır cezaevinde tutulmaktadır. Ankara’da 12 Aralıkta öğrencilerin yapmak istediği “Barınamıyoruz” eyleminde haber takibi yapan 3 gazeteci gözaltına alınarak gazetecilik faaliyetleri engellendi.

Değerli milletvekilleri, son dört buçuk yılda 3.436 gazeteci işinden oldu. 2020 yılında 48 gazeteci en az bir gününü gözaltında geçirdi. Dicle Fırat Gazeteciler Derneğinin verilerine göre, 57 gazeteci ve basın çalışanı şu an cezaevinde. Jin News Kadın Haber Ajansı, şu ana kadar 40 kez erişime engellendi. Şimdiye kadar sadece Özgür Gündem gazetesiyle bilinen 60’ı aşkın farklı isimle gazete ve dergiler kapatıldı. Buna rağmen özgür basın boyun eğmeden yoluna devam etmektedir. Ne yaparsanız yapın özgür basını susturamayacaksınız, sesini kesemeyeceksiniz.

Değerli milletvekilleri, Sımr Tanımayan Gazetecilerin 2021 yılı Basın Özgürlüğü Endeksi’nde Türkiye, 180 ülke arasında 154’üncü sıradadır. Ayrıca, Türkiye’de medyanın yüzde 90’ının Hükümete yakın iş insanlarının kontrolünde olduğu da raporda yer almaktadır. Bu tablonun kendisi bile iktidarınız açısından utanç vericidir.

Evet, ülkenin her alanında kadınlar yok sayıldığı gibi basın alanında da yok sayılma ve eşitsizliğe maruz kalmaktadır. Gazetecilikte Kadın Koalisyonu raporuna göre, 2021 yılı içerisinde 94 kadın gazeteci röportajları nedeniyle yasal tacize uğradı, 82 kadın gazeteci görev başında saldırıya uğradı, 18 kadın gazeteci gözaltına alındı.

Değerli milletvekilleri, dördüncü güç olan basın siyasal iktidarlara karşı önemli bir denetim aracıyken bugün, iktidarın toplumu sindirme ve manipüle etme aracı hâline getirilmiştir, psikolojik aracına dönüştürülmüştür. Oysa basın, bir ülkenin demokratik göstergesinin aynasıdır. Unutulmamalıdır ki basının özgür olmadığı bir ülkede toplum da siyaset de özgür olmaz.

Değerli milletvekilleri, bu bütçe; saraya, savaşa, yandaşa ayrılan bir bütçedir. Bu bütçede yoksullara, emekçilere, engellilere, öğrencilere ve kadınlara yer verilmediğini görüyoruz. Neden mi? Çünkü kadın yoksulluğuna dair Kadın Meclisimiz 18 ilde emekçi kadınlarla bir araya geldi ve yoksulluğu yerinde gözlemledi. Midyat’ta Süryani kadınlar, Kızıltepe’de tarım işçisi kadınlar, Adıyaman Bulam’da tütün işçisi kadınlar, Ankara Balâ’da soğan, pancar ve patates tarlalarında mevsimlik tarım işçisi kadınlar ziyaret edildi. Durum hiç de iktidarın burada anlattığı gibi güllük gülistanlık değildir, insanlar yoksullukla mücadele etmekte, yaşam mücadelesi vermektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

ŞEVİN COŞKUN (Devamla) – Sadece birkaç örnek paylaşacağım. Mevsimlik tarım işçisi kadınlar sadece bir kente gitmekle sınırlı kalmamakta, daha çok gezici tarım işçisi olarak çalışmaktadır; Konya’dan Amasya’ya, Adana’dan Bursa’ya neredeyse birkaç şehir değiştirmek zorunda kalmaktadır.

Mevsimlik tarım işçisi kadınlar 12 ila 65 yaşları arasında günde on iki ila on dört saat tarlada çalışmakta, günlük 60 ila 110 TL arasında ücret almaktadır. Mevsimlik tarım işçisi kadınlar çadır kentlerde yaşamakta, sağlık hizmetlerine erişememekte, eğitimlerine devam edememektedir. Bir de savaş mağduru kadın işçiler var. Afrin'den, Kobani'den, Rakka'dan savaştan kaynaklı yaşam alanlarını terk ederek Türkiye'ye gelen bu mülteci kadınlar daha fazla emek sömürüsüne maruz bırakılmaktadırlar. Bu örnekler bile kadın işsizliğinin ne kadar vahim bir durumda olduğunu; yoksulluğa, işsizliğe terk edilen kadınların geçinmek için zor çalışma koşullarına maruz bırakıldığını göstermektedir.

Teşekkürler Başkanım. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Sayın Abdülhatif Şener.

Buyurun Sayın Şener. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde söz almış bulunuyorum.

2020 yılı kesin hesap metninin 2'nci maddesinde bütçe gelirlerinin miktarı ve ayrıntıları verilmektedir; burada, karara bağlanacaktır. Buna göre, 2020 yılında bütçe gelirleri 1 trilyon 28 milyar Türk lirası olmuştur. Buna göre, bütçe açığı 175 milyar ve diğer ekonomik göstergeler de olumlu bir tablo sergilememektedir. Son yılların en düşük millî geliri ortaya çıkmıştır; 717 milyar dolarlık bir millî gelir vardır, kişi başına millî gelir de 8.500 dolar civarındadır. Bu, 2020 yılında yani Hükûmetin on sekiz yıllık iktidarı sonrasında ortaya çıkan 8.500 dolarlık kişi başına millî gelir, aslında ciddi bir hesaplama yapılırsa 1998 yılındaki kişi başı millî gelirden bile düşüktür. 2016 yılındaki hesaplama değişikliği 1998 ve 2002 arasına düzgünce yansıtılmamıştır, hatta biraz düşürülerek yansıtılmıştır. Yani daha önceki dönem, iktidarın daha önceki dönemindeki millî gelir, kişi başına millî geliri etkiler nitelikte düşürülmüştür. Bunun da ötesinde, dolar kurunu geriye doğru enflasyon oranında eşitleyerek götürdüğümüz takdirde, 2000 yılının kişi başına millî geliri, 1998 yılının kişi başı millî gelirinden bile düşük bir tabloyu sergilemektedir.

Aslında bu sorun, sadece 2020 yılının sorunu değildir; mevcut Hükûmet, izlemiş olduğu yanlış politikalarla, kamu yönetiminde açmış olduğu tahribatla, sistemi değiştirmekle ekonomiyi de bozmuştur. Son beş yıl içerisinde ekonomideki bütün göstergeler bozulmuştur ama bunun da ötesinde 2018 Ağustosunda patlayan kriz hâlen kaldırılamamıştır ve bu kriz dönemi üç buçuk yıldır devam etmektedir. Bu nedenle de biz buna bir ekonomik kriz değil, bu bir ekonomik buhrandır diyoruz ve bu buhran dönemi hâlen devam ediyor, ne zaman ortadan kalkacağı da belli değildir. Ama Hükûmetin son birkaç aydır ortaya attığı bazı ekonomik tezler ve uygulamalardan, bu ekonomik sıkıntıların daha uzunca bir süre halkı yok etmeye, sıkıya ve tahrip etmeye devam edeceği anlaşılmaktadır. Bu bozuk ekonomik düzen her şeyden önce enflasyonu patlatmıştır, döviz kurunu artırmıştır ve artan enflasyon bu ülkede yaşayan 84 milyon insanın yaşam düzeyini, hayat standardını azaltmıştır.

Bakın, memleketin dört bir yanında zam yağmuru var, fiyatlar hızla artıyor, hatta TÜİK'in verdiği rakamlara göre ÜFE'de yani toptan fiyatlarda enflasyon yüzde 55 dolayındadır. Halkın en fazla tükettiği mallara, ürünlere bakıyoruz; ayçiçeği yağı, yumurta, et, pantolon, gömlek, tuvalet kâğıdı, peynir, süt, ped vesaire; fiyatlardaki artışlar korkunç düzeye çıkmıştır. Un fiyatları, LPG, nohut, çamaşır suyu, tüp gaz, yine, 2'ye katlanmış vaziyettedir. Fiyatlar yıllık değil; aylık, hatta günlük olarak, sürekli değişmektedir. Baktığımızda -geçen gün bir hesap yapmıştım- benzin altmış günde 7 lira 76 kuruştan 10 lira 32 kuruşa, mazotsa altmış gün önceki 7,50 TL'lik fiyatından şimdi 10,30 TL'ye fırlamıştır. Ama haber alıyoruz ki benzinin 10,32 TL'lik fiyatı bugün 56 kuruşluk zamla tekrar artmış ve fırlamıştır; fiyatlara vatandaşın yetişebilmesi de mümkün görülmemektedir. Sadece bazı ürünlerde değil,

vatandaşın en fazla kullandığı bazı ürünlerde değil; bütün ürünlerde sürekli, günlük, aylık fiyat artışları yaşanmaktadır. TÜİK'in sepetinde bulunan 450 civarındaki ürünün 400'den daha fazlası sürekli fiyat artışlarına maruz kalmaktadır. Bu elbette, enflasyonun bazı ürünlere özgü olmadığını, fiyat artışlarının genel olduğunu, fiyatlar genel seviyesinin çok yaygın bir şekilde yükseldiğini ve bu artışın altında vatandaşın perişan olduğunu söylemek mümkündür.

Sadece tüketiciler değil, üreticiler de bu fiyat artışlarından büyük mağduriyet çekmektedir çünkü bakın, eğer altı ay önce bir çiftçiye "Mazotun litresi 10 lirayı geçecek, 11 liraya dayanacak." deseydik hiçbirisi inanmazdı ama bugün mazot 10 lirayı geçmiştir, yemin çuvalı 230 liradır, besicilik, sütçülük sürdürülemez hâle gelmiştir, üre gübrenin fiyatı, DAP gübrenin fiyatı 4-5 kat artmıştır, kömür fiyatları bile 4 bin lirayı aşmıştır. Böyle bir ortamda tarım yapılamaz bir ülke hâline gelmiştir Türkiye ama aynı zamanda, sanayicinin, diğer üreticilerin de durumu zordur çünkü onlar da almış oldukları ara mallarını ve ham maddeleri her alışlarında korkunç fiyat artışlarıyla karşılaşmak suretiyle üretimlerini sürdürebilme çabasına düşmüşlerdir.

Değerli arkadaşlar, bakın, işi özetleyecek olursak bu Hükümetin uygulamış olduğu kuru artırma politikası doğrudan doğruya bütün ekonomik göstergelere zarar vermektedir. Bir kere, her şeyden önce, kur sürekli arttıkça gelir dağılımı bozulmaktadır; zenginler daha zengin, yoksullarsa daha yoksul hâle dönüşmektedir. TÜİK'in rakamlarına göre, bugün Türkiye'de 4 milyon insan günde sadece ve sadece 16 lirayla yaşıyor. 16 lira dediğiniz şey 1 kilo undur, markete gittiğiniz zaman onun 1 kilosunun 16 lira 90 kuruş olduğunu göreceksiniz. Demek ki bu ülkedeki 4 milyon insanın günlük geliri 1 kilo un bile etmemektedir, Türkiye bu duruma gelmiş vaziyettedir. Yine, TÜİK rakamlarına göre, bakıyoruz, 16 milyon insan günde sadece 29 lirayla yaşıyor. 29 lirayla bir günün nasıl geçirildiğini, insanımızın nasıl ayakta kalabileceğini gerçekten Hükümetin tefekkür etmesi lazım ve bunu sorgulaması gerekmektedir.

Değerli arkadaşlar, bu politika, döviz, kuru artırma politikası enflasyonu dayanılmaz hâle getirmekle birlikte bütçe açıklarını da artırmaktadır. Nitekim, bütçe açıklarına da baktığımızda, 2020, 2021, 2022 bütçesinde gayrisafı millî hasılanın yüzde 3,5'u kadar sürekli bütçe açığı olduğunu görüyoruz. Bu açık oranı dünya standartlarına, Avrupa Birliği standartlarına uygun değil, yüksek bir açık olarak kabul edilmektedir ama en kötü tarafı da bunun yıllardır devam ediyor olmasıdır ve Hükümetin kalıcı, düzgün bir politika ortaya koyamadığının açık kanıtıdır.

Diğer taraftan; kuru artırma politikası bütçedeki faiz ödemelerini artırıyor, kuru artırma politikası ülkenin dış borçlarını Türk lirası cinsinden artırıyor ve maalesef ülkenin sırtına büyük bir yük yüklüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – "Ne işe yarıyor bu politika?" dersiniz bakın, bu politikayla, kuru artırma politikasıyla kim kazanmıştır? 128 milyar doları 2019 ve 2020 yılında kimler aldıysa onlar kazanmıştır. Bir hesap yapıldı; 630 kuruştan birilerine verildiğini düşünün, 128 milyar doları alanlar 1 trilyon liranın üzerinde kâr etmişlerdir, Türkiye'nin en büyük firmalarının yüzü yıllık kârından daha büyük bir kâr ortaya çıkmıştır. Veya aynı şekilde, bu ödeme garantileri dövizle bağlı olduğu için, bütçede 42 milyar olarak gösterilen ödeme garantileri -döviz cinsinden garanti olduğundan- Türk lirasına çevirdiğimizde 70 milyar geçmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) – Yani 30 milyar üzerine ilave koymuştur. Dolayısıyla kazananları var, kaybedenleri var; kaybeden halktır, kazananlarsa bir avuç insandır.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talep eden Van Milletvekili Abdulahat Arvas.

Buyurun Sayın Arvas. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ABDULAHAT ARVAS (Van) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

Terörün, bölgenin gelişimine ve geleceğine ipotek koyduğu Van, AK PARTİ döneminde bir cazibe merkezi hâline gelmiştir. Coğrafi konumu nedeniyle ticaret yolları üzerinde bulunması büyük bir avantajı olan Van, sosyoekonomik olarak da bölgenin çekim merkezidir. Çevre illerden aldığı göçler ve nüfus yapısı itibarıyla Doğu ve Güneydoğu Anadolu'nun özeti gibidir. Bu nedenle Van, jeopolitik konumu itibarıyla bölge illeri içerisinde çok belirleyici rol üstlenmiştir. Komşu illerle güçlü bir etkileşimi olan Van, huzur ve emniyet, bölgenin ve ülkemizin bekası için büyük bir önem arz etmektedir.

Van ili, ekonomik faaliyetlerinin çeşitliliği, güçlü ve hızlı gelişen ekonomisiyle bölgenin en önemli kentidir. Van, genç nüfusu, stratejik konumu, ticari kaynakları, turizm potansiyeli, doğal güzellikleri, kültürel çeşitliliğiyle yatırıma açık bir fırsat alanıdır. Van, Türkiye'nin ve Avrupa'nın Asya'ya açılan kapısıdır. Orta Doğu, Kafkaslar ve Orta Asya'nın kesiştiği bölgede yer alan Van şehri, sahip olduğu stratejik konumu itibarıyla İran, Irak, Azerbaycan'la yapılan ticarete önemli bir üs konumundadır. 500 kilometre hinterlandında İran, Suriye, Azerbaycan, Nahçıvan, Gürcistan ve Ermenistan gibi 6 ülke bulunmaktadır. Van, Orta Doğu, Kafkasya ve Asya pazarına yakınlığı; kara yolu, demir yolu ve hava yoluyla sunduğu ulaşım imkânıyla; beşerî sermayesi, verimli arazileriyle, yenilenebilir enerji potansiyeli, yüksek sanayi altyapısıyla yatırımcılara büyük imkân ve fırsatlar sunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Van'da 1998 yılında kurulan ve ilk yatırımcısı olduğum Organize Sanayi Bölgesi'nin alan büyüklüğü 540 hektardır. Karma sanayi faaliyetlerinin olduğu bölgede 410 sanayi parseli bulunmaktadır. Cazibe merkezleri kapsamında artan talep ve uluslararası markalaşmış firmaların yapmış olduğu başvurular doğrultusunda 277 hektarlık beşinci etap için ödemeler yapılarak OSB sınırlarına dâhil edilmiştir. AK PARTİ hükümetlerimiz döneminde kararlılıkla sürdürülen terörle mücadele sonucunda kalkınmada büyük ivme yakalayan bölgemizde Erciş ilçemizde ikinci bir organize sanayi bölgesi kurulmuş, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının sağladığı finansal desteklerle altyapısı tamamlanmış, yaklaşık 22 hektar alandan oluşan birinci etapta 24 sanayi parseli yatırımcılara tahsis edilmiş, 9 firmaya ruhsatlar verilmiştir. Erciş ilçemize ve bölge ekonomisine katkı sağlayacak organize sanayi bölgesinde yaklaşık 800 kişilik istihdam hedeflenmektedir.

Değerli milletvekilleri, 2017 yılında tamamlanan Tekstil Kent Projesi'nde üretim yapan 32 firmayla doluluk oranı yüzde 100 seviyesindedir. Bu projede toplam 2.500 kişi istihdam edilmektedir. Hükümetimizin sağladığı teşvikler ve artan talepler değerlendirilerek 2019 yılında Van Tekstil ve Hazır Giyim Organize Sanayi Bölgesi kurulmuş, 100 hektarlık alanı kapsayan Van Tekstil Kent ve Hazır Giyim OSB'deki 42 adet sanayi parselinin yol, elektrik, kanalizasyon gibi altyapı yatırımları tamamlanmış, yatırımcılara tahsisi başlatılmıştır. Projeye 15 bin kişinin istihdam edilmesi hedeflenmektedir. Ülkemiz jeolojik ve coğrafi konumu itibarıyla aktif bir kuşak üzerinde yer aldığı için jeotermal açıdan dünya ülkeleri arasında zengin bir konumdadır. Van ilimiz de jeotermal kaynak bakımından oldukça zengin bir bölgedir. Özellikle Erciş ve Çaldıran ilçelerimizde hâlihazırda bulunan kaynakların doğru değerlendirilmesi ve ekonomiye kazandırılması amacıyla Erciş'te tarıma dayalı ihtisas sera organize sanayi bölgesi kurulma aşamasına başlanmıştır. Yapılan jeofizik etüt çalışmaları sonucunda tespit edilen bölgede 2 adet jeotermal kuyu açılarak yatırıma fizibil olması durumunda Erciş ilçemizin sınırları içerisinde bin dönümlük alan içerisinde jeotermal organize sanayi bölgesi kurulacaktır.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ’imizle birlikte tevazu, samimiyet ve gayretle; belediye başkanlarımızla başlattığımız yatırım, üretim ve istihdam seferberliğiyle -katma değer sağlayan- gençlerimiz için istihdam oluşturmaya çabalıyoruz. Sayın Cumhurbaşkanımızın ve bakanlarımızın sağladığı imkânlar ve teşviklerle Gürpınar Belediye Başkanımızın 6.500 metrekaarelik bir fabrika inşaatıyla 350 kişiye istihdam sağlanmış; bu sayı, inşallah, 2022 yılında 650 kişiye ulaştırılacaktır. Aynı şekilde, Gevaş Belediye Başkanımızın kurduğu 2.800 metrekaarelik tekstil atölyesiyle 200 kişi istihdam edilmiş; inşallah, 2022 yılında bu sayı 500 kişiye çıkarılacaktır. Yine, Muradiye ilçemizde Genç İstihdam Programı kapsamında inşaatı devam eden tekstil fabrikasının temeli... 2022 yılında inşallah o da en kısa zamanda faaliyete geçip gençlerimize istihdam sağlanacaktır.

Van yatırım bakımından Türkiye’nin en cazip ilidir; bölgesel teşvik uygulamasında 6’ncı bölgede bulunması Van yatırımcılarına bir avantaj sağlamaktadır. Zaman Van’a yatırım yapma zamanı; yatırım arayışı içerisinde olan güçlü firmalarımızı Van’a bekliyoruz, gelecekteki Van’ı birlikte inşa edelim. Bizler ve kadirşinas Vanlılar olarak, her türlü katkıyı sunmaya hazırız, destek olmaya da gönüllüüz.

Bu vesileyle, 2022 yılı bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum, hepinizi saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Evet, gruplar adına söz talepleri karşılanmıştır.

Şahıslar adına ilk söz Şanlıurfa Milletvekili Sayın Zenzem Güleender Açıanal’a aittir.

Buyurun Sayın Açıanal. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ZENZEM GÜLENDER AÇANAL (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin 2’nci maddesi hakkında şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkemiz, iki yıla yakın bir süredir tüm dünyayı kırıp geçiren Covid-19 salgın sürecinin, Dünya Sağlık Örgütünün de takdir ettiği bir biçimde başarıyla üstesinden gelmiştir. Muhalefetin millete çok gördüğü şehir hastanelerimizde ve ülkenin istisnasız her köşesinde, teşhis, tedavi, yoğun bakım, aşı ve tüm aşamaları devletimizce karşılanan tek ülke olduk. Ayrıca kendi aşısını üreten 6 ülkeden 1’iyiz.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Nerede üretiliyor?

ZENZEM GÜLENDER AÇANAL (Devamla) – Tüm bu mücadele sürecinde fedakârca görev yapan tüm hekimlerimize, sağlık çalışanlarımıza ve eczacılarımıza teşekkür ediyor, minnet ve şükranlarımızı sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, insanoğlunun tarihte yaşadığı vebadan, tifodan, tifüsten, sıtmadan, koleradan sonraki en büyük salgın olmasına rağmen alınımızın aklıyla tek bir ferdi mağdur etmeksizin salgınla mücadele ettik. Salgın sürecinde aksamaması gereken en önemli konulardan biri de eğitimdi. Yüz yüze eğitimin riskli olduğu dönemde EBA Projesi’yle uzaktan eğitimin devamını sağladık, hazır olan altyapımızla evlatlarımızı hem korumuş hem de eğitimlerinin aksamamasını sağlamış olduk. Ayrıca, öğretmenlik meslek yasasıyla kıymetli öğretmenlerimizin kariyerlerini destekleyeceğiz.

Değerli milletvekilleri, ticarete de ekonomi rotamızı üretim, yatırım, ihracat ve istihdam üzerine kurduk. Ekonomimiz, 2021’in üçüncü çeyreğinde, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 7,4 büyümeye kaydetti ve bu alanda G20 ülkeleri içerisinde ilk sırada yer aldık.

Öte yandan, dünyanın pek çok yerinde olduğu gibi ülkemizde de iklim değişikliğinin sonuçlarını yaşıyoruz, yaşadık. Bir yandan sel, bir yandan deprem, bir yandan yangınla mücadele ettik. Bakanlarımız, bölge vekillerimiz günlerce afet bölgelerinde oldular. Hiç kimseyi mağdur etmeden yaraları sarıp destek verdik. Bugün de o bölgelerimizin imarı ve ihyası devam ediyor.

Milletimiz, cumhuriyet tarihinde ilk olarak 20'nci defa bütçeyi hazırlama görevini bize vermiştir. Bu da gösteriyor ki hizmetler görülüyor ve takdir ediliyor.

Değerli milletvekilleri, bütçenin içeriği dışında, ben, bir de bütçe görüşmelerindeki üsluba değinmek istiyorum. Bütçe görüşmeleri süresince bir temsiliyet makamı olan Meclisimizdeki tablo son derece rahatsız ediciydi. Ana muhalefet partisinin ve ittifakının bu çatının bir uzlaşısı ve temsiliyet makamı olduğunu idrak edemediğini zaten biliyor ve görüyorduk ama bir kadın vekil olarak milletin bütçesine muhalif olan, esnafa, çiftçiye, öğretmene, bürokrata, şehit bacısına küfreden, Gazi Meclisimizde bu onurlu Meclis kürsüsünden millete hakaret eden zihniyeti, inanın, kabul etmekte zorlanıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Muhalefet olarak hangi ortak paydada bir araya geldikleri anlaşılmayan ittifakınızı bir kez daha düşünmeye davet ederken Ziya Paşa'nın "Üslubu beyan, aynıyle insan." sözünü hatırlatmak isterim.

Eksik bırakmış olduğunuz, halkın içine karışmak, vatandaşı tanımak, "helalleşmek" adı altında geçtiğimiz günlerde Urfa'mda yaşadıklarınız malum. Ana muhalefet lideri konuşmasında Urfa'mı âdeta fındık başkenti ilan etti; helalleşmeye geldiğiniz ili tanımıyorsunuz bile. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Değerli milletvekilleri, ben Urfa'da doğdum, büyüdüm, yıllardır eczacılık yapıyorum, aynı zamanda çiftçiyim ama emin olun ki bir dal fındık yetiştirdiğini görmedim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Üre gübresi 15 bin lira.

ZEMZEM GÜLENDER AÇANAL (Devamla) – Siz, ziyarete gittiğiniz şehri tanımıyorsunuz, bir de "Büyükşehri bana verin; şunu yaparım, bunu yaparım." diyorsunuz. Elinizdeki büyükşehirlerin hâline bakın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Allah Allah ya!

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Millet aç, aç!

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ZEMZEM GÜLENDER AÇANAL (Devamla) – Emin olun, aziz milletimiz ve bihaber olduğunuz Şanlıurfalı hemşehrilerim size gereken cevabı, yine demokrasinin simgesi olan sandıkta verecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Tamam, hemen sandığa gidelim mi? Hadi sandığa gidelim! Hadi sandığı getirin, hadi!

ZEMZEM GÜLENDER AÇANAL (Devamla) – Değerli milletvekilleri, bütçenin 11'inci gününde, şimdiye kadar sunumlarını gerçekleştiren Cumhurbaşkanı Yardımcımız Sayın Fuat Oktay'a, kıymetli bakanlarımıza, değerli milletvekillerine, Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanımız Sayın Cevdet Yılmaz'a ve üyelerine, ayrıca yoğun mesai harcayan kıymetli Meclis çalışanlarına teşekkür ediyor, milletin bütçesinin aziz milletimize hayırlı olmasını temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Hadi sandığı getirin, hadi! Hadi gidelim sandığa! Hadi sandığa gidelim!

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Hoşlarına gitmeyen bir şey olunca bağır bağır, bastır.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Efendim, Genel Başkanımızın Urfa'da yaptığı...

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Utanın be!

BAŞKAN – Sayın Sarıbal, müsaade ederseniz Sayın Altay’ı duymak istiyorum.

Buyurun.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Genel Başkanımızın Urfa’da yaptığı bir konuşmaya atfen konuşmayı saptırmak suretiyle sataşmada bulundular.

BAŞKAN – Evet, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

VI.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

7.- İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın, Şanlıurfa Milletvekili Zenzem Güleender Açıncı’nın 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin 2’nci maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında CHP Genel Başkanına sataşması nedeniyle konuşması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben, tabii, AK PARTİ’nin bu hâline üzüldüğüm; şunun için üzüldüğüm: Millete söyleyecekleri hiçbir şey kalmadığı için... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MELİHA AKYOL (Yalova) – Söyledik ya bir saat önce. Yine bir saat önce 81 milyona söyledik.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Şu kulağımı kapatayım da öyle konuşayım.

Millete söyleyecekleri hiçbir şey kalmadığı için siyasette buralara kadar iniliyorsa bu, gidişin işaretidir.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – Siyasette nereye inildiğini hareketlerden gördük biz burada, nerelere düşüldüğünü!

ARZU AYDIN (Bolu) – Burası Millet Meclisi, burada milletvekilleri var.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Şimdi, ben, çok saygıdeğer hanımefendiye bir soru soracağım. Urfa’da “fıstık” derken “fındık” denmesinden de medet umar hâle geldiyseniz yazık ki yazık! (CHP sıralarından alkışlar) Ama şunu söyleyeyim; mesela ben de bir dil sürçmesi söyleyeceğim şimdi, ben de bir dil sürçmesi söyleyeceğim: “Elhamdülillah, çocuklarımın boğazından helal lokma geçmedi.” Recep Tayyip Erdoğan. (CHP ve İYİ Parti sıralarından gülüşmeler, alkışlar; AK PARTİ sıralarından gürültüler) Biz bunu kullanmadık bile. Belli ki Tayyip Bey aslında “Haram geçmedi.” diyecekken, demek istemişken “Helal lokma geçmedi.” dedi. Bunun takdirini Cenab-ı Allah’a ve aziz milletimize bırakıyorum; yeterlidir.

Sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

BAŞKAN – Şahıslar adına ikinci söz Zonguldak Milletvekili Sayın Deniz Yavuzılmaz’a aittir.

Buyurun Sayın Yavuzılmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye’de ekonomik krizin nedeni AK PARTİ’nin ta kendisi. (CHP sıralarından alkışlar) AK PARTİ ekonomiyi berbat yönettiği için, Türk lirası değer kaybettiği, dolar ve avro yükseldiği için hazine bir de kur farkı ödüyor. Sayıştay raporlarına göre, 2020 yılında kamu kurum ve kuruluşlarının kullandığı krediler için ödediği kur farkı tutarı 16 milyar 230 milyon lira, 2019 yılında ödediği kur farkı tutarı 10 milyar 117 milyon lira, 2018’de ödediği kur farkı tutarı 25 milyar 117 milyon lira yani 2014–2020 yılları arasında kamu kurum ve kuruluşlarının kullandığı krediler için ödediği kur farkı toplam tutarı 77 milyar 949 milyon lira, eski parayla 77 katrilyon lira. Ayrıca, bu kur farkı ödemelerinin yapıldığı yıllardaki döviz cinsinden karşılığı 18 milyar 505 milyon dolar. Ekonomi bu kadar kötü yönetilmeseydi, Türk lirası dolar ve avro karşısında bu kadar değer kaybetmeseydi bu para çarçur edilmeyecekti, hazinede kalacaktı.

Bakın, bu parayla neler yapmak mümkündür? Bu parayla, 14 adet Avrasya Tüneli yapmak mümkündür veya 12 adet Osmangazi Köprüsü yapmak mümkündür veya 8 Çanakkale Köprüsü veya 6 Yavuz Sultan Selim Köprüsü yapmak mümkündür.

Sayın milletvekilleri, 18 milyar dolarlık kur farkı tutarının bugün, güncel kurla TL karşılığı 277 milyar liradır. Bu para AK PARTİ tarafından buharlaştırılmasaydı bakın, nasıl bir Türkiye mümkündür? 2021 yılının başında asgari ücret 2.825 lira değil, 5.091 lira yapılabilirdi veya 2 milyon esnafa, coronavirus sürecinde, yüz otuz altı bin lira hibe vermek mümkündür veya 6 milyon konut kiracısına elektrik, su, doğal gaz, kira için aylık üç bin beş yüzer lira yardım yapmak mümkündür. Bu parayla, 5 milyon EYT’linin emekli edilmesi mümkündür veya 13 milyon emeklinin maaşını aylık ikişer bin lira artırmak mümkündür veya 138 bin atanamayan öğretmeni atamak ve onlara yirmi beş yıl boyunca ödenecek maaşı hazırda tutmak mümkündür.

Gençler için geleceği değiştirmek, bakın, ne kadar mümkündür ama yapmadınız; vatandaşı değil, gençleri değil, yandaşı tercih ettiniz. Bu parayla, kur farkı olarak ödenen bu parayla, 500 yataklı 5.440 devlet yurdu yapmak mümkündür, bu yurtlarda 2 milyon 720 bin öğrencinin barınması mümkündür, gençleri tarikatların ve cemaatlerin yurtlarından kurtarmak mümkündür; tüm üniversitelilere aylık 2.750 lira burs vermek mümkündür. Yani bambaşka bir Türkiye inşa etmek mümkündür.

Değerli milletvekilleri, vatandaş ekonomik krizin altında ezilirken, gençler iş bulamazken, esnaf kepenk kapatırken israfın anıtı AK PARTİ’nin sarayı lüks ve şatafat içinde yaşamaya devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Devamla) – Bakın, bu elimde gördüğünüz fatura, sarayın 30 Mart 2021 tarihinde sipariş ettiği lüks makam aracının faturası; faturanın adresi Cumhurbaşkanlığı Külliyesi. Mercedes S600 Guard aracın fiyatı 474.950 avro, üzerine yüzde 220 ÖTV, yüzde 18 KDV eklendiğinde 1 milyon 793 bin avro yani güncel kurla 30 milyon lira. Bu şekilde 3 araç siparişi var, toplamı 90 milyon lira.

Sayın AK PARTİ milletvekilleri, konuşmamı bir tespitle tamamlamak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DENİZ YAVUZYILMAZ (Devamla) – Başkanım, son, selamlayacağım.

BAŞKAN – Peki, selamlayın lütfen.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Devamla) – 2021 yılının başında asgari ücret 385 dolar, bugün açıklanan ücret artışıyla asgari ücret sadece 274 dolar; yani sayın AK PARTİ milletvekilleri, dört işlem bilen herkesin hesaplayabileceği gibi aradaki fark 111 dolar. Alım gücü yüzde 30 düşen asgari ücretli vatandaş sizin bu oyununuzu ilk sandıkta bozar.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına söz talepleri karşılandı.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Sayın Başkanım, bir dakikalık bir tespitte beraber... Çünkü partimizi hedef alan bir konuşma yaptı.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hiç hedef almadı, “Sayın AK PARTİ’liler” dedi.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – “AK PARTİ Grubu şu andaki ekonomik krizin sebebidir.” diye... Ben de bir dakikalık bir tespitte bulunmak istiyorum.

BAŞKAN – Öyle bir usulümüz yok. Normal eleştirilerini yaptı, size bir satışma yok.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Satışma, “AK PARTİ” dedi.

BAŞKAN – Yerinizden bir dakika vereyim, sadece bir dakika yerinizden.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Peki, 60’a göre efendim.

BAŞKAN – Bir satışma yok, normal eleştirilerini yaptı.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

13.- İstanbul Milletvekili Abdullah Güler’in, Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzylmaz’ın 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin 2’nci maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Evet, sayın hatip o tespiti şöyle yapsaydı belki haklı olurdu; kendilerinin de devamı olan bir partinin 1994 yılındaki asgari ücret tutarını söyleseydi olurdu. AK PARTİ döneminin asgari ücretiyle yine AK PARTİ dönemini kıyaslıyor, bize teşekkür etmiyor ama geçmişini kıyaslayacaksa böyle yapacaktı.

İki: Eğer ekonomik...

BAŞKAN – Bir şey soracağım. Şimdi söz aldınız da hesap yanlış olsa size kürsüden söz vereceğim; hesap doğru mu, yanlış mı, onu soruyorum.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yanlış.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Yanlış, yanlış, hepsi yanlış.

BAŞKAN – Ya, nasıl yanlış?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Siz Başkansınız, siz Başkansınız ya!

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – AK PARTİ dönemi içerisindeki başarıyı...

BAŞKAN – Ya, bırak şimdi siyaset yapmayı, demagoji yapmayı bırak şimdi. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bir dakika, nasıl?

BAŞKAN – Hesap yanlış mı, doğru mu; satışmadan söz vereceğim kürsüden.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Hayır, bir dakika... Yani AK PARTİ’yi mi eleştiriyorsunuz?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Dolar bazında doğru mu, yanlış mı?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Siz Başkansınız, siz Başkansınız. O zaman geçin buraya!

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Söz alın kürsüden! Meclis Başkanı olarak değerlendirme yapmak durumunda değilsiniz.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Siz buraya geçin. Başkansınız!

BAŞKAN – Niye bağırıyorsunuz ya! Bırakın da bir kelime ben söyleyeyim.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Hayır, Başkansınız, yok öyle bir şey, böyle bir hakkınız yok; kusura bakmayın.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – AK PARTİ’yi eleştirecekseniz...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Kusura bakmayın, böyle bir hakkınız yok; böyle bir usul yok.

BAŞKAN – Ben ne yaptığımı biliyorum arkadaşlar, herkes kendi işine baksın.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Siz de kendi işinize bakın.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Sen de işine bak yani; işte, size onu hatırlatıyorlar.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Kendi işinize bakmıyorsunuz, başka işe bakıyorsunuz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bir dakika, bir dakika, Sayın Başkan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – AK PARTİ’nin başarısı üzerinden AK PARTİ eleştirilmez; kendilerinin de iktidarda olduğu dönemle kıyaslırsınız.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Geçen yılı da dolar bazında sana söylüyor.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Üç: Eğer bir eleştiri yapacaksanız kıyaslayarak şu anda kendinizin de iktidarda olduğu bir yönetimi eleştirirsiniz, “Biz kasım ayında İstanbul Büyükşehir Belediyesi Meclisinin bütçesini kabul ettik. O bütçede 2.800 tane aracımız vardı, bunu 4 bine çıkarttık, giderimiz de 1,5 milyara çıktı.” dersiniz, kıyaslırsınız.

Dört: Yine, Genel Başkanımız Urfa’da dedi ki: “Bize Büyükşehir Belediyesini verin, elektriği size ücretsiz vereceğiz.”

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Ama başını okusana “Güneş panelleriyle yapacağız.” diyor.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Sözüünü yapardı şu anda “Ankara’da, İstanbul’da, Ankara’da, İstanbul’da, İzmir’de, Antalya’da önümüzdeki dönem elektriği ücretsiz vereceğiz, göreceksiniz.” derdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Güneş panelleriyle beraber...

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Hodri meydan!

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Kıyaslama böyle olur.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Başını da alacak, gelip bekleyecek! Suları kesmeyecek.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yapın aynısını. Yapın, yapın! Yapın gösterin!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Yapacağız! Yapacağız!

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Yapın belediyelerinizde, niye duruyorsunuz? Bir tanesinde yapın ya, bir tanesinde! Bir tanesinde yapın, görelim!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Altay.

14.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, İstanbul Milletvekili Abdullah Güler'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Zonguldak Milletvekilimizin kürsüde söylediklerini bağlamından kopararak ifade etmediği görüşleri atfetmek suretiyle bir satışmaya neden olmuştur çünkü Zonguldak Milletvekilimiz, kürsüde, AK PARTİ'nin başarısından değil, başarısızlığından bahsetmiştir. Zonguldak Milletvekilimizi o anda izlemeyen bütün izleyicilerde, Deniz Yavuzılmaz'ın, Sayın Vekilimin iddiasına dayanarak farklı bir konuşma yaptığı algısı yaratmıştır. Bunun için Deniz Yavuzılmaz'a söz istiyorum.

Ayrıca, ben de bir dakikayla şunu söylemek istiyorum Genel Başkanımız bakımından: Evet, çatlasan da patlasan da biz, çiftçiye üretim noktasında ihtiyacı olan elektriği ücretsiz vereceğiz kardeşim! Çiftçiye, çiftçiye... (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Evet, Sayın Yavuzılmaz, buyurun.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ee, İzmir'de verin, İstanbul'da verin, Adana'da verin...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) - Ya, versenize, niye bekliyorsunuz?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – İstanbul'da üretim, elektrik üretimi mi var?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Versenize! Ya, verin, niye bekliyorsunuz Sayın Vekilim? Verin ya, elinizi tutan mı var? Versenize, bir tane verin.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Elektrikle su mu çekiyor?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Hadi, bir tanesini verin, İzmir'e verin.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Kuyudan çekilen suyun, elektriğin parasını almayacağız, nokta!

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Ya, versenize, niye bekliyorsunuz?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Almayacağız! Almayacağız!

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Ankara'ya versenize, Antalya'ya versenize, Mersin'e versenize; niye bekliyorsunuz?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sana ne ya! Almayacağız!

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Niye bekliyorsunuz, niye vermiyorsunuz?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sana ne! Almayacağız, almayacağız! (AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, kürsüde hatip var.

VI.- SATIŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

8.- Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın, İstanbul Milletvekili Abdullah Güler'in yaptığı açıklaması sırasında şahsına satışması nedeniyle konuşması

DENİZ YAVUZILMAZ (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ya, yaptığım konuşmayı bilimsel tespitlerle ve belgelerle birlikte ortaya koydum. Bu belgelere göre, konuşmanın içeriğinde, yahu, 77 milyar 949 milyon lira ekonomiyi berbat bir şekilde yönettiğiniz için kur farkı ödemesi yapıldı kreditor şirketlere diyorum; buna hiç itiraz etmiyorsunuz. Niye? Çünkü bunu Sayıştay raporu söylüyor. Ödendiği tarihteki güncel döviz kurlarıyla 18 milyar 505 milyon dolar çarçur edilmiştir, kur farkı ödenmiştir diyorum; en ufak bir itiraz gelmiyor, buna verecek bir yanıtınız da yok. Gençlerin geleceğini çaldınız diyorum, burs alamıyorlar, yurtta kalamıyorlar, tarikatlara, cemaatlara esir edildi diyorum; hiçbir yanıt yok. Sadece dört işlem bilen herkesin hesaplayabileceği asgari ücret farkını dolar bazında ifade ediyoruz ki bunu, Türkiye'deki 10 milyon asgari ücretli vatandaş da hesaplayacak. Ya, niye kendinizi kandırıyorsunuz, onlar da çarpacak, toplayacak. Zaten, gidiyorlar, alım gücü yüzde 30

düşmüş... Onların gözünün içine baka baka, milletin iradesini temsil eden bu Mecliste, açıkça doğruları hâlâ gizlemeye çalışıyorsunuz. Ya, yapmayın, bari susun, bari sessizce iktidardan gideceğiniz günü bekleyin, vatandaşı daha fazla kandırmaya çalışmayın. (CHP sıralarından alkışlar)

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Sayın hatip, yüzlerce telefon alıyoruz, takdir ediyorlar, tebrik ediyorlar asgari ücret için.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

BAŞKAN – Evet, soru-cevap işlemine başlıyoruz.

Sayın Karahocagil...

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Cumhurbaşkanım, hakkın, halkın ve işçinin yanında olduğunu sadece lafla değil, bugünkü icraatınla da birebir gösterdin. 4.250 TL asgari ücretin hayırlı olmasını diliyorum. Allah'ım seni başımızdan eksik etmesin.

Cumhurbaşkanımız ne demişti? “Biz, ne yaptığımızı, ne için yaptığımızı, nasıl yaptığımızı, hangi risklerle karşı karşıya bulunduğumuzu, sonunda ne elde edeceğimizi gayet iyi biliyoruz. İnşallah, önümüzdeki aylardan itibaren politikalarımızın günlük hayattaki olumlu yansımalarını görmeye başlayacağız. Bu millet nasıl yirmi yıldır reisinin yanında dimdik durduysa Allah'ın izniyle 2023'te de yanında dimdik duracaktır, muhalefet çatlasa da patlasa da.

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Hazine garantili yol, köprü ve havaalanlarına son iki yıl içerisinde kaç TL ödeme yapılmıştır? Bunun dolar cinsinden tarifi nedir? Ve ödeme garantisini karşılayamadığı için devlet hazinesinden buraya ne kadar ödeme yapılmıştır? Bunun TL ve dolar cinsinden karşılığı nedir? Şu anda buralara herhangi bir borç söz konusu mudur?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Gülüm...

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Irkçılığın, burjuvazinin, transfobinin ve patriarkanın duvarlarında gedikler açan ve ömrünü dayanışma, mücadele ve direnişle geçiren feminist Amerikalı yazar Bell Hooks bugün aramızdan ayrıldı.

Feminist mücadelemizi büyüten, güçlendiren Bell Hooks'u, yine onun sözleriyle anıyorum. “Yaklaşın, feminizmin yaşamımıza, hepimizin yaşamına nasıl dokunup bu yaşamları nasıl değiştireceğini görün. Yaklaşın ve feminist hareketin derdinin ne olduğunu kendi gözlerinizle görün. Yaklaşın, şunu göreceksiniz: Feminizm herkes içindir.”

BAŞKAN – Sayın Taşkın? Yok.

Sayın Aydın...

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şu anda kurlardaki bu anormal artıştan dolayı hastanelerde cerrahi ameliyatlar yapılamıyor. Özellikle ortopedi, kardiyoloji ve beyin cerrahisinde, 6 Aralıktan beri ameliyatlar durma noktasına gelmiş durumda. 4 liradan saydıkları euro kurunun bugün 17,5 lirayı bulduğunu göz önünde bulundurursak Sayın Hazine ve Maliye Bakanına buradan soruyorum: Bu sorunu nasıl çözeceksiniz? Şu anda hastanelerde enjektör, kalem, en basit cerrahi aletler, tıbbi cihazlar dahi bulunamıyor ve insanlar, maalesef, hayatlarını kaybetmeye başladı ameliyat olamadıklarından dolayı. İlaçta da durum aynı; 4,57'den kuru sayıyorsunuz, euro 17,5. Bu konuda bir çözüm öneriniz ya da planınız, çalışmanız var mıdır?

BAŞKAN – Sayın Kaya...

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Asgari ücret konusunda yapılan açıklamalara göre, 2021 yılında 385 dolardı, bugün ise 274 dolar olarak hesaplandı. Yüzde 56 olan enflasyonu düşürecek misiniz? Bu gece akaryakıtta gelecek olan zammı durduracak mısınız? Dolar kurunu 10 liraya çekecek misiniz? Eğer bunları yapacaksanız bugün açıklanan asgari ücret olumlu diyebiliriz; yok, bunları yapmayacaksanız “Asgari ücreti yükselttik.” diye övünmenize hiç gerek yok.

Son olarak şunu söylemek istiyorum: Erasmus öğrencileri paralarını alamadıkları için yurt dışından dönmeye başladılar. Bu çocuklar sahihsiz değil. Bu çocukların parasını ne zaman yatırmayı düşünüyorsunuz? Sadece Paris'ten 200 öğrenci geri dönüş yaptı. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ünlü...

BAHA ÜNLÜ (Osmaniye) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Bakan, Aralık 2017'de çıkarılan 696 sayılı KHK'yle kamudaki taşeron işçiler kadroya, belediyelerdeki taşeron işçiler ise belediye şirketlerine alınmıştır. İl müdürlükleri çalışanları ve diğer kamu çalışanları, maaş, tediye ve ikramiye hakkına kavuşurken belediye şirketlerinde çalışanlar devletin verdiği yüzde 4 zamla yetindi. Kadrolu memur ve işçiler, enflasyon zammı ve toplu sözleşmede emeğini, hakkını alırken belediye çalışanları bu haklardan mahrum kalıyor. Türkiye'de belediye şirketlerindeki binlerce çalışan, haklarının iyileştirilmesini, kadrolu işçiler gibi sağlam temellere oturan statüye kavuşmayı bekliyor. Belediye şirketlerinde çalışanlar için bir çalışmanız var mı? Bunu merak ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, Sayın Cumhurbaşkanımız asgari ücreti açıkladıktan sonra, özellikle Bakanlığımıza, Çalışma Bakanlığına, Sayın Cumhurbaşkanımıza ve telefonlarımıza asgari ücretlilerden gelen mesajlarda “Teşekkür ederiz, bizi duyduunuz, duyduğumuzun da üstünde işler yaptınız. Sizden beklediğimiz de buydu, on dokuz yıldır yüzümüzü kara çıkartmadınız, size teşekkür ediyoruz, dua ediyoruz.” diyenlere ve sizlere saygılarımı arz ediyorum.

OSMAN NURİ GÜLAÇAR (Van) – Sayın Bakanım, bize de geliyor, hepimize geliyor.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Şimdi, biz, burada, hangimiz ne söylersek söyleyelim, asgari ücretli, yılbaşından itibaren aldığı maaşın neye kadar olduğunu gördüğünde, hepimizin ötesinde kendi kanaatini ortaya koyacaktır. Şu anda dualarını yapıyorlar, teşekkürlerini gönderiyorlar ama önemli olan kendilerinin ne yaşadığı.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Markete gidince görecek.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Çarpma, toplama, çıkarma, bölme.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Bakan, asgari ücrette bir önceki yıla göre yüzde 50,5 net artış yaptık.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – O zaman enflasyon yüzde 50'nin üzerinde demektir Sayın Bakan. O zaman TÜİK yalan söylüyor! TÜİK yalan söylüyor demek ki. Enflasyon çıktı ortaya, gerçek enflasyon çıktı ortaya.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Asgari ücretin işverene maliyetini yüzde 39,9 artırdık.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Dolar şu an 16 liraya koşuyor.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Asgari ücret 4.253 lira 40 kuruşa çıktı. 2002'yle 2022 arasındaki asgari ücret 24,4 kat artarken enflasyon 6,4 kat arttı.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Gübre zammı, hayvan yemi zammı, bunlardan bir bahsedin..

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Enflasyon yüzde 538 artarken alınan asgari ücret yüzde 2.438 olarak arttı.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Yemin çuvalı 250 lira Sayın Bakan!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Bir asgari ücretli bir ay çalışacak 5,5 çuval üre gübresine Sayın Bakan.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Üre gübresi 750 lira, 5,5 kilo üre gübresi alabilir.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Yazıktır, günahtır!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Gübrenin çuvalı olmuş 750 lira, hayvan yeminin çuvalı olmuş 250 lira.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Kendi arabanızı geçen yılki fiyata satarsınız o zaman!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Asgari ücretli 5,5 çuvala çalışacak bir ay, yazıktır günahtır; hesap ortada.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Bebek bezi 49 liradan 79 liraya çıktı Sayın Bakan.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Şimdi, aynı şekilde, asgari ücretli 2003 yılında 203 kilogram ekmek alırken bugün 361 kilo ekmek alabilir, yılbaşından itibaren 468 kilogram ekmek alabilir.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Her şeye neredeyse yüzde 100 zam gelmiş, siz hâlâ orada neden bahsediyorsunuz?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – 2003 yılında asgari ücretle 23 kilogram dana eti alabilirken 2021 yılında 46 kilogram, 2022'de bu artışla 62 kilogram dana eti alacak.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Aç tavuk kendini darı ambarında görmüş!

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Ocak 2021'de 1 ekmek kaç paraydı, şimdi 1 ekmek kaç para?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – 2003 yılında asgari ücretle 57 kilogram beyaz peynir alabilirken...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – 110 lira kıymanın kilosu Sayın Bakan.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Sayın Bakan, Erasmus'a giden öğrencilerin parasını niye yatırmadınız?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sizin yüzünüzden insanlar o beyaz peyniri gramla alıyor, gramla!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Üreyi hesaplasana üreyi! Üreyi söyler misin Sayın Bakan?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – ...2021 yılında 93 kilogram beyaz peynir, 2022’de 129 kilogram beyaz peynir alabilecektir.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Gramla peynir alıyor insanlar.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Üreyi söyler misin Sayın Bakan, üreyi? Çiftçinin gübresini söyler misin, üre gübresi kaç lira olmuş?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – 2003 yılında asgari ücretle 1.447 kilovatsaat elektrik alabilirken...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – 150 liradan 750 liraya çıkardınız üre gübresini, ondan bir bahsedin.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – ...2021’de 3.317 kilovatsaat elektrik alabilir, önümüzdeki ay elde edeceği artışla da 4.637 kilovatsaat elektrik alacak.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Alacak, alacak!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – 2003 yılında 614 metreküp doğal gaz alabilirken bugün 1.351 metreküp doğal gaz, 1.883 metreküp de 2022 Ocak ayında alabilecektir.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – 1.700 dolar oldu...

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – 2003 yılında asgari ücretle 11 adet tüp alınabilirken 2021 yılında 22 adet, 2022 yılının Ocak artışıyla beraber 24 adet.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Sayın Bakan, öğrenciler yurt dışında mahsur kaldı. Mahsur kalan öğrencileri kurtaracak mısınız?

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Gazel okuma, dinle! Gazel okuma!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – 2003 yılında asgari ücretle 124 litre benzin alabilirken 2021 yılında 368 litre, 2022 yılında 489 litre benzin, yine aynı şekilde motorin alabilecektir. 2003 yılında asgari ücretle 226 litre LPG alınabilirken şu anda 646 litre, önümüzdeki ay da aynı şekilde artış söz konusu olacak.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Ekmek kaç lira, ekmek?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Şimdi, ekmek 203 kilogramdan 468 kilograma, dana eti 23 kilogramdan 62 kilograma, beyaz peynir 57 kilogramdan 129 kilograma, elektrik 1.447’den 4.637 kilovatsaate, doğal gaz metreküpü 614’ten 1.885’e...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sizin fiyatlardan haberiniz yok galiba! Normal peynirin kilosu 50 lira Sayın Bakan.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Senin kapasiten müsait değil, anlayamazsın.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – ...tüp 11 adetten 24’e, benzin 124’ten 489’a; motorin 161’den 491’e; LPG 226’dan 644’e, otoban geçişi dâhil olmak üzere 80’den 260’a çıkacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLİZAR BİÇER (Denizli) – Bunları TÜİK vermiş galiba size, marketlerde öyle değil. Market fiyatlarından...

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Senin kapasiten müsait değil, anlayamazsın.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Siz alışverişe TÜİK’e mi gidiyorsunuz?

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Sen doğru hesap edersin...

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Yani ben -çok özür dilerim ama- şu anda telefonuma gelen çok değerli milletvekillerimden aradıkları için sağ olsunlar, verdikleri desteklere ve dua edenlere tekrar saygılarımı arz ediyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakan, teşekkür ediyoruz.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Merkez Bankası ne kadar para bastı üç ayda?

BAŞKAN – Hiçbir soruyu cevaplamadığınız için uzatmıyorum ben sürenizi.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet, Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Efendim, 60’a göre pek kısa bir söz talebim var.

BAŞKAN – Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

15.- İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın, Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati’nin 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin 2’nci maddesi üzerinde yapılan soru-cevap işlemi sırasında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Genel Başkanımız, bugün asgari ücret açıklandıktan sonra kamuoyuna şöyle bir değerlendirmede bulundu: “Küçümsemiyoruz.” dedi. Gerçekçiyiz, küçümsemiyoruz ama arkadaşlar, el insaf!

Sayın Bakanım, sevgili Bakanım, bir örnek de ben vereyim: 1 Ocakta ekmek 1,5 liraydı ve 1.884 adet ekmek alınıyor idi asgari ücretle. Şimdi ekmek olmuş 2,8 lira ve sizin verdiğiniz asgari ücret 1.615 ekmek eder yani Sayın Bakanım, 269 ekmek kayıp, gerçek bu. Ama, tekrar söylüyorum: Doları çekin 9’a, 10’a -9’a 10’a düşürürseniz doları- hakikaten alkışlarzı yani.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Biraz sabredersen düşecek!

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Hani, ben pek alkışlamam ya sizi, bunu alkışlarzı yani.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Engin Beyciğim, ama şu yüzde 50’yi lütfen alkışlayın ya! Vallahi güzel bir şey ya!

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Gelecek seneyi bekleyin, düşecek.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi B cetvelinin genel toplamlarını okutup oylarınıza sunacağım.

(B) CETVELİ

(TL)

Bütçe Geliri Tahmini	941.944.001.000,00
Tahsilat	1.158.046.374.940,42
Ret ve İadeler (-)	153.028.444.447,45
Net Tahsilat	1.005.017.930.492,97

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi kabul edilen (B) cetveliyle birlikte oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, 3'üncü maddeyi okutuyorum:

Denge

MADDE 3- (1) 2020 yılı bütçe giderleri ile bütçe gelirleri toplamları arasında, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin 178.145.206.872,98 Türk Lirası gider fazlası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin 1.337.573.386,17 Türk Lirası gelir fazlası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların 1.024.606.660,21 Türk Lirası gelir fazlası,

gerçekleşmiştir.

(2) 2020 yılı merkezi yönetim net bütçe gider fazlası 175.291.608.333,99 Türk Lirasıdır.

BAŞKAN – 3'üncü madde üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz talep eden İstanbul Milletvekili Sayın Ümit Beyaz.

Buyurun Sayın Beyaz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ÜMİT BEYAZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti adına 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerine söz almış bulunuyor, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Dünyanın bütün demokratik ülkelerinde iktidarlar denetime tabidir çünkü denetim, demokratik yönetimin olmazsa olmaz ilkeleri arasındadır, denetim, olmazsa demokrasi olmaz. Ülkemizde de Sayıştay, büyük Türk milleti adına, iktidarın topladığı gelirlerin, bütçeden yaptığı harcamaların ve kamu kaynaklarının denetim görevini yapmaktadır. Fakat Türkiye'de 2002 yılından bu yana iktidar olan AK PARTİ, hesap vermek, denetlenmek istemiyor, denetimi ayak bağı olarak görüyor; bu düşüncesi doğrultusunda da kendi iktidarını denetleyecek, hesap soracak kurumların yetkisini aşama aşama buduyor. İşte, yüz elli beş yıllık Sayıştay budanan bu kurumlardan sadece bir tanesidir. Bugün Sayıştay açıkça görevini yapamaz durumdadır. Sayıştay artık kamu kaynaklarını denetleyemez hâle getirilmiştir. Sayıştay yargısı pasifize edilmiştir. Sayıştayın suç duyurusunda bulunduğu raporlar için bugüne kadar tek bir işlem yapılmamıştır. AKP Türkiye'sinde, Sayıştay, mali denetim, performans denetimi yapma hüviyetini maalesef kaybetmiştir. Yetkileri budanmıştır, açıkça Sayıştaya sansür uygulanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Sayıştaya uygulanan ağır sansür ve denetime rağmen basına sızan raporlardan görüyoruz ki Bakanlıklardan, üniversitelerden, özel bütçeli idarelerden, belediyelerden, il özel idarelerinden usulsüzlük fişkiriyor. İhaleyle yaptırılması gereken işler ihalesiz yaptırılıyor. İdarelere ait taşınır taşınmaz mallar ihalesiz, bedelsiz olarak kişi ve kurumlara peşkeş çekiliyor. Özel kalem müdürlükleri memuriyete sınavsız geçiş arası gibi kullanılıyor, kurumların gelirleri kayıtlara geçilmiyor ve kayıt dışı bırakılıyor. İhale sonrası sözleşmelerde ihaleleri alanlar lehine değişiklikler yapılırken kamu zarara uğrattılıyor; devlet yağmalanıyor, milletin parası çarçur ediliyor.

Değerli milletvekilleri, neden yargıya taşınan bir Sayıştay raporu yok? Niçin fütursuzca yapılan bu harcamaların hesabı sorulmuyor? Milleti ekonomik kurtuluş savaşına çağırın sizler, bu lüksün, bu şatafatın, bu usulsüz harcamaların hesabını niye sormuyorsunuz? İş faize gelince “nas” diyorsunuz ama kamu malının yağmalanmasında, kamunun zarara uğratılmasında aklınıza ne ayet geliyor ne hadis. Faizi yasaklayan Allah, kamu malına ihanet etmeyi de yasaklıyor. Cenab-ı Allah Âl-i İmrân suresinde buyuruyor ki: “Her kim hıyanet edip kamu malından bir şey aşırırsa aşırıldığını kıyamet günü yüklenip getirir. Sonra, her benliğe kazandığı tam olarak ödenir.” Faizde sırtını nassa dayayan sizler bu ayeti niye dikkate almıyorsunuz?

Değerli milletvekilleri, kamu malı emanettir, kamu malını çalmak ihanettir; kamu malını çalmanın günahı sadece çalanların değil, çalanları kollayıp koruyanların, bunlara göz yumanların üzerindedir. Sevgili Peygamber’imiz “Kim aşırını gizlerse o da ondandır.” buyuruyor. Bu sebeple, millete karşı sorumluluğumuz sadece yasa yapmak değil, milletin malını, milletin hukukunu da korumaktır; hırsızlığa, yolsuzluğa göz yummamaktır. Hatalı uygulamalarınızın, yanlış politikalarınızın faturasını Allah’a çıkarıyorsunuz maalesef. “Rabb’imiz ‘Sizi biraz korku ve açlıkla deneriz.’ diyor.” sözlerinizle krizin sebebini Allah’ın bir imtihanı gibi gösteriyorsunuz. İktidarda altı ay daha fazla kalmak adına bu milletin manevi değerlerini yok etmeyin. Biliniz ki millet her geçen gün fakirleşiyor, siz zenginleşiyorsunuz yani sınanan sizdiniz ama sınavı geçemeyen de sizsiniz.

Değerli milletvekilleri, uyguladıkları politikaların sorumluluğunu almaktan kaçınan ve yaşanan sorunların müsebbibi olarak belli kitleleri hedef gösteren AKP’nin bu haftaki hedefi, Halk Ekmek büfeleri önünde kuyrukta bekleyen vatandaşlarımız oldu. AKP’li bir İstanbul Büyükşehir Belediye Meclis üyesi, geçtiğimiz günlerde katıldığı bir televizyon programında, Halk Ekmek önünde ucuz ekmek alabilmek için bekleyen insanlarla ilgili kurgu iması yapmış, “Kuyrukta bekleyenlerin ekmek beklediğinden emin misiniz?” diye sormuş. Buradan göstermek istiyorum arkadaşlar, İstanbul Halk Ekmek’te büfelerin önünde bekleyen -2 bine yakın Halk Ekmek büfesinin önünde bekleyen- insanların çoğu maalesef bu şekilde. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Temiz bir vücuda, temiz bir vicdana, millet için çarpan bir yüreğe sahip hiç kimsenin söylemeyeceği bu sözler, İstanbul’da ucuz ekmek almak isteyen vatandaşımızı maalesef çok incitmiştir. İmkânı olan hiç kimse soğukta, yağmur altında ucuz ekmek almak için o kuyruklarda beklemes. Kendileri aleyhine gelişen her olayı bir dış güce bağlama hastalığına kapılan AKP, ekmek kuyruklarının da kurgulandığını düşünmektedir. Uzun iktidarlar döneminde milletle bağı kopan, milletin gerçekliğinden uzaklaşan ve Türkiye’yi sadece sayılardan, büyümeden, kalkınmadan ibaret zanneden AK PARTİ yöneticileri, Halk Ekmek kuyruklarında bekleyenlerin kendilerine beddua ettiklerini kesinlikle unutmasınlar.

Değerli arkadaşlar, İstanbul’da ekmek, bazı fırınlarda 3, bazı fırınlarda 3,5 TL’dir. Vatandaş, Halk Ekmekten aldığı her 1,25 TL’lik ekmekle en az 1,75 TL tasarruf ediyor. Vatandaşımız bu ucuz ekmekleri alabilmek için saatlerce kuyrukta bekliyor. Siz insanları ekmekten tasarruf edecek hâle

düşürdünüz. Bunun üzerinde düşünmek yerine kuyrukta bekleyenlerin ekme bekleyip beklemediklerini sorguluyorsunuz; bu, çok ayıptır, günahdır. Kuyruklar, kurgunun değil; yoksulluğun, vatandaşı bir kuru ekmeğe muhtaç ettiğinizin resmidir. İnsanların o kuyruklara girerek ucuz ekme almaya çalışmasının sebebi sizsiniz. Kuyruklar, Türk tipi başkanlık sisteminin eseridir. İki tür kuyruk yarattınız: Birincisi, kendi vatandaşımızı ucuz ekmeğe muhtaç ettiğiniz Halk Ekme kuyrukları; ikincisi, Türkiye’de alışverişi daha ucuz buldukları için Edirne’ye gelen Bulgar turistlerin kuyrukları. Böyle bir Türkiye yarattınız. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, yaşadığım ilçe ve seçim bölgem olan Bakırköy Belediyesinde günlerdir Belediye işçilerimiz, grev yapıyorlar, Türkiye’nin içinde bulunduğu ekonomik kriz dikkate alındığında çok haklı insani taleplerde bulunuyorlar. Tüketim malzemelerinin yüzde 100 zamlandığı ülkemizde Belediye işçilerimize sıfır zam önermek hiç de vicdani değildir. Enflasyonun yüzde 40’lara ulaştığı şu günlerde Belediye işçilerimize yüzde 7 zam kabul edilemez. İşçi arkadaşlarımız, insanca yaşayabilecekleri bir ücret, enflasyon farkının maaşlarına yansıtılmasını beklemektedir; emeklerinin, mesailerinin karşılığını almak istiyor. Eksik personele rağmen özveriyle çalışan Belediye personelimiz mağdur edilmemeli, hakları mutlaka verilmelidir. Grev yaparak haklarını kullanan arkadaşlarımızın işten atılmakla, sürülmekle, mobbinge tehdit edilmesini de doğru bulmuyorum. Bu grevin sona ermesi adına üzerime düşecek her görevi üstlenmeyi de bekliyorum.

Değerli milletvekilleri, hekimlerimiz en sonunda dün iş bıraktılar, grev yaptılar. Hatırlıyor musunuz, salgının başında balkonlardan çılgınca alkışlamıştık sağlıkçıları; üzerinden tam iki yıl geçti, yalnız bıraktık onları. Oysa çok şey istememişlerdi; çalışma koşullarının iyileştirilmesini, güvenli, sağlıklı çalışma koşullarını, beş dakikada bir hasta muayene dayatmasını istememiş, emeklerinin karşılığının verilmesini istemişlerdi. Vermediniz “Hakkınızı ödeyemeyiz.” dediniz, gerçekten de ödemediniz. Salgının ilk gününden bu yana yoğun bir çalışma temposuyla salgınla mücadele eden doktor, hemşire, teknisyen, bütün sağlık çalışanlarının fedakârca gayretlerini takdir etmediniz; mali, sosyal özlük haklarını düzeltmediniz. Ne çalışma koşullarını düzelttiniz ne de ücret adaletsizliğini giderdiniz. Bir de sağlık çalışanlarını birbirine düşman ettiniz.

Değerli milletvekilleri, sağlık çalışanlarımız da en az sizler kadar iyi bir yaşamı hak etmektedir. Yapılan bir araştırmada sağlık çalışanlarının yüzde 79’u kendilerine gereken değer verilmediğini, yüzde 92’si aldıkları maaş ve döner sermayelerin yeterli olmadığını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ÜMİT BEYAZ (Devamla) - ...yüzde 54’ü emeklerinin karşılığının verilmediğini, yüzde 70’i geleceğe dair kendisini güvende hissetmediğini, yüzde 43’ü çalışma şartlarının fiziksel ve psikolojik olarak yeterli olmadığını, yüzde 64’ü pandemi döneminde psikiyatrik ya da psikolojik şikâyetlerinin olduğunu, yüzde 83’ü psikolojik olarak tükenmişlik duygusunu yaşadığını söylemektedir. Bu kahraman insanlarımızın sorunlarını çözmek, haklarını teslim etmek için daha ne kadar bekleyeceksiniz diyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Altay...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Efendim, sıkılıyorum sık söz istemekten ama Sayın Milletvekilime pek kısa bir şey söylemem gerekiyor konuşmasına istinaden.

BAŞKAN – Buyurun 60’a göre.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

16.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, İstanbul Milletvekili Ümit Beyaz'ın 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Çok teşekkür ederim.

Sayın Beyaz Bakırköy Belediyesindeki grevden bahsetti, çok teşekkür ediyorum kendisine de.

ÜMİT BEYAZ (İstanbul) – Siz de gitmişsiniz Başkanım oraya.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Ben gittim, onu söyleyeceğim. Biz grevi bir hak olarak görüyoruz. Ben gittim bizzat bölgenin milletvekili olarak, o grev çadırında işçi arkadaşlarımla bir saati aşkın oturdum, sohbet ettim, onlara haklı olduklarını, mücadelelerine devam etmeleri gerektiğini de söyledim. Biz grevi yasaklamıyoruz, grevi bir hak olarak görüyoruz. Bakırköy Belediye Başkanımız da her gün işe giderken, makama giderken grev çadırında muhtemelen bir çay içip yukarı öyle çıkıyor. Demokrasi bu işte; işçi hakkını sonuna kadar arayacak, işveren de şartları zorlayıp verebildiğini vermeye çalışacak. Bu konu hem Sayın Genel Başkanımızın hem Yerel Yönetimlerden Sorumlu Sayın Genel Başkan Yardımcımızın gündeminde. Biz de çözülmesini istiyoruz. Bu noktada işçilerin yanındayız. Elbette yönetime Genel Merkez olarak belli tavsiyelerde de bulunuyoruz.

Teşekkür ederim. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talep eden Adana Milletvekili Sayın Muharrem Varlı.

Buyurun Sayın Varlı. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUHARREM VARLI (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 3'üncü madde üzerine grubumuz adına söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, bütçe konuşulunca en çok ekonomiden bahsediliyor. İşte, dolar kurundaki yükseliş, onun yansımından dolayı ortaya çıkan pahalılık, insanlarımızın alım gücünün düşmesi ama asgari ücrete... Özellikle buradaki konuşmacıların birçoğu gündeme getirdiği için söylüyorum: Bu enflasyon oranının, TÜİK'in verdiği rakamın üzerinde, işte, çok daha yüksek olduğu; yüzde 50'lerde falan olduğu iddia ediliyordu. Sayın Cumhurbaşkanının son açıklamasıyla asgari ücrete yüzde 50'nin üzerinde bir artış inşallah işçilerimizi memnun edecek bir seviyede olmuştur. Buradan Hükümet yetkililerini, dar gelirli vatandaşlarımızı, insanlarımızı zor durumda rahatlatmak açısından böyle bir rakamı uygun gördükleri için tebrik ediyorum; teşekkür ediyorum kendilerine. İnşallah işçilerimiz, bu manada, memnuniyetlerini dile getirirler.

Tabii, dolar yükseldikçe ne yazık ki... Ben üzülüyorum yani. Benim param yok, param olsa dolar almam ama dolar yükseldikçe insanlar niye bu kadar çok sevinirler, onu da çok anlamış değilim yani netice itibarıyla, ülkemizin ekonomisine bir zarar veriyor, hepimize zarar veriyor, hepimizin cebinden çıkan bir para; bundan dolayı neden insanlar çok sevinirler, neden hâlâ dolar üzerinden sürekli spekülasyon yaparlar, bunu da çok anlamış değilim, aklıma yatmıyor yani benim.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Oraya söyleyin, oraya.

MUHARREM VARLI (Devamla) – Kime söyleyeceğimi ben çok iyi biliyorum; onun için, bana işaret etmenize gerek yok. Ben ortaya konuşuyorum, kim üzerine alınırsa o alınsın yani sizin, üzerinize alınmanıza da bir anlam veremedim. Ben ortaya konuşuyorum; burada, doların yükselmesinde sevinecek bir şey olmadığını söylüyorum sadece. Bu, ülke ekonomimize verilen bir zarardır; bunu görmemiz gerekir.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Cumhur İttifakı'nda desteklediniz ama.

MUHARREM VARLI (Devamla) – Bunun üzerinden spekülasyona gitmek doğru değil, onu söylüyorum ben. (MHP sıralarından alkışlar)

Yine, işte, faiz oranı bugün düşürüldü. Tabii, son, ekonomik manada Hükûmetin almış olduğu bir karar, düşük faiz; dolayısıyla üretimin artması noktasında inşallah bu da hayırlı bir sonuç doğurur ülkemiz için. Tabii, Sayın Genel Başkanımızın talimatlarıyla biz ekip olarak birçok ile gittik, gittiğimiz her ilde de sanayi odasını, ticaret odasını, esnaf odalarını ziyaret ettik ve gördüğümüz şu: Gerçekten, sanayiciler doların yükselmesinden çok zarar gördüklerini söylemiyorlar hatta şu anda ihracatın çok arttığını -ileriye doğru, alınacak ham madde noktasında bir sıkıntı yaşayabilirler- ve bunun da faydasını gördüklerini söylüyorlar. Bunu da özellikle belirtmek isterim. Sanayi odasındaki yöneticilerin hepsi sanayici, bu işin içerisinden gelen insanlar ve bu işi bilen insanlar. Burada tek sıkıntı yaşayacak... Geçenki konuşmamda da söyledim yani çiftçilerimizin gübresi arttı, mazotu arttı, doğru ama bunun karşılığında buğdaydır, mısırdır, pamuktur, bunların ücretleri de çiftçiyi memnun edecek seviyede yükseliyor. Tabii, tek problem, inşallah, Hükûmet bu seviyede tutar yani fiyatlar bunun altına düşmezse çiftçinin de zarar edeceği kanaatinde değilim ama dar gelirli insanlarımız bundan etkilendiği için işte asgari ücretin, yarın emekliye verilecek zamların da tatmin edecek bir düzeyde olacağına inanıyorum. Bu açıdan da yetkililere teşekkür ediyoruz.

Tabii “işsizlik” denilince burada arkadaşlarımızın birçoğu bu konuda değişik şeyler söylediler. Sokakta bazı işsiz vatandaşlarımızla karşılaştıklarında onların evlerine ekmek götüremediklerini, çocuklarına harçlık veremediklerini... Doğrudur, Allah kimseyi işsiz etmesin, kimseyi de çocuğuna harçlık veremeyecek duruma getirmesin ama demin de burada konuşuldu, ben seçim bölgem Adana'da da belediyede çalışan, büyükşehirde çalışan işçilerimizin hâlâ çıkarıldığını biliyorum. İşsizlik üzerinden bunu konuşurken belediyelerimizin de bu işsizliğin artmasına katkı sağlamaması lazım, koruması lazım yani hem işçinin hakkını savunarak siyaset yapıp hem de işçiyi kapı dışarıya koymak ne kadar doğrudur? Bunu da anlayamıyorum. Sayın Altay çok tecrübeli bir Grup Başkan Vekilidir, bir lafından alınganlık gösterdiğimi, işçilerimizin de alınganlık gösterdiğini özellikle söylemek isterim. “Tamamı bankamatikçi.” dediğiniz işçilerimiz beni aradılar.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Atılanlar için söyledim, yanlışlık varsa da...

MUHARREM VARLI (Devamla) – Özellikle söylememi istedikleri için söylüyorum Sayın Grup Başkan Vekili yani ben işçilerimizin bana söylediklerini söylüyorum. Onların birçoğu alın teriyle çalışırken partili oldukları için işten çıkarıldılar, tabii, bunlar doğru şeyler değil. Yani hem işsizlikten dem vurup, efendim, evlerine ekmek götürmeyeceklerinden bahsedilecek hem de sen şu partilisin, sen bu partilisin diye işten çıkarılacak. Bunlar doğru şeyler değil, kabul etmek de mümkün değil.

Yine, belediyeler konuşulunca, Silivri Belediye Başkanımızın yaptığı çok güzel bir uygulamadan burada bahsetmek istiyorum. Belediyenin 3.500 dönüm arazisine hem arpa ekmiş hem ayçiçeği ekmiş hem buğday ekmiş ve bu ayçiçeğinden ürettiği, ayçiçeğinden aldığı ham maddeyi ayçiçeği yağı olarak oradaki dar gelirli insanlara dağıtıyor. Yine, o arpadan almış olduğu ham maddeyi tohumluk arpa olarak dağıtıyor. İşte, belediyecilik böyle olmalı yani hem fakir fukarayı gözetmeli hem de belediyenin imkânlarını yine fakir fukaranın lehine kullanmalı. Bu açıdan Silivri Belediye Başkanımızı tebrik ediyorum, gerçekten güzel bir iş yapmış, kendisine başarılar diliyorum buradan. (MHP sıralarından alkışlar) 400 ton tohumluk arpa dağıtmış, 400 ton yani bu büyük bir rakam. Yine, 50 ton ayçiçeği yağı dağıtmış fakir fukaraya. Gerçekten çok önemli rakamlar bunlar. Bu açıdan, belediyeciliğin böyle olması lazım yani insanlarımıza hizmet noktasında bir şeyler üretmesi lazım.

Yine, bu kanun hükmünde kararnameyle, biliyorsunuz, belediyede çalışan personele sözleşmeli personel niteliği verilmişti. Ama tabii, şu anda kanun yetersizliğinden dolayı belediyeler bunu çok dikkate almıyorlar ve bunların çıkışı sağlanabiliyor. Onun için, ben buradan hem AK PARTİ hem Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak bununla ilgili bir düzenleme yapmamız gerektiği kanaatindeyim. Yani, işçilerimizi koruyacak şekilde, sadece belediye başkanının inisiyatifine bırakmadan onların kanuni haklarını en iyi şekilde düzenlememiz gerektiği kanaatindeyim. İnşallah, çıkarılacak yasaların içerisinde bunları da görüşürüz çünkü işçilerimizin böyle bir beklentisi var, bizi arayıp söylediler, ben buradan onu belirtmek istiyorum.

Yine, arkadaşlar, şurada hepimiz birbirimizle selamlaşıyoruz, kapının dışına çıktığımız zaman “Nasılsın, iyi misin?” diyoruz, hâl hatır soruyoruz. Ya ama kürsünün arkasına geçtiğimiz zaman bize bir şeyler oluyor ya da biri mikrofon uzattığı zaman bize bir şeyler oluyor. (MHP sıralarından alkışlar) Yani çok ağır laflar söylüyoruz, çok ağır hakaretler ediyoruz, birbirimizi kırıp incitiyoruz.

Arkadaşlar, Meclisin onurundan, haysiyetinden bahsederken Meclisin onurunu, haysiyetini de bizim korumamız lazım. Biz birbirimize saygılı davranmazsak nasıl karşımızdakilerden saygı bekleyeceğiz yani? Şimdi, ben, bu söyleyeceklerimi çok daha ağır söyleyebilirdim ki Sayın Altay bilir benim bu üslubumu.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – AK PARTİ’liler iyi bilir, AK PARTİ iyi bilir!

MUHARREM VARLI (Devamla) – Ama bakın, dikkat ederseniz ben çok nezaket kuralları içerisinde söylüyorum. Yani bunu yapmamız lazım, bunu başarmamız lazım, eğer biz bunu başaramazsak gerçekten Meclisin onurunu da korumak herhâlde bizim elimizden çıkar diye düşünüyorum. Onun için değerli arkadaşlarım yani kürsünün arkasına geçince birbirimize “Sen şusun!” “Sen busun!” falan filan demek çok doğru bir şey değil. Biz burada üslubu en iyi şekilde korumak mecburiyetindeyiz, bunu yapmak zorundayız; eğer bunu başaramazsak inisiyatif başkalarının eline geçer. (MHP sıralarından alkışlar)

Yine, çiftçilerimizin bir beklentisi var, özellikle söylediler, Ziraat Bankasının tarımsal kredileri çok iyi, Allah razı olsun, gerçekten sübvansiyonlar filan güzel, ben de çiftçi olduğum için bu kredilerden faydalaniyorum, bütün çiftçilerimiz de faydalaniyor ama çiftçi borcunu ödeyemeyip yapılandırmaya gittiği zaman şu anki reel faiz üzerinden bir değerlendirme yapılıyor yani yüzde 15, yüzde 16 gibi bir rakam, bu da biraz yüksek, bunu da Ziraat Bankası yetkililerine, Tarım Bakanlığı yetkililerine ileticeğiz inşallah, bunun da düşürülmesi gerekir. Eğer bunu düşürürsek... Çiftçilerimizin üretmesi lazım yani geçen yıl buğday 18 milyon ton civarında oldu, bu yıl kuraklıktan dolayı 15 milyon ton gibi bir rakam bekleniyor, Türkiye’nin 22-23 milyon ton buğdaya ihtiyacı var; hem makarna hem bulgur hem un için. Bizim bunu üretebilmemiz için de çiftçiye desteklememiz lazım, çiftçiye destekleyebilmek için hem prim desteklerini hem Ziraat Bankasından olan desteklerini yeterince yapmak gerekir diye düşünüyorum.

Bu duygu ve düşüncelerle hepimize saygılar sunuyorum. (MHP, AK PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden Şanlıurfa Milletvekili Sayın Ömer Öcalan.

Buyurun Sayın Öcalan. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli Genel Kurul; halkımızı saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, şu an zindanlarda, cezaevlerinde büyük hak ihlalleri yaşanıyor. İHD'nin verilerine göre 604'ü ağır olmak üzere 1.605 hasta tutsak cezaevindedir. On yılda 682 tutuklu yaşamını yitirdi, bu son üç dört günde de 2 kişi yaşamını yitirdi. Ne kadar vicdansız bir yönetim oldu, ne kadar acımasız bir yönetim oldu. Düşünün -bir insan ömrü, 15-16 yaşına kadar gençsiniz, çocuksunuz- 20'li yaşlarda cezaevine giriyorsunuz, yirmi dokuz yıl cezaevinde kalıyorsunuz, cezaevinden cenazeniz çıkıyor, cezaevinden maalesef cenazeniz çıkıyor.

Diyarbakır zindanı her zaman eleştirilir. AKP yönetimi tarafından da eleştirildi, siyasi malzeme olarak da kullanıldı. Siz kimsiniz? Siz, Esat Oktay Yıldırım'ın mirasçılarısınız; 80'lerde Kenan Evren tarafından orada İç Güvenlik Komutanı olarak görevlendirilen. Yapılmayan işkenceleri yaptı, onlarca insanı katletti. Onlarca insana taciz, tecavüz, işkence yapıldı. Şu an bunun mirasını devralmış durumdasınız. Ne zaman bu kadar acımasız hâle geldiniz? Ne kadar vicdanınızı bir köşeye bıraktınız? Hiçbiriniz bir sulh çağrısı yapmıyorsunuz, hiçbiriniz olumlu yaklaşmıyorsunuz. Cezaevleri esir kampına dönmüştür. Pandemiden dolayı bir kanun çıkarıldı bu Mecliste; “Siyasilere corona işlemez.” dedi, “Siyasiler pandemiden etkilenmez.” dedi. Bu ayrım, bu ayrıcalık, bu vicdansızlık nereye kadar sürecek? Bu acımasızlık nereye kadar gidecek? Emin olun, halkımız bunu bilsin, biz bunun hesabını soracağız, bunun hesabını misliyle soracağız. (HDP sıralarından alkışlar) O iktidarı arkanıza alıp cezaevinde yıllarca kalan insanların cenazesini çıkarıp cenaze çıkarken cenaze aracı bile vermeyip kendi dinlerine göre defin işlemlerinin önünde engel olun, sonra insanlıktan, demokrasiden, farklı şeylerden bahsedin. Ne zaman bu kadar vicdansız oldunuz? Düşman hukuku da vardır tabii, düşman hukukunu da uygulamak gerekmiyor mu? Bakınız, Diyarbakır zindanında insanlar açlık grevine girdi, büyük devrimciler. İdris Baluken şu an cezaevindedir, Bingöllüdür, bir doktordur. Mehmet Hayri Durmuş da Bingöllüdür, bir doktordur ve açlık grevinde, ölüm orucunda yaşamını yitirdi; bundan kırk iki yıl önce oldu bu. Neredesiniz arkadaşlar? Gerisindesiniz, kırk yıl öncesinin gerisindesiniz. Ne dedi Mehmet Hayri Durmuş: “Ben ölürsem mezar taşıma ‘Halkına borçludur.’ diye yazın.” İlegalize etmeyin. Bu ülkenin televizyonlarında dizisi çekildi, filmi yayımlandı AKP döneminde. Şu an nedir? Şu an büyük bir vicdansızlık. Kemal Pir, arkadaşlarıyla aynı açlık grevinde, ölüm orucunda yaşamını yitirdi. Ne dedi: “Biz, yaşamı uğruna ölecek kadar seviyoruz.” İşte, şu an zindanda yatan kişiler bu gelenekten geldiği için zulüm yapılıyor, hakaret yapılıyor. İnfazı bitiyor, tahliyesi gelmiş, içerde kurdukları işkence mangaları tahliyesini engelliyor. Otuz yıl cezaevinde yatmış, çağırıyor ne soruyor: “Pişman mısın, değil misin?” İrade kırmaya çalışıyor. Kimin iradesini kırıyorsunuz? Kime ne hesap sormaya çalışıyorsunuz? Bunların hesabını bu iktidardan soracağız yani Allah şahidimizdir. Aysel Tuğluk; burada milletvekiliydi, 2006’da tutuklandı, 2017’de annesini kaybetti. Buradaki faşistler, kafatasçılar, Nazi Almanyasında kafatası ölçenler gittiler annesinin cenazesini mezarından çıkardılar, sonra akşamında da İçişleri Bakanıyla fotoğraf çektirildi. Ne zaman vicdanınızı bir köşeye bıraktınız? Düşmanlığın bir hukuku var. Bunu nasıl böyle yaparsınız? Şu an Aysel Tuğluk zindanda, büyük sağlık sorunları yaşıyor. Bu aynı sıralarda oturduunuz ama düşmanlık hukuku daha işletilmiyor.

Leyla Güven; buradaydı, bu sıralarda milletvekilliği yaptı, yirmi iki yıl üç ay ceza verdiniz, daha sonra propagandadan beş yıl ceza verdiniz, yirmi sekiz yıl bir milletvekiline... Arkadaşlar, düşünceyi açıklamış, fikrini açıklamış; karşısında durabilirsiniz, siyaseten sizin gibi konuşmak zorunda değil, düşüncesini ifade etmek zorunda değil, yirmi sekiz yıl... Bir kadın mücadelesi yürüttü, durum böyle, maalesef durum böyle; bunu biliniz.

Bakınız, Ali Çiçek, Akif Yılmaz, Mehmet Hayri Durmuş, Kemal Pir büyük açlık grevleri sonucunda bir noktaya getirdiler ülkeyi. Sonra ne oldu? Kurduğunuz televizyonlarda filmi çektiniz. Ferhat, Necmi, Eşref, Mahmut, bedenlerini ateşe verdiler, Esat Oktay'ı, o faşisti protesto ettiler, bedenlerini ateşe verdiler; filmi çektiniz. "Biz Kürtlerle barış yapacağız. Biz Kürtlerin haklarını tanıyacağız. Biz Kürtlerle sulh yapacağız." dediniz. Şimdi ne yapıyorsunuz? Burada hamaset, burada yaptığınız her şey propaganda. Siz bu ülkeyi uçuruma götürdünüz. Ayşe Gökkan, bir kadın hakları savunucusudur. Ne yapmış? Nusaybin Belediye Başkanındır kendisi, belediye başkanlığı yaptı, kadın haklarını savundu; otuz yıl ceza verildi ya arkadaşlar, otuz yıl, inanılır gibi değil. Engizisyon mahkemesi... Kim adaletten bahsedebilir, hukuktan bahsedebilir? Adalet Bakanı buralarda dolanıyor, ülkesinde hukuk olduğunu zannediyor. Sanki aşk ve sevgi ülkesinde yaşıyor? Sanki Norveç'te, İsveç'te yaşıyor? Burada milletvekillerimiz başvuru yapıyor, dilekçe veriyor, görüşme talebinde bulunuyor; maalesef, büyük bir vicdansızlık, büyük bir haksızlık. Selahattin Demirtaş'a "terörist" diyorlar burada birlikte çalıştıkları; kusura bakmayın, halkının en onurlu evlatlarından birisidir. Cezaevinde bulunan bizim siyasetçi arkadaşlarımız, yol arkadaşlarımız bu halkın en onurlu evlatlarıdır, "terörist" diyenin de kendisi teröristtir, Selahattin Demirtaş ceza bile almamıştır. (HDP sıralarından alkışlar) İdris Baluken'e on beş yıl ceza verdiniz ya! Burada beraber oturduz "Vay İdris Baluken şöyle konuşurdu, şöyle güzeldi, şöyle iyiydi..." ve arkasından on beş yıl ceza, bir ömür... Ne yapacaksınız arkadaşlar? Adalet Bakanı yatırım aracı olarak cezaevinden bahsediyor, yatırım yapmış, ülkede cezaevi açma yarışına girmiş. Yozgat Vekiliniz "Bu şehirde cezaevi yapılacak, istihdam sağlanacak." diyor. Ne yapmaya çalışıyorsunuz? Ama biz bunun hesabını soracağız.

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Ne yaparsın oğlum, ne yaparsın? Ne ceza vereceksin? Neyin cezasını keseceksin?

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – Siz sulha gelmiyorsunuz, siz çözüme gelmiyorsunuz, siz diyaloga gelmiyorsunuz, siz siyasetçileri tutuklayıp esir muamelesi yapıyorsunuz. Kim otuz yıl hapis cezası almış? Kim müebbet hapis cezası almış? Bu bahsettiklerim siyasetçidir, siyasetçi arkadaşlar. Evlerinde bir çakı bile yakalanmamış ya, ellerinde bir yaralayıcı malzeme bile yakalanmamış. Ne olmuş? İktidarı eleştirmişler, iktidarın politikalarına katılmamışlar diye tutuklandı. Bunları İmralı'da, çözüm sürecinde muhatap olarak gönderen hükümet kendisidir, Kandil'e gönderen kendisidir, haberleri götürüp getiren kendisidir; önemli ve anlamlı işler bunlar. Biz bunlara kıymet atfediyoruz. Kırk yıldır devam eden bir çatışmalı süreç var, "Kan dökülüyor." diyoruz. Bu sıralarda kardeşini, evladını, çocuğunu kaybeden insanlar vardır, tüm parti gruplarında da. Bu sorun nereye gidecek? Çözülmecek mi? Diyaloga girilmeyecek mi? Bir aşamaya getirilmeyecek mi? Sulha çağrı yapılmayacak mı? İşte ekonomik sonuçları arkadaşlar. Bu çatışmalı sürecin ekonomik sonuçları ortadadır. Türkiye halkları bunu görmelidir, Kürt halkı bunu görmelidir. Bunun bir bedeli vardır, bunun faturası hepimize çıkıyor. Burada bu kan üzerine var olan partiler vardır. HDP olmasa, bu çatışmalı süreç olmasa bu Meclise girmeyecek partiler vardır, istismar alanı oluşmuştur. "Vatan, millet, Sakarya" edebiyatı üzerinden Mecliste kürsü işgal edenler vardır. Biz, tabii ki, demokratik siyasette ısrar edenleriz. Siz ne yapıyorsunuz? Talimatlarla bu ülkenin tamamını temsil eden HDP'ye dava açıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ÖMER ÖCALAN (Devamla) – HDP'nin içinde Ermeni var, Ezidi var, Sünni Müslüman var, Alevi var, Kürt var, Türk var, Süryani var, kadın var, var da var arkadaşlar. En büyük temsiliyeti burada yapıyor, ülkenin tamamını temsil ediyor. Ne yapmış büyük şef? Bu partiyi tasfiye etmek için küçük ortaktan talimat alıyor ve hukuktan bahsediliyor. “Kapatacağız.” diyor siyasetçiler, hâkimlere, savcılara söz hakkı vermiyorlar; bu parti üzerinde büyük bir terör estiriliyor. Terörizmle, terörlere karşı karşıyayız, üzerimizde büyük bir terör estiriliyor. Biz de teröre karşı, terörizme karşı da mücadele ediyoruz.

Halkımızı selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Balıkesir Milletvekili Sayın Ahmet Akın.

Buyurun Sayın Akın. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AHMET AKIN (Balıkesir) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, şunu baştan söyleyeyim: Bu bütçeyle, tarihin en büyük kaynak transferini yapan iktidarınızla halkımızdan alıp bir avuç yandaşınızı zengin etmekteki ustalığınızı gösterdiniz. İktidar olarak hazırladığımız bu son bütçe 16 Ekimde geldi; aradan geçti iki ay, iki ay sadece ve bu iki ay içerisinde yüce Meclise gelip yürürlüğe geçmeden maalesef bütçe iflas etti. Gemiyi batırdınız ve konuşukça da batırdığınız gemiyi kurtarmak bir yana dursun, dibe oturması için de büyük gayret sarf ediyorsunuz. Zamlarla, hayat pahalılığıyla vatandaşın bütçesini de batırdınız.

Değerli arkadaşlar, sadece iki ay içerisinde akaryakıt ürünlerine, pompa fiyatlarına yansıtacak şekilde 18 defa zam geldi, bugün de bu gece de 1 tane daha geliyor. Yani asgari ücret açıklandı –tamam- ancak zamlar üzerine binip duruyor, başlamadan eriyor. Zamlarınızla vatandaşımızın cebinden 1 depo benzin için 150 liradan daha fazla parayı almış oldunuz. Avrupa’yı örnek gösterip “En ucuz akaryakıt bizde.” diyerek halkımızı da pembe tablolarla kandırmaya, inandırmaya çalışıyorsunuz. Enerji Bakanı akaryakıt fiyatlarıyla ilgili örnekleri verirken ne asgari ücret oranlarını ne satın alma paritelerini, hiçbirini kale almıyor, fiyatları söylüyor. Avrupa’da en yüksek fiyata sahip olan Hollanda’da 2 avro olduğunu söyledi ve dedi ki: “Bir aylık asgari ücretle...” Ki bir önceki asgari ücret, şimdi zam geldi. Asgari ücrete zam geldi ama hemen akaryakıtta da zam geldi. Vatandaşımız daha zammının -ocak ayının sonunda alacak ama- almadan bedelini ödemeye başlamış oldu. Şimdi, vatandaşlarımıza doğruları net, açık olarak söylememiz gerekir. Hesabı birlikte de yapabiliriz. Bakın, bugün itibarıyla ele geçen -bu yeni asgari ücret 30 Ocakta ele geçecek, o zamana kadar gelen üst üste zamlarla bakalım akaryakıt fiyatları nereye gelecek- asgari ücretle 271 litre benzin alınıyor ve açıkladığımız, Avrupa fiyatlarından söylediğiniz, en pahalı fiyat olarak gösterdiğiniz Hollanda’da 850 litre alınıyor yani bize göre 3 kattan fazla. Şimdi, bu, ucuz akaryakıt değil, bu, ancak kendinizi kandırmak çünkü vatandaşımız gidiyor, akaryakıt kuyruğunda parasını ve bedelini de ödüyor. Bizdeki asgari ücretle 850 litre almak için asgari ücretin 8.850 lira olması gerekiyordu ki vatandaş sizin söylediğiniz Hollanda’daki aynı rakama gelsin.

Şimdi, örneklere devam edelim. Yine Enerji Bakanı “Avrupa’da en pahalı elektrik İngiltere’de.” dedi. Türkiye’deki asgari ücretle alınan rakamı söyledi, ardından da İngiltere’de... 4.450 kilovatsaat, bir asgari ücretle... “Bu mu ucuz elektrik?” diye sormak var.

Geçiyoruz. Enerji Bakanının “En pahalı ülkeler içinden...” dediği ülkeler bile satın alma gücüne göre, satın alma paritesine göre Avrupa ucuz. Gidelim bir fabrikaya isterseniz, soralım sanayiciye, diyelim ki: “Elektrik, doğal gaz ucuz mu?” Veya gidelim bir akaryakıt istasyonuna, soralım vatandaşa: “Akaryakıt ucuz mu?” Gidelim, emeklimize “Piknik tüpü, mutfak tüpü, elektrik ucuz mu?” diye soralım. Asgari ücretlimizin evine gidelim, vatandaşımıza Bakanın “Kısın.” dediği kombiyi yakıp yakmadığını bir soralım. Arkadaşlar, “kara kış” dedik dedik, kara kış geldi. Vatandaşımız kombiyi

yakmaya korkuyor. Karadeniz’de doğal gaz müjdesi verdiniz, ne oldu? Hep beraber sevindik. Müjde üstüne müjdeler geldi ve ardından zamlar üstüne bindi. Şimdi, bir de ülkemizdeki doğal gaz depolarını dolduramadınız, neden? Çünkü öngörü yok, uzun vadeli anlaşmaları zamanında yapmadınız. Sekiz dokuz ay önce söyledik, dedik ki: “Anlaşmaları yapın, anlaşma tarihleri geliyor.” Öngörünüz olmadığı için yapmadınız, şimdi bunun bedelini de vatandaşa ödetiyorsunuz. Peki, buradan bir soru var: Yeni yılda zam yapacak mısınız? Madem asgari ücreti anlattınız, öyle dediniz, böyle dediniz, bu kadar alma gücü, işte, “Peynir, domates, benzin, petrol vesaire.” dediniz, zam yapacak mısınız, yapmayacak mısınız? Bir de şu yok mu ki: Vatandaşın gözünün içine bakarak “Fedakârlık yaptık.” diyorsunuz ya, işte bu akıl mantık dışı açıklama vatandaşımızda karşılık bulmuyor. (CHP sıralarından alkışlar) Arkadaşlar, burada bir fedakârlık var, burada fedakârlığı yapan bu milletin ta kendisidir. (CHP sıralarından alkışlar) Çünkü bu bedellerle ancak fedakârlık yapılır. Siz bırakın fedakârlığı da bir de akla ziyan açıklamalarla yanlış yanlışla da neden savunduğunuzu çıkın anlatın. İsrafın merkezi saray, milletin porsiyonlarının küçültülmesini öneriyor. Enerji Bakanı çıkıyor, zaten kombisini yakamayan vatandaşımıza dalga geçer gibi “Kombiyi kısın.” diye akıl veriyor. AK PARTİ’li bir milletvekili “Gerekirse soğan, ekmek yeriz.” diyor. Diğeri çıkıyor “Domatesi taneyle, eti gramla alırız.” diyor. Sizin politikanız bu mudur? Allah aşkına, aslolan millettir, iktidarın görevi de vatandaşlarını rahat ettirmektir, refahı ve huzur içinde yaşamalarını sağlamaktır, çocuklarımızı, torunlarımızı, geleceğimizi güvence altına almaktır. İktidar vatandaşın ekmeğini azaltmak değil, etini, aşını çoğaltmakla görevlidir. Çıkıp da AK PARTİ’li vekillerin veya yetkililerin bu konuda konuşmasının hangi akılla, hangi mantıkla alakası var, inanılmaz bir olay.

Peki, bu sorunlara çözüm olarak AK PARTİ ne yapıyor? Arkadaşlar, bunlar anca zam yapıyor. (CHP sıralarından alkışlar) Neden? Çünkü AKP yaparsa anca zam yapar. Bakın, “müjde” dediniz, zam oldu; “fedakârlık” dediniz, zulüm oldu. Şimdi, zamlarla ne oldu? Ekonomi uçmadı, faturalar uçtu, bedelini vatandaşımız ödedi. Ekonominin çöküşünün kitabını yazdınız, bedelini 84 milyon vatandaşımız ödedi. Öngörünüz sıfır; dolar kuruna “2022’de 9,30.” dediniz, “2023’te 9,80.” dediniz, ben buraya geldim ne oldu bilmiyorum, şimdi belki de 16’lara geldi, 15’i geçti. Yani kimler kazandı? Burada bu farklardan kimlerin kazandığını en iyi sizler biliyorsunuz. Ama kaybedeni biliyoruz. Kaybeden, milletimizin ta kendisi.

Elektrik, doğal gaz üç yılda 2’ye, ekmek, mutfak tüpü 3’e katlanmış durumda. Bir avuç yandaşınız haricinde kimlerin geliri bu kadar arttı? Vatandaşlarımız sizlerin politikalarıyla yoksullaştı, fileler boş, tencereler boş, cüzdanlar boş. Sanayiye yüzde 200’e varan enerji zamlarını yaptınız. Vatandaşımız bunun bedelini çarşıda, pazarda, markette hayat pahalılığıyla ödüyor; ayıptır, yazıktır, günahıtr değerli arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, AK PARTİ’nin enerji politikaları orta ve uzun vadeli olmaktan, planlamadan uzak. Enerji politikalarınız ülkemiz ve vatandaşlarımızın çıkarları için asla değil, resmen yalnızca yandaşlarımızın çıkarları için. Ve sizin enerji politikası dediğiniz şey, bağımlısı olduğunuz Rusya’ya daha bağımlı olmak mı acaba? Ayrıca Rusya mı sizin politikalarınızı belirliyor? Nükleer santrale -12,35 ile 15,85- on beş yıl boyunca bu bedeli vatandaş ödeyecek, sanayici ödeyecek, nasıl bunun altından kalkacak?

Arkadaşlar, teslimiyetçi politikalarınızda iklim değişikliği yönetimi yok. Paris İklim Anlaşması kararlarına ilişkin bir eylem planı yok. Sıfır emisyon hedefi yok. Düşük karbon ekonomisi planı yok. Hep “mış gibi” var, hep “mış gibi.” Ancak bir de yeşil dönüşümün adını koydunuz, eylem, hedef olmadan yeşil dönüşüm olmaz, olamaz. Ne var? Dışa bağımlılık var, fosil yakıtlara bağımlılık var, TEİAŞ’ı, BOTAŞ’ı ve Eti Madeni satma planı programları var. “Kademeli tarife” adı altında “150 kilovatsaat” diyerek, olması gereken 230 kilovatsaati vermeyerek zam kurnazlığı yapmak var.

Bir de karanlık inadı var. Bakın, evlatlarımız gözleri çapaklı, kaygıyla okula gidiyor; çalışanlarımız karanlıkta çıkıyor, karanlıkta evlerine dönüyor. Bu inadı bırakın ve bu uygulamaya son verin.

Sayın milletvekilleri, gelin, size iktidarımızda yapacağımız enerji politikalarının bir kısmını anlatalım. İşlemez hâle gelen, enerji faturalarını artıran bu sürdürülemez sistemi restore edeceğiz. Paris İklim Anlaşması'na uyumlu, düşük karbonlu enerji dönüşümünü gerçekleştireceğiz. Elektrikli araç, pil ve batarya istasyonlarıyla Türkiye'nin elektrikli araç dönüşümünü, elektrifikasyonunu sağlayacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

AHMET AKIN (Devamla) – Enerji yatırımlarının önünü kesmeden, arz güvenliğini sekteye uğratmadan iklim değişikliği odaklı politikaları geliştireceğiz. Fatih Bey'in dediği gibi “Kombiyi kıs.” diye akıl vermeden enerji verimliliğini en ön plana koyacağız. Enerji politikalarımızın odağında yenilenebilir enerji olacak ve yerli ve yenilenebilir enerjiyi destekleyecek YEKDES Projemizle bunu destekleyeceğiz. Türkiye'ye özgü yeşil mutabakatı biz yapacağız. Türkiye'nin düşük karbonlu kalkınma stratejisini hazırlayacağız. Enerji kooperatifçiliğini yaygınlaştıracacağız; kendi enerjisini üreten evler, mahalleler, sanayi ve ticaret siteleri oluşturup, teşvik edip destekleyeceğiz. Kısa vadede olacak, hemen seçimin ardından faturaları düşürmek için KDV başta olmak üzere vergi yükünü azaltacağız. Karartılan faturalar şeffaf olacak. Karadeniz'de bulunan doğal gaz gerçekten vatandaşımıza müjde olacak.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz isteyen, Konya Milletvekili Sayın Selman Özboyacı.

Buyurun Sayın Özboyacı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerine grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, Genel Kurulumuzu ve bizleri ekranları başında izleyen vatandaşlarımızı saygıyla hürmetle selamlıyorum.

AK PARTİ iktidarlarında 20'nci kez bütçe yapmanın onurunu yaşıyoruz. Bize bu yetkiyi veren aziz milletimize şükranlarımızı sunuyoruz. AK PARTİ'ye duyulan güvenle, inşallah, daha nice bütçeleri birlikte yapmaya, her bir kuruluşunu yine vatandaşlarımızın hizmetine sunmaya devam edeceğiz. Türkiye'nin on dokuz yılda nereden nereye geldiğini şu on bir günlük bütçe maratonunda milletvekillerimiz, Grup Başkan Vekillerimiz, Bakanlarımızla beraber vaktimiz imkân verdiğince anlatmaya çalıştık ancak biz ne kadar anlatmaya çalışırsak çalışalım muhalefet bu gerçekleri görmüyor, duymuyor, konuşmuyor; neyse ki bir “Allah razı olsun.” bile diyemeyen muhalefete rağmen milletimiz hizmetlerimizi görüyor, duyuyor ve on dokuz yıldır kesintisiz takdir ediyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bu Gazi Meclisteki oturumlara Adana'dan, Mersin'den, Niğde'den gelen muhalefet vekilleri sanki Ankara-Niğde Otoyolu'ndan değil de tarla yolundan gelmiş gibi konuşuyorlar. Konya'dan, Eskişehir'den gelen muhalefet vekilleri hızlı trenle değil de sanki kara trenle geliyormuş gibi konuşuyorlar. Bursa'dan İstanbul'a giden muhalefet vekilleri sanki Osmangazi Köprüsü'nü değil de hâlâ feribotları kullanıyormuş gibi konuşuyorlar. Buraya uçakla gelen muhalefet milletvekilleri, İstanbul'da Avrupa'nın en büyük havalimanını ve Türkiye'nin dört bir yanında iktidarımız tarafından yeni inşa edilmiş havalimanlarını hiç kullanmamış gibi konuşuyorlar.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Uçağı da siz icat ettiniz, Allah razı olsun.

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – Burada sanattan konuşan muhalefet vekilleri, sanki İstanbul’da Atatürk Kültür Merkezi’nin, Ankara’da CSO Ada’nın yerine çadırlarda konserler veriliyormuş gibi konuşuyorlar.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Rafinerileri biz kurduk, sen de benzin alma. Rafinerileri biz kurduk, sen de benzin alma Selman; Ce-Ha-Pe’nin rafinerisi! Allah Allah!

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – Burada konuşan muhalefet vekilleri, dev şehir hastanelerinde otel konforundaki sağlık hizmeti yerine mezbelelik binalarında doktor peşinde koşuluyormuş, doktor bulursa ilaç bulunamıyormuş, parası olmayan hastanelerde rehin kalyormuş gibi konuşuyorlar.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – SEKA’yı biz kurduk, kitap okuma, gazete okuma!

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – Burada eğitimden konuşan muhalefet vekilleri, anne ve babalar her sene başında ders kitaplarını almanın derdine düşüyormuş, üniversite öğrencilerinden harç alınıyormuş, öğrenciler 20-30 kişilik, koğuş tipi, yıkık dökük yurtlarda barınmaya çalışıyormuş gibi konuşuyorlar.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – 60 kişilik sınıflar var Konya’da.

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – Burada sanayiden, teknolojiden bahseden muhalefet vekilleri, Anıtkabir’in bayrak direğinin lastiğini bile üretmeyen, Devrim otomobili yolda bırakılan, uçak fabrikalarının kapısına kilit vurulan bir Türkiye varmış gibi konuşuyor.

Burada özgürlükten ve demokrasinden bahseden muhalefet vekilleri, üniversitelerde ikna odaları varmış, şiir okuyanlar hapse atılıyormuş, askerî vesayetın nefesi hâlâ siyasetin ensesindeymiş gibi konuşuyorlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Hamdolsun biz bu eski Türkiye fragmanlarını atlادık, Cumhurbaşkanımızın liderliğinde 2x hızla hedeflerimize ilerlemeye devam ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Her şeye rağmen, şuna inanıyorum ki...

SERVET ÜNSAL (Ankara) – Dolar 15,70 olmuş, daha ne konuşuyorsun!

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – ...sizler de İHA’ları, SİHA’ları, ATAK helikopterlerini, akıllı ulaşımaları, uzay hamlelerimizi, yerli otomobili ve daha birçok yatırımlarımızı aslında beğeniyorsunuz. İçinizde beğenmemiş gibi görünenler elbette olacak ama içten içe bu hizmetlere hayranlık duyduğunuza eminim. Tabii ki, bunları alkışlamanızı da beklemiyorum ama gözlerinize bakınca alışık olduğunuz bir ifadeyle “Adamlar yaptı.” dediğinizi duyar gibiyim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye bugünlere kolay gelmedi. Millet sevdaalı bir liderle yirmi yıldır nice badireleri hep beraber atlattık. Hainler darbe hevesiyle Gazi Meclisimizi bombaladı, kahraman askerlerimiz terörlü mücadele ederken şehit oldu, ekonomik operasyonlarla yükselişimize defalarca ket vurulmaya çalışıldı. Mavi vatanda hakkımızdan vazgeçmemiz için her türlü baskı uygulandı ve daha nicelerine karşılık hepimiz bir olduk, aziz milletimiz için üretmeye, ürettikçe büyümeye devam ettik. Biz on dokuz yıldır Türkiye’nin kronik meselelerini nasıl çözdüysek, ihmal edilmiş alt ve üstyapı ihtiyacını nasıl hızla hayata geçirdiysek, bölgesinde ve dünyada söyleyeceği sözün, atacağı adımın takip edildiği bir Türkiye’yi nasıl inşa ettiysek, gelecek yirmi yılın yeni başarı hikâyesini de Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın öncülüğünde Cumhuriyet İttifakı’yla beraber inşaallah yine biz inşa edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, bugün geldiğimiz noktada iktidar hayaliyle yanıp tutuşan ve bu hedeflerine ulaşmak için her türlü kirli dili kullanan, iftira ve yalanı strateji hâline getirmiş, iktidarı yıpratma uğruna her dostluğu mübah gören bir yapıyla karşı karşıyayız. Millet İttifakı kapalı kapılar ardında gizli dostlarının belirlediği rotada yürürken biz milletimizin çizdiği istikametten asla vazgeçmeyeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Cumhuriyet İttifakı olarak bizim hedeflerimiz de dostluklarımız da adayımız da belli ama karşımızda ne hedefleri ne dostlukları ne de adayı belli olmayan bir çıkar muhalefeti var.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Aday belli.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Buraya nasıl geldin? Buraya nasıl geldin Selman, buraya nasıl geldin?

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) - Kimi aday göstereceğinize ben karışmam ama kimden Cumhurbaşkanı olmayacağını ben size söyleyeyim: Milletlin kürsüsünden el hareketi çekenden Cumhurbaşkanı olmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AHMET AKIN (Balıkesir) – Sen mi karar vereceksin!

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) - Ülkesini yabancı ülkelerin büyükelçilerine mektupla şikâyet edenden Cumhurbaşkanı olmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 15 Temmuzun faili hain FETÖ'cülerini “Bir KHK’yle kamuya geri alacağım.” diyenden Cumhurbaşkanı olmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Mavi vatan için gemilerimiz Akdeniz’deyken “Libya’da ne işimiz var?” diyenden Cumhurbaşkanı olmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Türkiye’nin sınırında terör koridoru hayalleri kuranlar varken tezkereye “hayır” diyenden Cumhurbaşkanı olmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Yandaşları besleyenden de olmaz!

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) - Şehit yakınlarına küfür edenlere sessiz kalanlarsa Cumhurbaşkanı da olmaz, başbakan da olmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sözlerime bu duygu ve düşüncelerle son verirken yirmi yıldır olduğu gibi ve söylemeye devam edeceğimiz gibi “Durmak yok, yola devam.” diyorum ve Genel Kurulu saygıyla, hürmetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Daha üç dakikan var. Ezberleri tekrarladsın, ezberleri. Trollük görevini tamamladın, trollük görevini. Oturabilirsin, trollüğünü tamamladın, oturabilirsin.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, nasıl bir usul takip ettiğinizi bilmiyorum, satışmadan kürsüden iki dakika da kullanabilirim...

BAŞKAN – Normal usulü takip ediyorum, Tüzük neyi emrediyorsa onu yapıyorum. Öyle anlaşma, hukuk falan yok, Tüzük var, onu takip ediyorum. Her konuşanın arkasından da satış varsa söz alabilirsiniz, her turun sonunda değerlendirme de yapabilirsiniz, sabaha kadar buradayız arkadaşlar.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O zaman kürsüden cevaplayayım.

BAŞKAN - Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

9.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Konya Milletvekili Selman Özboyacı’nın 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin 3’üncü maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine satışması nedeniyle konuşması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Çok dikkat ettiğim bir şey var: Genç milletvekillerine, özellikle genç milletvekillerine cevap verirken -daha önce de kendisiyle bunu tecrübe ettik- herhangi bir milletvekiline davranışından çok daha özenli davranırım. Gerçi daha sonra Selman, soy ismimi “hashtag” yapıp bir hayvanla birlikte yapanın altına “tweet” atar, beni hayal kırıklığına uğratar ama sonrasında o “tweet”i atanları savunur ama o “tweet”i atma sebebini gecenin bir yarısı gerekçelendirir ama ben yine de belli bir üslup dâhilinde kalayım, genç bir milletvekilini burada zor durumda bırakmayayım.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Ben atmadım, yapmadım öyle bir şey.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) - Ama Selman'a şunu sorarlar: "O köprülerden niye geçiyorsunuz, o havaalanlarından, oralardan niye uçuyorsunuz?" falan... Atatürk Havalimanı duruyor olsa, orası sizin filonuza tahsis edilmemiş olsa çoğu milletvekilimiz diğer havaalanına gitmeyi tercih etmez ama bu yapılanlar, örneğin Emine Hanım'ın bileziklerini satarak değil hepimizin alın terlerinden toplanan vergilerle yapıyor Selman Bey. (CHP sıralarından alkışlar)

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – İnsanların eşlerini niye dâhil ediyorsunuz? Ne kadar çirkin, ne kadar çirkin; kadınları, eşleri dâhil etmeyin konuşurken, çok çirkin.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Eğer böyle bir şey söylüyorsanız, bu yapılan yatırımların hiçbir tanesi Bilal Bey'in, Burak Bey'in sünnetinde takılan altınlar satılarak değil hepimizin vergileriyle yapıyor, böyle bilin.

RAVZA KAVAKCI KAN (İstanbul) – CHP'li kadınlar da karşı çıkmalı. Niye eşinden bahsediyorsunuz, liderlerin eşinden? Siyasetçinin eşinden bahsedemezsiniz, ayıp, ayıp.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Selman Bey, eğer siz "Havaalanından uçmayın." diyorsanız size şunu söylerler: "O zaman Cumhuriyet Halk Partisinin yaptığı rafinerilerden benzin alıp da arabanıza koymayın." (CHP sıralarından alkışlar)

Millet İttifakı'nın kapalı kapılar ardında bir şey konuştuğu yok, her yerde aynı şeyi konuşuruz ama "Mektupla şikâyet." deyince yabancı büyükelçilere ana muhalefeti şikâyet edeni, "15 Temmuz." deyince 15 Temmuzun finansörü Birleşik Arap Emirlikleri'ne avuç açanları...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özel, satışmadan söz verdim.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – "Tezkereye 'hayır'" demeye gelince de muhalefette olduğunuz dönemde 3 kere "hayır" dediğiniz tezkereleri size hatırlatırlar.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Başkanım, açıkça ismimi anarak satışma olduğu için satışmadan söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Özel ne sataştı Sayın Özboyacı?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Ne dedim?

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – "Selman'a söylemek lazım." dedi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, ne dedim?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – "Tweet"i söyledin.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Ben "tweet" atmadığım hâlde benim "tweet" attığımı iddia etti.

BAŞKAN – "Tweet" konusunda bir satışma oldu diyorsunuz, onu izah etmek üzere satışmadan söz veriyorum.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

10.- Konya Milletvekili Selman Özboyacı'nın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına satışması nedeniyle konuşması

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Teşekkür ediyorum Kıymetli Başkanım.

Kıymetli Grup Başkan Vekilimiz Özgür Özel de daha önce ifade etti, yaşanan bir olaydan sonra birkaç kez telefonda konuşmuşluğumuz vardır, doğrudur ama kendisinin bunu kasıtlı yapmadığına

inaniyorum. Ben öyle bir “tweet” atmadım, sizin soyadınız geçen hiçbir “tweet” atmadım, yanlış hatırlıyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Geçen de buralarda ismini vermeden söylediniz, ben “tweet” atmadım, size karşı atılmış benim de tasvip etmediğimi söylediğim bir “tweet”e karşı siz dava açacağım diye hedef gösterdiğiniz için o arkadaşa sahip çıkan bir “tweet”i alıntılıyıp “Biz genç siyasetçilere lütfen daha anlayışlı davranalım.” diye bir “tweet” atmıştım, kesinlikle benim “tweet”imde bir hakaret yok, onu baştan söyleyeyim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bir ikincisi, yine ben art niyetli olduğumu düşünmüyorum ama tutanaklarda okursa Özgür Bey de fark edecektir, Kıymetli Grup Başkan Vekili, ben konuşmamda asla “Niye uçağa biniyorsunuz, niye havalimanlarını kullanıyorsunuz?” demedim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Binmiyorlarmış gibi konuşuyorlar.” dedin.

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – Hayır, ben dedim ki: “Hiç kullanılmıyormuşsunuz gibi konuşuyorsunuz.” Yani sanki o kadar otoyol, tünel, köprü, havalimanı hiç yapılmamış, siz onları hiç kullanmamış...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – E, ne yapsın adam; ne yapsın, ne yapsın?

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – Ama daha önce niye yapılmadı?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, hayır; ne yapsın?

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – Sizin hükümetleriniz döneminde bunlar niye yapılmadı? (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

Neyse, ben daha fazla sataşmaya mahal vermeden, tekrar söylediğim gibi, ben asla “Siz niye uçakları kullanıyorsunuz, havalimanlarını kullanıyorsunuz?” demedim. Sadece “Siz bunları, ülkenin faydasına, milletin faydasına da olsa görmeyip, duymayıp, konuşmayıp kendi kullandığınız nimetleri de görmezden geliyorsunuz.” demek istedim.

Son bir cümle: Yani buraya her geldiğimizde –tabii ki siyaset yapıyoruz, aynı görüşleri paylaşmadığımız ortada- şahsiyetle uğraşmak... Bu konuyla hiç alakası olmayan Cumhurbaşkanımızın eşini ağzınıza almayı da size yakıştıramadığımı ifade ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ne ağzıma alacağım ya, “Bileziklerini mi sattı?” dedim.

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – Bu hiç yakışmadı. Biz sizin Genel Başkanınızın eşiyile alakalı burada tek kelime etmedik.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hiçbir şey yok.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, aynı gerekçeyle istiyorum. İsmimi andı ve söylemediğim bir şeyi söylemişim gibi...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sataşma yok, sataşma yok.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ne dedi Başkanım?

Özgür Bey, ne dedi?

BAŞKAN – “Şahsiyetle uğraşılıyor.” dedi Bülent Bey.

Buyurun.

11.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Konya Milletvekili Selman Özboyacı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, birincisi şu: Selman Bey...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Yine sataştı.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – ...bir “tweet”i alınıyor. Alıntılanıyor “tweet”i atan da “Gençlere karşı sabırlı olun.” diyor. Onu görünce altında da “CHP’nin Özel...sı” diye bir küfür var. Dedim ki: “Selman, yakıştı mı?” Diyor ki: “Ben o ‘tweet’i atmadım, ‘tweet’i atanı alıntılıyıp arkadaşımızı savundum.” Konu tam da böyle.

İkincisi: Biraz önce söylediniz, süre yetmedi; diyorsunuz ya: “Terörle mücadelede tezkereye ‘hayır’ oyu verdiniz.” 2001 yılının Kasımında Afganistan tezkeresine, 2001 yılının Aralık ayında Kuzey Irak tezkeresine, 2002 yılının Haziran ayında Kuzey Irak tezkeresine Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu “hayır” oyu vermiştir. Eğer o tezkerelere verilen “hayır” oyu vatan hainliği değilse burada Cumhuriyet Halk Partisine terörle mücadeleye destek vermemekle veya başka imalarla sataşmak kimsenin hakkı da değildir, haddi de değildir Selman Bey. (CHP sıralarından alkışlar)

Ayrıca CHP, KHK'liler konusunda, hakkında takipsizlik olan, yargılanıp da beraat eden ya da hiç dava açılmamışların iadesini söylerken sizin tüm KHK'lileri 15 Temmuz hain darbe girişimine kalkışanlar olarak nitelemeniz büyük bir hatadır ve ayıptır. Ancak şunu söyleyelim: Darbeye karışanı, darbeyi finanse edeni, darbeye göz yumanı cezalandırmak kadar normal bir şey yokken, bu darbeye ilişkisi iddia edilip ancak daha sonra beraat eden, “Para yatırdım.” diyen, hayatın olağan akışı içinde görülen, hiç dava açılmayan, hiç suçu olmayan ya da hiç ilgisi olmayan, sadece başka görüşten olduğu için cezalandırılanların cezalandırılmasını savunmak vicdansızlıktır.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Başkanım, yine, benim atmadığım bir “tweet”le alakalı bir şey söyledi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Attın abim, attın “tweet”i.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Hayır ağabey, benim attığım “tweet”te o yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Attın, alıntıldın, altında yazıyordu.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Ya yok, orada yok.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Göster o zaman da bakalım “tweet”e.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bakarım, bulurum, gösteririm.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Başkanım, yine yanlış “tweet”ten bahsetti.

BAŞKAN – Duymaya çalışıyorum seni ama.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Açıklamaya çalışacağım: Yine yanlış “tweet”ten bahsetti, ben öyle bir “tweet” atmadım.

BAŞKAN – Şöyle yapayım: Bir açıklama yapacağın için yerinden 60’a göre bir dakika söz vereyim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hayır, sataşmalar 69’a göre.

BAŞKAN – Bir dakika içinde bitirelim bu konuyu, devam edelim görüşmelere.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Bakın, ben az önce sataşmadığım hâlde kürsüden cevap verdi. Ben yine sataşmaya mahal vermeyeceğim, söz veriyorum.

BAŞKAN – Ama bir sataşma yok ki bunda.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Var.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Var, sözünü çarpıtıyor, sözünü çarpıtıyor.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Söylediklerimi yanlış söylüyor.

BAŞKAN – İki taraf da olayın nasıl olduğunu açıkladı, sen 2 kez açıkladın kürsüde, Özgür Bey de 2 kez açıkladı.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, Sayın Özel biraz önce Selman Bey’in konuşmasının farklı şekilde yaklaştığını ifade etti, sataşmadan söz istedi. Ama Sayın Özel, ilk konuşmasında olduğu gibi, atılan “tweet”in varlığını ısrar ediyor. Burada milletvekilimiz sanki yalan söylüyor gibi bir intiba var. Ya, Sayın Özel bunu konuşsun, bulsun oradaki “tweet”i... Sayın milletvekilimiz “Böyle bir şey yoktur.” diyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ağabey, alıntılıdır.

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Ben yapmadım diyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – “Ben yapmadım.” diyor.

BAŞKAN – Sayın Elitaş, siz yanlış anlamışsınız.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ve nezaket içinde de “İftira ediyorsunuz.” da demiyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Gecenin bir yarısında konuştuk, “Yanlış oldu.” dedi.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Müsaade edin.

BAŞKAN – “Tweet”in atıldığını 2 arkadaş da söylüyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hayır, bakın, Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Arkadaş direkt “tweet”i değil, bir şeyi söylüyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, kürsüden olan sataşmayı biliyor da...

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – “Yanlış oldu.” demedim.

BAŞKAN – Gel, sevgili kardeşim, gel.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İki dakika süreniz.

12.- Konya Milletvekili Selman Özboyacı'nın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Özgür Bey, gerçi telefonla konuşuyorsunuz ama...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yok, yok, “tweet”i isteyecektim de.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – “Tweet”i arattırıyor.

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – Ha, tamam.

Şöyle, bakın, ben tekrar söylüyorum, o gece konuştuğumuzda ben “Bu ‘tweet’i atmam yanlış oldu.” vesaire de demedim. Tamam, gösterin ağabey.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Al.

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – Bakın, ben dedim ki: “Size yapılan bu ‘tweet’i ben de doğru bulmuyorum ve tasvip etmiyorum ama sizin genç bir kardeşimizi hedef göstermenizi yanlış buluyorum.” Benim “tweet”im tamamen bununla alakalıdır, tamamen bununla alakalıdır.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır...

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – Hayır, benim attığım “tweet”te kesinlikle size hakaret içeren bir fotoğraf yok. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Fotoğraf demedim ben.

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – Özgür Bey, ben onu alıntılamadım, siz yanlıyorsunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Özel, doğru söylemiyorsunuz.

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – Ben bunu alıntılamadım. Bakın, ben tekrar söylüyorum. Bakın, size hakaret eden, soyadınızı içerip hakarete bulunan bir ifade yanlıştı ama sizin de genç bir siyasetçiyi hedef gösterip savcılığa başvurmanız yanlıştı diye ben bu “tweet”i attım, o kardeşimize sahip çıkmak için.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O kardeşin ne “tweet” atmış ağabeyciğim?

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – Gördünüz, benim alıntıladığım “tweet”te size kesinlikle hakaret yok.

İkincisi...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Alıntıda da öyle bir şey yok.

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – Bir mesele daha var, özür diliyorum, bir mesele daha var.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Özgür Bey, atmamış işte.

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – Bakın, siz ısrarla diyorsunuz ki: “‘KHK’lileri tekrar işe alacağım.’ diyen CHP’yi...” Tutanakları okuyun, ben öyle bir şey söylemedim. Ben dedim ki: “‘KHK’lileri tekrar kamuya alacağım.’ diyenden Cumhurbaşkanı olmaz.” Siz niye üzerinize alındınız? (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ben CHP’lilere söylemedim ki bunu. Ama ben bunu CHP’lilere söylemedim, ben birini adres göstermedim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Yarası olan gocunur!

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – “Bunu yapandan Cumhurbaşkanı olmaz. Millet, bu zihniyeti Cumhurbaşkanı yapmaz.” demek istedim, benim kastım sadece buydu.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Millet İttifakı’nı direkt hedef alıp cevap yazıyorsun, bir de oradan şimdi toparlıyor musun bunları? Allah Allah!

SELMAN ÖZBOYACI (Devamla) – Ben tekrar söylüyorum: Bakın, ben sükûnetimi koruyorum, sataşmadan kendimi ifade edebildiğimi düşünüyorum; sizden de aynı sükûneti muhafaza etmenizi istirham ediyorum.

Kolaylıklar diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Çevir kazı yanmasın!

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Ben bir şey demedim ki, metnimi okudum ya.

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Metnine tekrar bak Selman, bir daha bak, diyorsun ki: “Millet İttifakı’nın onu yok, bunu yok.”

SELMAN ÖZBOYACI (Konya) – Ya, metni göstereyim, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hem Genel Başkanla ilgili kısımla hem de “tweet”le ilgili kısımla ilgili cevap hakkımı kullanmak istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Cevap hakkını yerinden kullanacaksın, cevap hakkı. Cevap hakkı yerinden kullanılır, sataşmadan değil.

“Cevap hakkı kullanacağım.” diyor, siz sataşmadan veriyorsunuz.

BAŞKAN – Size mi soracağım nasıl yöneteceğimi?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sana mı soracak?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Özgür Bey, Genel Başkan olacak adamsın, muhatap aldığın...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Olmaz, ayıp ayıp! Ben yapmam öyle.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yeter, konuştuk ama, anladık meseleyi.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

13.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Konya Milletvekili Selman Özboyacı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında CHP Genel Başkanına ve şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, birincisi şu: Öncelikle, iki tane “tweet”, “tweet”lerden bir tanesi ismim kullanılarak yapılmış, saygısız bir şey, “hashtag” ve Selman ona “tweet” atmış, gösterdim.

İkincisi, birisi soy ismimin arkasına bir hayvan ismi koymuş, onunla ilgili “tweet” çalışmasını başlatan birisi hakkında suç duyurusunda bulunulmuş. “Gençlere sahip çıkıyoruz, Özgür Özel’in karşısında gençliğin yanındayız.” “tweet”i var, onu sahiplenmediğini de gecenin birinde telefonda söylemişti.

Sonra, bir de burada, bir siyaset yapacaksanız, dürüst bir siyaset yapacaksanız lafınızın arkasında duracaksınız. Genel Başkanımızın söylediği birçok sözü teker teker söyleyip oradan bir retorik kuracaksınız, olabilir “Şundan Cumhurbaşkanı olmaz, bundan; adı ‘Kemal.’ diyenden olmaz; soyadı ‘u’ ile bitenden olmaz; işte, güneşe sıcak diyenden olmaz...” Hepsi var, araya bir tane de “KHK’lileri, 15 Temmuz darbecilerini serbest bırakacağım.” diyenden olmaz deyince o örgünün ne olduğu anlaşılıyor.

Bizim, KHK’lilerle ilgili yargılanıp da beraat edenler ve takipsizlik olanların iadesi dışında bir beyanımız yokken Kemal Bey’in her gün söylediği 10 tane şeyi dizip aradaki 6’ncıya “Darbecileri serbest bırakacak.” demek, burada uyanıklık yapmak, ithamda bulunmak sonra da sıkışınca “Efendim, ben isim vermedim. Niye diyorsunuz?” demektir. Söylediğin 10 şeyin 9’u Kemal Bey’in, arada bunu sokup aynı örgüyü söylüyorsan ya aslan gibi lafının arkasında duracaksın ya da böyle geri vites yapacaksın.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Elitaş.

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Başkan, çok uzadı ya!

MUHARREM VARLI (Adana) – Sayın Başkan...

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - Sayın Özel, biraz önce bu “tweet”le ilgili konuyu... Biraz yaklaşabilir miyim?

BAŞKAN – Tabii, tabii, buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – “Tweet”le ilgili konuyu kendi telefonundan bana getirdi, “Ona gösterdim.” dedi.

MUHARREM VARLI (Adana) – Sayın Başkanım, biz çıkalım ya! Yeter, ne ya bu! Savcılığa devredilen... Ya bunlar çıkacak ya biz çıkalım ya buradan!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Gelsin, göstereyim Selman'a.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - Hâlbuki, gösterdiği konu ile burada izah ettiği konu arasında fark var.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Gel ağabey, bak, bak!

MUHARREM VARLI (Adana) – Vallahi çıkalım ya!

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Ya yeter ya!

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – İzin verirseniz... Beni, sanki Sayın Özel'i doğruluyor gibi yaptı. (MHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Elitaş, şu anda görüşüyorlar. Bunu burada bitirelim, kendi aralarında görüşünler.

Birleşime yarım saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.03

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 19.35

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR**KÂTİP ÜYELER: Rümeysa KADAK (İstanbul), Şeyhmus DİNÇEL (Mardin)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 38’inci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon yerinde.

Şimdi şahıslar adına söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz, Gaziantep Milletvekili Sayın Müslüm Yüksel’e ait.

Buyurun Sayın Yüksel. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MÜSLÜM YÜKSEL (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin 3’üncü maddesi üzerinde şahsım adına söz aldım. Bu vesileyle, 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu’nun ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını temenni ediyor, heyetinizi ve Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bildiğiniz üzere, 6 Aralıkta başlamış olduğumuz bütçe görüşmelerini yarın itibarıyla tamamlamış olacağız. Bütçemizin devletimiz ve milletimiz için hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ, iktidarı devraldığı 3 Kasım 2002 tarihinden bugüne kadar, milletimizin desteğiyle, ülkemizin kronik hâle gelen pek çok meselesini ele aldı, risk alarak cesur adımlar attı ve çok önemli, gayretli çalışmaların sonucunda pek çok sorunu çözüme kavuşturdu. AK PARTİ hükümetleri döneminde elde edilen tüm kazanımlar için bütçeler etkili birer araç olarak kullanılmıştır. Bütçe disiplini çerçevesinde oluşturulan mali alan, iktisadi kalkınmaya yönelik olarak, ulaştırma, tarım ve enerji gibi altyapı yatırımlarının yanı sıra, eğitim, sağlık ve sosyal yardımlar başta olmak üzere sosyal gelişime yönlendirilmektedir. 2022 bütçesi işçi, esnaf, memur, çiftçi, emekli, öğrenci, yatırımcı ve sanayiciler gibi tüm kesimlerin ihtiyaçlarını, sorunlarını dikkate alarak sıkıntılarını giderilmesi noktasında çözüm odaklı olacak şekilde milletimize sunulacaktır.

Bizler milletimizin hizmetkârları olarak, milletimizin hassasiyetleri doğrultusunda hizmet etme azim ve kararlılığı içerisinde çalışmalarımızı hız kesmeden devam ettireceğiz. Cumhurbaşkanımız

Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın önderliğinde ülkesine ve milletine hizmet aşkıyla yola çıkan AK PARTİ hükümetleri maruz kaldığı her türlü engellemeye rağmen ülkemize büyük bir gelişim ve değişim süreci yaşatmış; eğitimden sağlığa, adaletten emniyete, enerjiden tarıma, ulaşımdan turizme, ekonomiden toplumsal yaşama, demokrasiden insan haklarına kadar her alanda devrim niteliğinde birçok ilke imza atmaya başlamıştır. AK PARTİ hükümetleri olarak attığımız her adım ülkemizin geleceği, milletimizin huzuru ve refahı içindir. Cumhuriyetimizi güçlü bir demokrasiyle gelecek nesillere emanet etmek için var gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz. Ülkemizi her karış toprağıyla geliştirecek, milletimizin her bir ferдинin refahını artıracak projeleri hayata geçirmeyi, yatırımları yapmayı, eserleri inşa etmeyi sürdüreceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; temsilcisi olmaktan onur ve gurur duyduğum gazi şehrimiz Gaziantep'in 25 Aralık tarihinde düşman işgalinden kurtuluşunun 100'üncü yıl dönümünü kutlayacağız. Gaziantep'li işgal güçleri karşısında şehirdeki çetin şartlara ve çok kısıtlı imkânlarla rağmen büyük bir irade ve dayanma gücüyle şehrin o dönemdeki nüfusunun yaklaşık dörtte 1'ini şehit verme pahasına bu şanlı destanı yazmışlardır. Antep'lilerin "Mesele vatansa gerisi teferruatır." diyerek iman ve inançla savaştığı Antep Harbi, Millî Mücadelemize ve hürriyet aşığı milletimize örnek olmuş, Gazi Meclisimiz tarafından da "Gazilik" unvanı ve İstiklal Madalyası verilerek onurlandırılmıştır. Antep savunmasının Türkiye'nin verdiği bağımsızlık mücadelesinde önemli bir yere sahip olduğu bu onurlu günde adını tarihe altın harflerle yazdıran Gaziantep savunması Gaziantep'li bağımsızlığı ve onuru uğrunda neler yapabileceğinin en güzel kanıtıdır. Bu vesileyle, gazi şehrimizin düşman işgalinden kurtuluşunun 100'üncü yıl dönümünü kutluyor, Gaziantep'imizin ve ülkemizin kurtuluş mücadelesi, bölünmez bütünlüğü uğrunda cansiparane mücadele veren, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, tüm şehit ve gazilerimizi rahmet ve minnetle yâd ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime son verirken 2022 yılı bütçemizin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyor, bütçenin hazırlanmasında emeği geçen, başta Hazine ve Maliye Bakanımıza, kıymetli bakanlarımıza ve bürokratlarımıza, Plan ve Bütçe Komisyonu Başkan ve üyelerimize teşekkürlerimi sunuyor, aziz milletimizi ve sizleri saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahıslar adına son söz, Kocaeli Milletvekili Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Gergerlioğlu.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sevgili halkımız, şu fotoğrafa iyi bakın. Geçen hafta Adalet Bakanı buradayken cezaevinde hayatını kaybeden Garibe Gezer'le ilgili defalarca sorular sorduk, tek bir kelime cevap veremedi ve bizim, cezaevinde hayatını kaybeden bu mahpustan sonra gördüklerimiz inanılmazdı, ne insanlığa sığan ne de herhangi bir dine sığan uygulamalar gördük. Kocaeli Devlet Hastanesinde polis, cenazeyi "Cenazenizi alın, gidin lan!" diye gönderiyordu, Mardin'de cenazeye cenaze aracı verilmiyordu. Değerli arkadaşlar, bu ne insanlığa sığar ne de dine sığar, olacak şey değil bu ama yaptılar.

Bakın, Garibe Gezer avukatına gönderdiği mektubunda diyor ki: "İntihara teşebbüs ettim, evet ancak öldükten sonra bize değer verip bize yapılan haksızlıkları araştırıyorlar." Yunus Emre'ye atfen bir şey söyleyeyim: Bir Garibe ölmüş diyeler, sakıncalıdır o "diye"ler. Yunus Emre'den beri bu topraklarda siyasi iktidarlar -siz de dâhil- garip ve Garibe'leri bitirmediniz. Sevgili Ahmet Kaya ne der: "Ne yapsa ne etse üstüne gitmişler / Mavi gökyüzünü ona dar etmişler."

Değerli arkadaşlar, bir devlet, vatandaşını bu kadar köşeye sıkıştırılmamalı ama sıkıştırıyorlar, devam ediyor. Adalet Bakanı, aslında Adalet Bakanı değil "zulümat bakanı". Bir hafta içinde 4 mahpus hayatını kaybetti, görün şu fotoğrafları. Abdülrezzak Şuyur, hastaydı, kanserdi, Şakran Cezaevinde

hayatını kaybetti; Halil Güneş, Diyarbakır Cezaevindeydi, infaz ertelemeleri verilmedi, yılların kanser hastasıydı; ikisi de tabutta tahliye oldu. Salih Tuğrul ise ölüm döşeginde tahliye oldu, evinde bir iki gün sonra hayatını kaybetti. Böyle bir bakanlığa ben Adalet Bakanlığı demiyorum “zulümat bakanlığı” diyorum ve bakın, sizin iktidarınız da Adalet ve Kalkınma Partisi değil “zulümat ve kötülük partisi”. İşte ispatı: Güya “işkeneye sıfır tolerans” diyorsunuz; ben bu Meclise işkeneye ilgili Meclis araştırması için defalarca başvuru yaptım, daha geçen “ret” cevabı geldi. Bakın, çok ağır işkeneye iddiaları var; E. A. isimli kişiye Ankara TEM’de “Abdülkadir Türkyılmaz” isimli bir polis memuru arkadaşlarıyla beraber makada cop sokma, 3 kez poşetle havasız bırakma gibi işkeneler yapmış. Biz bunun Mecliste araştırılmasını istedik, başka nerede araştırılmasını isteyeyim? Meclis bana “Kaba ve yaralayıcı ifadeler var.” dedi. İnsanlar işkeneyi nasıl anlatsın? Ben tek kelime ekleme yapmadım ama işte böyle bir Meclis arkadaşlar, ben inanmıyorum bunlara.

Bakın, başka nedir? Öylesine bir Meclis Başkanımız var ki resmî evrakta sahtecilik yapıyor bu Meclisin Başkanı. Mecliste vekillikim düşürüldüğünde Genel Kuruldan HDP toplantı odasına çıkarken ben ve arkadaşlarım güya yasa dışı sloganlar atmışız diye tutanak tutturmuş, boş tutanağın altına 10 polis memuruna imza attırmış. Beni buradan alıp apar topar karakola götürdüler, bir saat içinde Meclis Başkanının şu tutanağının sahte olduğu ortaya çıktı. Yalancının mumu yatsıya kadar bile yanmadı, bir saat içinde tütü. (HDP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, böyle bir Meclis Başkanlığı olabilir mi? Hayâ ediyorum ya! Nasıl böyle bir Meclis Başkanı olabilir? Nasıl böyle bir Meclis olabilir? Böyle bir Mecliste bütçe mi olur? Zaten sakıt bir bütçedir, ben bunun üstünde de konuşmuyorum.

Zulümlerinizi bitmiyor, boşuna “zulümat ve kötülük partisi” demiyorum. Bu kim biliyor musunuz? İki buçuk yıla yakındır kaçırılmış ve muhtemelen öldürülmüş bir insan -defalarca arkadaşlarımız da söyledi- Yusuf Bilge Tunç, Cumartesi Annelerinin OHAL dönemindeki versiyonu. Onlarca kişi kaçırıldı, işkeneye edildi ve bu insanlar bulunamıyor, korkunç bir durum bu ve biz bunları defalarca söylüyoruz size.

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Gara şehitlerini hatırlıyor musunuz, Gara şehitlerini? Semih Özbey’i hatırlıyor musunuz, Semih Özbey’i? Beş yıl kaçırıldılar ve sonunda şehit ettiler!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Neye itiraz ediyorsunuz Öznur Hanım, neye itiraz ediyorsunuz? Hayret bir şey ya!

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Kim kaçırıldı?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bilmiyoruz vallahi!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Bakın, şu belgeye bakın; bakın, şu belge boş bir belge. Sayın Ali Babacan ne dedi biliyor musunuz? Bu Mecliste AK PARTİ sıralarından tek bir kişi buna cevap veremedi. “KHK’ler imzalanırken bakanlara boş kâğıtların altına imza attırıldı.” dedi, tek biriniz bir açıklama yapmadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Biraz evvel KHK konusunu tartıştık; KHK zulümdür, boş kâğıtların altına bakanlar imza atmıştır, bir soykırımdır, yüz binlerce kişiyi sivil ölüme mahkûm etmek demektir. Ondan dolayı “zulümat ve kötülük partisi”siniz. Bitmedi, “AK PARTİ-MHP cumhur zulüm ittifakı”nın Çin devletiyle ilgili uygulamalarını burada üç yıldır eleştiriyoruz. Çin devletinin soykırımına ve o insanları sömürmesine, katletmesine sesi çıkmayan bir Cumhuriyet İttifakı var. Ben ve arkadaşlarım ne kadar iyi niyetliymişiz ki bunu eleştiriyoorduk. Meğerse bu AK PARTİ-

MHP Cumhur İttifakı, Çin gibi olmak istiyormuş; Çin'in o sömürgeci anlayışı, soykırımcı anlayışı gibi olmaya çalışıyormuş; işçileri ezen, sömüren anlayışı gibi olmaya çalışıyormuş. (HDP sıralarından alkışlar) Biz de iyi niyetle niye Çin'i eleştirmiyorsunuz...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Siz mi!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – İşte gerçek ortaya çıktı, işte gerçek yüzünüz, “zulümat ve kötülük partisi” olduğunuz ortaya çıkmış oldu. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Elitaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Gereğe?

MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Van) – Gereğe?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Başkanım gerekçeyi sormadı hakaret ettiğini bildiği için. Sayın Başkan hakaretin var olduğunu bildiği için...

SABAHAT ÖZGÜR SOY ÇELİK (Hatay) – Gereğe ortada zaten; yalan dolan, hakaret.

BAŞKAN – Buyurun, buyurun.

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

14.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde şahsi adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burada biraz önce konuşan milletvekili, AK PARTİ Grubuna, Sayın Bakanımıza şiddetli bir hakarete bulunmuştur. Hiç gerçekleri yansıtmayan “zulümat ve kötülük partisi” diye ifade ederek kendisinin ne kadar zalim bir kişi olduğunu tescillemiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler) Bunu, AK PARTİ Grubu olarak bu mesnetsiz iddiaların hiçbirini kabul etmiyoruz. Zalim varsa, zulüm yapan biri varsa o kendi bünyesinde arasin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Ya, 4 kişi öldü bu hafta cezaevinde, 4 kişi!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) - On dokuz yıldır iktidar olup millete hizmet etmek için gayret eden Adalet ve Kalkınma Partisinin tüzüğünden ve yaptığı icraatlarından ne olduğu ortaya çıkmıştır; her gelen sandıkta vatandaş bunu tescil etmiş, yaptığı işlemleri ibra etmiştir.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Yusuf Bilge Tunç nerede Sayın Elitaş, Yusuf Bilge Tunç nerede?

HABİP EKSİK (İğdır) – Suçsuz yere işten attınız ama o “hak” “hukuk” “adalet” diyerek yine bu kürsülerde hakkı savundu.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) - Sayın Başkanım, bakınız, milletvekillerine, AK PARTİ Grubuna doğrudan doğruya “zalim” demiştir, “zulümat partisinin üyeleri” diye ifade etmiştir. “Sizler zalim...” diye ifade etmiştir.

Bakın, İç Tüzük'ümüzün 160'ncı maddesinde “Kaba ve yaralayıcı sözler sarf etmek ve hareketler yapmak;...”

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Her gün yaptığımız şey, her gün yaptığımız şey!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Siz beni kürsüye çağırırken niye olduğunu sormadınız.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Her gün yapıyorsunuz!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Sanıyorum, sormamanızın sebebi, hem hakaret hem de kaba ve yaralayıcı sözler olduğundan dolayı bu işi yaptınız.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Hakaret neresinde? Bu kadar da değil artık ya!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Ben Değerli Başkanımızdan 160'ıncı maddenin 2'nci fıkrası... Ayrıca, görüşmeler sırasında Cumhurbaşkanına, Türkiye Büyük Millet Meclisine, Başkanına, Başkanlık Divanı üyelerine, Başkanlık görevini yerine getiren Başkan Vekiline ve milletvekiline yapılan hakaret 161/3'e göre Türkiye Büyük Millet Meclisinden çıkarma cezasını gerektiren bir konudur. (HDP sıralarından gürültüler)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Ya, biz ağzımızı bantlayalım, siz böyle oturun, konuşun; hiçbir şey yapmaya gerek yok!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Sayın Başkanımızın takdirlerine sunuyorum, bu tutumda da ısrarcı olduğumu ifade ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Elitaş.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Başkanım, bana yönelik hakaret var, kürsüden söz istiyorum.

BAŞKAN – Bir saniye, bir müsaade edin.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, birlikte itham edildik efendim, birlikte satışıldı.

BAŞKAN – Evet, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

15.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine satışması nedeniyle konuşması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii, HDP'li hatibin ifade ettiği bu hususları kabul etmiyor, şiddetle reddediyoruz. Milliyetçi Hareket Partisi ve Adalet ve Kalkınma Partisinin kurmuş olduğu ittifak, Cumhurbaşkanlığı, hedefleri, ülküleri, amacı, niyeti aleni, belli olan bir birlikeliktir, tarafları bellidir. Burada Adalet ve Kalkınma Partisi, burada da Milliyetçi Hareket Partisi vardır. Bu şartlar altında, Türkiye'de onun dışındaki yapıların içeriğinin ne olduğu konusunda vatandaşın hâlâ bir kanaat sahibi olamadığı bir durumda, Cumhurbaşkanlığı bir fazilet ittifakıdır; ahlakidir, alenidir, şeffaftır. Bu noktada milletimizin en ufak bir endişesi ve şüphesi de bulunmamaktadır. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İkinci olarak, Milliyetçi Hareket Partisi, HDP, Uygur Türklerini herhangi bir sebeple hatırladı veya onlarla ilgili bir şey aklına geldi diye HDP'ye destek vermek veya onunla birlikte hareket etmek durumunda değildir. Milliyetçi Hareket Partisi, Doğu Türkistan Türklüğünün ta evelden bugüne kadar her zaman hak ve menfaatlerinin yanında olmuş; onların hayat, yaşam hakları da dâhil olmak üzere birçok meselelerinde onlarla beraber hareket etmiştir, ta Başbuğ'umuz Alparslan Türkeş'ten bugüne kadar.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Ortağınız, Uygur Türklerinin eylemini yasakladı.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Devamla) – Bizler ne Çin'den dolayı, Çin'e göre Doğu Türkistan'a bakarız ne de Amerika Birleşik Devletleri ve AB ve Birleşmiş Milletler hatırladı diye Doğu Türkistan'a bakarız. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Biz, Doğu Türkistan'a Müslüman Türk olduğu için bakarız ve Milliyetçi Hareket Partisi olarak, onların hak ve menfaatleriyle ilgili neyin doğru olduğunu düşünüyorsak ona göre hareket ederiz; bizim siyasetimiz budur. Milliyetçi Hareket Partisi kendi gündemine hâkim bir parti olarak bu politikada da kendine uygun, kendi belirlediği yönde siyasetini devam ettirmektedir.

Benim söyleyeceklerim bunlar. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bülbül.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yüzlerce konuşmamız var bu Genel Kurul tutanaklarında be!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Başkanım, bana “zalim” denildi, söz hakkı istiyorum; şahsıma “zalim” denildi, kürsüden söz hakkı istiyorum.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Gergerlioğlu, biraz evvel siz de aynı kelimeleri sarf ettiniz, ben Sayın Elitaş’a söz verdim. Aynı kelimelerin bir hakaret olduğunu düşündüğünüz ve size hakaret edildiğini düşündüğünüz için siz de söz istediniz, size de söz veriyorum şimdi; toparlayalım lütfen.

Buyurun.

16.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Öncelikle şunu söyleyeyim: İki buçuk yıldır bu iktidar, AK PARTİ-MHP Cumhur İttifakı 2019 Temmuzda Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Çin'e gittiği zaman verdiği sözü tutmuyor. Ben kafadan konuşmuyorum, siz bunu bilmiyorsunuz bile; MHP vekillerine söylüyorum, bilmiyorlar bile.

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Senden mi öğreneceğiz neyi bilip bilmediğimizi!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Bakın, kaç yıldır Türkiye sözünü yerine getiremiyor? Cevap verin! Bilmiyorsunuz işte. (MHP sıralarından gürültüler)

HAYATİ ARKAZ (İstanbul) – Bağırma!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – İki buçuk yıldır Türkiye iktidarı Çin'deki toplama kamplarını ziyaret etmiyor, edemiyor çünkü Çin devletiyle arayı bozmak istemiyor, Çin gibi olmak istiyor. Apaçık gerçekleri söylüyorum, ben bilgiyle, belgeyle konuşuyorum, ben hamasetle konuşmuyorum. Benim için Türk, Kürt önemli değil, benim için insan önemli; Uygur Türklerine yapılan soykırıma canım yanıyor tüm arkadaşlarım gibi. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Hangi belge?

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Belgeyi ortaya koy, belgeyi!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Bağırıp çağırmanın.

Ayrıca, şunu söyleyeyim: Beni susturmak için bu Meclisten attıran insanlarsınız siz. (HDP sıralarından alkışlar) Ben hakkı, hukuku söylediğim için yirmi yedi yıllık hekimlik hayatımdan ihraç edilen bir insanım. Durmadım, susmadım, aynı sözleri söyledim, “barış” “insan hakları” dedim; burada beni vekilliğimden ihraç edip Meclisten attırdınız, bir kumpasla attırdınız. (HDP sıralarından alkışlar) O Adalet Bakanınızı, o zulümat bakanınızı, resmî evrakta sahtecilik yapan o Meclis Başkanınızı, o suç işleri bakanınızı buradan istifaya davet ediyorum. Onlar bu ülkenin bakanı olamazlar.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Bölücülük yaparsan atılırsın!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Tehdit mi ediyorsunuz, tehdit mi ediyorsunuz?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sus be, sus!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Tehdit mi ediyorsunuz bizi? “Yine atarız.” diyor ya!

(AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Elitaş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, biraz önce okuduğum gibi, ikinci keredir Sayın Meclis Başkanına hakaret etmektedir.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Tehdit mi ediyorsunuz bizi?

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Sus, sus!

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 161/3'üncü maddesi gereğince...

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Bölücülük yaparsanız atılırsınız!

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Yapmadınız mı? Yapmadınız mı bunları?

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Elitaş, Meclis Başkanına hakaret etmedi, Meclis Başkanının bir sahtecilik yaptığını söyledi. Sahtecilik...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ne dedi?

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Nasıl ya?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hakaret değil mi Sayın Başkan bu?

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – “Zulüm bakanlığı” hakaret değil mi?

BAŞKAN – Meclis Başkanı onunla ilgili tutanakları alacaktır, gereken yasal işlemi yapacaktır.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, bakın, o dava konusudur.

BAŞKAN – Evet, dava konusudur.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Tutanağın sahte olduğu ortada.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Onuru için bedel ödeyen birini görünce kabullenemiyorsunuz!

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ama bizde bir İç Tüzük var.

BAŞKAN – Evet.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan dava konusu yapabilir, hukuken de hakkını arayabilir.

BAŞKAN – Sayın Elitaş, burada “Sahtecilik yaptın.” deyip kimseye çıkartma cezası, kınama cezası verilmedi bu Mecliste. Biraz evvel...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, affedersiniz ama ben size böyle bir ithamda bulunsam siz bana ceza vermeyecek misiniz?

BAŞKAN – Efendim?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Ben size böyle bir ithamda bulunsam...

BAŞKAN – Hitap doğru değil, bunu kabul ediyorum.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkanım, bakın, Meclis Başkanına...

HABİP EKSİK (İğdır) – Ya, hâlâ konuşuyorlar ya!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Ya, tutanak sahte değil mi? Sahte. Tutanak sahte, neyi savunuyorsunuz?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sahte olan sizsiniz!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sahte!

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Meclis Başkanına hakareti hoş göremezsiniz. Siz Meclis Başkanının oturduğu makamı işgal ediyorsunuz. Onun hakkını, hukukunu korumak sizin en önemli görevlerinizden biri.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sahte tutanağa Meclis Başkanınız cevap veremiyor.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Biz buradan hiçbir şey söylemeden çıktık. Sahte tutanak!
BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, duyamıyorum, Elitaş'ı duyamıyorum.

Tamam, değerlendireceğim Sayın Elitaş.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Çünkü Sayın Başkan, şu anda o makama hakaret etmek...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Ya, Allah aşkına, kişilerin suçu; makamla ne alakası var?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Size de hakaret oluyor Başkanım ya.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – ...Meclis Başkanının nezdinde o makama hakaret etmek, size ve Başkanlık Divanı üyelerine hakaret etmekle eş değerdir. Onun için, lütfen, bu İç Tüzük 161/3'ü uygulamanızı ısrarla istiyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akçay'a söz vereceğim.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

17.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Konuşmacı biraz evvel 2019 yılından bahsederek “Bilmiyorsunuz.” gibi birtakım sataşmalarda bulundu. Şunu söyleyeyim: 27'nci Dönemde, 26'ncı Dönemde, 25, 24, 23'üncü Dönemlerde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu Çin'in Uygur Türklerine olan insanlık dışı zulmünü daima dile getirmiştir, Meclis tutanakları buna tanıktır. Tabii, asıl kendisi bilmiyor çünkü bu son dönem burada olduğu için ondan önceki dönemleri -2019, 2020, 2021 yıllarındaki bu tutanaklar buna tanıktır- bilmeden konuşmuştur. O bakımdan bu açıklamayı gerekli gördüm.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, ben teşekkür ederim.

Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Herhâlde kürsüden söz vermeyeceksiniz, o yüzden buradan konuşayım.

BAŞKAN – Evet, yerinizden vereceğim.

Buyurun.

18.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Doğrusu, bugüne kadar “sahtecilik” ya da “zalim” ya da “zulüm” üzerine bu Mecliste hiç kimseye ceza falan verilmedi. Bu kavramların nasıl ve hangi amaçlı kullanıldığı ve altyapısı önemlidir. Bizim milletvekilimiz, hatibimiz ne dedi? “Meclis Başkanlığının hazırladığı tutanak sahte.” dedi, ben “gerçek dışı” diyorum çünkü ben oradaydım.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Hepimiz oradaydık.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Ben buradan gruba kadar yürüdüm, tek bir slogan, tek bir ses çıkmadı, elimizde video kaydı var. Biz bir saat sonra video kaydını yayınladık ve Meclis Başkanına da düzeltmesi için çağrıda bulunduk.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Hiçbir açıklama yapmadı.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Hiçbir açıklama yapılmadı.

Sayın Başkan, diğeri, “zulüm” ve “zalimlik” kavramları siyasette en çok kullanılan kavramlardır. Nedir? Kötülük, zalimlik, hukuk dışılık, haksızlık... Şimdi, bunun İç Tüzük’le bağlantısının kurulmasını hayretle izliyorum gerçekten.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Her şeye hayret ediyorsunuz.

BAŞKAN – Evet, toparlayalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Çok daha ağır kavramları bizzat iktidar grubu da diğer bütün gruplar da -tabii ki siyasi terbiye sınırı içinde- kullanıyorlar, bu bir eleştiri yöntemidir.

Diğeri, bizim milletvekilimizin söylediği tek bir sözün aksini söylemediler; tek itiraz ettikleri şey, iktidara söylediği “zulümat ve kötülük partisi”. Adalet ve Kalkınma Partisine ya da bizim partimize ya da diğer partilere bugüne kadar birçok değişik şey söylenmiştir ve bunun için bırakın bir cezayı, bu tartışılmamıştır bile. Ben aslında milletvekilimizin söylediklerinin tartışılmasını istiyorum. Ya, bu cenaze dün çıkmadı mı? Çıktı, cezaevinden çıktı. Bu cenaze çıkmadı mı? Salih Tuğrul Siirt’te defnedildi. Bu cenaze çıkmadı mı cezaevinden? Çıktı. Bu, Yusuf Bilge Tunç kayıp mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bitiriyorum Başkanım, çok özür diliyorum.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu iki buçuk yıldır kayıp. Siz kaçırdınız demiyorum, milletvekilimiz de söylemedi. Neden bulunmuyor? Bu ülkenin iktidarı, İçişleri Bakanı -1990’lı yıllardaki gibi, hâlâ Cumartesi Anneleri oturuyor- bir kayıp insanı neden bulmuyor, tıpkı Gülistan Doku gibi, neden bulmuyor? İçişleri Bakanı neden bulmuyor? “Garibe Gezer cezaevinde intihar etti.” demedi mi Adalet Bakanı? Ya, burada cevap bile vermedi ya! Genç bir kadın cezaevinde öldü, cenaze çıktı. Bu zalimlik değil de nedir? (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim

Sayın Özel, buyurun.

19.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, çok kısaca şunu söyleyeceğim: Kendimizi bu tartışmanın dışında tutmayı vicdani bulmuyorum velev ki cezayı gerektirecek bir şey olsun; işte, uyarı değil, kınama değil, çıkarma. Yahu, sizin... Hepimiz hukuk yapan bir yerdeyiz, hepimizin rehberi hukuk; bir hukuksuzluk iddiası varsa mahkemeye sınımlanacak. Anayasa’nın tayin ettiği en üst mahkeme demiş ki: “Ömer Faruk Gergerlioğlu’nun milletvekilliğinin sonlandırılması hukuksuzdur.” Doksan altı gün içeride yattı sizin oylarınızla, velev ki suçlu düşünüyorsunuz, vicdanen bir mahsuplaşma yapsanız varıp da böyle bir şeyi talep etmezsiniz; vallahi Allah’tan korkun!

Teşekkür ederim.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Onu siz yaptınız, onu siz yaptınız; helalleşin siz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sizin yüzünüzden yattı adam, oy verdiniz, haksız yere.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Helalleşin, helalleşin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Öyle ama öyle, öyle.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Zindana attınız beni, bir de şimdi Meclisten bir daha atın.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Elitaş, buyurun.

20.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Özel'i anlamakta zorluk çekiyorum. Bir: O, Gergerlioğlu'nu mahkûm eden de mahkemeydi, Gergerlioğlu'nun mahkemesini farklı şekilde yorumlayıp milletvekilliğine iade eden de mahkemeydi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Biri en üst mahkeme.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sizin mahkemeleriniz.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) - Siz yaptınız, siz!

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Hoşuna giden karar çok güzel, hoşuna gitmeyen karar kötüydü.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Tezkereye kim el kaldırdı, biz mi?

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Bakın, bizim İç Tüzük'ümüz bizim anayasamızdır; bu anayasa çerçevesinde bizim bu işi yapmamız gerekir. Aksi hâlde, herkes mahkemeye gidecekse zaten bizim İç Tüzük'ümüzdeki ceza maddelerine, müeyyidelerine ihtiyaç yoktur.

İkinci konu: Diyarbakır Annelerinin sesini duymayıp dağa kaçırdıkları çocuklara sırtlarını çevirenler zalim değil de nedir? (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar; HDP sıralarından “Ooo” sesleri)

Bugün, az önce kürsüde söyledim bir saat önce; 40 bin Kürt'ü katleden PKK terör örgütüne sırtını dayamak zalimlikten başka şey değil de nedir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Van) – Ya, iktidar sizsiniz, bulun ya; iktidar sizsiniz, bulun.

BAŞKAN – Bitirin Sayın Elitaş, buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Tekrar ediyorum: 9 yaşındaki Kürt çocuklarını dağa kaçırıp devşirmeye çalışan, o annelerin göz yaşlarına gözünü yuman zalim değildir de nedir? (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 15 Temmuzda 251 şehidimizin hayatını kaybettiği, kahramanca bu ülkeyi korumak için verdiği mücadele konusunda, FETÖ terör örgütüyle ilgili zalimlik konusunda bir tek kelime söylemeyen kişi burada “zalimler” ve “zulümat” diye ifade ediyor.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Ne istediler de vermediniz? Her şeyi verdiniz, yine de yaranamadınız ama.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - Bakın, Değerli Başkan, bir şeyi söylerken katledilen, mağdur edilen, öldürülen insanların vebalini sırtında yaşayanlar hukukla ilgili konularda bizi zalimlikle suçlayamazlar.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Beştaş, bence...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Çok özür dilerim, doğrudan sıraladığı olaylarla sadece vekilimize değil, grubumuza, hepimize “zalimlik” ithamında bulunmuştur; sataşmadan söz istiyorum.

BAŞKAN – Genel anlamda bir tanımla yaptı Sayın Beştaş, ben devam ediyorum, kusura bakmayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Sayın Başkan, lütfen ama çok önemli bir tartışma, sataşmadan söz istiyorum.

BAŞKAN – Devam etmek istiyorum, şimdi...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Sayın Başkan ama lütfen yani burada açıkça sataşmada bulundu.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ama yani iki dakika aldı, biraz evvel iki dakika ona verdiniz “zalim” kelimesi için.

BAŞKAN – Size de verdim, vermedim mi size?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Grubumuza saldırdı.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Sayın Başkan, ben sataşmadan...

BAŞKAN - Meral Hanım'a da verdim en çok sözü, vermedim mi? Verdim. Ben yeterli olduğunu düşünüyorum. Yeni bir sataşma yapılmadı, “Genel anlamda bunu söyleyenler bu şekildedir.” dedi, genel bir tanım çizdi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - O zaman ben yerimden zabıtlara geçirebilir miyim?

BAŞKAN – Geçirin buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Bir kere bizi bizimle eleştirin. Çok sakın söylüyorum, biz İçişleri Bakanı olarak ya da Adalet Bakanı olarak ya da iktidarda olan bir parti olarak cezaevinden ölümlerin çıkmasına sebebiyet veriyorsak bizi eleştirin; gözaltında, cezaevlerinde işkence yapılırsa ve biz iktidarda olursak bizi eleştirin ve “zalim” deyin, istediğinizi söyleyebilirsiniz.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) - Böyle bir şey yok!

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) - 40 bin Kürt'ü katledenlere sırtınızı dayıyordunuz, Allah göstermesin ne yapardınız?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Biz, cemaatle on yıllarca ülkeyi yönetip, sonra onları terör örgütü ilan edip için için sınırlırsak bize “zalim” deyin. Böyle siyaset de olmaz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 40 bin Kürt'e zulmedenler iktidar olduklarında Allah göstermesin ne yaparsınız?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Merak etmeyin, bu ülke sizden daha kötüsünü görmedi, görmeyecek de. Sizden daha kötüsü gelemez!

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – Sokağa çağırarak 53 vatandaşın katledilmesinden kim sorumlu?

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – “YPG'ye, PYD'ye sırtımızı dayadık.” diyen kimdi? Kimdi? Siziniz.

EBRÜ GÜNAY (Mardin) – IŞİD'le aranızda mesafe 1 kilometre ya.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Bağdadi'yi nerede öldürdüler, Bağdadi'yi? Hele, cevap verin.

HABİBE ÖÇAL (Kahramanmaraş) – 6-7 Ekim olaylarında sokağa kim çağırdı? 53 vatandaşın ölümünden sorumlusunuz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – 5 kilometre, Bağdadi'yle aranızda 5 kilometre vardı.

(AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

BAŞKAN - On dakika süreyle soru-cevap işlemi yapacağız.

Evet, Sayın Taşkın...

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Savunma Sanayii Başkanlığı 2022 yılı bütçesinin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını diliyorum. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğindeki AK PARTİ iktidarında savunma sanayimizin dışa bağımlılığı yerli ve millî projelerle her geçen gün daha da azaltılmış, bugün yerlilik oranı yüzde 80'e ulaşmıştır. Bu sayede, Türkiye, küresel silah pazarında kendine yer açmaya başlamış ve daha da önemlisi ürettiği silah sistemleri sayesinde çatışma bölgelerinde üstünlük kuran, oyun değiştiren bir aktör konumuna gelmiştir. Bu başarıda emeği geçen herkesi tebrik ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Aycan...

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, ortaöğretimde meslek liselerinin sayıları artırılmalıdır. Meslek liselerinde çağın gereği olan mesleklerle ilgili programlar açılmalıdır. Teknik programlar yanında tarım ve hayvancılıkla ilgili programlar da açılmalıdır. Meslek liseleri sektörle iş birliği yapmalı, mezunları uygulamalı eğitimle ve stajla ilgili sektörde görev almaya hazır teknisyen olarak mezun edilmelidir. Meslek yüksekokulları da ihtiyaca göre program açmalıdır. İhtiyaç olmayan alanlarda yeni program açılmamalı, mevcut yüksek okulların kontenjanları insan gücü planlaması yapılarak belirlenmelidir. Meslek yüksekokullarının eğitim kalitesi artırılmalı, ilgili sektörlerle iş birliği içerisinde eğitimlerini tamamlamış ve göreve hazır mezunlar vermelidir. Yükseköğretimde salgın döneminde aksamalar olmuştur. Yüz yüze dersler, uygulamalar yapılmamıştır; tezler, ödevler tamamlanamamıştır; tezlerini tamamlayamayan, sınavlarda başarısız olan gençlerin terör nedeniyle olanlar hariç okullarına dönmeleri ve eğitimlerini tamamlama hakkı verilmelidir.

BAŞKAN – Sayın Keven...

ALİ KEVEN (Yozgat) – Taşımali eğitim kapsamında taşımacılık yapan servisçi esnafımızın ihalesi her yıl haziran ayında yapılmaktadır. Dolayısıyla maliyet tespiti de o tarihlerdeki akaryakıt fiyatları dikkate alınarak yapılıyor. Örneğin bu yıl haziran ayında yapılan ihalede ve sözleşmede motorin 7,45 TL iken bugün itibarıyla 10,44 TL'ye çıkarak yüzde 40 artmıştır. Artan maliyetler karşısında

okul taşımacılığı yapan minibüsçü esnafımız zor günler yaşamaktadır. İlim Yozgat'ta da eğitimde okul taşımacılığı yapan minibüsçü esnafımız büyük sıkıntı içerisinde olup çoğu böyle devam ederse minibüslerini satmak düşüncesindedirler. Bu esnaflarımızın ayakta kalması için acilen fiyat farkının güncellenmesi gereklidir veya şoför esnafının desteklenmesi gerekmektedir, aksi takdirde bu sektörü yok edeceksiniz.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Köksal...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Bakan, AKP “Kamuda taşeron bitti.” dedi ama bitmedi. Karayolları, hastane, PTT gibi yerlerde çalışan taşeron işçileri ne 2018 Genel Seçimleri öncesi AKP tarafından verilen kadro sözü hâlâ tutulmadı. Belediye şirket işçileri, kiralık araç şoförleri, HBYS bilgi işlem çalışanları, Karayolları çalışanları; yemekhane, diş protez, radyoloji görüntüleme, sterilizasyon çalışanları; 4 Aralık şartı mağduru joker işçiler, yüzde 70 şartına takılanlar hâlâ kadro bekliyor. Bu insanların suçu ne, niye sözünüzü tutmadınız? Ayrıca kamuda süresiz sözleşmeli çalışanlar da kadro bekliyor, onlara niçin kadro vermiyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, asgari ücretlilere verilen 4.250 TL, evli olanlara verilen 4.330 TL, 1 çocuklu olanlara verilen 4.391, 2 çocuklu olanlara verilen 4.450 ve 3 çocuklu olanlara verilen 4.532 TL vatandaşlarımızı memnun etmiştir. Aynı şekilde özellikle asgari ücretin altında maaş alan emeklilerimize de en az asgari ücret kadar, aynı oranda zam yapılmasını; ayrıca işçi emeklilerimizin, memur emeklilerimizin ve tarım BAĞ-KUR'undan emekli olup düşük maaş alanların da maaşlarının en az asgari ücret seviyesine getirilerek vatandaşlarımızın memnuniyetinin artırılmasını talep ediyor, yeni görevinizde başarılar diliyor, saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Çepni...

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Teşekkürler Başkan.

Bütçe sürecini tamamlıyoruz. Milyonlarca yoksul emekçinin beklentileri sarayın suç ittifakı tarafından yok sayıldı, hamasi şovlar yaptılar, çareleri yok. Onlar için vatan; koltukları, para kasaları, dolarları, altın suyuna batırılmış saraylarıdır. Kandan, halk düşmanlığından beslenenler ceplerini doldururken halka din, iman, vatan edebiyatıyla, açıklıkla sınanmayı salık veriyorlar. Bu utanmazlık, yüzsüzlük ibretliktir. Meydanlarda ve burada hakikati suçluların yüzlerine haykırmaya devam edeceğiz, haykıracağız ve faşizme karşı birleşerek özgür, demokratik halk iktidarını mutlaka kuracağız.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Bekle biraz bekle.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Ne ucuz bir adamsın ya ne ucuz!

BAŞKAN – Sayın Bakan...

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Efendim, teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben asgari ücretle ilgili birkaç bilgi vereyim müsaade ederseniz. Bu arada sevgili işçi kardeşlerimize teşekkür ediyoruz hakikaten -çünkü benim tek numaram var, başka numaram yok, bu da biraz eski bir numara; kilitlenmiş durumda- teşekkür ve duaları için. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Teşekkür ve duamız Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Valla, kimse teşekkür etmiyor.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sizden beklemiyoruz zaten, sizden teşekkür beklemiyoruz.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Talimat ondan, biz de gereğini yapıyoruz; hem maliye koşullarında hem bütçemizi de sarsmadan her türlü tedbiri alıyoruz, hizmetlerimize devam edeceğiz. Aynı zamanda işverenlerimizden de hakikaten çok güzel tebrik mesajları geliyor. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Telefonunu istiyorum, telefonunu.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Teşekkür ediyorlar.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) - 4.250 lirayla yaşayabilir misin Sayın Bakan? Bir ay yaşayın 4.250 lirayla.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Gazel okuma, dinle!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – KOBİ’lerimiz olsun, büyük iş dünyasından arkadaşlarımız olsun, sağ olsunlar, var olsunlar. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Onlar var oldukça biz de hizmet etmeye devam edeceğiz Sayın Cumhurbaşkanımızın önderliğinde, AK PARTİ ve ortağımızla beraber.

Değerli arkadaşlar, bir karşılaştırma yapmak istiyorum müsaade ederseniz. Berlin, 1.969 avro asgari ücret oranı, şehir merkezinde... Affedersiniz, asgari ücret 1.585 avro; şehir merkezindeki, Berlin’deki bir kira 1.969 avro, yüzde 124.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Aman ya Rabb’i! Yemin ediyorum yalan!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) - Kaç kişi asgari ücret alıyor, onu söyleyin.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Amsterdam’da 1.701 avro ücret varken 2.622 avro kira, Paris’te 1.555 avro asgari ücret varken 2.750 avro kira, Madrid’de 1.110 avro iken asgari ücret, 1.579 avro, Lizbon’da 775 avro iken 1.625 avro, Atina’da 758 avro iken 779 avro kira şehir merkezinde. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) - Onlar da mı kuru ekmek yiyor Sayın Bakan?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Türkiye yeni ücretimiz 4.253 lira 40 kuruş, şehir merkezinde ortalama kiramız 1.261 Türk lirası.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Böyle bir şey yok, arka sokaklarda bile yok.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – İstanbul’da 1.250 liraya bir tane yer bul Sayın Bakan, ne 1.250 lirası ya? 1.250 liraya kümes yok, kümes! Kümes yok!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ankara’da bile yok o fiyatlara.

OYA ERSOY (İstanbul) – Hangi ülkeden bahsediyorsunuz?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Berlin’de ekmek 1.210, şehir içi otobüs 528; Türkiye’de ekmek 2.335 tane alınabiliyor asgari ücretle, şehir içi otobüs ise 1.335. Madrid’de ekmek 1.130 adet alınabilirken Türkiye’de 739 şişe suyu, şehir içi otobüsü 739 adet alınabiliyor. Paris’te ekmek 793 adet alınırken şişe su da 823 adet, şehir içi otobüs de 818 adet alınıyor; Türkiye’de 1.335. (HDP sıralarından gürültüler)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) - Sizin Hükûmetiniz sosyal devleti bitirdi.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Asgari ücret karşılaştırması bu yani...

OYA ERSOY (İstanbul) – Ya, o kadar gitmeyin bari.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Kaynak ben değilim efendim, Numbeo Yaşam Maliyeti Veri Tabanı, kaynak biz değiliz.

HABİP EKSİK (İğdır) – Türkiye’de 30 bin liraya da kiralık ev var.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sosyal devlet hizmetlerini de sayın.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – “Son yılların en düşük millî geliri var. Kişi başı millî gelir 1998 yılı seviyesinden düşük müdür?” diye bir soru geldi.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Ya, var ya, bir aydır neler anlatıyorlar.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – 2002-2020 döneminde gayrisafi yurt içi hasılamız yaklaşık yüzde 145 artmış, yıllık ortalama büyüme yüzde 5,2 olmuştur. Yatırımlar ise 2002-2020 döneminde reel olarak yüzde 273,4 artmış, yıllık ortalama reel yatırım artışı yüzde 8,1 olmuştur. Kişi başı gelir seviyemizi de artırdık. Kişi başı gayrisafi yurt içi hasıla 1998’de 4.445 dolar seviyesindeyken 2020 yılı itibarıyla 8.597 dolara yükselmiştir. Kişi başına gelirimizi artırırken toplumumuzun satın alma gücünü de artırdık. Satın alma gücü paritesine göre kişi başına gelir, 1998 yılındaki 8.937 dolar seviyesinden 2020 yılında 28.435 dolara yükselmiştir.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Millî gelirden pay almıyorlar, nerede işçinin 5 bin doları?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Nazar değdirdik, he, nazar değdirdik.

HABİP EKSİK (İğdır) – Doları 16 liraya çıkarmışsınız.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Gazel okuma, dinle!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Toplam istihdam 2005 yılında 19,6 milyon kişi iken 10 milyon artarak 2021 Ekim itibarıyla mevsimsel düzeltilmiş olarak 29,6 milyon kişiye yükselmiştir.

Değerli milletvekilleri, bir işçi kardeşimizin bana gönderdiği Şemsi Tebrizi’den bir alıntı var, müsaade ederseniz okumak isterim, muhteşem bir şey.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Yok, okuma bence.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Müsaade etmezler, anlamazlar çünkü.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – “Sevmeye karınca yük, sevene filler karınca/Dağı bile taşır insan, âşık olup inanınca.” (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Allah Allah(!) Allah Allah(!)

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – AK PARTİ hükümetleri döneminde çalışanlarımızın ve emeklilerimizin her zaman yanında olduk, aylık ve ücretlerinde önemli iyileştirmeler sağladık ve enflasyonun oldukça üzerinde artışlar yaptık; bugün en güzel örneklerinden bir tanesini yaşadık.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Emekli Avrupa’da kaç para alıyor?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – 1.500 lira emekli maaşı alan var.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – 2002 Aralık-2021 Kasım döneminde gerçekleşen enflasyon yüzde 587,5 iken en düşük memur maaşı yüzde 1.145 oranında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Söylediklerinizde doğruluk payı yok Sayın Bakan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Devam etsin Başkan, ilgileniyoruz.

BAŞKAN - Evet, toparlayalım.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Değerli Vekilim, ortalama memur maaşı yüzde 913 oranında, en düşük SSK emekli aylığı yüzde 921 oranında, en düşük tarım BAĞ-KUR emekli aylığı yüzde 2.738 oranında...

OYA ERSOY (İstanbul) – 3 maaş alanlar kaç oranında Bakan Bey, 3 maaş alanlar nerede?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ - ...en düşük esnaf BAĞ-KUR emekli aylığı yüzde 1.480 oranında, en düşük memur aylığı yüzde 770 oranında, net asgari ücret yüzde 2.280 oranında artmıştır.

Arz ediyorum, teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Millî gelir 8.500 dolarsa asgari ücretlinin 5 bin doları nerede?

OYA ERSOY (İstanbul) – Enflasyonu yüzde 10'a indirin, önce enflasyonu yüzde 10'a indirin.

HABİP EKSİK (İğdır) – İki ay, iki ay; tam iki ay sürmeyecek.

BAŞKAN – Değerli...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, kısa bir söz talebim var. Almanya'dan bir bilgi aldım da, onu ben de paylaşayım.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Ben de Fransa'dan bir bilgi aldım.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

21.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde yapılan soru-cevap işlemi sırasında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, bir arkadaşşıma, Düsseldorf'da oturan bir arkadaşşıma yazdım, oradaki asgari ücret nedir ve kiraların ortalaması nedir diye; bana verilen cevap aynen şu: 2.200 euro brüt, 1.800 euro net; altta da 3 odalı ortalama bir daire-hani böyle çok lüks ve kötü değil- 650 ile 800 euro arasında değişiyor.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Allah Allah!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Çünkü Sayın Bakan konuşmasında asgari ücretin kiradan daha düşük olduğunu söyledi, bir kere bu gerçeği yansıtmıyor. Ayrıca, Almanya genelinde şöyle bir kural varmış: Kira, gelirinin üçte 1'inin üstüne çıkarsa gerisini devlet ödüyor zaten. Yani orada sosyal devlet uygulaması bu. Ayrıca, asgari ücret saati de 12 euro yani ben bunu resmî olarak aldım.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Özel...

22.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde yapılan soru-cevap işlemi sırasında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, öncelikle şunu söylemek isterim: 1 Ocak günü 385 dolarlık bir asgari ücretle başladık -ilerleyen saatlerde detaylarına gireceğiz ama- ipe sapa gelmez bir inat ve olmadık yanlışların tekrarıyla asgari ücret dün 180 dolara kadar düştü. Bir işçimiz bir saatte 80 sent -eskiden 80 sente çalıştığı dönemlerde Çin'i kınamak için söyleniyordu- 1 doların altında alıyor. Bugün verdikleri asgari ücret, 1 Ocakta geçerli olacak. 12 lira olan kuru bugüne kadar 16'ya getiren

Sayın Nebati'nin 1 Ocakta kuru 21,5 yapması durumunda, asgari ücret, dolar bazında dünkü seviyeye gerileyecek. O yüzden, ben kendisiyle daha bir konuşup da hayırlısı olsun, Allah mahcup etmesin diyemedim ama buradan diyeyim ama bugüne kadar ki performansından bile mahcup olması lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir gecede, bir günde, paraya yüzde 10-12-15 değer kaybettirenlerin, 1 Ocaktaki kuru 8,7 tahmin edip 16'ya getirenlerin bugün işçiye verdiği 1 Ocakta kaç dolar olacağı konusunda ciddi endişeler var.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan... Nasıl olsa sabaha kadar buradayız.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bülbül.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Cemal Bey bizzat telefonla değil ama Cemal Bey...

BAŞKAN – Hayır, Cemal Bey'e sataşma yok.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bir saniye efendim, bir dakika...

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Bülbül, size söz verebilirim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bir dakika... Telefondan bilgi okudu. Burada da kendisi...

BAŞKAN – Siz de... Ama bakın...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Hayır, bir dakika... Niye Sayın Başkan? Telefondan gelen mesajı okutuyorsunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Almanya'da oturan birinden alıyorum ben.

BAŞKAN – Sayın Bülbül, Grup Başkan Vekillerine söz veriyorum.

CEMAL ÇETİN (İstanbul) – Ben milletvekiliyim konuşamaz mıyım Sayın Başkan?

BAŞKAN – Talep ettiğiniz durumlarda her bir Grup Başkan Vekili...

CEMAL ÇETİN (İstanbul) – Burası Meclis, ben milletvekiliyim konuşamaz mıyım?

BAŞKAN – Size özel değil, size özel değil bu iş; başka bir şey anlatıyorum ben. (MHP sıralarından gürültüler)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bir saniye, bir saniye, bir saniye...

AHMET ÖZYÜREK (Sivas) – Herkese veriyordunuz...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Siz bu zamana kadar... Özgür Bey'in defaatle yaptığı gibi, ben Grup Başkan Vekili olarak söz...

BAŞKAN – Yani çok özür diliyorum Sayın Bülbül, çok özür diliyorum. Sevgili arkadaşlarım, siz bağırınca benim söz vereceğimi mi düşünüyorsunuz?

AHMET ÖZYÜREK (Sivas) – Herkese veriyorsunuz...

CEMAL ÇETİN (İstanbul) – Ben milletvekiliyim, Mecliste konuşamaz mıyım yani?

BAŞKAN – Öyle mi düşünüyorsunuz? (MHP sıralarından gürültüler) Grup Başkan Vekillerine söz veriyorum dedim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bülbül, siz bir şey söyleyecek misiniz?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, siz vermiyor musunuz?

BAŞKAN – Hayır.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bu tutumunuzu kınıyorum! tutanaklara geçsin.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

CEMAL ÇETİN (İstanbul) – Aynen ben de kınıyorum!

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Bir daha da aynı şekilde bir şey olduğu zaman inşallah biz de burada oluruz efendim.

CEMAL ÇETİN (İstanbul) – Bir daha kınıyorum, bir daha geçsin...

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim. (MHP sıralarından gürültüler)

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

BAŞKAN – 3'üncü maddeyi...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, yoklama...

BAŞKAN – 3'üncü maddeyi oylarınıza sunacağım, sunmadan evvel bir yoklama talebi var, yoklama talebini karşılayacağım.(MHP sıralarından gürültüler)

Sayın Özel, Sayın Zeybek...

CEMAL ÇETİN (İstanbul) – Milletvekilini Mecliste konuşturuyorlar nasıl...

BAŞKAN – ...Sayın Karabat, Sayın Sümer, Sayın Köksal, Sayın Karaca, Sayın Gündoğdu, Sayın Süllü, Sayın Bingöl... (MHP sıralarından gürültüler)

CEMAL ÇETİN (İstanbul) – Sayın Başkan, tarafsız yönet!

BAŞKAN – ...Sayın Kaya, Sayın Beko...

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Burayı tarafsız yönet, tarafsız!

BAŞKAN – ...Sayın Kayışoğlu, Sayın Kılıç, Sayın Kılınç, Sayın Özdemir...

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Burayı taraflı yönetme Başkan! Burayı taraflı yönetme!

BAŞKAN – ...Sayın Şahin... (MHP sıralarından gürültüler)

CEMAL ÇETİN (İstanbul) – Dağdan mı geldik biz?

BAŞKAN – ...Sayın Başarır, Sayın Özkan, Sayın Tığlı...

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Burayı taraflı yönetiyorsunuz!

BAŞKAN – ... Sayın Ceylan. (MHP sıralarından gürültüler)

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Burası taraf olunacak yer değil, o oturduğunuz yer taraf olunacak yer değil!

İZZET ULVİ YÖNTER (İstanbul) – Yorum yapıyorsunuz, milletvekiline söz vermiyorsunuz!

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Bir milletvekiline söz vermiyorsun!

CEMAL ÇETİN (İstanbul) – Dağdan mı geldik, biz de seçildik geldik!

BAŞKAN – Arkadaşlar... Sevgili arkadaşlar... (MHP sıralarından gürültüler) Sevgili arkadaşlar... Milletvekillerine, bütün Meclis Başkan Vekillerinden fazla söz verdiğimi siz biliyorsunuz. (MHP sıralarından gürültüler)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – 60'a göre kısa bir söz verebilirsiniz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Yoklama talebini karşılayacağım, yoklama işlemini başlatacağım.

Üç dakika süre veriyorum yoklama için.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, 60'a göre kısa bir söz verebilirsiniz. Milletvekili arkadaşımızın bu ısrarını göz ardı etmeniz Meclis Başkan Vekilliğine yakışmayan bir harekettir. Bakın, 60'a göre isteyenlere söz veriyorsunuz ama sayın milletvekiline bu ihtimamı göstermiyorsunuz.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Adam Avrupa Federasyon Başkanı, versin cevabını. Niye verdirmiyorsunuz? Niye taraflı yönetiyorsun? Ne var bunda? Ne biçim bir üslup...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Şimdi, Meral Daniş Beştaş Hanımefendi kendisine sataşma olmadığı hâlde çıktı ve telefonda Düsseldorf'tan kendine gelen mesajı orada paylaştı.

BAŞKAN – Sayın Bülbül, benim tutumumu en iyi siz biliyorsunuz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Ben de dedim ki: Pek sayın bir milletvekilimiz –bakın, telefon mesajının ne olduğu değil- o bilgiyi bizzat canlı olarak paylaştı. Buna dahi müsamaha göstermediniz.

BAŞKAN - Tutumumu en iyi siz biliyorsunuz. Lütfen, rica ediyorum...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sizin tutumunuzu kınıyorum ben.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Orada yaşayan bir milletvekiline söz vereceksiniz, orada yaşayan!

BAŞKAN – Bağırma oradan! Senin kadar tanıyorum ben arkadaşı.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Kırk senedir orada yaşıyor, Federasyon Başkanı! Bir bakalım gerçeklere, söz verin de!

BAŞKAN – Senin kadar tanıyorum arkadaşın ben, merak etme.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Tarafsız yönet, tarafsız!

BAŞKAN – Pusula veren arkadaşlar Genel Kuruldan ayrılmasın lütfen.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, toplantı yeter sayısı vardır.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)*A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

BAŞKAN – 3'üncü maddeyi tekrar oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.23

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 20.33

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR

KÂTİP ÜYELER: Emine Sare AYDIN (İstanbul), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 38’inci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

4’üncü maddeyi okutuyorum:

Devredilen, iptal edilen ve tamamlayıcı ödenek

MADDE 4- (1) 2020 yılı merkezi yönetim kesin hesap gider cetvellerinde gösterildiği üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin harcanmayan toplam 23.522.881.186,78 Türk Lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin harcanmayan toplam 619.460.425,98 Türk Lirası, ödeneği ertesi yıla devredilmiştir.

(2) Merkezi yönetim kesin hesap gider cetvellerinde gösterildiği üzere, 2020 yılı içinde kullanılan ve ertesi yıla devredilen şartlı bağış ve özel ödenekler dışında kalan ödeneklerden, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin 32.814.599.270,05 Türk Lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin 6.376.986.423,82 Türk Lirası,

c) (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların 997.899.248,55 Türk Lirası, ödeneği iptal edilmiştir.

(3) Merkezi yönetim kesin hesap gider cetvellerinde gösterildiği üzere, kamu idarelerinin 2020 yılı ödenek üstü giderlerini karşılamak üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli;

a) (I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri için 94.869.620.080,94 Türk Lirası,

b) (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idareler için 9.064.102,32 Türk Lirası, tamamlayıcı ödenek kabul edilmiştir.

BAŞKAN – 4’üncü madde üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz talep eden Adana Milletvekili Sayın Mehmet Metanet Çulhaoğlu.

Buyurun Sayın Çulhaoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin 4’üncü maddesi üzerinde İYİ Parti Grubumuzun görüşlerini ifade etmek üzere söz aldım. Ekranları başında bizleri izleyen büyük milletimizi ve heyetinizi saygılarımla selamlarım.

Değerli arkadaşlarım, bütçe görüşmelerine başladığımız günden bugüne Türk lirasının dolar karşısında yüzde 56'dan daha fazla değer kaybetmesiyle oldukça küçülen AK PARTİ'nin 2022 bütçesine baktığımda, milletimiz lehine hiçbir umut olmadığını görmekteyim. Bu bütçede, yoksulluğa, enflasyona, işsizliğe hiçbir çare yok. Çiftçilerimize yeterli destek ve çözüm yok. İşçinin, işverenin, çalışanın, emeklinin hayatını kolaylaştıracak adımlar da yok. Gelir dağılımında adaletsizlik var. AK PARTİ iktidarı bu bütçede yine milletimizi unutmuş, yine sadece yandaşlarını hatırlamış. 2022 bütçesinde, yandaş müteahhitlere bol bol verilen garantiler var; bütçeye konulan 42,5 milyar ödenek var. Bu iktidar, saltanatını devam ettirmek için savurganlığı önleyici tasarruf yolunu seçmemiş, vatandaşımızın harç, vergi ve cezalarını artırma yolunu seçmiş.

Yirmi yılın sonunda iktidarınız, işsizliği tarihin görmediği kadar yükseltmiş, gelir adaletsizliği almış başını gitmiş, ülke tarımını ve çiftçilerimizi de bitirme noktasına getirmiştir. Partili Cumhurbaşkanlığı sistemine geçtiğimiz son üç buçuk yılda, döviz kurları, akaryakıt fiyatları, enflasyon almış başını gitmiş, hâliyle ülkemiz de yangın yerine dönmüştür. 1980 öncesindeki gibi akaryakıt kuyruklarını, Halk Ekmek bayilerinin önündeki ucuz ekmek kuyruklarını vatandaşlarımıza bugün yeniden yaşattınız. Her dakika patlak veren yasa dışılıklar, usulsüzlük ve yolsuzlukları görmezden gelen iktidarınızda devlet kurumlarına da talimatlarla ve siyasi baskılarla âdeta bir parti devleti hüviyeti kazandırdınız.

Arkadaşlar, bakın, peşinen itiraz etmeyin diye size Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığının Türkiye Ekonomisinde Haftalık Gelişmeler ve Genel Görünüm Raporlarından örnekler vererek ülke gerçeklerini söyleyeyim. Geçen yılın ocak-temmuz döneminde tüketici kredisini ödeyemeyen kişi sayısı 347.276'ydı, bu yılın aynı döneminde tüketici kredilerini ödeyemeyenlerin sayısı 788.861 kişiye çıktı. Artış ne kadar mı? Yüzde 27,2 oldu. Aynı dönemde bireysel kredi kartı borcunu ödeyemeyen kişi sayısı da 320.889'dan 351.161 kişiye çıktı. Tüketici kredisi veya bireysel kredi kartı borcunu ödeyememiş kişi sayısı ise aynı dönemde yüzde 73,2 artışla 558.319'dan 967.136'ya çıktı. Eylülde ise tüketici kredisini ödeyemeyen kişi sayısında büyük artış oldu. Geçen yılın eylül ayında 56.987 olan tüketici kredisini ödeyemeyen kişi sayısı bu yılın eylül ayında yüzde 101,5 artışla 114.805 kişiye yükseldi.

Vatandaşların bankalara, finansman şirketlerine, varlık yönetim şirketlerine ve TOKİ'ye olan tahsili gecikmiş borçlar da dâhil toplam borcu 950,8 milyar lira oldu. İcra dairelerindeki dosya sayısı 23 milyonu geçti. Sadece bu yıl 1 Ocak-18 Haziran günleri arasında icra ve iflas dairelerine toplam 3 milyon 407 bin yeni dosya geldi. Türkiye'de her 100 KOBİ'nin 84'ünün bankalara borcu var. İşte, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı verileriyle ülkenin gerçeği bu; evet, maalesef gerçek bu arkadaşlar.

Liyakatsizlik bu iktidar döneminde ehliyet oldu. Örneğin, 200 rektörün 70'inin 1 tane yurt dışı akademik yayını yok. Hâlbuki, rektör akademik anlamda ne kadar nitelikliyse üniversitelerin performansları da o kadar yüksek olur. Bu anlayışla, mesleki anlamda yetersiz olan insanların liyakate dayalı bir sistemde bir yerleri yönetme şansı olmamalıdır.

Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener "Biz İYİ Parti olarak akıldan, bilimden, liyakatten yanayız. O yüzden tek adam değil, ortak akıl diyoruz; o yüzden 'Ben ne dersem o olur.' değil, Türkiye, milletin evinde milletimizle birlikte yönetilir." diyor. Yine "Biz çiftçilerimize, esnafımıza kulak veriyoruz; kadınların, gençlerimizin, işsizlerimizin dertlerini dinliyoruz. İktidarı, bilgisizce, beceriksizce, yanlış yönetim tarzından doğan ekonomik, sosyal, tarımsal, hukuk, adalet ve dış politika alanlarındaki yanlışlarının bedelini bu millete ödetiyor." demektedir. Yani yanlış AK PARTİ iktidarları yapıyor, ne yazık ki hesabını da necip milletimiz ödemek zorunda kalıyor. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iyileştirilmiş ve güçlendirilmiş parlamenter sistemle tesis edilecek hukukun üstünlüğünü; güçlü, sürdürülebilir ve toplumun tüm kesimlerini kapsayacak büyüme stratejisini; ülke ekonomimizin büyümesi için imar rantlarından vazgeçilmesi, bunlarla beraber, katma değeri ve uluslararası rekabet gücü yüksek olan sektörlerle yönelinerek tüketim ve yüksek kamu harcamaları yerine yatırımlara ve ihracata dayalı bir akılcı politikayı; dışarıdan gelecek kredilere bel bağlamadan, istikrarlı ve kalıcı bir şeffaf yönetimi -Merkez Bankası ve TÜİK'in tam bağımsız hâle getirilmesi, Varlık Fonu ve politika kurullarının derhâl kapatılması- kamuda tasarrufa gidilmesini ve ülke kaynaklarımızın iktidarın rant projelerinden kurtarılmasını sağlayacak, ehliyet ve liyakatin hâkim olduğu kamu yönetimini İYİ Parti iktidarında biz hayata geçireceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün gelinen noktada ülkemizdeki gelir adaletsizliği artmış, geliri en iyi olan kesim ile en yoksul olan kesim arasındaki fark yaklaşık 30 kat olmuştur. Hâl böyleyken iktidar mensupları her zaman yaptıklarını yine yapmaya başladılar ve “Ekonomik kurtuluş savaşı yapıyoruz.” söylemleriyle günü kurtarmaya çalışmaktalar. Oysa milletimiz her gün daha da fakirleşirken AK PARTİ'nin bir eli yağda bir eli balda olanları bu milletle dalga geçmeye devam ediyor. Sanki bu ülkeyi AK PARTİ yönetmiyormuş; LPG'ye, doğal gaza, mazota, benzine, elektriğe, gübreyle zammı yapan başkalarıymış gibi davranma yerine, milletimizin sıkıntılarını çözmek için yaptığımız önerilerimizi dikkate almanız sizin de milletimizin de hayrına olacaktır; artık milletimiz hamaset yerine, çözüm odaklı siyaset bekliyor.

İYİ Parti olarak milletimizin dertlerine çare olacak, üzerinde titizlikle çalışılmış, ülkemizi düze çıkaracak projelerimizle ülkemizi yönetmeye geliyoruz. Biz hazırız. Liyakatli ekonomi kurmaylarımızın hazırladığı, milletimizin derdine derman olacak projelerimizle; gelir dağılımının düzeltilmesine, işsizliğe, enflasyona, sanayileşmeye, KOBİ'lere, çiftçilerin artan maliyetlerine, gübre fiyatlarının önüne geçilebilmesine, EYT'lilere, 3600 ek gösterge bekleyenlere, atanamayan öğretmenlere ve sağlıkçılara, çalışan ve emeklilerimizin durumlarının düzeltilmesine dair çözüm odaklı çalışmalarımızla biz hazırız. Evet, seçime de hazırız, ülkeyi yönetmeye de hazırız. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Sonuç olarak, dolar karşısında eriyen bu bütçe, milletimizin derdine derman olmayacak bir bütçedir. Bu bütçe vatandaşlarımızı kuru soğana muhtaç edecek, yoksulluk ve yolsuzluk bütçesidir. Milletimize ve ülkemize daha fazla zarar vermeden, vakit geçirmeden seçime gidilmelidir diyor, bu duygu ve düşüncelerimle 2022 yılı bütçesinin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını temenni ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talep eden Eskişehir Milletvekili Sayın Metin Nurullah Sazak.

Buyurun Sayın Sazak. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Muhterem heyetinizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce üzerinde görüşmeler yürüttüğümüz 4'üncü maddeden bahsetmek isterim. Söz konusu maddede kamu idarelerinin, özel bütçeli idarelerin, denetleyici kurumların ertesi yıla devredilen ödeneklerinin tutarı, iptal edilen ödeneklerinin tutarı ile kurumların zorunlu nedenlerle yıl içinde yapmış oldukları ödeneküstü giderlerin karşılanması amacıyla verilen tamamlayıcı ödeneklerin tutarı belirtilmektedir. Malumlarınız olduğu üzere, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Bütçe Kanunu Teklifi'yle birlikte aynı zamanda 2022 Yılı Merkezi Yönetim Kanunu Teklifi'nin de görüşmeleri yürütülmektedir. Bu çerçevede, Milliyetçi Hareket Partisi olarak Cumhuriyet İttifakı ruhuyla

desteklediğimiz Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin 4'üncüsü olan 2022 yılı bütçesini olumlu değerlendirdiğimizi ve desteklediğimizi ifade etmek isterim. Değerlendirmeler sonucunda 2022-2024 dönemini kapsayan orta vadeli programda yer alan hedeflerle uyumlu bir bütçe hazırlanmıştır. Bu manada, 2022 yılı bütçesinin siyasi, hukuki, ekonomik ve mali hedeflerimizi azami oranda yerine getireceğine inancımız tamdır.

Değerli milletvekilleri, malumlarınız olduğu üzere, pandemi, küreselleşen dünyada ülkeleri fiziki sınırlarına çekmiş, dünya ekonomisinin aks değiştirmesine sebep olmuştur. En gelişmiş ülkelerde görülen lojistik sorunlar, arz talep zincirindeki kırılmalar, kuraklık nedeniyle artan gıda fiyatları, emtia fiyatlarında gözlenen yüksek seyir ve enerji girdi maliyetlerinde görülen artışlar dünyada enflasyonu küresel olarak tetiklemiş ve ekonomik kaosu doğurmuştur. Bu süreçte insanlar hayatlarını kaybetmiş, şirketler zarara uğramış ve ülkeler ekonomik zorluklarla yüzleşmek zorunda kalmışlardır. Ülkemizdeyse Covid-19 salgınıyla birlikte düzensiz göç, sınır savunmaları, yıkıcı hasarlara sebep olan doğal afetler ve bölücü faaliyetlerin yurt genelinde başlattığı orman yangınları gündelik hayatımızdan ekonomimize pek çok parametreyi değiştirmiştir. Böylesine olumsuzlukların yaşandığı bir konjonktürde Türk lirası manipülatif saldırılara maruz kalmış; ekonomi temelli saldırılarla ülke ekonomisinin çökertilmesi ve dışa bağımlı olması hedeflenmiştir. Dahası, ülkemizdeki muhalefet, ekonomik kırılganlığı propaganda malzemesi hâline getirip siyasi başarısızlıklarına kılıf bulmaya çalışmakta, Washington ve Brüksel'in ipiyle kuyuya inerek çözümünü dışarıda aramaktadır. Bu ekonomik kuşatmalar ve algı yönetimlerine rağmen, bütçe giderlerinde yüzde 30'luk bir artış, bütçe gelirlerindeyse yaklaşık yüzde 34'lük bir artış öngörülerek 1,7 trilyon liralık, cumhuriyet tarihinin en büyük bütçesi hazırlanmıştır.

Bütçede en fazla payın yaklaşık yüzde 15'le yeniden eğitime ayrılması bizler açısından olumludur. "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." şiarıyla 65 yaş üstü yaşlılarımıza, bakıma muhtaç engelli vatandaşlarımıza ve yoksul ailelere sağlanan destekleri de içeren sosyal devlet harcamalarımızda 100 milyarın üzerinde bir meblağ ayrılmıştır. Yerlilik ve millilik oranını yüzde 80'ler seviyesine yükselttiğimiz, istiklal ve istikbalimiz için gerekli olan savunma sanayisine de 180 milyar liranın üzerinde bir kaynak aktarılmıştır.

Türkiye yatırım, üretim, istihdam ve ihracat yoluyla büyümeye devam etmelidir, edecektir. 2016-2020 döneminde doğrudan yabancı yatırım tutarı 33 milyar doları geçmiştir, sanayi üretimi yıllık bazda yüzde 9 artmıştır, istihdamımız pandemi öncesini de geçerek ilk defa 30 milyona yaklaşmıştır. İhracatımız aylık 21,5 milyar dolar ve on iki aylık 210 milyar dolarla cumhuriyet tarihimizin rekor seviyesine ulaşmıştır. Böylece, ekonominin kötüye gitmesinden medet uman muhalefet sözcülerine inat, Türkiye Cumhuriyeti üçüncü çeyrekte G20'nin en yüksek oranda büyüyen 1'inci ülkesi olmuştur.

Elbette, her şeyde olduğu gibi bütçede de bazı noksanlıklar vardır. Türkiye'nin bu ekonomik göstergelerinden hareketle Gazi Meclisimizin çatısı altında "savaş bütçesi" çığırtkanlığı yapanlara hatırlatmak isterim ki bu bütçe, Akdeniz'deki egemen haklarımızdan doğan varlığımızın bütçesidir; terörle mücadelede tarih yazan yerli ve millî İHA ve SİHA'ların bütçesidir; işgalden kurtarılarak yeniden Türk yurdu olan Karabağ'ın özgürlük bütçesidir. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu bütçe, bütün olumsuzluklara rağmen yıl sonunda yüzde 10'un üzerinde büyüme bekleyen Türkiye Cumhuriyeti'nin bütçesidir.

Elbette ki dünyada kontrolden çıkan enflasyonun ülkemizi de sarsmakta olduğu kaçınılmaz bir gerçektir. Ülkemizin beka mücadelesi verdiği bugünlerde, dışarıdan beşinci kol medyanın da desteğiyle servis edilen ısmarlama söylemlerin enflasyonu tetiklediğinin de bilincinde olarak iç piyasadaki fahiş fiyat artışları yakından incelenmeli, alınan sıkı tedbirler artırılmalı ve enflasyonla mücadeleye kararlılıkla devam edilmelidir. Türkiye Cumhuriyeti'nin makro seviyede yakaladığı kazanımları göz

ardı ederek kuruluş yönlerini şaşırıp barış güvercinliği rolü üstlenenlere, dostlarından aldıkları güçle sağda solda dolaşan siyasi devşirmelere, “savaş bütçesi” çığırkanlığı yaparak Türkiye Cumhuriyeti’ne meydan okuduğunu zannedenlere ve çözümden ziyade sorun üreten, ülkenin sorununu sadece enflasyondan ibaretmiş gibi sunan “benzemezler ittifakı”na sormak isterim: Sorun çözerken Kıbrıs’taki egemenlik haklarımızdan mı feragat edeceksiniz? Mavi vatandaki geleceğimizi mi satacaksınız? Libya’daki kazanımlarımızdan mı vazgeçeceksiniz? Yoksa, Güneydoğu Anadolu’daki üniter yapıyı mı bozduracaksınız?

Sayın milletvekilleri, dünyada bilgi güçtür; güç, ekonomidir; ekonomi de bağımsızlıktır. Artık bilgi ve teknolojisini kendi üreterek ekonomisini güçlendiren Türkiye Cumhuriyeti, teslimiyetçilikten uzak, Ankara merkezli bir akıl tarafından yönetilmektedir.

Doğu Akdeniz’deki egemenlik haklarımızdan taviz verilmemesi, kararlı bir mücadeleyle bölücü terör örgütlerine karşı yürütülen operasyonlar ve “İstikamet Kızıllema!” parolasıyla Fırat’ın doğusuna gerçekleştirilen askerî harekâtlar bahsetmiş olduğum bu aklın bir tezahürüdür. (MHP sıralarından alkışlar)

Bu akıl ve binlerce yıllık devlet geleneğiyle Türkiye Cumhuriyeti, değişen yeni dünya düzeninde yerini almıştır. (MHP sıralarından alkışlar) Bu süreçte, kapalı Maraş Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti halkının kullanımına tahsis edilmiş, otuz yıldır Ermeni işgali altında olan Karabağ yeniden Türk yurdu olmuş ve Ayasofya-i Kebir Camisi tekrardan ibadete açılmıştır.

Atılan kararlı adımlar ve dik duruş sonrasında Türkiye’nin bölgesel bir aktör olması uluslararası camiayı da tedirginleştirmiştir. Sokak eylemleri, terör saldırıları, 15 Temmuz darbe girişimi ve son olarak ekonomik dış müdahalelerle egemenliğimiz hedef alınmıştır. Ancak, dışarıdan ekonomimize ve bağımsızlığımıza yapılan bu saldırılar ne iltir ne de son olacaktır. Geçmişte, Kurtuluş Savaşı’nın zor zamanlarında kenetlenen necip milletimiz, içerideki ve dışarıdaki hainlerin emellerine karşı özgürlük mücadelesinden taviz vermemiştir. “Egemenlik kayıtsız şartsız Türk milletindir!” ilkesini benimseyen kurucu Meclisimiz, dış mihraklara, hasmane dayatmalara boyun eğmemiştir. Anadolu’nun bağımsızlığı için şehit düşen Türk İstiklal Harbi’nin isimsiz kahramanları, canı pahasına işgalcilere esir olmamıştır. Milletimizin şanlı mazisine karşın bir asır önce de ülkemizde mandacılığı benimseyen bir avuç vatansızın, şer odaklarının bizi parçalamaya yönelik oyunlarına piyon edildiği, yazılan senaryolara figüran olduğu bilindiği gibi, bugün de aynı oyunlar hız kesmeden oynanmakta, benzer senaryolar beşinci kol faaliyetleriyle servis edilmektedir. Ancak bilinmelidir ki Milliyetçi Hareket Partisi, yabancı misyon şeflerinden yardım talep etmez. Cumhuriyet, sözüm ona demokrasi havarilerinden medet ummaz. Kudretli Türkiye Cumhuriyeti devleti el etek öpmez. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bozkurtça, hür yaşayan ve Hakk’a tapan aziz milletimiz diz çökmez.

Sözlerime son vermeden önce, Türkiye’nin siyaseti ve öncülüğünde kurulan Türk Devletleri Teşkilatının, kasım ayı içerisinde İstanbul’da Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi Devlet Başkanları 8’inci Zirvesi’ni gerçekleştirdiği malumunuzdur. Bu birlik içerisinde de Türkiye’nin siyasi ve ekonomik istikrarının ne kadar önemli olduğu bir kez daha vurgulanmıştır. Dil birliği, toplumların millet olabilmesi için önemlidir. Kültür ve vicdan birliği ancak bu şekilde tesis edilebileceği gibi, bir halkın millet olmasının yani kader birliğinin sağlanabilmesinin en temel şartıdır. Zira, harcı bilinmeyen bir fabrikanın yarın neyi, kimin için üreteceği bilinemez. Bu vesileyle “Türk birliği” vizyonuyla kurulan Türk Devletleri Teşkilatından duyduğumuz memnuniyeti dile getirir; bu duygu ve düşüncelerle, var olan birliğimizin daim olmasını diler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım.

METİN NURULLAH SAZAK (Devamla) – ...2022 yılı bütçesinin ülkemize hayırlı olmasını temenni eder, muhterem heyetinizi ve büyük Türk milletini saygıyla selamlarım. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, söz talebim var efendim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

23.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Eskişehir Milletvekili Metin Nurullah Sazak'ın 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde MHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, sayın hatip Nurullah Sazak saygı duyduğumuz bir milletvekilimiz ancak konuşmasındaki üslubu, kullandığı birtakım sıfatları ve zikrettiği birtakım ithamları kabul etmek mümkün değil. “Ülkedeki muhalefet, ekonomik kırılma ve siyasi malzeme yapıp başarısızlığa mazeret arıyor.” gibi bir lafı, siyaseti ve siyasetin bütün dinamiklerini inkârden başka bir şey değildir. Bir kriz var, ekonomik kırılma var, vatandaşın aldığı her ürün her gün zamlanırken muhalefetin buna susuyor olması kendisini inkârdır. Sonra, benim hatırladığım kadarıyla, Sayın Devlet Bahçeli ve Grup Başkan Vekilleri kendilerinin muhalefet partisi olduğunu, hatta milletin kendilerine denge ve denetleme görevi verdiğini bu seçimlerden sonra zikrettiler. Yani muhalefet partilerine laf ederken gerçek muhalefet partisi, makbul muhalefet partisi ayrımı yapılıyorsa onu bir netleştirsinler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Eğer Genel Başkanlarının kendi kamuoyu önündeki açık beyanıyla çelişmek bir problem değilse ben kendisine bırakıyorum takdiri.

Mavi vatan konusunda ilk gün “Doğru buluyoruz; gelin, geçirelim.” diyen Cumhuriyet Halk Partisi; Libya konusunda iki taraf arasındaki dengeyi tutmanın doğru olduğunu söyleyen CHP ve dün Meclisimize Libya Meclis Başkanının ziyareti; Kıbrıs Fatihî Bülent Ecevit'in 3'üncü Genel Başkanımız olduğu gerçeği ve o konudaki tutarlılığımız ve devamlılığımız; Denktaş'a AKP'nin yaptığı zulme o gün de sessiz kalmayıp, bugün de unutmuyuşumuz ve üniter yapı konusundaki hassasiyetimiz tartışmadan varestedir.

Teşekkür ediyorum efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bülbül.

24.- *Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, teknik olarak İç Tüzük'le alakalı bir hususun da altını çizmek gerekiyor. Sayın konuşmacı, hatibimiz siyasi değerlendirmesini yapmıştır; Milliyetçi Hareket Partisinin görüşleridir bunlar, burada Cumhuriyet Halk Partisine açıkça bir sataşma söz konusu değildi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama çok ağır şeyler söyledi, siz izlememişsiniz.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Açıkça bir sataşma söz konusu değildi. Madem bir alınganlık oldu, o zaman, ona dair, Sayın Özgür Özel'in ifadelerine karşı da yani mavi vatan konusundaki hassasiyetinizi ifade ederken Sayın Çeviköz'ün mavi vatan mefhumunun yayılmacı bir durum arz ettiğini, yayılmacılık olarak algılandığını söylediğini burada not etmemiz gerekiyor. Tekzip edilmeyen bir açıklama olduğu için söylüyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tekzip etti efendim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Yine aynı şekilde, Libya meselesinde “Halife Hafter” denilen teröristin seküler bir insan olduğunu, Türkiye’nin yanlış yerde tutum aldığını CHP sözcüsü Engin Altay’ın beyanlarından biliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen Sayın Bülbül.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Ünal Çeviköz’ün bunun dışında, Türkiye’nin dış politikasıyla alakalı yaptığı yorumlara bakıyorsunuz; Karabağ meselesiyle alakalı olarak Sayın Ünal Çeviköz çıktı, dedi ki: “Korkarım, Karabağ’a Türkiye’den askerî yardım yapıldığını biliyoruz.” “Korkarım...” diyor, orada da bunu şerh ediyor. Bir de “Cihatçı teröristlerin oraya Türkiye tarafından gönderildiği haberini alıyoruz.” dedi. Altıda harekât başladı, saat onda Sayın Ünal Çeviköz bu açıklamayı yaptı, sonra Sayın Engin Altay çıktı, dedi ki: “Eşk olsun Azerbaycan, sonuna kadar Azerbaycan’ın yanındayız.” dedi. Bir taraf böyle yaparken öbür taraf böyle yapıyor, biz hangisini ele alacağız, hangisini değerlendireceğiz? Ama şurası kesin ki: Sayın konuşmacımızın ifade ettiği hususlar müşahhasdır, somuttur ve Cumhuriyet Halk Partisi tarafından beyan edilmiş, kamuoyuyla paylaşmış görüşlerdir. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, bir açıklamam gerekiyor bu ifadeler üzerine.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Gereksiz bir şeye girdik şimdi, hadi.

BAŞKAN – Buyurun.

25.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül’ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, uzatacak veya gereksiz bir şey yok.

Şöyle: Bakın, ben dedim...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sizin söyleminizi demiyorum, girdiğimiz şey...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Sazak “Siz mavi vatani bırakacak mısınız? Açıklayın.” diyor ve “muhalefet partileri” diyor...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Ya, size demiyor çoğunu, herkes üstüne alınıyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, dedi. Efendim, bir bakın bakalım şeye, bir bakın ifadelerine.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Açıklamalarınızı biliyoruz mavi vatanla ilgili.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bunlarla ilgili tek tek sorunca, ben bunu yapsam MHP’yi kastederek, sizin de göreviniz bu açıklamayı gerektirir yani.

Ayrıca “muhalefet partileri” diye yaptığı ithamlardan biz... MHP’nin de kendini “muhalefet partisi ve denge, denetleme görevi” diye tanımladığını da hatırlatmama da müsaade edin yani. Burada işi uzatmaya yönelik bir şey yok.

Sayın Sazak’ın ifadelerinin tamamını reddettiğimizi, Cumhuriyet Halk Partisinin resmî görüşünün bu olduğunu da söyledim. Biraz önce söylediğiniz 3 ifadeden 2’si tezkiz edilmiş ifadelerdir. A Haber yerine bağımsız kanalları izlemenizi tavsiye ederim.

Teşekkürler.(CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Hayır, hayır, Ünal Çeviköz’ün bahsettiğim beyanları herkes tarafından bilinmektedir, Cumhuriyet Halk Partisinin görüşleri de benim ifade ettiğim görüşlerdir.

BAŞKAN – Peki...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, benim değil, sizin...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Resmî görüşünüzü...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – CHP'nin görüşleri benim değil...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Resmî görüşünüzü...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Gel o zaman sen buraya otur, ben oraya oturayım. Allah Allah!

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Resmî görüşü... Orada oturan kişinin görüşünü söylüyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ağabey...

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Engin Altay'ın söylediğini söylüyorum, Hafter için "Sekülerdir." demedi mi?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, "Resmî görüşümüz budur." diyorum, "CHP'nin resmî görüşü bu." diyorsun.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – "Yanlış yerde duruyorsunuz." demedi mi?

BAŞKAN – Sayın Grup Başkan Vekillerim... Sayın Grup Başkan Vekillerim...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Dün Meclis Başkanı kimi kabul etti? Dün Meclis Başkanı kimi kabul etti?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – CHP'nin resmî görüşü değil mi Engin Altay'ın söyledikleri?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bırak Allah aşkına ya!

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Özgür Özel söylediği zaman mı olacak bunlar?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tarihi çelişkilerinizle baş başa bırakıyorum. Ya, hadi Allah aşkına ya!

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Nasıl çelişki?

BAŞKAN – Sayın Grup Başkan Vekillerim...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – CHP'nin resmî görüşü benim söylediklerim.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Engin Altay'ın söylediği değil tabii, Özgür Özel'in söylediği; onu da CHP takdir etsin.

BAŞKAN – Sayın Grup Başkan Vekilleri, lütfen oturur musunuz, lütfen oturun.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

BAŞKAN – Söz sırası, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden Ağrı Milletvekili Sayın Abdullah Koç'ta.

Buyurun Sayın Koç. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ABDULLAH KOÇ (Ağrı) – Sayın Başkan, değerli halkımız ve cezaevlerindeki tüm yoldaşlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye ekonomik bir çöküş yaşamaktadır. Bu çöküşün çeşitli boyutları ve sebepleri vardır. Her şeyden önce, ülke çatışma süreci metaforundan ne yazık ki çıkmadı. Bu nedenle ülkenin tamamı demokrasiden mahrum bırakılmış durumdadır. İnsanlar mutlu değil, huzurlu değil ve güven içinde yaşama arzusunu yitirmiş durumdadır. Bütün sorunların ana kaynağı olan Kürt sorunu günbegün can yakmaya devam etmektedir. Çözumsuzlük her alana yayılmış bulunmaktadır. Siyasi cinayetler bitmedi, hukuksuzlar bitmedi, partimize yönelik siyasi soykırımlar bitmedi; Kürtlere yönelik hukuksuzluklar, cezasızlıklar bitmedi ve aynı zamanda, değerli arkadaşlar, cezaevleri, maalesef, ölüm evleri hâline dönüştü. Daha bu sabah çok sayıda partilimiz, çok sayıda kişi Diyarbakır’da Özel Harekât polislerinin baskınıyla gözaltına alındı.

Kürt sorununu yok saymaya ve bastırmaya yönelik kamu harcamaları bitmek bilmedi. İçişleri Bakanlığı gibi bir Bakanlık, resmen devlet içinde devlet olmuş ve bütün operasyonlarını ve siyasi entrikalarını Kürtler üzerinde uygulamaktan ve her gün yeni bir hukuksuzluğa imza atmaktan geri durmadı. İçişleri Bakanı, bu politikalarıyla âdeta halklarımıza karşı psikolojik bir savaş yürütmektedir. Yapılan tüm baskılar sonucunda halkın direnme gücünü kırmak amaçlanmaktadır. Şimdiden söyleyeyim: Bu halk bu tür baskıları yeni görmüyor, ne bakanlar geldi geçti, Soylu da gelip geçecek. (HDP sıralarından alkışlar)

Ekonomik istikrar ancak toplumsal ve hukuksal istikrarla mümkün olacak. Bu Hükümet 48 belediyemize el koydu, kayyum atadı ve partimize yönelik operasyonlar, gözaltılar, hukuksuzluklar yaşanıyor. Burada istikrardan bahsetmek mümkün müdür? Halkımız gündelik yaşam ihtiyaçlarını dahi gideremiyorken savunma sanayisine ayrılan bütçe yüzde 30 oranında artırıldı, yandaşlara ülkenin kaynakları peşkeş çekiliyor ve Hükümet rant ekonomisiyle ayakta durmaya çalışıyor, bu yüzden kamu kaynakları yağmalanıp talan ediliyor. Bu Hükümetin ilk on beş yıllık organizasyonunda 60 milyar dolar kadar özelleştirme yapıldı, günümüze kadar 80 milyar dolar gibi bir rakama ulaşmış bulunmaktadır. Ülkenin sahip olduğu tüm kaynaklar ve elde edilen bu kaynakların tamamı tüketildi ne yazık ki. Erdoğan, 2 Aralık 2016 tarihinde halka seslenerek “Mevcut olan dolarlarınızı bozdurun.” dedi. O zaman 1 dolar 3,53 liraydı yani 1.000 doları olan kişi gitti dolarını bozdurdu, eline 3.530 lira para geçti. Bugün itibarıyla 1 dolar 15,80 liradır yani daha önce 1.000 dolarını bozduran bir vatandaşın eline -şimdi 15 bin lira para geçmesi gerekirken- sadece 3 bin lira para geçti. Bu halk size nasıl güvenecek peki? Bakın, Numan Kurtulmuş “Dövizde yönelmek ahlaksızlıktır.” diyor, aynı Kurtulmuş “Bunlar Harun’du, Karun oldular.” demişti. Peki, bu adama nasıl güveneceksiniz? Benim size tavsiyem, kesinlikle bu adama güvenmeyin çünkü bir gün söylediği ile sonraki gün söylediği birbirini tutmuyor. Bunlar halkı ne zannediyorlar?

128 milyar doları ne yaptınız? Her şeyden önce bunu soruyoruz. 2013 tarihinden bu yana sadece inşaata yani betona 500 milyar dolar para yatırdınız. Bu savurganlık ve öngörülme politikalarınızla ülkeyi bugün yoksulluğa sürüklediniz. Bunlar saraylarda yaşadıkları için yoksulluk nedir bilmezler. Çıkarları söz konusu olunca Soylu, Kurtulmuş ve diğerleri Erdoğan’ın yüzüne çıkamayacak sözler sarf ediyorlar; şimdi de yoksulluk tablosunu örtmek için ahlak bekçisi kesiliyorlar.

Siz hiç çöplerden ekmek topladınız mı? Siz hiç kış koşullarında kapısız, penceresiz evlerde kalmak zorunda kaldınız mı? Bayat ve küflenmiş ekmekleri “Hayvanlara vereceğim.” diye evinize götürdünüz mü? Siz bisküvinin fiyatının ne kadar olduğunu biliyor musunuz? Her şey size göre güllük gülistanlık; yoksulluk yok, yoksunluk yok. Araçlar, fazla olduğu için benzin kuyruğunda değil mi? Bakın, Adalet ve Kalkınma Partisinin bir milletvekili “Ekonomik sıkıntılar bizimle ilgili değil.” diyor. Şaka gibi ya,

gerçekten şaka gibi. Benzin bu akşam 60 kuruş daha zamlanacak değerli arkadaşlar. Halkta dolar mı bıraktınız? Halkı her anlamda manipülasyonla, savaş çıkırtkanlığıyla cendereye aldınız ve bu puslu havada şimdye kadar götürebildiğiniz kadarını götürdünüz zaten. Ancak artık, kaynak kalmadı, hazine boşaldı ama halkın da sizlere hakikaten inancı kalmadı. Merkez Bankası dövizini indiriyor, 1 dolar 15,80'e çıkmış durumda, asgari ücret 4.253 lira. Asgari ücretin açıklandığı an itibarıyla, asgari ücretin değeri aşağıya doğru inmiş durumda değerli arkadaşlar. Yani ülkenin mevcut olan ortamı maalesef, kurtlar sofrası.

Bakın, her şey yüzde 100 arttı. Kürtlerde bu meseleyle ilgili güzel bir söz var; önce onun Kürtçesini söyleyeceğim, sonra da Türkçesine çevireceğim değerli arkadaşlar: "...”(x) Ne demek bu, biliyor musunuz? Muktedir olan kişi, sofrasında aynen şöyle diyor: "Tencerenin kapağını açma, ekmeğe hiç dokunma; bol bol ye, utanma." (HDP sıralarından alkışlar) Yani bunların halka reva gördüğü mesele aynen bu, maalesef ancak bu şekilde özetlenebilir Türkiye'nin ekonomik tablosu.

Demem o ki halk bunların farkında ve sandığınız gibi değil; halk gerçekten hangi aşamada olduğunu, ne kadar yoksullukla karşı karşıya kaldığını çok çok iyi biliyor değerli arkadaşlar. Bakın, biz bu sıcak ortamda oturuyoruz, her türlü değerlendirmeyi yapıyoruz ama sokakta insanımız aç. Mevcut olan asgari ücret yetmiyor, belirlemiş olduğunuz yetmeyecek, yarından itibaren erimeye devam edecek.

Değerli milletvekilleri, tabii, bizim için önemli olan bir yer daha var. Bakın, siz bu haritayı görüyorsunuz; bu harita Ağrı'nın haritası. Bakın, şimdi, gelelim güzel Ağrı'nın sorunlarına, Ağrı'nın geri bırakılma meselesine gelelim. Bu kürsüde defalarca dile getirdik ve dile getirmeye de devam edeceğiz. Bakın, ben 100 tane soru önergesi verdim, 100'den fazla; bu konuyu sürekli gündeme getirdim; bunların hepsini görmezden geldiniz. Ağrı, önceki yıllarda olduğu gibi, bu bütçeden de ne yazık ki nasibini alamıyor ve alamayacak. Yani millî gelirden en az pay alan il Ağrı ili. Bakın, işsizlik oranı yüzde 10, sağlık hizmeti söz konusu değil Ağrı'da. Ağrı'dan gençler göç ediyor, Ağrı'da gençler kalmadı. Gelişmişlik düzeyi ve ekonomik açıdan Türkiye'nin 81'inci ili sırasındadır Ağrı. Bu ülkeye çok zarar verdiniz AKP Hükûmeti, ama iki şey çok daha fazla zarar verdiniz. Bunlardan bir tanesi, Türkiye'yi dünyanın en yoksul ülkesi hâline getirdiniz, Ağrı'yı da Türkiye'nin en yoksul kenti hâline getirdiniz. Bakın, bu bir gerçek; bu, sayısal verilerle ortadadır. Ağrı'da esnaf kepenk kapattı, hayvancılık bitti, çiftçilik bitti. Ağır kış koşullarında Ağrı ciddi bir şekilde ısınma sorunu yaşıyor. En ağır kış koşulları Ağrı'da. Ülkenin demir yollarına ilişkin olan projesinde 2023 yılında Ağrı'ya ilişkin hiçbir şey yok fakat şunu söyleyeyim: 1900'lü yıllarda Erzurum-Eleşkirt-Ağrı-Doğubeyezit'a kadar demir yolu rayları var değerli arkadaşlar; şu anda yok, ortadan kaldırılmış. Yüz yıl geriden gidiyor bu ülke, bunun da sebebi ne yazık ki önceki hükûmetler ve sizlersiniz. Ağrı-Hamur-Tutak-Patnos yolu yaklaşık olarak on beş yıldır yapılmadı ve yapılmıyor. Bakın, Ağrılılar Osmangazi Köprüsü'ne para ödüyor fakat Ağrı'ya ilişkin bir yol yapılmıyor, bunun nedeni nedir? Ağrı Şeker Fabrikası atıl durumda.

Değerli arkadaşlar, bakın, ben size Ağrı'yla ilgili -zamanım kalmadı ama- birkaç tane şeyi daha göstermek istiyorum. Değerli halkımız, bu, Ağrı Dağı. Dört mevsim karla kaplı olan ve birçok din ve inanç tarafından kutsal kabul edilen Ağrı Dağı 5.137 metre yükseklikte ve Avrupa'nın en yüksek noktasıdır. Bir tane dağ evi yapılacak, yapılmıyor. Yıllardır bu talepte bulunuyoruz, bununla ilgili hiçbir gelişme yok.

Diğer bir şey, İshak Paşa Sarayı. Ağrı Dağı'nın hemen yanı başında, Doğubeyezit ilçe merkezine yakın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

ABDULLAH KOÇ (Devamla) – ...yalçın dağlar arasında ve Ağrı mimarisinin en güzel örneği olan İshak Paşa Sarayı'na ilişkin taleplerimiz var; yerine getirilmedi.

Bakın, meteor çukuru; bakın, Balık Gölü -çok önemli, önemli bir turizm merkezi olacak- Diyadin Kaplıcaları; bakın, Diyadin Kanyonu; bunlar hep yatırım bekleyen yerler değerli arkadaşlar.

Bir de Nuh'un Gemisi, bununla ilgili önemli bir şey söyleyeceğim. Ağrı Dağı'nın güneyinde yer alan doğal anıtın, Nuh Tufanı sonucunda karaya oturan Nuh'un Gemisi nedeniyle oluştuğuna inanılmaktadır. Mitolojik anlamda insanlığın ve tüm canlıların kurtuluşunu ve yeniden doğuşunu ifade eden bu Nuh'un Gemisi, aynı zamanda bütün insanlığın yeryüzüne dağıldığı ve kurtulduğu yerdir. Yani hepimiz Ağrılısınız, bütün dünyadaki canlıların hepsi Ağrılı ama Ağrı Türkiye'nin en son sırasındaki ildir, bunu kabul etmiyoruz.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Başkanım, bir söz alma imkânım olabilir mi?

HABİP EKSIK (İğdır) – Sanki Ağrı'nın tek sahibiymiş gibi her konuda Ağrı için söz istiyor.

BAŞKAN – Mümkün değil.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Yani Sayın Vekilime ben katılıyorum; evet, herkes Ağrılıdır ama özellikle AK PARTİ hükümetleri döneminde gelen 20 katrilyonu da gözardı etmemeleri lazım, onu da söyleyeyim.

BAŞKAN – Grup Başkan Vekilimize söyleyin, size bir söz versin yani şeyin içinde.

Evet, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talep eden İstanbul Milletvekili Emine Gülizar Emecan.

Buyurun Sayın Emecan. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Evet, değerli arkadaşlar, bütçe görüşmelerinin sonuna yaklaştık, on dokuz yıldır yazdığımız bir kitabın da sonuna geldik. Neler yok ki bu kitapta? Kitabın finalinden başlayalım. Finalde ülkeyi ekonomik bir deneyin içine soktunuz, adına da “Çin modeli” dediniz. 16 Ekimden bugüne, iki ayda Türk lirasının dolar karşısında değer kaybı yüzde 40'ı aştı; dolar bugün 15,5 lira oldu. Beterin beteri yolunda freni boşalmış bir kamyon gibi gidiyorsunuz. Getirdiğiniz 1 trilyon 751 milyar liralık 2022 bütçesinin yarıya yakını eridi. Toplam 446 milyar dolarlık dış borcumuz sadece kur artışından dolayı altmış günde 2,5 trilyon arttı. Sadece kur farkından artış bütçe rakamının da üzerine çıktı değerli arkadaşlar. Bütçe açığı 278,4 milyar TL öngörülmüştü ama bütçe rakamlarının artık hiçbir anlamı kalmadı, acilen ek bütçe yapılması gerekiyor.

Soruyorum: Vatandaş size oy verirken “Paramızı pula çevirin.” mi demişti acaba? Siz faiz indirdikçe dolar çıkıyor, dolar çıktıkça bankalardaki TL mevduatları dolara dönüyor. Bankalarda mevduatın yüzde 63'ü dolar mevduatı oldu arkadaşlar. Dolara döndürecek TL'si olmayan vatandaş, işçi, çiftçi, esnaf, emekli de her gün daha fazla yoksullaşıyor, gelir dağılımı gittikçe bozuluyor; Maliye Bakanımız Nebati de “Güvenin, inanın bize.” diyerek milletten kalmayan sabrını istiyor. Vatandaş sizden aslında ne istedi? Refah içinde yaşamak istedi. Siz ne yaptınız? 2023 yılında kişi başına 25 bin dolar millî gelir sözü verdiniz, 2020'de ancak 8.500 dolar oldu. Bugün Türk lirasına yaşattığınız serbest düşüşle bu gelir de yarıya düştü, vatandaş Halk Ekmek kuyruklarına muhtaç ettiniz. Gıda ürünlerinin fiyatı 2-3 kat arttı, her gün artmaya devam ediyor; anneler çocuklarına süt alamıyor, mama alamıyor, çocuklar yatağa aç giriyor arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

Çalışmak istedi vatandaş, emeğinin karşılığını almak istedi. Siz ne yaptınız? Türkiye'nin tarihinde görülmemiş bir işsizler ordusu yarattınız, 8 milyondan fazla işsizimiz var, ataması yapılmayan yüz binlerce öğretmenimiz var. Ne istedi bu ülkenin doktoru? Daha iyi koşullarda çalışmak, alın terinin karşılığını almak istedi. Siz ne yaptınız? Hastaneleri şirket, hastaları müşteri yaptınız. Bu ülkenin doktorunu, sağlık emekçisini performans sistemine mahkûm ettiniz, göçmen doktorlar yarattınız. On yılda 5 bin doktor ülkemizi terk etti.

Peki, ya çocuklar ne istedi değerli arkadaşlar sizden? Sadece mutlu olmak, oyun oynamak, iyi bir eğitim almak. Peki, siz ne yaptınız? Okulları cemaatlere bağladınız. 4+4+4 sistemiyle çocuklar işçi oldular. Bakın, 13 yaşında bir çocuğumuz sosyal medyada şöyle bir şey söyledi... İzlediniz mi? İzlemediyseniz izleyin. Şöyle diyor: "Bir test kitabı 80 lira. Sen buradan çevir bir genci, 1 tanesi mutluya hayatından ben bir şey bilmiyorum." Siz çocukların bile mutluluğunu çaldınız.

Vatandaş size oy verirken cumhuriyet değerleri korunsun istedi çünkü biz bu değerleri kanla, emekle, mücadeleyle kazanmıştık. Siz ne yaptınız? Devletin öz varlıklarını, santralleri, şeker fabrikalarını, Tank Palet Fabrikalarını, limanları on dokuz yıldır "özelleştirme" adı altında sattınız. Özelleştirmelerden 63 milyar dolar gelir elde ettiniz. 63 milyar dolara bu ülkenin hem geçmişini hem de geleceğini harcadınız. Şimdi, daha da hızlandınız, Avrupa'dan umidi kestiniz, sıra ülkenin varlıklarını Arap ülkelerine peşkeş çekmeye geldi. Antalya Liman İşletmesini 2047'ye kadar Katar'a veriyorsunuz, kıyıları da bedelsiz devrediyorsunuz. Bütçede de gündeme getirmiştim, kapatılan Etibank ile Türkiye Elektrik Kurumuna, Elektrik Üretim İletim AŞ ve elektrik dağıtım şirketlerine ait olan, bazıları denize sıfır mülkleri ve tesisleri bedelsiz olarak TEİAŞ veya TEDAŞ'a devredip sonra TEİAŞ'ı da özelleştireceksiniz. Bugün, bu konu Komisyonda şu anda görüşülüyor arkadaşlar.

Ekonomi deneyiniz baş aşağı gidince Erdoğan ekonomik kurtuluş savaşı ilan etti, sormak istiyorum: Kurtuluş Savaşı'nın siz ne olduğunu biliyor musunuz? Bakın, bu çok önemli, böylesi önemli bir kavramı ağızınıza alırken önünü arkasını çok iyi düşünmeniz lazım. Bu ülkenin kanla yazılmış varoluş mücadelesini kendi uydurduğunuz, doları olan yandaşı zengin ettiğiniz, halkı sefil ettiğiniz bir model için kullanamazsınız, alet edemezsiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

Evet, değerli arkadaşlar, vatandaş çocuklarına ve torunlarına iyi bir gelecek bırakmak istedi, siz ne yaptınız? Kamu-özel iş birliği projeleriyle torunları bile borç batağına batırdınız. Dolar arttıkça 5'li çeteye verilen hazine garantili köprü, otoyol, tünel, hastane projelerinin garanti borçları da artıyor. Bu borçlar için, bakın, 2020 yılı için verilen hazine garantisindeki sadece kur farkından artış 22 milyar lira, 2020'den 2021'e devreden hazine garantili borç tutarı 151,3 milyar lira; 2022 bütçesine koyulan hazine garantisi de 42,5 milyar lira ama dövizdeki artışla bu 42,5 milyar lira 70 milyar lirayı da geçti.

Şimdi, değerli arkadaşlar, ekonomi Titanic gibi su aldıkça batıyor; bu sırada, bağımsız olmadığı hepimizin kabulü olan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ise batan gemiye dolar atarak müdahaleye devam ediyor.

Sayın Maliye Bakanından da bu arada bazı inciler dökülüyor, "Ekonomi modeli tutmazsa üzüldüm; siz bir tek maaşınızı kaybedersiniz, ben her şeyimi kaybederim." diyor. Sayın Bakan, asıl bu toplumun büyük bir kesiminin her şeyi, sizin o küçümsediğiniz maaşı, işi. Ayıptır yani diyorum, böyle bir şeyi söylemek gerçekten ayıptır, artık çaresizlikten sağa sola savruluyorsunuz. Böyle olmasaydı, Maliye Bakanı "Bize güvenin." derken neden birdenbire bir profesör çıkıp da ekonomik OHAL sopsasını göstersiz, neden birdenbire Maliye Bakanı Nebati bir yandan iş dünyasına "Hepiniz yüzer milyon dolar bozdurun." çağırısı yapıversin? "Şaka yaptım." demiş ama her şakanın altında bir gerçeklik payı vardır ayrıca da milletin artık şaka kaldıracak hâli kalmadı. Peki, dolarları bozdurmazlarsa ne olacak? Hepsini vatan haini olarak mı ilan edeceksiniz? Bilemiyorum.

Fuat Oktay, salı günü konuşmasında “Bu bütçede, milletimizin neye ihtiyacı varsa, gelecek tahayyülü neyse, neyi gerektiriyorsa, Türkiye için en gerekli neyse o var.” dedi ama gerçek öyle değil değerli arkadaşlar; bu bütçede Adalet ve Kalkınma Partisinin neye gereksinimi varsa o var.

Değerli milletvekilleri, üzerinde konuştuğum maddeyle ilgili de birkaç cümle söylemek istiyorum. Bu madde, 2020 yılında devredilen, iptal edilen ve verilen tamamlayıcı ödeneklerle ilgili. 2020 bütçesinde yapılan ödenek üstü harcama 94,9 milyar lira olmuş. Kimin parası bu? Kimin parasını kime sormadan harcıyorsunuz? Harcanan bu para elbette milletin parası. Bu kadar yüksek bir ödenek üstü harcama için milletin bütçe hakkı adına yıl içerisinde Türkiye Büyük Millet Meclisine ek bütçe yasa teklifi getirerek ödenek ihtiyacı olan kuruluşlara ek ödenek almanız gerekirdi ama iktidar olarak yaptığınız kanuni düzenlemelerle bu yolu kapattınız, bütçenin şeffaflığını da ortadan kaldırdınız, tamamlayıcı ödenekle de bu konuyu çözmek istiyorsunuz. Tek adam iktidarının başladığı 2018 yılından beri uyguladığınız yanlış ekonomi ve maliye politikaları iflas etti değerli arkadaşlar, artık neresinden tutsak elimizde kalıyor.

Gelelim asgari ücrete. Asgari ücret 4.250 lira açıklandı. Yüzde 50 artışla övünüp “Enflasyonun çok çok üstünde.” diyorsunuz ama halkın enflasyonu yüzde 58’i geçti. Alım gücü arttı mı, bir bakalım. 2020 Ocak ayında asgari ücretle 176 litre ayçiçeği yağı alınabilirken açıkladığımız ücretle 141 litre ayçiçeği yağı ancak alınabiliyor.

Şimdi, Cumhurbaşkanı asgari ücretten kurumlar vergisi ve damga vergisini kaldıracaklarını açıkladı. Evet, doğru bir karar özünde, elbette bunu biz destekliyoruz, aslında sürekli de ifade ediyorduk “Asgari ücretin üzerindeki vergiyi kaldırın.” diye ancak burada çok ciddi bir nezaketsizlik var değerli arkadaşlar. Türkiye Büyük Millet Meclisine nezaketsizlik ve saygısızlık yapılmıştır çünkü bu düzenleme Meclisten kanunla geçecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (Devamla) – Tamamlıyorum Başkanım.

O nedenle, Cumhurbaşkanı bu açıklamayı yapmadan önce nezaketen Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanına ve parti gruplarına mutlaka bu bilgiyi vermeli ve nezaketen görüşlerini almalıydı ama öyle yapmadı. Artık bir nezaket bile gösterilmiyor Türkiye Büyük Millet Meclisine.

Değerli arkadaşlar, konuşmamın başında da dediğim gibi on dokuz yıllık bir kitabın artık sonuna geldik. Herkesin bir kitabı vardır ama herkesin hikâyesi yoktur. Sizin elinizde geriye, vatandaşı yoksulluğa mahkûm ettiğiniz, sonu belli, kuru bir kitap kaldı. Bizse hep birlikte, kahramanı bu vatan ve bu halk olan, sonu da güzel biten hikâyelerle dolu bir kitap yazacağız. Şairin de dediği gibi, nedensiz bir çocuk ağlaması bile çok sonraki bir gülüşün başlangıcıdır. O başlangıca çok az kaldı, millet artık sandık diyor, sandığı bekliyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Trabzon Milletvekili Sayın Bahar Ayvazoğlu.

Buyurun Sayın Ayvazoğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin 4’üncü maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yirmi yıldır bütçeyi bizlere teslim ederek Hükümetimizi takdir eden, muhalefetten de en azından bir mahcubiyet bekleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bizden niye mahcubiyet bekliyor? İktidar olamadığımız için mahcubuz gerçekten.

BAHAR AYVAZOĞLU (Devamla) – Günlerdir burada maruz kaldığımız alt segment ifadelerin, gelişime kapalı parti müfredatlarının muhalefetlik yetisinde yarattığı harabiyetin ve üstüne üstlük devletin bütün imkânlarından faydalanıp imkânsızlıklar üzerine kurgulanmış pervasız bir üslubun vekil kimliği üzerinde ne kadar eğreti ve yakışsız durduğuna hep birlikte şahitlik ettik. Aidiyetleri ve mutlak doğrular arasında bir türlü oluşturamadıkları kesişim kümesinden mütevellit, muhakeme kabiliyetlerindeki yetersizliği kaba saba tavırlarla örtme telaşlarını izledik. Klasik muhalefet burada art arda söz alıp konuşurken içimiz bayıldı; bu engin bilgi deryasına ve izahı olmayan iletişim becerisine ne şekilde ulaşabildiler, çift çarşısına çevirdikleri bu aziz kürsüdeki elit skalayı kendi tarihsel süreçleri içerisinde hangi döneme oturtabildiler diye merak ettik. Kusura bakmayın ama eskici dükkânlarının yeniden görücüye çıkmış hayaletleri gibisiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Daha fazla toplumsal adalet, daha çok özgürlük, daha fazla eşitlik talebini hem bireysel hem de toplumsal düzeyde savunan ve hayata geçiren AK PARTİ'nin sömürdüğünüz tüm bu argümanları tüketişine öfkeleniniz. Siz aslında, sizin gibi düşünmeyen, sizin gibi yaşamayan ve hep hükmetmeyi, had bildirmeyi hak gördüğünüz insanlarla eşitlenmeyi hazmedemiyorsunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yok artık!

BAHAR AYVAZOĞLU (Devamla) – Hâlâ bu milletin sağduyusunu, bilgisini, görgüsünü, öngörüsünü küçümsüyor, AK PARTİ'ye duydukları güveni cehaletle eşleştiriyorsunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yok öyle bir şey, iftira!

BAHAR AYVAZOĞLU (Devamla) – Yoksa Meclis kürsüsünden yaptığımız bu basit, bu yoz, siyaset literatüründen uzak...

CAVİT ARI (Antalya) – Çok saygısızca bir konuşma, size yakışmıyor.

BAHAR AYVAZOĞLU (Devamla) – ...demokratik ve katılımcı değerlerle örtüşmeyen replikler başka nasıl izah edilebilir ki? “Bu halk, bu dilden anlar.” demek istiyorsunuz.

CAVİT ARI (Antalya) – Sen eşini müdür yap, onunla meşgul ol sen!

BAHAR AYVAZOĞLU (Devamla) – İşte bu yüzden, ne sosyal demokrat olabiliyorsunuz...

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Saygısız!

CAVİT ARI (Antalya) – Eşini müdür yaptır, müdür!

BAHAR AYVAZOĞLU (Devamla) – ...ne milliyetçi, ne ulusalcı ne laik ne antifaşist ne de antikomünist. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) – Biraz saygılı olun! Ne kadar ayıp ya!

BAHAR AYVAZOĞLU (Devamla) – Ruh hâliniz karmakarışık olabilir ama kusura bakmayın, bu Meclis, bilinçaltınıza işlenmiş galiz bir küfrün Genel Başkan düzeyinde vücut bulmasını...

CAVİT ARI (Antalya) – Yakışıyor mu yani? Ne kadar ayıp, saygısız!

BAHAR AYVAZOĞLU (Devamla) – ...Gurup Başkan Vekili düzeyinde kerih bir lügatı, vekil düzeyinde son derece rahatsızlık veren beden dilinizi, sahip olmadığımız elinizi, kolunuzu, oturma şeklinizi hak etmiyor. Belki bu çatı altında, ağzından “kadın hakları” başlığını düşürmedikleri hâlde tüm bunlara kayıtsız kalmayı seçerek kendi kimlik sorgulamasında sınıfta kalmış vekiller olabilir ama bir destur, bir edep, azıcık demokrasi, azıcık saygı sizin için çok mu zor? Geçmişinizde tüm şeytani

düşlerinize kılıf yaptığınız kamusal alanlarınız, süper güç saydığınız bir temsiliyetin karşısında eğilip bükülerek iliklenen bir ceketin düğmeleri kadar değersiz; anlayın artık. Siz kendinizi bu ülkenin en bilgili, en ulu, en mühim ve en üstün siyasi ırkı olarak tanımlayabilirsiniz ama üzgünüm, gerçekler bambaşka. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Çünkü bu millet sizi çok acı hatıralarla hatırlıyor.

CAVİT ARI (Antalya) – Biraz saygılı ol!

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Bir şey soracağım, kaç para bu bütçe? Genel bütçenin toplam rakamı ne kadar, bir söyler misiniz?

BAHAR AYVAZOĞLU (Devamla) – Çünkü geçmişiniz o kadar karanlık, o kadar zulüm ve acı dolu ki.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Genel bütçe toplamının ne kadar bir söylesene.

BAHAR AYVAZOĞLU (Devamla) – Çıkış, helalleşmeden bahsediyorsunuz; siz önce, Gazi Mustafa Kemal’in kurduğu bu partide siyaset yaparken 80 yıldır gıcınızı çıkarmadığınız emperyalist dayatmalar için, burjuvaziseverliği bağımsızlığa değişmiş o gıcır gıcır sınıflarınız için, sol anlayışı Meclis düzeninde hemen sol tarafınızdakilerle oturup kalkıp maskaraya çevirdiğiniz için, partinizin içine nüfuz etmiş, edebilmiş her türlü musibet için, tezkereye “hayır” diyerek öyle havalı bir biçimde havaya kaldırdığınız o yumruğu kusursuz bir teslimiyetle aşağıya indirdiğiniz için, bağımsızlık refleksini yitirmiş ruh hâliyle ölüsüne “şehit”, şehidine “ölü” diyenlerin... (CHP sıralarından gürültüler)

BURAK ERBAY (Muğla) – Millet aç, aç; onu anlatın bir kere de ya! Millet açlıktan ölmüş...

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – “Kelle” diyen kim? “Kelle” diyen kim?

BAHAR AYVAZOĞLU (Devamla) – ...kan kardeşliğini bu millete reva gören patolojik ve anlaşılmasız siyasi dehanız için, başta size oy veren vatansever seçmenlerinizden, sonra da içinde kalmışsa eğer değerlerine bağlı kadrolarımızdan helallik isteyin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Bırak bu işleri!

CAVİT ARI (Antalya) – Ne kadar saygısızca!

BAHAR AYVAZOĞLU (Devamla) – Kendi tebaanızda bu helallik iletişimine erişebilerseniz eğer, yirmi yıldır artan bir ivmeyle bu aziz milletin “evet” mührüne mazhar olmuş Recep Tayyip Erdoğan’ı değil, istikrarlı bir biçimde üst üste yaşadığı yenilgilere rağmen hâlâ toz konduramadığınız, ufacık da olsa eleştiremediğiniz Genel Başkanımızı... (CHP sıralarından gürültüler)

CAVİT ARI (Antalya) – Sen kendi Genel Başkanına bak! Saygısız!

BAHAR AYVAZOĞLU (Devamla) – ...yenilgileri bir yana, mütemadiyen yaptığı gaflar ve kırdığı potlar için beceriksizlik, başarısızlık ve yetersizlik üzerinden kritik edebilme cesaretine de belki sahip olabilirsiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) – En son kişinin Genel Başkanımıza laf atacak olan! Sen kim oluyorsun!

BAHAR AYVAZOĞLU (Devamla) – Bunca hezimete rağmen hâlâ Genel Başkanınıza sesinizi çıkarmadığınıza göre, biat kültürünüzü aşamıyor ya da kim bilir, bilinçli ve kasıtlı olarak kendisini itibarsızlaştırıyor da olabilirsiniz ama eğer dilerseniz bizler, sizlere istişare mekanizmasını da parti içi demokrasiyi de siyasi murakabeyi de severek izah edecek kadrolarımızla yardımcı olabiliriz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

CAVİT ARI (Antalya) – Sen kendine bak, kendine! Kocanı terfi ettirmekle meşgul ol! Kocanı nereye müdür yapacaksın, onunla meşgul ol! Çok ayıp!

BAHAR AYVAZOĞLU (Devamla) – Böylelikle, hep birlikte yaşadığımız bu güzel ülkenin, sanayide, savunmada, teknolojiye, eğitimde, üretimde, yatırımda, hülasa, bize ait olanla bize kazandırmayı hedefleyen tüm icraatlarında birlikte sevinebiliriz, birlikte gururlanabiliriz; inanın zor değil bu sizin için.

CAVİT ARI (Antalya) – Kocanı müdür yap, müdür!

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Hiçbir şey zor değil ama seninle zor!

CAVİT ARI (Antalya) – Genel Başkana en son dil uzatacak olan o! Ne haddine!

BAHAR AYVAZOĞLU (Devamla) – Yontma Taş Devri'nden bugüne değişmeyen kölecilik kültürü enstrümanı olan her türlü manipülasyon döneminde, devletinizin yanında dimdik durmayı, bunu partilerüstü görebilmeyi başarır; geçmişteki her türlü kara ajanda savaşıyla baş etmiş, hepsinin üstesinden gelmiş AK PARTİ'nin ekonomik suikastların da üstesinden gelebilme kapasitesinin yanında durabilirseniz eğer, bunu muhalefet literatürünüze bir onur nişanesi olarak not düşebilirsiniz. Yani siz, muhalefetin tek amacının karalamak, yok saymak, yalan söylemek, iftira atmak, çarpıtmak olmadığını; bu fraksiyonla değil bu vatana, kendinize bile hayrınızın olamayacağını idrak edebilir, böylelikle bunalımlı yıllarınıza da bir son verebilirsiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BURAK ERBAY (Muğla) – Ekmek eve nasıl girecek, onu anlatın.

BAHAR AYVAZOĞLU (Devamla) – Temennimiz odur ki bu ülkeye kaliteli ve klas bir muhalefet kültürünü getirerek iktidarımıza da ivme olabilirsiniz.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Siz kaliteli muhalefet yaparsınız artık!

BURAK ERBAY (Muğla) – Millet aç, aç; ekmek yok, ekmek.

BAHAR AYVAZOĞLU (Devamla) – Bunca yanlışıma rağmen sizi hâlâ tolere eden aziz milletimiz bence bunu fazlasıyla hak etmekte.

Ben bu vesileyle, gelir ve damga vergisi düzenlemesiyle işvereni, belirlenen rakamla da çalışanı ziyadesiyle memnun eden yeni asgari ücretin hayırlı ve bereketli olmasını diliyor, asgari ücret açıklandığı saatlerde başınızı tekrar öne eğen Sayın Cumhurbaşkanımız ve Genel Başkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a gönülden teşekkür ve minnetlerimi iletiyor, aziz milletimizi ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BURAK ERBAY (Muğla) – 235 dolar. 235 dolar kime yetecek?

CAVİT ARI (Antalya) – Sizin başınızı eğdi sizin, sizin.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, gruplar adına söz talepleri karşılanmıştır.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Sayın Başkan...

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, sayın hatip Bahar Ayvazoğlu yapmış olduğu konuşmasında; kaldı ki bütçe değerlendirmelerinde bütçe dışında bir satışma olduğunda kendi Grup Başkan Vekilleri hemen ayağa kalkıp işte “Şahsiyatla uğraşıyorlar, sataşıyorlar, onu diyorlar, bunu diyorlar.” derken baştan sona, dokuz dakika otuz beş saniye Cumhuriyet Halk Partisine, partinin gruptaki tüm milletvekillerine, Genel Başkanına, kurumsal kimliğine ve herkesin ayrı ayrı şahsiyetine...

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – “Oturmayı bilmiyorsunuz.” dedi, bu ne ya?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – ...en ağır şekilde sataştı; siz de takip ettiniz.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Aynen öyle.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Cumhuriyet Halk Partisi Grubundaki her bir arkadaşım, ayrı ayrı şahısları adına ve en sonunda ben grubumuz adına cevap hakkını kullanmak isterim efendim.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Senin ismini vermedi.

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Siyasi bir analiz yaptım Sayın Başkan, sataşmadım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Meral Danış...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ayrı ayrı istiyoruz; ayrı ayrı.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan, böyle bir usul yok ama. Tamam, eyvallah da böyle bir usul de yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Biz kimseye “Hepiniz şusunuz, busunuz...” demedik. Bu kadar korkunç...

SALİH CORA (Trabzon) – Kaç defa dediniz ya!

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Allah Allah ya! Yapmayın Allah aşkına ya! Bu sıralarda bu kulaklar neler duydu Sayın Özel.

BAŞKAN – Sayın Meral Danış Beştaş’ı dinliyorum. Çok rica ediyorum.

Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, Sayın Özel söyledi; hatip baştan sona “başta muhalefet” diyerek parti ismi zikretmedi, muhalefetin tamamını hedef aldı. Sonrasında zaten bizim adımızı bile söylemeye gerek duymadan “Sol tarafta oturan partiyle maskaraya mı döndünüz.” mü; böyle garip garip, saçma sapan...

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Aynen öyle söyledim.

SALİH CORA (Trabzon) – İYİ Parti’de olabilir bu.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Hepiniz maskaraya döndünüz.” dedi.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Sol taraftaki parti siz misiniz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – “Maskaraya döndünüz.” şeklinde sadece bana değil, bütün grubumuza sataşmıştır; biz de söz istiyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, eğer uygun görürseniz ilk söz hakkı şahsı adına Sayın Gülizar Bıçer Karaca...

EROL KAVUNCU (Çorum) – Ya, böyle bir usul var mı?

SALİH CORA (Trabzon) – Böyle bir usul var mı?

BAŞKAN – Evet, böyle bir usul var. Talep eden her milletvekiline sataşmadan iki dakika söz vereceğim. (CHP sıralarından alkışlar)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Evet, burada hepimizin söz hakkı var.

EROL KAVUNCU (Çorum) – Üç yıldır buradayım, ilk defa yapıyor, ilk defa.

BAŞKAN – Evet, böyle bir usul var.

Buyurun Sayın Gülizar Hanım. (CHP sıralarından alkışlar; AK PARTİ ve MHP sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

MEHMET BÜLEN KARATAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Ayıp denilen bir şey var. Nasıl yönetiyorsunuz?

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

17.- Denizli Milletvekili Gülizar Biçer Karaca'nın, Trabzon Milletvekili Bahar Ayvazoğlu'nun 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine ve CHP Genel Başkanına sataşması nedeniyle konuşması

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, az önce bu kürsüde, bir kadın milletvekilinin Parlamentoda milleti temsil eden milletvekillerine, en ağır, en yakışsız, üstelik nezaketten ve millet iradesine olan...

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Az önce MHP'lilere vermediğiniz şeyi, şimdi CHP'ye kullanıyorsunuz; bu nasıl bir şey ya! Az önce MHP'li milletvekili istediğinde vermedin.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Devamla) – Gerçekten inanılmaz, hakaret içerikli sözlerini dinlediniz.

“Cehalet” dedi, “cehalet”, milletin vekiline “cehalet” dedi. “Azıcık demokrasi” dedi. Şunu açıkça söyleyeyim: Demokrasiyi Adalet ve Kalkınma Partisinden öğrenecek değiliz. (CHP sıralarından alkışlar)

ARZU AYDIN (Bolu) – Saygılı olun, düşünceye saygılı olun.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Devamla) – “Şeytani düşünce” dedi, asıl o şeytani düşüncelerin kimlerde olduğunu az önce bu kürsüdeki hatibin ağzından hep birlikte öğrendik. (CHP sıralarından alkışlar)

“Eğilip bükülerek iliklenen ceket...” Çok şükür, öyle bir Genel Başkanımız var ki Cumhuriyet Halk Partisi içerisinde hiçbir milletvekili Genel Başkanın karşısında, hiç kimsenin karşısında eğilip bükülmez, bu, Cumhuriyet Halk Partili hiçbir milletvekilinin tavrı değildir.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Allah Allah!

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Devamla) – Ama burada konuşan bütün Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekillerinin kimlerin karşısında eğilip büküldüğüne, millete küfredenlerin, milletin canına okuyanların karşısında neler yaptığına hepimiz tanığız. (CHP sıralarından alkışlar)

“Helalleşme...”

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Sataşmadan biz de söz istiyoruz.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Devamla) – Evet, “kusursuz teslimiyet...” Cumhuriyet Halk Partisinde düşünce özgürlüğü vardır, herkes... Kusursuz teslimiyet sizdedir, teslimiyetin dik âlâsı sizlersiniz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ARZU AYDIN (Bolu) – Ne alakası var! Hadi oradan, hadi!

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Devamla) – Hiç sataşmayın.

İstanbul Sözleşmesi'ni neden yürürlükten kaldırdığınızı az önceki hatibin sözlerinde gördük.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Karaca.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Devamla) – Şiddetin, üstelik Parlamentoda insan haklarına...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Devamla) – ...seviyesizce saldıran bir zihniyetin burada az önce silüetini gördük diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Köksal, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ ve MHP sıralarından gürültüler)

MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan... Sayın Başkan...

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Az önce MHP'ye yaptığımız haksızlığı CHP'ye gösteremiyorsunuz. Bu, adalet değil, adalet değil!

CEMAL ÇETİN (İstanbul) – Bir daha verin, bir daha verin! Tarafsız değilsin Sayın Başkan, tarafımsın!

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, bu nasıl bir şey ya!

18.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Trabzon Milletvekili Bahar Ayvazoğlu'nun 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 3'üncü Genel Başkanımız olan Sayın Bülent Ecevit'e söz söylemeye kimsenin haddi de yoktur, hakkı da yoktur. O Ecevit, Amerikan emperyalizmine boyun eğmeyen Ecevit'tir. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Bağırmadan konuş!

BURCU KÖKSAL (Devamla) – O Ecevit, Afyonkarahisar'da “Kimse bizim ne ekeceğimize karar veremez.” deyip haşhaşın ekilmesini sağlayan Ecevit'tir. (CHP sıralarından alkışlar)

ARZU AYDIN (Bolu) – Bağır, bağır! Biraz daha bağır!

BURCU KÖKSAL (Devamla) – O Ecevit, “Biz milliyetçiliği sokak duvarlarına değil, Kıbrıs'ın topraklarına, Ege'nin deniz yataklarına; biz milliyetçiliği Afyon'un haşhaş tarlalarına yazmışız.” diyen Ecevit'tir. Hadi oradan, hadi oradan! Haddinizi bilin! (AK PARTİ ve MHP sıralarından gürültüler) Sarayın yazdığı bir milletvekili, sarayın seçtiği bir milletvekili burada halkın seçilmiş milletvekillerine meydan okuyamaz.

ARZU AYDIN (Bolu) – Bizi millet seçti, millet! Haddini bil!

BURCU KÖKSAL (Devamla) – Her zaman söylüyorum, sizden korkan sizin gibi olsun. Hadi oradan!

ARZU AYDIN (Bolu) – Bizi millet seçti. Seni kim seçti?

BAŞKAN – Birleşime beş dakika ara veriyorum, Grup Başkan Vekillerini arkaya çağırıyorum.

Kapanma Saati: 21.39

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 21.58

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR**KÂTİP ÜYELER: Rümeysa KADAK (İstanbul), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 38’inci Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon yerinde.

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar’ın, hatiplerin bir milletvekilini veya bir grubu rencide, tahrik ve tahkir edici sözlerden uzak durması gerektiğine, kendisini İç Tüzük’ün 67’nci maddesini uygulamak zorunda bırakacak davranışlardan ve sözlerden kaçınılmasını rica ettiğine ve İç Tüzük’ün 69’uncu maddesine istinaden Başkanın açıklama ve cevaplar için aynı oturum içinde olmak üzere söz verme zamanını takdir etmesi nedeniyle önceki oturumdaki olaylara ilişkin başka bir milletvekiline söz vermeyeceğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, hepimizin bildiği gibi bütçenin 11’inci günündeyiz. Bütün milletvekili arkadaşlarım, Grup Başkan Vekillerim, yürütmenin temsilcileri gerçekten yoğun bir mesai harcadık ve hepimiz yorulduk. Bu nedenle, kürsüye çıkan konuşmacı arkadaşlarımla, milletvekillerimin bir başka milletvekili arkadaşımı veya bir grubu rencide edici sözlerden uzak durması gerektiğini düşünüyorum; bir başka grubu tahrik edici, tahkir edici sözlerden uzak durması gerektiğini düşünüyorum ve İç Tüzük’ün 67’nci maddesini size hatırlatmak istiyorum. “Genel Kurulda kaba ve yaralayıcı sözler söyleyen kimseyi Başkan derhal, temiz bir dille konuşmaya, buna rağmen temiz bir dil kullanmamakta ısrar ederse kürsüden ayrılmaya davet eder. Başkan, gerekli görürse, o kimseyi o birleşimde salondan çıkartabilir.” diyor İç Tüzük. Ben bunu çok doğru bulan bir arkadaşınız değilim yani bu tür kuralları, İç Tüzük’ü, bu şekilde, milletin temsilcisi olan milletvekillerinin üzerinde uygulamayı çok seven bir arkadaşınız değilim çünkü yıllarca o sıralarda birlikte oturduk. Bu nedenle de beni İç Tüzük’ün bu ilgili maddesini kullandıracak davranışlardan ve sözlerden lütfen kaçmalım diyorum.

Ayrıca, yine, İç Tüzük’ün 69’uncu maddesine göre “Şahsına sataşılana veya ileri sürmüştüğü görüşten farklı bir görüş kendisine atfolunan komisyon, siyasi parti grubu veya milletvekilleri, açıklama yapabilir ve cevap verebilir. Açıklama ve cevaplar için Başkan, aynı oturum içinde olmak üzere söz

verme zamanını takdir eder.” diyor. Oturumu kapattık, yeni bir oturumda beraberiz, birlikteyiz. O nedenle de bir başka arkadaşına, yaşadığımız olaydan dolayı söz vermeyeceğim ve kaldığımız yerden görüşmelere devam edeceğiz. Bundan sonra da daha dikkatli olmayı tekrar rica ediyorum sizlerden.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

BAŞKAN – Evet, gruplar adına konuşmalar tamamlanmıştı.

Şimdi şahıslar adına konuşmalara geçiyoruz.

İlk söz Balıkesir Milletvekili Belgin Uygur’a ait.

Buyurun Sayın Uygur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BELGİN UYGUR (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu, aziz milletimizi ve Balıkesirli hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin hemen başında, Hazreti Mevlâna’yı vuslatının 748’inci yıl dönümünde rahmetle ve minnetle yâd ediyorum. “Ümitsizliğin ardında nice ümitler var, karanlığın ardında nice güneşler var.” der Hazreti Mevlâna. İşte, biz, umudun ve cesaretin sembollerinden olan Hazreti Mevlâna’nın bu mirasından aldığımız sabırla ve mücadele azmiyle, milletimizden aldığımız güçle çıktık yola. Milletimizin desteğiyle çıkmış olduğumuz hizmet yolunda, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde, vesayetçilerin, darbecilerin ve terör örgütlerinin bütün tuzaklarına rağmen son on dokuz yılda cumhuriyet tarihinin en büyük demokrasi ve kalkınma hamlesini gerçekleştirdik. İmkânsızlıkların, baskıların, zulümlerin Türkiyesinden “Halka hizmet Hakk’a hizmettir.” anlayışıyla, eser ve hizmet siyaseti şiarıyla, yenilikçi ve reformcu bakış açısıyla eğitimden sağlığa, ulaşımdan enerjiye, savunma sanayisinden sosyal politikalara, demokratik hak ve özgürlüklerden üretim ve istihdama kadar her alanda devrim niteliğinde icraatlar gerçekleştirdik. Bölgenin ve dünyanın en güçlü ülkelerinden biri hâline geldik. Son on dokuz yılda ülkemizin imar ve inşasında büyük yol katettiğimiz gibi, kişisel hak ve özgürlüklerin korunmasında ve etkin kullanılmasında da büyük aşamalar kaydedtik. Bu kapsamdaki reformlarımızın devamı olarak Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından açıklanan Yargı Reformu Stratejisi Belgesi doğrultusunda temel hak ve özgürlüklerin daha etkin korunması, yargı bağımsızlığının ve tarafsızlığının geliştirilmesi ve insan odaklı adalet anlayışı doğrultusunda 5 yargı paketini hayata geçirdik. Yine, Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından “Özgür birey, güçlü toplum ve daha demokratik Türkiye” vizyonuyla açıklanan İnsan Hakları Eylem Planı doğrultusunda, hak ve özgürlüklerin güçlendirilmesi ve geliştirilmesi noktasında da çalışmalarımıza tüm hızıyla devam ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; toplumun yarısını kadınlar oluşturmaktadır. Güçlü kadın, güçlü toplum ve güçlü Türkiye anlayışıyla kadınların güçlenmesinin önündeki engeller AK PARTİ döneminde bir bir kaldırılmış, hak ve özgürlükler başta olmak üzere, siyaset, eğitim, ekonomi, sağlık, tarım ve istihdam gibi birçok alanda devrim niteliğinde politikalar üretilmiş, destekler sağlanmıştır.

Bizler, kadınların gücünün farkındayız; kadınların desteklendikçe daha da güçlenecekleri ve yeni başarı hikâyeleri yazacakları bilinciyle, bakanlıklarımız eliyle kadın girişimcilerimize hibe ve destekler veriyoruz; kadınlarımızın ekonomiye, iş gücüne ve istihdama katkılarını artırmak için çalışıyoruz. Ayrıca, “Kadınlar siyasetin nesnesi değil, öznesidir.” anlayışımızdan hareketle karar alma mekanizmalarında kadın sayısını artırdık. Kadınların hiçbir ayrımcılığa maruz kalmadan seçilme hakkını tam anlamıyla kullanabilmelerinin önündeki bütün engelleri kaldırdık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu bütçe, milletin bütçesidir, millete hizmetin bütçesidir. Milletimizden aldığımız güçle, yerli ve millî politikalarımızla milletimize hizmet etmeye, ülkemize yeni eserler kazandırmaya devam edeceğiz. Tüm dünyanın coronavirus salgınının ve doğal afetlerin yıkıcı etkileriyle karşılaştığı bu dönemde, biz, hem bunlarla başarılı bir şekilde mücadele ettik hem de yatırım, üretim ve ihracatı hızlandırarak büyümeye devam ettik, bundan sonra da yatırım, istihdam, üretim ve ihracat odaklı büyüme hedefimizle yolumuza güçlü bir şekilde devam edeceğiz.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde, içte ve dışta hiçbir saldırıya boyun eğmeden, ekonomide de “Dünya 5’ten büyüktür.” diyerek “Daha adil bir dünya mümkün.” diyerek, azim, cesaret ve kararlılıkla büyük ve güçlü Türkiye yolunda 2023 hedeflerimize doğru yürümeye devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

BELGİN UYGUR (Devamla) – 2022 yılı bütçesinin milletimize hayırlı olmasını temenni ediyor, Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahıslar adına ikinci konuşmacı Afyonkarahisar Milletvekili Sayın Mehmet Taytak.

Buyurun Sayın Taytak. (MHP sıralarından alkışlar)

MEHMET TAYTAK (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün açıklanan asgari ücret hepimizi memnun etmiştir. Sayın Cumhurbaşkanımıza, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımıza ve Hazine ve Maliye Bakanımıza çok teşekkür ediyorum, Allah kendilerinden razı olsun.

Birinci Dünya Savaşı’ndan ağır yara alarak çıkan Türk milleti, Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün önderliğinde Türkiye Büyük Millet Meclisini açarak kazandığı Kurtuluş Savaşı ve ardından kurduğu yeni cumhuriyetle, egemenliğimizin kayıtsız şartsız Türk milletinin iradesinde olduğunu yüz yıl önce dünyaya ilan etmiştir. 15 Temmuzda bir kez daha saldırıya uğrayan ve yeniden “Gazi” unvanı alan bu kutlu çatı altında, Gazi Meclisi yetenek yarışmalarına, gündüz kuşağı programlarına, yalan rüzgârlarına çevirmeye çalışan kirlî siyaset diline, toplumu kaosa sürüklemeye çalışan nifak tohumlarına ve yıkıcı muhalefet anlayışına rağmen, hem Büyük Taarruz’un 100’üncü yılına hem de cumhuriyetimizin 100’üncü yılına adım adım yaklaştığımız bugünlerde, Milliyetçi Hareket Partisi olarak ve Cumhuriyet İttifakı olarak yapıcı siyaset anlayışımızla, Türk milletinin refahı, huzuru güvenliği ve en önemlisi devletimizin bekası için çalışmalar yapıyoruz ve yapmaya da devam edeceğiz. Afyonkarahisar’ımızda yapılan yatırımlar, gerçekleştirilecek projeler, verilen destekler ve teşvikler, şehrimizi Anadolu’nun ortasında parlayan bir yıldız hâline getirmiştir. Kurtuluşun şehri, cumhuriyetin kazanıldığı topraklar, Anadolu’nun kilidi Afyonkarahisar, Allah’ın izniyle 2023 seçimlerinde de hayra anahtar, şerre kilit olacaktır. (MHP sıralarından alkışlar)

Valimiz Sayın Gökmen Çiçek Beyefendi'nin himayelerinde kurulan ve geçtiğimiz günlerde TİSK'in düzenlediği "İşimizin Yarını" adlı yarışmada 1'inci olan Kadın Kültür Evleri Projemiz tüm ülkemize örnek bir çalışma olmuştur. İlçelerimize yapılması planlanan gençlik merkezleriyle, spor tesisleriyle ve Afyonkarahisar futbol kamp merkezi gibi yatırımlarla ilimiz sporun cazibe merkezi hâline gelmiştir.

Değerli milletvekilleri, termal turizmde, seralarda, elektrik ve konut ısınmasında kullanılan suyun metreküp fiyatında düzenlemeler getirerek yatırımcılarımıza, işletmelerimize ve belediyelerimize büyük avantaj sağladık. Afyonkarahisar'da bütün ilçelerimizin yararlanacağı şekilde KOSGEB temsilciliklerinin açılması ilimize yüzlerce yeni KOBİ kazandırmıştır. Afyonkarahisar'ın en önemli üretimlerinden biri olan sucuk sektöründe üretim yapan firmaların problemlerine ve taleplerine yasal çözümler getirdik. Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi'nin talimatlarıyla, ilimizle birlikte 81 ilde gerçekleştirdiğimiz "Adım Adım 2023, İl İl Anadolu" programlarımız kapsamında sivil toplum kuruluşlarını, çiftçilerimizi, esnafımızı, sanayicimizi, kısacası, toplumun her kesiminden vatandaşlarımızı dinledik. Pandemi döneminde sıkıntı yaşayan küçük esnaflarımızın can suyu kredileriyle, sıfır faiz, iki yıl ödemesiz, beş yıl vadeyle 50 bin TL kredi ve BAĞ-KUR prim borçlarıyla ilgili düzenleme talepleri vardır; Kredi Garanti Fonu kapsamında verilen kredilerden yararlanmak istemektedirler. Çiftçilerimiz, Tarım Kredi Kooperatiflerine ve Ziraat Bankasına olan borçları için uzun vadede yapılandırma istemektedirler, bizler de bu talepleri ilgili bakanlarımıza ilettik.

Değerli milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisi olarak ülkemizin büyümesini, gelişmesini, milletimizin huzurunu, devletimizin bütünlüğünü önemsiyoruz. Sayın Genel Başkanımız Devlet Bahçeli Beyefendi'nin ifade ettiği gibi "Milliyetçi Hareket Partisi, Türkiye'nin önüne aydınlık ufuklar açarak ülkemizi ve milletimizi güvenli bir geleceğe taşımaya kararlıdır." (MHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MEHMET TAYTAK (Devamla) – Bu duygu ve düşüncelerle 2022 yılı bütçesinin devletimize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Demek ki kavga etmeden de konuşabiliyormuşuz, değil mi Başkan?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Başka Afyonlulara da bu örnek olsun, hep Afyon'u eleştirenlere.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şahıslar adına söz talepleri karşılanmıştır.

Sayın milletvekilleri, şimdi soru-cevap işlemine geçeceğiz.

Yalnız, bir şey hatırlatmak istiyorum: 5, 6 ve 7'nci maddelerin soru-cevap işlemlerini 7'nci maddenin sonunda yapacağız. 5'inci maddeye başladığımızda sisteme giren arkadaşlar, soru talep eden arkadaşlar sisteme girebilirler ve 7'nci maddenin sonunda da soru-cevap işlemine yapacağız.

Şimdi 4'üncü maddeyle ilgili soru-cevap işlemine başlıyoruz.

Sayın Durmuşoğlu...

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Türk Silahlı Kuvvetleri ile Millî İstihbarat Teşkilatının koordineli çalışması sonucu Irak'ın kuzeyindeki Haftanın bölgesinde 1, Suriye'nin kuzeyindeki Barış Pınarı bölgesinde 2 olmak üzere toplam 3 terörist etkisiz hâle getirildi. SİHA'larımız tarafından düzenlenen bu operasyonlar yerli ve millî sanayideki başarımızın bir kanıtıdır. PKK/YPG'nin Irak'ta ve Suriye'de saklanan elebaşları ve teröristlerin tamamını etkisiz hâle getirene kadar operasyonlarımız sürecektir. Mehmetçik'in nefesi

teröristlerin ensesinde. Pençe Harekâtı'yla "Girilemez." denilen yerlere girilip bölgede uzun yıllardır teröristler tarafından kullanılan barınak, sığınak, depo ve sözde karargâhlar kontrol altına alınacaktır.

Bu ülkeye ihanet eden, kurşun sıkan, herhangi bir insanımıza zarar veren, hele hele vatanımızın bütünlüğüne, milletimizin birliğine, devletimizin bekasına tehdit oluşturan herkesi aynı akıbetin beklediğini hatırlatıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Güler...

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Teşekkürler Başkanım.

Türk İslam süsleme sanatlarından hüsnühat sanatı UNESCO tarafından insanlığın ortak mirası olarak ilan edildi. Böylece, Türkiye'nin Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi'ne kaydettirdiği unsur sayısı 21'e yükselmiş oldu. Türkiye, bugüne kadar Meddahlık Geleneği, Mevlevi Sema Töreni, Âşıklık Geleneği, Nevruz, Karagöz, Geleneksel Sohbet Toplantıları, Kırkpınar Yağlı Güreş Festivali, Alevi-Bektaşî Ritüeli, Semah, Tören Keşkeği Geleneği, Mesir Macunu Festivali, Türk Kahvesi Kültürü ve Geleneği, Ebru, Geleneksel Çini Ustalığı, İnce Ekmek Yapma ve Paylaşma Kültürü, Bahar Kutlaması, Işık Dili, Dede Korkut Mirası, Halk Masalları, Geleneksel Türk Okçuluğu, Geleneksel Zekâ ve Strateji Oyunu Mangala, Minyatür Sanatı unsurlarını Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi'ne kaydettirdi. Şimdi, sırada çay kültürü, geleneksel Ahlat taş işçiliği, Nasrettin Hoca fıkralarını anlatma geleneği ile ipek böcekçiliği ve dokuma için ipeğin geleneksel üretimi var. Bu dosyalar da 2022 yılı döngüsünde UNESCO tarafından değerlendirilmeye alınacaktır inşallah. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Karahocagil...

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Sağlıkta reform: Son iki yılda 15 bin 239 yatak kapasiteli 10 adet şehir hastanemizi hizmete sunduk. Son on sekiz yılda yatak kapasitemizi 183 binden 394 bine çıkardık. 2002'de 378 bin olan sağlık çalışan sayısını bugün 1 milyon 101 binin üzerine çıkardık. 58 MR sayımızı 910 adede, 323 olan tomografi sayımızı 1.213 adede, 4.891 olan diyaliz cihaz sayımızı 18 bine yükselttik. 112 acil sağlık istasyon merkezimizi 481 adetten 3 bin adede, 618 olan ambulans sayımızı 5.437'ye yükselttik. Amasya'mızda yapılacak 600 yataklı şehir hastanemizin Orman Bölge Müdürlüğüne ait arsasının Sağlık Bakanlığına devri tamamlanmıştır, proje çalışmalarına başlanılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kayışoğlu.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun asgari ücretliyi uydurulmuş TÜİK verilerine ezdirmemek için, gerçek enflasyonu ortaya çıkarmak için TÜİK'e gitmesi ve milyonlarca emekçinin hakkını koruma kararlılığı, bugün açıklanan asgari ücretin bir sebebidir.

Sayın Bakan kendisine teşekkürlerin geldiğini söylüyor ama bir teşekkür söz konusuysa daha önce emekli ikramiyesinde olduğu gibi, taşeron kadroda olduğu gibi, emekçiler Genel Başkanımıza teşekkür ederler ama bu enflasyon, bu zam yağmuru olduğu sürece teşekkür edilecek pek bir şey yok. Eğer, tutturur da enflasyonu indirir, döviz durdurursanız, o zaman teşekkürü hak edersiniz Sayın Bakan. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Erdem...

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanımıza sorum: Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri, üreticinin finansmana erişimini hızlandırmak amacıyla yeni kredi ürünleri geliştirme çabalarını aralıksız sürdürmektedir. Ancak

toprağımızı bereketlendiren çiftçilerimizin taleplerini göz önünde bulundurarak çözüm yolları üretmemiz oldukça elzem. Çiftçilerimiz, torba gübre ve azotlu gübre için kooperatiften kredi miktarlarının artırılmasını talep etmektedir. Bu hususta bir çalışmanız var mı?

Karayolları Genel Müdürlüğü ve bağlı bölge müdürlüklerinde çalışan işçilerimize, aynı işi yaptığı hâlde farklı ücretlendirmelerde bulunmaktadır. Karayolları personellerimize 3 farklı skalada ödeme yapılıyor olması mağduriyetlere sebebiyet olmaktadır. Ücretlendirme farklılığına maruz kalan personellerin hak ve motivasyon kaybını ortadan kaldırmak için bu hususta bir düzenleme yapılacak mıdır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN- Sayın Özdemir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakan, göreve başladığınız günden itibaren şeffaflık, öngörülebilirlik, iletişim ve güven unsurlarına çok önem verdiğinizi belirtiyorsunuz sık sık, bizim de özellikle en çok vurguladığımız alanlar bunlar. Özellikle de Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte en çok tahrif olan alanlar da tam da bunlar ve her gün, daha bu gece de bir Cumhurbaşkanlığı kararıyla başlıyoruz güne ve tüm bunların ekonomiye yansımaları da yaşıyoruz aslında. Siz, bu yapısal sorunları nasıl aşacaksınız? Liyakat konusu, bağımsız özerk kurumlara müdahale, bu konularda gerçekten ciddi bir yapısal sorun var. Siz kişisel görüşlerinizi ortaya koydunuz ama bu yapısal sorunları aşabilecek misiniz?

Asgari ücret açıklandı bugün ve bütçeye ciddi bir yük getirecek. Siz bütçe görüşmelerinden Bakanlığa gidene kadar bütçenin geleceği durum ne olacak? Siz ne düşünüyorsunuz, bunu nasıl tutturacaksınız diyorum genel tabirle Sayın Bakan.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Vergi politikalarımızla çok kazananlardan çok, az kazananlardan az vergi almak, vergi tabanını genişletmek ve vergi adaletini güçlendirmek amacıyla çok önemli düzenlemeler yaptık. Bu kapsamda, yüzde 20 olan kurumlar vergisi oranını 2021 yılı için yüzde 25'e, 2022 yılı için yüzde 23'e yükselttik, gelir vergisi tarifesine 2020 yılında verilen beyanlardan itibaren yüzde 40 oranında yeni bir dilim ilave ettik. Eğitimde, sağlıkta, giyim ve gıdada önemli KDV oranı indirimleri yaptık. Basit usulde vergilendirilen yaklaşık 835 bin esnafımızın kazançlarını 2022 yılından itibaren gelir vergisinden istisna ettik. Yeni iş kuran gençlerimize gelir vergisinde 75 bin lira kazanç istisnası sağladık. Asgari ücreti gelir vergisinden ve damga vergisinden istisna ediyoruz. Bahsettiğim örneklerden de görüldüğü üzere, vergi sistemimizi belli bir kesimin lehine değil toplumun tüm kesimlerinin ihtiyaçlarına göre planlıyor ve uyguluyoruz.

“İşsizlik, bu Hükümet döneminde tarihin görmediği noktaya geldi.” diye bir soru gelmişti bir sayın milletvekilimizden. TÜİK'in 2021 yılı Ekim ayı mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre, işsizlik oranı bir önceki yılın aynı dönemine göre 2,1 puanlık azalışla yüzde 10,7 seviyesine gerilemiştir. İşsiz sayısında ise 384 bin kişilik azalış gerçekleşmiştir. İşsizlik verilerinin iş gücüne katılma ve istihdam verilerinden ayrı değerlendirilmemesi gerekir. İstihdam oranı ve iş gücüne katılma oranında bu yıl önemli kazanımlar elde edilmiş ve pandemi dönemindeki kayıplar telafi edilmiştir. 2002 yılında 23,8 milyon olan iş gücümüz, yüzde 29,8 artarak 2020 yılında 30,9 milyon kişiye ulaşmıştır ve 2021 yılı Ekim ayında ise bu rakam 33,8 milyon olmuştur. 2002'de 21,4 milyon olan istihdamdakilerin sayısı yüzde 25,2 oranında artış göstererek 2020 yılında 26,8 milyon olmuştur, 2021 yılı Ekim ayında ise bu rakam 30,2 milyona ulaşmıştır.

“Ortaöğretimde meslek lisesi sayıları artırılmalıdır, eğitim programları çeşitlendirilmelidir.” diye bir sorumuz daha vardı sayın vekillerimizden. Millî Eğitim Bakanlığına bağlı mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarında 3 farklı program türü uygulanmaktadır; bunlar Anadolu Meslek Programı, Anadolu Teknik Programı ve Mesleki Eğitim Merkezi Programı’dır. Mesleki ve teknik ortaöğretimde Anadolu Meslek ve Anadolu Teknik Programlarında 47 farklı alan altında, 105 farklı dalda eğitim yapılmaktadır. Mesleki eğitim merkezi yani çıraklık programında 33 farklı alan altında 181 farklı dalda eğitim yapılmaktadır. Eğitim programlarını güncelleme çalışmalarını sektör temsilcileriyle birlikte gerçekleştirerek güncel ihtiyaçlara cevap vermek üzere yeni alan ve dallar açtık. Yeni mesleki ortaöğretim kurumları kurduk, mevcut mesleki ortaöğretim kurumlarının altyapılarını güçlendirdik. Programların yeni teknolojilere uyumlu bir biçimde uygulama temelli olarak hazırlanmasını ve dijital okuryazarlık becerilerini güçlendirecek içerik ve etkinliklerle zenginleştirilmesini sağladık. Bununla birlikte Türkiye’nin meslek haritasının çıkarılması, uygulamalı eğitimi destekleyecek şekilde döner sermaye kapsamında yapılan üretimin teşvik edilmesi ve kalite güvence sisteminin kurulması çalışmalarını yürüttük.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Çalışmalarımıza çağın gerektirdiği mesleki eğitim programlarımızı çeşitlendirerek devam ediyorum.

Arz ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – 4’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4’üncü madde kabul edilmiştir.

5’inci maddeyi okutuyorum:

Devlet borçları

MADDE 5- (1) Devlet borçlarına ilişkin cetvellerde gösterildiği üzere, 2020 yılı sonu itibarıyla;

a) 1.060.353.528.687,58 Türk Lirası orta ve uzun vadeli Devlet iç borcu,

b) 750.355.008.674,97 Türk Lirası Devlet dış borcu,

c) 151.319.270.349,52 Türk Lirası Hazine garantili borç,

BAŞKAN – 5’inci madde üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz talep eden Tekirdağ Milletvekili Sayın Enez Kaplan.

Buyurun Sayın Kaplan. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ENEZ KAPLAN (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin 5’inci maddesi üzerine İYİ Parti Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi ve ekranları başında bizleri izleyen vatandaşlarımı saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri; bugüne kadar yaptığımız bütçeler vatandaşın sorununa çare olmadı, bundan sonra da olmayacak çünkü bu yılın bütçesi, yasalasmadan en az yüzde 40 eridi. Vatandaş yoksul, vatandaş işsiz, vatandaş çaresiz, vatandaş geçim derdinde ama iktidar başını kuma gömmüş, her şeyin güllük gülistanlık olduğunu söylüyor. Ekonomi sorunları doğru tespit edilmediğinden çözümleri eksik ve yetersiz. Elde edilen kazançlar azalıyor, dolar artıyor, Türk lirası her geçen gün değer kaybediyor. Bu durum milletin alım gücünü azaltıyor, vatandaşlarımızı daha da fakirleştiriyor. Çay, simit hesabına aşinasınız; simit 3,5 lira olmuş, yarım simit satışları başladı. Buna karşılık AK PARTİ yöneticisi çıkıp “Bizden önce, dağlarda yaşayan aç insanlar vardı.” diyebiliyor. Millet geçmediği yolun parasını öderken bir başka vekil de diyor ki: “Cebinde parası olmayan eski yolu kullansın.” Bu, açıkça milletten kopuk bir siyasi anlayışın belirtisidir.

Değerli milletvekilleri, iktidar on dokuz yıldır ülkeyi yönetmeye çalışıyor ama yönetemiyor. Size birkaç rakamsal örnek vereceğim, Sayın Bakanın daha önce verdiği rakamların hangi ülkede olduğunu ben daha hatırlayamadım. 2002 yılında benzin 1 lira 48 kuruş iken 2020 yılında 10 lirayı aştı, bu akşamla beraber 11 lira olacak. 2002 yılında 1 dolar 1,5 lira iken 2020 yılında, ben buraya gelirken 14,5'tu, şu anda 16 lira oldu herhâlde. 2002 yılında bir avro 1 lira 66 kuruş iken bugün avro 18 lirayı buldu. Aynı şekilde, 2002 yılında çeyrek altın 32 lirayken 2021 yılında 1.500 lirayı geçti. Vatandaşımızın aldığı krediler 2002 yılında 5,6 milyar lira iken bu borç 2021 yılında 915 milyar lira oldu. 2002 yılında dış borç 130 milyar dolar iken 2021 yılında 475 milyar dolar olmuş. Bu veriler gösteriyor ki -tekrar söylüyorum- mevcut iktidar ülkeyi yönetemiyor. Türkiye, Sefalet Endeksi'nde bizi kısınmaya doyamayan Avrupa ülkeleri arasında 1'inci sırada yer alırken 156 ülkenin yer aldığı endekste 21'inci sıradadır. Yani bu iktidar başarısıyla övünedursun, dünyanın en yoksul 21'inci ülkesiyiz, Avrupa'nın ise yoksullukta 1'inci ülkesi konumuna geldi; işte, yeni Türkiye tablomuz budur. Bu iktidar, ülkemizi bu ucube sisteme hapsediği günden beri bazı konularda çok kararlı davranmaktadır; yoksullukta kararlıdır, yolsuzlukta kararlıdır, yasaklarda kararlıdır, bitmek bilmeyen zamlarda kararlıdır, kutuplaştırmada kararlıdır, yalanda kararlıdır, talanda kararlıdır, rant dağıtımında, yandaş korumada kararlıdır.

Değerli milletvekilleri, asgari ücretle çalışanların durumu da farklı değil. 2003 yılında 318 lira asgari ücretle 22 gram altın veya 14 adet çeyrek altın alınabiliyorken artan parayla da birkaç gram altın alınıyordu. Oysa 2021 yılında 2.825 lira olan asgari ücretle 2 çeyrek altın bile alamıyoruz.

Değerli milletvekilleri, şu günlerde üniversite öğrencilerimizin aldığı burslar da gündemde. Geçenlerde Cumhurbaşkanı şöyle bir şey dedi: "Göreve geldiğimizde üniversite öğrencilerinin aldığı burs 45 liracaktı, şu an 650 liraya çıktı." Rakamsal olarak gerçek gibi görünse de alım gücü açısından yanlış bir söylemdir çünkü göreve geldiklerinde de 45 liraya 1 çeyrek altın, üstüne 1 gram altın alınıyorken bugün iktidarın verdiği 650 lirayla 1 gram altın bile alınmıyor. Alım gücünün ne kadar düştüğü, fakirliğin ne kadar arttığı gözle görünür bir gerçektir. Ayrıca, öğrencilerimizin aldığı kredilerin geri ödemeleri de oldukça -Sayın Cumhurbaşkanı ekranlardan faize karşı olduğunu söylüyor ama- yüksek faizle geri alınıyor. Mezun olduktan sonra iş bulamayan milyonlarca öğrencimiz bu kredileri ve faizleri nasıl ödeyeceklerini kara kara düşünüyor.

Sayın milletvekilleri, iktidara sesleniyoruz: Bu bütçe, milletin bütçesi değildir. Çiftçiden, işçiden, memurdan, öğrenciden, fakir fukaradan alınıp bir avuç rant ortağımıza aktardığımız bütçe, milletin bütçesi olamaz. Bakın, bir örnek daha vereyim: Suriyelilere yaklaşık 40 milyar dolar harcama yaptınız, kendi ağzınızla söylemektesiniz. Bugünkü kurla 630 milyar lira yapmaktadır. Bu parayla; emeklinin, çiftçinin, gencin, 3600 ek göstergelinin, EYT'linin, asgari ücretlinin, atanamayan öğretmenlerin, atanamayan sağlık çalışanlarının, ülkemizin tüm sorunlarına çözüm üretebilirsiniz. Komisyon görüşmeleri sırasında verdiğimiz 19 önerge bu sorunlara yönelik önergelerdir. Hesapladık, yaklaşık 220 milyar lira yapıyor, bu para Suriyelilere harcadığımız paranın yarısından bile azdır. İşte, bu oluşturduğunuz yönetim anlayışı, dış politikadaki öngörüsüzlük, iç politikadaki pervasızlık, sonu gelmeyen israf ve talan ülkemizi bu noktaya sürüklemiştir. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle uçağa söylenen ekonomi, maalesef, yere çakılmıştır; uçan döviz olmuştur, uçan kredi borçları olmuştur, işsizlik olmuştur, kamu borçları olmuştur, enflasyon olmuştur. Evet, iktidar uçuyor ama hayal âleminde uçuyor. Bu yüzden, İYİ Parti olarak iyileştirilmiş, güçlendirilmiş parlamenter sistem diyoruz.

Değerli milletvekilleri, şimdi de, seçim bölgem Tekirdağ'ın birkaç sorunundan bahsetmek istiyorum: Süleymanpaşa-Hayrabolu yolunda yıllardır birçok trafik kazası yaşanmış, yüzlerce vatandaşımız yaralanmış ve vefat etmiştir. 54 kilometrelik yolun adı yaşanan kazalardan dolayı "ölüm yolu" olarak geçmektedir. İhalesi 2019'da yapılmış... Sayın Ulaştırma Bakanı, geçen yıl bütçe

görüşmeleri sırasında, 13 Aralık 2020 tarihinde Genel Kurulda yaptığı konuşmada, Tekirdağ-Hayrabolu yolunun sanki tamamlanmış gibi açılışının gerçekleştirildiğini söyleyerek “Milletimize hayırlı olsun.” dedi. Şu ana kadar yolun 20 kilometresi tamamlandı; geçen sene, bu yolu açtık diye tören yaptınız; bu sene, geçen hafta, 5 kilometre yapıp tekrar tören yaptınız; 54 kilometre yolu 5 kilometrede bir açılış yaparak on senede mi tamamlamayı düşünüyorsunuz? (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Yolu kaplumbağa hızıyla mı yapacaksınız? Yapacağınız yolda viyadük, köprü, tünel yok. İşçiliği az olan bir yolda yalan açılışlarla milleti kandramazsınız.

Aynı zamanda, Tekirdağ’da acil yapılması gereken diğer yollardan bir tanesi de yaz nüfusu çokça artan, turizm ilçesi olan Şarköy ilçemizin yolu. Trafik yoğunluğunu önlemek amacıyla acilen çift şeritli yol yapılması gerekmektedir. Ayrıca Malkara-Hayrabolu yolu üzerinde bulunan maden sahalarının düzensiz çalışmaları yüzünden bu yol da bozulmuştur, can ve mal güvenliğini tehdit eder hâle gelmiştir, ulaşım tali yollarla sağlanıyor. Bu yolun da çift şeritli yol yapılması ileride doğabilecek kazaların önlenmesinde çok önemli rol oynayacaktır. Bu söylediklerim Tekirdağ’ımızın duble yol ihtiyaçlarıyla ilgili sadece birkaç tane örnek.

Ayrıca, Çerkezköy ilçemizde bulunan Çorlu Deresi’nin ıslahı için 2016 yılında ihale yapılmıştır, ödenek olmadığı için ıslah çalışmalarına hâlâ başlanamamıştır. Çerkezköy ilçemiz her yağmurda sular altında kalıyor. Çalışmaların bir an önce başlatılarak mağduriyetin giderilmesi gerekmektedir.

Türkiye vergi sıralamasında üst sıralarda yer alan Tekirdağ ilimiz yollar ve diğer yapılan yatırımlardan, maalesef, yeterli hizmeti alamamaktadır. Tekirdağ ilimizin eksikliklerinin giderilmesi, ihtiyaç duyulan yolların acil yapılması hususunda beklentilerimi tekrar dile getiriyorum.

Değerli milletvekilleri, Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener’in liderliğinde yepyeni bir Türkiye’nin mümkün olduğunu, ülkemizin üstesinden gelinemeyecek sorunlarının bulunmadığını ifade ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ENEZ KAPLAN (Devamla) - Ancak bütün bunları hukukun üstünlüğüyle, yönetimde liyakatin esas alınmasıyla, kuvvetler ayrılığı prensibinin sağlanmasıyla tesis edilebileceği gerçeğinin farkındayız. Milletimiz rahat olmalıdır; İYİ Parti, ilkeleriyle, kadrolarıyla hazırdır. Milletimiz umutlu olmalıdır; biz hazırız, biz çözeriz.

Bu duygu ve düşüncelerle Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Hayrabolu’yu niye söylemedin be ya?

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talep eden Yozgat Milletvekili Sayın İbrahim Ethem Sedef.

Buyurun Sayın Sedef. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İBRAHİM ETHEM SEDEF (Yozgat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin 5’inci maddesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi adına söz almış bulunmaktayım. Ekranları başında bizleri izleyen aziz Türk milletini ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, tüm dünya ülkelerinde olduğu gibi ülkemiz de Covid-19 salgını nedeniyle artan küresel belirsizlik ve enflasyon kaynaklı ekonomik sıkıntılar yaşamakta. Bu nedenle, gıda fiyatları başta olmak üzere, fahiş fiyat artışları gözlenmektedir. Devletimiz, bu zorlu süreçte, bütün imkânlarıyla vatandaşlarımızın yanındadır. Bugün Cumhurbaşkanımızın açıklamış olduğu asgari ücretin 4.250 TL olması, emeğiyle, alın teriyle evini geçindiren hemşehrilerimiz adına olumlu olmuştur ve hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Türkiye gibi birçok yükselen piyasa ekonomisinin üretim yapısının temelinde yatan ana sorun, üretimde kullanılan hammadde girdisiyle birlikte, makine, teçhizat ve enerjideki dışa bağımlılıktır. İthalatın azalması ve kaynakların, gelir artırıcı, istihdam sağlayıcı ve verimlilik potansiyeli yüksek alanlara yönlendirilmesi gerekmektedir. Üretim ve ihracat öncülüğünde büyüme süreci devam ettirilmelidir.

Esnaf ve sanatkârimız yeterli eleman -yani çırak, kalfa ve usta- bulamadıklarından şikâyet etmektedir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak mesleki eğitimi ülkemizin geleceği bakımından stratejik önemde görüyoruz. Gençlerimiz, yakın gelecekte iş, aş ve gelecek beklemektedirler. Gençlerimizin daha küçük yaşlardan itibaren meslek edinerek eğitim almaları ve yetişmeleri Türkiye'nin kalkınmasına da ivme kazandıracaktır. Mesleki eğitimin teşvik edilmesine, yaygınlaştırılmasına ve özendirilmesine yönelik çalışmalar âdeta millî bir seferberlik hâlinde yürütülmelidir. Mesleki eğitim veren okulların sayısı artırılmalı ve kalitesi yükseltilmelidir. Öğrenci ve velilerin mesleki eğitime yönlendirilmesine ve özendirilmesine ilkokuldan itibaren başlanılmalıdır. Mesleki eğitim programlarının içeriğinin belirlenmesinde, öğrencilerin rehberlik ve yönlendirilmesinde organize sanayi bölgelerinin ve meslek odalarının etkinliği artırılmalıdır. Zorunlu eğitimini tamamlayan ve meslek liseleri dışında eğitim gören evlatlarımız 18, 19 yaşında mezun oluyor ve üniversite eğitimine yöneliyor. Sanayicimiz, bu yaştan sonra, gençlerimizi yetiştirme problemi yaşıyor. Üniversite mezunu gençlerimiz için alternatif sanayi eğitimleriyle, onları çok hızlı birtakım ikincil kurslarla mesleğe ve iş hayatına kazandırabiliriz. Örneğin, altı aylık bir kursla CNC operatörü, ERP yetkilisi olabilirler. Böylece gençlerimizin işsiz kalmasını önlemiş, piyasa gerçekleriyle örtüşen bir çözüm üretmiş oluruz. "O kadar üniversite okudum, altı ay da ilave eğitim aldım, sonra mavi yakalı mı olacağım." diye düşünebilirler. Bu düşüncenin olumsuzluklarını ortadan kaldırarak meslek sahibi olmanın önemini vurgulayan tanımlara ağırlık vermeliyiz. Sanayicilerimizden, ara eleman ücretlerinin makul seviyelere getirilmesini isteyebiliriz. Burada temel olan, insani şartlarda ve ücretlerde çalışma imkânı sağlanması olmalıdır. Çocuklarımızı ilgi alanlarına göre mesleki okullara yönlendirmemiz Millî Eğitim Bakanlığımızın önceliği olmalıdır.

Sayın milletvekilleri, ülkemizin kalkınmasını ilgilendiren en önemli konulardan biri de tarım ve hayvancılık. Çiftçi üreticilerimiz bir başka husus olan "Neyi, nerede ve ne kadar üreteceğiz?" planlamasının devlet eliyle yapılmasının önemini ifade ediyorlar. Yaşanan kuraklık ve su kaynaklarının azalmasının ilerleyen yıllarda derinleşeceğine dikkat çekerken yerli ve modern sulamanın teşvikine önem verilmesini istiyorlar. Yerli üretimi azaltan unsurlar, üretimin iklime bağılılığının devam etmesi, sulama yatırımlarının azlığı, dövize bağlı ilaç, gübre, tohum gibi temel girdilerin yüksek maliyet oluşturması, tarımsal üretim plansızlığı ve en önemlisi, topraklarımız ekilmeden önce Toprak Mahsulleri Ofisinin maliyet üstü alım fiyat garantisi açıklamaması şeklinde değerlendirilmektedir. Kuraklık, bu yıl özellikle hububat ve bakliyatta üretimi düşürdü, diğer ürünlerde de verimi etkiledi. Fiyat artışında kuraklık, sel, dolu, don, aşırı sıcak gibi hava değişikliklerine ve iklime doğal afetlerin de etkisi var. Seçim bölgem Yozgat ve İç Anadolu'nun genelinde dört yıldır kuraklık görülmekte, yağmur üçte 1 oranında azaldı. Girdi fiyatları mutlaka düşürülmeli, girdiler üzerindeki vergiler kaldırılmalı, destekler artırılmalıdır. Çiftçilerimizin borçları en az bir yıl faizsiz ertelenmelidir. Türkiye gibi tarımsal potansiyeli çok yüksek, ihracat pazarlarına yakın olan bir ülkenin tarımdan zenginlik üretmesi gerekmektedir.

Sayın milletvekilleri, vatandaşlarımız gıda fiyatlarındaki kontrolsüz artıştan da fazlasıyla etkilenmekte. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü tarafından yayınlanan Gıda Fiyat Endeksi 13,4 puanla Haziran 2011'den bu yana en yüksek seviyesini gördü. Bu, sadece bizim ülkemizin sorunu değil, tüm dünya gıda fiyatlarındaki artışla mücadele ediyor. Tabii, bir de fırsatçılar ve stokçular var. Bunun için marketler yasası hemen çıkarılmalı ve piyasa zincir marketlerin egemenliğinden kurtarılmalıdır. Perakende yasasıyla bu işletmelerin market mi, süpermarket mi, hipermarket mi, ne iş yaptıklarının adı konulmalıdır. Neredeyse her şeyi satıyorlar, haksız rekabet ortamı oluşuyor. İŞKUR destekleriyle

eleman alıyorlar, maaşlarını İŞKUR ödüyor ama bakkalımız, manavımız, kasabamız alamıyor. Nasıl rekabet edecekler? Bu soruyu sormamız gerekiyor. Tarım Kredi Kooperatifleri ve Toprak Mahsulleri Ofisi kendi satış mağazaları dışında kalan marketlerimiz için tedarik zinciri oluşturmalı. Mal temin edilmeli, tıpkı ticaret borsalarının yaptığı gibi gıda borsası oluşturulmalı, malın satış bedeli belli olmalı, fiyat marketlerin insafına bırakılmamalıdır. Belediyelerimiz kooperatifçilik üzerinden hem üretime hem de üretilen ürünlerin tüketiciye en kısa yoldan ulaşmasını sağlayacak çalışmalar yapmalıdır. Esnafa ve sanatkârlarımıza faizsiz, bir yıl ertelemeli, otuz altı ay vadeli can suyu kredileri tahsis edilmelidir.

Sayın milletvekilleri, seçim bölgem Yozgat'ın Yenifakılı ilçesinde yaşayan hemşehrilerimiz ilçe halkının yardımlarıyla yüksekokul ve buna bağlı yurt binasının yapılması için büyük çaba gösterdiler. Önümüzdeki eğitim öğretim yılında gerekli planlamaların yapılarak Yenifakılı ilçemizin yüksekokuluna öğrenci alınmasını yapılmasını hemşehrilerimiz adına talep ediyoruz. Aydıncık ilçemizin hastanesinde bulunan röntgen cihazlarının yenilenmesi ihtiyacı bulunmaktadır. Hemşehrilerimiz dış hastanesindeyse röntgen cihazı bulunmadığını ifade ediyor, çözüm istiyorlar ve ayrıca Aydıncık ilçemizi doğal gaza kavuşturmamızı bekliyorlar. Sarıkayalı hemşehrilerimiz Yahyasaray Göleti'nden kapalı sulama projesini istiyorlar, proje ve ÇED çalışmaları tamamlanmış Hasbek Barajı'nın yatırım programına alınmasını bekliyorlar ve Sarıkaya Hamamı kazı alanında kamulaştırma için kaynak ihtiyacı istenmektedir. Sorgun Belediye Başkanımız ilçemize İç Anadolu kulüplerinin ucuz maliyetle kullanabileceği spor kamp merkezi ve yüzme havuzu kazandırmak istiyor. Projeleri hazır, Gençlik ve Spor Bakanlığımızdan destek bekliyoruz. Sorgun ilçemiz veterinerlik fakülte binası ve veterinerlik uygulama hastanesinin bir an evvel yapılmasını bekliyor. İç Anadolu Bölgesi'nin tek sıralı sarıçam ormanlarının yer aldığı Akdağmadeni ilçemiz hem jeotermal turizm hem de ekoturizm olarak bölgemizin yeni gözdesi olabilecek potansiyele sahip. Kültür ve Turizm Bakanlığımızdan Akdağmadenili hemşehrilerimiz adına müjdeli haberler bekliyoruz.

Sözlerime son verirken Genel Başkanımızın ifadesiyle “Cumhur İttifakı millet aklıdır.” diyorum. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle ülkemizin geleceğini inşa edilecektir. Vatandaşlarımız sorunlarının çözümünü yine Cumhur İttifakı'nda arıyor ve bu millî ittifaka güveni tamdır diyorum.

2022 yılı bütçesinin tüm Bakanlıklarımıza, vatanımıza ve milletimize hayırlı olmasını temenni ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın, buyurun.

İBRAHİM ETHEM SEDEF (Devamla) – Konuşma yapmadan önce aldığım bir haberle Genel Başkan Yardımcımız Sadir Durmaz Bey'in kıymetli babası İbrahim Durmaz Bey'in vefat ettiğini öğrendim. Kendisine Allah'tan rahmet, Sadir Durmaz Bey'e, ailesine ve sevenlerine sabırlar diliyorum.

Teşekkür ederim. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden Şırnak Milletvekili Sayın Hüseyin Kaçmaz.

Buyurun Sayın Kaçmaz. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, “Sahteliğin tüm zamanların rekorunu kırdığı bir devirde yaşıyoruz. Sahtelik, yalan ve iftira gerçeğe saldırırsa da hiçbir zaman kazanamayacaktır.” der Franz Kafka. Birkaç gün önce, 8 Aralık günü İçişleri Bakanlığının bütçe görüşmelerinde, dediğimiz gibi, İçişleri Bakanının iftirasına maruz kalmıştım ama birkaç gün içerisinde nasıl bir iftirayla karşı karşıya olduğumuz daha net ortaya çıktı.

Değerli milletvekilleri, İçişleri Bakanı buradan “8 Aralık sabahı bir baskınla katili yakaladık.” dedi Cizre’de işlenen bir cinayet için. Ancak ortaya çıktı ki benim beyan ettiğim üzere söz konusu gözaltı 7 Aralık’ta yapılmıştı, 8 Aralıkta değil. Ve yine “Hüseyin Kaçmaz Vekilin evinde yakaladık.” dediği kişi için benim beyan ettiğim üzere ne benim evimde ne ailemin evinde ne herhangi bir evde yakalanmadığı, gözaltına alınmadığı ortaya çıktı ve bu durum yine 9 Aralık günü Şırnak Valiliğinin yaptığı açıklamayla da ortaya çıktı. Ve yine “Katil PKK’lı, YPS üyesi” dediği kişinin de aslında bir iftiranın eseri olduğu ortaya çıktı çünkü söz konusu şahıs HDP Gençlik Meclisi üyesi bir arkadaşımız. Haftada bir gün hakkında uygulanan adli kontrol sebebiyle Emniyete gidip imza atan biriydi. Bir İçişleri Bakanı, bu ülkenin bir bakanı bile isteye bu kadar açık ve net bir yalan söyler mi, bunu kamuoyunun vicdanına bırakıyorum. Tabii, bununla birlikte, dediğimiz gibi, valilik benim dediklerimi teyit etti; şurada, hemen göstereyim, basın açıklaması şeklinde paylaştı Şırnak Valiliği, herkes girip görebilir, şu an sayfasında duruyor.

Tabii, bununla bitmedi. Burada net bir şekilde iftira attı Bakan, dediğimiz gibi, ne lekelenmeme hakkını ne de masumiyet karinesini esas alan bir tutum sergilemeden -“zanlı” bile demedi, “şüpheli” bile demedi- ancak 11 Aralıkta yani bu iftiradan üç gün sonra Cizre’ye taziyeye geldi ve kendisinin ifadesini paylaşıyorum: “Bu kalşleşliği, bu tuzağı kim yaptıysa bulacağız.” Üç gün önce burada katili ilan etmişti oysaki.

Tabii, bununla bitmedi, söz konusu bu kumpas bu komplo yüzlerine gözlerine bulaştı diye tabii hemen pes etmediler. Kötülükte hemen pes etmek yok, onu kendileri bir kez daha gösterdi. Ne oldu? Bu sefer de gözaltındaki kişiler... Onlarca arkadaşımız gözaltına alındı, parti yöneticisi arkadaşlarımız gözaltına alındı, yine, partili olan kardeşim de gözaltına alındı. Ve her ne hikmetse gözaltındaki kişiler arasından 11 Aralık’ta yani İçişleri Bakanının Şırnak’ta olduğu gün sadece kardeşim alelacele adliyeye getirilip, ifadesi alınıp ki kendisine dair hiçbir şey sorulmadan, suçluyu kayırma gibi ipe sapa gelmez bir iddiayla ki hukukçular bilir, katalog suçlar arasında değil, altı aydan başlar... Ama İçişleri Bakanının bu yalanını, İçişleri Bakanının bu iftirasını toplum nezdinde kabul edilebilir yapmak için bu komployu, bu manipülasyonu, bu algıyı topluma hani anlatamadıkları için bu sefer de ne yaptılar? Dediğim gibi, böyle bir planı devreye soktular ve sadece kardeşim adliyeye getirilerek İçişleri Bakanı Şırnak’tayken tutuklandı. Kolluk gücünü alet ettikleri yetmiyormuş gibi bu kumpasa, bu komploya, bu sefer de savcı ve hâkim üzerinden de böyle bir kumpasa devam edildi. Sadece şu başlık için aslında kardeşim tutuklandı, şunu net söyleyeyim: Şu an benim kardeşim kurban, rehine ve aslında birçok yetkili de bunu biliyor. Şırnak Valiliği benim dediklerimi teyit etmişken sırf bu basına böyle bir haber servis etmek için kardeşimin tutuklu kalıyor olması aslında bizlerin alışık olduğu bir durum maalesef ki. Çünkü şu an binlerce arkadaşımız da içeride kurban, içeride siyasi rehine olarak tutuluyor. Tabii dosya hakkında... Dediğimiz gibi hemen servis edildi bu tutuklama, üç dakika sonra servis edildi, üç dakika, kararın verilmesiyle. Peki, daha öncesinde neler oldu? İlk bir ihbar oluyor 7 Aralık saat 13.26’da; aslı astarı olmayan, yer, zaman mekân belirtilmeyen bir ihbar ama her ne hikmetse takip ve göz mesafesinde, yakalama mesafesinde olan bir kişi hiçbir şekilde gözaltı yapılmıyor. Çünkü asıl plan 8 Aralık sabahı -İçişleri Bakanının dediği gibi- “Burada biz bu sabah katili yakaladık, HDP’li vekillerle fotoğrafı var.” şeklinde vermektir. Ama “Allah’ın sopası yok.” derler ya, bu sefer tesadüfen 11 Aralıktaki kongre çalışması için parti yöneticisi arkadaşlarımızın ağabeyimin evine gitmesi sonrasında plan değişti, plan değiştirilmiş. Ve evden çıktıktan sonra parti yöneticisi arkadaşlarımız -daha sonrasında herhâlde telefonla iletildiği için- hemen gözaltı yapılıyor. 7 Aralık akşamı gözaltı yapılıyor net bir şekilde ama bu daha sansasyonel olsun diye “8 Aralık” dendi. Tabii, yetmedi, 8 Aralık sabahı... Şunu net bir şekilde söyleyeyim değerli milletvekilleri: Bazı milletvekilleri, iktidar vekilleri, daha önceki gece de yine televizyonda hâlâ -söylediğim bu net beyanlara karşı- dediğimi ters yüz

ederek sanki ben itirafta bulunmuşum, sanki evimde katil saklıyormuşum gibi bir iftirayı devam ettirme vicdansızlığını devam ettiriyorlar. Şunu net bir şekilde söyleyeyim değerli milletvekilleri: İlk gece de söyledim, şimdi de söylüyorum, ne benim ne ailemin ne herhangi bir akrabamın evinde herhangi bir gözaltı işlemi yapılmamış, bu net. Bununla birlikte şunu da söyleyeyim: Bahse konu gözaltına alınan kişi parti gençlik meclisi üyesi arkadaşımız ve daha ifadesi alınmadan burada katil ilan edilen bir kişiydi. Bununla birlikte şunu da paylaşayım -herhâlde bu konuda hepimiz hemfikiriz- vallahi de billahi de Süleyman Soylu benim evimde bir şüpheliyi sakladığımı düşünseydi kolluk gücüne bırakmaz, sırf o siyasi şov için kameraları çeker ve baskını o yapardı, bunu hepiniz de biliyorsunuz. Ama o gün buraya geldi ve hukuku ayaklar altına alarak, vicdanı ayaklar altına alarak böyle bir iftirada bulundu.

Tabii, dosya içerisinde ifadeler alınınca şunu fark ettik. Dediğimiz gibi, düzmece bir ihbar yapılıyor -ki isteyenlerle de paylaşabilirim, tutanaklar şu an yanımda, nasıl kumpas hazırlandığını net bir şekilde görebiliyorsunuz- daha sonrasında 13.26'da oluşturulan bu ihbara, asılsız, düzmece ihbara rağmen gözaltı yapılmıyor çünkü -dediğim gibi- kumpas 8 Aralık sabahı içindi; İçişleri Bakanlığının bütçesinin görüşüldüğü gün, daha sansasyonel olacak ya. Yine, kumpas "Katili yakaladık, HDP'li vekillerle fotoğrafı var." şeklinde olacaktı ama bu kumpası hazırlayanlar, bu senaryoyu hazırlayanlar "Katili HDP'li Milletvekili Hüseyin Kaçmaz'ın evinde bu sabah yakaladık desek daha sansasyonel olur." dediler herhâlde, plan tam da buydu. Çünkü daha sonrasında, ilk ihbardan sonra, ilk gözaltı işlemi yapıldıktan sonrasındaki bir sürede 23.12'de bir ihbar daha yapılıyor ama her 2 ihbarda da cinayetle ilgili tek bir ifade yok. Sadece 8 Aralık saat 00.41'de yani gece yarısından hemen sonra 3'üncü bir ihbar daha yapılıyor -diğer 2 ihbarla hiç alakası olmayan bir ihbar- ve bu sefer direkt cinayetle bağlantılı bir ifade kullanılıyor. O gün de Bakan Bey'e söyledim -bakın, bu işler bu kadar kolay olmamalı-bizden nefret edebilirsiniz, bize kin duyabilirsiniz, bizi düşman olarak dahi görebilirsiniz... Ama ben eskiden derdim "İnsanlar niye 'Düşmanım da mert olsun.' der?" diye, demek ki bu sebeptenmiş Sayın Başkan, demek ki bu sebeptenmiş çünkü Sayın Bakan sırf burada siyasi şov yapacak diye ya da kendisi hakkındaki sorulara cevap vermemek için çıktı burada böyle ipe sapa gelmez -ki üç gün sonra kendisinin de aksini ifade ettiği- bir şey söyledi. Orada aileleri, aşiretleri, belki binlerce kişiyi birbirine husumet besleyebilecek bir noktaya getirmiş durumda ve şu ana kadar da çıkıp bir özür dilemiş bile değil. Tabii, bu dosyada hâlen kolluk gücü de bu kumpasa alet edilerek, yine savcı ve hâkimler de kumpas edilerek sahte deliller üretilmeye çalışılıyor; bir kere ellerine yüzlerine bulaştı ya. Dediğimiz gibi, Soylu bu kumpasa kendisi hakkındaki sorulara cevap vermemek için başvurdu.

Tabii, bununla birlikte sadece bize mi bu tehdidi yaptı? Bu tehlike sadece bizim için mi geçerli? Hayır. 84 milyon yurttaş için şu an bu durum herkesin can ve mal güvenliğinin tehlikede olduğunu aslında ispatlar niteliktedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Sayın Başkanım, müsaadenizle.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Devamla) – Tabii, dediğimiz gibi, bu durum sadece bizi alakadar etmemektedir. Sadece bizi mi tehdit etti? Daha önce iktidar vekillerini de dolaylı olarak -ismini neredeyse zikrederek- tehdit etti. Televizyon programında "Çocuklarımın evinde ayakkabı kutuları, para sayma makinesi çıkmadı." şeklinde iktidarı tehdit etti, "10 bin dolar alan milletvekilini açıklarım." şeklinde aslında iktidarı tehdit etti. Dolayısıyla sizler de bunun farkındasınız ancak susuyorsunuz. Bu suskunluk sadece bize değil, size de sirayet edecektir. Bu iftira, bu yalan ortaya çıktı ancak sizin suskunluğunuz tarihte yerini alacaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Cavit Arı konuşacak.

Buyurun Sayın Arı. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; öncelikle hepimizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

2020 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin devlet borçlarını gösteren 5'inci maddesi üzerine Cumhuriyet Halk Partisi adına söz almış bulunmaktayım.

2020 yılı sonu itibarıyla orta ve uzun vadeli devlet iç borcu 1 trilyon 60 milyar 350 milyon TL'dir değerli arkadaşlar, 2020 yılı devlet dış borcu 700 milyar 400 milyon TL dolayındadır, hazine garantili borç miktarı da 150 milyar 300 milyon TL olmuştur yani topladığımızda 2020 yılı itibarıyla devlet borcu 2 trilyon TL civarındadır. AKP'nin ülkeyi kötü yönetimi nedeniyle, beceriksizliği sayesinde ülkemizin borcu her geçen gün, her geçen saat, her geçen dakika artmaktadır. Borç Ekim 2021 tarihi itibarıyla 2,3 trilyona çıkmıştır. Devlet borcu, dövizdeki artış nedeniyle TL karşılığı olarak 3,5 trilyondur. Millet biliyor ki AKP artık gerçekleri görmez ve duymaz, duysa da anlamaz hâldedir, anlasa da anlamazlıktan gelerek her şeyi inkâr eder, yok sayar, milletin dalga geçer vaziyettedir.

5 Eylül 2021'de iktidar orta vadeli plan açıkladı, dolar 8,31 TL'ydi bu açıklama yapıldığında. Bütçenin Plan ve Bütçe Komisyonuna geldiği gün dolar 9,30 TL'ydi, 6 Aralıkta bu Mecliste görüşmelerin başladığı gün dolar 13,5 TL'ydi, 16 Aralık yani bugün dolar 15,5 TL oldu. Yani gördüğünüz gibi, daha iki ay bile dolmadan dolar 2 katına çıkmış durumda. 446 milyar dolar dış borç toplamı, sadece son bir ayda dolar karşılığında yüzde 50 değer kaybı nedeniyle bugün kur farkından dolayı 232 milyar TL artmış durumdadır.

Son altı aylık olarak bakarsak örneğin, 30 Haziranda Türkiye'nin dış borcu 446 milyar dolar ve TL karşılığında 3 trilyon 900 milyarken bugün TL'nin hızlı değer kaybetmesinin sonucu 6 trilyon 900 milyar TL'ye çıkmıştır. "Bu aradaki fark neye eşittir?" diye sorarsanız, 2021 yılı bütçesi gibi 2 tane bütçe sadece dolardaki bu kur farkından dolayı artmış durumdadır yani Türkiye'yi 2 kez bütçe büyüklüğünde borçlandırmış bulunmaktasınız. Böyle bir kur farkı yükü milletimizin sırtına tarafınızdan yüklenmiştir. İşçiye, memura, çiftçiye, öğrenciye, sanayiciye, herkese sayenizde, kötü ekonomi yönetiminiz nedeniyle bir yük daha binmiş durumda.

Bir yıl önceye göre vatandaşlarımızın temel ihtiyaç malzemelerindeki fiyatlar yüzde 100 arttı. 3 lira olan süt bugün marketlerde 15 TL, 18 lira olan bir koli yumurta 36 TL'ye çıktı, 50 lira olan et 100 liraya çıktı, 25 lira olan un bugün 55 TL, 6 lira olan mazot bugün 10 lirayı geçti, benzin 10 lirayı çoktan geçti, yine 120 lira olan tüp 220 TL'ye kadar çıktı. Sayenizde emekli, esnaf, çiftçi perişan, vatandaş nasıl geçineceğini, ne yapacağını şaşırılmış durumda, kara kara düşünür hâlde. Vatandaş asgari ücrete sevinemedi çünkü zamlar bir taraftan devam ediyor, dolar artışı, döviz artışı bir taraftan devam ediyor; daha bugün ilan edilen asgari ücret verilmeden erimeye başladı.

AKP'nin iktidara geldiği 2002 yılına kadar, tüm iktidarlar boyunca, bütün iktidarlar tarafından harcanmış 779 milyar dolarlık bir bütçe vardı. Bu harcamalarla sayısız barajlar, fabrikalar, okullar, köprüler, binlerce kilometre yol, hepsi devletin bütçesiyle yapıldı. AKP dönemindeyse 2,5 trilyon dolarlık para harcandı değerli arkadaşlar, ancak birçok yatırım, bugün sizin "Biz yaptık." diye övünmeye çalıştığımız yatırımlar ise kamu-özel iş birliğiyle yapılmış projelerdir. Örneğin, üçüncü boğaz köprüsü, Avrasya Tüneli, Osmangazi Köprüsü, İstanbul Havaalanı, Zafer Havaalanı, otobanlar; bunların hepsi kamu-özel iş birliği kapsamında yapılan yatırımlardır. Yani bu kadar büyük parayı nereye harcadığımızı ben vatandaşlarımız adına sizlere soruyorum. 2024 yılı sonuna kadar bu garanti ödemelerinden dolayı devlete 190 milyar daha bir bütçe yükü olduğunu sizler de biliyorsunuz. Dövizdeki artışla bu yük de her gün artmaya devam etmekte; üstelik neredeyse tüm fabrikaları sattınız, elinizde satacak fabrika kalmadı.

Şimdi, değerli arkadaşlar, 1986'dan bu tarafa yapılmış olan bu özelleştirmelerle 70 milyarlık bir gelir elde edildi ve bu satışların hemen hemen büyük çoğunluğu iktidarınız döneminde yapıldı. Şimdi fabrikalar bitti, ne kaldı elinizde? Elinizde değerli arsalar kaldı yani satma sırası şimdi değerli arazilerde.

Salgın döneminde bu ülkede neredeyse hayat durdu, her şey durdu, Meclis dahi o sürede çoğunlukla çalışmadı ama bir tek şey durmadı; bu hazineye ait satışlar, arazi satışları durmadı, son hıziyla bu satışlara devam ettiniz. Cumhuriyetin ilanından bugüne kadar o zor şartlarda yapılmış birçok fabrika iktidarınız tarafından birer birer satıldı. Şimdi, Millî Emlak ile TOKİ kamu arazilerini parsel parsel satmaya devam ediyor. Yıl sonuna kadar 1.500 arazi satılacak. 2022 yılında yine bu kurumlar tarafından 5.542 taşınmazın satış ilanı hazırlıkları resmî kayıtlarda var.

Değerli arkadaşlar, siz ne yapıyorsunuz? Bu ülkede satmadık yer bırakmıyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Hepsini parsel parsel satıyorsunuz, bir yere mi kaçacaksınız, nedir bu telaşınız? Her iki kurum yıl sonuna kadar ne bulursa -bakın, ne bulursa, kamu arazisi olsun yeter ki- tarla, bahçe çalılık, ham toprak ne varsa satıyorsunuz. İfade ettiğim gibi, önümüzdeki yıl 72 ilde 5.542 taşınmaz satış takviminde.

“128 milyar dolar nerede?” dedik, aylarca, günlerce bir kelime dahi cevap veremediniz ama tahmin ediyorum ki bugün o dolarları alanlar ayak ayak üstüne attılar, kahvelerini yudumlarken dolardaki artışı büyük bir zevkle izlemekteler çünkü her dakika kazanmaktalar.

Bakın, bu satışların en önemlilerinden ve stratejik olanlarından bir tanesi de limanlar. Şimdi, önümüzdeki günlerde limanların tekrar satışıyla, işletmesiyle ilgili süreleri uzatmaya çalışıyorsunuz, bunlardan bir tanesi de Antalya Limanı. Antalya Limanı'nın işletmesiyle ilgili daha önümüzde altı yıllık bir süre var. Yine, Katarlı bir firma, Katarlılar, Antalya Limanı'nı geçen yıl aldılar, yedi yıllık işletme karşılığı 140 milyon dolar karşılığında aldılar, önümüzde daha altı yıl var ama siz çıkardığınız kanunla on dokuz yıllık daha hak vermeye çalışıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, limanlar stratejik yerlerdir. Buraların böyle uzun sürelerle kiralanması, işletmelerin devredilmesi doğru değildir. Ayrıca, bakın, günü geldiğinde ihalesi yapılır ise -rekabet koşulları içerisinde ihalesi yapılırsa- belki daha yükseğe gitme ihtimali de var ancak siz mevcut kiracılara tekliflerle buraları devretmeye çalışıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

CAVİT ARI (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

Şimdi, Antalya Limanı Antalya ticareti açısından, ihracatı açısından çok stratejik bir yerdir ancak bu Katarlılar aldıktan sonra bakın, burada çok yüksek bedellerle işletme hakkı olduğu için vatandaşa yüksek bedellerle kullanım yapılmakta. Örneğin, İzmir'de 3,20 dolara giderken, Mersin'de 3 dolara yükleme yapılırken Antalya'da 7,35 dolar gibi yüksek bir hizmet bedeli alınmakta, bu da Antalya ticaretini ciddi anlamda sekteye uğratmakta çünkü Antalya ihracatçısı İzmir'e ya da Mersin'e mecburen yönlenecek zorunda kalmakta.

Gelin, limanların ve özellikle de Antalya Limanı'nın bu şekilde devrinden vazgeçtin diyorum; limanlar bizim stratejik yerlerimizdir, bu kararınızdan geri dönün diyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum.

Saygı ve sevgilerimle. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özel...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

26.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Ankara Milletvekili Sadır Durmaz'ın babası Hacı İbrahim Durmaz'ın vefatına ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Biraz önce konuşan MHP'li sayın hatibin konuşmasından haberdar olduk, Sayın Sadır Durmaz'ın kıymetli babası Hakk'ın rahmetine kavuşmuş. Hacı İbrahim Durmaz amcamıza Allah'tan rahmet diliyoruz, ailesine sabır diliyoruz, Milliyetçi Hareket Partisi Grubuna da başsağlığı dileklerinizi iletiyoruz efendim.

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARİ (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, babası vefat eden Ankara Milletvekili Sadir Durmaz'a ve ailesine Başkanlık Divanı olarak sabırlar dilediklerine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Biz de Divan olarak ailesine sabırlar diliyoruz, Allah rahmet eylesin diyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Başkanım, ben kürsüde söyleyeceğim müsaadenizle.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Dervişoğlu.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Ankara Milletvekili Sadir Durmaz'ın babası Hacı İbrahim Durmaz'ın vefatına ilişkin açıklaması

DUR SUN MÜSA VAT DER VİŞ OĞ LU (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben de Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve Ankara Milletvekili Sadir Durmaz Bey'in babasının vefatını yeni öğrendim. Kendisine, kederli ailesine ve sevenlerine başsağlığı diliyorum, Allah rahmetini esirgemesin temennisinde bulunuyorum.

Teşekkür ederim efendim.

BAŞKAN – Sayın Toğrul, buyurun.

28.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un, Ankara Milletvekili Sadir Durmaz'ın babası Hacı İbrahim Durmaz'ın vefatına ilişkin açıklaması

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkürler Başkan.

Biz de Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkan Yardımcısının babasının kaybindan dolayı aileye başsağlığı ve sabır diliyoruz. Milliyetçi Hareket Partisi camiasına da başsağlığı diliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bülbul, buyurun.

29.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'ün, Ankara Milletvekili Sadir Durmaz'ın babası Hacı İbrahim Durmaz'ın vefatına ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Yerel Yönetimlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcımız ve Ankara Milletvekilimiz Sayın Sadir Durmaz'ın uzun süredir rahatsız olan babası Hacı İbrahim Durmaz amcamız Hakk'ın rahmetine kavuştu. Biz de haberi aldık, üzüldük. Allah'tan kendisine rahmet diliyoruz, mekânı cennet olsun diyoruz. Başkanımıza, ailesine ve camiamıza da başsağlığı diliyoruz.

Bu arada da Mecliste nezaket gösterip başsağlığı dileğini ileten gruplarımıza da teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talep eden, Kayseri Milletvekili Sayın Mustafa Elitaş.

Buyurun Sayın Elitaş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri)– Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle biraz önce Milliyetçi Hareket Partisi adına konuşan Yozgat Milletvekilimizin buradaki açıklamalarından öğrendik. Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkan Yardımcısı değerli dostumuz Sadir Durmaz Bey’in muhterem babaları Hacı İbrahim Durmaz Hakk’ın rahmetine kavuşmuş. Hem Durmaz ailesine hem Milliyetçi Hareket Partisi camiasına hem de Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi değerli bir kardeşimizin babasının kaybindan dolayı tüm Meclis üyelerine başsağlığı diliyorum, sabırlar niyaz ediyorum.

Değerli arkadaşlar, buraya, bu kürsüye esas itibarıyla çıkış nedenim: Sayın Cumhurbaşkanımızın saat 15.30 civarında açıkladığı asgari ücretle ilgili yaklaşık bir-bir buçuk aydır kamuoyunun gündemini meşgul eden ve hemen hemen yirmi gün süreyle 4’üncü toplantısını gerçekleştiren Asgari Ücret Tespit Komisyonunun aldığı karar çerçevesinde yapılan faaliyetleri, bizim de Türkiye Büyük Millet Meclisi iktidar grubu olarak yaptığımız aktiviteleri sizinle paylaşmak üzere çıktım ama biraz önce konuşan 2 milletvekili arkadaşımızın sözlerine de bazı şekilde cevap vermeyi de arzu ediyorum.

Birincisi, burada HDP adına konuşan milletvekili arkadaşımız Hüseyin Kaçmaz, İçişleri Bakanımızla ilgili “İftiraydı.” “Yalan söylüyordu.” gibi -yemin ederek- farklı şeyler ifade etti. Bu bütçe görüşmelerinin ilk gününde veya ikinci gününde yapılan konuşmalarda da Sayın Bakanın hem kürsüde hem de soru-cevap kısmında ifade ettiği cümleleri yine bugün burada farklı şekilde ifade etmeye çalıştı veya aynısını söylemeye çalıştı.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakan ilgili milletvekilinin kardeşinin evinde bir katilin yakalandığıyla ilgili bir ifadede bulundu. Bunun doğru veya yanlış olduğunu kendileri ifade ettiler. Sayın Bakana buradan “İftira ediyorsun.” “Yalan söylüyorsun.” “Suç işleri bakanlığı” diye hakaret etmeyi haklı olarak görmüyorum. Sayın milletvekilinin burada yaptığı konuşma, kin ve nefret ifadeleri, çok çeşitli şeyleri de beraberinde bütünleyen bir şekilde yaptığı konuşma, Sayın Süleyman Soylu’nun, Bakanlığı döneminde PKK terör örgütüne diz çöktürmesi, onunla ilgili... (HDP sıralarından gülüşmeler)

Yahu Allah aşkına, niye “PKK” deyince oradan ses çıkarıyorsunuz ya?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Gülüyoruz, gülüyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Ben size söylemiyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Siz her şeyi PKK’ya bağlıyorsunuz da ondan.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Ben size söylemiyorum, niye alınganlık gösteriyorsunuz? Lütfen, yapmayın. (HDP sıralarından gürültüler)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Ya biz söylersek propagandaya giriyor, siz her çıktığımızda PKK’dan bahsediyorsunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – PKK terör örgütüne diz çöktürmesi, 8 Aralık itibarıyla Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde 165 PKK’lının kaldığını ve yine... Millî Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığının yaptığı faaliyetler sonucunda, son birkaç gün içerisinde, Türkiye içerisinde ve dışında olan terör örgütü üyelerinin 10-15 tanesinin etkisiz hâle getirilmesi, Sayın Bakanın terörle mücadele konusundaki büyük başarıları herhâlde birilerini gereksiz şekilde rahatsız ediyor. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sayın Bakan bitti ya, neyi konuşuyorsunuz? Bitmiş zaten.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sizin İçişleri Bakanınızın eroin, esrar, kokain, pudra şekeri, bütün başarılarını bütün Türkiye biliyor.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Hani, güzel bir söz söyledi “Düşmanımın da mert olmasını severim.” diye.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Bize Kolombiya’yı anlat, Venezuela’yı anlat, Mersin Limanı’nı anlat...

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Ben Süleyman Soylu’yu uzun zamandır tanırım, birlikte milletvekilliği yaptık, MYK’de bulunduk; Süleyman Soylu mert adamdır, net adamdır, PKK’nın da başının belasıdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Biz de şunu diyoruz: Kürtlerin başının belasıdır asıl, Türkiye’nin başının belasıdır.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Çok yazık, Süleyman Soylu’ya sahip çıkıyorsunuz, çok yazık.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, biraz önce Cavit Arı Bey limanlarla ilgili bir konuyu dile getirdi -Antalya Milletvekilimiz- hassasiyetini anlıyorum. Sanayi Komisyonunda o kanun teklifi görüşülürken...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sezgin Baran Korkmaz’ı anlat.

BAŞKAN – Sayın Milletvekili...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sezgin Baran Korkmaz’ı nasıl yurt dışına gönderdiğinizi anlat.

BAŞKAN – Sayın Milletvekili, müsaade edin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Anlatsın Başkan, Sezgin Baran Korkmaz’ı anlatsın, hikâye anlatmasın.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – ...bir madde de limanların özelleştirilmesiyle ilgili bir maddeydi. Sayın milletvekilimiz aslında konuyu kavramış gibi tahmin ediyorum fakat kavradığı gibi burada ifade etmemeye çalıştı. Bakınız...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Sezgin Baran Korkmaz’ı dışarıdan niye getirdiğinizi anlat. Amerika isteyince niye araya girdiniz, vermediniz; onu anlat.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Ya, arkadaşlar, lütfen, rica ediyorum. Ben size bir şey söyleyemiyorum, PKK’ya söylüyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Biz de sana söyleyemiyoruz, Bakana söylüyoruz.

BAŞKAN – Sayın Koçyiğit... Sayın Koçyiğit...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bize söylüyorsunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Ya, niye alınganlık gösteriyorsunuz? Niye “PKK” deyince alınganlık gösteriyorsunuz?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Biz de size söyleyemiyoruz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Hedefim siz değilsiniz.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sen PKK demiyorsun, bize söylüyorsun, bize; vekilimizin konuşmasının üzerine konuşuyorsun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Sayın Cavit Arı...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Suç işleri bakanı o, suç işleri!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Biz de size söylemiyoruz, eroin, esrar kaçırarlara söylüyoruz, kokain ticareti yapanlara söylüyoruz. Size söylemiyoruz, eroin ticaretine yol verenlere söylüyoruz.

BAŞKAN – Sayın Koçyiğit...

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Sayın Cavit Arı, bakan, Antalya Limanı'yla ilgili, on üç yıllık veya on dokuz yıllık süreyi bugünkü değerden, ihale bitim tarihinden başlamak üzere uluslararası değerlendirme kuruluşları tarafından tespit edilen bir rakamı...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Güzergâh belirleyenlere söylüyoruz.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Kadın hiç durmadan konuşuyor ya!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Denilecek ki şirkete: “Ey şirket, bize yapılan değerlendirme şu kadar lira. Siz bunu kabul ediyorsanız, bizim yaptığımız teklifi kabul ediyorsanız ve bugüne kadar yapılmış yatırımlar da dâhil olmak üzere ilk devrettiğimiz liman değil -şu andaki veya o günkü- şu andaki devrettiğimiz makine teçhizat ve kapasitelerle birlikte bundan sonra, altı yıl sonraki on dokuz yıl için şöyle bir fiyat teklifimiz var, kabul eder misiniz, etmez misiniz?” Kabul ettikleri takdirde sözleşme yapılabilir ama bu teklifi muhatap kabul etmeyebilir.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – İhaleye çıkılsın. Sayın Başkan, niye ihaleye çıkılmıyor?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Sözleşme bitti diye bir şey söz konusu değil.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Hayır, ihaleye niye çıkılmıyor?

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Muhatap kabul edebilir veya etmeyebilir. Sanki biz bunu, bu teklifi, kanun maddesine koyduğumuz şeyi “Limanları şuna peşkeş çekiyorsunuz, buna peşkeş çekiyorsunuz...”

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Çekiyorsunuz.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Öyle, öyle.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Bakın, değerli arkadaşlar...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Katar'a peşkeş çekiyorsunuz.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, o maddenin içerisinde -Komisyonda var mıydınız, bilmiyorum- yapılmış yatırımlarla beraber...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Vardık.

ÇETİN OSMAN BUDAK (Antalya) – Yani bunu ihale yapın, ihale niye yapmıyorsunuz? İhale yapın bakalım, niye uluslararası firmalara değer ölçtürüyorsunuz?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Hepsini biliyoruz, peşkeş çekiyorsunuz Katar'a. Arazileri de ücretsiz veriyorsunuz üstelik.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – ...limanın toplam kapasitesi de dâhil olmak üzere en son devredilen rakam dikkate alınmak üzere, on dokuz yıl sonranın değeri neyse... Geçmişten bugünkü değere gelmemiz mümkün ama gelecekle ilgili değeri bulmak için matematiksel hesaplar var. Bir de şu anda, dünyada pandemi sürecinde en koşan, en çok dikkat çeken sektör lojistik sektörü. Bugün de en önemli fiyatın verileceği lojistik sektörünün çok yoğun bir taleple karşılaştığı dönemde Antalya Limanı'nın, diğer limanların da bu şekilde bir teklifle ki firmalar bunu teklif etmişler, mahkemeye vermişler, mahkemeler reddetmiş. Daha önce kırk dokuz yıllığıyla ilgili kanun teklifimizle paralellik kurmaya çalışıyorlar.

MAHİR POLAT (İzmir) – Mahkeme yok, zaten mahkeme yok!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – “Kasa tamtakır, para istiyoruz.” desene!

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – O anlamda, inşallah, önümüzdeki hafta görüşülürken bunu da açıklamaya çalışacağım.

Değerli milletvekilleri, asgari ücretle ilgili konuya gelince, asgari ücret net 4.250 lira civarında oluyor, 4.250 lira. Şimdi, net ücretteki artış oranı yüzde 50,51; brüt artış oranı yüzde 39,87. “Brüt artış oranı” dediğim yani net ücret 50,51 artıyor, 2.826 liradan 4.250 liraya çıkıyor ama işverenin üzerindeki 447 lira 30 kuruşluk yükü alıyoruz merkezî yönetim bütçesinden karşılamak üzere. Normal şartlar üzerinde asgari ücret 4.250 lira net olmuş olsaydı bunun işverene maliyeti 6.327 lira olacaktı ama şimdi, yapacağımız düzenlemeyle birlikte bunun işverene maliyeti 5.879 lira olacak. Biz, bu 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu’nun -sanıyorum 23’üncü maddesi olması lazım- 23’üncü maddesinde bir değişiklikle beraber, yine Damga Resmi Kanunu’nda bir değişiklikle beraber inşallah kanun teklifini saat 15.30’da açıkladığımız üzere... Sayın Bakanımız da arkada çalışmalarına devam ediyor; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımız, Bakan Yardımcıları ve bürokrasisiyle; Hazine ve Maliye Bakanımız, Bakan Yardımcıları ve bürokrasisiyle birlikte üç dört saattir bu maddeleri çalışıyoruz. Umuyorum, diliyorum, yarın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına yaptığımız çalışmanın son noktasını vereceğiz. Ben siyasi parti gruplarının pazartesi günü Plan ve Bütçe Komisyonunun toplanması ve en yakın zamanda bunu görüşerek 2022 yılından önce Türkiye Büyük Millet Meclisinde yasalaşması konusunda katkı vereceklerine inanıyorum, inancım tamdır. İnşallah, bu destekle birlikte, 2022 yılına giderken bu müjdeyi asgari ücretli kardeşlerimizle hep beraber paylaşıp onlara katkı sağlamanın mutluluğunu birlikte yaşayacağız diye ümit ediyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Asgari ücret konuşurken eridi, eridi.

MUSTAFA ELİTAŞ (Devamla) – Yüce Meclisi de saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, Elitaş, açıkça grubumuza...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – “Sayın”ı da yanına ilave ederseniz daha iyi olur.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – ... defalarca ”Ben PKK’ya söylüyorum, şuna söylüyorum, niye üstünüze alınıyorsunuz?” dedi. Herhâlde İngiliz İşçi Partisine ya da Küba’daki bir partiye söylemedi yani bize söylediği çok açık. Sataşmadan söz istiyorum.

Ayrıca, bizi göstererek şu cümleyi de söyledi: “Büyük başarıları birilerini rahatsız ediyor.”

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika. (HDP sıralarından alkışlar)

VI.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

19.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş’ın 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin 5’inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, Elitaş’ın bugün performansı gayet iyi, onu tebrik ediyorum. Türkiye’nin çözemediği Roboski katliamı davasını aklamaya çalıştı. O da yetmedi, şimdi Süleyman Soylu’yu savundu, İçişleri Bakanını; kendisi herhâlde ortağı. (HDP sıralarından alkışlar) Süleyman Soylu’yla ilgili sorulacak bütün sorulara yanıt vermesi gerekiyor ve hakikaten, vekilimiz çok sade bir konuşma yaptı, sadece hukuki süreci anlattı.

İçişleri Bakanımız, evet, bir “suç işleri bakanı”dır, İçişleri Bakanı iftiracı bir bakandır, İçişleri Bakanı hukuk tanımaz bir bakandır. Gözaltında olan bir vatandaş katil ilan etmiştir ve buraya geldiği gün vekilimize iftira atmak için bir kumpas hazırlamıştır. Bunu ben -dava dosyasını kendim de okudum-

takip edeceğim ve hepsini siz vekillere, söz veriyorum getireceğim. Keşke onu savunmasaydınız ama belli ki ilişkiniz çok derin, bu işleri de birlikte yapmışsınız, yoksa böyle bir rahatsızlık duymazdınız. (HDP sıralarından alkışlar) Yani bir İçişleri Bakanı her yıl bu kürsüden bir vekili hedef göstererek kendisine yönelik suçların tartışılmasını önlemeye çalışıyor.

Şimdi, evet, hakikaten, şöyle söyleyeyim size: Platon'un herkesin okuduğu bir kitabı var, "Devlet" adlı kitabı. Orada Platon devletin bile bile kendi için attığı yalana "soylu yalan" der. Bu, bir tesadüf değil mi? Platon iki bin beş yüz yıl önce sizi görmüş. Bir de sizin Soylu var, hayatı yalan! Siz bugün Soylu'ya ilişkin... Engin Sigortayla ilişkisi nedir acaba? Soruyorum: Sezgin Baran Korkmaz'ı ağırladı mı ağırlamadı mı? Peker'in korumasını uzattı mı, uzatmadı mı? Bunun gibi onlarca soruya ortağı olarak cevap verin. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Beştaş.

Sayın Özel, buyurun.

Grup Başkan Vekillerimiz sisteme girerlerse daha iyi olur çünkü sıkıntı yaşıyoruz.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Mutluyuz biz, "taşerona kadro" dediğimizde ve daha sonra "Yapamazsın." diyenlerin Türkiye'nin gündeminde bunu tuttuğumuzda geldiği noktadan mutlu olduğumuz günkü gibi, "emekliye 2 maaş ikramiye" dediğimizde "Veremezsiniz." diyenlerin "1 Kasım'da biz de vereceğiz." dediği günkü gibi, asgari ücreti 900'den 1.500'e çıkarmadaki katkımızdaki günkü gibi, intibak yasasında olduğu gibi, TRT payının kaldırıldığı günkü gibi bugün de mutluyuz. Yıllardır söylediğimiz, partimizin seçim beyannamelerinde hep yer alan bir durum bugünden itibaren görülüyor ki partilerin katkılarıyla belli ölçüde -dediğimiz kadar olmasa da- çözülecek. Şu konuda çok önemsiyoruz şunu: Asgari ücretten vergiyi kaldırmak; damga vergisini, gelir vergisini kaldırmak değil, herkesin gelirinin asgari ücret kadarki kısmından bunları muaf tutmak hem eşitliğe hem hakkaniyete yönelik olacaktır ve bizim bu konudaki yaklaşımımız başından beri budur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Maddeyi görseydiniz, o zaman öyle olmadığını anlardınız.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitireceğim.

Burada önemli bir katkı yapmak durumundayım. Biz, yasama Meclisiyiz, güya kuvvetler ayrılığı var; bugün, yürütmenin başı çıkıyor ve diyor ki: "Gelir ve damga vergisi de kalktı." Kalkmadı. Bu konuda "Yüce Meclisin bu vergilerin kaldırılması noktasındaki düşüncemizi takdir etmelerini bekliyoruz." diyeceği özenli dili kullanmak yerine, daha yarın yazılacak -bakın, diyorum ya: "Yürütmenin talimatı." güya onlar yasa teklifi veremiyor- bu gece yazılacak, yarın verilecek, Plan ve Bütçe görüşecek, "Egemenlik kayıtsız, şartsız milletin." vekiller millet adına bu yetkiyi bizatihi kullanacak ama açıklama: "Damga vergisi kalktı." Bu sistemin, rejime kasteden Anayasa değişikliğinin millî iradeye vurduğu bu darbenin de altını çizeriz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu...

31.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine, Hükümetin maaşları asgari ücretin altında kalan emekliler ile ücretli ve sözleşmeli öğretmenler için de gerekli adımları atmasını beklediklerine ve asgari ücretin kur farkından ve enflasyondan kaynaklanan gelir kaybını ortadan kaldırmak bakımından üç aylık periyotlarda değerlendirilmesini önerdiklerine ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Öncelikle tekraren ifade edeyim: Asgari ücret hayırlı, uğurlu olsun, inşallah faydalı sonuçlar doğurur. Konuyla ilgili, 26 Kasım tarihinde Sayın Genel Başkanımız asgari ücretin 4 bin lira olması gerektiğini ifade etmişti, o gün dolar 12,1 liraydı. Şimdi ben dolardan bahsediyorum, “Dolara endeksleyemeyiz asgari ücreti.” diyecekler ama farklı parametreler de var, dilerse onlardan bahsedelim. Bugün dolar 15,70 liraya yaklaşmış durumda dolayısıyla bu asgari ücretin çok yeterli olduğu kanaatinde değilim ama yine de bir toplumsal beklentiye karşılık vermiştir, emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

Şimdi, ayrıca, devlet gelir ve damga vergisiyle alakalı bir sorumluluk üstleniyor, bu yolda bir çalışmaları olduğunu söylüyorlar. Nasıl bir çalışmaları olduğunu, teklifi Türkiye Büyük Millet Meclisine getirdiklerinde göreceğiz.

Biz bunları ifade ettiğimizde, 4 bin liralık asgari ücretin yanında 500 liralık da bir destek talebinde bulunmuştuk; bugün bu, 450 lira civarında açıklandı. Demek ki muhalefet iyi bir şey yani.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Devamlı muhalefette kalırsanız... Bize katkı sağlıyorsunuz.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Muhalefet iyi bir şey, bazen yol göstericiliğiyle de temayüz ediyor. İktidar grubuna, muhalefetin sesine kulak verdiği için teşekkür ediyorum.

Şimdi, yalnız, çeşit çeşit emeklilikler var, biliyorsunuz; SGK emeklisi var, BAĞ-KUR emeklisi var, Emekli Sandığı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Tamamlayacağım efendim ama altı yedi saattir dinliyorum, biraz müsamahanızı istirham edeceğim.

BAŞKAN – Tamam. Bu, asgari ücretle ilgili; genel değerlendirmeyi sonunda yapacağız.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Genel değerlendiriyorum zaten. Asgari ücretin yanında...

BAŞKAN – Ama genel değerlendirmeyi sonunda yapacağız, onu söylemeye çalışıyorum, maddelerin sonunda. Asgari ücret...

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Anladım, o zaman öyle geçeyim.

BAŞKAN – Sayın Elitaş'ın sözleriyle ilgili...

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Çok teşekkür ederim yani bir daha söz vereceğinizi söylüyorsunuz, bundan onu çıkarıyorum, sağ olunuz.

BAŞKAN – Evet.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Biliyorsunuz, çeşit çeşit emeklilikler var, asgari ücretin altında kalmış olan emekli maaşları da var. Hükümetin bu konuda –yine, muhalefetin sesine şayet kulak verirse- asgari ücretin altında emekli maaşı olmamasını temin edecek adımları atmasını bekliyoruz. Bunun yanında çeşit çeşit öğretmenlik var tıpkı emeklilik gibi; kadrolusu var, ücretlisi var, sözleşmeli var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bir dakikanızı daha isteyeceğim.

BAŞKAN – Peki, tamamlayalım lütfen.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) - Ücretli ve sözleşmeli öğretmenlerin maaşları da artık onlar da mevcut asgari ücretin altında kaldı. O sebeple Hükümet –yine, diler ve umarız ki muhalefetin sesine kulak vermeye devam eder.

Söyleyeceklerim asgari ücrette şimdilik bundan ibaret ama şöyle bir şey var: Cumhuriyet tarihinin en büyük kur kriziyle karşı karşıyayız. Asgari ücretin yıllık periyotlarda değil, mümkünse kur farkından kaynaklanan, enflasyondan kaynaklanan gelir kaybını ortadan kaldırmak bakımından üç aylık periyotlarda değerlendirilmesini öneriyoruz ve bu hususu dikkatinize sunuyoruz.

Şimdilik teşekkür ediyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. Tekrar, zatialinize de müsamamanız için şükranlarımı sunuyorum.

BAŞKAN - Sağ olun, teşekkür ediyorum.

Sayın Bülbül...

32.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ve emekliler, memurlar ve diğer çalışanlar açısından gerekli tedbirlerin vakti geldiği zaman alınacağına inandıklarına ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

1 Aralıkta başlamış olan sosyal taraflar arasındaki görüşmeler asgari ücretin yüzde 50 artışla net 4.250 TL olarak belirlenmesiyle sonuçlanmıştır. Bu neticeyi Sayın Cumhurbaşkanımız bugün yapmış olduğu toplantıda kamuoyuyla paylaşmıştır. Bu yapılan çalışma dolayısıyla bu hususta emeği geçen başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere, bütün Maliye bürokrasisine, sosyal taraflara, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına teşekkür etmek istiyoruz. Gerçekten “Çalışanlarımızı bu enflasyona ezdirmeyeceğiz.” yönündeki beyanın karşılığını bu açıklamayla toplumumuz görmüş oldu; bu, son derece önemlidir. Elli yıldan bu yana yapılan en yüksek artış olarak gözükyor.

Bunun yanında yılbaşı itibarıyla asgari ücretten alınan gelir ve damga vergisinin kaldırılacağına açıklanması da son derece önemlidir. Bu, demin ifade edildi ama bu karar yine sosyal tarafların almış olduğu bir karar. Dolayısıyla burada da toplum iradesinin bu şekilde tecelli ettiğini, sosyal tarafların, özellikle ilgili kesimlerin bu noktada talebinin gerçekleştiğini Sayın Cumhurbaşkanımız açıklamıştır yani bu noktada şahsi bir karardan bahsetmek mümkün değil; bu, üzerinde uzlaşılan bir husustur. Tabii ki bunu gerçekleştirecek olan da yüce Meclistir. Bunu da inşallah, üzerimize düşen sorumluluğu önümüzdeki süreçte biz de gerçekleştirip bu konuda atılacak olan adımları hep birlikte atacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Tabii.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz de uzun yıllardan bu yana, özellikle seçim beyannamelerimizde asgari ücretten vergi alınmaması hususunu toplumumuzla, kamuoyumuzla paylaşıyorduk, partimizin vaatlerinden bir tanesiydi ve doğru bir adımdı. Bugün bu adımın gerçekleşmiş olması son derece önemlidir çünkü işveren nezdinde de işverenin yükünü, Sayın Elitaş'ın da açıkladığı gibi, 450 TL kadar hafifletmektedir. Bu noktada işçiyi memnun eden ama işverenin de üzerine büyük bir yükün binmesini engellemek noktasında alınmış önemli bir tedbirdir. Milletimize, memleketimize hayırlı olmasını diliyoruz.

Yine, aynı şekilde, emeklilerimiz ve memurlarımız açısından, diğer çalışanlar açısından da gerekli tedbirlerin vakti geldiği zaman alınacağı konusunda inancımızı yineliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

33.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Asgari ücret tartışması; evet, 1 Aralıktan beri görüşmeler yapılıyor. Doğrusu, biz Plan ve Bütçe Komisyonunda da asgari ücrete ilişkin tekliflerimizi ve önergelerimizi sunmuştuk, öncelikle onu hatırlatmak isterim. Biz Komisyon aşamasında, asgari ücretten gelir vergisi ve damga vergisinin kaldırılması yönünde önergeleri verdik fakat iktidar grubu ve ortağı bu önergeleri reddetti alışık olduğumuz bir şekilde. Bugün yapılan açıklama, asgari ücrete yapılan yüzde 50 zam, aslında verdiğimiz önergelerin iktidar tarafından kabul edildiğini ve doğrulandığını bir kez daha ortaya koydu. Düzenlemenin yapılması önemlidir ama iktidar grubunun ve Sayın Maliye Bakanının bunu bir müjde, işte “Vatandaş çok çok teşekkür ediyor...” Şimdi, sosyal medyada bir “hashtag” açılmış, işte, bunu, böyle, kendilerine ayrı bir övünç kaynağı olarak sunmalarını da doğrusu talihsiz buluyorum. Yani bir kere, burada, bu Genel Kurulda muhalefet partileri -biz de tabii ki- yoğunlukla bunu söyledik, ekonomi komisyonumuz aylardır alanda. Bütün talepler, kanun teklifimizi de vermiştik hatta 2 Nisan 2021’de verdik fakat şimdi Meclis dışında, partiler dışında bir yerlerde, dışarıda, işte, saray ve etrafında bunlar hazırlanıyor ve bize servis ediliyor hani sanki biz bunları talep etmemişiz, bilmiyoruz, tartışmıyoruz gibi. Bunu da kesinlikle halk iradesine ve Meclis iradesine saygı göstermemek olarak ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, diğer bir mesele şu: Bu, aslında, müjdeli bir sömürme hâli, bunu üzümlere söyleyeceğim yani sömürü bile müjdeleniyor. İnsan onuruna yakışır bir yaşam için bu yetmez çünkü önemli olan, bu zamlara dayanılabilecek mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani hakikaten, bu zammı övenler ayda 4.250 lirayla bir ay geçinsinler, bunu görelim; ne kadarını harcayacaklar, ne kadarını kiraya, elektriğe, suya verecekler.

Bir rakam hesabı vereceğim: 2021’de -yani henüz bitmedi ama- asgari ücret 2.825 TL, ekmeğe 1,25 TL; 2.250 adet ekmeğe alınabiliyordu. 4.250 TL üzerinden hesaplırsak; ekmeğe fiyatı 3 TL, bazı yerlerde 3,5; 1.417 ekmeğe alınabiliyor yani bu artış, aslında, zamlar karşısında eriyor. Benzine hemen 56 kuruş zam yapıldı. Kaşıkla verilir kepçeyle geri alınıyor. Marketlerdeki zamlarla, maalesef, bu eriyecek ve yok olacak. Tabii ki işten çıkarmaların da yasaklanması gerekiyor ve bu meselenin sadece iktidar grubunda, dışarıda, Beştepe’de hazırlanması değil; önemli olan, burada bütün partilerin katılımıyla halk iradesinin temsiliyetinin yansıtılması gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Doların şu an itibarıyla 15,67 TL olduğunu da hatırlatmak istiyorum. Dolar karşısında bu zam zaten hızla erimeye başladı bile.

BAŞKAN – Peki.

Sayın Elitaş...

34.- Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Biraz önce Sayın Özgür Özel “Niye Cumhurbaşkanı açıklıyor?” diye bir ifade kullandı. Asgari Ücret Tespit Komisyonu kanunla kurulmuş bir komisyon. 15 kişiden oluşur; 5’i işçi, 5’i işveren, 5’i de

Hükümet temsilcisidir. Bunlar 4 toplantı yaparlar, 4'üncü toplantının sonunda oylamaya sunarlar, karar alırlar. Oyların eşitliği hâlinde Başkanın, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı veya onun yardımcısının oyu fazladan sayılır.

Sayın Cumhurbaşkanı, Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı. Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı, Sayın Cumhurbaşkanımız bugün beni aradı konuşma yapmazdan önce, asgari ücretin 4.250 lira olduğunu ve asgari ücretteki vergilerin kaldırılmasıyla, hem damga vergisinin hem de gelir vergisinin kaldırılmasıyla ilgili çalışma yapılmasını istedi. Biz de zaten buradan, kürsüden ifade ettik, Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanının, Grup Başkan Vekiline... Ki Sayın Meral Akşener nasıl ki milletvekili değil ama partinin Genel Başkanı, Grup Başkan Vekilleriyle istişareyi doğrudan doğruya yapabiliyor, Adalet ve Kalkınma Partisinin Genel Başkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan da benim Genel Başkanım olarak Grup Başkanına “Böyle böyle bir çalışma yap.” diyor. Nitekim, o çalışmayı biz burada bürokrat arkadaşlarımızla, sayın bakanlarımızla başladık saat üç buçuktan itibaren, biraz önce de bitti, onu da paylaştığımı ifade etmek istiyorum. Yani, Sayın Cumhurbaşkanının Parlamente’ye “Bunu yapın.” diye değil, kavradığımız ve inandığımız bir sistem çerçevesinde Genel Başkanım bana talimat vermiştir, onu yerine getirdim.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARİ (Devam)

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, asgari ücret artışının toplumsal bir beklentiyi karşılayacağına ve bu konuda bütün grupların uzlaşi hâlinde olmasının güzel bir olay olduğuna ilişkin konuşması

BAŞKAN – Evet, bütün grupların bu konuda uzlaşi hâlinde olduğunu görmem de ayrıca güzel bir olay olduğunu düşünüyorum çünkü toplumsal bir beklentiyi karşılayacaktır.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

BAŞKAN – Evet, gruplar adına söz talepleri karşılanmıştır.

Şimdi, şahıslar adına söz taleplerini karşılayacağız.

İlk söz, Muğla Milletvekili Sayın Yelda Erol Gökcan'a aittir.

Buyurun Sayın Gökcan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 bütçe teklifinin 5'inci maddesi üzerine söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi ve Muğlalı hemşehrilerimizi saygıyla selamlıyorum.

Bütçemizi yatırım, üretim, istihdam ve ihracat hamleleri üzerine hazırladık; toplumumuzun tüm kesimlerini kapsayan ekonomik kalkınma ve refah artışı esasını hedefledik.

Ülkemiz bugün içeriden ve dışarıdan yapılan tüm müdahalelere rağmen dimdik ayaktaadır. Cumhurbaşkanımız, Genel Başkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde yirmi yılda her alanda büyüdük ve geliştik. Muhalefetin hayal satmasına “Öldük bittik!” yalanlarına rağmen yirmi yıldır girdiğimiz tüm seçimleri açık ara kazandık. Yirmi yıldır bütçe yapıyoruz, yapmaya da devam edeceğiz inşallah. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – İstanbul’u kazanamadınız!

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Muğla ne oldu, Muğla?

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – İktidarlarımız döneminde, tüm ülkemizde olduğu gibi, Muğla’ımızda da vatandaşlarımızı önemli hizmet ve yatırımlara kavuşturduk. Muğla’mıza 23 milyar TL tutarında yatırım kazandırdık. Son dört yılda 8 milyar TL kaynak kullandık. (CHP sıralarından gürültüler)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, az önce temiz dil konusunda uyardınız -66’yı uyardınız- ama sataşmayı da uyarın lütfen, sataşma yapıyorlar.

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yazın Muğla’mızın 8 ilçesinde aynı anda orman yangını çıktı. İlk andan itibaren Sayın Cumhurbaşkanımız, sayın bakanlarımız, milletvekillerimiz ve vatandaşlarımızla sahadaydık. Devletimizin tüm imkânları seferber oldu; 50 helikopter, 15 uçak, 3 İHA’yla yangına müdahale ettik. Muhalefet ise her zamanki gibi sınıfta kaldı, yangına körükle gitti. (CHP sıralarından gürültüler)

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Biz oradaydık, yangına helikopter getirmediniz!

ULAŞ KARASU (Sivas) – Yangına helikopteri de biz getirdik.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, çok rica ediyorum.

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – CHP’li Muğla Büyükşehir Belediye Başkanı, bir vakfın kiraladığı tek bir helikopterle şovunu yaptı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Helikopterin önünde fotoğraf çektirip Muğla semalarında iki gün gezdirdiler onu da anlata anlata bitiremediler. Bir de helikoptere Muğla Büyükşehir Belediyesinin amblemini yapıştırdılar. (CHP sıralarından gürültüler)

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Özel İdarenin getirmediği helikopteri getirdi Muğla Büyükşehir Belediyesi!

BURAK ERBAY (Muğla) - Sen neredeydin orada? Makosen ayakkabılarında geziyordun orada bilmezsin, biz gördük seni.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri... Sayın Girgin...

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – Yanan alanları imara açacağımız ve akıllı yangınlar yalanlarına sarıldılar. Yanan alanları imara açmadık, açtırmayacağız. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Cennet Muğla’mızı hep birlikte yeniden yeşillendiriyoruz. Mangalda kül bırakmayan CHP’liler 11 Kasım ağaç dikme seferberliğine gelmedi; ne belediye başkanları ne milletvekilleri. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bakın, burası Bodrum Güvercinlik, ağaç dikme töreninde binlerce Muğlalı hemşehrimizle birlikte hepimiz oradaydık ve yanan alanları yine biz ağaçlandırdık.

BURAK ERBAY (Muğla) – İcmeler’deki sel bundan oldu, biliyorsunuz değil mi Vekilim? İcmelerdeki selde 200 ev çamur altında kaldı.

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – Büyükşehir Belediyesi, arıtma ve kanalizasyon işinde de yine sınıfta kaldı. CHP’li Sayın Muğla Milletvekili, Mecliste yaptığı konuşmada Bodrum’daki kanalizasyon ve altyapı tesisini Turizm Bakanımızın kendi otelleri için yaptırdığını iddia etti. Hâlbuki, Sayın Cumhurbaşkanımızın 30 Büyükşehir Belediye Başkanıyla yaptıkları toplantıda Muğla Büyükşehir

Belediye Başkanı Sayın Osman Gürün, Cumhurbaşkanımızdan talep etti, Sayın Cumhurbaşkanımız da talimat verdi, Turizm Bakanlığımız 250 milyon TL ödenekle işi üstlendi ve geçtiğimiz yıl temelini attık. Bodrum'a hayırlı uğurlu olsun. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Gelelim yola; yolda da sınıfta kaldınız. Bakın, burası Ula.

SERVET ÜNSAL (Ankara) – Ormanlar yana yana bitti be!

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – Siz, Ula'daki ana cadde üzerindeki bu 5 kilometrelik yolu üç yılda yapıp bitiremediniz, biz ise dünyanın en uzun asma köprüsü olan 1915 Çanakkale Köprüsü'nü dört buçuk yılda bitiriyoruz. İşte, AK PARTİ ile CHP arasındaki vizyon farkı! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Suda zaten sınıfta kaldınız; hemşehrilerimizi bir damla suya muhtaç ettiniz, köylerimiz susuzluktan kırılıyor. Büyükşehir Belediyesi olarak, olmayan suyu, Muğla'da en pahalıya yine siz içiriyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi gelelim ulaşım; CHP'li İstanbul Büyükşehir Belediyesinden bile daha pahalı yolcu taşımacılığını da yine Muğla'mızda siz yapıyorsunuz. Şehir içi ulaşım taşıtlarınız yetersiz, yollarınız bozuk, vatandaşlarımız köylerimizden ilçe merkezlerine dahi gelemiyor. Bir de üstüne yüzde 25 zam yaptınız, hemşehrilerimizi ve öğrencilerimizi yine siz perişan ettiniz.

Kanalizasyon ve altyapı çalışmaları yapmadığınız için Muğla ve ilçelerinde her yağmur yağdığında vatandaşlarımızı mağdur ediyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – Burası Marmaris İçmeler; evleri, iş yerleri, araçları sel içinde kalıyor ve maddi anlamda zarar görüyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP Genel Başkanı Sayın Kılıçdaroğlu, Şanlıurfa'da "Bize Şanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanlığı verin, elektriği bütün çiftçilere bedava vereceğiz." dedi. Muğla Büyükşehir CHP'de elinizden tutan mı var? (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Samimiyseniz, Muğlalı çiftçilerimize elektriği bedava verin de görelim. Muğla'yı bile yönetemeyen CHP'nin iktidara talip olduğunu söylemesi ise trajikomiktir. Biz milletimizin ferasetine inanıyor ve güveniyoruz. İlk seçimlerde de Büyükşehirli ak belediyeçilikle buluşturacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar; CHP sıralarından gürültüler)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Cumhurbaşkanımıza, sayın bakanlarımıza en kalbi şükranlarımızı sunuyor; bütçemizin ülkemize, milletimize hayırlara vesile olmasını diliyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, 2 tane söz talebi var. Söz taleplerinden bir tanesi, yapmış olduğu görevden dolayı milletvekilince yetersiz bulunup "Senin yaptığın gibi büyükşehir belediye meclis üyeliği yapılmaz, o görevi ben senden iyi yaparım." dediği için Muğla Büyükşehir Belediye Meclisi AK PARTİ grup sözcüsüne söz hakkı doğmuştur; onu Muğla Büyükşehir Belediye Meclisi takdir etsin. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İkinci husus: Muğla Belediyemiz üzerinden Muğla Milletvekillerimize, partimize satılmıştır; müsaadenizle, 69'a göre cevap hakkını kullanmak istiyoruz. Takdir buyursanız, grubumuz adına söz hakkını Muğla Milletvekilimiz Sayın Süleyman Girgin kullanacak.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Hayır, hayır!

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, sadece milletvekiline sataşmış, ona söz vermeniz gerekir.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Gerçekleri söyledi, gerçekleri; sataşma yok! Gerçekler zor geldi tabii!

BAŞKAN – Sayın Girgin, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

VI.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

20.- *Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Muğla Milletvekili Yelda Erol Gökcan'ın 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması*

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, Muğla'da 670 bin hektar alan yandı.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Belediyeyi söyle! Su yok, su!

SÜLEYMAN GİRGİN (Devamla) – Kemerköy'de termik santralin dibine kadar yangın geldi, bas bas bağırarak “Helikopter gönderin, uçak gönderin.” diye ama helikopter gelmedi, uçak gelmedi, 670 bin hektar alan yandı. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Kim yaktı, kim?

METİN YAVUZ (Aydın) – Biz oradaydık, orada, sen neredeydin?

SÜLEYMAN GİRGİN (Devamla) – Bizler Muğla Milletvekilleri olarak yangınlarda vatandaşlarla beraber canhıraş çalışırken sayın vekilimiz havada helikopterle gezdi, helikopterle; bunu unuttuk. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

METİN YAVUZ (Aydın) – Biz oradaydık, sen neredeydin, sen?

SÜLEYMAN GİRGİN (Devamla) – Ben yangınların içerisindeydim ama sayın vekil Sayın Valiyle beraber helikopterlerle izledi.

METİN YAVUZ (Aydın) – Yanlış söylüyorsun, yanlış!

SÜLEYMAN GİRGİN (Devamla) – Gelelim suya.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Suyu en pahalı su!

METİN YAVUZ (Aydın) – Biz oradaydık, sen yoktun! Yanlış söylüyorsun!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

SÜLEYMAN GİRGİN (Devamla) – Değerli milletvekilleri, Muğla Büyükşehir Belediyesi, şu anda Türkiye'deki belediyelerin içerisinde su parası sırasında 20'nci sıradadır -en ucuz- 20'nci sırada bir belediyedir. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler) Siz eğer suyu konuşacaksınız...

METİN YAVUZ (Aydın) – Yanlış söylüyorsun! Yanlış söylüyorsun!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

SÜLEYMAN GİRGİN (Devamla) – Güllük'te şu ana kadar Türkiye'de olmayan şekilde sözleşmeyle ihale verildi.

METİN YAVUZ (Aydın) – Yanlış söylüyorsun, yanlış!

SÜLEYMAN GİRGİN (Devamla) – Güllük'te 11 bin lira olan su parasını konuşun Sayın Vekil. 11 bin lira su parası, 11 bin lira! (CHP sıralarından alkışlar) Türkiye'de örnek ihale edildi, bunun cevabını verin önce.

METİN YAVUZ (Aydın) – Makosenlerini giymiş gölgede konuşuyordun sen. Yanlış söylüyorsun!
SÜLEYMAN GİRGİN (Devamla) – Sayın Vekilim, siz de geldiniz oraya, yangınlarda beraberdik sizlerle ama siz helikopterle izlediniz yangınları.

BAŞKAN – Sayın Girgin, Genel Kurula hitap edin.

METİN YAVUZ (Aydın) – Yanlış söylüyorsun!

ÖZNUR ÇALIK (Malatya) – Hani helikopter yoktu!

METİN YAVUZ (Aydın) – Hani helikopter yoktu!

SÜLEYMAN GİRGİN (Devamla) – Bakın, değerli milletvekilleri, bir de şunu söyleyeyim sayın vekile...

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Yazık Muğla'ya!

METİN YAVUZ (Aydın) – Yanlış söylüyorsunuz!

SÜLEYMAN GİRGİN (Devamla) – Eğer siz Muğla'ya yatırım yapmak istiyorsanız... Muğla'da merkezî iktidara 10 lira vergi topluyorsunuz, Muğla'ya 2 lira veriyorsunuz, 2 lira.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

METİN YAVUZ (Aydın) – Hocaya yakışmıyor, öğretmene yakışmıyor! Yanlış söylüyorsunuz!

SÜLEYMAN GİRGİN (Devamla) – Böyle hariçten gazel okumak değil o.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Girgin.

SÜLEYMAN GİRGİN (Devamla) – Bunun dışında, Bodrum'daki isale hattı patladı, onu da Büyükşehir Belediyesi yaptı. Yazıklar olsun size! (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

METİN YAVUZ (Aydın) – Yanlış söylüyorsunuz! Yanlış söylüyorsunuz, yakışmıyor.

BAŞKAN – Sayın Girgin, teşekkür ediyorum.

Lütfen, rica ediyorum, buyurun.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

BAŞKAN – Şahıslar adına son söz, Sinop Milletvekili Sayın Barış Karadeniz'e aittir.

Buyurun Sayın Karadeniz. (CHP sıralarından alkışlar)

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Sayın Başkanım, değerli Divan, değerli milletvekili arkadaşlarım...

(Uğultular)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, kürsüde bir hatip var; lütfen, çok rica ediyorum. Artık yorulduk, birbirimizi idare edelim lütfen.

Buyurun Sayın Karadeniz.

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Sayın Divan, değerli Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; biraz sessiz olabilirsek konuşmamıza başlayacağız.

Yelda Hanım az önce konuştu, muhalefet yapmayı öğrenmiş, kendisini kutluyorum. Şimdiden kendilerini alıştırmışlar, bu arkadaşları bir alkışlayın muhalefete alıştıkları için; tebrik ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

Ülkemiz ekonomisinde önemli bir yere sahip olan ancak hiçbir zaman hak ettiği değeri bulamamış, sorunları görmezden gelinmiş, bugünlerdeyse içinde bulunduğumuz ekonomik koşullarda yaşam mücadelesi veren balıkçılarımızın sesini duyurmak, haklı isyanlarına destek olmak için söz almış bulunmaktayım.

Balıkçılık ve su ürünleri sektörü, paydaşlarıyla birlikte on binlerce kişinin ekmek kapısı, üretimde ülkemizin gururu olmasına rağmen bitme noktasına gelmiştir. Maliyetlerinin altından kalkamayan balıkçılarımızın yüzde 40'ı kontak kapatmıştır. En iyi bildiği, en başarılı olduğu işi yapamamak ekmeğini kazanamaz hâle getirmiştir. Eğer balıkçılık ve su ürünleri özelinde acil bir ekonomik eylem planı hazırlanmazsa dev bir sektörün çöküşünden sorumlu sizler olacaksınız, bunu unutmayın. “Nereden biliyorsunuz?” diye sorarsanız ben Karadeniz’de Sinop’un, bir balıkçı kentinin milletvekiliyim. Bununla birlikte...

Arkadaşlar, siz resim çektirirken biz de burada balıkçıları anlatalım, zaten ilgilendiğiniz yok, onu da biliyoruz. Tebrik ederim, balıkçıları konuşuyoruz burada! (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Kendi vekillerinize bakın, önce onlar çektirdi fotoğrafı, oraya söylesene!

BAŞKAN – Sayın Karadeniz, Genel Kurula hitap edin lütfen.

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Nereden biliyoruz? Hopa’dan girdik, Samandağ’dan çıkacağız. Hopa’dan girdik, Zelek Limanı’ndan, Yeniay Limanı’ndan, Sinop Limanı’ndan; devamında Kefken’dan, Bağıranlı’dan, İğneada’dan, Gemlik’ten... Gidin, dinleyin oradaki balıkçıları da ne demek istediğimizi anlarsınız.

SALİH CORA (Trabzon) – Konuşabiliyorsan, konuş!

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Salih Cora, sen gittin Trabzon Yeniay Limanı’na, cevabını aldın; onu biliyoruz. Onu biliyorum, cevabını çok güzel verdiler. (CHP sıralarından alkışlar)

Arkadaşlar, balıkçılar kan ağlıyor, mazot fiyatlarından haberiniz var değil mi?

SALİH CORA (Trabzon) – Sana “Senin ne işin burada?” dediler.

BAŞKAN – Sayın Cora...

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Bakın, bugün bir balıkçı ağabeyimiz yolladı, 4,5 liraydı mazot, şimdi mazotun litresi 10 lira 50 kuruş. Bu akşam da 56 kuruş zam geldi. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SALİH CORA (Trabzon) – Kovaladılar seni oradan!

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Bakın, burada ağın kilosu 90 liraydı, 175 liraya çıktı.

BAŞKAN – Sayın Karadeniz, Genel Kurula hitap edin.

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Çeliğin kilosu 6 liraydı, şimdi 21 lira.

SALİH CORA (Trabzon) – “Senin ne işin var burada?” dediler orada sana.

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Bunun hesabını vereceksiniz, bunun hesabını size balıkçılar verecek. Balıkçılara meslek tanımı bile yapmadınız be. Mesleğinin ne olduğunu bilmeyen balıkçılarla...

SALİH CORA (Trabzon) – “Sen Sinop Vekilisin, senin ne işin var burada?” dediler.

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Bir şey demiyorum.

BAŞKAN – Sayın Cora, balıkçıları anlatıyor, niye rahatsız oldun?

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Başkan, bana niye sataşiyor?

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Bir tanker mazot 70 bin TL’ydi, şimdi 240 bin TL. Nasıl çıkacak balıkçı balığa? Balık yiyeceksiniz değil mi?

Maliyetler arttı, meslek tanımı yok, SGK’yle ilgili yeniden düzenleme lazım.

SALİH CORA (Trabzon) – Bana niye sataşılıyor? Ben ne söyledim? Kürsüdeki adam, oturana niye sataşılıyor?

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Salih Cora, Yeniay Limanı’na yine git, sana yine cevap verirler, seni oradan yine kovarlar. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Tekne boyutlarını büyüttünüz, devletine güvendi balıkçı ama şimdi yarı yolda kaldı; bekliyor, yüzde 40’ı kontak kapattı.

Genel Başkanımıza buradan teşekkür etmek istiyorum, iktidarımızda yapacağımız iş “Denizcilik ve Balıkçılık Bakanlığı” kurmak. (CHP sıralarından alkışlar) Genel Başkanımızın talimatıyla denize kıyısı olan 28 ile girdik, tek tek gezdik, masa başında oturarak balıkçıların sorunlarını değil, onların çözüm önerileriyle beraber raporumuzu oluşturduk; ihtiyacımız varsa size veririz. Eğer balıkçıları korumak istiyorsanız... Mecliste grubu bulunan bütün arkadaşlara söylüyorum: Balıkçının durumu çok zor; şaka değil, balıkçı bitme noktasında, Tekirdağ’dan Edirne’ye, Enez’den Samandağ’a kadar ya, Çanakkale’si, her yer...

Sadece balıkçılar değil, üreticiler de bitti. Muğla Milletvekili az önce konuşuyordu, gitti mi Milas’taki üreticilere? Elektrik faturasını ödeyemedikleri için batan bir sürü üretici var bu memlekette. Arkadaşlar, balıkçılara sahip çıkın, ilk başta meslek tanımını yapalım. Yasaklar ve cezalar üzerine kurulmuş bir sistemin parçaları oldular, yürümüyor. Balıkçıyı 5 tane fabrikaya esir ettiniz. Misina avını yasakladınız, ağı dışarıdan ithal ediyorsunuz, sattırıyorsunuz; balıkçıda bulununca ceza, balıkçı ceza makinesi. Limanları da peşkeş...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Sayın Başkanım, özür dilerim...

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Kooperatif başkanlarıyla da konuşuyoruz, kooperatifler devrede.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Beşikdüzü’nde sana ne dediler?

BARIŞ KARADENİZ (Devamla) – Sana dediklerini ben söyleyeceğim buradan çıkınca. (CHP sıralarından alkışlar)

Kooperatifleri de küçülttünüz, limanları da satıyorsunuz; balıkçıların, balıkçı barınakları artık el değiştirmek üzere. Neden, neden yapıyorsunuz bunu balıkçıya ya? Yıllarımız balıkçılıkla geçti ama son dönemde -bir dost tavsiyesi- bu balıkçı size küskün, kırgın, ilgilenmemişsiniz, yanına gitmemişsiniz, kızgın. Buradaki arkadaşlar bir gün giderlerse limanlara, ne demek istediğimi çok iyi anlayacaklar.

Bütün balıkçıları buradan saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 5’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 5’inci madde kabul edilmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.55

SEKİZİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 00.07

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR

KÂTİP ÜYELER: Rümeysa KADAK (İstanbul), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 38’inci Birleşiminin Sekizinci Oturumunu açıyorum.

2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

6’ncı maddeyi okutuyorum:

Yürürlük

MADDE 6- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 6’ncı madde üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz talep eden Samsun Milletvekili Sayın Bedri Yaşar.

Buyurun Sayın Yaşar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün asgari ücret 4.250 lira olarak açıklandı, biz bunu olumlu karşılıyoruz; üzerinde de yaklaşık 450 liralık bir vergi yükü vardı, biz de bundan daha önce “İşveren üzerinden bu yük kaldırılсын” diye temennide bulunmuştuk, dolayısıyla onun da kaldırılmasından memnuniyet duyduğumuzu ifade ediyoruz, dolayısıyla bunu da olumlu karşılıyoruz. Tabii, paranın satın alma gücü de önemli. 2021 yılı başında asgari ücret 2.826 lirayken döviz kuruna göre 380 dolardı; bugün, 2021 yıl sonu rakamlarıyla da 275 dolar yani satın alma gücü açısından bir yılın gerisine gittiğimizi söylemek için kâhin olmaya gerek yok.

Sayın Bakanımız -gerçi şu an burada değil ama- burada ifade ederken Almanya’dan, Fransa’dan, Avrupa ülkelerinden asgari ücretle ilgili rakamları beyan etmişti; Türkiye’deki asgari ücretin alım gücünün onlardan daha yüksek olduğunu ifade etmeye çalışmıştı. Keşke burada olsaydı ama herhâlde gelince arkadaşlarımız söyler. Acaba, Almanya’da asgari ücretle çalışanların toplam çalışanların içerisindeki payı yüzde kaç? Yani bugün, Almanya’da asgari ücretle çalışan bir insanın hiç olmazsa bir yılın sonunda bir araç alma, ayağını yerden kesecek orta ölçekte bir araç alma şansı var. Acaba Türkiye’de, asgari ücretle çalışan bir insanın, bırakın arabanın kendisini tekerleklerini alma şansı var mı bir yıllık ücretiyle? Onun için, bu işi de fazla şey yapmak istemiyorum ama paranın satın alma gücü açısından baktığınız zaman, ümit ediyoruz ki aynı değerleri yakalar.

Buna paralel olarak, tabii, çalışanlar var. Bu daha çok özel sektörü ilgilendiren bir husus, onun yanı sıra devlette çalışan memurlarımız var, emeklilerimiz var. Ocak ayı geliyor, hiç olmazsa bu zam oranını onlara da yaparsanız bu konuda tabii ki mutlu oluruz.

Ama bunlara devam ederken bir de paranın değeri var yani bugün hepimiz hipodromda atları seyrederek gibi işte euronun değeri bu, altının değeri bu, doların değeri bu diye ha bire gözümüz scoreboardda, ne olup bittiğini izlemeye çalışıyoruz, sanki para birimi TL değil de dolar olan bir ülkede yaşıyormuşuz gibi ha bire scoreboardları takip ediyoruz. Doğal olarak takip ediyoruz, neden?

Çünkü bugün girdilerin önemli bir kısmı dolar bazında; başta enerji girdileri olmak üzere, girdiler dolar bazında, otomatikman takip ediyoruz. Bugün dolar 15,6 lira görülse bile ticaret olarak bakın, bugün özellikle emtia piyasasında 17-18 liralardan fiyatlanıyor Değerli Başkanım. Yani artık vadeli satışlar bir tarafa gitti, diyor ki “Sen vade istiyorsan kur 15,6 olmasına rağmen serbest piyasa 17’yi, 18’i esas alıyor, eğer bu kuru kabul edersen ben sana vadelendirme yapabilirim.” Bugün peşin fiyatla mal bulmak hakikaten problem. Yani siz ortaya koyduğunuz programla üretim ekonomisini destekleyeceğinizi ifade ederken sizin bugünkü programınız tümüyle tüketimi destekliyor. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Tümüyle tüketimi destekliyor yani bugün insanlar bulduğu her şeyi satın almaya çalışıyor; bunun adına ne dersiniz deyin yani bunun adına “demir” deyin, bunun adına “beton” deyin, bunun adına “alüminyum” deyin, bunun adına “ahşap” deyin, bunun adına “MDF” deyin, bunu gıda sektöründe diyebilirsiniz, kimya sektöründe diyebilirsiniz.

Şimdi, kendi hâlinde bir pazar oluşmuyor, malını satmamak için yüksek fiyat söylüyor. Yani piyasadaki dengeler öyle bozuldu ki “Nasil olsa ben bu malı satsam tekrar yerine koyamayacağım.” diyor, yerine koyamayacağı endişesini taşıyor; dolayısıyla, otomatikman kendine göre bir pazar uydurmuş ve dolar bazında yüksek fiyatla rakamlar ifade ediyor. Bugün ticari rakamlar maalesef, şimdiden serbest piyasada emtia 17-18’ler üzerinden işlem görüyor. Tabii, bugünkü genel değerlere baktığınız zaman da Türk parasının değeri... Bugün etrafımızdaki ülkelere baktığınız zaman, işte, en basitinden 1 Bulgar levası 8,74 lira. Saymıyorum yani tersten saksak daha rahat hareket ederiz. Yani 50 kuruşun bugün madeni para olarak değeri 106 kuruş yani 50 kuruşun madensel değeri, madeni para olarak değeri maalesef 106 kuruş. Paranın değerini hepimizin koruma mecburiyeti var, bunun ötesinde bir şeyi düşünmek mümkün değil.

Onun için, süratle piyasaya müdahale etmeniz lazım, süratle bu stokçuluğu kim yapıyorsa... Bugün icranın başında sizsiniz. Özellikle iç piyasada rakamlar aldı başını gitti, her yönde maliyetler aldı başını gitti. Özellikle inşaat sektöründe -size de geliyordu, zaman zaman bu kürsüden de söyledik-hepsi, rekabetle iş alan müteahhitlerin yüzde 99’u bugün batmayla karşı karşıya, eğer siz fiyat farkı veyahut da tasfiye kararnameini çıkarmadığınız takdirde.

Bakın, son dönemde yapılan ihaleleri -burada diyordunuz ya tenzilatları- son ihaleleri söyleyeyim: Her biri yüzde 50, yüzde 60 zamlı teklif veriyorlar. Yani bırakın, ihalelerde, sizin hazırladığımız, keşifler üzerinden tenzilat yapılmasını -burada hep tenzilatlarla rakamları ifade ediyordunuz- maalesef, bugün, yapılan ihaleler tenzilatı bırakın, yüzde 50, yüzde 60 zamlı tekliflerle işlem görüyor; doğal olarak da ihaleler iptal oluyor.

Tabii, buna paralel olarak ben biraz da Samsun’dan örnek vermek istiyorum. Samsun, bugün, her yönüyle -yani ulaşım olarak kara yolu, demir yolu, hava yolu, deniz yoluyla- herkesin ulaşabileceği bir il ama genel manada, Samsun bile maalesef geri gidiyor. Tamam, bu yıl ihracat rakamları 1 milyarın üzerinde ama bugün, Türkiye’deki millî gelir ortalama 8.598 lira iken maalesef, Samsun’daki rakam 5.880. Yani Samsun gibi bir yer bile ortalama millî gelirin yaklaşık yüzde 31 altında. Onun için, ben buradan söylüyorum: Sayın Bakanım, Samsun bu işte model bir il olabilir. Her tarafı yani bugün, sanayi açısından, tarım açısından, üretim açısından, lojistik açıdan her şeye sahip ama her geçen yılda kişi başına düşen millî gelir Samsun gibi yerde düşüyorsa, e, Türkiye’nin geneline baktığımız zaman “Vay Türkiye’nin hâline!” diyebiliriz. Onun için, bu konuyla ilgili asıl olan güvendir. Zaman zaman bu kürsüden de ifade ediyoruz; yani sözlerle, eylemlerle işte “Biz güven tahsis ediyoruz, istikrarla ülkeyi yönetiyoruz.” demeniz bir anlam ifade etmiyor. Yani, piyasa bunu satın almıyor. Sayın Bakanın iyi niyetle söylediği “İşte, siz ücretiniz kadar batarsınız, biz bin kişiyi çalıştırıyoruz, komple batarız.” Hani bu göreve olan şevkenden, azminden, hani bu işe katkı sağlayacağından bahsediyor ama piyasa o kadar kırılğan hâle geldi ki bu bile olumsuz etki oluşturuyor. Onun için bu tür durumlarda muhakkak piyasaya güven veren, piyasayı rahatlatan adımların atılması lazım.

Şahsen asgari ücretin bu manada ilan edilmesini biz destekledik ama faizin 100 puan düşürülmesini -iş dünyasından gelen birisi olarak- hâlâ anlayabilmiş değiliz. Yani, bugün 15'ten 14'e düştü ne oldu? Bugün dolar kuru yaklaşık yüzde 5 arttı. Yani, oradan siz "Düşük faizle üreticiyi destekleyeceğiz." derken dolar kurundaki 1 kuruşluk artışın 4 milyar olduğunu artık herkes biliyor. Onun için tam tersine etki yaptığını görüyoruz. Ona paralel olarak ne yapıyorsunuz? 14-15'le bu borcu kim alıyor? Sizin bu aşağıya çektiğiniz kredi faizleri piyasaya yansımıyor. Yani bugün piyasanın yüzde 65'ini tüketici kredileri oluşturuyor. Bugün tüketici kredilerinde hiç 14 olanı duydunuz mu, hiç işittiniz mi veyahut da özel bankalardan 14'le kredi veren bir banka tanıyor musunuz? Tanyamazsınız. Zaten devlet onlara borçlanıyor, parayı onlara veriyor, onlar dönüyor yüzde 22,7 faizle devlete satıyor. Dolayısıyla siz gerçekten piyasayı desteklemek istiyor iseniz sizin üreticiyi, çiftçiyi desteklemeniz lazım ki işi kaynağında çözebilesiniz.

Bence ondan da daha önemlisi şu: Siz, şimdi "Mücadele edeceğiz." diyorsunuz, belli kurum ve kuruluşların başındaki insanları ha bire değiştiriyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

BEDRİ YAŞAR (Devamla) – Toparlıyorum Başkanım.

Başta TÜİK olmak üzere, aynı şekilde Merkez Bankası Başkanı da maalesef bu ülkede dayanmıyor. Ümit ediyoruz ki Maliye Bakanımız uzun süreli görev yapar da hiç olmazsa aldığı tedbirleri uygulama şansı olur. Şimdi, Merkez Bankasında topunuz var, tüfeğiniz var ama mühimmat yok yani atacak merminiz yok; zaten piyasaya müdahale edecek rakamınızı, 128 milyar doları bitirdiniz. Önce, biraz istihkâm oluşturmak için, gelecekte biraz mücadele edebilmeniz için benim size tavsiyem şu: Hiç olmazsa bir ay hiç beyanat vermeyin; emin olun, dolar kurunda ciddi düşmeler olacaktır.

Ben 2022 yılı bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını diliyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talep eden Şanlıurfa Milletvekili Sayın İbrahim Özyavuz.

Buyurun Sayın Özyavuz. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İBRAHİM ÖZYAVUZ (Şanlıurfa) – Sözlerime başlamadan önce, bugün vefat haberini aldığım Genel Başkan Yardımcımız Sayın Sadir Durmaz Bey'in babasına Allah'tan rahmet, Genel Başkan Yardımcımıza ve ailesine sabır ve başsağlığı diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Ekranları başında bizi izleyen aziz Türk milletini ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bin yıllık kardeşliğin kesintisiz yaşatıldığı Türkmen şehri Şanlıurfa'm ve bölgemiz hakkında konuşmama başlamak istiyorum. Enbiyalar ve evliyalar diyarı Şanlıurfa'm, insanlık tarihinin sıfır noktası olarak bilinen, çeşitli medeniyetlere ev sahipliği yapmış, değişik dinlere, farklı etnik kökenlere mensup insanların yüzyıllarca hoşgörü içerisinde yaşadığı, İslam tarihinde çok önemli yeri olan, inanç ve kültür turizmi potansiyeli yüksek, dünyanın ve Orta Doğu'nun en önemli şehirlerinden biridir. Sizlere Şanlıurfa'mızda özellikle Göbeklitepe, Karahantepe, Dünyanın ilk üniversitesi Harran Üniversitesi, Balıklıgöl, Urfa Kalesi, Gümrük Hanı, Hazreti Eyyüp Peygamber'in çile çektiği mağara ve şifalı su kuyusu, Harran Kapısı, tarihî Harran taş evleri, Haleplibahçe, Haşimiye Meydanı, Akarbaşı ve Bakırcılar Çarşısı, tarihî Harran evleri, Hayatı Harrani Hazretleri, Bazda Mağaraları, Şuayip Şehri, Han el-Barur Kervansarayı, Soğmatar Antik Kenti, Saklı Kent Halfeti, Birecik kelaynak kuşları, tarihî Urfa konakları ve müzikli sıra geceleri ve daha birçok güzellikleriyle dünyanın en eski kenti olan Urfa'yı ve Güneydoğu'yu gezmeye, görmeye davet ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gençlerimiz geleceğimizdir. Biz gençlerimizi seviyor, onlara önem veriyoruz. Türk gençliği fitratı gereği zekidir, çalışkandır, basiretlidir, devletine ve milletine sorumluluk duyan bir vicdana sahiptir. Gençlikten taviz vermemiz, onlara kulak tıkamamız, onları hayatın karmaşık şartlarında sahipsiz bırakmamız söz konusu değildir. (MHP sıralarından alkışlar)

Malumunuz olduğu üzere Şanlıurfa sanayi alanında hızla büyümekte olan bir ilimiz. Sanayide çalıştırmak üzere yetişmiş insan kapasitesine ihtiyaç vardır. Dolayısıyla Şanlıurfa’da mesleki eğitim veren okulların sayısı artırılmalı ve kalitesi yükseltilmelidir. Ayrıca geleneksel usta çırak ilişkisine dayalı eğitim veren mesleki eğitim merkezleri de teşvik edilerek sayıları ve nitelikleri artırılmalıdır. Güçlü Şanlıurfa, güçlü Türkiye, güçlü sanayi ve güçlü ekonomi için mesleki eğitime gereken önem verilmelidir. Gençlerimiz mesleki liselerden mezun olduktan sonra istihdama yönelik eğitim kurumları ve sanayi iş birliğiyle iş sahibi olmalıdırlar.

Sayın milletvekilleri, dünya ekonomisi Covid-19 salgını nedeniyle tarihte benzeri görülmemiş bir krizin eşğine gelirken süreç her alanda olduğu gibi tarım sektörü açısından da önemli sonuçlar doğurmuştur. Son yıllarda yaşanan gelişmelerle tarım ve hayvancılığın ekonomiler için ne kadar önemli olduğunu görüyoruz. Ülkemizin gıdada kendi kendine yeterli olabilmesi için tarımsal desteklemeleri mutlak artırmamız ve ayrıca yerli tarımı teşvik etmemiz gerekiyor.

Seçim bölgem Şanlıurfa ülkemizin tarımında önemli bir yere sahiptir. Çiftçilerimizin beklentilerini, hedeflerini ve sorunlarını yakından takip eden birisiyim, aynı zamanda çiftçiyim. Çiftçilerimizin birçok sorunu vardır. Bu sorunların çözüme kavuşturulması bölge insanımıza üretim açısından güç verecek ve daha fazla üretim yapılmasını sağlayacaktır. Dolayısıyla yapılan mazot, gübre ve desteklemelerin artırılması mutlaka sağlanmalıdır. Türkiye Cumhuriyeti devleti bu beklentileri karşılamaya muktaddedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Güneydoğu’da insanlarımız, etnik kökeni ne olursa olsun muazzam bir aidiyet duygusuyla Türkiye Cumhuriyeti’nin ayrılmaz bir parçasıdır. Etnik kökeni ne olursa olsun bu milletin ismi Türk milletidir. (MHP sıralarından alkışlar) Bölge insanı bundan gurur duymaktadır. Bölge halkı PKK terör örgütünün yok edilmesinden, terörün kökünün kazanmasından ve başarıyla icra edilen operasyonlardan son derece memnundur. Bu mücadeleden, bölge halkının huzurlu ve barış içinde yaşamasından rahatsız olan içerideki şer odakları ve dışarıdaki iş birlikçileri artık bölge halkının yakasından kopmalı, kene gibi yakalarına yapıştığı insanlarımızdan elini çekmelidir. (MHP sıralarından alkışlar) Güneydoğu’da yaşayan kardeşlerimiz üzerinden siyaset yapma dönemi bitmiştir. Herkes bilmelidir ki bin yıldır bu toprakları beraber savunduk, bin yıldır bayrağı birlikte dalgalandırdık, beraber üzüldük, beraber sevindik. Biz gönülleri, vicdanları, umutları kardeşlikle birleştirdik. Biz ülküleri, hevesleri, heyecanları al bayrakla buluşturduk. Bölgemizin bir avuç iş birlikçinin elinde ufalanıp yok olmasına göz yummadık, bundan sonra da yummayacağız. (MHP sıralarından alkışlar)

Bölgenin tarihî, kültürel, turistik ve ekonomik anlamda daha ileriye gitmesi için milletimizin desteğiyle Cumhuriyet İttifakı olarak yolumuza devam edeceğiz, milletimizin beklentisi de bu yöndedir. Bölgenin terörden arınmasıyla insanlarımız daha çok üretmeye, eğitimde ilerlemeye ve refah seviyesini yükseltmeye devam edecektir. Bugün geldiğimiz noktada Türkiye Cumhuriyeti devleti ve büyük Türk milleti Cumhuriyet İttifakı’yla birlikte dünya üzerinde yaşayan ve her gün damının üstüne çıkıp Türkiye’ye bakarak “Aha, geldi gelecekle.” diyerek rahmetli olan Kerküklü Abdurrahman amcanın, gözlerinin önünde yavrusunun kalbini çıkarıp anasına yedirmeye çalıştıklarında bağı yarılıp ölmeden önce son söz olarak “Menim ve balalarımın intikamını gardaşlarım size koymayacaklar.” deyip Türkiye’ye bakarak rahmetli olan Yukarı Karabağlı Şahsenem ablanın (MHP,AK PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) “Bizi kimlere bırakıyorsunuz ve nereye gidiyorsunuz?” diye haykıran Halepli Türkmen dedenin, “Türkiye için dua etmeden seccademi kaldırmam.” diyen Bosnalı teyzenin, “İki

patik ördüm, köyüme ilk gelen Türk askerlerine vereceğim.” diyen, sürgünü ve kıyımı iliklerine kadar yaşamış Ahıskalı gelinin (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) ordumuza katılmak için ceketini satan Pakistanlı gencin, şehadet parmağını İsraili askerlere uzatarak “Bir gün gelecekler.” diye ağlayan Gazzeli çocuğun, kolundaki bilezikleri satıp ülkemize parasını gönderen Afganlı bacılarımızın, Baykal’ın, Hazar’ın, Tuna’nın, Fırat’ın, Nil’in, Ötügen’in, Aras Nehri’nin, Ağrı Dağı’nın, Türkmen Dağı’nın, Tiyanşan’ın, Sehend’in, Heyder Baba’nın, Elbruz’un ve Erciyes’in, Erbil’in ve Halep’in, Ahlat’ın, Urumçi’nin, Fergana’nın ve Tebriz’in velhasılıkelam, yürek bohçasında Türk’e dair ağıt ve umut taşıyan her yerin, herkesin umudu hâline gelmiştir. Dolayısıyla Türkiye Cumhuriyeti devleti bölgemizde, İslam âlemi ve dünya mazlumları için de güçlü olmaktan başka bir çare aramamalıdır.

Liderimiz Sayın Devlet Bahçeli Bey’in ifade ettiği gibi “Bayrak olacağız, sancak olacağız, vatan olacağız, düşmeyeceğiz, Türkiye’yi düşürmeyeceğiz. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bir olacağız, kardeş olacağız, büyük bir aile olacağız. Türk milletinin kahramanca duruşuyla ayrık otlarını kurutup bölünme umudunu taşıyanları hayal kırıklığına uğratacağız. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Mert olacağız, ahlaklı olacağız, erdemli olacağız, tavizsiz olacağız, adam gibi adam olacağız. Serdengeçti bir yürekle Türkiye’yi sonuna kadar muhafaza ve müdafaa edeceğiz.”

Bu duygu ve düşüncelerle 2022 yılı bütçesinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diler, yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlarım. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz talep eden İstanbul Milletvekili Sayın Dilşat Canbaz Kaya.

Buyurun Sayın Kaya. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA DİLŞAT CANBAZ KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli üyeler, bizi izleyen değerli halkımız; erkek devlet, bütçe görüşmeleri boyunca kendini yine gösterdi. Biz kadınlar olarak kadınların taleplerini dile getirdik. İktidar her yerde olduğu gibi Genel Kurulda da kadınları, kadınların taleplerini, söylemlerini yok sayarak bu bütçeyi oluşturdu. Bu da bize sorunun sistem olduğunu, sistemde olduğunu bir kez daha göstermektedir.

Çok boyutlu erkek devlet şiddetinin kadınlara yaşama alanı bırakmayacak ölçüde genişlediğini görüyoruz. Erkek aklının ürünü olan bu bütçe, kadına dair elle tutulur hiçbir düzenleme içermemektedir. Bizler, toplumsal cinsiyete duyarlı bütçede ısrarcı olduk. Kadınların talebi, kadın emeğinin görünür olacağı, kadın istihdamının artacağı, kadın yoksulluğunun son bulacağı bir bütçedir. “Bütçe sürecine kadın örgütleri, STK’ler dâhil edilsin.” dedik, “Kaynaklar şiddete son vermek için kullanılın, vergi sistemi toplumsal cinsiyete duyarlı hâle getirilsin.” dedik, “Kadın tutsaklara yönelik yeterli ödenekler oluşturulsun, kız çocuklarının eğitimini teşvik eden özel bir bütçe ayrılınsın.” dedik. Peki, onlar ne yaptılar, bakanlar neler söylemişler, bu bütçede kadına dair ne var, hep birlikte bakalım. Tarım Bakanlığı deseniz, kadın çiftçi, kadın tarım emekçilerine dair tek bir satır yok. Adalet Bakanlığı deseniz, erkek devlet şiddetinin daimi bekçisi görevini üstlenmiş vaziyette; katiller aklanıyor, öz savunma yapan kadınlar ise cezalandırılıyor. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bakıyoruz, kadın emekçiye dair hiçbir şey yok; kadın emeği görünmez, emekçi kadınlar yoksullukla burun burunalar, ev emekçisi kadınlara, ev eksenli çalışan kadınlara güvence yok.

Bugün geldiğimiz saatlerde “Asgari ücrete müjde.” diye verildi AKP Grubundan. Evet, bunun adı müjde, kime göre müjde, onu hep beraber görelim. Asgari ücret belirlendi, 4.250 TL, bu ücret daha şimdiden erimeye başladı. Asgari ücretten vergi muafiyeti patronlar lehine yapıldı, sefalet ücretini “büyük zam” diye pazarlayanlara asla halkımız inanmamalı. Çünkü asgari ücret kimin kârına, kimin lehine onun hepsini biliyoruz. Yani sermayenin çıkarları emekçinin hayatından üstün tutuluyor; açıklıkla, yoksullukla boğuşan emekçiler değil, lüks yaşantısından taviz vermemek için “Ben ödeyemem bu parayı.” diyen patronlar dinleniliyor.

Ticaret Bakanlığı deseniz, kadın girişimciyi, esnafı koruyan yaklaşımdan uzak. Gençlik Bakanlığı... Barınamayan gençleri gözaltına alarak barınacak yer sağlıyorlar.

Ankara Siyasalda ekonomik kriz konulu forum düzenlemek isteyen öğrencilere polis saldırdı, 30 öğrenci ters kelepçeyle gözaltına alındı. Durum o kadar vahim ki yoksulluğun konuşulmasından dahi korkar hâle geldiler. Suç işleri bakanlığı ise mücadele eden kadınları gözaltına almak, işkence, kaybettirme, tehdit etmekle meşgul.

Hakları ve hayatları için mücadele eden kadınlar, erkek devlet şiddetinden en ağır şekilde nasibini alıyorlar. Birçok ilde kadınların polis tarafından yolları kesiliyor, iş yerlerine gidilerek tehdit ediliyor fakat nasıl ki erkek iktidarın şiddeti günbegün büyüyorsa biz kadınların öfkesi de günbegün büyüyor.

Öfkeliyiz çünkü Garibe Gezer'in bütün başvurularına rağmen hiçbir talebi kabul edilmedi ve Garibe, hukuksuz bir biçimde tek kişilik bir hücrede tutulmaya devam edildi. 24 Mayıs günü erkek ve kadın gardiyanların işkencesine ve kötü muamelesine uğradı ve o gün cinsel saldırıyla yüz yüze kaldı. Garibe, bunu kamuoyuyla paylaştı, bunun karşısında yine, tekrar, ısrarlı bir biçimde tek kişilik hücrede kalmak istemediğini belirterek dilekçeler verdi, bu dilekçeler işleme alınmadı. İşte, böylece Garibe Gezer devlet şiddetiyle katledildi. Yetmedi, cenazemize dahi tahammül edemediler, ölümünden dahi korkuyorlar. "Cenazeniz alın, gidin." sözlerini, bağrıışlarını kulaklarımıza, beynimize kazıdık. Biz kadınlar öfkeliyiz. Aysel Tuğluk başta olmak üzere hasta mapus kadınları cezaevinde tutanlara öfkeliyiz. Emekçilerden, ezilenlerden ve onların avukatlarından intikam almak için devrimci avukatların yargılanmasına öfkeliyiz. ÇHD'li avukatlar için, cezaevinde çıplak aramaya, işkenceye maruz kalan mapuslar için, erkek devlet şiddetiyle katledilen tüm kadınlar için öfkeliyiz. Gülistan Doku başta olmak üzere kaybedilen kadınlar için öfkeliyiz. Bu öfkemizle kadın mücadelesini büyütecek; Garibe Gezer, Deniz Poyraz ve erkek devlet şiddetiyle katledilen tüm kadınların hesabını biz kadınlar soracağız.

Sayın Genel Kurul üyeleri, her yıl bu kürsüden iktidarın oluşturduğu bütçelerin halkın temel ihtiyacını, beklenti ve taleplerini karşılamadığını ifade ediyoruz. Yine, her yıl oluşturulan bu bütçelerin, patronların kaygılarını kıstas olarak oluşturulduğunu belirtiyoruz. Bu, gerçek yaşam tarafından defalarca da doğrulanıyor. İktidar ve suç ortakları, ülkemiz emekçileri için bir cehennem yaratmış durumda. Sokaklar "Geçinemiyoruz." diye haykıran halkın çığlıklarıyla çınıyor. İşçiler, emekçiler sürekli olarak patronların baskı ve hak gasplarıyla karşı karşıya kalmış durumdadır. Köylüler hayvanlarını, tarlalarını satıyorlar; bankalar tarafından esir alınmış, kredi borçlarıyla baş başa bırakılmış hâldeler. Ekilebilir tarım arazileri ya çoraklaşıyor ya da betonlaşıyor. Gençler, ekonomik ve güvenlik kaygılarıyla ilk fırsatta ülkelerini terk etmenin yollarını arıyorlar. Kadınlar, her gün daha fazla erkeklerin ve onları koruyan devlet yönetiminin şiddetine maruz kalıyorlar. İktidar ve suç ortakları, ulusal ve inançsal eşitsizlikleri sürekli olarak derinleştiriyorlar. Neredeyse sokakta Kürt olduğunu söyleyen herkes iktidar tarafından teröristlikle suçlanıyor. İşçilerin, emekçilerin, köylülerin, kadınların, gençlerin tüm hak arayışları iktidar ve basın tarafından hedef gösteriliyor. Devletin bütün organlarını ele geçiren AKP ve MHP iktidarı tüm yalanlarına, halka karşı baskı ve tehditlerine karşı sokaklardan ve meydanlardan adalet, eşitlik ve özgürlük haykırıları yükseliyor. Öğrenci gençlerin akademik özerklik mücadelesi iktidarın yalanlarına ve baskılarına karşı baş eğmiyor. Kadınlar, zırlı araçların ve kimyasal gazların karşısında korkusuzca duruyor. İşçiler fabrikalarda, üretim alanlarında seslerini daha gür ve cesurca haykırıyor. Kamu emekçileri meydanlarda hak arayışlarını sürdürüyor. İşte, tam burada AKP iktidarı neyle karşı karşıya olduğunun tam da bilincinde; sokaktan yükselen uğultuları, çığlıkları en az bizim kadar onlar da görüyorlar, sokakta biriken öfkeyi iliklerine kadar hissediyorlar; bu nedenle huzursuzlar ve uykuları kaçıyor; yine, bu nedenle bu kadar hırçın ve saldırganlar, bu nedenle böylesine öfkeli. Kadına, işçiye, öğrenciye, Kürt'e bu derece öfkeli çünkü ne yaparlarsa yapsınlar, emekçilerin, ezilenlerin sesini kısıyorlar.

Ekranları başında bizleri izleyen değerli emekçiler, dünya ve onun parçası olan insanlık son sürat büyük felakete sürükleniyor. Kapitalist kâr hırsı, emperyalist savaş ve sömürü düzeni uçurumun dibine kadar getirdi. Öyle ki bilim insanları tarafından dünyamızın sadece birkaç derecelik ömrü kaldığı ifade ediliyor. Birçok bitki ve hayvan türü yok olmanın eşiğinde. Kapitalizmin neden olduğu tüm bu eşitsizlikler ve doğa tahribatları dünyanın yüzde 1'inden fazla insanı mülteci durumuna düşürdü. Zengin ile yoksul arasında uçurum her geçen gün derinleşiyor. Dünyanın yüzde 1'lik en zengin kesimi toplam gelirin yüzde 40'ına sahip, Türkiye'de ise zengin yüzde 10'luk kesim gelirin yüzde 55'ini gasbetmiş durumda.

Sevgili halkımız, sizlere seslenmek istiyorum çünkü bu bütçe, sizlerin bütçesi değil. Ekmek kuyruklarına mahkûm edilen, simit ve çaya talim edilmesi istenilen, sabahın kör karanlığında tıklım tıklım otobüslerle işe gitmek zorunda bırakılan sizlere, cebindeki telefonları sorgulanan, yoksulluğa mahkûm edilmek istenen sizlere seslenmek istiyorum: İnsanlığın çok vakti kalmadı. Sizler bu düzeni değiştirecek güce sahipsiniz. Örgütlü hareket ederseniz hiçbir sömürücüye göz açtırmazsınız ve bu talana “Dur!” diyebilirsiniz.

Bu ülkenin devrimcileri, demokratları, sosyalistleri, yurtseverleri olarak emekten, emekçiden yana, ekolojiji temel alan, adil, eşit ve özgür bir geleceğe yani sınıfsız, savaşız, sömürsüz, kurtuluş olan, sosyalizm mücadelesi olan mücadeleyi gelin hep birlikte inşa edelim diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Osmaniye Milletvekili Sayın Baha Ünlü.

Buyurun Sayın Ünlü. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA BAHA ÜNLÜ (Osmaniye) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2020 yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi adına söz aldım. Hepinizi, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, öncelikle, bugün görüştüğümüz bütçenin buraya bir metin hâlinde hazır olarak geldiğini ve seçilmişler tarafından değil de atanmışlar tarafından sunulduğunu belirterek sözlerime başlamak istiyorum.

Bütçe kanunu, devlet harcamaları ile gelirlerinin geleceğe yönelik tahminlerini ayrıntılı biçimde gösteren ve gerek giderlerin yapılmasına gerekse gelirlerin toplanmasına izin veren bir kanundur. Bir başka deyişle, bütçe, kamu kaynaklarının toplanması ve harcamaların yapılması için iktidarın, ulusal egemenliği temsil eden parlamentodan aldığı bir yetkidir. Bu bağlamda, toplum ile siyasi iktidar arasında kaynakların kullanımı konusunda da yapılan bir sözleşmedir. Fakat bugün, burada, bütçe yapma yetkisi elinden alınmış bir Mecliste 2022 yılı bütçesini tartışıyoruz, gerçi buna “tartışmak” demek ne kadar doğru olur, onu da bilemiyorum.

Demokratik parlamenter rejimlerde bütçe yapma yani devlet gelir ve giderlerini belirleme yetkisi meclislere aittir. Milletlerin uzun mücadeleler sonunda elde ettiği, ödeyecekleri vergiyi kendilerinin belirleme hakkı bugün, burada çiğnenmektedir. Bugün burada görüştüğümüz bütçe topluma ne güven ne de umut vermektedir. (CHP sıralarından alkışlar) Toplumun yaşadığı birçok soruna yer verilmemiştir. Yaşanan sorunların en başında yoksulluk vardır. Bu bütçede yoksullaşmayı giderecek çare var mıdır? Yoktur. (CHP sıralarından alkışlar) Bu bütçede gelir dağılımının düzelmesine çare var mıdır? Yoktur. İşsizliğe, enflasyona çare var mıdır? Yoktur. (CHP sıralarından alkışlar) Bu bütçenin içinde vatandaşlarımızın sorunlarının çözümüne yönelik hiçbir çalışma yoktur, EYT'lilerin sorunlarına çözüm yoktur, 3600 ek gösterge yoktur. Bu bütçede, iktidarın uyguladığı yanlış ekonomik politikalar yüzünden döviz kurlarında yaşanan artış; bitkisel üretimde çiftçilerimizin temel girdileri olan gübre, mazot, ilaç, elektrik, tohum ve yemdeki büyük fiyat artışı sonucu yok olmaya mahkûm edilmiş çiftçimiz yoktur. (CHP sıralarından alkışlar)

Bu bütçede, gerekli desteği alamayan, icra takibine düşmüş, Osmaniye'nin sembolü yer fıstığımızın üreticisi çiftçi hemşehrilerim yoktur. (CHP sıralarından alkışlar) Bu bütçede atanamayan öğretmenler yoktur, atanamayan sağlıkçılar yoktur; sanayileşmeye ve KOBİ'lere destek yoktur, gençler yoktur, çocuklar yoktur, kadınlar yoktur. (CHP sıralarından alkışlar) Bu bütçede sanayicilerimize umut ve güven yoktur. Sanayicilerin ve girişimcilerin yatırım yapmalarını, istihdam yaratmalarını sağlayacak ortamı yaratmak; bilime, teknolojiye, AR-GE'ye ve inovasyona öncelik vermeleri için destek de yoktur.

Değerli milletvekilleri, mevcut Hükümet artık ne yerli ne de yabancı yatırımcıya güven vermemektedir. Yatırımcılar, yatırımlarını askıya almış; sanayiciler, işletmeler günü kurtarabilmenin derdine düşmüşlerdir. Şirketler iflasa sürüklenmemek için çabalamaktadır.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, görüldüğü gibi, önümüze gelen bu bütçede geleceğe dair hiçbir umut ve vatandaşlarımıza vadedilen bir mutluluk yoktur. Bu bütçede, dolar cinsinden tıkr tıkr işleyen kamu özel-iş birliği projeleri vardır. Bu bütçede, bu proje müteahhitlerine ve yandaşlarına kaynak vardır. Bu bütçede israf, şatafat, saltanat vardır ve yandaş müteahhitlere destek vardır. Bugün mevcut iktidarın "Ortada, yaşanan bir kriz yok." demesine rağmen, herkesin gördüğü ve bildiği gibi, ülkemizde ağır bir ekonomik kriz yaşanmaktadır. Dövizdeki artış durdurulamamaktadır; tam elli bir yıl önce, 10 Ağustos 1970 tarihli gazete manşetinde yer aldığı gibi, 1 dolar tekrardan 15 lira olmuştur. (CHP sıralarından alkışlar) Uyguladığınız yanlış politikayla ülkeyi tam elli yıl geriye götürdünüz. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, şu an kış mevsimini yaşıyoruz. Bu kış için de henüz iktidarın, vatandaşımızın nasıl ısınacağına dair herhangi bir önerisi yoktur. Doğal gaz, elektrik, odun ve kömür fiyatları rekor kırmaktadır. Geçtiğimiz günlerde kamuoyuna, TRT payının ve Enerji Fonu'nun elektrik faturalarından kaldırıldığı açıklanmıştır. Fakat bu, faturalarda beklenen düşüşü sağlamayacak ve dar gelirli vatandaşın temel ısınma ve aydınlanma ihtiyaçlarını karşılayamayacaktır. Vatandaşın mali yükü azaltılmak isteniyorsa, acilen, Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun defalarca ülke gündemine taşıdığı kara kış fonu kurulmalı, KDV'de indirim yapılmalı, doğal gaz ve mutfak tüpünde ÖTV ve KDV kaldırılmalıdır; düşük gelirli lehine, kademeli elektrik tarifesine geçilmelidir. (CHP sıralarından alkışlar)

Önceden de söylediğimiz gibi, bizim söylememizle bile olsa yapılan her işi takdir eder, vatandaşımızın ve ülkemizin lehine olacak her türlü teklife destek veririz. Milletın yararına olan her şeye "evet" deriz ancak bu bütçede millet yararına hiçbir şey olmadığı için "hayır" diyoruz. Türkiye böyle yönetilmeyi hak etmemektedir. Yapılacak ilk seçimde iktidarımız, toplumun tüm kesimlerini kapsayacak; sorunları çözecek bütçeyi, halkımızla birlikte biz, Millet İttifakı olarak yapacağız. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Hiç merak etmeyin, gidiyor gitmekte olan, geliyor gelmekte olan.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talep eden Bolu Milletvekili Sayın Fehmi Küpçü.

Buyurun Sayın Küpçü. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; grubum adına 2022 yılı merkezi yönetim bütçesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, heyetinizi ve aziz milletimizi baki muhabbetle selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, dünden bugüne değin, hamdolsun, AK PARTİ hükümetleri olarak yirmi yıllık sürede, milletimizin refahını artırmak, ülkemizi bölgesinde ve dünyada güçlü bir aktör yapmak

için gece gündüz çalıştık ve hamdolsun, ekonomimizi 4 kat büyüttük. Millî iradeyi, milletimizin emanetini canımızdan aziz bildik, çiğnetmedik, dik durduk, ölümüne muhafaza ettik; aynı kararlılık ve azimle yürümeye devam ediyoruz inşallah.

Elbette zordur bütçe yapmak, milletimizin helalini korumak, ona halel getirmemek için mücadele etmek, hükümet etmek; çünkü zordur bu topraklarda yaşamak ve her babayığidin de harcı değildir. Yüz yıl önce ne yaşanmışsa aynısını yaşıyoruz. Dünya bolluk, bereket içinde değil elbet, küresel bir kriz var; salgın hastalıklar, göçler, savaşlar ve ham madde krizleri var. Bütün bunlara rağmen pandemide Çin’le beraber büyüyen 2 ülkeden biri olan; ihracatta rekor kıran, fabrikaları tam kapasite çalışan; dünyanın “en”leri köprüleri, tünelleri, santralleri yapan; İHA, SİHA yapan ve satan, kendi otomobilini yapabilecek; hasılı, küresel oyunları bozan, oyun kuran güçlü bir Türkiye var artık elhamdülillah. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu ülkede başka şeyler de var elbet; tek sorunumuzun faizin yükseltilmesi olduğuna inanan, savunan, faiz ve kur operasyonlarından mutlu olanlar var. Bu tezi savunanlar açısından kim kazanacak peki? Küçük esnaf, işçi, çiftçi, emekliler ve dezavantajlı gruplar mı, yoksa para baronları ve faiz lobisi mi? Biliyoruz, zorlayacaklar, bir süre sıkıntımız olacak ama üretime dayalı bir ekonomi modeliyle belki bu topraklar son yüz-yüz elli yılın sorununu aşmış ve ekonomik bir mücadeleyi kazanmış ve gelecek yüzyıla ilişkin bölgesinde ve dünyada küresel aktörlüğünü pekiştirmiş bir Türkiye olacak inşallah. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, yine erken seçim çağrısını yapanların, mavi vatandan başlamak üzere Karabağ’dan Libya’ya, Ege’deki tezlerimize, Suriye’de kurmaya çalıştıkları terör devletini engellemelerimizden küreselcilere kadar birçok cephede mücadele veren ali devletimizin şevkini kırmaya çalıştıklarının da farkındayız. Yine, dolar üzerinden bu ülkeden Gezi gazı verenlerin bu ülkeye dair samimi bir kur hassasiyetleri olsaydı, dünya Süveyş Kanalı’ndan yıllık 4 milyar, Panama Kanalı’ndan 1,5 milyar dolar para kazanırken Kanal İstanbul’dan kazanılacak yıllık 8 milyar dolar için alkış tutmaları gerekmez miydi? Ya da yatırım maliyeti 10 milyon euro kârımızla beraber İstanbul Havalimanı’ndan geçen yıl hazineye gelen 22 milyon 400 bin lirayı görmezden gelirler miydi? Ya da ali devletimizin cebinden 1 kuruş çıkarmama becerisiyle yapılan köprülerden, yollardan geçen araçlardan devletimize gelenlerle gurur duymazlar mıydı?

Değerli milletvekilleri, yine aynı algının birbirine benzetilmekten aşırı korkan müşterekleri, bu ülkede insan hakları ve adalet deyince; yanı başımızda yaşamını yitirmiş yarım milyon kişi varken, 10 milyona yakın insan göç etmiş sınırlarımıza ve ülkemize yığılmışken, şehadet şerbetini içmiş şehitlerimiz varken insan hakları ve adalet deyince insanın aklına sadece Kavala ve Demirtaş mı gelirdi? El insaf ve merhamet diyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, biz, asırlık oyunların ve çanak tutanlarının da farkındayız. Tüm hasımlıkları, yerli, millî olan cumhuru ve ittifakını yıkmak isteyen, rüzgâra göre eğilen, kalıba göre şekil alan, ilke tanımayan bu kara propagandanın şerikleri bilsin ki hile oyunu kazandırsa da kaderinizi asla değiştirmez ve milletimizse not eder, not. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Çünkü milletimiz muazzezdir, dün de bugün de her daim muzafferdir inşallah.

Değerli milletvekilleri, “İdeolojiler, siyaset dünyasının haritalarıdır ama pusulaya ihtiyaçları vardır. Pusulası, şuur, tarih şuur, milliyet şuur, kişilik şuurudur.” diyor Cemil Meriç. “Şuurlu olsalardı yapmazlardı.” diyebileceğimiz o kadar şey var ki bu ülkede. Rabb’im kimsenin şuurunu bozmasın ve pusulasını da şaşırtmasın inşallah. (AK PARTİ sıralarından “Amin” sesleri)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – İnsanlık şuur ve demokrasi şuur eksikliğiniz var sizin.

FEHMİ KÜPÇÜ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, bütçenin sonuna doğru geliyoruz. Ben, bu hissiyatla, bütçemizin hayırlar getirmesi muradıyla büyük medeniyetimizin torunlarını selamlarken hadi bu bütçede de her bütçede olduğu gibi sözümüz güzel bir sözle kâfi olsun.

Harman yeri demiş ki: “Eyvah, eyvah, rüzgâr geliyor.” Buğday da “Olsun, olsun; saman, çöp, toz, toprak uçar gider de biz de bakarız ne kadarız vesselam.” demiş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başkanım, özür dileyerek... Sistem herhâlde belli bir sayıda başvurudan sonra almıyor, o yüzden talep edemiyoruz.

BAŞKAN – Yok, hayır.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Söz talebim var, birkaçtır deniyorum olmuyor Sayın Başkan da. Yani siz uyardınız “İsteyin ki vereyim.” diye ama...

BAŞKAN – Tamam.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Böyle bir usul yok Sayın Başkan.

ORHAN SÜMER (Adana) – Sana mı soracak konuşup konuşmayacağını? Yani laf atıyorsun akşam akşam.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Özgür Bey...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Söz talebim var efendim.

BAŞKAN – Peki, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Bolu Milletvekili Fehmi Küpçü'nün 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, sayın hatip biraz önce konuşmasında, kendince birçok eleştiride bulundu. Tabii, hepsine, eleştirenler olarak biz de eleştiriye açtık ama “Erken seçim çağrısı yapanlar, ali devletimizi aciz içinde bırakmayı amaçlıyor.” ifadesi son derece talihsizdir. Devlet başka bir şeydir, hükümet başka bir şeydir; devlet başka bir şeydir, parti başka bir şeydir. Eğer hükümetteyken devleti kötü yönetiyorsanız ya da parti ile devlet ayrımını ortadan kaldırmış, bir parti devletine ya da devlet partisine evrildiyeniz, bu, hem ekonomiye hem insan haklarına hem adalete hem de her türlü evrensel kazanıma karşı Türkiye'deki herkesin derdi olduysa, burada çare de sandıkta görülüyorsa sandıkla göreve gelenlerin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – ...bir sandık meydan okumasına karşı “‘Erken seçim’ diyenler devletimizi aciz içinde gösteriyor.” savunuları kendi meşruiyetlerini tartışmaya açmaktan başka bir sonuç doğurmaz. Öyle ki erken seçim, hemen seçim ya da gününde seçimle, yetkiyi veren yetkiyi geri alabilir; bu, nasıl sizi oy aldığımız zaman, o günkü hükümeti devletin, o günkü 3 partiyi devletin yerine koymayıp değiştirdiyse sizi de değiştirebilir. Yoksa, size yöneltilen en kadim eleştiri olan demokrasiyi amaç değil araç olarak gördüğünüz eleştirilerine ardına kadar kapıyı aralarsınız. Bunu da yüce Meclisin takdirine sunuyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

36.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Bolu Milletvekili Fehmi Kıpçü'nün 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Doğrusu, hem o erken seçim çağrısıyla ilgili hem de “‘Hak ihlali’ deyince akla sadece Demirtaş ve Kavala geliyor.” şeklinde bir eleştirisi oldu hatibin. Bir kere şunu söyleyeyim: Biz HDP olarak Türkiye’de yaşanan her hak ihlalinin, her işkencenin, her hukuksuzluğun...

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Diyarbakır Annelerine niye gelmiyorsunuz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Buna niye itiraz ediyorsunuz anlamıyorum ama...

BAŞKAN – Siz devam edin Sayın Beştaş, Genel Kurula konuşun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sizi dinleyeceğim.

Biz ağacın da börtü böceğin de hakkını savunuyoruz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Biraz dinleyin belki hukuk öğrenirsiniz ya da hak öğrenirsiniz.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, Genel Kurula hitap edin, lütfen.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Orayı engelleyin Başkan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, gerçekten, gecenin bu saatinde, artık bu yeter ya! Rahatsız oluyoruz.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, sataşmanın şekillerini tartışmayalım. Siz Genel Kurula hitap edin.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya, yok. Gecenin bu saatinde sizin gibi biz de bekliyoruz, hem de sizin yüzünüzden bekliyoruz.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın Beştaş, lütfen meraminızı ifade edin.

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, Demirtaş bu ülkede onlara dert olsun, istedikleri kadar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayalım lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bütün haksızlıkları, hukuksuzlukları yapsanız da bütün dünya AKP iktidarının Demirtaş'ı nasıl rehin aldığını konuşuyor. Bir Cumhurbaşkanı adayının, bir parti liderinin partisiyle beraber aldığı oyları, milyonlarca insanın temsiliyetini nasıl rehin aldığını konuşuyor. Ve Demirtaş'ı siz bu halka unutturamazsınız, dünyaya da unutturamazsınız, Kavala'yı da unutturamazsınız; onlar simgeleşti. Sadece Türkiye’de değil; Latin Amerika’dan İskandinavya’ya, Avrupa’dan Afrika’ya, herkes bu hukuksuzluğunuzu, zalimliğinizi biliyor.

YUSUF BAŞER (Yozgat) – Diyarbakır Annelerine gel!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ve bu halk, Demirtaş'ı da Kavala'yı da haksız yere cezaevinde tuttuğunuz binlerce insanı da mücadelesiyle çıkaracak. Siz üç ay yattınız, hâlâ dilinizden düşmüyor; beş yıldır, altı yıla yakındır o insanlar rehin.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz Sayın Beştaş.

Sayın Ünal, buyurun...

BURHAN ÇAKIR (Erzincan) – Hainlere yer yok burada!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hain sizsiniz!

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Hain sizsiniz!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bu ülkeye hain olan sizsiniz!

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Hain sensin, sen! Hain sensin! Alçaklık yapma!

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan... Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir saniye Sayın Ünal...

BURHAN ÇAKIR (Erzincan) – Hainlik yapan sizsiniz!

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Hain sensin, konuşma! Hain sensin! Hain sensin! Sözünü geri al! Sözünü geri al! Sözünü geri al! Terbiyesizlik yapma, sözünü geri al! Terbiyesizlik yapma, konuşma!

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sözlerinize dikkat edin!

(AK PARTİ ve HDP milletvekillerinin birbirlerinin üzerine yürümeleri, gürültüler)

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Gel buraya! Gel buraya, gel, gel!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sözlerinize dikkat edin!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın Grup Başkan Vekili, lütfen...

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Gel hele, gel, gel!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, yerinize oturun lütfen! Yerinize oturun lütfen!

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Terbiyesizlik yapma, haddini bil!

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Arkadaşlar, bir yerlerinize geçin! Yerlerinize geçin!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Nereye geliyorsun sen, nereye geliyorsun!

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Haddini bileceksin!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Terbiyesiz de hain de sensin, tamam mı!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Siz kime “Hain!” diyorsunuz ya, ayıp değil mi!

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Terbiyeli ol! Terbiyeli ol! Seviyeli ol!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

Sayın Usta, yerinize lütfen...

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Arkadaşlar, lütfen yerlerinize oturun musunuz.

Yaşar Bey, arkadaşlar; bir yerlerinize oturun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Buraya gelme! Buraya doğru gelme! Gelme buraya! Gelme!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, yerinize oturun musunuz lütfen, Sayın Grup Başkan Vekiline söz verdim.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Bir yerlerinize oturun arkadaşlar, lütfen.

BAŞKAN – Bütün milletvekillerini yerlerine davet ediyorum, lütfen.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Arkadaşlar, bir yerlerinize geçin.

BAŞKAN – Buyurun, geçin.

Buyurun, yerlerinize lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Bizim üzerimizden reklam yapmayın; reklamınızı gidin FETÖ üzerinden, başkaları üzerinden yapın!

OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Bağırma lan, bağırma!

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Lan sensin, şerefsiz!

BAŞKAN – Oturalım sayın milletvekilleri, Sayın Ünal’a söz verdim.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – “Lan!” diyen kim?

BAŞKAN – Sayın Çepni, lütfen...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, oradan küfrediliyor, küfür!

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Burada kimse kimsenin efendisi değil, biz de kimsenin kölesi değiliz!

BAŞKAN – Buyurun, yerlerinize oturun lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) – Saygısız seni, saygısız! Saygısızınız!

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Hakaretlerin hepsini iade ediyorum!

ZEHRA TAŞKESENLİOĞLU BAN (Erzurum) – Dağdaki gibi davranmayın, Meclisteki gibi davranın!

BAŞKAN – Arkadaşlar, yerinize oturun, lütfen!

Buyurun Sayın Ünal.

37.- Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal’ın, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, demokrasiler tahammül rejimleridir. Burada milletin bütçesini çıkarmak için Türkiye Büyük Millet Meclisi on gündür ciddi bir mesai harcıyor ve tabii ki bütün siyasi partiler bu kürsüde düşüncelerini dile getirecekler; siyasi düşüncelerini, eleştirilerini dile getirecekler. Biz burada hakaret içeren... Ki birçok kez de Meclis Başkan Vekilliğine, İç Tüzük’ün ilgili maddesi gereği şahsiyatla uğraşılması, temiz dil kullanılması; “utanmaz” gibi, “hadsiz” gibi, “zalim” gibi ifadelerden uzak durulması, isim kullanılarak burada bulanmayan kişilerin şahsiyatıyla uğraşılması gerektiği konusunda siz de biz de defalarca ricada bulunduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Ama nihayetinde, biz, burada, her türlü hakarete, eleştiriye rağmen bu milletin bütçesini çıkarmak için büyük bir mesai harcayan bütün milletvekillerimizin ve tüm milletvekillerinin gayreti, çabasıyla bir süreç yürütüyoruz ve bu olay milletimizin gözü önünde cereyan ediyor.

Şurası unutulmamalıdır ki: Bizleri izleyen büyük bir sessiz çoğunluk var; akliselime, makul olana bizi davet eden ve bu Mecliste kavgadan, gürültüden, çirkin sözden hazzetmeyen büyük bir sessiz çoğunluk var milletimizin büyük çoğunluğunu temsil eden.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen Sayın Ünal.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Burada bir hatibin küçük bir eleştirisine bile tahammülümüz olmayacaksa biz nasıl demokratik bir kişiliğe sahip olduğumuzu söyleyeceğiz?

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Adama beş yıldır zulmediyorsunuz be!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Önce Demirtaş’a saygı duyacaksınız sen.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) - Çünkü demokrasi tahammül rejimidir, demokratik kişilik de tahammüllü olmayı gerektirir.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Bu kadar da değil ya! Bu kadar da değil artık!

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Şimdi, sataşmaya mahal vermek istemiyorum ama şu cümleyi de ifade etmek istiyorum...

BAŞKAN – Vermeyin lütfen.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Türkiye Cumhuriyeti devleti bir hukuk devletidir, kimseyi rehlin almaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Hadi ya!

DİLŞAT CANBAZ KAYA (İstanbul) – Hangi hukuk? Hangi hukuk, sizin hukukunuz mu?

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) - Ve Türkiye'nin terörle verdiği mücadele bir savaş değildir...

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Beş yıldır adama zulmediyorsunuz ya, beş yıldır zulmediyorsunuz!

DİLŞAT CANBAZ KAYA (İstanbul) – “Düşman hukuku” demek istiyorsun herhâlde.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) - ...hukuk devleti olmanın gereği olarak kendi uhdesindeki terörle mücadele hakkını kullanmaktır.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Ne hukukundan bahsediyorsun Başkan, ne hukuku?

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) - Çok teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

BAŞKAN – Gruplar adına söz talepleri karşılanmıştır.

Şahıslar adına ilk söz, Adana Milletvekili Sayın Ahmet Zenbilci'ye aittir.

Buyurun Sayın Zenbilci. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AHMET ZENBİLCİ (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gecenin bu saatinde hepimizi sevgiyle selamlıyorum.

Sevgiye çok muhtacız; sevgi, her işin başı, ilacı; sevgi dili, bütün dillerin üzerindeki en güzel dil. Sevgili Grup Başkan Vekilimin ifade ettiği şeylere aynen katılıyoruz. Sevgiyle yaklaşalım. Hepimizin kendi biriktirdiklerimiz tarafından baktığımızda mutlaka karşıyı suçlu bulacağımız aşikârdır. Bence hepimizin ortak bir dili ve ortak bir paydası olmalı; o da büyük Anadolu, Türkiye Cumhuriyeti devleti ve kuranlardır. Bunu böylece arz etmek istiyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Kıymetli milletvekilleri, sözlerime başlarken, bugün, Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın, Kıymetli Çalışma Bakanımızın ve ilgili paydaşlarının uzun çalışmaları neticesinde açıklanan asgari ücretin bütün çalışan emekçilerimize hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Küresel salgınla birlikte son iki yıldır olağanüstü bir dönemden geçiyoruz. Yaşanan sağlık krizinin sosyal hayata getirdiği tahribatın yanında makro dengeleri de bozduğu aşikârdır. Dolayısıyla, ciddi ölçüde etkilendiğimiz ve yaşadığımız bu sistemin içerisinde arz talep dengesizlikleri -başta enerji, petrol ve akaryakıt fiyatları- bulunuyor. Yükselen emtia fiyatları, kuraklık nedeniyle azalan üretim, artan gıda talebi ve gıda ürünlerin fiyatlarındaki artışlar, tedarik zincirlerindeki bozulmalar da bunların içerisinde. Ancak Sayın Cumhurbaşkanımızın da ifade ettiği gibi, burada, yükselen enerji ve petrol fiyatlarını, başta Hükümetimiz olmak üzere, bütün çalışanlarımızla önemli oranda göğüslemeye gayret ediyoruz ve bu artan enflasyona karşı da bir mücadelenin olduğu aşikârdır.

Dolayısıyla, şunu ifade etmek isterim ki: Son birkaç aydır ülkemizde ve dünyada gelişen ve pandeminin etkisiyle meydana gelen fiyat artışlarının, döviz kurlarındaki dalgalanmalar ve tedarik zincirlerinden kaynaklı olarak gelişen fiyatlamaların elbette farkındayız, elbette insanımızın bunun altında ezildiğini biliyoruz ve AK PARTİ iktidarı olarak da Allah'ın izniyle, inşallah, bunu aşacak iktidar da burasıdır.

Şunu net ifade etmek istiyorum ki: On dokuz yıldır Anadolu'da bütün insanların desteklerini, oylarını alarak iktidar olan bir AK PARTİ var. Sayın Cumhurbaşkanına "diktatör" diyebilmek bir haksızlık ve hadsizliktir çünkü demokratik bir sistemle Cumhurbaşkanı seçilmiş olan birisine böyle bir dili kullanmak hiç de sevgi diline yakışmayan bir dildir. Seversiniz sevmezsiniz, beğenirsiniz beğenmezsiniz; eleştirinizi kendi ölçünüzde yapabilirsiniz ama bu milletin iktidarıyla gelmiş olan bir Cumhurbaşkanı; elbette, bu milletin sevdasıyla yüklenmiş, bu milletin sevdasıyla değerlendirilmiş... On dokuz yıldır bu millet tekrar iktidar ediyor ve yine bu milletin, aynı sevgiyle, aynı muhabbetle, gecesini gündüzüne katan, sevdası bu millet olan, derdi bu millet olan, çilesi bu millet olan başta Cumhurbaşkanımızı, takım arkadaşlarıyla birlikte yine iktidar edeceğinden, Allah'ın izniyle, benim hiçbir şüphemin, bir endişemin olmadığını ifade etmek istiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Kıymetli arkadaşlar, faizle ilgili çok eleştirilen bir konu vardır. Elbette faizi, zengini daha zengin, fakiri daha fakir yapan bir düşüncenin ortaya koyduğu; emeği sömüren bir zihniyetin olduğu aşikârdır. İnşallah... Bu faiz indirimlerindeki temel amaç, çalışana, üretene daha çok destek vermek, daha çok istihdam oluşturmak, daha çok ihracat ve istihdamla ilgili hayatımızı daha güçlü hâle getirmek; bunun için, bu faizle ilgili çalışmayı biz destekliyoruz. Faizler düştükçe istihdam yükselecektir, istihdam yükseldikçe üretim artacaktır, üretim arttıkça ihracat artacaktır, ihracatımız yükseldikçe bu ülke refaha, ekonomik barışa ve ekonomik kazanca devam edecektir.

Ben, muhalefetteki arkadaşlarımızın yaptığı olumlu eleştirileri takdirle ve saygıyla karşılıyorum ancak bunun karşısında ben şunu söylüyorum, burada diyoruz ki: Biz, iktidarımız boyunca, dünyanın ve coğrafyamızın gerçeklerini bilerek, projeler üreterek, planlar ve yatırımlar yaparak, ülkemizin hak ettiği yerde olması için, bu millete sevdamızla hizmet etmeye devam ediyoruz; Rabb'im ömür verdikçe hizmetlere devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

AHMET ZENBİLCİ (Devamla) - Varsın onlar yalan yanlış algı yönetimleriyle veyahut da kendi hayalleriyle uğraşadursunlar. AK PARTİ kadroları "Durmak yok, yola devam." diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. Bütçemizin hayırlı olmasını temenni ediyorum, bütçemizde emeği geçen herkesi kutluyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahıslar adına son söz, İstanbul Milletvekili Sayın Hayrettin Nuhoğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Nuhoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6'ncı madde üzerine aleyhte söz aldım, selamlarımı sunarım. Bu madde yürürlükle ilgili olduğu için ben geneli üzerinde değerlendirme yapacağım.

Cumhurbaşkanı Yardımcısı sunuş konuşmasında “Bütçemiz hem işçimizin emeğine hem işverenimize, esnafımızdan çiftçimize, teknoloji girişimcilerimizden mühendislerimize, genciyle, yaşlısıyla, emeklisiyle, çalışanıyla toplumun her kesimine sahip çıkmakta, milletimize hitap etmektedir.” ifadesini kullandı. Bu ifade her kesime sahip çıkmaktan ziyade havada kalmakta, gerçeklerle hiç örtüşmemektedir. Konuşmanın içinde “enflasyonla mücadeleyi kararlılıkla sürdürme” ifadesi de geçmektedir. Bu nasıl bir algı operasyonudur? Bu ifadeler sokaktan, pazardan, marketten ve mutfaktan habersiz olanların, milletle dalga geçmesi anlamına gelmektedir. Enflasyonla mücadelede kararlı olmaları böyleyse vay bu milletin hâline. Bu konuşmaları hazırlayıp ellerine verenler kasıtlı değilse çok yeteneksiz, liyakatsiz ve muhtemelen 5-6 maaş alan birileridir. Toplumun içerisinde olup bitenleri görebilmek için onların arasında olmak gerekir. Toplum çözülmek üzere, aileler sarsılmaktadır. Herkes karamsar, mutsuz ve umutsuzdur. Yoksulluk ve çaresizlik insanların dengesini bozmaktadır. Tencerisini kaynatamayan annenin, çocuklarına okul harçlığı veremeyen mahcup babanın, ileriye umutla bakamayan gençlerin evlerinde huzur olabilir mi?

Değerli milletvekilleri, İstanbul'da bir posta dağıtıcısının verdiği bilgiye göre, son zamanlarda en çok dağıtılan evrakların 1'inci sırasında aile mahkemelerinden gelen boşanma tebligatları, 2'nci sırada icra, 3'üncü sırada da trafik cezaları vardır. Farklı 2 büyük ilimizde daha durumu inceledik, benzer sonuçlar gördük; 1'inci sırada icra, 2'nci sırada boşanma, 3'üncü sırada trafik cezalarıyla ilgili tebligatlar var.

İktidar milletvekillerine sesleniyorum: Konuşmalarınızda Cumhurbaşkanına ve bakanlara teşekkür ve iltifatlarda bulunmadan önce halkın arasına girin, gerçek durumu görün, gördüklerinizi de olduğu gibi başınızdakilere anlatın. Eğer bunu yapamıyorsanız hiç olmazsa susun. Ayrıca “Ekonomik kurtuluş savaşı veriyoruz.” diyorsunuz. Ben sormak istiyorum: Kurtuluş savaşını kime karşı veriyorsunuz? Ülkeyi bu duruma getirenlere karşı veriyorsanız öyleyse işiniz kolaydır; düşün bu milletin yakasından, millet kurtulsun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, Türk ekonomisinin bir yıllık çerçevesinin çizildiği bütçede, tabii ki ben milletimizin beklentilerinin ne kadar karşılandığına bakarım. Dolayısıyla, yatırımlarla ilgili kalemlere baktım. Cumhurbaşkanı Yardımcısı sunuş konuşmasında “2022 yılı bütçesinde yatırımlara ayrı bir önem veriyoruz.” dediği için nerede yatırım var diye aradım ama boşa aradım. Yatırım için devam etmekte olan kamu-özel iş birliği projeleri için yandaş müteahhitlere ayrılanlardan başka yatırım bulamadım. Faiz ve garanti ödemelerinden yatırımlara para kalmadığı anlaşılmaktadır.

İktidar milletvekilleri, maalesef, eleştiriye hiç tahammül edemiyorlar; onlara hatırlatmak isterim, bugün Türk halkının içinde bulunduğu gerçek durumu göremezseniz sorunun olduğunu tabii ki kabul etmezsiniz, sorun yoksa çözüm de gerekmez. Esasen, yönetim anlayışını hesap vermemek üzerine kuranlar, milletin de hesap sormasını istemezler, eleştirilere tahammül göstermezler. Burada aleyhte konuşan, eleştiri yapan bütün milletvekillerine aslında teşekkür etmeniz lazım; tam aksine, yatırımlara karşı çıkmakla suçluyorsunuz. Hayır, biz yatırımlara değil, biz ranta karşıyız; çalmaya çırpmaya, peşeş çekmeye karşıyız. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Kızıyorsunuz ama kızmayın. Toplumda, maalesef, devletin soyulduğu, yandaşların zengin edildiği kanaati oluşmuştur; inanmıyorsanız gidin kahvehanelere, gidin sokaklara, insanlarla konuşun, göreceksiniz bunları. (İYİ Parti sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Biz on dokuz yıldır sadadayız, on dokuz yıldır.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

HAYRETTİN NUHOĞLU (Devamla) – Değerli milletvekilleri, her fırsatta bu kürsüden tekrarlıyoruz; Türkiye büyük bir ülkedir, çözülemeyecek sorunu yoktur, yeter ki işi ehline verelim; bilime saygılı, yetenekli, liyakatli ve namuslu kadrolarla çalışalım. Böylece ülkemizin biriken bütün sorunlarını çözeriz, herkesin beklentisine çare buluruz. Yapmamız gereken, samimi olmak, şeffaf olmak ve şahsi menfaatlardan sıyrılıp sadece Türk milletinin geleceği için çalışmaktır.

İlk seçimde iktidarın değişeceğine, Türkiye Cumhuriyeti devletinin kuruluş değerlerine yeniden döneceğine, iyileştirilmiş, güçlendirilmiş parlamenter sisteme geçerek akliselimin galip geleceğine olan inancımı belirtir; 2022 yılının milletimize, Türk dünyasına ve insanlığa huzur getirmesini diler; saygılar sunarım. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi okutuyorum:

Yürütme

MADDE 7- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 7'nci madde üzerinde İYİ Parti Grubu adına Isparta Milletvekili Sayın Aylin Cesur konuşacaktır.

Buyurun Sayın Cesur.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYLİN CESUR (Isparta) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bütçe görüşmelerinin son konuşmalarından bir tanesini yapacağım. İnsanlarımız mutlu, huzurlu ve sağlıklı bir yaşam sürsünler diye yapıyoruz aslında biz bütçeyi, aslında her şey milletimizin iyiliği için ve aslında cumhuriyetin kurulma sebebi de buydu. Büyük Atatürk cumhuriyeti kurarken hedef, Türkiye Cumhuriyeti barış içinde kalkınmasını sürdürmeli, uygar ülkelerde ne varsa bu ülke topraklarında yaşayan insanlarımıza gelmeliydi; çocuklar okumalı, insanlar iş gücü sahibi olmalı ve insanlar mutlu olmalıydı. Nereden nereye gelinmiştir ve bugün, gelinen yerden ne kadar geri gidilmiştir; biz size bunu anlatıyoruz esasında ilk günden beri. Ne kadarı anlaşıldı bilmiyorum ama sıkıntıların bir kısmı ezelden beri olanlar; bu, içeriden veya dışarıdan fark etmiyor ve her şeye rağmen güçlenerek bugünlere gelebilmişiz. Bu çok büyük bir başarı, bunu demokrasiye borçluyuz. İşte bunu unutmamak lazım, en önemli konu bence bu. Demokrasiyi kim işletecek? İşletilmeli demokrasi, kamuoyu işletecek. Ve Demirel'in sözüdür: “Kişilerin de toplumların da hayat hakkı, mücadele gücü kadardır.”

Türkiye, dünyanın her yerindeki girişimci ve her yerde alıcı bulan ürünleriyle dünyanın önemli ekonomilerinden biriydi ve kurumlarıyla hukuk devletini de işletiyordu esasında. Mevzu güven iklimi, bu da işleyen demokrasiyle mümkün ve iç barış çok önemli tam bu noktada. Barış, huzur ve güvenlik ise hukukun üstünlüğüyle mümkün. Başımızı dimdik tutarak -buraya kadar bir sunuş yaptım- cevap verebilmemiz lazım. “Her şey iyi.” diyebilir misiniz değerli arkadaşlar? Deminden beri alkışlıyorsunuz, böyle, bakıyorum konuşmalara ilk günden beri. Bakın, görüldü ki, görülüyor ki yönetimde 2 tane önemli şey var ve bunlar kardeş birbiriyle; ehliyet ve başarı hep kardeşler, hangi yönetim biçimi olursa olsun.

Şimdi, bir hikâye anlatacağım size: Deli Petro, Paris'i ziyaret ediyor ve Kardinal Richelieu'nun heykeline sarılıyor, diyor ki: “Sağ olsaydın, Rusya'yı ikiye bölerdim ve bir yarısını sana verirdim ki bize öbür yarısını nasıl idare edeceğimizi söyle diye.” Yani Deli Petro Kardinal Richelieu'ya söylüyor,

dikkatinizi çekiyorum. Yani yönetmek zor iş değerli arkadaşlar. Gelin, bu zoru başaralım, Anayasa'mızı değiştirelim; gelin, sistemi tepeden tırnağa revize edelim. Düze çıkmak için parlamenter sisteme geçmek şart; gelin, parlamenter sisteme yeniden geçelim. İnat etmenin hiç kimseye bir faydası yok, ne olduğunu görüyoruz hep beraber. Ve görüyorsunuz, işletilmeyen kurumlarıyla maalesef, işlemeyen en yüce kurumu Türkiye Büyük Millet Meclisiyle bugün demokrasimiz hastanelik. Ve iyileşmek lazım ama önce iyileşmeye sağlıktan başlamak lazım. Sağlık Bakanlığı bütçesinden geri kalan sunumumu –birazcık- sizlere yapacağım.

Şimdi, pandeminin kalbinde mücadele eden sağlık çalışanlarımız; onların derdinin aslında her şeyin başında olması lazım. Onlar için hayat normalleşmedi, hâlâ küçücük maskelerin içerisinde, o kıyafetlerin içerisinde sıkışık vaziyette çalışıyorlar bizler için. Yani unutulmuş gibiler sanki, bir dikkatinizi çekmek istiyorum buradan.

Ve birinci acili Türkiye'nin bugün, aşılama oranlarımızın düşüklüğü. Bakın, omicron bütün dünyayı sarıyor ve 5'inci dalga kapımızda yani bunun çok çok önemli olduğuna yüksek heyetinizin dikkatini çekmek istiyorum. Ve araştırmalar diyor ki: BioNTech, omicron'a karşı yüzde 35 koruyor ve 3'üncü hatırlatma dozuyla bu ancak yüzde 75'lere çıkıyor. Sinovac'ın etkinliği zaten yok denecek kadar az, artık biliyoruz. Geçen konuşmamda Sayın Bakan buradayken söylemişim “Dünya 3'üncü doz BioNTech'i yapıyor, altı ay beklememek lazım.” diye, kendisine teşekkür ediyorum huzurunuzda, duymuşlar sesimizi, dün itibarıyla açıkladılar, bunu çok olumlu ve doğru buluyorum.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Evet, senin önerin üzerine yapmışlar!

AYLİN CESUR (Devamla) - Şimdi, ama biz hâlâ aşılama yüzde 17'deyiz ve bu da doğru bir rakam değil aslında çünkü bu yüzde 17'nin içerisinde Sinovaclar da dâhil. 2 doz BioNTech oranını hızla artırmalıyız değerli arkadaşlar, ilk acilimiz bu olmalı Türkiye için, yarınlara için. Geçtiğimiz günlerde günlük aşılama 50 binlere düştü, çok üzülerken karşılıyorum bunu yani Almanya, İngiltere hâlâ günlük 1 milyondalar, aradaki makası görmemiz için bunu söylemem lazım. Bizde 2 doz aşı olmamış 30 milyon var. Kaç kişi, kaç doz BioNTech oldu, ne kadar oldu; bunları bilmiyoruz, bunları öğrenmemiz lazım ki insanları aşı olmaya ikna edebilelim, ikna olsunlar, endişe etsinler.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – 2'inci doz aşı olan 65 milyon, yanlış bilgiler söylüyorsunuz.

AYLİN CESUR (Devamla) - Şimdi, ülkeler aşısızlara kısıtlama yapıyor; bu ekonomide kısıtlamaya gidemezsiniz, o belli artık ama tedbirleri artırmak lazım. Aşılama hızlandırarak mıyız? Hangi tedbirleri, nasıl sıkıştıracağız, aşı kartı vesaire sorulacak mı kapalı yerlere girerken? Hükümeti uyarıyorum ve yüksek dikkatlerinize sunuyorum.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Aylin Hanım, rakamları yanlış almışsınız

AYLİN CESUR (Devamla) - Bence susun da beni dinleyin çünkü bilmiyorsunuz, bari öğrenin.

Şimdi, omicron bizi çok kötü vuracak değerli arkadaşlar, Hükümeti uyarıyorum ve yüksek heyetinize sunuyorum.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Biyokimyacı olarak çok doğru, iyi şeyler söylüyorsunuz.

AYLİN CESUR (Devamla) - Şimdi, bir uyarı daha... Hükümetiniz, sağlık çalışanlarımıza özellikle pandemi zamanında hiç iyi davranmadı, ek ödemeler şaka gibiydi; bir kuru alkışla bırakmadınız sadece, bazılarınızı pandeminin kaynağı olmakla suçladı. Sivil toplum kuruluşları kapatılmakla tehdit edildi. 524 sağlık çalışanı görev şehidi oldu –buna da bağırırsana- ama Covid meslek hastalığı sayılmadı ve illiyet bağı istendi. İlliyetten de zilletten de bu millet bıktı artık, bu bağlarınızdan bıktı artık; millet düzlüğe çıkmak istiyor. Ve sağlığta şiddet aldı başını gitti yani olayları olmadan caydıracak bir mekanizma yok esasında.

Ve iki günde otuz altı saat çalışıyor sağlık çalışanlarımızın büyük bir kısmı, 39 branşta 600 bin sağlık çalışanı hâlâ atanamamışken işte, biz bir yandan da eksik sağlık çalışanını bu kadar çalıştırıyoruz; bu da ayrı bir handikap. Ve önce “40 bin atama” diye duyurdunuz daha sonra duyduk ki bunların 10 bini sürekli işçi, üç gün önce öğrendik ki atamalar 2022 Martına kalmış, 2021 diye bekliyordu atanacaklar. Bir an önce atamak lazım bu arkadaşları. Yöntem mi? Mesela, şehir hastanelerine bu yıl ödenen parayla aylık 7 bin lira maaşla 250 bin sağlık çalışanı alabilirdiniz ve yüzde 25 artardı sağlık ordumuz; düşünebiliyor musunuz, nasıl muazzam bir rakam ama bir vizyon lazım.

Şimdi, şiddeti bol, koşulları zor ve ücreti düşük bir işte neden çalışsın sağlık çalışanları hem de tepsiyle canını koyarak yani neden? Düşünsenize o yüzden kaçıyorlar, kaçmaya başladılar ve Türkiye işte bu yüzden çok derin bir halk sağlığı sorunuyla karşı karşıya. Ve doktor kıtlığı geliyor, uyarımızı dikkate alın. Bakın, burada söylediğimiz her şey çıktı, yakında doktor kıtlığı yaşayacaksınız. Ve doktor, hemşire sayısında OECD ülkelerinin altındayız ve sonuncuyuz. Yetmiş sağlık çalışanlarımız yurt dışına kaçıyorlar, TUS’a hazırlanmak yerine dil kurslarına gitmeyi tercih ediyorlar. Son on sekiz ayda 8 bin hekim istifa etti değerli arkadaşlar, bunu ciddiye alın.

Ve hâl böyleyken “müjde” diye ilan ettiğiniz TUS sınavındaki okul puanı olayına değinmek istiyorum. Dinamit koyarsınız, dinamit, daha çok kaçırırsınız sağlıkçıları çünkü zaten eşitlik olan tek sınav bu kalmıştı, buna da eğer müdahale edecek olursanız puanı bol olan okullardan mezun olanlarla eşitlenir diye, işte o zaman liyakati... Liyakatsizliği sağlığa bulaştırmayın, sağlıkta liyakat elinizde kalsın çünkü avuçlarınıza aldığınız insan sağlığı; canınız, sizin de canınız, yakınlarımızın da canı, bu milletin canı.

Ve yurt dışında 4 bin euro maaş alanlar Türkiye’de 400 euro alırken niye dursunlar burada? Şimdi, bir ücret nifaki soktunuz, “Maaşları düzenleyeceğiz.” dediniz, döner sermayeleri keserek bu cepten alıp öbür cebe koymaya kalktınız; bunu da tabii, yemedi millet. Biz de söyledik “Olur mu, 1,5 milyon sağlık çalışanına yapın; böyle bir ayrımcılık olur mu?” diye. Şimdi, bir düzenlemeyle geleceksiniz. Aman ha, sakın sağlıktan kesmeyin, sağlıktan kesmeyin, 1,5 milyonun tamamına yapın, hakkaniyetli şekilde yapın. Öyle adına “maaş” falan diye, bu cepten alıp öbür cebe falan da koymaya kalkmayın, sağlıkçıları bunu hiçbir şekilde kaldıramazlar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Ve hemşirelere 3600 ek göstergeyi söz verdiniz, çok görmeyin. Bir şeyi daha unutmayın, TSK sağlık personelini unutmayın, onları da unutmayın. Ve personel bütçesini artırmak lazım, bunu biz yapacağız ve atamaları, maaşları, emeğe uygun hâle getirmek lazım, bunu biz yapacağız. Ve bakın, asıl sorun sistemde; ne kadar iş, ne kadar çok para. Bu performans sistemini kaldırmak lazım, bunu da biz kaldıracağız çünkü muayene süresini, bütün bunların tamamını etkileyen bir sistem bu ve etik de değil. Beş dakikada muayene mi olur değerli arkadaşlar?

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Hiç muayene ettin mi sen? Hiç hasta muayene ettiniz mi?

AYLİN CESUR (Devamla) - Beş dakikaya sığdırmak zorunda kalıyor, bu yüzden. Hasta, çözümsüz, hastane hastane geziyor; kamuyu da sistem zarara uğrattıyor çünkü her biri kamuya fatura ediliyor; işte biz, bu sistemi kaldıracağız.

Ve bir başkası; birinci basamağın ihmali. Pandemi döneminde sınırlı personel ve ekipmanla büyük yük aldı aile hekimlerimiz. Onların sırtındaki o yükü almak lazım, onların çalışma şartlarını, koşullarını rahatlatmak lazım; bunu da biz yapacağız inşallah. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Ve derme çatma binalarda, apartman dairelerinde bir ticarethane gibi çalışmak zorunda kaldılar onlar; bunu da biz düzelterek yüksek tıp hizmetinin aslında sırrı birinci basamağı düzeltmekte gizli.

Ve randevu sistemimiz sorunlu; haftalarca, aylarca randevu alamıyor, ameliyat alamıyor insanlar. Bütün bunları da düzeltmek lazım çünkü sevk sistemi tıkanmış; bunu da biz açacağız inşallah.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Pandemiye unuttunuz herhâlde!

AYLİN CESUR (Devamla) – Ve ilçelerde uzman branş doktoru eksikliği var. Sağlıkta devrim yaparsanız bunları yapacaksınız değerli arkadaşlar. Öyle “Devrim mevrım” diye filan yutturamazsınız millete.

İSMAİL TAMER (Kayseri) – Devrim yapıldı, yapıldı; genel sağlık sigortasıyla, aile hekimiyle devrim yapıldı, sağlıkta devrim yapıldı.

AYLİN CESUR (Devamla) – Ve hastane koridorunun genişliği elbette önemli, geniş koridorlar bulsun hastalarımız ama siz hastayı hastaneye ulaştırıyorsanız hastane beş yıldızlı olsa ne yazar, ne çıkar bundan? Dolayısıyla, bütün bunları düzeltmek lazım.

Tıbbi cihaz sektörümüzde sorunlar var; kura bağlı artıştıktan dolayı çok etkilendiler, ameliyat malzemesine, ilaca ulaşamıyor ve yerel tıbbi cihaz üreticileri devletten parasını alamıyor sattıkları zaman.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

AYLİN CESUR (Devamla) – Geçen yıl ilaç şirketlerine 2,3 milyar dolar borç vardı, bu bütçenin üçte 1’i yapıyor; bu para ne oldu mesela bunu bilmiyoruz ama eczanelerimizde ciddi sorunlar var, bunları biliyoruz.

Ve son olarak, AR-GE ve yerel sektör odaklı değil; borçluluğu en çok bu artırıyor. Sistemi AR-GE’ye yatırmak lazım ve kalıcı yatırımlar yapmak lazım; bunu da biz yapacağız inşallah. Çünkü Türkiye’yi içine soktuğunuz, bir halk sağlığı krizidir; bu krizden de biz çıkaracağız. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

En büyük kambur şehir hastaneleri. Şehir hastanelerinden detaylı bahsetmiştim ve daha fazla girmeye vaktim yok.

Her köye ebe, sağlık ocağı; ilçeye hastane ve uzman doktoru tepetaklak edip onları merkezde topladınız. Uzman doktorlar, maalesef ilçelerden merkezlere gittiler ve tüyü bitmemiş yetimin hakkını bari sağlıkta birisine vermeseydiniz ama şehir hastaneleriyle tüyü bitmemiş yetimin hakkını yedirdiniz siz, yedirdiniz bu milletin hakkını. Biz ranta karşıyız, hastaneye karşı falan değiliz; bunu da yanlış anlamayın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAVUZ SUBAŞI (Balıkesir) - Hastaneye karşısınız, hastaneye! Hastaneye karşısınız siz!

AYLİN CESUR (Devamla) – Geçen konuşmamda söylemiştim, hekimlik gibi kutsal mesleğimizi ne sizin ne de uluslararası sermayenin tahakkümü altında ezdirmeyeceğimize ant içmiştim burada. Tekrar söylüyorum; biz o andımıza bağlı kalacağız ve İYİ Parti iktidarında...

BAŞKAN – Sayın Cesur, selamlamak için mikrofonu açıyorum, selamlayın lütfen.

AYLİN CESUR (Devamla) – Teşekkür ederim.

Geçen konuşmamda hekimlik gibi kutsal mesleğimizi ne size ne de uluslararası sermayeye yedirmeyeceğimizi söylemiştim. Tekrar söylüyorum; biz andımıza bağlı kalacağız ve İYİ Parti iktidarında Sağlık Bakanlığı 1,5 milyon sağlık çalışanının Bakanlığı olacak, hekimlerimizi de sağlık personelimizi de size yedirmeyeceğiz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bütçenin hayırlı olmasını diliyorum. Seneye bu bütçeyi sağlıkçılar için ve milletimiz için biz yapacağız inşallah; vizyoner, çağdaş bir bütçeyle geleceğiz. (İYİ Parti sıralarından “İnşallah.” sesleri, alkışlar; CHP sıralarından alkışlar)

YAVUZ SUBAŞI (Balıkesir) – Kiminle yapacağımızı söylemediniz. Siz kim, siz kim?

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Memet Bülent Karataş.

Buyurun Sayın Karataş. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 7'nci madde üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Gazi Meclisimizin takdirleriyle hayata geçecek olan 2022 yılı bütçesinin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum. Yüce heyetinizi ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, hepimizin bildiği üzere geçtiğimiz yıl Karabağ'da otuz yıla yakındır devam eden Ermeni işgaline tarihî bir darbe indirilmiş, Azerbaycan toprakları geri alınmıştır. Millî gönülleri sevince boğan Karabağ Zaferi Türk milletinin son yıllarda elde ettiği en görkemli, en destansı başarılarından biri olmuştur. Bu kapsamda, Karabağ'ın ebedî Azerbaycan yurdu olduğu tescil edilmiş, esaret zincirleri sökülüp atılmıştır. Azerbaycan, bu savaşta, Türkiye'nin desteği ve kahramanca mücadelesiyle işgal altındaki topraklarının önemli bir kısmını özgürleştirerek Ermenistan'a net bir yenilgi yaşatmıştır. Bu savaş, Ermenistan'ın Azerbaycan topraklarını işgalinin sürdürülemez olduğunu göstermiştir. Azerbaycan meşru müdafaa hakkını kullanarak Güvenlik Konseyinin yıllardır uygulanmayan kararlarına konu olan öz topraklarındaki işgali sona erdirmiştir. Azerbaycan Türkü yaşadığı zorluklar karşısında yılmamış; vatanına, hakkına, hukukuna, öz topraklarına sahip çıkmıştır. Karabağ'ın canevi mertebesinde bulunan Şuşa'nın 8 Kasım 2020'de kurtarılması ise terör devleti Ermenistan'ın hayallerini suya düşürmüştür. Bu, sadece Ermenistan'a karşı kazanılmış bir zafer değildir, bu zafer, aynı zamanda, yıllarca haksızlığa, hukuksuzluğa göz yumanlara, sessiz kalanlara karşı da en güzel cevap olmuştur. Çok şükür ki hak, sahibini bulmuştur, Türklük büyük bir zafer elde etmiştir. Ermenistan döktüğü kanların bedelini ödemiştir. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bu tarihî zaferin hemen ardından bizler de Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu olarak kardeş ülkemiz Azerbaycan'ın başkenti Bakü'de bir dizi ziyarette ve incelemelerde bulunduk. Bu ziyaretler esnasında Ermenistan'ın saldırılarında zarar gören ve sivil can kayıplarının yaşandığı Gence, Berde ve Terter kentlerini de ziyaret ederek hem yaşanan zulmün acısını hem de hasretle beklenen zaferin mutluluğunu birlikte yaşadık çünkü biz aynı kökten beslenen ulu bir çınarın dallarıyız, biz büyük bir milletin evlatlarıyız; Mete'nin, Attila'nın, Kül Tigin'in, Alparslan'ın, Nizami Gencevi'nin, Nesimi'nin, Fuzuli'nin, Dede Korkut'un torunlarıyız. Tüm dünya bilmelidir ki Azerbaycan ve Türkiye kardeşliği ezelden gelip ebede uzanmaktadır. Bilinmelidir ki dini, dili, milliyeti bir olan, tarihî kardeşlik bağlarıyla birbirine bağlı olan 2 ülke insanı sonsuza kadar birlikte olacaktır; dün böyleydi, bugün böyle, yarın da böyle olacaktır. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, Türk ve İslam yurtlarında yaşanan hazin ve ibretlik olaylar millî vicdanlarda derin izler bırakmaktadır. Türkmeneli Kerkük'te yaşananlar da bunlardan sadece biridir. Kerkük'ü peşmergenin eline bırakmak için plan yapanlar şunu asla unutmamalıdır: Dünyada her şey olur ama Kerkük Türksüz olamaz; Kerkük Türk'tür, Türkmenlerin canavidir. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar) Kerkük'te Türkmenlik onurunu ve Türkleri azınlık konumuna düşürmeye çalışanlar henüz ne kadar yakıcı bir ateşle oynadıklarının farkında değildirler. Çağrımız şudur ki: Kerkük'ün statüsü ve tarihî dokusu üzerinde oyun kuranlar tarihten ders çıkarmalı, bir an evvel akıllarını başlarına almalıdırlar.

Değerli milletvekilleri, bilindiği üzere, Kıbrıs meselesi yaklaşık altmış yıldır ülke ve dünya gündeminde yer almaktadır. Kıbrıs bizim vazgeçilmez milli meselemizdir. Kıbrıs Türklerinin eşitlik ve egemenlik temeli üzerine kurulu olan toplum hedefi Rum kesimi tarafından sürekli engellenmektedir. İyi niyetten uzak bu tutumla Kıbrıs'ta adil ve hakkaniyetli bir çözüm iklimi yaratılması sabote edilmektedir. Şu iyi bilinmelidir ki: Kıbrıs meselesinde çözümden korkan, barış ve uzlaşmadan kaçan yegâne taraf Rumlar olmuştur. Rum kesimi uzlaşmaz tutumuyla müzakere sürecini sekteye uğratmıştır. Rumların adada Türklere azınlık muamelesi yapması kabul edilemez bir densizliktir. Bu nedenle, Kıbrıs'ta ortak devletin kurulması bugünkü ortamda imkânsız hâle gelmiştir. Kıbrıs Türklüğü kendi göbek bağını kendisi kesmeye hazırdır, buna da karardır. Kurulan müzakere masalarını dağıtan, uzlaşmaya yanaşmayan, çözüm ümitlerini dinamitleyen Rumların tüm çabaları beyhudedir. Bu kapsamda, federasyonu esas alan görüşme trafiğinin hiçbir anlamının kalmadığı, 2 devletli çözümden başka bir seçeneğin de bulunmadığı anlaşılmıştır. Kıbrıs'ta 2 ayrı devlet varlığı artık herkesçe kabul edilmelidir.

Değerli milletvekilleri, Genel Kurul konuşmalarında sıklıkla yer verdiğim Ahıska Türkleriyle ilgili de yine kısa bir değerlendirme yapmak istiyorum. Bilindiği üzere Stalin liderliğindeki Sovyetler Birliği 14 Kasım 1944'te Gürcistan'ın Ahıska bölgesinde yaşayan on binlerce Ahıska Türkünü sınır güvenliğini tehdit ettikleri gerekçesiyle sürgün etmiş, bir aya yakın süren sürgün boyunca 17 binden fazla Ahıska Türkü açlıktan ve soğuktan hayatını kaybetmiştir. Ne yazık ki sürgün çilesi bununla da kalmamış, göçtükleri yerlerde çatışmalardan etkilenen Ahıskalı kardeşlerimiz zaman zaman tekrar yer değiştirmek zorunda kalmıştır. 100 bin Ahıska Türkünün vatanlarından kopararak sürgün edilmesi 20'nci yüzyılın en büyük acılarından biri olmuştur. Tüm yaşanan bu acılara rağmen, herkes için daha güvenli, huzurlu, müreffeh, hakkaniyetli bir dünya yolunda atılan her adımın yanında olan devletimiz, Ahıska Türklerine de yardım eli uzatmıştır. Dışişleri Bakanlığımız tarafından Gürcistan'la yapılan ortak girişimler sonucu 1.700 Ahıskalı Türk ana vatanına dönmüştür. Türkiye'de yaşayan yaklaşık 100 bin kişiye ise vatandaşlık ve uzun dönem ikamet izni verilmiştir; Türklerin Anadolu'daki ilk yurtlarından olan Bitlis Ahlat'a ve Erzincan Üzümlü'ye yerleştirilmişlerdir.

Değerli milletvekilleri, sürgün sırasında 7 yaşında olan Kamile Azarova'nın yaşanan sürgün yıllarını ve Türkiye'ye gelince yaşadığı mutluluğu ifade eden sözlerini sizlerle paylaşmak isterim. Kamile teyze duygularını şu sözlerle ifade ediyor: "Her şeyi hatırlıyorum, bugün gibi aklımda. Hepimizi vagonlara doldurdular. Vagonlardaki insanların çığlıklarını ve ağıtlarını asla unutamam, kim duyarsa duysun unutamazdı; o sesler, o sesler gökyüzüne ulaştı. Yolculuk çok çetindi, o kadar sert bir soğuk vardı ki; en küçük kardeşim birkaç aylıktı daha, bir sabah uyandığında onu donarak öldü zannettim. Yol boyunca ne acılar çektik, insanlar ağlayıp dua ediyorlardı. Bir ay sürdü yolculuk, sonra bizi Özbekistan'a bıraktılar. Bütün ömrümüz boyunca Türkiye'ye gelmek istedik. Babamız bize 'Türkiye sizin vatanınız.' derdi; başka bir yer bizim vatanımız olamazdı, "Size Türkiye'den başka vatan yok." derlerdi. Sonunda ölmeden dünya gözüyle Türkiye'ye kavuştum." (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Tüm bu zorluklara rağmen, öz benliklerini koruyan ve Türklüğünü hiçbir zaman unutmayan Ahıska Türkleri için yaptıkları özverili çalışmalar nedeniyle Dışişleri Bakanımız Sayın Mevlüt Çavuşoğlu'na ve Bakanlık mensuplarına teşekkürlerimi sunmak isterim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız lütfen.

MEMET BÜLENT KARATAŞ (Devamla) – Bir gün mutlaka gerçekleştirecek olan Türk birliğini şimdiden selamlıyorum.

Bu vesileyle, sözlerime son verirken Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. 2022 bütçemizin vatanımıza, milletimize hayırlı olmasını Cenab-ı Hak'tan niyaz ediyorum. (MHP, AK PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Mardin Milletvekili Sayın Ebrü Günay.

Buyurun Sayın Günay. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA EBRÜ GÜNAY (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başındaki -tabii, gecenin bu saatinde uyanık olanlar varsa- halkımızı buradan saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar) On bir gündür çok yoğun bir tartışma süreci geçirdik ve hâlâ da bütçeyi konuşmaya çalışıyoruz. Gecenin bu saatinde herkes yorgun ama konuşmak ve bütçeye dair görüşlerimizi ifade etmek de esas.

Hazırlanan bu bütçenin halkın bütçesi olmadığını hepimiz çok iyi biliyoruz; bu bütçe halkların değil, sarayın bütçesi olarak düzenlendi. Gerek Komisyon sürecinde gerekse de bu iki haftalık Genel Kurul sürecinde haklarımızı savunmak için, yapılan tüm yolsuzlukları, usulsüzlükleri, haksızlıkları bir bir deşifre edip anlatmak için HDP olarak sizlerin sesini Meclise taşımaya çalıştık; bunu tabii, halkımız için söylüyorum. Bizler HDP olarak bütçe görüşmeleri boyunca sarayın bütçesine karşı halkın bütçesini savunduk. Bütçe görüşmeleri bitiyor olabilir ancak bizler, iktidarın ezilenlere, emekçilere, kadınlara, gençlere, çocuklara, doğaya karşı uyguladığı düşman politikaları; kimlikleri, kültürleri, dilleri tekleştiren ayrımcı politikalarını söylemeye de devam edeceğiz.

Değerli halkımız, kamu kurumlarında yapılan alımlarda işleyen torpil, yandaş kayırma, kişiye özel ilan gibi uygulamalar hiç bu kadar pervasızca yapılmamıştı. Bu iktidar döneminde mesleğe alımlarda gerçekleşen eşitsizlik, aranan koşulların kişilere göre konulması göz göre göre gerçekleşti. Dilsel, bilişsel ve teknolojik yetkinliklerle donatılarak eşitlik ilkesi temelinde eğitim verilmesi gerekirken, bu iktidar ideolojik saplantılarla ve niteliksiz bir müfredatla üniversiteleri il binalarına çevirmeye çalıştı. Üniversitelerden yaklaşık 7 bin akademisyeni keyfi ve hukuksuz bir şekilde ihraç eden ve barış akademisyenlerinin işe iadelerini, yargılandıkları davalarda beraat etmelerine ve Anayasa Mahkemesinin “ifade özgürlüğü” kararını vermesine rağmen OHAL hukuksuzluğuyla engelleyen iktidar, kişiye özel ilanlarla üniversiteleri şirketlerine dönüştürmeye uğraştılar. Belediye alımlarına bakıyorsunuz, AKP referanslı kişiler; üniversitelere bakıyorsunuz, eşe, kardeşe, yeğene özel ilanlar açılmış. Üniversitede eşine özel kadro açan ve şartları eşine göre ayarlayarak puanları yeten 5 kişinin ise başvurusunun iptal edilmesini sağlayan daire başkanları var bu ülkede. Sizin iktidarınızda yaşandı tüm bu usulsüzlükler. Torpil, yolsuzluk, kayırma, liyakatsizlik üzerine kurulu bir sistem tarafından yönetiliyor iktidar. Utanmanız gereken bu tablo karşındaysa, maalesef, gururla anlatıyorsunuz. Barış talep eden akademisyenler, iş güvencesi talep eden araştırma görevlileri, emeğine ve haklarına sahip çıkan idari ve teknik personel, iradesine ve geleceğine konulmak istenen ipotekleri kabul etmeyen öğrenciler üniversitelerin dışına itildi bu dönemde. Ne şekilde çalıştığı belli olmayan OHAL Komisyonu, barış akademisyenlerinin başvurusunu aradan geçen beş yılın ardından “ret” kararı vererek sonuçlandırdı. Açıkça hukuksuz, siyasi ve keyfi olan bu kararlar, iktidarın sadece siyasi hesaplarının sonucu olmakla kalmadı; muhalif, özgür düşünce ve barış talebine karşı bir hesaplaşmanın ve cezalandırmanın da aracına dönüştürüldü. En başta YÖK olmak üzere, Türkiye’de eğitim kurumları ve özellikle üniversiteler için köklü bir dönüşüm şart. Biz de üniversiteler, akademik özgürlüğün, demokrasinin, düşünce ve ifade özgürlüğünün mekânları olana kadar, üniversitelerde iş güvencesi, liyakat hâkim olana kadar da mücadelemizi sürdüreceğiz.

Değerli milletvekilleri, kapitalizm, bugün dünyanın dört bir tarafında emeğin, doğanın ve kadının sömürsü üzerinden yarattığı ekonomik kriz ile dünya genelinde giderek derinleşen bir uygarlık ve ekolojik krize yol açmıştır. Şirketler ve hükümetler daha fazla kâr hırsıyla doğayı geri dönüşü

olmayacak bir barbarlıkta tarumar etmeye devam ediyor. Türkiye’de, AKP iktidarıyla, yaşadığımız coğrafyada doğal ve kültürel varlıklar, inşaat, maden ve enerji şirketlerinin çıkarı için akıllamaz bir hızla talan ediliyor. Doğa talanı eksensli politikalar yüzünden kentlerimiz yaşanmaz hâle gelirken tarım alanları, enerji ve maden projeleri için kullanıma açılmakta, yok edilmekte. Sarayda kararlaştırılan bu kötücül politikalarla bütün kamusal varlıklarımız yandaş şirketlere transfer ediliyor. Senelerdir, bu kürsüden Hükûmete, ekolojik yıkımlara ve kıyımlara son verilmesi çağrısı yapıyoruz, diyoruz ki: “Bu doğa talanına son verin.” Diyoruz ki: “Yandaş şirketlere doğayı peşkeş çektiğiniz için geleceğimizi her gün daha fazla tehlikeye atıyorsunuz.” Ve diyoruz ki: “Artık bu Mecliste ekoloji temelli bir bütçe konuşulsun.” Biz diyoruz da kime diyoruz? Maalesef, bu iktidar, dünyada son bir ağaç kalsa gidip bulup onu kesecek düzeyde ekolojik yıkım yapıyor.

Değerli milletvekilleri, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Mardin Artuklu’da tam 14 taşınmazı satışa çıkardı, muhtemelen oradan da birilerini zenginleştirmeye çalışıyorlar ve yine, Mardin’in Yeşilli ilçesine bağlı Gül ve Tepebaşı Mahalleleri 2016 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla riskli alan ilan edildi. Bu kararın ardından, AKP’li Yeşilli Belediyesi ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlı Toplu Konut İdaresi her 2 mahalleyi kentsel dönüşüm alanı olarak belirledi. 2021 yılının Ocak ayında, ilçede gerçekleştirilecek proje kapsamında belirlenen binaların yıkımına başlandı ancak hazırlanan proje ilçenin tarihî ve mimari dokusuna aykırı olduğu gerekçesiyle kabul edilmedi ve yeniden başlayan proje süreci tamamlanmadan ilçede belirlenen evlerin çoğu yıkıldı. Evlerini boşaltmak istemeyen yurttaşlar yıkım kararlarına tepki gösterirken evleri boşaltılmak istenildi; elektrikleri ve suları kesildi; yurttaşlar polislerce evlerinden çıkarıldı, darbedildi ve gözaltına alındı. Bunun üzerine, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına verdiğim soru önergesine Bakanlığın tarafıma iletmış olduğu cevapta “Bölgede uygulanacak proje hazır değil, söz konusu projede planlama çalışması devam etmektedir.” sözleriyle açıklandı ancak devamında ise evlerin tahliye işleminin zorla yapıldığı görüntülere yansımına rağmen, halkla dayanışma bilinciyle anlaşarak tahliye işlemlerinin gerçekleştirildiği, anlaşılmayan 5 parsel için de cebrî istimlak süreci başlatıldığı ve bu konuda da mahkeme süreçlerinin bekletildiği iddia edildi. Aslında, bu cevaptan da anlaşılacağı üzere, proje henüz yapılmadı ve ortada bir planlama yok. Yine de Belediye ve Bakanlık halkı kandırmanın derdine düştü ama biz, göz göre göre halkı mağdur etmenize izin vermeyeceğiz. Biz, halka rağmen gerçekleştirdiğiniz bu talan düzenine devam etmenize izin vermeyeceğiz ve buradan, tekrardan şunu söylemek istiyorum: Yarattığınız bu işgal düzenine, bu yıkım politikalarına karşı direnen halkların mücadelesi kazanacaktır. (HDP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bizler Halkların Demokratik Partisi Kadın Meclisi olarak “Kadın Yoksulluğuna Hayır” kampanyamız kapsamında, birçok ilde olduğu gibi Mardin’de de emeği sömürülen, yok sayılan kadınları ziyaret ettik. Ziyaret ettiğimiz kadınlar arasında Süryani kadınlar da vardı. Süryani kadınlar, hem inançlarından hem de kadın kimliklerinden dolayı ağır bedeller ödemeye devam ediyorlar. Dün Süryani kadınların maruz bırakıldığı insanlık suçları bugün hâlâ devam ettiği gibi, dışlanma ve cinsiyetçi yaklaşımları da devam ediyor. Çoğu kadın yaşadığı dışlanma ve güvenlik sorunlarından kaynaklı yaşam alanlarını terk ederek yurt dışına gitmek zorunda bırakıldı. Yıl neredeyse 2022 olmuş ama hâlen okullarda can güvenliği olmayan Süryani çocuklar, hem öğretmenler hem de öğrenciler tarafından “Cennete gitmeyeceksiniz, dine dönün.” şeklindeki baskılara maruz bırakılıyor. Ayrımcı yaklaşım ve tacizlerden dolayı okulu terk etmek zorunda kalan genç Süryani kadınların eğitim hakkı engellenirken bu saldırıyı önlemeye dönük politikalar geliştirilmiyor; kadına yönelik düşman politikalar her yönde, her yerde devam ediyor.

Peki, Süryani kadınlar bizlerden ne istiyor? Çocuklar okula giderken her an başlarına bir şey gelir kaygısı yaşamamayı istiyorlar. İnançlarını güven içerisinde yaşamayı istiyorlar. Evlerini, yaşam alanlarını baskı ve korkulardan dolayı terk etmemeyi istiyorlar. Genç kadınlar eğitim hayatlarına

korkusuz bir şekilde devam etmeyi istiyor. Kendilerine yönelik dışlanma, ötekileştirme politikalarının son bulmasını istiyorlar.

Bizler, HDP olarak kadınlar için eşit, adaletli ve sömürsüz bir dünya istiyoruz ve bunu gerçekleştirmek için elimizden ne gelirse de yapacağız, bu da buradan kadınlara sözümüz olsun.

Teşekkürler.

Genel Kurulu selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Osman Mesten.

Buyurun Sayın Mesten. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA OSMAN MESTEN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisimizi, milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Bütçe maratonunun sonuna geldik; zaman zaman gerginlikler, Meclisimizin mehabetine yakışmayacak kavgalarımız da oldu, gerildik, üzüldük. Şimdi, gerginliğimizin bir nebze azaltılması ve eskilerin deyişiyle “hitamuhu misk” kabilinden konu dışı bir sunum yaparak bir ay önce Rahmetirahman’a tevdi ettiğimiz büyük şair Sezai Karakoç’u anmak ve şiirlerinden bazı bölümleri sizlerle paylaşmak istiyorum:

“Ben çiçek gibi taşıyorum göğsümde aşkı,
Ben aşkı göğsümde kurşun gibi taşıyorum.
Gelmiş dayanmışım demir kapısına sevdanın,
Ben yaşamıyor gibi, yaşamıyor gibi yaşıyorum,
Ben aşkı göğsümde kurşun gibi taşıyorum.”

diyerek inancı ve ilkelerinden zerre taviz vermeden, gerçekten yaşamıyor gibi yaşayıp sanat ve fikir dünyamıza şaheserler bırakarak dünya sürgününü tamamlayıp sessizce aramızdan ayrılmıştır. Bu açıdan merhumun hayatı, şiirleri ve fikirleri birbirinden ayırt edilemez bir bütündür.

“Ve yalnızlık, sigara külü kadar yalnızlık!”

“İyi ki bilmiyor kalabalıklar,
Yağmura bakmayı cam arkasından.”

mısralarıyla teselli bulsa da şair ve mütefekkir olarak insanlığa, tarihe karşı sorumluluğunu yerine getirmekten asla geri durmamış, yazmış, konuşmuş ve siyasi hareket başlatmıştır.

“Onlar sanıyorlar ki biz sussak mesele kalmayacak!

Hâlbuki biz sussak tarih susmayacak,
Tarih sussa hakikat susmayacak.”

düşüncesiyle son nefesine kadar hakikati ve çıkış yolunu haykırmaktan geri durmamıştır.

“Topluma karşı ödevimiz bu, inandıklarımızı, doğru bulduğumuz şeyleri söylemek. Büyük nehirlerin kıyısından büyük şehirlerin ortasına bir tayf gibi inmişsek bunun için.”

“Ben geldim geleli açmadı gökler.

Ya ben bulutları anlamıyorum,
Ya bulutlar benden bir şeyler bekler.
Hayat bir ölümdür, aşk bir uçurum,
Ben geldim geleli açmadı gökler.”

Gökler açmasa da çoğunluğun kulakları sağır, gözleri kör, dilleri lal kesilse de diriliş avazesini gök kubbeye Davud gibi salmıştır. İzinden gittiği Yunus, Mevlâna, Fuzuli gibi beş yüz yıl sonra dahi sözlerine kulak verecek izan ve zevk sahipleri mutlaka bulunacaktır. O, kendisi gibi şair olan arkadaşı Cemal Süreya'nın deyişiyle sıkışmış ve sıkıştırılmış bir dehadır. Bu yönüyle çağları aşan bir şair ve mütefekkindir.

“Benim geçmiş zaman içinde yan gelip yattığıma bakma,
Ben geleceğin kara gözlü zalimlerindenim.
Bir tek köşen bile ayrılmamışken bana,
Var olan ve olacak olan bütün köşelerinin sahibi benim.
Ben geleceğin kara gözlü zalimlerindenim.
Sen kaç köşeli yıldızsın.
Evlerinin içi kabartma bahar,
Köşelerinde keklük gibi bakıp duran saksılar,
Halıları öpe öpe nakış yapar nakış gibi ayaklar,
Siz söyleyin insan seve seve ölmez ne yapar?
Köşelerde keklük gibi bakıp duran saksılar.
Konuştun, güneşi hatırlıyordum.
Gariptin, yepyeni bir sesin vardı.
Bu ses öyle benim, öyle yabancı,
Bu ses, saçlarımı ıslatan sessiz bir kardı.
Ve güldün, rengarenk yağmurlar yağdı.
İnsanı ağlatan yağmurlar yağdı.
Yaralı bir ceylan gözleri kadar sıcak,
Yaralı bir ceylan kalbi gibi içli bir sesin vardı”

İşte, bu içli sesiyle kalbimizi titreten büyük şair, mükevvenatın Mona Roza'sına naat yazmış. Yaşadığı metafizik gerilimle, varlık yokluk sancılılarıyla varlığın, yegâne var olanın yüce katına münacatta bulunmuştur.

“Senin kalbinden sürgün oldum ilkin,
Bütün sürgünlüklerim bir bakıma bu sürgünün bir süreği.
Bütün törenlerin, şölenlerin, ayinlerin, yortuların dışında,
Sana geldim, ayaklarına kapanmaya geldim.
Af dilemeye geldim affa layık olmasam da
Uzatma dünya sürgünümü benim.
Güneşi bahardan koparıp
Aşkın bu en onulmazından koparıp
Bir tuz bulutu gibi
Savuran yüreğime,
Ah, uzatma dünya sürgünümü benim.

Nice yorulduğum ayakkabılarımdan değil,
Ayaklarımdan belli.
Lambalar eğri,
Aynalar akrep meleşti,
Zaman çarpılmış atın son hayali,
Ev miras değil, mirasın hayaleti.
Ey, gönlümün doğurduğu,
Büyüttüğü, emzirdiği,
Kuş tüyünden
Ve kuş sütünden,
Geceler ve gündüzlerde
İnsanlığa anıt gibi yükselttiği
Sevgili,
En sevgili,
Ey sevgili,
Uzatma dünya sürgünümü benim,
Bütün şiirlerde söylediğim sensin.
Suna dedimse sen, Leyla dedimse sensin.
Seni saklamak için görüntülerinden faydalandım Salome'nin, Belkıs'ın,
Boşunaydı saklamaya çalışmam, öylesine aşikârsın, bellisin
Kuşlar uçar senin gönlünü taklit için,
Ellerinden devşirir bahar çiçeklerini,
Deniz gözlerinden alır sonsuzluğun haberini.
Ey, gönüllerin en yumuşağı, en derini
Sevgili,
En sevgili,
Ey sevgili,
Uzatma dünya sürgünümü benim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)
Ülkedeki kuşlardan ne haber vardır?
Mezarlardan bile yükselen bir bahar vardır.
Aşk celladından ne çıkar, madem ki yâr vardır,
Yoktan da vardan da öte bir var vardır.
Hep suç bende değil, beni yakıp yıkan bir nazar vardır.
O şarkıya özenip söylenecek mısralar vardır.
Sakın kader deme, kaderin üstünde bir kader vardır.
Ne yapsalar boş, göklerden gelen bir karar vardır.
Gün batsa ne olur, geceyi onaran bir mimar vardır.

Yanmışsam külümden yapılan bir hisar vardır.

Yenilgi yenilgi büyüyen bir zafer vardır.

Sırların sırrına ermek için sende anahtar vardır.

Göğsünde sürgününü geri çağıran bir damar vardır.

Senden umut kesmem, kalbinde merhamet adlı bir çınar vardır.” (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

“Sevgili,

En sevgili,

Ey sevgili.”

2022 yılı bütçemizin milletimize hayırlı olmasını, aynı zamanda bugün belirlenen asgari ücretin milletimize hayırlı olmasını temenni eder, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz şiiir dinletisi için. Gecenin bu saatinde bu şiiirler de ruhumuzu okşadı.

Şimdi, Sayın Özgür Özel’e söz vereceğim ama şiiirsel bir konuşma da bekliyoruz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sataşma yok Başkanım.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Örnek alsın, örnek! Sayın Osman Mesten’i örnek alarak konuşsun!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Daha önce masal anlatıyorlardı, şimdi şiiir okuyorlar!

BAŞKAN – Evet, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Manisa Milletvekili Sayın Özgür Özel’i davet ediyorum.

Grup adına on dakika, şahıs adına da beş dakika olmak üzere toplam süreniz on beş dakika.

Buyurun Sayın Özel. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, Sayın Mesten’in bu güzel konuşmasından sonra hani konuşmayı çekmeyi bile düşündüm ama bir de görüşülmesi gereken bir bütçe vardır. (CHP sıralarından alkışlar)

Bütçe görüşmelerinin son gününe geldik, yarınki kapanış öncesi son konuşmaları yapıyoruz. Plan ve Bütçe Komisyonunda yirmi bir gün ve Genel Kurulda on bir gün aralıksız müzakere edilen bir bütçeyi izledik. Cumhuriyet ve Parlamento tarihinin şüphesiz en unutulmayacak bütçelerinden bir tanesini yapıyoruz. Unutulmayacak olması, aktarılan kaynaktan, büyüklüklerden, yarattığı umuttan ve beklentiden değil, bütçenin görüşüldüğü dönem ülkede ve ekonomide yaşananlardan kaynaklanıyor. İlk kez, bir bütçeyi hazırlayan, hatta gelip Plan ve Bütçe Komisyonuna sunan Bakan Genel Kurulda yok, hatta o artık Bakan değil. Kendisi, bu Bakandan önceki Bakan temelsiz, sebepsiz, şiiirsuz, Türkiye’ye hiçbir faydası olmadığını bildiği bir ihtirasa ve bir dolu talimata itiraz etti diye, direndi diye hepimizin gözü önünde görevden alındı. Bir grup toplantısında fiilen o iki elini kavuşturmuşken ve onun dışındaki herkes avuçları patlarcasına alkışlarken görevden alındı, yerine bir başka Bakan geldi. Yeni Bakanı Meclisten tanıyoruz; şahsiyetine, kişiliğine söyleyecek bir sözümüz yok ancak ekonominin başına hiç ekonomi eğitimi olmayan bir Bakan atandı. Atandığı günden bugüne ekonomiyle ilgili söylediği tek doğru söz “Piyasalar görev ister.”di, “Piyasalar güven ister.”di; bu doğru ama kendisinin bu göreve atanmış olması dahi bu güveni zedelemeye yetti, arttı. Ekonomi eğitimi yok, 3 dönem milletvekilliği yaptı. Milletvekillerinin bakan olabildiği bir dönemde Ekonomi Bakanlığı için tercih edilmedi. Adalet ve Kalkınma Partisi, onun görev yaptığı dönemde Plan ve Bütçe Komisyonuna başkan seçti 5 tane, ekonomi eğitiminin güçlü olduğu kişilerin görevlendirildiği o Komisyonun başkanlığına da getirilmedi.

O komisyon 40 kişiydi, 25 AK PARTİ milletvekili tercih edildi; o, o Komisyona tercih edilmedi. 1 değil, onun görev yaptığı dönemde 4 kez yirmi beşer ekonomiden anlayan milletvekili görevlendirildi ama o Plan ve Bütçe Komisyonunda değildi. Kendisi Sanayi Komisyonunda görevlendirildi, o Komisyonda görev yaptı.

Bugün cumhuriyet tarihinin en büyük ekonomik krizinde ekonominin başında, geminin dümeninde kaptan ama kaptanlık belgesi yok, kaptan ama kaptanlık eğitimi yok, kaptan ama kaptanlık tecrübesi yok. İçinde 84 milyonun olduğu bir gemide kaptan köşkünün ve bir âdet olduğu üzere, bu bütçede, buraya çıkan AK PARTİ milletvekilleri çok sayıda sure ve anlamını okudu; haklısınız, bildiğiniz tüm sureleri ve tüm duaları okumakta haklısınız çünkü geminin kaptanının kaptanlık belgesi yok. (CHP sıralarından alkışlar)

Cumhuriyet tarihinin en trajik bütçesiyle karşı karşıyayız. Bütçeler yapıldıktan sonra, öngörülemez krizlerden dolayı bazen ek bütçeler talep edilebilir. Çok zaman oldu, hep ekim ya da kasım aylarında yapıldı, bir kez 2001 krizinde haziran ayındaydı ama daha bu bütçe görüşülürken, daha kabul edilmeden, Reuters haber ajansına saraydan, hazineden, bürokrasiden birileri bir ek bütçe hazırlığı olduğu haberini sızdırdı. Bundan daha acemice bir adım, bundan daha kötü bir ekonomi yönetimi, bundan daha güvensizlik yaratıcı bir paylaşım düşünülemez ve bir itiraf, durumun 2001 krizinden bile kötü olduğunu, hazırlanan bütçenin önümüzdeki yılı şimdiden karşılayamayacağını bir açık itirafı. Bu bütçenin geri çekilmesini muhalefetten konuya hakim çok sayıda milletvekili ısrarla söylediler. Çünkü bu bütçe yapılırken öngörülen hiçbir büyüklük gerçekleşmedi. Örneğin, bu bütçe yapılırken dolar kurunu 2021 için 8,30; 2022 için 9,27 olarak öngörmüştünüz, bugün itibarıyla 16 liranın üzerinde seyredip altına giden bir dolar kuru var. Defalarca revize ettiğiniz enflasyon rakamına en son “16,2 olacak.” dediniz, geçen ay 21,3; çıkış trendi sürüyor. Gerçek enflasyonun 50’de olduğunu bilim insanları söylüyor ve TÜİK’in de artık mızrağı çuvala saklayamadığının ve bu rakamların 50’ye doğru ilerleyeceğiyle ilgili kimsenin bir şüphesi yok. Kur tahmininiz, öngörünüz tutmadı, enflasyon öngörünüz tutmadı, işsizlik öngörünüz tutmadı, orta vadeli programın tarumar olduğu bir noktada, kısa vadeli, günü kurtarmaya yönelik yalanlarla, algı operasyonlarıyla piyasayı yönlendirmeye çalışıyorsunuz. Öyle bir süreçteyiz ki dünyadaki bütün ekonomistler, faizin kötü yönetimin sonucu olduğunu söylüyor ancak bir ekonomist, bir hipotezi, önerme bile olamayacak bir safsatayı yani “Faizin sebep, enflasyonun sonuç.” olduğunu söylüyor ancak partisindeki etkisinden, Anayasa’daki sınırsız yetkisinden aldığı güçle bu önerme doktrin gibi vazediliyor. Buna direnenler görevden affediliyor, bunu kabul eden ve bunu tekrar edenler eğitimine, tecrübesine bakılmaksızın Ekonomi Bakanı olarak taltif ediliyor. Memleket distopik bir romana döndü.

Toplumun psikolojisine yön vermek için, piyasalara değil ama psikolojiye yön vermek için önce “Çin modeli” diye bir cinlik ortaya atılıyor, daha sonra bunun yerli bir model olduğuna ilişkin söylemler evriltiliyor. Nasrettin Hoca eşekten düşer, çocuklar gülmeye başlayınca üstünü temizlerken aslında düşmediğini, düşme de ineceğini söyler, sevimli bir cinliktir, gülünür.

2019-2020 yıllarında kötü yönetim sonucu yükselen faizlerin talimatla düşürülmesi, bu sebepten fırlayan doların çeşitli kademelerden ama en son 6,80 düzeyinde tutulabilmesi için tam 128 milyar doları cayır cayır yaktılar. Dedelerimizin, ninelerimizin, anamızın, babamızın alın teri, göz nuru olan, hepimizin geleceğinin garantisi olması gereken 128 milyar dolarlık rezervimiz, Recep Tayyip Erdoğan’ın tensip ve talimatlarıyla damadı Albayrak tarafından satıldı. Şu anda rezervimiz eksi 50 milyar dolar, net rezervimiz. Brüt rezerv 122 milyar lira, buna dünya kadar yükümlülüğümüz, borcumuz ve tamamı dâhil ama bir algı yönetimiyle sanki kayıp 128 milyar brütmüş gibi vatandaşın gözünün içine baka baka yalan söyleniyor ve aynı ilaç sürdürülüyor. Geçen sene bugün, tam bugün dolar 7,83’tü, şu

anda 15,6 yani tam 2 katına çıktı, dün gün içinde 16 sınırının da üzerindeydi. Ve bu şartlar altında ne uydurduğunuz fiktif düşman dış güçlerle mücadele etmek mümkündür ne piyasalara müdahale etmek mümkündür çünkü bizim piyasalardaki aktörümüz Merkez Bankamızdır, o bizim boksörümüzdür. Eğer onu rahat bırakırsanız çabalar ve mücadele eder, ayakta kalmaya çalışır ama siz onun beline bir kuşak taktıysanız, işinize geldiğinde kendinize çekiyorsanız, işinize geldiğinde itiyorsanız o boksörden o ringde bir performans beklemeyin. Boksörün 2 eli var; bu ellerden bir tanesi döviz rezervi, onu arkaya kıvırdınız; öbür eli faiz enstrümanı, onu da bugünkü açıklamayla görüyoruz ki kullanamayacak hâle geldiniz ve bu şartlar altında o boksör ringde çaresiz ve hepimiz dayak yiyoruz. Ekonomiden sorumlu Bakan satacak dolar rezervimiz olmadığı için iş insanlarına “100’er milyon dolar satarsanız bu iş düzeler.” diyecek noktada. Aslında diyor ki: “Kendimize ait bir rezervimiz yok. Elin parasıyla müdahale bu kadar oluyor. Sizin dolarlarla piyasaya müdahale edelim.” Aslında bizim ehliyetsiz kaptan, döviz sakınleştireceğim derken, gelen dalganın ne kadar büyük ne kadar kendisinin bu konuda çaresiz ve acemi olduğunu öylesine yalın bir dille anlatıyor ki çıkarken çok olumlu bir toplantıdan çıktığını söylüyor, iş insanları yüzüne bir şey diyemiyor, toplantıdan sonra piyasanın açıldığı ilk dakikalarda herkes dövize hücum ediyor yani iş dünyası yani ekonomiden anlayan herkes “Bu yönetimle olmaz, bu anlayışla olmaz, bu Bakanla olmaz, bu kuru inatla olmaz.” diyerek Bakana, ekonomi yönetimine güvensizlik oyunu o toplantıda veriyor, yüzüne söyleyemediklerini verdikleri talimatlarla yapıyorlar. Nasrettin Hoca “Düşsem inecektim.” deyince gülünür ama ekonomi yönetimi bunu yapınca hepimizi süründürür çünkü karşınızda küçük çocuklar yok. Eğitimiyle, birikimiyle, tecrübesiyle piyasaları takip eden herkes; dostumuz, düşmanımız; herkes bunların doğru olmadığını ve bir felakete sürüklendiğimizi biliyor. İnanın, Sayın Bakan, Nasrettin Hoca’ya gülen çocuklar bile sizin bu sözlerinizden sonra sizin karşınıza geçip “Bakan amca, Bakan amca, madem doların yükselmesi planlıydı da Merkez Bankası neden dolar satarak doları düşürmeye çalışıyor?” diye sorabilir ya da “Bakan amca, Bakan amca, madem dolar artacak, dolayısıyla ihracat geliri artacak, cari açık düşecek ve iş adamları bu sayede getirdikleri dövizle cari açığı kapatıp enflasyonu düşüreceklerdi, iş adamlarına ‘Biraz da siz döviz satın da döviz düşsün.’ niye diyorsunuz?” diye sorar ve buna verecek hiçbir cevabınızın olmadığını hepimiz biliyoruz.

Kimimiz iş insanlarına toplantıda “Kesinlikle piyasalara kuralların dışında müdahaleler yapılmayacak.” dediğinizi, buradan bir güven sağlamaya çalıştığınızı duyduk ama bundan tam üç iş günü sonra bankalara “Türk lirasını dövize çeviren hesapları dikkatle takip ediyoruz.” Numan Kurtulmuş’un hain damgasını vurduğu krediyi dövize çeviren ithalatçıya “İthalatçıyı Ankara’dan izliyoruz.” tehdit mektubunu yollayınca o gün verdiğiniz güvenin de bir anlamı kalmıyor.

Bir Çin hikâyesi... Öyle bir hikâye ki günlerce belli hesaplardan, belli kalemlerden: “Çin başardı, aynı yöntemle başarırız.” Bir bakıyorsunuz, dediğiniz Çin son yirmi beş yıllık Çin’se, Çin’de son yirmi beş yıldır –bir yıl hariç- enflasyon yüzde 3’ü geçmemiş. Çin’de asla döviz kurları oynamamış, sabit tutulmuş ve o Çin’de reel faizler hiçbir zaman eksi olmamış. Çin, millî gelirini 1.000 dolardan 10.500 dolara getirirken -ki biz o sırada 3 binden 8 bin dolara gelebildik- sizin dediklerinizin tam tersini yapmış. Yok, eğer dediğiniz Çin 1978’lerin Çin’iyse işte Tayyip Erdoğan’ın niye Bakara suresini okuduğunu ve “Muhakkak ki biraz korku ve açlıkla, mallardan, canlardan ve ürünlerden eksiltmekle sizi deneriz, sabredin.” dediğini anlıyoruz. Çünkü sizin dediğiniz Çin, kırsalda bir tabak pirinç lapasıyla çalışan köylülerin, fabrika yakınlarındaki işçi yatakhanelerinin, on sekiz saat karın tokluğuna çalışmanın ve 1 çocuk sınırlamasının Çin’idir. Eğer o Çin’i anlatıyorsanız tam da Bakara suresini okumanın yeridir. (CHP sıralarından alkışlar)

Son üç ayda 4 puan faiz indiriyorsunuz ama faizle para aldığımız yere 5 puan fazlasıyla borçlanıyorsunuz. Çünkü güven yok; güvensizlik, borçlanma maliyetimizi yukarıya çekiyor ve bu

yaptığınız iş, kamunun borçlarının yüzde 80'inin hem faize hem de dolara, dövizle duyarlı olduğu için sırtımızdaki borç yükünü 2 trilyon TL daha artırıyor. Bugünkü kur ataklarının, artan enflasyonun, artan yoksulluğun, artan çaresizliğin, içerideki paniğin, dışarıdaki yalnızlığın tek ama tek sorumlusu var, bunun bir tane sorumlusu var. Biraz önce siz teşekkürleri yönlendirdiniz ama Anayasa değişikliğinden sonra bütün yetkilerin üzerinde toplandığı, her şeye karar veren, “Verin yetkiyi kardeşinize, dövizle nasıl mücadele edilir, enflasyonla nasıl mücadele edilir...” deyip görevi aldığı üç buçuk yıl önce 1 dolar 4 TL’yken 1 doları 1 TL’ye eşitleme vaadiyle gelip bugün tam 4 katına, 16 TL’ye götüren, yapılan bütün uyarılarda doğruları söyleyenleri duymak, dinlemek yerine sabredemeyen, ısrar edeni görevinden affeden, yerine kendi hoşuna gidenleri tekrar edecek birilerini getiren tek adam, bu durumun tek sorumlusudur, tek başına sorumlusudur. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Sayın Başkan, müsaade ederseniz...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Başkan, on dakika süre ver, on dakika.

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – “Milletin hizmetkârı olacağız.” diye gelip milleti dünyanın ucuz iş gücü hâline getirmeye çalışanlara, emekçimizi dünya devlerinin hizmetkârı yapmalarıyla ilgili fikirlerine, planlarına, “Yoksulluk, bu ülkenin kaderi, dünyanın en ucuz alın teri, emekçilerimizin geleceği olamaz.” diyerek ülkeyi önce sizden, kime hizmet ettiği belli olmayan bu kötü planınızdan, yoksulluğun kader gibi bu ülkenin güzel insanlarına dayatılmasından kurtaracağız. Bu ülkenin emekçilerinin alın terinin dünyadaki diğer emekçilerin alın terinin on dörtte 1’inin fiyatına dünyaya pazarlanmasına itirazımızı sosyal demokrat bir parti olarak burada tarih önünde not düşüyorum; emekçilerin, çalışanların, esnafın bütçelerini yapacağımız yarınlara umuduyla hepimizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gruplar adına söz talepleri karşılandı...

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Ünal.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, sadece bir düzeltme anlamında söylüyorum: Sayın Cumhurbaşkanımızın İslam İşbirliği Teşkilatı Üyesi Ülkeleri Parlamento Birliği Konferansı’nda, Gazze ve Afganistan özelinde ifade ettiği bir ayetin sanki Türkiye için okunmuş gibi burada ifade edilmesi gerçeği yansıtmamaktadır.

Bu düzeltmeyi kayıtlara geçmesi için ifade ediyorum.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Geri kalan hepsi doğru yani.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 02.13

DOKUZUNCU OTURUM

Açılma Saati: 02.21

BAŞKAN: Başkan Vekili Haydar AKAR

KÂTİP ÜYELER: Rümeysa KADAK (İstanbul), Bayram ÖZÇELİK (Burdur)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 38’inci Birleşiminin Dokuzuncu Oturumunu açıyorum.

2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şahıslar adına son söz İzmir Milletvekili Sayın Tamer Osmanağaoğlu’na aittir.

Buyurun Sayın Osmanağaoğlu. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Gecenin bu saatinde herkese iyi geceler diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin 7’nci maddesi üzerinde şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

2020 yılı tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de etkilerini hissettiren Covid-19 salgınıyla mücadelenin en yoğun olduğu sene olarak geride kalmıştır. Şüphesiz toplumsal, ekonomik ve siyasi etkileriyle derin yaralar açan küresel salgının etkileri 2021 yılında da devam etmiştir.

Diğer yandan, siyasi ve ekonomik buhranlarla mücadele eden komşularının hemen yanı başında ülkemizin alandaki mevzisini koruması oldukça önemlidir. Bu mevzi, sadece Türk milleti için değil, Türk dünyası başta olmak üzere küresel siyaset baronlarının pençesindeki mazlum milletlere de umut ve ilham kaynağı olmuştur. Bu öyle bir umut ki sürgülenerek kapatılan kapılar, gün değmemiş umutlarla yeniden çalınacağı günlerin yakın olduğunu görebilmektedir. Bu öyle bir ilhamdır ki dün de hapsolan gönüller, yarımı aşan hedeflerin sanıldığından çok daha yakın olduğunu, yepyeni ülkülerimizin bestesinin yeniden yapılabileceğini hissettirebilmektedir. Bu umut kaynağı küçümsenmemelidir, bu ilham pınarı ziyan edilmemelidir.

Önümüzdeki süreçte de dünya ekonomisinin dinamiklerine ve memleketimizin ihtiyaçlarına uygun yeni yatırım alanları, yeni projeler hayata geçirilmeye devam etmelidir. Siyasi çıkarlarını Türk devletinin ve milletin zora düşmesinde arayanlara inat, çözümü sürekli şikâyet etmekte arayanlara rağmen ekonomimizin temel dinamikleri olan müteşebbislerimiz de bunun farkındadır. Türkiye, üzerindeki durgunluktan sıyrılmış, girişimci ruhuyla yeni bir rüzgârı çoktan yakalamıştır. Kendi markalarıyla, firmalarıyla uluslararası düzeyde varlığını ve gücünü daha etkin ispatlayan bir Türkiye vardır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir vesileyle güzel İzmir’imizle ilgili birkaç önemli gördüğüm hususu kürsüden dile getirmek, emeği geçenlere de İzmir’imiz adına teşekkürlerimi sunmak istiyorum. Her köşesinde kültür pınarları barındıran güzel İzmir’imiz cumhuriyetimizin 100’üncü yılına dalga dalga büyüyen kültür hazinesiyle yürümektedir. İzmir’imizin kalbinde modern yüzüyle geçmişini kucaklayacak Atatürk İl Halk Kütüphanesi Projesi geçtiğimiz haftalarda onaylanmıştır. Umuyorum ki önümüzdeki bütçe görüşmelerinde İzmir’imize kazandırılacak olan bu eserin hizmete gireceği müjdesini vermek de nasip olsun.

Diğer yandan, 117 vatandaşımızın can verdiği, yüzlerce vatandaşımızın yaralandığı, milyonlarca yüreğin ise “İzmir” diyerek attığı depremin üzerinden tam bir yıl geçti. Aradan bir sene geçmeden, vatandaşlarımıza söz verildiği gibi, zarar gören konutlarının ve iş yerlerinin yerine devletimizin üstün gayretiyle tamamlanan yenilerinin teslim edilmesinden dolayı İzmirli vatandaşlarımız adına tüm yetkililere teşekkürlerimi sunuyorum. Diğer yandan, son olarak, Beydağ ilçemizde kaba inşaatı biten yeni devlet hastanemizin 2022 yılı içinde tamamlanarak vatandaşlarımızın hizmetine sunulacağından hiç şüphemiz yoktur. Aliğa Adliye Sarayının ihale edilerek yer tesliminin yapılması sevindiricidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; liderimiz Devlet Bahçeli “Ülkü, gerektiği ve yeri geldiği zaman her şeyinden vazgeçebilmeyi göze almış yüksek bir erdemdir.” demişti. (MHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (Devamla) – Bizim ülkemiz, Türk milletinin yükselmesi, Türk milletinin milletler mücadelesinde hak ettiği yere ulaştırılmasıdır. İnancımız odur ki geçen yüzyılın başında dünyaya Türk’ün ne demek olduğunu yazdığı destanlarla gösteren Türk milleti, bu yüzyılda yazacağı destanlarla Türk’ün ne demek olduğunu yine hatırlatacaktır ve dünya Türk birliği bir gün mutlaka kurulacaktır. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu duygu ve düşüncelerle 2022 yılı bütçemizin devletimize, milletimize hayırlar getirmesini temenni ediyorum, hepimizi saygıyla selamlıyorum,

İyi geceler diliyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi Grup Başkan Vekillerine söz vereceğim, ondan sonra görüşmelerimize devam edeceğiz.

Sayın Dervişoğlu...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

38.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, cumhuriyet tarihinin en büyük kur krizi nedeniyle bütçenin yüzde 40'ının Mecliste henüz oylanmadan tükendiğine, Merkez Bankası tarafından açıklanmadan bir gün önce faiz kararının Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin kardeşi tarafından bilinip kamuoyuyla paylaşılmasının vahim bir durum olduğuna, politika faizinin siyasi baskılarla düşürülmesinin döviz kuruyla beraber enflasyonu da yükselttiğine ve Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde yapılan soru-cevap işlemi sırasında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Öncelikle Hazine ve Maliye Bakanımız Sayın Nureddin Nebati Bey’e hoşgörüsü için teşekkür ediyorum.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin ve 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin maddelerinin görüşülmesini tamamladık. Daha önce de ifade ettiğim gibi, cumhuriyet tarihinin en büyük kur krizi nedeniyle bütçenin yüzde 40'ı Mecliste henüz oylanmadan tükendi yani aslında görüştüğümüz bütçe şimdi yok. Son kur dalgalanmaları sonucunda borç stokumuz 4,8 trilyon lira artmış durumdadır. Olup bitenlerden ders çıkarılmamaktadır. Kayırmacılık ve liyakatsizlik hâlâ son hızıyla da devam etmektedir.

Merkez Bankası tarafından açıklanmadan bir gün önce faiz kararının Sayın Bakanın kardeşi tarafından bilinip kamuoyuyla paylaşılması vahim bir durumdur. Açıklama yapıldığında dolar 15 liranın altındaydı, şimdi ise 15,67 civarındadır. “Insider trading” diye bir kavram var, Türkçe karşılığı “Sermaye piyasası araçlarının değerini etkileyebilecek henüz kamuya açıklanmamış bilgileri menfaat sağlamak amacıyla üçüncü şahıslarla paylaşarak piyasada işlem yapmak ve rant temin etmek.” anlamına geliyor. Bu, doğrudan doğruya bir suçtur. Dünden bugüne kimler hangi menfaati sağlamıştır ve savcılar durumdan haberdar olup harekete geçecek midir merak konusudur.

Saygıdeğer milletvekilleri, Hükûmetin yanlış ekonomi yönetimi sebebiyle Merkez Bankası mart ayından bu yana politika faizini kademeli olarak indirmektedir. 19 Mart 2021 tarihinde politika faizi yüzde 19 iken dolar 7,27’ydi; 24 Eylül tarihinde politika faizini düşürdünüz, yüzde 18’e indirdiniz, dolar 8,82’ye yükseldi; 22 Ekim tarihinde yine yüzde 16’ya indirdiniz, dolar 9,59’a yükseldi; 19 Kasım 2021 tarihinde politika faizini yine yüzde 15’e çektiniz, dolar 11,03’e yükseldi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayalım lütfen.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – 16 Aralık 2021 yani geride bıraktığımız gün içinde politika faizini yüzde 14’e indirdiniz, dolar 15,67’ye fırladı. Hâlâ gerçekleri görüyor değilsiniz. Tercihen yükselttiğiniz dolar kurunu düşürmek için Merkez Bankasından döviz satmaya da devam ediyorsunuz. “Faiz sebep, enflasyon sonuç” teorisi de bu yönüyle bir işe yaramamıştır. Politika faizinin siyasi baskılarla düşürülmesi döviz kuruyla beraber enflasyonu da yükseltmiştir. 19 Mart 2021’de beş yıllık devlet tahvili faizi yüzde 14,75 iken bugün yüzde 23,58 seviyesine gelmiştir. Bunlardan ders çıkarmanızı istirham ediyorum.

Bir de Sayın Bakanın hoşgörüsüne sığınarak Meclisimizle paylaştığı bazı rakamlar var, onlara değinmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Hazine ve Maliye Bakanımız Sayın Nebati’ye göre bugünkü mevcut asgari ücretle 46 kilogram dana eti alınabileceği ifade edilmiştir. Şu anki asgari ücretle 33 kilogram et alınabilmektedir. Yine, Bakan mevcut asgari ücretle 22 adet tüp alınabilmekte olduğunu söyledi, oysa, şu anki ücretle 13 adet tüp alınabilmektedir. Yine, Sayın Nebati’ye göre mevcut asgari ücretle 368 litre benzin alınabilmektedir. Oysa, şu anki asgari ücretle 271 litre benzin alınabilmesi mümkündür. Yine, Bakanımıza göre mevcut asgari ücretle 361 kilogram ekmeğin alınabilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Son cümlem efendim.

BAŞKAN – Sayın Dervişoğlu, son kez açıyorum, buyurun.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

Oysa, bizim yaptığımız araştırmalara göre mevcut asgari ücretle 282 kilogram ekmeğin alınabilmektedir. Ayrıca, 2003 yılındaki asgari ücretle 13 çeyrek altın alınırken 2021 yılındaki asgari ücretle maalesef ancak 2,5 çeyrek altın alınabilmektedir. Ben Sayın Bakanımdan rica ediyorum, bize alışveriş yaptığı kasabın, alışveriş yaptığı fırının, alışveriş yaptığı tüp gaz bayisinin adresini versin. Hatta aynı istasyondan benzin ve motorin alalım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Bütçenin her şeye rağmen hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, Genel Kurula saygılarımı sunuyorum.

Zatinalinize de çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Bülbül...

39.- *Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul'un, 2022 yılı bütçesinin hayırlar getirmesini Cenab-ı Allah'tan niyaz ettiğine ilişkin açıklaması*

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu akşam, bugünkü bütçe görüşmelerinde bütçe kanununun maddeleriyle birlikte kesin hesap kanununun maddelerini bitirmiş bulunmaktayız, yarın da bütçenin kapanışını inşallah gerçekleştireceğiz.

Bu geç saatlere kadar burada bulunan bütün milletvekili arkadaşlarımıza, katkı sağlayanlara, yürütme temsilcilerimize -başta Sayın Bakanımız olmak üzere- ve Meclis personelimize teşekkür ediyorum.

İnşallah, 2022 bütçesinin hayırlar getirmesini Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

Güçlükleri de birlik beraberlik ruhu içerisinde, asla ve asla ümitsizliğe kapılmadan aşacağımıza olan inancımızı yineliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Beştaş...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ben konuşmayacağım Sayın Başkan, yarın konuşacağım zaten.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, biraz önce değerlendirmelerimi yapmıştım.

Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Ünal...

40.- *Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal'ın, faiz harcamalarının payının düşürülmesinin eğitime, sağlığa ve sosyal yardımlara ayrılan kaynağı artırdığına ilişkin açıklaması*

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, çok kısa bir değerlendirmeyle ben de sözlerimi uzun tutmayacağım.

Tabii ki kaç gündür konuşuyoruz ama burada daha büyük fotoğrafa baktığımızda, ben birkaç not çıkardım, kayıtlara geçmesi açısından bunların önemli olduğunu düşünüyorum. 2002 yılında faiz harcamalarının bütçedeki payı yüzde 43'ken bugün yüzde 13'e düşmüş durumda yani bütçenin yüzde 43'ü faiz giderlerine ayrılmışken bugün yüzde 13'ü. Peki, bunun sonucu ortaya çıkan şey ne? 2002 yılında eğitime ayrılan kaynak 11 milyarken bugün 273 milyara çıkmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MAHİR ÜNAL (Kahramanmaraş) - Sağlığa ayrılan kaynak 13 milyarken bugün 304 milyara çıkmış. Sosyal yardımlara ayrılan kaynak 2002'de 1,6 milyarken bugün 104 milyara çıkmış. Bu birkaç örnek bile -bütçedeki faiz harcamalarının payının yüzde 13'e düşmesiyle- aslında bu paranın nereye gittiğini, nasıl yatırıma dönüştüğünü açıklaması ve bugün üzerinde konuştuğumuz bütçenin kıymetini ifade etmesi açısından önemli.

Gecenin bu saatinde ben de sözlerimi fazla uzatmayacağım.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, 10 milletvekili arkadaşımıza yerlerinden 60'a göre birer dakika söz vereceğim.

Sayın Şahin...

41.- *Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, kamu-özel iş birliği projelerinin ödemelerinin dövizle yapılmasına ve Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin Türk Telekom Yönetim Kurulu üyeliğinin hâlen devam edip etmediğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması*

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanlığının, 12 Eylül 2018 tarihli Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında Karar'da vatandaşların kendi aralarındaki ticari sözleşmelerde döviz kullanılması yasaklanırken otoyol, köprü, tünel ve şehir hastaneleri gibi kamu-özel iş birliği projelerinin ödemelerinin dövizle yapılması Hükümetinizin bir çelişkisi değil midir?

Dövizle ödeme yaparak dolara değer kazandırıp Türk lirasını değersiz kılarak Cumhurbaşkanlığı kararnamesine aykırı davranmıyor musunuz?

Doların 16, euronun 18 lira olduğu bir ortamda kamu-özel iş birliği ödemelerini Türk lirasına neden çevirmiyorsunuz, gerekçesini açıklar mısınız?

Ayrıca, Sayın Bakan, Türk Telekom Yönetim Kurulu üyeliğiniz hâlen devam ediyor mu? Bu soruyu ben size 3'üncü kez soruyorum, inşallah bu defa cevap verirsiniz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Özdemir...

42.- *İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir'in, Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'den hamaset yerine muhalefetin dile getirdiği ve vatandaşların çözüm bekleyen sorunlarına bütçeden kaynak aktarılmasını belediklerine ilişkin açıklaması*

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, bu dönem, Hazine ve Maliye Bakanının değişmesi, TL'nin değer kaybetmesi ve buna devam etmesi, kontrol edilemeyen fiyat artışları, işsizlik, faiz, asgari ücret, Millî Güvenlik Kurulunda görüşülen, kabul edilen Yeni Ekonomi Programı, biz bu tartışmalar içinde burada bütçe görüşmelerini sürdürdük. İlgili bakanların hamasetlerini, alanlarında vatandaşlarımızın çözüm bekleyen sorunlarını -bütçede kaynak aktarmaları- çözmeleri yerine aldıkları talimatları, ileriye dönük vaatlerini gördük.

Şimdi sizden beklenti Sayın Bakan: İşte, burada bütün o gerçeklikten, hamasetten uzak, vatandaşlarımızın çözüm bekleyen ve burada muhalefetin dile getirdiği bütün bu sorunlarına kaynak aktarmanız olacaktır bütçenizde.

Ben bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum. Umuyorum ülkemiz için ve vatandaşlarımızın sorunlarına çözüm getirecek bir bütçe olacaktır.

BAŞKAN - Sayın Ataş...

43.- *Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın, Kayseri'nin hızlı tren sorununa ilişkin açıklaması*

DURDUN ATAŞ (Kayseri) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Kayseri'nin bir hızlı tren hikâyesi var ki bitmek bilmiyor. 2010'dan beri müjdelenen, sözü verilen Kayseri Yerköy Hızlı Tren Projesi Ulaştırma Bakanı tarafından bugün yine, yeniden müjdelendi. Yılan hikâyesine dönen hızlı trene söz vermeyen kalmadı. Kayseri'ye her gelen bürokrat, bakan, milletvekili, başbakan söz verdi, gitti, Cumhurbaşkanı söz verdi, gitti. Anlayacağımız hızlı tren bir türlü Kayseri'ye gelmedi, gelemedi. 2014'ten beri her yıl, her seçim "Hızlı tren ihalesi bu yıl yapıldı, yapılacak." dediniz ama artık yeter! Kayserililer size inanmıyor, güvenmiyor.

Buradan bir müjde de ben vermek istiyorum: Kayserili hemşehrilerim, müsterih olun; bu iktidar bir daha müjde veremeyecek çünkü gidiyorlar. Biz geliyoruz, hızlı treni biz getireceğiz Kayseri'ye diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

44.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, 2022 yılı bütçesinin ve Cumhurbaşkanının açıkladığı asgari ücretin hayırlı olmasını dilediğine ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

2022 yılı bütçemizin ülkemize, milletimize hayırlı ve bereketli olmasını diliyorum.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde AK PARTİ kadrolarına güvenerek 20'nci kez bütçe yapma yetkisi veren aziz milletimize minnet ve şükranlarımı sunuyorum. Allah'ın izniyle bu güveni geçmişte boşa çıkarmadığımız gibi, bundan sonra da asla boşa çıkarmayacağız. Eğitimden sağlığa, güvenlikten ulaştırmaya, sanayiden ekonomiye kadar her alanda Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde büyük ve güçlü Türkiye'yi inşa etmeye devam edeceğiz.

Ayrıca, Sayın Cumhurbaşkanımızın bugün açıkladığı asgari ücretin işçi kardeşlerimize hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Şeker...

45.- Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker'in, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun bütçe görüşmelerinin ilk gününde Meclis kürsüsünde yaptığı el hareketinin bir önceki gün İzmit Belediyesinin kafe açılışında belediyenin basın danışmanı tarafından tekrarlandığına ve 2022 yılı bütçesinin ve açıklanan asgari ücretin hayırlı olmasını dilediğine ilişkin açıklaması

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Sayın Kılıçdaroğlu'nun bütçe görüşmelerinin ilk gününde Meclis kürsüsünde yaptığı el hareketi hem bu Genel Kurulda hem de kamuoyunda tepkiyle karşılandı; bu çirkin hareketten dolayı da CHP'den bir özür dileme olmadı maalesef.

Maalesef, bir önceki gün İzmit Belediyesinin kafe açılışında da belediyenin basın danışmanı aynı hareketi yaptı yani bu hareket pandemiye dönüştü; aşısı ise Hacı Bektaş Veli'nin dediği gibi, siyasetçinin eline, beline, diline sahip olması, kötü örnek olmamasıdır. Bu aziz millet kendisine ve seçtiklerine yapılan bu saygısızca hareketlerin hesabını zamanı gelince soracaktır.

Bütçenin ve bugün -dün- açıklanan asgari ücretin milletimize, ülkemize hayırlı olmasını diliyor, hayırlı akşamlar diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Güzel...

46.- Diyarbakır Milletvekili Semra Güzel'in, kamu-özel iş birliği projelerine ne kadar kaynak ayrıldığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

SEMRA GÜZEL (Diyarbakır) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Hazine ve Maliye Bakanlığı 2020 Yılı Faaliyet Raporu'nda “Genel Müdürlük ayrıca, kamu-özel iş birliği projeleri için Bakanlık tarafından sağlanacak borç üstlenim taahhüdüne ilişkin iş ve işlemleri yürütme görevlerini de üstlenmektedir.” denilmektedir. Hükümet bu projeleri överken “Cebimizden beş kuruş çıkmayacak.” diyordu; bu durumda, Bakanlığın faaliyet raporunda bahsedilen “borç üstlenim taahhüdü”yle ne kastedilmektedir? 2021 yılı içerisinde ne kadar borç üstlenmiştir? Bu projenin ekonomiye toplam yükü ne kadardır? Bakanlık, 2018 yılından bu yana 81 tane projenin gelir gider dengesini, projelerden kaynaklanan borç stokunu neden açıklamamaktadır?

Kamu-özel iş birliği projelerine dair hâlihazırda Hükümet tarafından ne kadar kaynak ayrılmıştır? Bu projeler ve bu projelerin başında gelen şehir hastanelerinde açığa çıkan ve Sayıştay raporlarına yansayan usulsüzlüklere dair bir soruşturma neden açılmamaktadır?

BAŞKAN – Sayın Aygun...

47.- *Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, eşel mobil sisteminin sıfırlanmasının akaryakıtta büyük zamlar yapılması endişesini beraberinde getirdiğine; Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'den dolardaki artışa istinaden ne büyüklükte bir ek bütçe düşünüldüğünü, ekmek ve gıda fiyatlarındaki artışı nasıl önlemeyi planladıklarını ve ASELSAN'ın satışına ilişkin soru işaretleri yaşanırken Türkiye'nin Doha Büyükelçiliğinde ASELSAN Yönetim Kurulu üyelerinin fotoğrafının yayınlanmasını nasıl açıkladığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması*

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Akaryakıt ÖTV'sinden 44 milyar lira gelir hedefini bütçeye koymuştunuz. Eşel mobil sistemi sıfırlandığı için bütçeye tek kuruş girmiyor; bu durumda, akaryakıtta büyük zamlar yapılması endişesi var. Bir açıklama bekliyoruz.

Dolardaki artış sebebiyle bütçe tutmadı. Ne kadar büyüklükte bir ek bütçe düşünüyorsunuz?

AK PARTİ'nin yanlış politikaları ve kuraklık sonucu bu yıl sonunda 14 milyon ton kadar buğday rekoltesi bekleniyor. “Daha çok ithalat” anlamına gelen bu gelişme buğday fiyatlarını artıracak. Ekmek fiyatlarındaki artışı nasıl önlemeyi düşünüyorsunuz? Vatandaşlar Halk Ekmek kuyruklarında beklemeye devam edecekler mi? Yine, gıda fiyatlarındaki artışı nasıl önlemeyi planlıyorsunuz?

Türkiye'nin Doha Büyükelçiliğinde ASELSAN Yönetim Kurulu üyelerinin fotoğrafı yayımlandı. ASELSAN'ın satışına ilişkin soru işaretleri yaşanırken bu olayı nasıl açıklıyorsunuz Sayın Bakan?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Sümer...

48.- *Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana'daki sosyal ve nakdi yardıma muhtaç ailelere, unvan sahibi olmayan devlet memurlarının maaşlarına, ek bütçede çiftçilere yapılacak doğrudan nakdi yardım katkısının veya desteklemelerle ilgili bir oran artışının olup olmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması*

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Adana'da sosyal ve nakdi yardıma muhtaç ailelerin sayısı her geçen gün artmaktadır. Kaymakamlık ve Valilik eliyle yürütülen işlemlerde yaşanan aksaklıkların mağduriyet yarattığı kamuoyuna yansdı. Bu kapsamda son iki sene içerisinde kaç sosyal ve nakdi yardım başvurusu gerçekleşmiştir? Başvurulardan kaç tanesi reddedilmiştir? Reddedilme gerekçesi nedir? Yapılan yardımların tutarı ne kadardır?

İktidar unvan sahibi olmayan devlet memurlarının maaşlarına seyyanen zam yapmayı planlanmakta mıdır?

Yükselen gübre, un ve yem fiyatları nedeniyle vatandaşın günlük tüketmek zorunda olduğu ekmek fiyatı sürekli artış göstermektedir. Bu durumun çiftçinin ekim yapamayacak durumda olmasından kaynaklandığı defalarca dile getirildi. Hazırlandığı söylenen ek bütçe çalışmasında çiftçilerimiz için yapılacak doğrudan nakdi yardım katkısı var mıdır? Çiftçi desteklemeleriyle ilgili oran artışı görülmekte midir? (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kemalbay...

49.- *İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözegü'nün, Cumartesi Annelerine ilişkin açıklaması*
SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Türkiye bir hukuk devleti değildir, yasaklar ülkesinde yaşıyoruz. “Cumartesi Anneleri” olarak bilinen, gözaltında kaybedilenleri, yakınlarını arayan Cumartesi İnsanlarının Galatasaray Meydanı'nda yaptıkları oturma eylemi yüz yetmiş üç haftadır hukuksuz şekilde yasaklanmıştır. Sekiz yüz yetmiş üç haftadır kayıplarını arayanlara devlet ne kayıplarını verebilmiş ne özür dilemiş ne gözaltında kayıplarla yüzleşmiştir. Cumartesi Annelerinin kuşaklar boyu sürdürdüğü hakikat arayışı neden engellenmek

istenmektedir? Erdoğan, Berfo anneye verdiği oğlunun kemiklerini bulma sözünü tutmamıştır. Şimdi de Cumartesi Annelerinin yıllardır çocuklarını aradıkları Galatasaray Meydanı yasaklanmıştır. Yedi yüzüncü hafta gözaltına aldığınız kayıp yakınlarını kriminalize etmek istiyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bülbül... Yok.

Sayın Kayışoğlu...

50.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Cumhuriyet Halk Partisi iktidara geldiğinde ilk ayda kadınlar için neler yapacaklarına ilişkin açıklaması

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – AKP'li kadın vekiller bu akşam muhalefet provası yaptılar. Ben de iktidar adayı bir partinin vekili olarak kadınlar için, iktidara geldiğimizde ilk ayda yapacaklarımızı özetleyeceğim. Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu açıkladı.

1) İstanbul Sözleşmesi yeniden yürürlüğe girecek ve kadına karşı şiddetle etkin mücadele edeceğiz. Kadınlar adaleti sosyal medyadan aramak zorunda kalmayacaklar.

2) Aile destekleri sigortasını yasalaştıracız. Ev kadınlığını kanuni iş tanımına dâhil edeceğiz.

3) Kamuda yönetim kademelerinde yüzde 35 kota uygulanmasını sağlayacağız ve kadının istihdamını artırmaya yönelik adımlar atacağız.

4) Yeni başlangıçlar fonu oluşturacağız, kadınları güçlendireceğiz.

5) Doğum iznini yeniden düzenleyeceğiz ve güçlü bir kadın sağlığı projesiyle önleyici sağlık hizmetlerini sağlayacağız. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Bir de Sayın Erdem'e bir söz verelim, ondan sonra Sayın Bakana söz vereceğiz.

Sayın Erdem, buyurun.

51.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, kedi ve köpek mamalarına uygulanan KDV oranına ilişkin açıklaması

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kedi, köpek mamalarındaki yüzde 18 KDV oranıyla ilgili özellikle bir soru sormak istiyorum. Kuş ve balık yemlerinde KDV oranı yüzde 1 iken kedi, köpek mamalarına yansıtılan KDV yüzde 18'dir. Bu, özellikle sokak hayvanlarını besleyenler açısından yüksek bir maliyet oluşturmaktadır. Ülkemizde KDV, özellikle, temel ihtiyaçlarda yüzde 1 ila 8, özel ihtiyaçlarda yüzde 18 olan oranlarda iken kedi, köpek mamaları satışlarında yüzde 18'dir. Bu hususta yapılacak olan bir düzenleme var mıdır? Sessiz dostlarımız bu hususta bir müjde beklemektedir.

Teşekkür ederim.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Büyükbaş hayvanların yem fiyatını da lütfen indirin aşağıya.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

52.- Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin, 281 sıra sayılı 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 282 sıra sayılı 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin on birinci gün görüşmelerine ilişkin açıklaması

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Gerçekten bu hava Meclisimize yakışıyor. Umarım, bütün Türkiye'de de bu güzel nefaset kokan konuşmalarla birlik ve beraberliğimiz devam eder.

Özgür Özel Bey'e çok çok teşekkür ediyorum. Bir eczacı olmasına rağmen ve Plan ve Bütçede hiç görev almamasına rağmen ekonomiyle ilgili yaptığı bu muhteşem tespitlerden dolayı kendisini tebrik ediyorum. (AK PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar) Bir hayal kırıklığına uğratmak istemezdim ama benim bir de kaptanlık belgem var; göstereceğim, haftaya ben size göndereceğim.

Şimdi, çok değerli Özgür Özel Bey, İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi mezunuyum. Maliye politikaları ve kamu maliyesi derslerini çok saygı duyduğum, önem verdiğim, her gördüğümde keyfimi yerine getiren çok değerli bir hocadan aldım; Cumhuriyet Halk Partisi Meclis Üyesi Burhan Şenatarlar'dan. Ondan öğrendim, onun öğrettikleriyle de hareket ediyorum ve biliyorum ki bugün öne sürdüğümüz, "Türkiye modeli" diye beğenmediğiniz modelin önemli ipuçlarını... Burhan Hoca şöyle elini açarak "Kamu maliyesini anlayan ülkeyi iyi yönetir." derdi, ona layık olmaya çalışıyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – E, alkışlayıverin artık o kadar, işin içinde CHP olunca Bakanı bile alkışlamıyorsunuz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Siz alkışlayın, biz onu zaten biliyoruz.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Yani Ersin Kalaycıoğlu'ndan siyaset bilimi dersi aldım; İltar Turan Hocadan aldım; anayasayı, Özgür Beyciğim, Bakır Çağlar Bey'den -Allah rahmet etsin- ondan aldım, Ali Ülkü Azrak Bey'den idare hukukunu öğrendim, Sulhi Dönmezer Hocadan ceza hukuku öğrendim. Muhteşem hocalarım vardı -burada- onlar yetiştirdiler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

"Türk modeli" dediğimiz şey, on dokuz yıldır Sayın Cumhurbaşkanımızın ara ara ifade ettiği şey ama biz, tam zamanında bir şeyler söylediğimiz dönemdeyiz. Bakın, Güney Kore 93,8 dolarla başlamış yola, 31 bin dolarda şu anda; Çin 75 dolarla başlamış, 10.500 dolarlarda gayrisafı millî hasıladan kişi başına düşen gelir; Gana 190 dolarla başlamış aynı yıllarda, 2.300'lerde, yürütememiş; Japonya 568 dolarla başlamış, 40 bin dolara gelmiş. Türkiye ve dünya: Dünya 468 dolarla başlamış, 11 bin dolara gelmiş; Türkiye de 40 kat artarak 283 dolardan şu anda 8.500-9.000 dolara gelmiş. Bir şey söylüyoruz, bir farkı ortaya koyuyoruz: Biz Çin değiliz, biz Güney Kore değiliz; biz bölünmüş yol uzunluğunu 6 bin kilometreden 28 bin kilometreye çıkararak, otoyol uzunluğunu 1.714 kilometreden 3.532 kilometreye çıkararak, tünel uzunluğunu 50 kilometreden 631 kilometreye, köprü-viyadük uzunluğunu 311 kilometreden 710 kilometreye, hızlı tren ağını sıfırdan 1.213 kilometreye, havalimanı sayısını 26'dan 56'ya, uçak sayısını 110'dan 552'ye, yurt dışı uçak noktasını 60'tan 329'a, tersane sayısını 37'den 84'e, OSB sayısını 192'den 325'e, savunma sanayisinde proje sayısını 62'den 750'ye çıkararak, dışa bağımlılık oranını yüzde 80'den yüzde 20'ye düşüren bir Türkiye; hastane yatak sayısını 164 binden 255 bine, nitelikli yatak sayısını 19 binden 162 bine, şehir hastanesi sayısını...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Siz ekonomiyi hiç anlamamışsınız demek ki.

BAŞKAN – Evet, toparlayalım Sayın Bakan.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Sayın Başkanım, on beş dakika değil mi?

BAŞKAN – Yok, o on beş dakika değil.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Bana beş dakika verdiniz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – On beş dakika değil.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Peki, hasılıkelam, bizim söylediğimiz şey çok farklı.

ÖZNR ÇALIK (Malatya) – Sayın Bakanım, yaptıklarınızı say say bitmez.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Altyapısını bitirmiş, geleceğe ümitle bakan, güçlü bir başkanlık sistemi kuran, bu başkanlık sistemi üzerinde inşa edilmiş bütün imkânları ülkeyle beraber seferber eden ve bu seferberliği de ayırım yapmaksızın müreffeh bir toplumun yaratılması için elinden gelen her türlü gayreti ortaya koyan müthiş bir kadroyla beraber yönetiyoruz.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ülkeyi getirdiğiniz yer belli Sayın Bakan.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Ve bu şekilde de bundan sonra atacağımız adımlarla çok hızlı bir şekilde bir toparlanma olacağını da hep beraber görmüş olacağız.

Son cümlem o zaman söyleyeyim, müsaade ederseniz.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Sayın Bakan, sorulara geç, sorulara.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Sorulara gelemedik.

BAŞKAN – Yazılı cevap verecek Sayın Bakan sorulara.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Müsavat Dervişoğlu'na nazik girişlerinden dolayı teşekkür ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Gelmiş geçmiş en harbi bir Urfalı olarak fırın, kasap vesaire yerleri hanım bana izin vermeden ben söyleyemem.

Saygılarımla. (AK PARTİ, MHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

VII.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

4.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Haydar Akar'ın, bugüne kadar bütçe görüşmelerine katkı sağlayan tüm siyasi parti Grup Başkan Vekillerine, milletvekillerine, bakanlara, bürokratlara, Başkanlık Divanı üyelerine ve emeği geçen tüm personele teşekkür ettiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, bugün on birinci gündü, yarınki birleşimde son konuşmaları yapacağız ve bütçenin oylaması gerçekleşecek.

Ben de bugüne kadar bütçe görüşmelerine katkı sağlayan tüm siyasi parti Grup Başkan Vekillerimizi, sayın milletvekillerimizi, sayın bakanları, bürokratlarımızı, Başkanlık Divanı üyelerimizi, Meclisimizi çalıştırmak için emeği geçen tüm personelimizi kutluyor, hepsine teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 281) (Devam)

2.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 282) (Devam)

BAŞKAN - 7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7'nci madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, böylece, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanun Teklifi'nin maddeleri kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylama, yarınki birleşimde son konuşmalardan sonra yapılacaktır.

Programa göre, bütçenin tümü üzerinde son konuşmaları ve 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin açık oylamalarını yapmak için, 17 Aralık 2021 Cuma günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleŐimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 02.55

VIII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Kırklareli Milletvekili Türabi Kayan'ın, bir ilahiyatçının sözlerine ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun cevabı (7/54560)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

AŞağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın Süleyman SOYLU tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını; Anayasa'nın 98 ve İttzğn 96.maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim.

Türabi KAYAN
Kırklareli Milletvekili

Yeni Őafak gazetesinin ilahiyatçı yazarı Hayrettin Karaman, kendisine yöneltilen "Aleviler ile evlenilebilir mi?" sorusuna; "Eğer bilerek Aleviliğini koruyorsa, Alevilere ait olup İslam ile bađdaŐması mümkün olmayan inançları ve uygulamaları muhafaza ediyorsa o genç ile Sünni bir kız evlenemez." yanıtını vermiştir.

Aynı Şahıs, başka bir tarihte, başka bir ağıklamasında; yolsuzluğa "hırsızlık" demenin hata, yalan ve iftira olduğunu da iddia etmişti.

Bu bağlamda;

- 1- İçişleri Bakanı olarak; "Halkı kutuplaŐtıran", "nefret söylemi ile halkı kin ve düŐmanlıđa tahrik etme" suçuunu işleyen bu Şahıs hakkında bir soruŐtırma ağmayı düşünüyor musunuz?

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Genel Sekreterlik

Sayı :E-15740137-000-158
Konu :Muhatap Değişikliği

15.12.2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cevaplanmak üzere Bakanlığımıza gönderilen Ordu Milletvekili Mustafa ADIGÜZEL'in 7/51868 ve 7/51869 esas numaralı yazılı soru önergeleri, Giresun Milletvekili Necati TIĞL'nın 7/53803 esas numaralı yazılı soru önergesi, Malatya Milletvekili Veli AĞBABA'nın 7/53805 esas numaralı yazılı soru önergesi, Kocaeli Milletvekili Tahsin TARHAN'ın 7/52122 esas numaralı yazılı soru önergesi ve Bursa Milletvekili Yüksel ÖZKAN'ın 7/51520 esas numaralı yazılı soru önergeleri, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının; Zonguldak Milletvekili Deniz YAVUZYILMAZ'ın 7/49455 esas numaralı yazılı soru önergesi Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının; Edirne Milletvekili Okan GAYTANCIOĞLU'nun 7/54145 esas numaralı yazılı soru önergesi Gençlik ve Spor Bakanlığının; Kırklareli Milletvekili Türabi KAYAN'ın 7/54560 esas numaralı yazılı soru önergesi Adalet Bakanlığının; Ankara Milletvekili Yıldırım KAYA'nın 7/49807 esas numaralı yazılı soru önergesi ise Yükseköğretim Kurulunun görev alanına girdiği değerlendirildiğinden yazımız ekinde iade edilmiştir.

Bilgi ve gereğini arz ederim.

Süleyman SOYLU
Bakan

Ek: Yazılı Soru Önergeleri

2.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Mersin Anamur İskelesi'nin eksikliklerine ve ne zaman kullanılabilir hale getirileceğine ilişkin sorusu ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu'nun cevabı (7/54778)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını, Anayasanın 98 ve İÇtüzüğün 96. Maddeleri gereğince arz ederim.
18.11.2021

Alpay Antmen
Mersin Milletvekili

Yapımına 17 Mart 2017 tarihinde başlanan Mersin Anamur İskelesi'nin inşaatı 17 Aralık 2019 tarihinde bitmiştir. Ancak yapımına 44 milyon lira harcanan bu iskele, hatalı ve eksik yapılmıştır. İskelede gümrük binası bulunmamaktayken sözde inşaatın bittiği tarihten 2 yıl sonra prefabrikten bir bina yapılmıştır.

İskeledeki bulunan yangın vanaları yangın hortumları eksikliği gözlemlenmektedir. Elektrik direklerinin çürüdüğü ifade edilmektedir. Şu anda iskele atıl durumdadır. Bu iskelenin sağlıklı çalışabilmesi için dalgakıran yapılması gerektiği bölgedeki uzmanlarca ifade edilmektedir. Dalgakıran olmazsa gemilerin rüzgarlı ve fırtınalı havalarda iskeleye yanaşmasının çok zor olduğu ifade edilmektedir. Günöbirlik gezi yapan turizm tekneleri bu iskeleye yanaşamamaktadır. Anamur'da kalan yerli halk ve Anamur'u ziyarete gelen turistler 20 kilometre uzaktaki Bozyazı Balıkçı Barınağına bırakılmak durumunda kalınmaktadır.

Bu bağlamda;

1 – Mersin Anamur İskelesinin inşaatı hangi firmaya ihale edilmiştir? İhale ne şekillerde, kimler tarafından ve kaç lira bedelle yapılmıştır?

2 – Bahsi geçen ihale şartnamesi nasıl hazırlanmıştır? İhalenin sözleşmesinde gümrük binası ve dalgakıran bulunmakta mıydı? Eğer bulunmakta ise işi yapan firma bunu neden yapmamıştır? Eğer sözleşmede gümrük binası ve dalgakıran yoksa bu şekilde bir ihale sözleşmesi nasıl hazırlanabilmiştir? Bu kişiler hakkında idari ve hukuki bir soruşturma açılmış mıdır?

3 – Şu anda atıl olan iskelenin sağlıklı bir şekilde çalıştırılması için dalgakıran yapılacak mıdır? Kilometrelerce uzağa bırakılmak zorunda olan yerel halk ve turistlerin yaşadığı bu maddi ve manevi zarar ne şekilde telafi edilecektir? Bu iskele ne zaman faaliyete açılarak halkın kullanımına sunulacaktır?

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIğI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıđı

Sayı : E-44697349-610-81582
Konu : Mersin Milletvekili Sayın Alpay
ANTMEN'in yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŖKANLIđINA

İlgi : 30.11.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.0919693 sayılı yazımız.

Mersin Milletvekili Sayın Alpay ANTMEN'in 7/54778 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Adil KARAIŖMAİLOđLU
Bakan

Ek: Cevap Formu

**MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN ALPAY ANTMEN'İN
7/54778 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNİN CEVABI**

Mersin Anamur İskelesine ait ihale bilgilerine; Kamu İhale Kurumunun Resmi Web sayfası (<https://ekap.kik.gov.tr>) "İhale İşlemleri" bölümünden ulaşılabilmektedir.

Bahsi geçen ihale şartnamesi; 2013 yılında ihalesi yapılan "Anamur İskelesi Kesin Projelerin Hazırlanması, İmar Planı, Hidrografik ve OŖinografik Rapor, Jeolojik ve Jeoteknik Rapor, Fizibilite ve Çed Raporu Hazırlanması" işi kapsamında hazırlanmıştır. Yıkımı yapılan eski iskelenin, dalgakıran olmadan kullanılması ve yapısal olarak kullanımı tehlike arz etmesi nedeniyle, iskele yenilenmiştir.

Söz konusu iş kapsamında; dalgakıran ve gümrük binası vb. inŖaatı bulunmamakta olup, iskelenin işletilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 5

38'İNCİ BİRLEŞİM
16 ARALIK 2021 PERŞEMBE
SAAT: 11.00

DANIŐMA KURULU ÖNERİŐ

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifinin Türkiye Büyük Millet Meclisinin 6 Aralık 2021 Pazartesi günü Gündeminin “Özel Gündemde Yer Alacak İşler” kısmının 1’inci ve 2’nci sıralarında yer alması, bütçe görüşmelerine 6 Aralık 2021 Pazartesi günü saat 12.00’de başlanması; Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin görüşmelerinin bitimine kadar, resmî tatil günleri dâhil, her gün saat 11.00’den günlük programın tamamlanmasına kadar çalışmalarına devam olunması,

Görüşmelerin on iki günde tamamlanması, bütçe görüşmelerinin son günü olan 17 Aralık 2021 Cuma günü görüşmelere saat 14.00’te başlanması ve bu Birleşimde Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin görüşmelerinin bitimine kadar çalışmalara devam olunması,

Başlangıçta bütçenin tümü üzerindeki görüşmelerde yürütme adına yapılacak sunuş konuşmasının süreye tabi tutulmaksızın yapılması, siyasi parti grupları ve İçtüzük’ün 62’nci maddesi gereğince, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye de altmışar dakika söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) kişisel konuşmaların ise onar dakikayla sınırlandırılması,

Kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesapları üzerindeki görüşmelerin 8 turda tamamlanması, kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarının görüşülme günlerini belirten programın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca bastırılarak duyurulması, turların bitiminden sonra Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin maddelerinin oylanması,

Birinci turda, istemi hâlinde, TBMM Başkanlığı ile İçtüzük’ün 62’nci maddesi gereğince, görüşlerini bildirmek üzere yürütme adına yapılacak konuşmaların yetmiş dakika, bu turda siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların yetmiş dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) siyasi parti grupları ve İçtüzük’ün 62’nci maddesi gereğince, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere yürütme adına yapılacak konuşmaların üçüncü turda altmış beşer dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) dördüncü ve beşinci turlarda seksener dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) altıncı turda altmışar dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) diğer turlarda ise yetmişer dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) kişisel konuşmaların beşer dakika olması, kişisel konuşmalarda her turda İçtüzük’ün 61’inci maddesine göre biri lehte, biri aleyhte olmak üzere 2 üyeye söz verilmesi ve 1 üyenin sadece bütçenin tümü üzerinde veya sonundaki görüşmelerde ya da bir turda söz kaydı yaptırmaması,

Bütçe görüşmelerinde soruların gereksiz olarak yerinden sorulması ve her tur için soru-cevap işleminin on dakika soru, on dakika cevap olarak sınırlandırılması,

Bütçe görüşmelerinin sonunda siyasi parti gruplarına ve İçtüzük’ün 62’nci maddesi gereğince, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye altmışar dakika süreyle söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) İçtüzük’ün 86’ncı maddesine göre yapılacak kişisel konuşmaların ise onar dakika olması,

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 24.11.2021 tarihli 23’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTISI

* **Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu**

16.12.2021 Perşembe - Saat 15.00

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

38'İNCİ BİRLEŞİM

16 ARALIK 2021 PERŞEMBE

SAAT: 11.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

1.- (S. Sayısı: 281) 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.12.2021) (X)

2.- (S. Sayısı: 282) 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller (Gider ve Gelir Cetvelleri), 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2020 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 194 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2020 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2020 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1690) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 03.12.2021) (X)

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

BUGÜNKÜ PROGRAM

11'inci Gün

16.12.2021 PERŞEMBE

Saat : 11.00 – Program bitimine kadar

-2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 16'ncı maddesine kadar (16'ncı madde dâhil) oylanması.

-2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin maddelerinin oylanması.

TBMM Basımevi / 2021